

שנים
מזרחי טפחות

תמצית דוחות כספיים 3
ליום 30.09.2023

יחד לאורך הדרך

אתר מגנ"א של רשות ניירות ערך כולל את הדיווחים הבאים: קובץ תמצית הדוחות הכספיים לתקופות ביניים, לרבות בפורמט XBRL, דוח סיכונים מפורט ומידע פיקוחי נוסף על מכשירי ההון הפיקוחיים שהנפיק הבנק, בהתאם להוראות המפקח על הבנקים, נכללים הדוחות האמורים גם באתר האינטרנט של הבנק: WWW.MIZRAHI-TEFAHOT.CO.IL אודות הבנק ◀ קשרי משקיעים ◀ מידע כספי. בהתאם לתקנות שוויון זכויות לאנשים עם מוגבלות (התאמות נגישות לשירות), תשע"ג-2013 כולל האתר גם דוחות מונגשים.

בנק מזרחי טפחות

תמצית דוחות כספיים רבעוניים

ליום 30 בספטמבר 2023

תוכן העניינים הראשי

10	דוח תמציתי של הדירקטוריון וההנהלה
11	סקירה כללית, יעדים ואסטרטגיה
19	הסבר וניתוח לתוצאות ולמצב העסקי
50	סקירת הסיכונים
80	מדיניות ואומדנים חשובנאיים קריטיים, בקרות ונהלים
82	הצהרות לגבי גילוי בתמצית הדוחות הכספיים
84	דוח סקירה של רואי החשבון המבקרים
85	תמצית הדוחות הכספיים
191	ממשל תאגידי, פרטים נוספים על הבנק ואופן ניהולו
199	נספחים לתמצית הדוחות הרבעוניים
206	מילון ואינדקס מונחים שנכללו בתמצית הדוחות הרבעוניים

בנק מזרחי טפחות

דוח הדירקטוריון וההנהלה

תוכן העניינים

10	פתח דבר
10	מידע צופה פני עתיד
11	סקירה כללית, יעדים ואסטרטגיה
11	מידע כספי תמציתי ומדדי ביצוע עיקריים של קבוצת הבנק
15	סיכונים עיקריים
15	יעדים ואסטרטגיה עסקית
15	התפתחויות במבנה ההון
15	התפתחויות במקורות המימון
16	התפתחויות משמעותיות בניהול הפעילות העסקית
17	התפתחויות משמעותיות בתחום ההון האנושי והמינהל
18	נושאים נוספים
19	הסבר וניתוח לתוצאות ולמצב העסקי
19	מגמות, תופעות, התפתחויות ושינויים מהותיים
19	הסביבה הכללית והשפעת גורמים חיצוניים על קבוצת הבנק
22	סיכונים מובילים ומתפתחים
22	אירועים לאחר תאריך המאזן
22	שינויים במדיניות חשבונאית קריטית ובאומדנים חשבונאיים קריטיים
23	התפתחויות מהותיות בהכנסות, בהוצאות וברווח הכולל האחר
23	ניתוח ההתפתחות בהכנסות, בהוצאות וברווח הכולל האחר
29	ניתוח ההתפתחות של הנכסים, ההתחייבויות, ההון והלימות ההון
29	נכסים והתחייבויות
35	הון, הלימות הון ומינוף
35	הלימות הון
38	פעילות חוץ מאזנית אחרת
39	מידע כספי לפי מגזרי פעילות
49	חברות מוחזקות עיקריות
50	סקירת הסיכונים
50	התפתחויות בסיכונים ואופן ניהולם
53	חומרת גורמי הסיכון
55	סיכון אשראי
73	סיכון תפעולי
75	סיכון שוק וריבית
78	סיכון נזילות ומימון
78	סיכונים אחרים
78	סיכון ציות ורגולציה
79	סיכון חוצה גבולות
79	סיכון הלבנת הון
79	סיכון מימון טרור
80	סיכון מוניטין
80	סיכון עסקי-אסטרטגי
80	סיכון עסקי-רגולטורי
80	מדיניות ואומדנים חשבונאיים קריטיים, בקרות ונהלים
80	מדיניות ואומדנים חשבונאיים קריטיים
81	בקרות ונהלים

רשימת טבלאות (לוחות) הנכללים במסגרת הדוח התמציתי של הדירקטוריון והנהלה

11	דוח רווח והפסד - סעיפים עיקריים
13	מאזן - סעיפים עיקריים
14	יחסים פיננסיים עיקריים (באחוזים)
20	פרטים על שערי החליפין היציגים ושיעור השינוי בהם
21	השינויים במדדי המניות העיקריים בישראל (באחוזים)
21	שינויים במדדי איגרות החוב העיקריים בישראל (באחוזים)
21	השינויים במדדי המניות העיקריים בעולם (באחוזים)
23	ניתוח התפתחות הכנסות המימון מפעילות שוטפת
24	פירוט הכנסות המימון לפי מגזרי פעילות פיקוחיים
24	יתרות הממוצעות של הנכסים המאזניים נושאי הריבית המיוחסים לפעילות בישראל, במגזרי ההצמדה השונים
	פערי הריבית (ההפרש בין שיעור הכנסות הריבית על הנכסים ובין שיעור הוצאות הריבית על ההתחייבויות) על בסיס יתרות ממוצעות המיוחסים
25	לפעילות בישראל, במגזרי ההצמדה השונים
25	פירוט התפתחות הוצאות בגין הפסדי אשראי
26	פירוט הוצאות (הכנסות) בגין הפסדי אשראי לפי מגזרי פעילות פיקוחיים בקבוצה
26	פירוט העמלות לפי סוגי עמלות עיקריים
27	נתוני Cost-Income Ratio
28	התפתחות תשואת רווחי הקבוצה על ההון, יחס הון עצמי רוברד 1 לרכיבי סיכון, יחס כיסוי הנזילות ויחס המינוף בתום הרבעון
28	נתוני הרווח והדיבינדנד למניה
29	התפתחות בסעיפי המאזן העיקריים של קבוצת הבנק
29	נתונים על היקפי האשראי לציבור, נטו, לפי בסיסי הצמדה
29	נתונים על היקפי האשראי לציבור, נטו, לפי מגזרי פעילות פיקוחיים
	פירוט של סיכון אשראי בעייתיים ונכסים שאינם מבצעים לפני הפרשה להפסדי אשראי, בהתאם להוראות למדידה וגילוי של חובות לא צוברים, סיכון
30	אשראי והפרשה להפסדי אשראי
31	מדדי ניתוח איכות האשראי לציבור, ההוצאות וההפרשה להפסדי אשראי (באחוזים)
32	ההתפתחות בסעיפים חוץ מאזניים עיקריים של קבוצת הבנק
32	התפלגות ניירות הערך של הקבוצה לפי התיקים השונים
32	התפלגות תיק ניירות הערך של הקבוצה לפי מגזרי הצמדה
33	התפלגות תיק ניירות הערך של הקבוצה לפי סוגי מנפיקים
34	התפלגות פיקדונות הציבור לפי מגזרי הצמדה
34	נתונים על התפלגות פיקדונות הציבור לפי מגזרי פעילות פיקוחיים
34	התפתחות התפלגות פיקדונות הציבור בקבוצה לפי גודל מפקיד
35	הרכב ההון העצמי
36	נתונים על ההון הפיקוחי ונכסי הסיכון
36	התפתחות יחס ההון לרכיבי סיכון בקבוצה
36	התפלגות נכסי סיכון ודרישות ההון בגין סיכון אשראי לפי קבוצות חשיפה
36	נכסי הסיכון ודרישות ההון בגין סיכון שוק, סיכון CVA וסיכון תפעולי
37	יחס המינוף של הבנק
38	פרטים בדבר הדיבינדנדים שחולקו על ידי הבנק החל משנת 2021 (בסכומים מדווחים)
	התפתחות ביתרות הנכסים הכספיים החוץ מאזניים המוחזקים בעבור לקוחות קבוצת הבנק, לגביהם מספקת קבוצת הבנק
38	שרותי ניהול, תפעול ו/או משמורת
39	תמצית התוצאות הכספיות של מגזרי הפעילות הפיקוחיים
40	תוצאות הפעילות במגזר משקי הבית
42	תוצאות הפעילות במגזר בנקאות פרטית
43	תוצאות הפעילות במגזר עסקים זעירים וקטנים
44	תוצאות הפעילות במגזר עסקים בינוניים
45	תוצאות הפעילות במגזר עסקים גדולים
46	תוצאות הפעילות במגזר גופים מוסדיים

דוח הדירקטוריון וההנהלה

ליום 30 בספטמבר 2023

47	תוצאות הפעילות במגזר ניהול פיננסי
48	תוצאות הפעילות בחוץ לארץ
53	מיפוי גורמי הסיכון, פוטנציאל השפעתם על קבוצת הבנק וחברי ההנהלה שמונו כמנהלי סיכונים (Risk Owner) לכל אחד מהם
54	נתונים עדכניים בדבר דחיות תשלומים ללקוחות על רקע המלחמה
56	החלוקה הענפית של 6 הלזים הגדולים בקבוצה
57	אשראי למטרת עסקאות הנויות
57	אשראי לחברות ממונפות
57	תמצית נתוני סיכון האשראי הבעייתי הכולל ונכסים שאינם מבצעים לפני הפרשה להפסדי אשראי, בהתאם להוראות למדידה וגילוי
57	של חובות לא צוברים, סיכון אשראי והפרשה להפסדי אשראי
57	מדדי סיכון עיקריים הנוגעים לאיכות אשראי
58	ניתוח התנועה ביתרת חובות לא צוברים וחובות לא צוברים בארגון מחדש
59	ניתוח התנועה ביתרת הפרשה להפסדי אשראי
59	מדדי סיכון עיקריים הנוגעים להפרשה להפסדי אשראי
60	פרטים על סיכון אשראי לאנשים פרטיים - יתרות ומאפייני סיכון שונים
61	פילוח לפי גודל חבות הלווה
61	התפלגות אשראי מאזני לפי גובה ההכנסה הקבועה בחשבון
61	התפלגות אשראי מאזני לפי התקופה הנותרת לפירעון
61	פרטים על סיכון אשראי בעייתי לאנשים פרטיים לפני הפרשה להפסדי אשראי
62	שיעור ההוצאות בגין הפסדי אשראי לאנשים פרטיים
63	פרטים על סיכון אשראי בענף משק בינוי ונדל"ן בישראל לפי סוג ביטחון הנדל"ן
64	פרטים על סיכון האשראי בענף משק בינוי ונדל"ן בישראל לפי מצב הנכס
64	פרטים על סיכון האשראי בענף משק בינוי ונדל"ן בישראל לפי סיווג החוב
65	סיכון אשראי לפי ענפי משק
68	חשיפה למדינות זרות
69	נתוני חשיפת הבנק למוסדות פיננסיים זרים
71	היקפי מתן המשכנתאות במגזר משקי הבית
72	פרטים בדבר מאפייני סיכון שונים בתיק ההלוואות לדיור
75	ערך ה-VAR של קבוצת הבנק
76	השפעת תזוזה מקבילה של העקום ב-2% על השווי הכלכלי של התיק הבנקאי במונחי EVE
76	שווי הוגן נטו מותאם של המכשירים הפיננסיים של הבנק וחברות מאוחדות שלו
76	השפעת תרחישים של שינויים בשיעורי הריבית על השווי ההוגן נטו מותאם של הבנק וחברות מאוחדות שלו
77	השפעת תרחישים של שינויים בשיעורי הריבית על הכנסות ריבית נטו ועל הכנסות מימון שאינן מריבית
77	ניתוח רגישות הון קבוצת הבנק לשינויים בשערי חליפין עיקריים ובמדד המחירים לצרכן

דוח תמציתי של הדירקטוריון והנהלה לדוחות הכספיים ליום 30 בספטמבר 2023

פתח דבר

ב-7 באוקטובר 2023 בשעות הבוקר המוקדמות, פילחו יללות האזעקות ורעם מטחי הטילים את שלוות השבת וחג שמחת תורה, והיוו אות לתחילתה של מתקפת פתע רצחנית, משטח עזה אל תוך ישראל. אלפי מחבלים פשטו על ישובים ובסיסים הסמוכים לגבול עם הרצועה, כשמטרה אחת בלבד לנגד עיניהם: לחולל מסע חסר תקדים באכזריותו של רצח, אונס וחטיפה של אזרחיות ואזרחים; חיילות וחיילים. בתגובה הכריזה הממשלה על מלחמת "חרבות ברזל" שיעדיה המרכזיים הם שחרור החטופים והשבתם הביתה, ומיטוט שלטון החמאס בעזה. בד בבד, החלה הסלמה ביטחונית גם בגבול הצפון וצה"ל נערך גם בחזית הזו על מנת לקדם כל התפתחות. בנק מזרחי טפחות מרכין ראש בפני משפחות הנרצחים וחיילי צה"ל שנפלו במערכה; מייחל לחזרתם הביתה בריאים ושלמים של כל החטופים ושולח איחולי החלמה מהירה לכל הפצועים – אזרחים וחיילים כאחד. כמו החברה האזרחית כולה, עמותות, ארגונים וחברות עסקיות רבות, גם הבנק נרתם באופן מיידי למאמץ הלאומי: הן בתמיכה ישירה באוכלוסיות שנפגעו, בעיקר באזור העוטף - ובכלל זה באימוצם של העיר שדרות וקיבוץ כפר עזה, והן בנקיטת יוזמות והקלות בנקאיות, שנועדו לתמוך ולסייע ללקוחות הבנק שנפגעו במישרין או בעקיפין מהאירועים, לצלוח את אתגרי התקופה.

בשלב זה קשה להעריך את משך הלחימה ואופן התפתחותה, וכן את השלכותיה על הפעילות הכלכלית במשק.

לפרטים נוספים בדבר הצעדים בהם נקט הבנק, השלכות האירועים על הדוחות הכספיים ועל ניהול הסיכונים, ראה להלן בפרקים "התפתחויות משמעותיות בניהול הפעילות העסקית", "הסביבה הכללית והשפעת גורמים חיצוניים על קבוצת הבנק", "התפתחויות מהותיות בהכנסות, בהוצאות וברווח הכולל האחר" ו-"סקירת הסיכונים".

בישיבת הדירקטוריון של בנק מזרחי טפחות בע"מ שהתקיימה ביום 27 בנובמבר 2023 ("י"ד בכסלו התשפ"ד), הוחלט לאשר ולפרסם את דוח הדירקטוריון והנהלה, דוח סיכונים וגילויים פיקוחיים נוספים ואת תמצית הדוחות הכספיים המאוחדים של בנק מזרחי טפחות בע"מ והחברות המאוחדות שלו ליום 30 בספטמבר 2023.

דוח הדירקטוריון והנהלה, דוח סיכונים וגילויים פיקוחיים נוספים של הבנק ערוכים בהתאם להוראות הפיקוח על הבנקים והנחיותיו. תמצית הדוחות הכספיים ערוכה בהתאם לכללי חשבונאות מקובלים בישראל (Israeli GAAP) ובהתאם להוראות הדיווח לציבור של הפיקוח על הבנקים והנחיותיו.

בעיקר הנושאים, הוראות הפיקוח על הבנקים כאמור מבוססות על כללי החשבונאות המקובלים בבנקים בארצות הברית (ראה גם ביאור 1 לדוחות הכספיים ליום 31 בדצמבר 2022 וביאור 1 לתמצית דוחות כספיים אלה).

בהתאם למבנה הדוחות שנקבע על ידי הפיקוח על הבנקים, נכלל מידע נלווה נוסף לדוחות הכספיים באתר האינטרנט של הבנק:

www.mizrahi-tefahot.co.il << אודות הבנק >> קשרי משקיעים >> מידע כספי

מידע נלווה נוסף זה כולל:

- דוח סיכונים מפורט בהתאם לדרישות הגילוי של הנדבך השלישי של באזל ובהתאם להמלצות נוספות של הועדה לציבור פיננסית (ה-FSB).
- פרטים על מכשירי ההון שהנפיק הבנק.
- קובץ של הדוחות הכספיים בפורמט XBRL.

בהתאם לתקנות שוויון זכויות לאנשים עם מוגבלות (התאמת נגישות לשירות), תשע"ג-2013 כולל האתר גם דוחות מוגשים.

מידע צופה פני עתיד

חלק מהמידע המפורט בדוח הדירקטוריון והנהלה, שאינו מתייחס לעובדות היסטוריות, מהווה מידע צופה פני עתיד כהגדרתו בחוק ניירות ערך, התשכ"ח - 1968 (להלן: "החוק").

תוצאות הבנק בפועל, עשויות להיות שונות מהותית מאלו שנכללו במסגרת המידע צופה פני עתיד, כתוצאה ממספר רב של גורמים, לרבות, בין היתר, שינויים בשוקי ההון בארץ ובעולם, שינויים מאקרו כלכליים, שינויים גיאופוליטיים, שינויי חקיקה ורגולציה ושינויים אחרים שאינם בשליטת הבנק ואשר עשויים להביא לאי התממשות הערכות ו/או לשינוי בתוכניות העסקיות.

מידע צופה פני עתיד מאופיין במילים או בביטויים כגון: "אנו מאמינים", "צפוי", "חזוי", "מעריכים", "מתכוונים", "מתכננים", "מתעתד", "עשוי להשתנות" וביטויים דומים להם, בנוסף לשמות עצם כגון: "תוכנית", "יעדים", "רצון", "צריך", "יכול", "יהיה". ביטויים צופי פני עתיד אלו, כרוכים בסיכונים ובחוסר ודאות משום שהם מבוססים על הערכות הבנק הנוכחיות לגבי אירועים עתידיים, אשר כוללות בין היתר: תחזיות להתפתחות הכלכלית בארץ ובעולם, ובמיוחד למצב הכלכלי במשק, כולל השפעת תנאים מאקרו כלכליים וגיאופוליטיים; צפי לשינויים ולהתפתחויות בשוקי המטבע ובשוקי ההון; תחזיות הקשורות בגורמים שונים נוספים המשפיעים על החשיפה לסיכונים פיננסיים; תחזיות לשינויים באיתנות הפיננסית של לווים, להעדפות הציבור, לשינויים בחקיקה ובהוראות של רשויות פיקוחיות, להתנהגות המתחרים, למצבו התדמיתי של הבנק, להתפתחויות טכנולוגיות ולהתפתחויות בנושאי הון אנושי.

המידע המוצג להלן נסמך, בין היתר, על פרסומי הלשכה המרכזית לסטטיסטיקה, משרד האוצר, נתוני בנק ישראל וגורמים אחרים המפרסמים נתונים והערכות לגבי שוקי ההון בארץ ובעולם ועל תחזיות והערכות לעתיד בנושאים שונים, כאמור לעיל, באופן שקיימת אפשרות שאירועים או התפתחויות, שנחזו כצפויים, לא יתממשו כלל או בחלקם.

דוח הדירקטוריון וההנהלה

ליום 30 בספטמבר 2023

סקירה כללית, יעדים ואסטרטגיה

פרק זה מתאר התפתחויות משמעותיות בבנק ובתחומי פעילותו בתשעת החודשים הראשונים של שנת 2023, בביצועים, בסיכונים אליהם הוא חשוף, וכן ביעדים והאסטרטגיה. ככל הנדרש, יש לעיין בפרק זה ביחד עם פרק סקירה כללית, יעדים ואסטרטגיה שנכלל בדוחות הכספיים השנתיים המבוקרים לשנת 2022.

מידע כספי תמציתי ומדדי ביצוע עיקריים של קבוצת הבנק

2022			2023				
רבעון ראשון	רבעון שני	רבעון שלישי	רבעון רביעי	רבעון ראשון	רבעון שני	רבעון שלישי	
במיליוני שקלים חדשים							
2,144	2,453	2,691	2,952	3,146	3,181	2,959	דוח רווח והפסד - סעיפים עיקריים
117	176	263	198	87	250	341	הכנסות ריבית, נטו
952	574	579	569	593	564	568	הכנסות מימון שאינן מריבית עמלות והכנסות אחרות
3,213	3,203	3,533	3,719	3,826	3,995	3,868	סך ההכנסות
79	107	155	191	227	247	694	הוצאות בגין הפסדי אשראי
1,388	1,442	1,529	1,814	1,437	1,521	1,415	הוצאות תפעוליות ואחרות
909	924	1,002	1,194	931	1,009	902	מזה: משכורות והוצאות נלוות
1,746	1,654	1,849	1,714	2,162	2,227	1,759	רווח לפני מיסים
569	572	635	580	747	779	624	הפרשה למיסים על הרווח
1,154	1,053	1,178	1,087	1,367	1,398	1,098	רווח נקי⁽¹⁾

שנת		תשעה חודשים		
2022	2022	2022	2023	
במיליוני שקלים חדשים				
10,240	7,288	9,286		דוח רווח והפסד - סעיפים עיקריים
754	556	678		הכנסות ריבית, נטו
2,674	2,105	1,725		הכנסות מימון שאינן מריבית עמלות והכנסות אחרות
13,668	9,949	11,689		סך ההכנסות
532	341	1,168		הוצאות בגין הפסדי אשראי
6,173	4,359	4,373		הוצאות תפעוליות ואחרות
4,029	2,835	2,842		מזה: משכורות והוצאות נלוות
6,963	5,249	6,148		רווח לפני מיסים
2,356	1,776	2,150		הפרשה למיסים על הרווח
4,472	3,385	3,863		רווח נקי⁽¹⁾

(1) בכל מקום בדוח הדירקטוריון בו מוזכר "רווח נקי" או "הון", הכוונה לרווח הנקי ולהון המיוחסים לבעלי מניות הבנק.

דוח הדירקטוריון והנהלה

ליום 30 בספטמבר 2023

הרווח הנקי של הקבוצה הסתכם ברבעון השלישי של שנת 2023 ב-1,098 מיליוני שקלים חדשים, לעומת 1,178 מיליוני שקלים חדשים ברבעון המקביל אשתקד, קיטון בשיעור של 6.8%. רווח זה מבטא תשואה על ההון, במונחים שנתיים בשיעור של 16.8%, לעומת תשואה על ההון של 20.8% ברבעון המקביל אשתקד.

הרווח הנקי של הקבוצה הסתכם בתשעת החודשים הראשונים של שנת 2023 ב-3,863 מיליוני שקלים חדשים, לעומת 3,385 מיליוני שקלים חדשים אשתקד, גידול בשיעור של 14.1%. רווח זה מבטא תשואה על ההון, במונחים שנתיים, בשיעור של 20.3%, לעומת תשואה על ההון בשיעור של 20.6% בתקופה המקבילה אשתקד ו-20.1% בשנת 2022 כולה. ללא השפעת רווחי ההון, נטו, ממימוש נכסים, מגיעה תשואת הרווח הנקי על ההון בתשעת החודשים הראשונים של שנת 2022 ל-18.9% ובשנת 2022 ל-19.0%.

להלן הגורמים המרכזיים שהשפיעו על רווחי הקבוצה ברבעון השלישי ובתשעת החודשים הראשונים של שנת 2023 בהשוואה לתקופות המקבילות אשתקד:

- סך הכנסות המימון בתשעת החודשים הראשונים של שנת 2023 גדלו בשיעור של 27.0%, לעומת התקופה המקבילה אשתקד, בעיקר כתוצאה מגידול של כ-19.5 מיליארד שקלים חדשים, כ-6.4%, ביתרת האשראי לציבור, לעומת 30 בספטמבר 2022, ומעליית ריבית בנק ישראל (החל מחודש אפריל 2022) וריבית הבנק המרכזי בארצות הברית (החל מחודש מרץ 2022).
לפרטים ראה ניתוח התפתחות הכנסות המימון להלן.
- ההכנסות האחרות בתשעת החודשים הראשונים של שנת 2022 כללו רווחי הון ממימוש נכסים בסך של 371 מיליוני שקלים חדשים (אשר נרשמו ברבעון הראשון של שנת 2022).
- ההוצאות בגין הפסדי אשראי ברבעון השלישי של שנת 2023 הסתכמו ב-694 מיליוני שקלים חדשים בהשוואה ל-155 מיליוני שקלים חדשים ברבעון המקביל אשתקד, ובתשעת החודשים הראשונים של שנת 2023 ב-1,168 מיליוני שקלים חדשים בהשוואה ל-341 מיליוני שקלים חדשים בתקופה המקבילה אשתקד. העלייה בהפרשות ברבעון השלישי של שנת 2023, רובה ככולה, נובעת מהפרשה קבוצתית להפסדי אשראי, שנרשמה במטרה לתת ביטוי לעליית סיכון האשראי במשק עקב מצב המלחמה, על אף שטרם נצפו אינדיקטורים מהותיים לעלייה בסיכון זה.
לפרטים נוספים, ראה פרק מדיניות ואומדנים חשבונאיים קריטיים להלן.
הגידול בהפרשה על פני השנה הושפע גם מעלייה בהפרשה הקבוצתית לאור צמיחת תיק האשראי ועקב עליית רמת הסיכון במשק, בעיקר בשל עליית הריבית.
- סך ההוצאות התפעוליות והאחרות בתשעת החודשים הראשונים של שנת 2023 גדלו בשיעור של 0.3% בלבד, לעומת התקופה המקבילה אשתקד.
ההוצאות התפעוליות בתשעת החודשים הראשונים של שנת 2023 הושפעו בין היתר מהסכם השכר שנחתם עם ארגון העובדים, מהשלמת מיזוג בנק אגוד לתוך בנק מזרחי טפחות, וכתוצאה מכך סיום העסקתם של חלק מעובדי בנק אגוד לשעבר, סגירת מרבית סניפי בנק אגוד וחיסכון בהוצאות מחשוב.
ראה הסבר לשינויים בכל אחד מרכיבי ההוצאות התפעוליות, להלן.

דוח הדירקטוריון וההנהלה

ליום 30 בספטמבר 2023

ליום							
31.3.2022	30.6.2022	30.9.2022	31.12.2022	31.3.2023	30.6.2023	30.9.2023	
במיליוני שקלים חדשים							
							מאזן - סעיפים עיקריים
394,045	416,969	429,767	428,292	434,110	432,722	438,289	סך כל המאזן
282,917	298,233	304,104	307,472	312,319	316,925	323,590	אשראי לציבור, נטו
84,666	81,330	95,596	93,673	90,240	83,746	81,645	מזומנים ופיקדונות בבנקים
16,967	22,384	14,379	15,144	19,348	19,865	19,007	ניירות ערך
1,400	1,421	1,410	1,503	1,399	1,438	1,447	בניינים וציוד
312,653	327,884	345,339	344,514	348,469	345,191	351,034	פיקדונות הציבור
36,045	35,173	31,352	33,287	34,608	36,546	36,655	איגרות חוב וכתבי התחייבות נדחים
6,850	8,515	7,725	6,994	7,284	6,541	5,008	פיקדונות מבנקים
21,199	22,166	22,989	23,780	24,844	25,814	26,459	הון עצמי ⁽¹⁾

ההתפתחות בסעיפי המאזן מצביעה על צמיחה עקבית בפעילות הבנק, כאשר:

- סך כל המאזן ליום 30 בספטמבר 2023 הסתכם ב-438.3 מיליארדי שקלים חדשים, גידול של 8.5 מיליארדי שקלים חדשים בהשוואה ליום 30 בספטמבר 2022, גידול בשיעור של 2.0%.
- האשראי לציבור, נטו ליום 30 בספטמבר 2023 הסתכם ב-323.6 מיליארדי שקלים חדשים, גידול של 19.5 מיליארדי שקלים חדשים בהשוואה ליום 30 בספטמבר 2022, גידול בשיעור של 6.4%.
- פיקדונות הציבור ליום 30 בספטמבר 2023 הסתכמו ב-351.0 מיליארדי שקלים חדשים, גידול של 5.7 מיליארדי שקלים חדשים בהשוואה ליום 30 בספטמבר 2022, גידול בשיעור של 1.6%.
- ההון העצמי ליום 30 בספטמבר 2023 הסתכם ב-26.5 מיליארדי שקלים חדשים, גידול של 3.5 מיליארדי שקלים חדשים בהשוואה ליום 30 בספטמבר 2022, גידול בשיעור של 15.1%. ראה להלן גם פרק הלימות ההון.

(1) בכל מקום בדוח הדירקטוריון בו מוזכר "רווח נקי" או "הון", הכוונה לרווח הנקי ולהון המיוחסים לבעלי מניות הבנק.

דוח הדירקטוריון והנהלה

ליום 30 בספטמבר 2023

יחסים פיננסיים עיקריים (באחוזים)

		2022				2023		
	רבעון ראשון	רבעון שני	רבעון שלישי	רבעון רביעי	רבעון ראשון	רבעון שני	רבעון שלישי	
	21.9 ⁽⁹⁾	19.4	20.8	18.5	22.4	22.0	16.8	מדדי ביצוע עיקריים
	2.07	1.82	1.96	1.77	2.15	2.15	1.64	תשואת הרווח הנקי ⁽²⁾⁽⁴⁾
	1.17	1.04	1.11	1.01	1.27	1.29	1.01	תשואת הרווח הנקי לנכסי סיכון ⁽³⁾⁽²⁾⁽¹⁾
	110.5	109.9	113.6	112.0	111.6	108.9	108.5	תשואה לנכסים ממוצעים ⁽²⁾
	10.01	10.00	9.92	9.94	10.12	10.23	10.12	פיקדונות הציבור לאשראי לציבור, נטו
	5.31	5.23	5.26	5.42	5.53	5.73	5.78	יחס הון עצמי רובד 1 לרכיבי סיכון
	120	120	119	118	126	128	138	יחס המינוף ⁽⁴⁾
	116	114	116	115	113	115	113	יחס כיסוי הנדילות (רבעוני) ⁽⁵⁾
	3.27	3.16	3.34	3.47	3.55	3.69	3.55	יחס מימון יציב נטו ⁽⁶⁾
	43.2 ⁽⁹⁾	45.0	43.3	48.8	37.6	38.1	36.6	יחס הכנסות לנכסים ממוצעים ⁽²⁾
	4.50	4.11	4.59	4.23	5.32	5.43	4.27	יחס יעילות - הוצאות תפעוליות לסך ההכנסות ⁽⁷⁾
								(Cost Income Ratio)
								רווח נקי בסיסי למניה (בשקלים חדשים)
	0.89	0.88	0.91	0.93	0.98	1.01	1.19	מדדי איכות אשראי עיקריים
	1.13	0.94	0.91	0.87	0.88	0.90	0.99	שיעור יתרת ההפרשה להפסדי אשראי מתוך האשראי לציבור
	0.11	0.14	0.20	0.25	0.29	0.31	0.86	שיעור חובות שאינם צוברים או חובות בפיגור של 90 ימים או יותר מתוך האשראי לציבור
	0.03	0.06	0.05	0.22	0.07	0.12	0.04	הוצאות בגין הפסדי אשראי לתקופה לסך האשראי לציבור, נטו ⁽²⁾
								שיעור מחיקות חשבונאיות נטו מאשראי ממוצע לציבור ⁽²⁾
	125.2	115.5	125.5	113.9	112.6	123.3	138.1	נתונים נוספים
	106	-	123	137	127	159	190	מחיר מניה (בשקלים חדשים) בתום הרבעון
	2.18	2.42	2.54	2.75	2.92	2.94	2.72	דיבידנד למניה (באגורות) ⁽⁸⁾
	0.53	0.50	0.49	0.47	0.49	0.46	0.46	יחס הכנסות ריבית, נטו לנכסים ממוצעים ⁽²⁾
								יחס עמלות לנכסים ממוצעים ⁽²⁾

		תשעה חודשים		
	שנת 2022	שנת 2022	שנת 2023	
	20.1 ⁽⁹⁾	20.6 ⁽⁹⁾	20.3	מדדי ביצוע עיקריים
	1.91	1.95	1.97	תשואת הרווח הנקי ⁽²⁾⁽⁴⁾
	1.08	1.11	1.19	תשואת הרווח הנקי לנכסי סיכון ⁽³⁾⁽²⁾⁽¹⁾
	3.32	3.25	3.60	תשואה לנכסים ממוצעים ⁽²⁾
	45.2 ⁽⁹⁾	43.8 ⁽⁹⁾	37.4	יחס הכנסות לנכסים ממוצעים ⁽²⁾
	17.47	13.26	15.01	יחס יעילות - הוצאות תפעוליות לסך ההכנסות ⁽⁷⁾
				(Cost Income Ratio)
				רווח נקי בסיסי למניה (בשקלים חדשים)
	0.17	0.15	0.48	מדדי איכות אשראי עיקריים
	0.09	0.05	0.08	הוצאות בגין הפסדי אשראי לתקופה לסך האשראי לציבור, נטו ⁽²⁾
				שיעור מחיקות חשבונאיות נטו מאשראי ממוצע לציבור ⁽²⁾
	366	229	476	נתונים נוספים
	2.48	2.38	2.86	דיבידנד למניה (באגורות) ⁽⁸⁾
	0.50	0.51	0.47	יחס הכנסות ריבית, נטו לנכסים ממוצעים ⁽²⁾
				יחס עמלות לנכסים ממוצעים ⁽²⁾

היחסים הפיננסיים מצביעים כי:

- תשואת הרווח הנקי הגיעה בתשעת החודשים הראשונים של השנה ל-20.3%, זאת בעיקר כתוצאה מגידול בנפח הפעילות ומהשפעת עליית הריבית והאינפלציה.
 - יחס הון עצמי רובד 1 לרכיבי סיכון הגיע לשיעור של 10.12%. שיעור היחס המזערי לו מחויב הבנק הינו 9.60%.
 - יחס היעילות בתשעת החודשים הראשונים של שנת 2023, הגיע ל-37.4%.
- סעיפי רווח והפסד, סעיפי המאזן והיחסים הפיננסיים השונים מנותחים באופן מפורט בדוח הדירקטוריון והנהלה לפי העניין, בפרק "הסבר וניתוח לתוצאות ולמצב העסקי", ובפרק "סקירת הסיכונים".

(1) בכל מקום בדוח הדירקטוריון בו מוזכר "רווח נקי" או "הון", הכוונה לרווח הנקי ולהון המיוחסים לבעלי מניות הבנק.
 (2) מחושב על בסיס שנתי.
 (3) מחושב על בסיס כספי הממוצע.
 (4) יחס המינוף (Leverage Ratio) - היחס בין הון רובד 1 (לפי כללי באזל) לסך החשיפות. יחס זה מחושב בהתאם להוראת ניהול בנקאי תקין מספר 218.
 (5) יחס כיסוי הנזילות (Liquidity Coverage Ratio) - סך הנכסים הנזילים באיכות גבוהה לתזרים המזומנים היוצא נטו. יחס זה מחושב בהתאם להוראת ניהול בנקאי תקין מספר 221, במונחים של ממוצעים פשוטים של תצפיות וימיות במשך הרבעון המדווח.
 (6) יחס מימון יציב נטו - יחס נזילות שנדרש על ידי הפיקוח על הבנקים, בהתאם להמלצות ועדת באזל, ונועד לשמירה על מבנה מימון בר-קיימא לאורך זמן, בנוסף על יחס כיסוי הנזילות. מחושב לפי סך המימון היציב הנדרש לטווח של שנה, הנגזר מכלל השימושים בבנק, לבין סך המימון היציב הזמין לטווח של שנה, המחושב על פי כלל המקורות של הבנק.
 (7) סך ההוצאות התפעוליות והאחרות לסך כלל ההכנסות התפעוליות והמימוניות לפני הוצאות בגין הפסדי אשראי.
 (8) שיעור הדיבידנד למניה מחושב לפי סכום הדיבידנד שחולק בפועל בתקופה המדווחת.
 (9) בבטור השפעת רווחי הון, נטו, ממימוש נכסים, מגיעה תשואת הרווח הנקי על הון יחס היעילות (Cost Income Ratio) בשנת 2022 ל-19.0% ו-46.4%, בתשעת החודשים הראשונים של שנת 2022 ל-18.9% ו-45.5% וברבעון הראשון של שנת 2022 ל-16.6% ו-48.8%, בהתאמה.

דוח הדירקטוריון והנהלה

ליום 30 בספטמבר 2023

סיכונים עיקריים

ב-7 באוקטובר 2023, לאחר תאריך המאזן, הוכרזה מלחמה בעקבות מתקפת פתע רצחנית על ישובים סמוך לגבול עם רצועת עזה. במקביל, החלה הסלמה ביטחונית גם בגבול הצפון.

מידע על התפתחויות בסיכונים, לרבות השפעות המלחמה, מוצג בפרק סקירת הסיכונים להלן, וכן בדוח הסיכונים באתר האינטרנט של הבנק. במסגרת תהליך למיפוי הסיכונים של הבנק נקבעה רשימה של סיכונים שהעיקריים בהם: סיכון אשראי (ורכזיות אשראי), סיכון שוק, סיכון ריבית (בפרט סיכון הריבית בתיק הבנקאי), סיכון נזילות, סיכון תפעולי, לרבות סיכון אבטחת מידע וסייבר, סיכון טכנולוגי המידע וסיכון משפטי, סיכון ציות ורגולציה, סיכון חוצה גבולות והלבנת הון, סיכון מוניטין, סיכון עסקי-אסטרטגי וסיכון עסקי-רגולטורי. הבנק בוחן באופן שוטף את מיפוי הסיכונים על מנת לוודא שהוא מקיף את כלל פעילותו העסקית, תנאי השוק ודרישות הרגולציה.

לפרטים נוספים ראה פרק סיכונים עיקריים בדוח הדירקטוריון והנהלה לשנת 2022.

לפרטים בדבר עדכונים להערכת פוטנציאל ההשפעה של גורמי הסיכון השונים על קבוצת הבנק, ראה פרק סקירת הסיכונים להלן.

יעדים ואסטרטגיה עסקית

התוכנית האסטרטגית

לפרטים בדבר יעדי הבנק והאסטרטגיה העסקית שלו לשנים 2021 עד 2025, ראה פרק יעדים ואסטרטגיה עסקית בדוח הדירקטוריון והנהלה לשנת 2022.

התפתחויות במבנה ההון

השקעות בהון הבנק ועסקאות במניותיו

- לפרטים בדבר הנפקת מניות במסגרת תוכנית אופציות לעובדים ראה דוח על השינויים בהון העצמי בדוחות הכספיים.
- ביום 3 במאי 2023 אישר דירקטוריון הבנק, לאחר אישור ועדת התגמול, הצעת כתיב אופציה, למנהל הכללי של הבנק וכן לנושאי משרה בבנק (למעט הדירקטורים של הבנק) ולמנהלים נוספים בבנק ובחברות בת של הבנק עבור שנת 2023. לפרטים נוספים ראה ביאור 16 לדוחות הכספיים.

גיוס מקורות הוניים

במסגרת תוכנית העבודה של הבנק, הנקבעת על ידי הדירקטוריון וכוללת יעדים לגידול בתחומי הפעילות השונים, מתבצעת הערכה של השפעת העמידה ביעדים על היקף נכסי הסיכון של הבנק, וכתוצאה מכך על יחס הלימות ההון. בהתאם לכך, נקבעת במקביל ליעדים העסקיים וליעדי הרווחיות, תוכנית לגיוס מקורות הוניים לצורך שמירה על הלימות ההון, בהתאם להנחיות שקבע הדירקטוריון בדבר הלימות הון.

התפתחויות במקורות המימון

מקורות המימון של הקבוצה כוללים פיקדונות מהציבור ומגופים בנקאיים, הנפקת אגרות חוב לסוגיהן והון עצמי. הבנק בוחר את תמהיל מקורות המימון על בסיס יעדיה העסקיים, ובוחן בכלל זה יעדי רווחיות, תשואה על ההון, נזילות, גיוון מקורות בישראל ובחוג לארץ ובמטבעות שונים, הלימות הון ומינוף, בכפוף למגבלות הסטטוטוריות החלות על התאגידים הבנקאיים ובהתאם למצב שוק ההון בארץ ובעולם ותחזיות ההנהלה באשר להתפתחויות בהם.

פיקדונות

הבנק מבחין בין סוגי המקורות השונים לפי תקופת הפיקדון וסוגי לקוחות. הבנק בוחן את מידת הריכוזיות של המפקידים, ובמסגרת זו קבעו הדירקטוריון והנהלה מגבלות וקווים מנחים בתחום סיכון הריכוזיות בהתייחס למפקיד בודד, אמצעים נזילים ביחס למפקידים גדולים/מוסדיים ומבנה המקורות. כמו כן, הוגדרו אינדיקטורים איכותיים וכמותיים למעקב שוטף, האומדים את השינויים בסיכון הריכוזיות, כל זאת כחלק ממערך ניהול סיכונים הנזילות.

פיקדונות הציבור בקבוצה ליום 30 בספטמבר 2023 הסתכמו ב-351.0 מיליארדי שקלים חדשים, לעומת כ-344.5 מיליארדי שקלים חדשים בסוף שנת 2022. פיקדונות הציבור במגזר השקלי הלא צמוד קטנו בתשעת החודשים הראשונים של שנת 2023 בשיעור של 0.7%, הפיקדונות במגזר הצמוד למדד גדלו בשיעור של 12.6% והפיקדונות במטבע חוץ והצמודים למטבע חוץ גדלו בשיעור של 9.2%. לפרטים נוספים, ראה פרק ניתוח ההתפתחויות של הנכסים, ההתחייבויות, ההון והלימות ההון להלן.

גיוס כתבי התחייבות, אגרות חוב ושטרי הון מורכבים

הבנק פועל לגיוס מקורות ארוכי טווח באמצעות הנפקות, בין היתר, באמצעות מזרחי טפחות חברה להנפקות בע"מ (להלן: "טפחות הנפקות"), חברה בת בבעלות מלאה של הבנק. במהלך השנים הנפיקה טפחות הנפקות תעודות התחייבות לציבור על פי תשקיפים שפורסמו.

ביום 1 באוגוסט 2022 פרסמה טפחות הנפקות תשקיף מדף להנפקת תעודות התחייבות. ביום 4 במאי 2023 פורסם גם תשקיף מדף של הבנק להנפקת תעודות התחייבות. תוקף התשקיפים הינו שנתיים עם אופציה להארכה בשנה נוספת.

סך אגרות חוב וכתבי התחייבויות נדחים ליום 30 בספטמבר 2023 הסתכמו ב-36.7 מיליארדי שקלים חדשים, לעומת 33.3 מיליארדי שקלים חדשים ליום 31 בדצמבר 2022.

מתוכם, כתבי התחייבות נדחים מותנים מסוג CoCo (Contingent Convertibles) הכוללים מנגנון חוזי לספיגת הפסדים באמצעות מחיקת קרן (עומדים בתנאי הכשירות של באזל III ומוכרים על ידי הפיקוח על הבנקים כהון רובד 2 של הבנק), שהסתכמו ליום 30 בספטמבר 2023 ב-6.1 מיליארדי שקלים חדשים, לעומת 6.0 מיליארדי שקלים חדשים ליום 31 בדצמבר 2022.

לפרטים בדבר דירוג האשראי של הבנק ושל תעודות ההתחייבות שלו ראה פרק ממסל תאגידי, ביקורת ופרטים נוספים על הבנק ואופן ניהולו.

גיוס מקורות ופדינות

ביום 20 בפברואר 2023 הנפיקה טפחות הנפקות ניירות ערך מסחריים (סדרה 1) תמורת כ-1.1 מיליארדי שקלים חדשים.

ביום 12 ביוני 2023 הנפיקה טפחות הנפקות אגרות חוב צמודות למדד מסדרה חדשה (סדרה 67), בערך נקוב של כ-2.0 מיליארדי שקלים חדשים, תמורת כ-2.0 מיליארדי שקלים חדשים.

ביום 22 באוקטובר 2023, לאחר תאריך המאזן, נפרעו במלואם בפירעון מוקדם שביצעה טפחות הנפקות, כתבי התחייבות נדחים מותנים מסוג CoCo (סדרה 48) בערך נקוב של כ-0.7 מיליארדי שקלים חדשים.

התפתחויות משמעותיות בניהול הפעילות העסקית

סיוע לנפגעי המלחמה

ב-7 באוקטובר 2023, לאחר תאריך המאזן, הוכרזה מלחמת 'חרבות ברזל' בעקבות מתקפת פתע רחנית על ישובים סמוך לגבול עם רצועת עזה. במקביל, החלה הסלמה ביטחונית גם בגבול הצפון. הבנק נערך להמשך פעילות ומתן שירות ללקוחותיו, לרבות באזורי העימות, ככל הניתן. לפרטים, ראה פרק "סיכון תפעולי" להלן. במקביל, נרתם הבנק למאמץ הלאומי והודיע על הקצאת כספים לתרומות ולסיוע לאזרחים שנפגעו מאירועי המלחמה, וכן יצא בתוכניות למתן הקלות ללקוחותיו, בדגש על לקוחות תושבי אזורי העימות, במטרה לסייע להם לצלוח את תקופת המלחמה ואת השלכותיה הכלכליות. פרטים גם פרק "התפתחויות משמעותיות בניהול הפעילות העסקית".

תרומות ואימוץ שדרות וכפר עזה – מיד עם פרוץ המלחמה העביר הבנק תרומות כספיות למימון רכישה של ציוד, מזון וצרכים דחופים נוספים עבור תושבים מיישובי העוטף (במרחק של עד 7 ק"מ מהגבול עם עזה), חיילים ומתנדבים. בד בבד, הודיע הבנק כי החליט לאמץ את העיר שדרות ואת קיבוץ כפר עזה ובמסגרת זו ייתן מענה לצרכיהם של הישובים ותושביהם בטווח המידי, הבינוני והארוך, בדגש על הנושאים שהמדינה לא מעורבת בהם. צוותי עבודה של הבנק כבר נועדו עם הגורמים הרלוונטיים בשני היישובים, על מנת למפות יחד את הצרכים והפרויקטים, שהבנק יהיה שותף בהוצאתם לפועל, והחלו בהעברת הכספים למימון. במקביל, תיבנה תוכנית שתיתן מענה לנושאים שהטיפול בהם יחל בשלבים מאוחרים יותר, ובכלל זה פעולות לשיקום האזור ולהחזרת החיים למסלולם. אומדן הסכומים שהקצה הבנק לתרומות, לאימוץ היישובים ולהטבות הנוספות שניתנו לתושביהם, מסתכם בכ-90 מיליון שקלים חדשים.

מידע זה הינו מידע צופה פני עתיד, כהגדרתו בחוק ניירות ערך, התשכ"ח-1968, המידע מתבסס על הנחות, עובדות ונתונים (להלן ביחד: "הנחות") שהובאו בפני דירקטוריון הבנק. ההנחות עלולות שלא להתממש בשל גורמים שאינם בשליטת הבנק בלבד.

הקלות והטבות בנקאיות ללקוחות הבנק – במטרה לסייע ללקוחות הבנק לצלוח את התקופה המורכבת, החליט הבנק, במהלך חודש אוקטובר 2023, על מגוון פתרונות לסיוע ולהקלה על לקוחותיו, בהיקף רחב משמעותית מהבסיס שנקבע על ידי הפיקוח על הבנקים, ובכלל זה:

- פטור אוטומטי מתשלום המשכנתא למספר חודשים לתושבי העוטף, ואפשרות להקפאת תשלומי המשכנתא במספר חודשים נוספים, ללא ריבית והצמדה וללא עלות;
- הקפאת החזרי המשכנתא, ללא ריבית והצמדה וללא עמלות, ל-3 חודשים נוספים מעבר למתווה בנק ישראל (סך הכול 6 חודשים), ללקוחות הבנק תושבי היישובים בצפון הארץ, אשר פונו מבתיהם בהוראת המדינה;
- הקפאת תשלומים עד 12 חודשים במשכנתאות ועד 3 חודשים בהלוואות אחרות, לכלל לקוחות הבנק;
- פטור מריבית על יתרות חובה, עד ליתרת חובה של 10,000 שקלים חדשים ללקוחות פרטיים תושבי עוטף עזה ואזור גבול הצפון, או נפגעי פעולות המלחמה, או קרוביהם;
- פטור מעמלות ל-3 חודשים ללקוחות פרטיים ולעסקים קטנים - תושבי עוטף עזה ואזור גבול הצפון, משרתי מילואים או נפגעי פעולות המלחמה, או קרוביהם;
- הגדלת סכום מסגרת עובר ושב ללקוחות פרטיים בסניפי הבנק בדרום, עד 30 אלפי שקלים חדשים;
- הלוואות לסיוע ללקוחות עם קשיי נזילות בגין מצב הלחימה: ללקוחות פרטיים עד 25 אלפי שקלים חדשים ולבעלי עסקים עד 50 אלפי שקלים חדשים, ללא ריבית וללא הצמדה, לתקופה של עד שנה;
- הלוואות גישור ללקוחות שרכבם נפגע, עד 100% מימון ללא ריבית והצמדה ל-3 חודשים, במטרה לגשר על פרק הזמן עד לקבלת הפיצוי ממס רכוש;
- אפשרות לשחרור פיקדון סגור עד 100 אלפי שקלים חדשים, ללא עלויות, לתושבי אזורי העימות בדרום ובצפון;
- מענק עד 20 אלף שקלים חדשים ללקוחות עסקיים ביישובי עוטף עזה והלוואות ללקוחות עסקיים במסגרת קרנות שונות וכן הלוואות בערבות המדינה.

בנוסף, על מנת לסייע לעסקים ובעלי מקצוע מהדרום שפעילותם הכלכלית נפגעה משמעותית, עד כדי השבתה מלאה, הקים הבנק את פלטפורמת 'כתום. ישראל' באתר הבנק, המאפשרת להם לפרסם את עצמם, ללא עלות, ובדרך זו לחשוף את פעילותם בפני לקוחות ורוכשים פוטנציאליים, מכל רחבי הארץ.

אומדן שווי ההקלות וההטבות הבנקאיות שניתנו לכלל לקוחות הבנק, מעבר לסכום האמור לעיל, מסתכם בכ-450 מיליון שקלים, בהנחה של ניצול מלא של כלל ההטבות המוצעות לאוכלוסייה הרלוונטית.

מידע זה הינו מידע צופה פני עתיד, כהגדרתו בחוק ניירות ערך, התשכ"ח-1968, המידע מתבסס על הנחות, עובדות ונתונים (להלן ביחד: "הנחות") שהובאו בפני דירקטוריון הבנק. ההנחות עלולות שלא להתממש בשל גורמים שאינם בשליטת הבנק בלבד.

הטבות לסיוע ללקוחות הבנק

ביום 28 ביוני 2023, בהמשך להודעת בנק ישראל מיום 20 ביוני 2023, יצא הבנק עם חבילת הטבות ללקוחות, מתחילת חודש יולי 2023 ולמשך השנה הקרובה, בהתאם לקריטריונים שנקבעו. ההטבות כוללות מענק נוסף ללקוחות, תשלום ריבית על יתרות זכות בחשבון עובר ושב בהתאם לקריטריונים, הפחתת ריבית על יתרות החובה בחשבונות פרטיים, המשך ההטבה של פטור מריבית על חלק מיתרת החובה עד גובה ההחזר החודשי ללקוחות משכנתאות, וקיצוץ בין יתרות זכות ליתרות חובה בחשבון העובר-ושב ללקוחות הזכאים.

במקביל, ממשיך הבנק לפעול באופן אקטיבי, ומציע ללקוחותיו את האפשרות למחזר הלוואות, לבצע התאמות בפריסת התשלומים ועוד, כדי לסייע לבעלי משכנתאות שחווים התייקרות משמעותית בהחזר החודשי של ההלוואה, כתוצאה מעליית הריבית במשק.

התפתחויות משמעותיות בתחום ההון האנושי והמינהל

שיטת בנהלת הבנק ובמבנה הארגוני

ביום 12 בפברואר 2023 אישר דירקטוריון הבנק את המלצת המנהל הכללי למינוי מר עופר הורביץ, אשר שימש כמזכיר הבנק ומנהל מטה הבנק, לתפקיד סגן המנהל הכללי ומנהל החטיבה לבקרת סיכונים במקומו של מר דורון קלאוזנר שפרש לגמלאות. המפקח על הבנקים הודיע כי אין לו התנגדות למינוי בכפוף לקביעת תוכנית הדרכה בתחומי ניהול הסיכונים, ותוכנית כאמור אושרה על ידי הוועדה לניהול סיכונים של הדירקטוריון והושלמה. מר חנן קיקוזשילי, אשר שימש כסגן מזכיר הבנק, מונה למזכיר הבנק ומנהל מטה הבנק, במקומו של מר עופר הורביץ. גברת מיטל הרוש, אשר כיהנה כמנהלת מרחב לייב וסקטור בנקאות ישירה, מונתה לסגנית המנהל הכללי ומנהלת חטיבת הון אנושי ומשאבים, במקומו של מר ניסן לוי אשר סיים את תפקידו כמנהל חטיבת הון אנושי, משאבים ותפעול. הדירקטוריון אישר גם הקמתם של שני מערכים חדשים: מערך תפעול בנקאי ומערך פרויקטים חוצי-ארגון, שמנהלים מונו לחברי הנהלה. בראש המערך לתפעול בנקאי, שתחתיו פועלים, בין השאר, פעילויות התפעול העורפי, הנדסה ותהליכים בנקאיים, המסלוקה וסוכנות הביטוח במשכנתאות, עומד מר מיכה ארגמן - אשר כיהן כסגן מנהל חטיבת הון אנושי, משאבים ותפעול. בראש מערך פרויקטים חוצי-ארגון, אשר אחראי, בין השאר, על פעילות הדיגיטל של הבנק, המשיך יישום והטמעת מערכת ה-CRM החדשה ושיתופי פעולה עם תעשיית הפינטק, עומד מר טל בן ארי - עד לאחרונה סגן מנהל כללי ומנהל האגף הפיננסי בבנק אגוד. המינויים והשינויים הארגוניים נכנסו לתוקפם ביום 1 באפריל 2023.

חתימת הסכם קיבוצי מיוחד עם ארגון עובדי מזרחי טפחות

ביום 26 ביוני 2023 נחתם הסכם קיבוצי מיוחד בין הבנק לבין ארגון עובדי מזרחי טפחות לשנים 2022-2026. להלן עיקרי ההסכם בנוגע לשכר ומענקים:

- הוענקה תוספת לשכר החודשי בסכום של 1,000 שקלים לעובד, וכן תוספת נוספת של 200 שקלים לעובדי הסניפים לתקופה החל מיום 1 בינואר 2022. סכומים אלה יהיו צמודים למדד המחירים לצרכן החל מיום 1 בינואר 2023.
- תוספת שכר לבעלי תפקידים מסוימים כדוגמת מנהל מדור ומורשה חתימה.
- הוסכם כי שכר היסוד יועלה בשיעור של 3% בכל אחת מהשנים 2023-2024 ובשיעור של 2% בשנים 2025-2026.
- עודכנו ההפרשות הסוציאליות, כך שהורחב בסיס השכר להפרשות פנסיוניות ובנוסף, בסיס השכר להפרשה לקרן השתלמות השווה לבסיס להפרשות הפנסיוניות.
- ביום 1 בספטמבר 2023 הבנק העניק לעובדים שהחלו עבודתם לפני יום 1 בינואר 2022 (ואשר עדיין עובדים בבנק) מענק בסכום השווה לשתי משכורות י"ג, וכן העניק מענק בסך של משכורת י"ג אחת, לעובדים שהחלו עבודתם החל מיום 1 בינואר 2022 (ואשר עדיין עובדים בבנק).
- גובשו הסכמות שונות לשם הגברת הגמישות הניהולית של הבנק ועידוד המצוינות, בעיקר בשים לב לאתגרים הקיימים בתקופה זו, וביניהם התמורות בשוק העבודה, החדשנות בעולם הבנקאות ולשם התמיכה בהשגת היעדים האסטרטגיים של הבנק, בין היתר הוסכם:
 - הגדלת כמות החוזים האישיים במטה הבנק.
 - בכפוף לתנאים מסוימים, אפשרות למתן תוספת שכר, באמצעות תוספות אישיות, לעובדים במטה.
 - הארכת תקופת הניסיון לכמות קצובה של עובדים לתקופה של עד 5 שנים.
 - אפשרות לניוד עובדים על פי שיקול דעתו של הבנק.
 - אפשרות לסיום העסקה ביוזמת הבנק, בגין אי התאמה, לעד 70 עובדים, אשר סווגו כעובדים שתרומתם נמוכה, במהלך תקופת ההסכם.
 - בשים לב למעבר הצפוי של עובדי מטה הבנק לקמפוס הבנק החדש בלוד, הוסכם כי תנאי העבודה (לרבות ביחס לרווחת העובדים) בקמפוס החדש ייקבעו על ידי הבנק בלבד, לאחר היוועצות עם ארגון העובדים. לארגון העובדים לא תהיינה תביעות כלשהן ביחס למעבר לקמפוס החדש.
 - ישורר שקט תעשייתי מלא ומוחלט, לאורך כל תקופת ההסכם.
- בד בבד עם חתימת ההסכם, נחתם בין הבנק ובין ארגון העובדים הסכם להחלת תוכנית פרישה מרצון, אשר תוקפה יהא עד ליום 31 בדצמבר 2027. עיקר התנאים של תוכנית הפרישה מרצון הינם בהתאם לתוכנית הפרישה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2021.

הדוחות הכספיים של הבנק כוללים את השפעת הסכם השכר. להערכת הבנק, להסכם לא צפויה להיות השפעה מהותית על הדוחות הכספיים של הבנק בשנת 2023 ואף לא בשנים שלאחריה. הוצאות השכר בבנק לשנת 2023 כולה צפויות לכלול כ-85 מיליוני שקלים בגין ההסכם, ולעלות בסך של כ-30-45 מיליוני שקלים נוספים בכל אחת מהשנים 2024-2026.

הסכמי קליטת עובדי בנק אגוד

ביום 30 במרץ 2023 נחתמו שני הסכמים שהסדירו את נושאי הקליטה והשיבוץ של העובדים הקבועים ועובדים בניסיון של בנק אגוד לשעבר, וכן את תנאי הקליטה, עקרונות המרת השכר, המענקים, הכיסויים הביטוחיים, זכויות הפנסיה, נציגות הוועדים והסדרי המעבר והביצוע. הצדדים להסכם הם ארגוני העובדים והמנהלים במזרחי טפחות (הסכם אחד עם ארגון העובדים בבנק והסכם נוסף עם עמותת המנהלים בבנק), ההסתדרות, ועד עובדי אגוד לשעבר ועד המנהלים ומורשי החתימה בבנק אגוד לשעבר.

מינוי מנהל כללי בבנק יהב

ביום 26 בפברואר 2023 הודיע המנהל הכללי של בנק יהב, מר שאול גלברד, לדירקטוריון בנק יהב, על רצונו לסיים את כהונתו. בחודש אפריל אישר דירקטוריון בנק יהב את מינויו של מר אבשלום בוסקילה למנהל הכללי של בנק יהב אשר החל את כהונתו ביום 1 ביולי 2023. מר אבשלום בוסקילה כיהן בעשור האחרון כמנהל מרחב צפון בבנק מזרחי טפחות.

דוח הדירקטוריון וההנהלה

ליום 30 בספטמבר 2023

נושאים נוספים

עיצום כספי

ביום 6 בפברואר 2023 הודיע המפקח על הבנקים כי החליט להטיל על הבנק עיצום כספי בסך של 700 אלפי שקלים חדשים בגין הפרה לכאורה של סעיף 25 בהוראת ניהול בנקאי תקין מספר 450 בנושא הליכי גביית חובות, על פיו, על תאגיד בנקאי לדווח להוצאה לפועל על תקבול שקיבל על חשבון החוב שלא באמצעות הלשכה, בתוך שבעה ימים מיום קבלת התקבול.

סכום העיצום הכספי שהוטל הינו לאחר הפחתה מן הסכום המקורי של מיליון שקלים חדשים אשר המפקח על הבנקים הודיע לבנק על הכוונה להטילו, וזאת בין היתר, לאור העובדה שבחמש השנים שקדמו למועד ביצוע ההפרות, לא הוטל עיצום כספי על הבנק, וכן לאור פעולת הבנק לתיקון הליקויים ולמניעת הישנותם, לאחר פניית הפיקוח על הבנקים אל הבנק, בעניין זה.

הראל השקעות בביטוח ושירותים פיננסיים בע"מ

ביום 4 באפריל דיווח הבנק כי הראל השקעות בביטוח ושירותים פיננסיים בע"מ חדל להיות בעל עניין בבנק (לפרטים נוספים ראו דיווח מידי מיום 4 באפריל 2023, מספר אסמכתא 01-038769-2023).

תיקון תקנון

ביום 5 בספטמבר 2023, אישרה האסיפה הכללית של הבנק תיקון תקנות 1.1, 1.42, 1.43, 1.44 ו-145 לתקנון הבנק, בעניין שיפוי וביטוח של נושאי משרה. זאת על מנת לאפשר ביטוח ושיפוי בשל תשלום לנפגע הפרה וכן בשל הוצאות בקשר עם הליך מנהלי, לרבות הוצאות התדיינות סבירות ובכלל זה שכר טרחת עורך דין בהתאם להוראות חוק שירות מידע פיננסי, תשפ"ב - 2021 וחוק הסדרת העיסוק בשירותי תשלום וייזום תשלום, תשפ"ג - 2023.

תיקון כתב פטור והתחייבות לשיפוי

ביום 5 בספטמבר 2023, אישרה האסיפה הכללית של הבנק תיקון לכתב הפטור והתחייבות לשיפוי של הבנק לדירקטורים ולנושאי משרה אחרים, ובכללם המנהל הכללי של הבנק ובעלי שליטה בבנק וקרוביהם, וכן לעובדים המכהנים מעת לעת, ובכללם אלו שכיהנו בעבר או שימונו בעתיד.

לפי התיקון נקבע, בין היתר, כי ההתחייבות לשיפוי תחול גם בשל אלה: (1) חבות כספית שתוטל בשל תשלום לנפגע הפרה כאמור בסעיף 52 נד (א)(1) (א) לחוק ניירות ערך, בהתאם לחוק שירות מידע פיננסי ובהתאם להוראות חוק הסדרת העיסוק בשירותי תשלום וייזום תשלום. (2) הוצאות, לרבות הוצאות התדיינות סבירות, ובכלל זה שכר טרחת עורך דין, בקשר עם הליך לפי פרק ה' (שכותרתו - עיצום כספי) או הליך לפי פרק ו' (שכותרתו - הטלת אמצעי אכיפה מנהליים בידי ועדת האכיפה המנהלית) לחוק שירות מידע פיננסי (או הליך אחר לפי החוק האמור) כפי שיתוקן מעת לעת. (3) הוצאות לרבות הוצאות התדיינות סבירות ובכלל זה שכר טרחת עורך דין, בקשר עם הליך לפי פרק ז' (שכותרתו - עיצום כספי) או הליך לפי פרק ח' (שכותרתו - הטלת אמצעי אכיפה מנהליים) בידי ועדת האכיפה המנהלית לחוק הסדרת העיסוק בשירותי תשלום וייזום תשלום (או הליך אחר לפי החוק האמור) כפי שיתוקן מעת לעת. כמו כן, עודכנה רשימת האירועים הכלולה בתוספת לכתב ההתחייבות.

בהתאם להחלטת ועדת הביקורת מיום 17 ביולי 2023 ולאישור האסיפה הכללית של הבנק, ההחלטה לאישור כתב ההתחייבות המתוקן, לעניין תחולתו כלפי בעלי שליטה בבנק וקרוביהם, תובא לאישור מחדש, עד תום שלוש שנים מיום אישור האסיפה הכללית של הבנק (דהיינו מיום 5 בספטמבר 2023), ככל שיידרש על פי דין. ההחלטה לאישור כתב ההתחייבות המתוקן, לעניין תחולתו כלפי שאר הזכאים על פיו, שאינם בעלי שליטה וקרוביהם, תובא לאישור מחדש, עד תום 9 שנים ממועד אישור האסיפה הכללית של הבנק (דהיינו מיום 5 בספטמבר 2023).

לפרטים נוספים ראה דיווח מידי מיום 27 ביולי 2023 (מספר אסמכתא: 01-086163-2023), דיווח מידי מיום 5 בספטמבר 2023 (אסמכתא 01-103332-2023) ודיווח מידי מיום 5 בספטמבר 2023 (אסמכתא מספר 01-103356-2023).

הליכים משפטיים

לשינויים מהותיים בהליכים משפטיים שהבנק צד להם ראה ביאור 10 ב. לדוחות הכספיים.

הסבר וניתוח לתוצאות ולמצב העסקי

פרק זה כולל תיאור של מגמות, תופעות, התפתחויות ושינויים מהותיים הנוגעים לתוצאות ולמצב העסקי, לרבות ניתוח ההתפתחות בהכנסות, בהוצאות וברווחים. כמו כן, מתוארות תוצאות מגזרי הפעילות הפיקוחיים של הבנק, ותוצאות הפעילות בהחזקה בחברות עיקריות.

מגמות, תופעות, התפתחויות ושינויים מהותיים

הסביבה הכללית והשפעת גורמים חיצוניים על קבוצת הבנק

השפעות אירועי המלחמה

ב-7 באוקטובר 2023, לאחר תאריך המאזן, הוכרזה מלחמה בעקבות מתקפת פתע רצחנית על ישובים סמוך לגבול עם רצועת עזה. במקביל, החלה הסלמה ביטחונית גם בגבול הצפון. כמו אזרחים רבים, עמותות וחברות במגזר העסקי גם הבנק נרתם מיד למאמץ הלאומי והחליט על שורה של צעדים שנועדו לתמוך ולסייע, הן ליישובים באזור עוטף עזה ובגבול הצפון שנפגעו מצב הלחימה, והן ללקוחות הבנק מכל רחבי הארץ, שנפגעו במישורין או בעקיפין מפעולות הלחימה ומהשלכותיהן הכלכליות.

על רקע אירועי המלחמה, שוררת אי ודאות כלכלית. שיבושים רבים נגרמו בפעילות המשק, העלולים להשפיע על מצבו, לרבות פגיעה בפעילות העסקית, היעדרויות של עובדים שגויסו למילואים ממקומות העבודה ועוד. יצוין, כי עוד טרום המלחמה, שררה אי ודאות לגבי מצב הכלכלה על רקע תנאי המאקרו ותכניות הממשלה לקדם שינויים במערכת המשפט, והמחלוקת הציבורית סביבן. בעקבות האירועים הביטחוניים, צפוי גידול בהוצאות הממשלה לצרכי ביטחון, שיגדיל את הגרעון התקציבי וקיים חשש לפגיעה בשיעור הצמיחה במשק. עם פרוץ המלחמה, שוק ההון הגיב בירידות בבורסה בישראל וחל פיתוח חד בשקל מול הדולר, אך השפעות אלו התמתנו במהלך חודש נובמבר.

נוכח עליית הסיכון המערכתי במשק עקב אירועי המלחמה, עלתה גם הערכת הסיכון הכוללת של הבנק, וזאת למרות שבמרבית הסיכונים טרם זוהו אינדיקציות משמעותיות שתומכות בעליית הסיכון בפועל, ובפרט בגין הסיכונים מהותיים העלולים להיות מושפעים מהמלחמה, לרבות סיכונים אשראי, סיכונים פיננסיים, המשכיות עסקית, סייבר ואבטחת מידע. לפרטים נוספים ראה פרק "סקירת הסיכונים" להלן.

לפרטים בדבר העלייה בהפרשה הקבוצתית להפסדי אשראי ברבעון השלישי של שנת 2023, במטרה לתת ביטוי להערכות בדבר עליית סיכון האשראי במשק עקב מצב המלחמה, וכן להנחות ולניתוחי הרגישות שערך הבנק, ראה להלן בפרק "התפתחויות מהותיות בהכנסות, בהוצאות וברווח הכולל האחר" ובפרק "מדיניות חשבונאית בנושאים קריטיים".

לפרטים בדבר פעולות הבנק לאימוץ העיר שדרות וקיבוץ כפר עזה, וכן הקלות והטבות בנקאיות שניתנו ללקוחות הבנק, ראה לעיל בפרק "התפתחויות משמעותיות בניהול הפעילות העסקית".

מידע זה הינו מידע צופה פני עתיד, כהגדרתו בחוק ניירות ערך, התשכ"ח-1968, המידע מתבסס על הנחות, עובדות ונתונים (להלן ביחד: "הנחות") שהובאו בפני דירקטוריון הבנק. ההנחות עלולות שלא להתממש בשל גורמים שאינם בשליטת הבנק בלבד.

התפתחויות עיקריות בענף הבנקאות בארץ ובעולם

למידע נרחב בדבר מגמות של השנים האחרונות בענף הבנקאות בארץ ובעולם ראה פרק הסבר וניתוח לתוצאות ולמצב העסקי בדוח הדירקטוריון והנהלה לשנת 2022.

התפתחויות במשק בישראל ובכלכלה העולמית בשנת 2023

המשק בישראל

ב-7 באוקטובר 2023, לאחר תאריך המאזן, הוכרזה מלחמה בעקבות מתקפת פתע רצחנית על ישובים סמוך לגבול עם רצועת עזה. במקביל, החלה הסלמה ביטחונית גם בגבול הצפון. המלחמה נושאת השלכות כלכליות נרחבות בשל פגיעה בפעילות הריאלית ובשל תנודתיות גוברת בשווקים הפיננסיים. הפגיעה בפעילות הריאלית באה לידי ביטוי בירידה ניכרת בהיקף ההוצאה של משקי הבית בכרטיסי אשראי, ירידה בהיקף הפעילות העסקית בהשפעת גיוס אנשי מילואים, השבתת מערכת החינוך ופגיעה בתחושת הביטחון ברחבי הארץ, בייחוד באזורים הסמוכים לחזיתות הלחימה.

התנודתיות הגוברת בשווקים הפיננסיים באה לידי ביטוי בימים הראשונים למלחמה בפחות של השקל, בעליית תשואות האג"ח של ממשלת ישראל בשל עליית פרמיית הסיכון וכן בירידות בשווקי המניות. בנק ישראל הצהיר על תוכנית למכירת מס"ח בהיקף של עד 30 מיליארד דולר על מנת למתן את התנודות בשער השקל ולספק את הנזילות הנדרשת להמשך הפעילות הסדירה של השווקים. כעבור חודש מפרוץ המלחמה ניצל בנק ישראל כ-8.2 מיליארד דולר מסך התוכנית.

המלחמה צפויה לשאת עלויות כלכליות משמעותיות בגין העלות הישירה של הלחימה, הוצאות בגין המשכיות עסקית וסיוע למשקי הבית ותשלום פיצויים בגין פגיעה ברוכש. במקביל, צפויה ירידה בהכנסות המדינה כתוצאה מהפגיעה בפעילות הכלכלית. בעקבות זאת צפוי גידול בגרעון התקציבי ועלייה ביחס החוב תוצר של ישראל.

קיימת מידה רבה של אי ודאות באשר לעומק הפגיעה הכלכלית, שכן היא צפויה להיות מושפעת ממשיך הלחימה ומהתפתחויות בה. בנוסף, החל מהרבעון הראשון של שנת 2023, שוררת אי-ודאות במשק הישראלי על רקע תוכניות הממשלה לקדם שינויים במערכת המשפט, והמחלוקת הציבורית סביב מהלך זה. לאורך תקופת אי-הוודאות, גברה בזמנים מסוימים התנודתיות בשערי החליפין של השקל ובשוקי המניות בישראל.

דוח הדירקטוריון והנהלה

ליום 30 בספטמבר 2023

התפתחויות ריאליות

הפעילות הכלכלית בישראל שמרה על איתנותה במהלך הרבעון השלישי של שנת 2023, אם כי חלה התמתנות מסוימת בחלק מן האינדיקטורים. האינדיקטורים השוטפים משקפים המשך צמיחה בקצב מתון ברבעון השלישי אשר קדם לפרוץ המלחמה. התוצר בישראל צמח בתשעת החודשים הראשונים של שנת 2023 בשיעור שנתי של 3.3% לאחר צמיחה גבוהה של 6.4% בשנת 2022.

על פי תחזית מעודכנת של חטיבת המחקר בבנק ישראל שפורסמה בחודש אוקטובר 2023 לאחר פרוץ המלחמה, התוצר בישראל צפוי לצמוח בשנת 2023 בשיעור של 2.3% ובשנת 2024 בשיעור של 2.8%.

המדד המשולב למצב המשק של בנק ישראל עלה מתחילת השנה ועד לחודש ספטמבר בשיעור שנתי של 1.6% אשר קדם לפרוץ המלחמה, לעומת עלייה של 2.4% בשנת 2022.

ערב המלחמה שוק העבודה בישראל היה מצוי בתעסוקה מלאה. אולם בעקבותיה, שיעור האבטלה הרחב – הבלתי מועסקים והמועסקים שנעדרו זמנית מעבודתם מסיבות כלכליות – הגיע ל-9.6%. זאת, לעומת שיעור האבטלה של 3.2% (גילאי 15 ומעלה, נתונים מנוכי עונתיות) בחודש ספטמבר 2023, ו-4.2% בחודש דצמבר 2022. מספר המשרות הפנויות במשק הסתכם בחודש אוקטובר ב-93 אלף משרות, לעומת רמת גבוהה של 114 אלף משרות בחודש ספטמבר 2023.

אינפלציה ושערי חליפין

במהלך הרבעון השלישי האינפלציה התמתנה במעט, כאשר בתשעת החודשים הראשונים של השנה עלה מדד המחירים לצרכן בשיעור של 2.5%, לעומת עלייה בשיעור של 4.1% בתקופה המקבילה אשתקד. במהלך 12 החודשים האחרונים שהסתיימו בחודש אוקטובר 2023 עלה המדד בשיעור של 3.7%, מעל לטווח היעד של בנק ישראל. ציפיות שווקי ההון ל-12 חודשים הבאים מצויות בטווח היעד של בנק ישראל.

במהלך תשעת החודשים הראשונים של השנה נחלש השקל בכ-7.8% מול הדולר. מגמת הפיחות בשקל הגבירה את לחצי האינפלציה בישראל בתקופה זו.

להלן פרטים על שערי החליפין היציגים ושיעור השינוי בהם:

שיעור השינוי (באחוזים)	31 בדצמבר 2022	30 בספטמבר 2023
שער החליפין של:		
דולר של ארצות הברית (בשקלים חדשים)	3.519	3.824
אירו (בשקלים חדשים)	3.753	4.053

ביום 17 בנובמבר 2023 עמד שער החליפין של השקל מול הדולר על 3.728 - ייסוף של 2.5% מיום 30 בספטמבר 2023. שער החליפין של השקל מול האירו עמד באותו היום על 4.048 - ייסוף של 0.1% מיום 30 בספטמבר 2023.

מדיניות מוניטרית

עד אמצע שנת 2023, על רקע סביבת האינפלציה הגבוהה, ולאור איתנות הפעילות הכלכלית ושוק העבודה ההדוק, בנק ישראל נקט בתהליך הדרגתי של העלאת ריבית. זאת, בדומה למגמה בבנקים מרכזיים רבים בעולם. ריבית בנק ישראל הגיעה במהלך חודש מאי 2023 לשיעור של 4.75%, לעומת 3.25% בסוף שנת 2022. עם פרוץ המלחמה, בנק ישראל החליט בחודש אוקטובר 2023 להשאיר את שיעור הריבית ללא שינוי.

מדיניות פיסקלית

בעשרת החודשים הראשונים של שנת 2023 נרשם בתקציב הממשלה גרעון תקציבי מצטבר בסך של 27 מיליארדי שקלים חדשים, לעומת עודף תקציבי של 30 מיליארדי שקלים חדשים בתקופה המקבילה אשתקד. שיעור הגירעון ביחס לתוצר המקומי הגולמי ב-12 החודשים שהסתיימו בחודש אוקטובר 2023 עמד על 2.6%. בעשרת החודשים הראשונים של שנת 2023 נרשם גידול של 10.3% בהוצאות הממשלה לעומת התקופה המקבילה אשתקד, כאשר בנטרול הוצאות המיוחסות להתמודדות עם משבר הקורונה חל גידול של 12.5% בהוצאות הממשלה. גביית המסים קטנה בשיעור נומינלי של 5.6% לעומת התקופה המקבילה אשתקד.

ביום 17 באוקטובר 2023 סוכנת דירוג האשראי הבינלאומית פיץ' הודיעה על הצבת הדירוג של מדינת ישראל תחת "מעקב שלילי", זאת בשל שינוי בתפיסת הסיכונים לאור המלחמה נוכח פוטנציאל התרחבות העימות לזירות לחימה נוספות ולאורך תקופה מתמשכת. הסוכנות מדגישה כי לא מדובר בתרחיש מרכזי, אך אם יתממש הוא עלול להעצים ביתר שאת את ההשלכות הקיימות.

ביום 19 באוקטובר 2023 עדכנה חברת דירוג האשראי Moody's כי החליטה להציב את דירוג האשראי של מדינת ישראל תחת "מעקב הורדת דירוג" אשר משמעותו הינה כי במקרה של הרעה ניכרת במצב הביטחוני, החברה עלולה להוריד את דירוג האשראי.

ביום 20 בנובמבר 2023, פרסמה Moody's את הדוח השנתי, בו ציינה כי היא מותירה את דירוג האשראי של המדינה ברמה A1 עם תחזית "יציבה", תחת מעקב שלילי במטרה לבחון את הסיכונים הקשורים למלחמה והשפעתה על הכלכלה (באפריל 2023, Moody's הורידה את תחזית דירוג מ"חיובית" ל"יציבה" עקב השלכות הרפורמה המשפטית).

ביום 24 באוקטובר 2023 אשררה חברת הדירוג S&P את דירוג האשראי ותחזית הדירוג לישראל ברמה AA מינוס, אך הורידה את תחזית הדירוג מ"יציבה" ל"שלילית".

בנייה למגורים ושוק המשכנתאות

על פי נתוני הלשכה המרכזית לסטטיסטיקה, הסתכמה כמות מכירת דירות חדשות (נתונים מנוכי עונתיות) במהלך תשעת החודשים הראשונים של שנת 2023 בכ-23.3 אלף דירות, ירידה של 29.0% לעומת התקופה המקבילה אשתקד, ושל 45.3% לעומת התקופה המקבילה בשנת 2021. במהלך עשרת החודשים הראשונים של שנת 2023 ניתנו לציבור הלוואות לדיוור בסך של 60.5 מיליארדי שקלים חדשים, לעומת 103.0 מיליארדי שקלים חדשים בתקופה המקבילה אשתקד, ו-93.5 מיליארדי שקלים חדשים בתקופה המקבילה בשנת 2021, ירידה של 41% ו-35%, בהתאמה.

על פי נתוני הלשכה המרכזית לסטטיסטיקה, מחירי הדיוור בבעלות ירדו במהלך 12 החודשים שהסתיימו בחודש ספטמבר 2023 בשיעור של 0.2%, לעומת עלייה בשיעור של 16.9% בשנת 2022 ובשיעור של 11.5% בשנת 2021.

דוח הדירקטוריון וההנהלה

ליום 30 בספטמבר 2023

שוק ההון

המסחר בשווקי המניות בארץ במדדים המרכזיים ברבעון השלישי של שנת 2023 התנהל במגמה חיובית, בניגוד למגמה השלילית לבורסות בארצות הברית ובעולם.

להלן השינויים במדדי המניות העיקריים בישראל (באחוזים):

מדד	2022			2023		
	רבעון ראשון	רבעון שני	רבעון שלישי	רבעון ראשון	רבעון שני	רבעון שלישי
תל-אביב 35	2.2	(9.5)	0.5	(2.2)	(3.2)	0.6
תל-אביב 125	2.0	(10.2)	-	(3.8)	(4.8)	2.9
תל-אביב 90	2.3	(11.6)	(1.7)	(7.9)	(9.0)	9.3

מחזור המסחר היומי הממוצע במניות ובניירות ערך המירים הסתכם ברבעון השלישי של 2023 ב-1.9 מיליארדי שקלים חדשים, לעומת 2.2 מיליארדי שקלים חדשים ברבעון המקביל אשתקד. בתשעת החודשים הראשונים של שנת 2023 הסתכם המחזור היומי הממוצע ב-2.0 מיליארדי שקלים חדשים, לעומת 2.4 מיליארדי שקלים חדשים בתקופה המקבילה.

להלן השינויים במדדי איגרות החוב העיקריים בישראל (באחוזים):

מדד	2022			2023		
	רבעון ראשון	רבעון שני	רבעון שלישי	רבעון ראשון	רבעון שני	רבעון שלישי
All-Bond כללי	(3.4)	(2.3)	(2.2)	(0.6)	-	1.9
אג"ח ממשלתי צמוד מדד	(3.9)	(3.0)	(2.5)	(0.8)	0.7	1.0
אג"ח ממשלתי לא צמודות	(4.5)	(2.1)	(2.3)	(0.2)	(0.4)	0.8
תל בונד 20	(3.0)	(3.8)	(2.5)	(1.1)	0.3	2.5
תל בונד 40	(2.5)	(2.8)	(1.9)	(1.0)	0.5	2.4

כלכלה עולמית

לפי תחזית קרן המטבע הבינלאומית מחדש אוקטובר 2023, צמיחת התוצר העולמי צפויה להסתכם בשנת 2023 בשיעור של 3.0% - גבוה ב-0.2 נקודות האחוז מהתחזית הקודמת, ולעומת צמיחה בשיעור של 3.5% בשנת 2022. על אף שהתחזית העדכנית לשנת 2023 עלתה במעט, היא נותרה נמוכה בראייה היסטורית. זאת, בהשפעת מדיניות מוניטרית מרסנת של הבנקים המרכזיים, על רקע אינפלציה ליהב המצויה ברמה גבוהה יחסית ליעדי הבנקים המרכזיים.

כלכלת ארצות הברית צמחה בתשעת החודשים הראשונים של שנת 2023 בשיעור שנתי של 2.6%, לאחר צמיחה של 2.1% בשנת 2022 כולה. קצב האינפלציה, אשר האיץ במהלך שנת 2022 עד לשיא של 9.1% ב-12 החודשים שהסתיימו בחודש יוני 2022, נמצא מאז במגמת ירידה ועמד נכון לחודש ספטמבר 2023 על שיעור של 3.7%. קצב האינפלציה הגבוה הוביל לכך שה-FED המשיך להעלות בהדרגה את הריבית המוניטרית משיעור של 4.25% בסוף שנת 2022 עד לשיעור של 5.5% בסוף חודש יולי 2023, כאשר נכון לסוף חודש אוקטובר 2023, הריבית נותרה באותה רמה. מדד מנהלי הרכש בענפי השירותים הצביע במהלך הרבעון השלישי של השנה על התרחבות בעוד שהמדד בענפי התעשייה הצביע על התכווצות מתונה. שיעור האבטלה בחודש ספטמבר 2023 עמד על 3.8%, בדומה לרמתו ערב משבר הקורונה.

ביום 1 באוגוסט 2023 הורידה סוכנות הדירוג את דירוג האשראי לטווח ארוך של ארצות הברית מ-AAA ל-AA+, עם תחזית יציבה, זאת, על רקע רמת החוב הגבוהה וצפי להרעה במצב הפיסקאלי.

ביום 10 בנובמבר 2023 סוכנות דירוג האשראי Moody's הורידה את תחזית הדירוג של ארה"ב מ"יציב" ל"שלילי" בשל סיכונים גדלים לאיתנותה הפיסקלית והדגישה את הצורך לנקוט באמצעים להפחתת הוצאות הממשל או להגדלת הכנסות.

התוצר בגוש האירו צמח בתשעת החודשים הראשונים של שנת 2023 בשיעור שנתי של 0.3% לעומת צמיחה של 3.4% בשנת 2022. קצב האינפלציה התמתן לשיעור של 4.3% ב-12 החודשים האחרונים שהסתיימו בחודש ספטמבר 2023 לאחר שעמד על שיעור של 10.6% בחודש אוקטובר 2022. על רקע רמת האינפלציה הגבוהה, העלה ה-ECB את הריבית המוניטרית בהדרגה כאשר בסוף חודש ספטמבר 2023 הריבית על הפיקדונות הגיעה לשיעור של 4.5%. מדדי מנהלי הרכש בענפי התעשייה והשירותים מצביעים על התכווצות לאורך הרבעון השלישי של השנה.

הכלכלה הסינית צמחה בתשעת החודשים הראשונים של שנת 2023 בשיעור שנתי של 5.3%, לאחר צמיחה של 3.0% בשנת 2022 עליית קצב הצמיחה של הכלכלה בסין התרחשה בהשפעת הסרת מגבלות תנועה בתחילת השנה.

להלן השינויים במדדי המניות העיקריים בעולם (באחוזים):

מדד	2022			2023		
	רבעון ראשון	רבעון שני	רבעון שלישי	רבעון ראשון	רבעון שני	רבעון שלישי
דאו ג'ונס	(4.6)	(11.3)	(6.7)	15.4	0.4	3.4
S&P 500	(5.0)	(16.5)	(5.3)	7.1	7.0	8.3
נאסד"ק 100	(9.1)	(22.5)	(4.6)	(0.3)	20.5	15.2
DAX	(9.3)	(11.3)	(5.2)	14.9	12.3	3.3
FTSE 100	1.8	(4.6)	(3.8)	8.1	2.4	(1.3)
CAC	(6.9)	(11.1)	(2.7)	12.4	13.1	1.1
Nikkei	(3.4)	(5.1)	(1.7)	0.6	7.5	18.4

סיכונים מובילים ומתפתחים

הפעילות העסקית של הבנק חושפת אותו למגוון של סיכונים פיננסיים ושינויים פיננסיים, המהווים פוטנציאל לפגיעה בתוצאותיו העסקיות ובתדמיתו. הסיכונים המובילים והמתפתחים נגזרים מהסביבה העסקית של הבנק המושפעת מהסביבה המאקרו-כלכלית, מסיכונים הקשורים לרגולציה ולחקיקה, משינויים החלים במודל העסקי וממגמות חברתיות וצרכניות. בשנים האחרונות, לנוכח שינויים בסביבה התחרותית, בסביבת הצרכן, בסביבה הרגולטורית ובסביבה הטכנולוגית, ניכרת מגמת התפתחות בסיכונים שאינם פיננסיים.

במסגרת התהליכים שמבצע הבנק למיפוי וזיהוי הסיכונים, הבנק בוחן את הסיכונים המובילים, שהינם סיכונים קיימים או חדשים הנובעים מהתפתחויות בסביבה העסקית של הבנק, העשויים להתמש בשנה הקרובה והינם בעלי פוטנציאל להשפעה מהותית על תוצאותיו הפיננסיות ויציבותו של הבנק. כמו כן, מזוהים הסיכונים המתפתחים, שהינם סיכונים העשויים להתמש בטווח הארוך יותר וקיימת אי וודאות באשר לאופיים והיקף השפעתם על הבנק. מיפוי הסיכונים נבחן באופן שוטף, כדי לוודא שהוא מקיף את כלל הסיכונים הגלומים בפעילותו העסקית של הבנק, כמו גם אלו הנובעים מתנאי השוק ומדרישות הרגולציה.

טרם המלחמה, שררה אי ודאות לגבי מצב הכלכלה על רקע תנאי המאקרו ומתכניית הממשלה לקדם שינויים במערכת המשפט, והמחלוקת הציבורית סביבן. המלחמה הגבירה את אי הוודאות הכלכלית וכפועל יוצא הושפעו הערכות הסיכון ופרופיל הסיכון של הבנק. השינויים בהערכות הסיכון ובפרופיל הסיכון של הבנק מפורטים בפרק סקירת הסיכונים להלן.

סוכנות הדירוג Moody's הודיעה ב-19 באוקטובר 2023 על הצבת דירוג האשראי של מדינת ישראל תחת מעקב הורדת דירוג, ושבוועד לאחר מכן הודיעה כי היא בוחנת את הורדת הדירוג לטווח הקצר והארוך לחמשת הבנקים הגדולים בישראל, על רקע החשש להשפעת המלחמה על הכלכלה הישראלית. ביום 20 בנובמבר 2023, פרסמה Moody's את הדוח השנתי, בו ציינה כי היא מותירה את דירוג האשראי של המדינה ברמה A1 עם תחזית "יציבה", תחת מעקב שלילי במטרה לבחון את הסיכונים הקשורים למלחמה והשפעתה על הכלכלה (באפריל 2023, Moody's הורידה את תחזית דירוג מ"חיובית" ל"יציבה" עקב השלכות הרפורמה המשפטית).

סוכנות הדירוג Fitch הודיעה ב-17 באוקטובר 2023 כי היא מציבה את דירוג האשראי של מדינת ישראל, העומד על רמה של A+, תחת מעקב דירוג שלילי (RWN, Rating Watch Negative) בשל שינוי בתפיסת הסיכון הגיאופוליטי בעקבות המלחמה. משמעות הודעה היא שבכוונת החברה לעקוב באופן תדיר אחר ההתפתחויות הביטחוניות באזור, ובמהלך ששת החודשים הקרובים, במקרה של הרעה משמעותית במצב הביטחוני, היא עלולה לבצע פעולת דירוג שלילית. לחילופין, היה ולא תחול הרעה, יוסר מעקב הדירוג השלילי. החברה הודיעה ב-20 באוקטובר 2023 כי בעקבות הצבת דירוג מדינת ישראל ברשימת מעקב דירוג שלילי, דירוג חמשת הבנקים הגדולים במערכת לטווח ארוך (rating) יכנס לרשימת מעקב דירוג שלילי (RWN). סוכנות הדירוג S&P הודיעה ביום 24 באוקטובר 2023, כי היא מורידה את תחזית דירוג האשראי של ישראל מ"יציבה" ל"שלילית". S&P מעניקה את הדירוג הגבוה מבין שלוש הסוכנויות, והוא נותר ברמה AA-. לפי S&P, הורדת דירוג האשראי עלולה להתבצע במידה והעימות הצבאי יתרחב באופן מהותי. כפועל יוצא נכנס גם דירוג הבנק לרשימת מעקב עם תחזית שלילית.

לפרטים נוספים הכוללים את ניתוח הסיכונים העיקריים שהבנק חשוף אליהם וסקירה של אופן ניהולם והתפתחותם בתקופה המדווחת, ראה פרק סקירת הסיכונים להלן, דוח הסיכונים לתשעת החודשים הראשונים של שנת 2023 וכן דוח הסיכונים לשנת 2022 באתר האינטרנט של הבנק: www.mizrahi-tefahot.co.il < אודות בנק > קשרי משקיעים < מידע כספי.

אירועים לאחר תאריך המאזן

- ב-7 באוקטובר 2023, לאחר תאריך המאזן, הוכרזה מלחמה בעקבות מתקפת פתע רצחנית על ישובים סמוך לגבול עם רצועת עזה. במקביל, החלה הסלמה ביטחונית גם בגבול הצפון.

במקביל, החל הבנק לבחון דרכים להקלה ולסיוע, הן ליישובים באזור עוטף עזה וגבול הצפון שנפגעו ממצב הלחימה, והן ללקוחות הבנק מכל רחבי הארץ שנפגעו במישרין או בעקיפין מפעולות הלחימה ומהשלכותיהן הכלכליות. במסגרת זו, ניתן סיוע לאוכלוסייה האזרחית באזורי העימות, וכן שורה של הקלות ללקוחות הבנק שנפגעו מהאירועים, לרבות מענקים, הקפאות תשלומים ללא ריבית בהלוואות, פטור מתשלומי משכנתא ומעמלות, הלוואות בתנאים מועדפים, ועוד.

בהתאם לחוזר המפקח על הבנקים מיום 9 בנובמבר 2023, נכללה בחישוב ההפרשה להפסדי האשראי בדוחות כספיים אלה ההשפעה הצפויה של המלחמה, בהתאם לידוע סמוך למועד פרסום הדוחות הכספיים.

למועד פרסום הדוחות הכספיים, המלחמה עודנה נמשכת. לאור האמור, תוצאות הבנק עשויות להיות מושפעות מגורמים שונים שלא ניתן לדעת כיצד יתפתחו, לרבות משך הזמן בו תימשך המלחמה, מדדים מאקרו-כלכליים כולל שיעורי אבטלה וצמיחה, שינויים בשוקי ההון ובשערי חליפין, ושיעור הניצול של ההטבות המוצעות ללקוחות.

- לפרטים בדבר חלוקת דיבידנד בגין רווחי הרבעון השלישי של שנת 2023 ראה פרק "ניתוח ההתפתחויות של הנכסים, ההתייבויות, ההון והלימות ההון" להלן, וכן דוח על השינויים בהון העצמי וביאור אירועים לאחר תאריך המאזן במסגרת תמצית דוחות כספיים אלה.

שינויים במדיניות חשבונאית קריטית ובאומדנים חשבונאיים קריטיים

לפרטים בדבר אומדן שמרני להיקף ההשפעה על ההפרשה הקבוצתית להפסדי אשראי, בעקבות מצב המלחמה השורר מאז 7 באוקטובר 2023 והשלכותיו האפשריות על הפעילות במשק בכלל ועל לקוחות הבנק בפרט, לרבות הפרשות בגין התפתחויות עתידיות במשק ובתיק האשראי של הבנק, ראה פרק מדיניות ואומדנים חשבונאיים קריטיים להלן.

דוח הדירקטוריון והנהלה

ליום 30 בספטמבר 2023

התפתחויות מהותיות בהכנסות, בהוצאות וברווח הכולל האחר

הרווח הנקי של הקבוצה הסתכם ברבעון השלישי של שנת 2023 ב-1,098 מיליוני שקלים חדשים, לעומת 1,178 מיליוני שקלים חדשים ברבעון המקביל אשתקד, קיטון בשיעור של 6.8%. רווח זה מבטא תשואה על ההון, במונחים שנתיים בשיעור של 16.8%, לעומת תשואה על ההון של 20.8% ברבעון המקביל אשתקד.

הרווח הנקי של הקבוצה הסתכם בתשעת החודשים הראשונים של שנת 2023 ב-3,863 מיליוני שקלים חדשים, לעומת 3,385 מיליוני שקלים חדשים אשתקד, גידול בשיעור של 14.1%. רווח זה מבטא תשואה על ההון, במונחים שנתיים, בשיעור של 20.3%, לעומת תשואה על ההון בשיעור של 20.6% בתקופה המקבילה אשתקד ו-20.1% בשנת 2022 כולה. ללא השפעת רווחי ההון, נטו, ממימוש נכסים, מגיעה תשואת הרווח הנקי על ההון בתשעת החודשים הראשונים של שנת 2022 ל-18.9% ובשנת 2022 ל-19.0%.

ניתוח ההתפתחות בהכנסות, בהוצאות וברווח הכולל האחר

הכנסות הריבית, נטו והכנסות המימון שאינן מריבית⁽¹⁾ ברבעון השלישי של שנת 2023 הסתכמו ב-3,300 מיליוני שקלים חדשים, לעומת 2,954 מיליוני שקלים חדשים ברבעון המקביל אשתקד, גידול של 11.7%. הכנסות הריבית, נטו והכנסות המימון שאינן מריבית⁽²⁾ בתשעת החודשים הראשונים של שנת 2023 הסתכמו ב-9,964 מיליוני שקלים חדשים, לעומת 7,844 מיליוני שקלים חדשים בתקופה המקבילה אשתקד, גידול של 27.0%.

הכנסות הריבית, נטו והכנסות המימון שאינן מריבית⁽¹⁾ מפעילות שוטפת ברבעון השלישי של שנת 2023, כפי שמפורט להלן הסתכמו ב-2,937 מיליוני שקלים חדשים, לעומת 2,626 מיליוני שקלים חדשים ברבעון המקביל אשתקד, גידול של 11.8%. הכנסות הריבית, נטו והכנסות המימון שאינן מריבית⁽²⁾ מפעילות שוטפת בתשעת החודשים הראשונים של שנת 2023, כפי שמפורט להלן הסתכמו ב-8,841 מיליוני שקלים חדשים, לעומת 6,556 מיליוני שקלים חדשים בתקופה המקבילה אשתקד, גידול של 34.9%. הגידול בהכנסות מפעילות שוטפת בתשעת החודשים הראשונים של שנת 2023 נובע מגידול בנפח הפעילות - עלייה של 6.4% ביתרת האשראי לציבור, לעומת התקופה המקבילה אשתקד, ומעליית ריבית בנק ישראל (החל מחודש אפריל 2022) וריבית הבנק המרכזי בארצות הברית (החל מחודש מרץ 2022).

להלן ניתוח התפתחות הכנסות המימון מפעילות שוטפת (במיליוני שקלים חדשים):

שיעור השינוי ב-%		2022					2023		
רבעון שלישי 2023	רבעון ראשון 2022	רבעון שני	רבעון שלישי	רבעון רביעי	רבעון ראשון	רבעון שני	רבעון שלישי		
		2,144	2,453	2,691	2,952	3,146	3,181	2,959	נטו והכנסות ריבית, נטו
		117	176	263	198	87	250	341	הכנסות מימון שאינן מריבית ⁽⁴⁾
11.7	2,261	2,629	2,954	3,150	3,233	3,431	3,300		סך הכנסות מימון
		228	379	267	270	308	387	212	השפעת מדד המחירים לצרכן
		13	20	22	12	9	11	13	הכנסות מגביית ריבית בגין חובות בעייתיים
		32	(48)	25	(12)	(44)	18	(8)	רווחים (הפסדים) מאיגרות חוב, מניות והשקעות ריאליות
		154	182	14	(19)	18	53	146	השפעת רישום חשבונאי של נגזרים לפי שווי הוגן ואחרות ⁽²⁾
		427	533	328	251	291	469	363	סך הכל השפעות שאינן מפעילות שוטפת
11.8	1,834	2,096	2,626	2,899	2,942	2,962	2,937		סך הכנסות מימון מפעילות שוטפת

שיעור השינוי (באחוזים)	תשעה חודשים		
	2022	2023	
27.0	7,844	9,964	סך הכנסות מימון
	1,288	1,123	סך הכל השפעות שאינן מפעילות שוטפת
34.9	6,556	8,841	סך הכנסות מימון מפעילות שוטפת

(1) הכנסות מימון שאינן מריבית כוללות השפעת שווי הוגן ואחרות, וכן הכנסה (הוצאה) בגין הפרשי הצמדה על נגזרי מדד שההכנסה (ההוצאה) המקבילה להן נרשמת על פי הכללים החשבונאיים כהכנסת ריבית.

(2) השפעת הרישום החשבונאי של נגזרים לפי שווי הוגן נובעת מההבדל בין הטיפול החשבונאי במכשירים מאזניים הנרשמים בדוח רווח והפסד על בסיס צבירה (ריבית) הפרשי הצמדה והפרשי שער בלבד, לבין נגזרים הנמדדים לפי שוויים הוגן. השפעות אחרות כוללות גם את השפעת החיסוי שמבצע הבנק כנגד חשיפת המס בגין ההשקעות בחוץ לארץ באמצעות העמדת מקורות מימון עודפים כנגד השקעות אלו.

דוח הדירקטוריון וההנהלה

ליום 30 בספטמבר 2023

להלן פירוט הכנסות המימון לפי מגזרי פעילות פיקוחיים (במיליוני שקלים חדשים):

רבעון שלישי					
שיעור השינוי (באחוזים)	סכום השינוי	2022	2023	מגזר פעילות	
				אנשים פרטיים:	
16.0	98	611	709	משקי בית- הלוואות לדיור	
62.7	378	603	981	משקי בית- אחר	
61.2	30	49	79	בנקאות פרטית	
40.1	506	1,263	1,769	סך הכל אנשים פרטיים	
				פעילות עסקית:	
37.7	187	496	683	עסקים קטנים וזעירים	
40.9	45	110	155	עסקים בינוניים	
39.4	84	213	297	עסקים גדולים	
(38.5)	(30)	78	48	גופים מוסדיים	
31.9	286	897	1,183	סך הכל פעילות עסקית	
(66.6)	(475)	713	238	ניהול פיננסי	
11.0	317	2,873	3,190	סך הכל פעילות בישראל	
35.8	29	81	110	פעילות חוץ לארץ	
11.7	346	2,954	3,300	סך הכל	

תשעה חודשים					
שיעור השינוי (באחוזים)	סכום השינוי	2022	2023	מגזר פעילות	
				אנשים פרטיים:	
13.0	237	1,823	2,060	משקי בית- הלוואות לדיור	
-	1,448	1,399	2,847	משקי בית- אחר	
-	147	102	249	בנקאות פרטית	
55.1	1,832	3,324	5,156	סך הכל אנשים פרטיים	
				פעילות עסקית:	
57.9	731	1,263	1,994	עסקים קטנים וזעירים	
59.5	182	306	488	עסקים בינוניים	
58.2	323	555	878	עסקים גדולים	
(4.9)	(8)	162	154	גופים מוסדיים	
53.7	1,228	2,286	3,514	סך הכל פעילות עסקית	
(51.3)	(1,041)	2,028	987	ניהול פיננסי	
26.4	2,019	7,638	9,657	סך הכל פעילות בישראל	
49.0	101	206	307	פעילות חוץ לארץ	
27.0	2,120	7,844	9,964	סך הכל	

להגדרת מגזרי הפעילות הפיקוחיים ולהבדלים בינם לבין מגזרי הפעילות בהתאם לגישה ההנהלה, ראה פרק מגזרי פעילות פיקוחיים להלן. להלן היתרות הממוצעות של הנכסים המאזניים נושאי הריבית המיוחסים לפעילות בישראל, במגזרי ההצמדה השונים (במיליוני שקלים חדשים):

שיעור השינוי (באחוזים)	תשעה חודשים		שיעור השינוי (באחוזים)	רבעון שלישי		מגזר הצמדה
	2022	2023		2022	2023	
4.8	279,972	293,431	1.7	289,559	294,511	מטבע ישראלי לא צמוד
9.2	76,520	83,590	12.0	76,026	85,134	מטבע ישראלי צמוד למדד
(10.2)	17,749	15,943	(17.5)	17,426	14,385	מטבע חוץ (כולל מטבע ישראלי צמוד למטבע חוץ)
5.0	374,241	392,964	2.9	383,011	394,030	סך הכל

השינויים ביתרות הממוצעות של הנכסים נושאי הריבית נובעים מצמיחת האשראי לציבור.

דוח הדירקטוריון והנהלה

ליום 30 בספטמבר 2023

להלן פערי הריבית (ההפרש בין שיעור הכנסות הריבית על הנכסים ובין שיעור הוצאות הריבית על ההתחייבויות)⁽⁴⁾ על בסיס יתרות ממוצעות⁽²⁾, המיוחסים לפעילות בישראל, במגזרי ההצמדה השונים (באחוזים):

מגזרי הצמדה	רבעון שלישי		תשעה חודשים	
	2023	2022	2023	2022
מטבע ישראלי לא צמוד	2.20	2.19	2.21	2.11
מטבע ישראלי צמוד למדד	1.63	1.59	1.63	1.40
מטבע חוץ	0.79	1.27	0.88	1.19
סך הכל	1.79	1.94	1.92	1.79

(1) שיעורי ההכנסה וההוצאה חושבו ביחס לנכסים ולהתחייבויות הנושאים ריבית.

(2) יתרות ממוצעות לפני ניכוי הפרשה בגין הפסדי אשראי.

שינויים בפערי הריבית:

העלייה בפער הריבית במטבע ישראלי לא צמוד ובמטבע ישראלי צמוד מדד נובעת בעיקרה מעליית שיעורי הריבית, שהביאה לעלייה במרווח על הפיקדונות ביחס לתקופה המקבילה.

במגזר מטבע חוץ עלייה בריבית ה-FED השפיעה על עלות המקורות. ההכנסות מנכסים נגזרים נטו, לא נכללות במסגרת פערי הריבית המוצגים לעיל. הוספת הכנסות אלו ממתנת את הירידה בפער הריבית במטבע חוץ.

הירידה בפער הריבית הכולל נובעת בעיקר מירידה בשיעור האינפלציה בהשוואה לתקופה המקבילה אשתקד ומהטבות והקלות בתנאי המימון ללקוחות בעקבות עליית הריבית במשק.

פילוח פערי הריבית בחתכים שונים (סוג פעילות, מגזרי הצמדה וניתוח כמות ומחיר), מידע נוסף על נכסים והתחייבויות שאינם נושאים ריבית ומידע על פעילות מחוץ לישראל נכללים במסגרת נספחים לדוחות הרבעוניים - "שיעורי הכנסות והוצאות ריבית".

הכנסות הריבית נטו והכנסות המימון שאינן מריבית מושפעות הן מהשינוי בשיעור הריבית והן מהשינוי בהיקפי הפעילות, הבאים לידי ביטוי ביתרות האשראי והפיקדונות.

לפרטים בדבר יתרות ממוצעות של אשראי לציבור ופיקדונות הציבור וכן בדבר ההכנסות ממרווח על האשראי והפיקדונות לפי מגזרי פעילות ראה ביאור 12 לדוחות הכספיים.

לפרטים בדבר השפעת תרחישים של שינויים בשיעורי הריבית על הכנסות ריבית נטו ועל הכנסות מימון שאינן מריבית ראה פרק סיכון שוק וריבית להלן.

ההוצאות בגין הפסדי אשראי ברבעון השלישי של שנת 2023 הסתכמו ב-694 מיליוני שקלים חדשים בהשוואה ל-155 מיליוני שקלים חדשים ברבעון המקביל אשתקד, ובתשעת החודשים הראשונים של 2023 ב-1,168 מיליוני שקלים חדשים בהשוואה ל-341 מיליוני שקלים חדשים בתקופה המקבילה אשתקד. העלייה בהפרשות ברבעון השלישי של שנת 2023, רובה ככולה, נובעת מהפרשה קבוצתית להפסדי אשראי, שנרשמה במטרה לתת ביטוי לעליית סיכון האשראי במשק עקב מצב המלחמה, על אף שטרם נצפו אינדיקטורים מהותיים לעלייה בסיכון זה. לפרטים נוספים, ראה פרק מדיניות ואומדנים חשובנאיים קריטיים להלן. הגידול בהפרשה על פני השנה הושפע גם מעלייה בהפרשה הקבוצתית לאור צמיחת תיק האשראי ועקב עליית רמת הסיכון במשק, בעיקר בשל עליית הריבית.

להלן פירוט התפתחות ההוצאות בגין הפסדי אשראי (מיליוני שקלים חדשים):

	רבעון שלישי		תשעה חודשים	
	2023	2022	2023	2022
הוצאות להפסדי אשראי על בסיס פרטני (לרבות מחיקות חשובנאיות)	163	141	471	332
הגדלת הוצאות	(85)	(94)	(238)	(199)
הקטנת הוצאות	78	47	233	133
סך הכל הוצאה פרטנית להפסדי אשראי	78	47	233	133
הוצאות להפסדי אשראי על בסיס קבוצתי ⁽¹⁾	172	36	235	88
בגין אשראי לדיור	444	72	700	120
אחרת	616	108	935	208
סך הכל הוצאה קבוצתית להפסדי אשראי	616	108	935	208
סך הכל הוצאות בגין הפסדי אשראי	694	155	1,168	341
שיעור ההוצאות בגין הפסדי אשראי מסך האשראי לציבור, נטו (במונחים שנתיים)	0.86% ⁽¹⁾	0.20%	0.48%	0.15%
מזה: בגין הלוואות מסחריות שאינן הלוואות לדיור	1.74% ⁽¹⁾	0.43%	1.04%	0.30%
מזה: בגין הלוואות לדיור	0.34% ⁽¹⁾	0.07%	0.15%	0.06%
שיעור ההוצאה בגין הפרשה פרטנית להפסדי אשראי מסך האשראי לציבור, נטו (במונחים שנתיים):	0.10%	0.06%	0.10%	0.06%

(1) כולל הפרשה קבוצתית להפסדי אשראי, שנרשמה במטרה לתת ביטוי לעליית סיכון האשראי במשק עקב מצב המלחמה, על אף שטרם נצפו אינדיקטורים מהותיים לעלייה בסיכון זה.

דוח הדירקטוריון וההנהלה

ליום 30 בספטמבר 2023

להלן פירוט הוצאות (הכנסות) בגין הפסדי אשראי לפי מגדרי פעילות פיקוחיים בקבוצה (במיליוני שקלים חדשים):

מגזר פעילות	רבעון שלישי		תשעה חודשים		שיעור ההוצאות להפסדי אשראי ⁽¹⁾ ברבעון השלישי		שיעור ההוצאות להפסדי אשראי ⁽¹⁾ בתשעה חודשים	
	2023	2022	2023	2022	2023	2022	2023	2022
אנשים פרטיים:								
משקי בית- הלוואות לדיר	172	36	235	88	0.34	0.07	0.15	0.06
משקי בית- אחר	120	20	262	52	1.74	0.30	1.27	0.26
בנקאות פרטית	(1)	1	-	1	(4.08)	2.90	-	0.97
סך הכל אנשים פרטיים	291	57	497	141	0.50	0.10	0.29	0.09
פעילות עסקית:								
עסקים קטנים וזעירים	165	31	372	56	1.92	0.36	1.44	0.21
עסקים בינוניים	65	28	71	53	2.12	0.92	0.77	0.58
עסקים גדולים	128	41	158	77	1.48	0.60	0.61	0.37
גופים מוסדיים	2	2	2	1	0.30	0.21	0.10	0.04
סך הכל פעילות עסקית	360	102	603	187	1.72	0.52	0.96	0.32
ניהול פיננסי	8	-	8	-	-	-	-	-
סך הכל פעילות בישראל	659	159	1,108	328	0.84	0.21	0.47	0.15
פעילות חוץ לארץ	35	(4)	60	13	1.68	(0.25)	0.96	0.27
סך הכל	694	155	1,168	341	0.86	0.20	0.48	0.15

(1) שיעור ההוצאות בין הפסדי אשראי מסך האשראי לציבור, נטו (במונחים שנתיים) (באחוזים).

להגדרת מגדרי הפעילות הפיקוחיים ולהבדלים בינם לבין מגדרי הפעילות בהתאם לגישה ההנהלה, ראה פרק מגדרי פעילות פיקוחיים להלן. לפרטים נוספים בדבר ניתוח התפתחות האשראי לציבור ראה פרק ניתוח המבנה של הנכסים, ההתחייבויות, ההון והלימות ההון להלן. לפרטים נוספים בדבר ניתוח סיכון האשראי ראה פרק סיכון אשראי להלן, וכן דוח הסיכונים באתר האינטרנט של הבנק.

ההכנסות שאינן מריבית הסתכמו ברבעון השלישי של שנת 2023 ב-909 מיליוני שקלים חדשים, לעומת 842 מיליוני שקלים חדשים ברבעון המקביל אשתקד, גידול של 67 מיליוני שקלים חדשים.

ההכנסות שאינן מריבית הסתכמו בתשעת החודשים הראשונים של שנת 2023 ב-2,403 מיליוני שקלים חדשים, לעומת 2,661 מיליוני שקלים חדשים בתקופה המקבילה אשתקד, קיטון של 258 מיליוני שקלים חדשים, הנובע מרווחי הון שנרשמו ברבעון הראשון של שנת 2022 בסך 371 מיליוני שקלים חדשים.

הכנסות מימון שאינן מריבית הסתכמו ברבעון השלישי של שנת 2023 ב-341 מיליוני שקלים חדשים, לעומת 263 מיליוני שקלים חדשים ברבעון המקביל אשתקד. הכנסות מימון שאינן מריבית הסתכמו בתשעת החודשים הראשונים של שנת 2023 ב-678 מיליוני שקלים חדשים, לעומת 556 מיליוני שקלים חדשים בתקופה המקבילה אשתקד.

בסעיף זה נכללות, בין היתר, השפעות שווי הוון, רווחים (הפסדים) מפעילות באיגרות חוב וניירות ערך, וכן הפרשי הצמדה על נגזרי מדד והשפעת צבירת הריבית (ערך הזמן) הגלומה בנכסים נגזרים, שההכנסה (הוצאה) המקבילה להן נרשמת על פי הכללים החשבונאיים בסעיף הכנסות מריבית. ראה ניתוח הכנסות המימון מפעילות שוטפת לעיל.

ההכנסות מעמלות הסתכמו ברבעון השלישי של שנת 2023 ב-506 מיליוני שקלים חדשים, לעומת 519 מיליוני שקלים חדשים ברבעון המקביל אשתקד, קיטון בשיעור של 2.5%.

ההכנסות מעמלות הסתכמו בתשעת החודשים הראשונים של שנת 2023 ב-1,535 מיליוני שקלים חדשים, לעומת 1,547 מיליוני שקלים חדשים בתקופה המקבילה אשתקד, קיטון בשיעור של 0.8%.

הקיטון בהכנסות מעמלות נובע בעיקר מקיטון בעמלות ניירות ערך כתוצאה מירידה במחזורי הפעילות ומעמלות עסקי מימון כתוצאה מירידה בעמלות ערבויות לאור ירידה בנפח הפעילות.

להלן פירוט העמלות לפי סוגי עמלות עיקריים (במיליוני שקלים חדשים):

שנת	תשעה חודשים		רבעון שלישי	
	2022	2023	2022	2023
ניהול חשבון	440	340	113	113
פעילות בניירות ערך	336	181	60	58
הפרשי המרה	258	266	87	83
עמלות מעסקי מימון	311	220	82	73
כרטיסי אשראי	260	201	64	71
טיפול באשראי ⁽¹⁾	157	112	40	39
עמלות אחרות	290	215	73	69
סך כל העמלות	2,052	1,535	519	506

(1) כולל עמלות: טיפול באשראי, סחר חוץ והכנסות נטו משירות יוקי אשראי.

דוח הדירקטוריון וההנהלה

ליום 30 בספטמבר 2023

ההכנסות האחרות הסתכמו ברבעון השלישי של שנת 2023 ב-62 מיליוני שקלים חדשים, לעומת 60 מיליוני שקלים חדשים ברבעון המקביל אשתקד. ההכנסות האחרות הסתכמו בתשעת החודשים הראשונים של שנת 2023 ב-190 מיליוני שקלים חדשים, לעומת 558 מיליוני שקלים חדשים בתקופה המקבילה אשתקד. ההכנסות האחרות בתשעת החודשים הראשונים של שנת 2022 כוללות רווחי הון (אשר נרשמו ברבעון הראשון) בסך של 371 מיליוני שקלים חדשים ממימוש נכסים.

ההכנסות האחרות כוללות סך של 51 מיליוני שקלים חדשים, בגין יתרת זכות נדחית, נטו, שנרשמה בגין רכישת אגוד, המוכרת ברווח והפסד על פני 5 שנים החל מהרבעון הרביעי של שנת 2020.

ההוצאות התפעוליות והאחרות הסתכמו ברבעון השלישי של שנת 2023 ב-1,415 מיליוני שקלים חדשים, לעומת 1,529 מיליוני שקלים חדשים ברבעון המקביל אשתקד, קיטון בשיעור של 7.5%.

ההוצאות התפעוליות והאחרות הסתכמו בתשעת החודשים הראשונים של שנת 2023 ב-4,373 מיליוני שקלים חדשים, לעומת 4,359 מיליוני שקלים חדשים בתקופה המקבילה אשתקד, גידול בשיעור של 0.3% בלבד.

ראה פירוט לפי רכיבי ההוצאות התפעוליות השונים להלן.

המשכורות וההוצאות הנלוות הסתכמו ברבעון השלישי של שנת 2023 ב-902 מיליוני שקלים חדשים, לעומת 1,002 מיליוני שקלים חדשים ברבעון המקביל אשתקד, קיטון בשיעור של 10.0%.

המשכורות וההוצאות הנלוות הסתכמו בתשעת החודשים הראשונים של שנת 2023 ב-2,842 מיליוני שקלים חדשים, לעומת 2,835 מיליוני שקלים חדשים בתקופה המקבילה אשתקד, גידול בשיעור של 0.2%.

הוצאות השכר הושפעו בעיקר מהסכם השכר שנחתם עם ארגון העובדים, מסיוע העסקתם של חלק מעובדי בנק אגוד לשעבר, וכן מהתאמת רכיבי תגמול משתנים על רקע התוצאות הכספיות.

הוצאות האחזקה ופחת בניינים וציוד הסתכמו ברבעון השלישי של שנת 2023 ב-274 מיליוני שקלים חדשים, לעומת 240 מיליוני שקלים חדשים ברבעון המקביל אשתקד, גידול של 34 מיליוני שקלים חדשים.

הוצאות האחזקה ופחת בניינים וציוד הסתכמו בתשעת החודשים הראשונים של שנת 2023 ב-852 מיליוני שקלים חדשים, לעומת 731 מיליוני שקלים חדשים בתקופה המקבילה אשתקד, גידול של 121 מיליוני שקלים חדשים.

הגידול בהוצאות האחזקה ופחת בניינים וציוד נובע בין היתר מהפחתה חד פעמית של נכסים.

ההוצאות האחרות הסתכמו ברבעון השלישי של שנת 2023 ב-239 מיליוני שקלים חדשים, לעומת 287 מיליוני שקלים חדשים ברבעון המקביל אשתקד, קיטון בשיעור של 16.7%.

ההוצאות האחרות הסתכמו בתשעת החודשים הראשונים של שנת 2023 ב-679 מיליוני שקלים חדשים, לעומת 793 מיליוני שקלים חדשים בתקופה המקבילה אשתקד, קיטון בשיעור של 14.4%.

הקיטון בהוצאות האחרות נובע בעיקר מחיסכון בעלויות כתוצאה ממיזוג בנק אגוד לתוך בנק מזרחי טפחות.

להלן נתוני Cost-Income Ratio⁽¹⁾ (באחוזים):

		2022			2023		
	רבעון ראשון	רבעון שני	רבעון שלישי	רבעון ראשון	רבעון שני	רבעון שלישי	
Cost Income Ratio	43.2 ⁽²⁾	45.0	43.3	48.8	37.6	38.1	
	שנת 2022			תשעה חודשים 2023			
Cost Income Ratio	45.2 ⁽²⁾			43.8 ⁽²⁾			

(1) סך ההוצאות התפעוליות והאחרות לסך כלל ההכנסות התפעוליות והמימוניות לפני הוצאות בגין הפסדי אשראי.

(2) בנרול רווחי הון ממימוש נכסים, הסתכם היחס בשנת 2022 ב-46.4%, בתשעת החודשים הראשונים וברבעון הראשון של 2022 ב-45.5% וב-48.8% בהתאמה.

הרווח בקבוצה לפני מיסים הסתכם ברבעון השלישי של שנת 2023 ב-1,759 מיליוני שקלים חדשים, לעומת 1,849 מיליוני שקלים חדשים ברבעון המקביל אשתקד, קיטון בשיעור של 4.9%.

הרווח בקבוצה לפני מיסים הסתכם בתשעת החודשים הראשונים של שנת 2023 ב-6,148 מיליוני שקלים חדשים, לעומת 5,249 מיליוני שקלים חדשים בתקופה המקבילה אשתקד, גידול בשיעור של 17.1%. ראה הסבר מפורט לעיל.

שיעור ההפרשה למיסים מהרווח ברבעון השלישי של שנת 2023 הסתכם ב-35.5%, לעומת 34.3% ברבעון המקביל אשתקד.

שיעור ההפרשה למיסים בתשעת החודשים הראשונים של שנת 2023 הסתכם ב-35.0%, לעומת 33.8% בתקופה המקבילה אשתקד.

חלק הבנק ברווחי חברות כלולות לאחר השפעת המס - ברבעון השלישי של שנת 2023 לא נרשמו רווחים בגין חברות כלולות, לעומת רווחים בסך 2 מיליוני שקלים חדשים ברבעון המקביל אשתקד.

חלק הבנק ברווחי חברות כלולות לאחר השפעת המס - בתשעת החודשים הראשונים של שנת 2023 נרשמו רווחים בגין חברות כלולות בסך של 1 מיליוני שקלים חדשים, לעומת 4 מיליוני שקלים חדשים בתקופה המקבילה אשתקד.

חלקם של בעלי זכויות שאינן מקנות שליטה בתוצאות, נטו, של חברות מאוחדות המיוחס לבנק יהב, הסתכם ברבעון השלישי של שנת 2023 ב-37 מיליוני שקלים חדשים, לעומת 38 מיליוני שקלים חדשים ברבעון המקביל אשתקד.

דוח הדירקטוריון והנהלה

ליום 30 בספטמבר 2023

חלקם של בעלי זכויות שאינן מקנות שליטה בתוצאות, נטו, של חברות מאוחדות המיוחס לבנק יהב, הסתכם בתשעת החודשים הראשונים של שנת 2023 ב-136 מיליוני שקלים חדשים, לעומת 92 מיליוני שקלים חדשים בתקופה המקבילה אשתקד.

הגידול ברווחי יהב נובע מגידול בהכנסות הריבית כתוצאה מגידול בהיקף הפעילות ומעליית הריבית.

הרווח הנקי המיוחס לבעלי מניות הבנק הסתכם ברבעון השלישי של שנת 2023 ב-1,098 מיליוני שקלים חדשים, לעומת 1,178 מיליוני שקלים חדשים ברבעון המקביל אשתקד.

הרווח הנקי המיוחס לבעלי מניות הבנק הסתכם בתשעת החודשים הראשונים של שנת 2023 ב-3,863 מיליוני שקלים חדשים, לעומת 3,385 מיליוני שקלים חדשים בתקופה המקבילה אשתקד.

הרווח הכולל האחר - השינויים בהון העצמי של הבנק נובעים מהרווח הנקי של הקבוצה, אך גם משינויים נוספים שאינם משפיעים על הרווח הנקי, לרבות שינויים בשווי ההון של אגרות חוב זמינות למכירה ושינויים בהיקף ההתחייבות האקטוארית בגין הטבות לעובדי הבנק, בניכוי השפעת המס. השפעות אלה הגדילו את ההון העצמי של הבנק ברבעון השלישי של שנת 2023 ב-15 מיליוני שקלים חדשים, לעומת קיטון של 58 מיליוני שקלים חדשים ברבעון המקביל אשתקד.

בתשעת החודשים הראשונים של שנת 2023 הגדילו השפעות אלה ב-6 מיליוני שקלים חדשים את הון העצמי של הבנק, לעומת קיטון של 249 מיליוני שקלים חדשים בתקופה המקבילה אשתקד.

לפרטים ראה ביאור 4 לדוחות הכספיים.

להלן התפתחות תשואת (4) רווחי הקבוצה על ההון (2), יחס הון עצמי רובד 1 לרכיבי סיכון, יחס כיסוי הנזילות (3) ויחס המינוף (4) בתום הרבעון (באחוזים):

		2022			2023			
	רבעון ראשון	רבעון שני	רבעון שלישי	רבעון רביעי	רבעון ראשון	רבעון שני	רבעון שלישי	
תשואת רווח נקי על ההון	21.9 ⁽⁵⁾	19.4	20.8	18.5	22.4	22.0	16.8	
יחס הון עצמי רובד 1 לרכיבי סיכון בתום הרבעון	10.01	10.00	9.92	9.94	10.12	10.23	10.12	
יחס כיסוי הנזילות (רבעוני)	120	120	119	118	126	128	138	
יחס המינוף בתום הרבעון	5.31	5.23	5.26	5.42	5.53	5.73	5.78	
		שנת			תשעה חודשים			
	2022	2022	2022	2022	2022	2022	2023	
תשואת רווח נקי על ההון	20.1 ⁽⁵⁾				20.6 ⁽⁵⁾		20.3	

(1) מחושב על בסיס שנתי.

- (2) התשואה ביחס להון העצמי הממוצע, הכוללת את "סך כל האמצעים ההוניים", כמוצג בדיווח על שיעורי הכנסה והוצאה, בניכוי יתרה ממוצעת של זכויות בעלי מניות חיצוניים ובניכוי/ובתוספת היתרה הממוצעת של הפסדים/רווחים שטרם מומשו מהתאמות לשווי הון של איגרות חוב לססחר ושל איגרות חוב זמינות למכירה.
- (3) יחס כיסוי הנזילות (Liquidity Coverage Ratio) - סך הנכסים הנזילים באיכות גבוהה לתזרים המזומנים היוצא נטו. יחס זה מחושב בהתאם להוראת ניהול בנקאי תקין מספר 221, במונחים של ממוצעים פשוטים של תצפיות יומיות במשך הרבעון המדווח.
- (4) יחס המינוף (Leverage Ratio) - הון רובד 1 לפי כללי באזל לסך החשיפות. יחס זה מחושב בהתאם להוראת ניהול בנקאי תקין מספר 218.
- (5) בנטרול השפעת רווחי ההון, נטו, ממומש נכסים, מגיעה תשואת הרווח הנקי על ההון בשנת 2022 ל-19.0%, בתשעת החודשים הראשונים וברבעון הראשון של שנת 2022 ל-18.9% ול-16.6%, בהתאמה.

להלן נתוני הרווח והדיבידנד למניה (מניה רגילה בסך 0.1 שקלים חדשים ערך נקוב) (בשקלים חדשים):

		תשעה חודשים		רבעון שלישי		
	שנת	2022	2023	2022	2023	
רווח בסיסי למניה	2022	17.47	13.26	4.59	4.27	
רווח מדולל למניה	2022	17.38	13.19	4.56	4.24	
דיבידנד למניה	2022	366	229	123	190	

דוח הדירקטוריון וההנהלה

ליום 30 בספטמבר 2023

ניתוח ההתפתחות של הנכסים, ההתחייבויות, ההון והלימות ההון

נכסים והתחייבויות

להלן ההתפתחות בסעיפי המאזן העיקריים של קבוצת הבנק (במיליוני שקלים חדשים):

שיעור השינוי (באחוזים) לעומת		31 בדצמבר		30 בספטמבר		
2022	2022	2022	2022	2023	2023	
2.3	2.0	428,292	429,767	438,289		סך כל המאזן
(12.8)	(14.6)	93,673	95,596	81,645		מזומנים ופיקדונות בבנקים
5.2	6.4	307,472	304,104	323,590		אשראי לציבור, נטו
25.5	32.2	15,144	14,379	19,007		ניירות ערך
(3.7)	2.6	1,503	1,410	1,447		בניינים וציוד
1.9	1.6	344,514	345,339	351,034		פיקדונות הציבור
(28.4)	(35.2)	6,994	7,725	5,008		פיקדונות מבנקים
10.1	16.9	33,287	31,352	36,655		איגרות חוב וכתבי התחייבות נדחים
11.3	15.1	23,780	22,989	26,459		הון עצמי

מזומנים ופיקדונות בבנקים - יתרת מזומנים ופיקדונות בבנקים קטנה במהלך תשעת החודשים הראשונים של שנת 2023 ב-12.0 מיליארדי שקלים חדשים, במסגרת הניהול השוטף של נזילות הבנק.

אשראי לציבור, נטו - משקלו של האשראי לציבור, נטו במאזן המאוחד מסך כל הנכסים הגיע ביום 30 בספטמבר 2023 ל-74%, לעומת 72% בסוף שנת 2022. האשראי לציבור, נטו גדל במהלך תשעת החודשים הראשונים של שנת 2023 ב-16.1 מיליארדי שקלים חדשים, גידול בשיעור של 5.2%.

לפרטים נוספים בדבר סיכון האשראי המאזני והחוזץ מאזני, התפתחות החובות הבעייתיים ומדדי סיכון שונים הנוגעים לאשראי לדיור ראה פרק הסיכונים להלן, וכן דוח הסיכונים באתר האינטרנט של הבנק.

להלן נתונים על היקפי האשראי לציבור, נטו, לפי בסיסי הצמדה (במיליוני שקלים חדשים):

שיעור השינוי (באחוזים) לעומת		31 בדצמבר		30 בספטמבר		
2022	2022	2022	2022	2023	2023	
4.5	4.6	215,424	215,295	225,219		מטבע ישראלי
6.1	9.6	76,228	73,819	80,906		לא צמוד
10.4	16.5	15,820	14,990	17,465		צמוד מדד
5.2	6.4	307,472	304,104	323,590		מט"ח כולל צמוד מט"ח
						סך הכל

להלן נתונים על היקפי האשראי לציבור, נטו, לפי מגזרי פעילות פיקוחיים (במיליוני שקלים חדשים):

שיעור השינוי (באחוזים) לעומת		31 בדצמבר		30 בספטמבר		
2022	2022	2022	2022	2023	2023	
4.0	5.7	195,820	192,772	203,720		אנשים פרטיים:
1.6	3.3	27,064	26,634	27,509		משקי בית- הלוואות לדיור
(35.9)	(29.0)	153	138	98		משקי בית- אחר
3.7	5.4	223,037	219,544	231,327		בנקאות פרטית
-	-					סך הכל אנשים פרטיים
0.8	(1.0)	34,152	34,760	34,425		פעילות עסקית:
(3.4)	1.0	12,704	12,153	12,270		עסקים קטנים וזעירים
21.2	25.9	28,519	27,457	34,570		עסקים בינוניים
4.7	(29.1)	2,556	3,773	2,675		עסקים גדולים
7.7	7.4	77,931	78,143	83,940		גופים מוסדיים
28.0	29.7	6,504	6,417	8,323		סך הכל פעילות עסקית
5.2	6.4	307,472	304,104	323,590		פעילות חוץ לארץ
						סך הכל

להגדרת מגזרי הפעילות הפיקוחיים ולהבדלים בינם לבין מגזרי הפעילות בהתאם לגישה ההנהלה, ראה פרק מגזרי פעילות פיקוחיים להלן.

דוח הדירקטוריון והנהלה

ליום 30 בספטמבר 2023

להלן פירוט של סיכון אשראי בעייתי ונכסים שאינם מבצעים לפני הפרשה להפסדי אשראי, בהתאם להוראות למדידה וגילוי של חובות לא צוברים, סיכון אשראי והפרשה להפסדי אשראי:

סיכון אשראי ⁽¹⁾								סכומים מדווחים (במיליוני שקלים חדשים)	
ליום 30 בספטמבר 2022				ליום 30 בספטמבר 2023					
מסחרי	דיר	פרטי	סך הכל	מסחרי	דיר	פרטי	סך הכל		
91,363	200,588	26,628	318,579	86,647	190,574	25,494	302,715	סיכון אשראי בדירוג ביצוע אשראי ⁽²⁾	
59,426	10,299	14,947	84,672	51,238	14,507	14,240	79,985	סיכון אשראי מאזני	
150,789	210,887	41,575	403,251	137,885	205,081	39,734	382,700	סיכון אשראי חוץ מאזני ⁽³⁾	
סך הכל סיכון אשראי בדירוג ביצוע אשראי									
סיכון אשראי שאינו בדירוג ביצוע אשראי									
3,749	2,537	328	6,614	1,990	1,894	316	4,200	א. לא בעייתי	
2,186	-	186	2,372	880	-	148	1,028	ב. בעייתי צובר	
1,200	1,841	71	3,112	1,270	1,302	73	2,645	ג. בעייתי לא צובר	
7,135	4,378	585	12,098	4,140	3,196	537	7,873	סך הכל סיכון אשראי מאזני שאינו בדירוג ביצוע אשראי	
1,591	-	36	1,627	1,066	-	36	1,102	סיכון אשראי חוץ מאזני ⁽³⁾ שאינו בדירוג ביצוע אשראי	
8,726	4,378	621	13,725	5,206	3,196	573	8,975	סך סיכון אשראי שאינו בדירוג ביצוע אשראי	
מזה: חובות צוברים, בפיגור של 90 ימים או יותר									
84	-	57	141	68	-	35	103	סך הכל סיכון אשראי כולל של הציבור⁽⁴⁾	
159,515	215,265	42,196	416,976	143,091	208,277	40,307	391,675	נכסים שאינם מבצעים⁽⁵⁾	
1,200	1,841	71	3,112	1,270	1,302	73	2,645		

סיכון אשראי ⁽¹⁾			
ליום 31 בדצמבר 2022			
מסחרי	דיר	פרטי	סך הכל
84,735	193,439	25,993	304,167
51,915	11,349	14,475	77,739
136,650	204,788	40,468	381,906
סיכון אשראי בדירוג ביצוע אשראי ⁽²⁾			
סיכון אשראי מאזני			
סיכון אשראי חוץ מאזני ⁽³⁾			
סך הכל סיכון אשראי בדירוג ביצוע אשראי			
סיכון אשראי שאינו בדירוג ביצוע אשראי			
2,949	2,072	324	5,345
1,205	-	167	1,372
1,228	1,329	55	2,612
5,382	3,401	546	9,329
1,412	-	36	1,448
6,794	3,401	582	10,777
סיכון אשראי מאזני שאינו בדירוג ביצוע אשראי			
סיכון אשראי חוץ מאזני ⁽³⁾ שאינו בדירוג ביצוע אשראי			
סך סיכון אשראי שאינו בדירוג ביצוע אשראי			
מזה: חובות צוברים, בפיגור של 90 ימים או יותר			
69	-	44	113
143,444	208,189	41,050	392,683
1,228	1,329	55	2,612

- אשראי מאזני וחוץ מאזני מוצג לפני השפעת ההפרשה להפסדי אשראי ולפני השפעת בסחומות המותרים לניכוי לצורך חבות של לווה ושל קבוצת לווים.
- סיכון אשראי אשר דירוג האשראי שלו במועד הדוח תואם את דירוג האשראי לביצוע אשראי חדש בהתאם למדיניות הבנק.
- סיכון אשראי במכשירים פיננסיים חוץ מאזניים כפי שחושב לצורך מגבלת חבות של לווה.
- סיכון אשראי מאזני וסיכון אשראי חוץ מאזני, לרבות בגין מכשירים נגזרים, כולל: חובות, אג"ח, ניירות ערך שנשאלו או נרכשו במסגרת הסכמי מכר חוזר.
- נכסים שאינם צוברים ריבית.

סיכון האשראי מורכב מסיכון אשראי מאזני ומסיכון אשראי חוץ מאזני, אשר מרכיביהם משוקללים בהתאם לאופי הלווה וסוג האשראי בהתאם להוראות בנק ישראל. הסיכון המאזני כולל את יתרות האשראי לציבור, מכשירים נגזרים שנרכשו על ידי הציבור והשקעות של הקבוצה באיגרות חוב של הציבור. סיכון האשראי החוץ מאזני כולל ערבויות ועסקאות במכשירים חוץ מאזניים, התחייבויות למתן אשראי ומסגרות אשראי שטרם נוצלו. סיכון האשראי הכולל לציבור בקבוצת הבנק הסתכם ביום 30 בספטמבר 2023 ב-416 מיליארדי שקלים חדשים לעומת 393 מיליארדי שקלים חדשים בסוף שנת 2022, גידול בשיעור של 5.9%.

לפרטים בדבר סיכון אשראי לאנשים פרטיים (ללא הלוואות לדיר), סיכון אשראי בענף המשק בינוי ונדל"ן בישראל וסיכון האשראי לדיר ראה פרק סיכון אשראי.

לפרטים נוספים ראה ביאורים 6 ו-13 לדוחות הכספיים.

דוח הדירקטוריון וההנהלה

ליום 30 בספטמבר 2023

מדדי ניתוח איכות האשראי לציבור, ההוצאות וההפרשה להפסדי אשראי (באחוזים):

ליום 30 בספטמבר 2022				ליום 30 בספטמבר 2023 ⁽¹⁾				
סך הכל	פרטי	דיור	מסחרי	סך הכל	פרטי	דיור	מסחרי	
0.86	0.28	0.67	1.46	0.94	0.26	0.90	1.24	ניתוח איכות האשראי לציבור
								שיעור אשראי שאינו צובר מיתרת האשראי לציבור
0.90	0.41	0.67	1.54	0.99	0.47	0.90	1.32	שיעור האשראי שאינו צובר או בפיגור של 90 ימים או יותר מיתרת האשראי לציבור
1.20	0.85	0.67	2.47	1.67	0.95	0.90	3.53	שיעור אשראי בעייתי מיתרת האשראי לציבור
2.57	2.06	1.65	4.75	3.69	2.15	2.14	7.49	שיעור אשראי שאינו בדירוג ביצוע אשראי מיתרת האשראי לציבור
								ניתוח ההוצאות בגין הפסדי האשראי לתקופת הדיווח
0.12	0.21	0.05	0.25	0.36	0.98	0.12	0.73	שיעור ההוצאות בגין הפסדי אשראי מהיתרה הממוצעת של האשראי לציבור
0.04	0.15	-	0.08	0.06	0.33	-	0.11	שיעור המחיקות החשבונאיות נטו מהיתרה הממוצעת של האשראי לציבור
								ניתוח הפרשה להפסדי אשראי בגין אשראי לציבור
0.97	1.76	0.44	1.92	1.25	2.52	0.55	2.37	שיעור ההפרשה להפסדי אשראי מיתרת האשראי לציבור
113.0	627.4	66.2	131.5	132.0	966.2	61.8	191.4	שיעור ההפרשה להפסדי אשראי מיתרת האשראי לציבור שאינו צובר
108.8	424.1	66.2	124.8	126.3	535.9	61.8	178.9	שיעור ההפרשה להפסדי אשראי מיתרת האשראי לציבור שאינו צובר או בפיגור של 90 ימים או יותר
3.22	1.36	-	2.99	6.27	2.98	-	6.84	שיעור ההוצאות בגין הפסדי אשראי מהמחיקות החשבונאיות נטו
ליום 31 בדצמבר 2022								
סך הכל	פרטי	דיור	מסחרי					
0.83	0.21	0.68	1.37					ניתוח איכות האשראי לציבור
								שיעור אשראי שאינו צובר מיתרת האשראי לציבור
0.87	0.37	0.68	1.45					שיעור האשראי שאינו צובר או בפיגור של 90 ימים או יותר מיתרת האשראי לציבור
1.27	0.84	0.68	2.76					שיעור אשראי בעייתי מיתרת האשראי לציבור
3.01	2.06	1.73	6.19					שיעור אשראי שאינו בדירוג ביצוע אשראי מיתרת האשראי לציבור
								ניתוח ההוצאות בגין הפסדי האשראי לתקופת הדיווח
0.18	0.38	0.05	0.41					שיעור ההוצאות בגין הפסדי אשראי מהיתרה הממוצעת של האשראי לציבור
0.09	0.26	-	0.25					שיעור המחיקות החשבונאיות נטו מהיתרה הממוצעת של האשראי לציבור
								ניתוח הפרשה להפסדי אשראי בגין אשראי לציבור
1.00	1.93	0.46	1.94					שיעור ההפרשה להפסדי אשראי מיתרת האשראי לציבור
120.5	930.9	67.9	141.7					שיעור ההפרשה להפסדי אשראי מיתרת האשראי לציבור שאינו צובר
115.4	517.2	67.9	133.9					שיעור ההפרשה להפסדי אשראי מיתרת האשראי לציבור שאינו צובר או בפיגור של 90 ימים או יותר
1.98	1.45	-	1.66					שיעור ההוצאות בגין הפסדי אשראי מהמחיקות החשבונאיות נטו

(1) לפרטים נוספים בדבר הפרשה קבוצתית להפסדי אשראי, שגרשמה ברבעון השלישי של שנת 2023, במסגרת לתת ביטוי לעליית סיכון האשראי במשק עקב מצב המלחמה, ראה בהתפתחות ההוצאות בגין הפסדי אשראי, לעיל.

דוח הדירקטוריון וההנהלה

ליום 30 בספטמבר 2023

להלן ההתפתחות בסעיפים חוץ מאזניים עיקריים של קבוצת הבנק (במיליוני שקלים חדשים):

שיעור השינוי (באחוזים) לעומת				
31 בדצמבר		30 בספטמבר		
2022	2022	2022	2022	2023
מכשירים פיננסיים חוץ מאזניים למעט נגזרים:				
מסגרות חח"ד ומסגרות אשראי אחרות בחשבונות				
12.8	19.9	21,772	20,480	24,561
לפי דרישה שלא נוצלו				
(19.7)	(23.2)	19,069	19,938	15,303
ערביות לרוכשי דירות				
11.2	(5.2)	21,029	24,677	23,393
התחייבויות בלתי חוזרות למתן אשראי שאושר ועדיין לא ניתן				
3.1	6.2	11,730	11,384	12,088
מסגרות אשראי של כרטיסי אשראי שלא נוצלו				
41.1	40.4	8,122	8,159	11,459
התחייבויות להוצאת ערבויות				
2.8	6.4	12,881	12,441	13,242
ערבויות והתחייבויות אחרות				
(0.3)	5.7	3,531	3,332	3,521
ערבויות להבטחת אשראי				
(6.7)	(62.6)	315	786	294
אשראי תעודות				
מכשירים פיננסיים נגזרים⁽⁴⁾:				
19.3	1.2	299,335	352,833	357,160
סך הכל ערך נקוב של מכשירים פיננסיים נגזרים				
26.4	(15.8)	5,789	8,695	7,319
נכסים (מאזניים) בגין מכשירים נגזרים				
16.9	(19.3)	5,214	7,549	6,095
התחייבויות (מאזניות) בגין מכשירים נגזרים				

(4) כולל עסקאות פורוורד, SWAPS, אופציות ונגזרי אשראי. למידע נוסף ראה ביאור 11.

לפרטים נוספים בדבר סיכון האשראי המאזני והחוץ מאזני ראה פרק הסיכונים להלן, וכן דוח הסיכונים באתר האינטרנט של הבנק.

ניירות ערך - יתרת ההשקעה בניירות ערך גדלה במהלך תשעת החודשים הראשונים של שנת 2023 ב-3.9 מיליארדי שקלים חדשים. הגידול ביתרת ההשקעה בניירות ערך הינו במסגרת ניהול הנכסים וההתחייבויות של הבנק.

להלן התפלגות ניירות הערך של הקבוצה לפי התיקים השונים (במיליוני שקלים חדשים):

עלות					
מופחתות (במניות- עלות)					
הערך במאזן	הפרשה להפסדי אשראי	רווחים מהתאמות לשווי הוגן	הפסדים מהתאמות לשווי הוגן	שווי הוגן ⁽⁴⁾	
30 בספטמבר 2023					
3,422	-	-	(181)	3,245	איגרות חוב המוחזקות לפידיון
9,291	(8)	(2)47	(708)	9,291	איגרות חוב זמינות למכירה
607	-	(3)83	(22)	607	השקעה במניות שאינן למסחר
5,687	-	(3)5	(178)	5,687	ניירות ערך למסחר
19,007	(8)	135	(1,089)	18,830	סך כל ניירות הערך
30 בספטמבר 2022					
3,539	-	1	(131)	3,409	איגרות חוב המוחזקות לפידיון
7,806	-	(2)57	(780)	7,806	איגרות חוב זמינות למכירה
656	-	(3)80	(10)	656	השקעה במניות שאינן למסחר
2,378	-	(3)7	(17)	2,378	ניירות ערך למסחר
14,379	-	145	(938)	14,249	סך כל ניירות הערך
31 בדצמבר 2022					
3,514	-	-	(152)	3,362	איגרות חוב המוחזקות לפידיון
8,034	-	(2)66	(726)	8,034	איגרות חוב זמינות למכירה
632	-	(3)62	(14)	632	השקעה במניות שאינן למסחר
2,964	-	(3)5	(59)	2,964	ניירות ערך למסחר
15,144	-	133	(951)	14,992	סך כל ניירות הערך

(1) נתוני שווי הוגן מבוססים בדרך כלל על שערי בורסה, אשר לא בהכרח משקפים את המחיר שיתקבל ממכירת ניירות ערך בהיקפים גדולים.

(2) כוללים בהון העצמי בסעיף "התאמות בגין הצגת ניירות ערך זמינים למכירה לפי שווי הוגן".

(3) נזקפו לדוח רווח והפסד, אך טרם מומשו.

דוח הדירקטוריון וההנהלה

ליום 30 בספטמבר 2023

להלן התפלגות תיק ניירות הערך של הקבוצה לפי מגזרי הצמדה (במיליוני שקלים חדשים):

שיעור השינוי (באחוזים) לעומת					
31 בדצמבר	30 בספטמבר	31 בדצמבר	30 בספטמבר	30 בספטמבר	
2022	2022	2022	2022	2023	
48.5	51.6	6,645	6,507	9,866	מטבע ישראלי
56.0	84.6	2,498	2,111	3,897	לא צמוד
(13.6)	(9.1)	5,349	5,085	4,621	צמוד מדד
(4.4)	(7.8)	652	676	623	מטבע חוץ (כולל צמוד מטבע חוץ)
25.5	32.2	15,144	14,379	19,007	פריטים לא כספיים
					סך הכל

להלן התפלגות תיק ניירות הערך של הקבוצה לפי סוגי מנפיקים (במיליוני שקלים חדשים):

הערך במאזן ליום			
31 בדצמבר 2022	30 בספטמבר 2022	30 בספטמבר 2023	
10,732	9,994	15,226	איגרות חוב ממשלתיות:
1,457	1,318	657	ממשלת ישראל
12,189	11,312	15,883	ממשלת ארצות הברית
			סך הכל איגרות חוב ממשלתיות
			איגרות חוב של מוסדות פיננסים בישראל:
774	869	834	סך הכל איגרות חוב של מוסדות פיננסים בישראל
			איגרות חוב של בנקים במדינות מפותחות:
119	114	78	דרום קוריאה
71	71	117	ארצות הברית
72	76	72	אחר
262	261	267	סך הכל איגרות חוב של בנקים במדינות מפותחות
			איגרות חוב של חברות (פילוח לפי ענפי משק):
500	493	528	נדלן מניב
165	178	189	אספקת חשמל, גז, קיטור ומיזוג אוויר
95	104	88	כרייה וחציבה
57	92	62	תעשייה - תעשייה כימית
97	62	125	בניה
298	278	349	אחר
1,212	1,207	1,341	סך הכל איגרות חוב של חברות
			איגרות חוב של חברות מגובות נכסים (ABS)
53	52	59	כרייה וחציבה
2	2	-	אחרים
55	54	59	סך הכל איגרות חוב של חברות מגובות נכסים (ABS)
			מניות וניירות ערך אחרים
632	656	607	השקעה במניות שאינן למסחר
389	413	352	מזה: מניות שלא מתקיים לגביהן שווי הוגן זמין ⁽¹⁾
20	20	16	מניות וניירות ערך אחרים למסחר
652	676	623	סך הכל מניות וניירות ערך אחרים
15,144	14,379	19,007	סך הכל ניירות ערך

(1) מוצגות ככלל לפי עלות (בניכוי ירידת ערך), המותאמת לשינויים במחירים נצפים בעסקאות רגילות בהשקעות דומות או זהות של אותו מנפיק.

לפרטים נוספים בדבר השקעות בניירות ערך ובדבר ירידת ערך בעלת אופי זמני של ניירות ערך זמינים למכירה ופירוט משך הזמן בו קיימת ירידת ערך ושיעורה מהעלות המופחתת, ראה ביאור 5 לדוחות הכספיים.

בניינים וציוד - יתרת בניינים וציוד קטנה במהלך תשעת החודשים הראשונים של שנת 2023 ב-56 מיליוני שקלים חדשים. הקיטון ביתרת בניינים וציוד נובע בעיקר בגין הפחתת נכסים.

דוח הדירקטוריון והנהלה

ליום 30 בספטמבר 2023

פיקדונות הציבור - משקלם של פיקדונות הציבור מסך המאזן המאוחד הגיע ביום 30 בספטמבר 2023 ל-80%, בדומה ליום 31 בדצמבר 2022. במהלך תשעת החודשים הראשונים של שנת 2023 גדל היקף פיקדונות הציבור ב-6.5 מיליארדי שקלים חדשים, גידול בשיעור של 1.9%. להלן התפלגות פיקדונות הציבור לפי מגזרי הצמדה (במיליוני שקלים חדשים):

שיעור השינוי (באחוזים) לעומת		31 בדצמבר		30 בספטמבר	
		2022	2022	2022	2023
מטבע ישראלי					
לא צמוד	(0.7)	260,411	260,399	258,473	
צמוד מדד	12.6	21,767	23,170	24,510	
מט"ח כולל צמוד מט"ח	9.2	62,336	61,770	68,051	
סך הכל	1.9	344,514	345,339	351,034	

להלן נתונים על התפלגות פיקדונות הציבור לפי מגזרי פעילות פיקוחיים (במיליוני שקלים חדשים):

שיעור השינוי (באחוזים) לעומת		31 בדצמבר		30 בספטמבר	
		2022	2022	2022	2023
אנשים פרטיים:					
משקי בית- אחר	3.5	125,823	124,530	130,231	
בנקאות פרטית	9.2	25,755	24,985	28,136	
סך הכל אנשים פרטיים	4.5	151,578	149,515	158,367	
פעילות עסקית:					
עסקים קטנים וזעירים	(1.8)	55,805	57,378	54,785	
עסקים בינוניים	(8.4)	13,570	14,156	12,434	
עסקים גדולים	(9.8)	39,636	38,024	35,740	
גופים מוסדיים	2.6	75,938	79,194	77,927	
סך הכל פעילות עסקית	(2.2)	184,949	188,752	180,886	
פעילות חוץ לארץ ⁽¹⁾	47.5	7,987	7,072	11,781	
סך הכל	1.9	344,514	345,339	351,034	

(1) הגידול בהיקף הפיקדונות הינו בגין פעילות אקטיבית והרחבת הערוצים לגיוס פיקדונות בשלוחות הבנק בחוץ-לארץ.

להגדרת מגזרי הפעילות הפיקוחיים ולהבדלים בינם לבין מגזרי הפעילות בהתאם לגישה ההנהלה, ראה פרק מגזרי פעילות פיקוחיים להלן. להלן התפתחות התפלגות פיקדונות הציבור בקבוצה לפי גודל מפקיד (במיליוני שקלים חדשים):

31 בדצמבר		30 בספטמבר		תקרת הפיקדון
2022	2022	2022	2023	
99,561	99,670	102,848		עד 1
86,771	85,300	90,928		מעל 1 עד 10
46,517	46,141	43,625		מעל 10 עד 100
35,348	39,962	35,914		מעל 100 עד 500
76,317	74,266	77,719		מעל 500
344,514	345,339	351,034		סך הכל

לפרטים נוספים על הרכב פיקדונות הציבור, ראה ביאור 7 לדוחות הכספיים.

פיקדונות מבנקים - יתרת פיקדונות מבנקים ליום 30 בספטמבר 2023 הסתכמה ב-5.0 מיליארדי שקלים חדשים, קיטון של 2.0 מיליארדי שקלים חדשים בהשוואה לסוף שנת 2022.

איגרות חוב וכתבי התחייבות נדחים - יתרת איגרות חוב וכתבי התחייבות נדחים ליום 30 בספטמבר 2023 הסתכמה ב-36.7 מיליארדי שקלים חדשים, גידול של 3.4 מיליארדי שקלים חדשים בהשוואה לסוף שנת 2022. איגרות החוב וכתבי ההתחייבויות הנדחים הושפעו במהלך תשעת החודשים הראשונים של שנת 2023, בין היתר מהנפקת סדרה חדשה (67) בסך 2.0 מיליארדי שקלים חדשים, מהנפקת ניירות ערך מסחריים בסך 1.1 מיליארדי שקלים חדשים, מעליית מדד המחירים לצרכן ופירעונות שוטפים. לפרטים נוספים ראה פרק התפתחויות במקורות המימון לעיל.

דוח הדירקטוריון והנהלה

ליום 30 בספטמבר 2023

הון, הלימות הון ומינף

הון עצמי המיוחס לבעלי מניות הבנק - יתרת ההון העצמי המיוחס לבעלי מניות הבנק ליום 30 בספטמבר 2023 הסתכמה ב-26.5 מיליארדי שקלים חדשים, לעומת 23.8 ו-23.0 מיליארדי שקלים חדשים ליום 31 בדצמבר 2022 וליום 30 בספטמבר 2022, גידול של 11.3%-ו-15.1%, בהתאמה.

להלן הרכב ההון העצמי (במיליוני שקלים חדשים):

30 בספטמבר		31 בדצמבר
2023	2022	2022
3,542	3,517	3,519
112	82	99
(509)	(552)	(514)
23,314	19,942	20,676
26,459	22,989	23,780

הון מניות ופרמיה⁽¹⁾

קרן הון מהטבה בשל עסקאות תשלום מבוסס מניות

הפסד כולל אחר מצטבר⁽²⁾⁽³⁾

עודפים⁽⁴⁾

סך הכל

(1) לפרטים בדבר הנפקת מניות ראה תמצית דוח על השינויים בהון העצמי.

(2) לפרטים נוספים בדבר רווח (הפסד) כולל אחר ראה ביאור 4 לדוחות הכספיים.

(3) כולל התחייבות אקטוארית בגין תוכנית התייעלות לפרישת עובדים, ראה ביאורים 22 ו-25 בדוחות הכספיים לשנת 2022.

(4) לפרטים בדבר התפתחות ההכנסות והוצאות המצטברות ליתרת העודפים בתקופת הדיווח ראה פרק התפתחויות מהותיות בהכנסות, בהוצאות וברוח הכולל האחר לעיל.

יחס ההון העצמי לסך המאזן בקבוצה ליום 30 בספטמבר 2023 הגיע ל-6.04%, לעומת 5.55% ליום 31 בדצמבר 2022 ו-5.35% ליום 30 בספטמבר 2022.

הלימות הון

ההון הפיקוחי

הבנק מעריך את הלימות ההון שלו על פי כללי באזל, כפי שנקבעו בהוראות ניהול בנקאי תקין 201-211. הבנק נוקט בגישה הסטנדרטית על מנת להעריך את החשיפה לסיכון אשראי, לסיכון תפעולי, ולסיכון שוק.

ההון הכולל מורכב משני רבדים - הון רובד 1 (הכולל הון עצמי רובד 1 והון רובד 1 נוסף) והון רובד 2.

הון רובד 1 כולל בעיקר את רכיבי ההון המיוחסים לבעלי מניות הבנק (ההון החשבונאי בספרים) ואת זכויות המיעוט, ומהווה את המרכיב העיקרי בספיגת הפסדים.

הון רובד 1 נוסף מורכב ממכשירי הון העומדים בדרישות שנקבעו בהוראות. נכון ליום 30 בספטמבר 2023 אין לבנק מכשירי הון הנכללים בהון רובד 1 נוסף. הון רובד 2 מורכב מהפרשה קבוצתית להפסדי אשראי ומכשירי הון מסוג CoCo (Contingent convertible capital instrument), הכוללים מנגנון לספיגת הפסדי קרן כאשר יחס הון עצמי רובד 1 יורד מתחת לטריגר כמותי שנקבע, או כאשר נמסרה הודעת הפיקוח על הבנקים, לפיה הפעלת המנגנון לספיגת הפסדי קרן הכרחית לשמירת יציבות התאגיד הבנקאי (אירוע "אי קיימות" של הבנק).

יחס הון לרכיבי סיכון - הבנק מיישם את הוראות מדידה והלימות הון על פי כללי באזל III כפי שפורסמו על-ידי הפיקוח על הבנקים וכפי ששולבו בהוראות ניהול בנקאי תקין 201-211. בהתאם להנחיות הפיקוח על הבנקים, מחייב הבנק לשמור על יחס הון עצמי רובד 1 מזערי, שלא יפחת משיעור של 9% וכן על יחס הון כולל מזערי שלא יפחת משיעור של 12.5% לסך המשוקלל של רכיבי הסיכון בנכסיו המאזניים ובסעיפים החוץ מאזניים. אופן החישוב של סך ההון ושל סך רכיבי הסיכון מפורט בהוראות.

ליחס הון עצמי רובד 1 התווספה דרישת הון בשיעור המבטא 1% מיתרת ההלוואות לדיור למועד הדיווח.

בהתאם לכך, יחס הון עצמי רובד 1 המזערי שנדרש הבנק לעמוד לתאריך הדיווח הינו 9.60% ויחס ההון הכולל המזערי שנדרש הבנק לעמוד לתאריך הדיווח הינו 12.5%.

תכנון ההון של הבנק

תכנון ההון במהלך עסקים רגיל - הבנק עורך תחזית מפורטת רב שנתית לתכנון ההון תוך הבאה בחשבון של: שיעורי הגידול הצפויים בנכסי סיכון והרווחיות, התוכנית האסטרטגית, מדיניות חלוקת הדיבידנד, יעדי ההון והמינוף, שולי ביטחון נאותים וגורמים נוספים.

הבנק עוקב באופן שוטף אחר התוצאות בפועל אל מול התחזית ובהתאם לצורך מעדכן את התחזית ובוחן פעולות נדרשות, וזאת לצורך עמידה ביעדי ההון שנקבעו.

רגישות יחס הלימות ההון של הבנק לשינויים בהון עצמי רובד 1 ונכסי סיכון הינה:

שינוי בהון עצמי רובד 1 בסכום של 100 מיליוני שקלים חדשים יגרום לשינוי יחס הלימות הון רובד 1 של 0.04%. שינוי בנכסי הסיכון בסכום של 1 מיליארדי שקלים חדשים יגרום לשינוי יחס הלימות הון רובד 1 של 0.04%.

שינויים בעקום הריבית חסרת הסיכון ישפיעו על קרן ההון בגין אגרות חוב זמינות למכירה, וכן על קרן ההון הנובעת מהתאמות בגין שינויים אקטואריים, מההווים חלק מההון הפיקוחי. בהתאם, עלייה של 1% בריבית חסרת הסיכון תשפיע על ההון הפיקוחי, באופן שיביא לקיטון של כ-0.04% ביחס הון עצמי רובד 1.

דירוג מדינת ישראל משפיע על יחסי ההון בעיקר בגין חשיפות לממשלת ישראל, לבנקים ישראלים, לגופים מוסדיים ולישויות סקטור ציבורי. בהתאם למדיניות הבנק, הדירוג הקובע הוא זה הניתן על ידי סוכנות הדירוג S&P. להערכת הבנק, ירידה של רמה (notch) אחת בדירוג מדינת ישראל תביא לירידה של כ-0.12% ביחס הון רובד 1.

דוח הדירקטוריון וההנהלה

ליום 30 בספטמבר 2023

תהליך פנימי להערכת ההון - במסגרת התהליך בוחן הבנק כי קיימת כרית ספיגה הונית מספקת להתמודדות עם מגוון סיכונים הכרוכים בפעילות הבנק לרבות תרחישי קיצון.

אופק התכנון הינו לשלוש שנים, ובו מאתגר הבנק את תכנון ההון בשורה של תרחישי קיצון הפוגעים באופן משמעותי ברווחיות הבנק, שוחקים את ההון שלו ומגדילים את היקף נכסי הסיכון. תוצאות תכנון ההון האחרון של הבנק מראות כי כרית הספיגה ההונית הגלומה בדרישת ההון המזערית על פי הוראות בנק ישראל, מספקת.

בהתאם, נקבע כי יעד ההון העצמי רובד 1 של הבנק לצורך תכנון ההון, יהיה בהתאם לנדרש על פי הוראות הפיקוח על הבנקים, כאמור לעיל, לרבות דרישת ההון בגין יתרת ההלוואות לדיוור, בתוספת שולי ביטחון נאותים. דירקטוריון הבנק קבע במדיניות ניהול ההון, במסגרת תהליכי התכנון הפנימיים, ובהתחשב בתרחישי הקיצון כאמור ובדיונים שהתקיימו עם הפיקוח על הבנקים במסגרת תהליכי הערכת הסיכון, יעד פנימי ליחס הון עצמי רובד 1 שלא יפחת מ-9.60%. לפרטים נוספים ראה דוח הסיכונים באתר האינטרנט של הבנק.

לפרטים בדבר דיבידנד, ראה פרק דיבידנד, להלן.

לפרטים נוספים ראה ביאור 9 לדוחות הכספיים.

להלן נתונים על ההון הפיקוחי ונכסי הסיכון (במיליוני שקלים חדשים):

ליום 31 בדצמבר		ליום 30 בספטמבר		
2022	2022	2023		
הון לצורך חישוב יחס ההון				
25,072	24,332	27,504	הון עצמי רובד 1	
25,072	24,332	27,504	הון רובד 1	
8,015	7,854	7,891	הון רובד 2	
33,087	32,186	35,395	סך הכל הון כולל	
יתרות משוקללות של נכסי סיכון				
234,383	228,416	249,772	סיכון אשראי	
1,301	1,497	1,855	סיכונים שוק	
16,567	15,369	20,140	סיכון תפעולי	
252,251	245,282	271,767	סך הכל יתרות משוקללות של נכסי סיכון	

להלן התפתחות יחס ההון לרכיבי סיכון בקבוצה (באחוזים):

30 בספטמבר		30 בספטמבר		31 בדצמבר		
2023	2022	2022	2023	2022	2023	
10.12	9.92	9.94	9.94	יחס הון עצמי רובד 1 לרכיבי סיכון		
13.02	13.12	13.12	13.12	יחס ההון הכולל לרכיבי סיכון		
9.60	9.61	9.60	9.60	יחס הון עצמי רובד 1 המזערי הנדרש לפי הוראות המפקח על הבנקים		
12.50	12.50	12.50	12.50	יחס הון הכולל המזערי הנדרש לפי הוראות המפקח על הבנקים		

להלן התפלגות נכסי סיכון ודרישות ההון בגין סיכון אשראי לפי קבוצות חשיפה (במיליוני שקלים חדשים):

ליום 30 בספטמבר 2023		ליום 30 בספטמבר 2022		ליום 31 בדצמבר 2022		
יתרות משוקללות של נכסי סיכון ⁽¹⁾	דרישת הון ⁽¹⁾	יתרות משוקללות של נכסי סיכון ⁽¹⁾	דרישת הון ⁽¹⁾	יתרות משוקללות של נכסי סיכון ⁽¹⁾	דרישת הון ⁽¹⁾	קבוצת חשיפה
274	34	37	5	29	4	חובות של ריבונות
381	48	409	51	371	46	חובות של ישויות סקטור ציבורי
1,775	222	1,643	205	1,748	219	חובות של תאגידים בנקאיים
1,191	149	1,235	154	928	116	חברות ניירות ערך
87,666	10,958	75,778	9,472	78,486	9,811	חובות של תאגידים
5,263	658	5,177	647	5,226	653	חובות בביטחון נדל"ן מסחרי
21,397	2,675	20,683	2,585	20,935	2,617	חשיפות קמעונאיות ליחידים
10,152	1,269	10,312	1,289	10,209	1,276	הלוואות לעסקים קטנים
110,361	13,795	103,110	12,889	106,008	13,251	משכנתאות לדיוור
9,826	1,228	8,639	1,080	9,213	1,152	נכסים אחרים
248,286	31,036	227,023	28,377	233,153	29,145	סך הכל

(1) דרישת ההון בהתאם ליחס ההון הכולל המזערי הנדרש בשיעור של 12.5%.

דוח הדירקטוריון וההנהלה

ליום 30 בספטמבר 2023

להלן נכסי הסיכון ודרישות ההון בגין סיכון שוק, סיכון CVA וסיכון תפעולי (במיליוני שקלים חדשים):

ליום 31 בדצמבר 2022		ליום 30 בספטמבר 2022		ליום 30 בספטמבר 2023	
יתרות משוקללות של נכסי סיכון		יתרות משוקללות של נכסי סיכון ⁽¹⁾		יתרות משוקללות של נכסי סיכון ⁽⁴⁾	
דרישת הון ⁽⁴⁾	נכסי סיכון	דרישת הון ⁽¹⁾	נכסי סיכון	דרישת הון ⁽⁴⁾	נכסי סיכון
163	1,301	187	1,497	232	1,855
154	1,230	174	1,393	186	1,486
2,071	16,567	1,921	15,369	2,518	20,140
2,388	19,098	2,282	18,259	2,936	23,481
31,533	252,251	30,659	245,282	33,972	271,767

- (1) דרישת הון חושבה על פי שיעור של 12.5% מיתרות נכסי הסיכון.
 (2) Credit Value Adjustments, שערך לשווי שוק בגין סיכון אשראי של צד נגדי, בהתאם להוראות באזל III.
 (3) הקצאת הון בגין הסיכון התפעולי חושבה לפי הגישה הסטנדרטית.
 (4) דרישת הון

יחס המינוף

הבנק מיישם את הוראת ניהול בנקאי תקין מספר 218 בנושא "יחס המינוף" (להלן: "ההוראה"). ההוראה קובעת יחס מינוף פשוט, שקוף שאינו מבוסס סיכון אשר יפעל כמדידה משלימה ואמינה לדרישות ההון מבוססות הסיכון ואשר נועד להגביל את צבירת המינוף בתאגיד הבנקאי.

יחס המינוף מבוסס באחוזים, ומוגדר כיחס בין מדידת ההון למדידת החשיפה. ההון לצורך מדידת יחס המינוף הוא הון רובד 1 כהגדרתו בהוראת ניהול בנקאי תקין מספר 202, תוך התחשבות בהסדרי המעבר שנקבעו. סך מדידת החשיפה של הבנק היא סכום החשיפות המאזניות, חשיפות לנגזרים ולעסקאות מימון ניירות ערך ופריטים חוץ מאזניים. ככלל, המדידה הינה עקבית עם הערכים החשבונאיים כאשר לצורך כך לא מובאים בחשבון משקלי סיכון, כמו כן, הבנק לא מורשה להשתמש בביטחונות פיזיים או פיננסיים, ערבויות או טכניקות אחרות להפחתת סיכון אשראי כדי להפחית את מדידת החשיפות, אלא אם כן הותר ספציפית בהתאם להוראה. נכסים מאזניים שנכחו מהון רובד 1 (בהתאם להוראה 202) מנוכים ממדידת החשיפות. בהתאם להוראה הבנק מחשב את החשיפה בגין נגזרים בהתאם לנספח ג' להוראת ניהול בנקאי תקין מספר 203, ואת החשיפות בגין פריטים חוץ מאזניים על ידי המרה של הסכום הרעיוני של הפריטים במקדמי המרה לאשראי כפי שנקבעו בהוראת ניהול בנקאי תקין מספר 203.

בהתאם להוראה תאגיד בנקאי יעמוד ביחס מינוף שלא יפחת מ-5% על בסיס מאוחד.

ביום 15 בנובמבר 2020 פרסם הפיקוח על הבנקים חוזר בנושא "התאמות נוספות להוראות ניהול בנקאי תקין לצורך התמודדות עם וירוס הקורונה (הוראת שעה)" לעדכון הוראת ניהול בנקאי תקין 250, במסגרתה יחס המינוף לא יפחת מ-4.5% על בסיס מאוחד, לעומת 5% לפני השינוי.

ביום 15 במאי 2022 פרסם הפיקוח על הבנקים חוזר נוסף לפיו ההקלה תחול עד ליום 30 ביוני 2024 ובלבד שיחסי המינוף של התאגיד הבנקאי לא יפחת מיחס המינוף ליום 31 בדצמבר 2023 או יחס המינוף המזערי שחל על התאגיד הבנקאי טרם הוראת השעה, הנמוך מבניהם.

יחס המינוף של הבנק ליום 30 בספטמבר 2023 הינו 5.78% לעומת 5.42% ביום 31 בדצמבר 2022.

לפריטים נוספים ראה ביאור 9 לדוחות הכספיים.

להלן יחס המינוף של הבנק:

ליום 31 בדצמבר		ליום 30 בספטמבר	
2022	2022	2022	2023
25,072	24,332	27,504	
463,010	462,856	476,015	
באחוזים			
5.42	5.26	5.78	
4.50	4.50	4.50	
בנק יחסי המדינה בע"מ והחברות המאחדות שלו			
6.08	5.86	6.56	
4.50	4.50	4.50	

דוח הדירקטוריון והנהלה

ליום 30 בספטמבר 2023

דיבידנד

מדיניות חלוקת דיבידנד

לפרטים בדבר מדיניות הדיבידנד המועדכנת של הבנק, לשנים 2021 עד 2025, ראה פרק דיבידנד בדוח הדירקטוריון והנהלה לשנת 2022. ביום 12 בנובמבר 2023 הנחה המפקח על הבנקים את המערכת הבנקאית, כי לאור המלחמה שנכפתה על ישראל ביום 7 באוקטובר, וכתוצאה מכך השינוי המשמעותי בתנאים הכלכליים במשק, עדכון תחזיות הצמיחה כלפי מטה, התנודתיות בשערי החליפין ובשווקים הפיננסיים בישראל והצפי לעליה בסיכונים האשראי, גדלה רמת אי הוודאות, ועל כן נדרשים הבנקים להביא בחשבון, בעת בחינת תכנוני ההון וההחלטה על חלוקת דיבידנד, את השפעת המלחמה על התנאים הכלכליים במשק ואת ההשלכות הנובעות מהם. זאת, על מנת לוודא קיומן של כריות הונות מספקות להתמודדות עם הסיכונים השונים, לאפשר סיוע ללקוחות הבנק, לרבות על ידי מתן אשראי ללקוחות בעלי יכולת החזר, כחלק מתמיכה בפעילות הכלכלית במשק וגם כחלק ממאמצי השיקום והפיתוח שיגיעו לאחר תקופת המלחמה.

חלוקת דיבידנד

להלן פרטים בדבר הדיבידנדים שחולקו על ידי הבנק החל משנת 2021 (בסכומים מדווחים):

יום ההכרזה	יום התשלום	דיבידנד למניה (אגורות)	שיעור דיבידנד מהרווח	סך הכל דיבידנד ששולם (מיליוני שקלים חדשים)
16 באוגוסט 2021	31 באוגוסט 2021	188.99	30% ⁽¹⁾	483.0
15 בנובמבר 2021	30 בנובמבר 2021	293.47	30% ⁽²⁾	752.7
סך הכל דיבידנד שחולק בשנת 2021⁽³⁾				
28 בפברואר 2022	15 במרץ 2022	105.89	40%	271.6
15 באוגוסט 2022	30 באוגוסט 2022	122.91	30%	315.9
28 בנובמבר 2022	13 בדצמבר 2022	137.43	30%	353.4
סך הכל דיבידנד שחולק בשנת 2022⁽⁴⁾				
13 במרץ 2023	28 במרץ 2023	126.79	30%	326.1
16 במאי 2023	1 ביוני 2023	159.35	30%	410.1
14 באוגוסט 2023	29 באוגוסט 2023	190.10	35%	489.3
סך הכל דיבידנד שחולק בשנת 2023⁽⁵⁾				
1,225.5				

- (1) שיעור הדיבידנד מהרווח הנקי של שנת 2020.
 (2) שיעור הדיבידנד מהרווח הנקי של תשע"ג החודשים הראשונים של שנת 2021.
 (3) סך הכל דיבידנד שחולק בגין רווחי שנת 2021 - 1,024.3 מיליוני שקלים חדשים.
 (4) סך הכל דיבידנד שחולק בגין רווחי שנת 2022 - 1,267.0 מיליוני שקלים חדשים.
 (5) סך הכל דיבידנד שחולק בגין רווחי שנת 2023 - 899.4 מיליוני שקלים חדשים.

הכרזה על דיבידנד

ביום 27 בנובמבר 2023 החליט דירקטוריון הבנק לחלק דיבידנד בסכום של 164.7 מיליוני שקלים חדשים, המהווים 15% מרווחי הרבעון השלישי של שנת 2023, זאת בשים לב למצב חוסר הוודאות השורר במשק, בין היתר בנוגע להתמשכות הלחימה ולמידת השפעותיה, ובמטרה לאפשר המשך סיוע ללקוחות הבנק, לרבות על ידי מתן אשראי ללקוחות בעלי יכולת החזר, ובהמשך למכתב המפקח על הבנקים בנידון מיום 12 בנובמבר 2023.

סכום הדיבידנד מהווה שיעור של 638.68% מההון המונפק, דהיינו 63.87 אגורות לכל מניה בת 0.1 ש"ח ערך נקוב. היום הקובע לעניין תשלום הדיבידנד הינו 5 בדצמבר 2023 ויום התשלום הינו 12 בדצמבר 2023. סכום הדיבידנד הסופי למניה כפוף לשינויים עקב מימוש ניירות ערך המיירים של הבנק.

פעילות חוץ מאזנית אחרת

להלן התפתחות ביתרות הנכסים הכספיים החוץ מאזניים המוחזקים בעבור לקוחות קבוצת הבנק, לגביהם מספקת קבוצת הבנק שרותי ניהול, תפעול ו/או משמורת (במיליוני שקלים חדשים):

שיעור השינוי (באחוזים) לעומת	30 בספטמבר		31 בדצמבר		
	2022	2022	2022	2023	
ניירות ערך ⁽¹⁾	7.8	9.1	497,639	491,950	536,579
נכסי קופות גמל שהקבוצה מספקת להן שירותי תפעול	8.3	11.4	129,887	126,249	140,670
נכסים בנאמנות קבוצת הבנק	21.2	30.6	81,610	75,741	98,891
נכסי קרנות נאמנות שהבנק מספק להן שירותי תפעול	8.3	21.7	12,663	11,272	13,719
נכסים אחרים בניהול ⁽²⁾	(2.9)	(4.5)	21,201	21,563	20,588

(1) שווי יתיקי ניירות ערך במשמרת הבנק המוחזקים על ידי לקוחות, כולל יתרות ניירות ערך של קופות גמל וקרנות נאמנות שהבנק מספק להן שירותי תפעול. יצוין כי יתרת פעילות הלקוחות המוצגת כוללת בנוסף ליתרת ניירות הערך של קרנות הנאמנות כאמור, גם את שווי יחידות ההשתתפות באותן קרנות המוחזקות על ידי לקוחות הבנק.

(2) לרבות:
 - יתרות אשראי המגובות בפקידונות שהחזרתם למפקיד מותנית בגביית יתרת האשראי. בגין יתרות אלה מקבל הבנק הכנסה מסרווח או מעמלות.
 - הלוואות אחרות בניהול הבנק לרבות, הלוואות לדיור שהבנק מנהל ומתפעל בעבור אחרים.

דוח הדירקטוריון וההנהלה

ליום 30 בספטמבר 2023

מידע כספי לפי מגזרי פעילות

בהתאם להוראה הדיווח לציבור בנושא מגזרי פעילות פיקוחיים, נדרש הבנק לתת בדוחות הכספיים גילוי על מגזרי פעילות פיקוחיים בהתאם למתכונת אחידה ובת השוואה שקבע הפיקוח על הבנקים, כאשר השייך למגזר פעילות פיקוחי נקבע לרוב על פי מחזור הפעילות של הלקוח (מחזור מכירות שנתי או היקף הכנסות שנתיות).

מגזרי הפעילות הפיקוחיים נחלקים למגזרי פעילות של אנשים פרטיים ומגזרי פעילות של לקוחות עסקיים שאינם פרטיים (לרבות גופים מוסדיים והניהול הפיננסי של הבנק).

אנשים פרטיים מוגדרים כיחידים שאין להם חבות לבנק או שהחבות שלהם מסווגת ל"אנשים פרטיים - הלוואות לדיור" ו-"אחר", בהתאם להגדרות סיווג סיכון האשראי לפי ענפי משק.

מגזרי הפעילות של הבנק ב"גישת ההנהלה" מבוססים על שיוך הלקוח ליחידה הארגונית האחראית בתקופה שחלפה.

לעומת זאת, פילוח הלקוחות למגזרי פעילות פיקוחיים מבוסס על הגדרות אחידות שנקבעו על ידי הפיקוח על הבנקים, כמפורט בביאור 12 לדוחות הכספיים.

קיים מתאם גבוה בין המאפיינים שקבעה ההנהלה לצורך שיוך לקוחות לחטיבה האחראית לבין ההגדרות הפיקוחיות.

יחד עם זאת, ייתכנו מצבים בהתאם ל"גישת ההנהלה" בהם השייך הסופי של הלקוח יתבסס על פרמטרים נוספים, לדוגמה: התמחות של יחידה מסוימת בסוגי פעילות של לקוחות או ניסיון שנצבר בעבודה עם הלקוח, המעניק יתרונות עסקיים ושירותים לשייך הלקוח לחטיבה ספציפית.

לאור דרישת הפיקוח על הבנקים לדון ולנתח במסגרת דוח הדירקטוריון וההנהלה את מגזרי הפעילות הפיקוחיים, ולאור העובדה שקיים מתאם בין המגזרים ה"פיקוחיים" ל"גישת ההנהלה", יוצג המידע המגזרי (הכמותי והאיכותי) להלן, באופן תמציתי, לכל מגזר ומגזר באופן הבא:

- הגדרה פיקוחית של המגזר.

- הסבר להבדלים בין ההגדרה ה"פיקוחית" לבין אופן ניהול העסקים בפועל (ב"גישת ההנהלה").

- תוצאות כספיות של המגזר (ב"גישת הפיקוחית").

לפרטים בדבר העקרונות על פיהם מיוחסות היתרות, ההכנסות וההוצאות ללקוחות ראה ביאור 12 לדוחות הכספיים.

לפרטים ולתיאור המגזרים באופן מפורט, ראה פרק פרטים נוספים על הבנק ואופן ניהולו בדוחות לשנת 2022.

מידע כספי לפי מגזרי פעילות פיקוחיים

להלן תמצית התוצאות הכספיות של מגזרי הפעילות הפיקוחיים (במיליוני שקלים חדשים):

רווח נקי		חלק מסך רווח נקי (באחוזים)		
תשעה חודשים		תשעה חודשים		
2023	2022	2023	2022	
795	766	20.6	22.6	אנשים פרטיים:
734	46	19.0	1.4	משקי בית - הלוואות לדיור
161	68	4.2	2.0	משקי בית - אחר
1,690	880	43.7	26.0	בנקאות פרטיות
				סך הכל אנשים פרטיים
718	487	18.6	14.4	פעילות עסקית:
223	93	5.8	2.7	עסקים קטנים וזעירים
409	233	10.6	6.9	עסקים בינוניים
38	42	1.0	1.2	עסקים גדולים
				גופים מוסדיים
1,388	855	35.9	25.3	סך הכל פעילות עסקית
662	1,491	17.1	44.0	ניהול פיננסי
3,740	3,226	96.8	95.3	סך הכל פעילות בישראל
123	159	3.2	4.7	פעילות חוץ לארץ
3,863	3,385	100.0	100.0	סך הכל

לפרטים בדבר תוצאות הפעילות בהתאם לגישת ההנהלה, ראה ביאור 12 לדוחות הכספיים.

דוח הדירקטוריון והנהלה

ליום 30 בספטמבר 2023

מגזר משקי הבית

ההגדרה הפיקוחית

בהתאם להגדרה הפיקוחית, מגזר משקי בית כולל אנשים פרטיים, למעט לקוחות הנכללים במגזר בנקאות פרטית. כלומר המגזר לא כולל אנשים פרטיים עם יתרת נכסיים הפיננסיים הגבוהה מ-3 מיליוני שקלים חדשים. אנשים פרטיים מוגדרים כיחידים שאין להם חבות לבנק או שהחבות שלהם מסווגת ל"אנשים פרטיים - הלוואות לדיור" ו-"אחר", בהתאם להגדרות סיווג סיכון האשראי לפי ענפי משק.

הבדלים בין גישת ההנהלה להגדרה הפיקוחית

- לקוחות פרטיים מסוימים אשר סווגו למגזר בנקאות פרטית לפי גישת ההנהלה, מסווגים למגזר משקי הבית בגישת מגזרים פיקוחיים. ההבדל נובע בעיקר מהיקף הנכסים הפיננסיים של הלקוחות המשמש לסיווג הלקוחות - רף הבנק לפיו נקבע סיווג הלקוח לפי גישת ההנהלה הוא 1 מיליוני שקלים חדשים ונמוך מההגדרה הפיקוחית.
- ככלל, לקוחות פרטיים משויכים למגזרי משקי הבית. לפי הגישה הפיקוחית, לקוחות פרטיים עם חבות גבוהה או בעלי מאפיינים עסקיים, מסווגים למגזרי הפעילות העסקיים ולא למגזר משקי הבית.

תוצאות הפעילות במגזר משקי הבית

לתשעה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר						
2022			2023			
במיליוני שקלים חדשים						
סך הכל	הלוואות לדיור	אחר	סך הכל	הלוואות לדיור	אחר	
3,222	1,823	1,399	4,907	2,060	2,847	רווח ורווחיות
-	-	-	-	-	-	סך הכל הכנסות ריבית, נטו
656	110	546	642	105	537	הכנסות מימון שאינן מריבית
3,878	1,933	1,945	5,549	2,165	3,384	עמלות והכנסות אחרות
140	88	52	497	235	262	סך ההכנסות
2,411	687	1,724	2,524	707	1,817	הוצאות בגין הפסדי אשראי
1,327	1,158	169	2,528	1,223	1,305	הוצאות תפעוליות ואחרות
449	392	57	884	428	456	רווח לפני הפרשה למיסים
878	766	112	1,644	795	849	הפרשה למיסים
						רווח לאחר מיסים
(66)	-	(66)	(115)	-	(115)	רווח נקי :
812	766	46	1,529	795	734	המיוחס לבעלי זכויות שאינן מקנות שליטה
						המיוחס לבעלי מניות של התאגיד הבנקאי
220,706	193,630	27,076	233,025	204,852	28,173	מאזן - סעיפים עיקריים:
219,406	192,772	26,634	231,229	203,720	27,509	אשראי לציבור (יתרת סוף)
124,530	-	124,530	130,231	-	130,231	אשראי לציבור, נטו (יתרת סוף)
211,363	186,000	25,363	228,044	200,980	27,064	פיקדונות הציבור (יתרת סוף)
121,433	-	121,433	128,387	-	128,387	יתרה ממוצעת של אשראי לציבור
129,800	106,273	23,527	141,560	119,525	22,035	יתרה ממוצעת של פיקדונות הציבור
						יתרה ממוצעת של נכסי סיכון
2,504	1,753	751	2,580	1,753	827	מרווחי אשראי ומרווחי פיקדונות:
643	-	643	1,978	-	1,978	מרווח מפעילות מתן אשראי
75	70	5	349	307	42	מרווח מפעילות קבלת פיקדונות
3,222	1,823	1,399	4,907	2,060	2,847	אחר
						סך הכל הכנסות ריבית נטו

הרווח הנקי המיוחס למגזר משקי בית בתשעת החודשים הראשונים של שנת 2023 הסתכם ב-1,529 מיליוני שקלים חדשים, בהשוואה ל-812 מיליוני שקלים חדשים בתקופה המקבילה אשתקד. הגידול נבע בעיקר מעלייה בהכנסות הריבית, נטו, אשר קוזזה בחלקה מעלייה בהוצאות בגין הפסדי אשראי. הרווח הנקי המיוחס לפעילות הלוואות לדיור במגזר משקי הבית בתשעת החודשים הראשונים של שנת 2023, הסתכם ב-795 מיליוני שקלים חדשים, בהשוואה ל-766 מיליוני שקלים חדשים בתקופה המקבילה אשתקד.

הכנסות הריבית, נטו מפעילות הלוואות לדיור הסתכמו ב-2,060 מיליוני שקלים חדשים, בהשוואה ל-1,823 מיליוני שקלים חדשים, בתקופה המקבילה אשתקד. הגידול נבע בעיקר מצמיחה בהיקפי האשראי לדיור. מנגד, ההוצאות בגין הפסדי אשראי הסתכמו ב-235 מיליוני שקלים חדשים, בהשוואה להוצאה של 88 מיליוני שקלים חדשים בתקופה המקבילה אשתקד. העלייה נובעת בעיקר מהגידול בהפרשה הקבוצתית להפסדי אשראי שנרשמה במטרה לתת ביטוי לעליית סיכון האשראי במשק עקב מצב המלחמה, על אף שטרם נצפו אינדיקטורים מהותיים לעלייה בסיכון זה.

דוח הדירקטוריון והנהלה

ליום 30 בספטמבר 2023

הרווח הנקי המיוחס לפעילות משקי הבית (שאינה הלוואות לדיר) בתשעת החודשים הראשונים של שנת 2023 הסתכם ב- 734 מיליוני שקלים חדשים, בהשוואה לרווח בסך 46 מיליוני שקלים חדשים בתקופה המקבילה אשתקד.

עיקר הגידול נבע מעלייה בהכנסות הריבית, נטו אשר הסתכמו ב-2,847 מיליוני שקלים חדשים, בהשוואה ל-1,399 מיליוני שקלים חדשים, בתקופה המקבילה אשתקד, בעיקר כתוצאה מגידול בהיקפי הפיקדונות ומעליית ריבית בנק ישראל. העלייה קוזזה בחלקה על ידי ההוצאות בגין הפסדי אשראי, אשר הסתכמו בתשעת החודשים הראשונים של שנת 2023 ב- 262 מיליוני שקלים חדשים, בהשוואה להוצאה של 52 מיליוני שקלים חדשים אשתקד. העלייה נובעת בעיקר מהגידול בהפרשה הקבוצתית להפסדי אשראי, שנרשמה במטרה לתת ביטוי לעליית סיכון האשראי במשק עקב מצב המלחמה, על אף שטרם נצפו אינדיקטורים מהותיים לעלייה בסיכון זה.

הגידול בהוצאות התפעוליות, נובע מגידול בהיקפי הפעילות.

לפרטים נוספים ומידע נרחב יותר על תוצאות מגזר זה וכן לתוצאות הפעילות בהתאם לגישת ההנהלה, ראה ביאור 12 לדוחות הכספיים.

תוצאות הפעילות במגזר משקי הבית

לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר						
2022			2023			
במיליוני שקלים חדשים						
הלוואות		אחר	הלוואות		אחר	
סך הכל	לדיר		סך הכל	לדיר		
רווח ורווחיות						
1,214	611	603	1,690	709	981	סך הכל הכנסות ריבית, נטו
-	-	-	-	-	-	הכנסות מימון שאינן מריבית
216	43	173	214	30	184	עמלות והכנסות אחרות
1,430	654	776	1,904	739	1,165	סך ההכנסות
56	36	20	292	172	120	הוצאות בגין הפסדי אשראי
846	244	602	812	204	608	הוצאות תפעוליות ואחרות
528	374	154	800	363	437	רווח לפני הפרשה למיסים
181	128	53	283	129	154	הפרשה למיסים
347	246	101	517	234	283	רווח לאחר מיסים
רווח נקי :						
(34)	-	(34)	(30)	-	(30)	המיוחס לבעלי זכויות שאינן מקנות שליטה
313	246	67	487	234	253	המיוחס לבעלי מניות של התאגיד הבנקאי
מאזן - סעיפים עיקריים:						
220,706	193,630	27,076	233,025	204,852	28,173	אשראי לציבור (יתרת סוף)
219,406	192,772	26,634	231,229	203,720	27,509	אשראי לציבור, נטו (יתרת סוף)
124,530	-	124,530	130,231	-	130,231	פיקדונות הציבור (יתרת סוף)
218,425	192,862	25,563	229,661	202,394	27,267	יתרה ממוצעת של אשראי לציבור
123,913	-	123,913	129,174	-	129,174	יתרה ממוצעת של פיקדונות הציבור
133,240	109,765	23,475	143,790	121,437	22,353	יתרה ממוצעת של נכסי סיכון
מרווחי אשראי ומרווחי פיקדונות:						
850	593	257	849	576	273	מרווח מפעילות מתן אשראי
346	-	346	692	-	692	מרווח מפעילות קבלת פיקדונות
18	18	-	149	133	16	אחר
1,214	611	603	1,690	709	981	סך הכל הכנסות ריבית נטו

דוח הדירקטוריון והנהלה

ליום 30 בספטמבר 2023

מגזר בנקאות פרטית

ההגדרה הפיקוחית

בהתאם להגדרה הפיקוחית, מגזר בנקאות פרטית כולל אנשים פרטיים אשר יתרת תיק הנכסים הפיננסיים שלהם בבנק (לרבות פיקדונות כספיים, תיקי ניירות-ערך ונכסים כספיים אחרים) עולה על 3 מיליוני שקלים חדשים.

הבדלים בין גישת ההנהלה להגדרה הפיקוחית

- לקוחות פרטיים מסוימים אשר סווגו למגזר בנקאות פרטית לפי גישת ההנהלה, מסווגים למגזר משקי הבית בגישת מגזרים פיקוחיים. ההבדל נובע בעיקר מהיקף הנכסים הפיננסיים של הלקוחות המשמש לסיווג הלקוחות - רף הבנק לפיו נקבע סיווג הלקוח לפי גישת ההנהלה הוא 1 מיליוני שקלים חדשים ונמוך מההגדרה הפיקוחית.
- מגזר בנקאות פרטית לפי גישת ההנהלה כולל גם עסקים שלהם היקפי נכסים נזילים, בסכומים העולים על 8 מיליוני שקלים חדשים. לקוחות אלה מסווגים למגזרי הפעילות העסקיים בגישת מגזרים פיקוחיים.

תוצאות הפעילות במגזר בנקאות פרטית

לתשעה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר		לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר		
2023	2022	2023	2022	
במיליוני שקלים חדשים				
249	102	79	49	רווח ורווחיות
-	-	-	-	סך הכל הכנסות ריבית, נטו
15	17	6	3	הכנסות מימון שאינן מריבית
264	119	85	52	עמלות והכנסות אחרות
-	1	(1)	1	סך ההכנסות
16	15	7	4	הוצאות (הכנסות) בגין הפסדי אשראי
248	103	79	47	הוצאות תפעוליות ואחרות
87	35	28	16	רווח לפני הפרשה למיסים
161	68	51	31	הקטנת הפרשה למיסים
				רווח נקי
				מאזן - סעיפים עיקריים:
99	140	99	140	אשראי לציבור (יתרת סוף)
98	138	98	138	אשראי לציבור, נטו (יתרת סוף)
28,136	24,985	28,136	24,985	פיקדונות הציבור (יתרת סוף)
126	136	119	162	יתרה ממוצעת של אשראי לציבור
26,594	22,827	27,128	23,935	יתרה ממוצעת של פיקדונות הציבור
50	68	43	66	יתרה ממוצעת של נכסי סיכון
				מרווחי אשראי ומרווחי פיקדונות:
-	1	-	-	מרווח מפעילות מתן אשראי
249	98	79	48	מרווח מפעילות קבלת פיקדונות
-	3	-	1	אחר
249	102	79	49	סך הכל הכנסות ריבית נטו

הרווח הנקי המיוחס למגזר בנקאות פרטית בתשעת החודשים הראשונים של שנת 2023 הסתכם ב-161 מיליוני שקלים חדשים, בהשוואה ל-68 מיליוני שקלים חדשים בתקופה המקבילה אשתקד. הגידול נבע מעלייה בהכנסות ריבית, נטו בעיקר כתוצאה מגידול בהיקפי הפעילות ומעליית ריבית בנק ישראל. לפרטים נוספים ומידע נרחב יותר על תוצאות מגזר זה וכן לתוצאות הפעילות בהתאם לגישת ההנהלה, ראה ביאור 12 לדוחות הכספיים.

דוח הדירקטוריון וההנהלה

ליום 30 בספטמבר 2023

מגזר עסקים זעירים וקטנים

ההגדרה הפיקוחית

מגזר עסקים זעירים וקטנים כולל עסקים בעלי מחזור פעילות שנתי קטן מ-50 מיליוני שקלים חדשים.

הבדלים בין גישת ההנהלה להגדרה הפיקוחית

- לקוחות עסקיים, שלהם היקפי נכסים נזילים בסכומים העולים על 8 מיליוני שקלים חדשים, משויכים למגזר בנקאות פרטית לפי גישת ההנהלה. לקוחות אלה מסווגים למגזר עסקים זעירים וקטנים, בהתאם למחזור פעילותם השנתי, לפי גישת מגזרים פיקוחיים.
- לקוחות עסקיים אשר משויכים כיום לבנקאות מסחרית לפי גישת ההנהלה, ומחזור הפעילות השנתי שלהם קטן מ-50 מיליוני שקלים חדשים, מסווגים למגזר עסקים זעירים וקטנים בגישה הפיקוחית.

תוצאות הפעילות במגזר עסקים זעירים וקטנים

לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר		לתשעה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר		
2022	2023	2022	2023	
במיליוני שקלים חדשים				
רווח ורווחיות				
496	683	1,263	1,994	סך הכל הכנסות ריבית, נטו
-	-	-	-	הכנסות מימון שאינן מריבית
150	138	434	425	עמלות והכנסות אחרות
646	821	1,697	2,419	סך ההכנסות
31	165	56	372	הוצאות בגין הפסדי אשראי
321	308	896	926	הוצאות תפעוליות ואחרות
294	348	745	1,121	רווח לפני הפרשה למיסים
101	123	252	392	הפרשה למיסים
193	225	493	729	רווח לאחר מיסים
(2)	(4)	(6)	(11)	רווח נקי המיוחס לבעלי זכויות שאינן מקנות שליטה
191	221	487	718	רווח נקי המיוחס לבעלי מניות של התאגיד הבנקאי
מאזן - סעיפים עיקריים:				
35,664	35,676	35,664	35,676	אשראי לציבור (יתרת סוף)
34,760	34,425	34,760	34,425	אשראי לציבור, נטו (יתרת סוף)
57,378	54,785	57,378	54,785	פיקדונות הציבור (יתרת סוף)
34,406	34,532	32,948	34,517	יתרה ממוצעת של אשראי לציבור
56,413	55,619	54,301	55,491	יתרה ממוצעת של פיקדונות הציבור
31,892	33,288	29,928	33,170	יתרה ממוצעת של נכסי סיכון
מרווחי אשראי ומרווחי פיקדונות:				
340	354	980	1,034	מרווח מפעילות מתן אשראי
145	293	250	867	מרווח מפעילות קבלת פיקדונות
11	36	33	93	אחר
496	683	1,263	1,994	סך הכל הכנסות ריבית נטו

הרווח הנקי המיוחס למגזר עסקים קטנים וזעירים בתשעה החודשים הראשונים של שנת 2023 הסתכם ב- 718 מיליוני שקלים חדשים, בהשוואה ל- 487 מיליוני שקלים חדשים בתקופה המקבילה אשתקד. הגידול נבע בעיקר מעלייה בהכנסות הריבית, נטו, אשר קודזה בחלקה על ידי עלייה בהוצאות בגין הפסדי אשראי.

הכנסות המימון, נטו הסתכמו ב- 1,994 מיליוני שקלים חדשים בהשוואה ל- 1,263 מיליוני שקלים חדשים, בתקופה המקבילה אשתקד, גידול שנבע בעיקר מצמיחה בהיקפי האשראי והפיקדונות ומעליית ריבית בנק ישראל. מנגד, חלה עלייה בהוצאות בגין הפסדי אשראי, אשר הסתכמו ב- 372 מיליוני שקלים חדשים, בהשוואה להוצאה של 56 מיליוני שקלים חדשים אשתקד. העלייה נובעת בעיקר מהגידול בהפרשה הקבוצתית להפסדי אשראי שנרשמה במטרה לתת ביטוי לעליית סיכון האשראי במשק עקב מצב המלחמה, על אף שטרם נצפו אינדיקטורים מהותיים לעלייה בסיכון זה.

לפרטים נוספים ומידע נרחב יותר על תוצאות מגזר זה וכן לתוצאות הפעילות בהתאם לגישת ההנהלה, ראה ביאור 12 לדוחות הכספיים.

דוח הדירקטוריון וההנהלה

ליום 30 בספטמבר 2023

מגזר עסקים בינוניים

ההגדרה הפיקוחית

מגזר עסקים בינוניים כולל עסקים בעלי מחזור פעילות שנתי גדול מ-50 מיליוני שקלים חדשים וקטן מ-250 מיליוני שקלים חדשים.

הבדלים בין גישת ההנהלה להגדרה הפיקוחית

- במגזר בנקאות מסחרית לפי גישת ההנהלה קיימים עסקים בעלי מחזורי פעילות שבין 30 ל-120 מיליוני שקלים חדשים. המשמעות היא שקיימים לקוחות מסוימים בבנקאות המסחרית (לפי גישת ההנהלה) אשר מחזור הפעילות שלהם קטן מ-50 מיליוני שקלים חדשים, המסווגים במגזר עסקים זעירים וקטנים לפי מגזרי פעילות פיקוחיים.
- מנגד, קיימים לקוחות עסקיים המסווגים למגזר בנקאות עסקית לפי גישת ההנהלה, בעלי מחזור פעילות שנתי נמוך מ-250 מיליוני שקלים חדשים, אשר משויכים למגזר עסקים בינוניים בגישה הפיקוחית.
- ככלל, בשנים האחרונות מסווגים לקוחות חדשים בהתאם להגדרה הפיקוחית כך שהמתאם בין גישת ההנהלה לגישה הפיקוחית כאמור לעיל, גדל.

תוצאות הפעילות במגזר עסקים בינוניים

לתשעה חודשים שהסתיימו		לשלושה חודשים שהסתיימו		
ביום 30 בספטמבר		ביום 30 בספטמבר		
2022	2023	2022	2023	
במיליוני שקלים חדשים				
				רווח ורווחיות
110	155	307	488	סך הכל הכנסות ריבית, נטו
-	-	(1)	-	הוצאות מימון שאינן מריבית
26	29	77	77	עמלות והכנסות אחרות
136	184	383	565	סך ההכנסות
28	65	53	71	הוצאות בגין הפסדי אשראי
67	44	190	151	הוצאות תפעוליות ואחרות
41	75	140	343	רווח לפני הפרשה למיסים
14	27	47	120	הפרשה למיסים
27	48	93	223	רווח נקי
				מאזן - סעיפים עיקריים:
12,357	12,522	12,357	12,522	אשראי לציבור (יתרת סוף)
12,153	12,270	12,153	12,270	אשראי לציבור, נטו (יתרת סוף)
14,156	12,434	14,156	12,434	פיקדונות הציבור (יתרת סוף)
11,765	12,285	11,279	12,243	יתרה ממוצעת של אשראי לציבור
13,712	12,495	14,196	12,565	יתרה ממוצעת של פיקדונות הציבור
13,716	14,714	13,487	14,572	יתרה ממוצעת של נכסי סיכון
				מרווחי אשראי ומרווחי פיקדונות:
81	92	247	298	מרווח מפעילות מתן אשראי
28	51	54	155	מרווח מפעילות קבלת פיקדונות
1	12	6	35	אחר
110	155	307	488	סך הכל הכנסות ריבית נטו

הרווח הנקי המיוחס למגזר עסקים בינוניים בתשעת החודשים הראשונים של שנת 2023 הסתכם ב-223 מיליוני שקלים חדשים, בהשוואה ל-93 מיליוני שקלים חדשים בתקופה המקבילה אשתקד. הגידול נבע בעיקר מעלייה בהכנסות הריבית, נטו. הכנסות הריבית, נטו הסתכמו ב-488 מיליוני שקלים חדשים, בהשוואה ל-307 מיליוני שקלים חדשים בתקופה המקבילה אשתקד. גידול שנבע בעיקר מצמיחה בהיקפי האשראי ומעליית ריבית בנק ישראל. לפרטים נוספים ומידע נרחב יותר על תוצאות מגזר זה וכן לתוצאות הפעילות בהתאם לגישת ההנהלה, ראה ביאור 12 לדוחות הכספיים.

דוח הדירקטוריון והנהלה

ליום 30 בספטמבר 2023

מגזר עסקים גדולים

ההגדרה הפיקוחית

מגזר עסקים גדולים כולל עסקים בעלי מחזור פעילות שנתי גדול מ-250 מיליון שקלים חדשים.

הבדלים בין גישת ההנהלה להגדרה הפיקוחית

- במגזר בנקאות עסקית לפי גישת ההנהלה קיימים עסקים בעלי מחזורי פעילות הגדול מ-120 מיליון שקלים חדשים. המשמעות היא שיש לקוחות מסוימים בבנקאות העסקית (לפי גישת ההנהלה) אשר מחזור הפעילות שלהם קטן מ-250 מיליון שקלים חדשים, אשר מסווגים במגזר עסקים בינוניים בגישה הפיקוחית.
- גופים מוסדיים אשר מנוהלים בגישת ההנהלה במסגרת הבנקאות העסקית, מוצגים כמגזר נפרד במגזרי פעילות פיקוחיים.
- ככלל, בשנים האחרונות מסווגים לקוחות חדשים בהתאם להגדרה הפיקוחית, למעט גופים מוסדיים כאמור לעיל, כך שהמתאם בין גישת ההנהלה לגישה הפיקוחית כאמור לעיל, גדל.

תוצאות הפעילות במגזר עסקים גדולים

לתשעה חודשים שהסתיימו		לשלושה חודשים שהסתיימו		
ביום 30 בספטמבר 2022		ביום 30 בספטמבר 2023		
במיליון שקלים חדשים				
				רווח ורווחיות
213	297	554	878	סך הכל הכנסות ריבית, נטו
-	-	1	-	הכנסות מימון שאינן מריבית
45	54	145	162	עמלות והכנסות אחרות
258	351	700	1,040	סך ההכנסות
41	128	77	158	הוצאות בגין הפסדי אשראי
92	83	271	253	הוצאות תפעוליות ואחרות
125	140	352	629	רווח לפני הפרשה למיסים
43	50	119	220	הפרשה למיסים
82	90	233	409	רווח נקי
				מאזן - סעיפים עיקריים:
27,792	35,054	27,792	35,054	אשראי לציבור (יתרת סוף)
27,457	34,570	27,457	34,570	אשראי לציבור, נטו (יתרת סוף)
38,024	35,740	38,024	35,740	פיקדונות הציבור (יתרת סוף)
28,814	35,118	26,382	32,857	יתרה ממוצעת של אשראי לציבור
37,812	37,529	36,852	37,215	יתרה ממוצעת של פיקדונות הציבור
38,135	46,046	36,445	44,263	יתרה ממוצעת של נכסי סיכון
				מרווחי אשראי ומרווחי פיקדונות:
159	194	435	574	מרווח מפעילות מתן אשראי
44	64	90	203	מרווח מפעילות קבלת פיקדונות
10	39	29	101	אחר
213	297	554	878	סך הכל הכנסות ריבית נטו

הרווח הנקי המיוחס למגזר עסקים גדולים בתשעת החודשים הראשונים של שנת 2023 הסתכם ב-409 מיליון שקלים חדשים, בהשוואה ל-233 מיליון שקלים חדשים בתקופה המקבילה אשתקד. הגידול נבע בעיקר מעלייה בהכנסות הריבית, נטו, אשר קוזזה בחלקה על ידי עלייה בהוצאות בגין הפסדי אשראי.

הכנסות המימון, נטו הסתכמו ב-878 מיליון שקלים חדשים בהשוואה ל-555 מיליון שקלים חדשים בתקופה המקבילה אשתקד, גידול שנבע בעיקר מצמיחה בהיקפי הפעילות ומעליית ריבית בנק ישראל. מנגד, חלה עלייה בהוצאות בגין הפסדי אשראי, אשר הסתכמו ב-158 מיליון שקלים חדשים, בהשוואה להוצאה של 77 מיליון שקלים חדשים אשתקד. העלייה נובעת בעיקר מהגידול בהפרשה הקבוצתית להפסדי אשראי שנרשמה במטרה לתת ביטוי לעליית סיכון האשראי במשק עקב מצב המלחמה, על אף שטרם נצפו אינדיקטורים מהותיים לעלייה בסיכון זה.

לפרטים נוספים ומידע נרחב יותר על תוצאות מגזר זה וכן לתוצאות הפעילות בהתאם לגישת ההנהלה, ראה ביאור 12 לדוחות הכספיים.

דוח הדירקטוריון וההנהלה

ליום 30 בספטמבר 2023

מגזר גופים מוסדיים

ההגדרה הפיקוחית

המגזר כולל קופות גמל, קרנות פנסיה, קרנות השתלמות, קרנות נאמנות, קרנות סל, חברות ביטוח וחברי בורסה המנהלים כספי לקוחות.

הבדלים בין גישת ההנהלה להגדרה הפיקוחית

גופים מוסדיים מנהלים בגישת ההנהלה במסגרת הבנקאות העסקית ובמסגרת מגזר הניהול הפיננסי, ומוצגים כמגזר נפרד במגזרי פעילות פיקוחיים.

תוצאות הפעילות במגזר גופים מוסדיים

לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר		לתשעה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר		
2022	2023	2022	2023	
במיליוני שקלים חדשים				
				רווח ורווחיות
78	48	162	154	סך הכל הכנסות ריבית, נטו
-	-	-	-	הכנסות מימון שאינן מריבית
12	11	38	38	עמלות והכנסות אחרות
90	59	200	192	סך ההכנסות
2	2	1	2	הוצאות בגין הפסדי אשראי
50	46	136	132	הוצאות תפעוליות ואחרות
38	11	63	58	רווח לפני הפרשה למיסים
13	4	21	20	הפרשה למיסים
25	7	42	38	רווח נקי
				מאזן - סעיפים עיקריים:
3,778	2,684	3,778	2,684	אשראי לציבור (יתרת סוף)
3,773	2,675	3,773	2,675	אשראי לציבור, נטו (יתרת סוף)
79,194	77,927	79,194	77,927	פיקדונות הציבור (יתרת סוף)
1,785	1,254	1,933	1,053	יתרה ממוצעת של אשראי לציבור
67,310	68,197	63,534	67,536	יתרה ממוצעת של פיקדונות הציבור
3,053	1,496	2,265	1,886	יתרה ממוצעת של נכסי סיכון
				מרווחי אשראי ומרווחי פיקדונות:
7	6	21	16	מרווח מפעילות מתן אשראי
71	41	130	134	מרווח מפעילות קבלת פיקדונות
-	1	11	4	אחר
78	48	162	154	סך הכל הכנסות ריבית נטו

הרווח הנקי המיוחס למגזר גופים מוסדיים בתשעת החודשים הראשונים של שנת 2023 הסתכם ב-38 מיליוני שקלים חדשים, בהשוואה ל-42 מיליוני שקלים חדשים בתקופה המקבילה אשתקד.

הכנסות ריבית, נטו הסתכמו ב-154 מיליוני שקלים חדשים בהשוואה ל-162 מיליוני שקלים חדשים, בתקופה המקבילה אשתקד, לפרטים נוספים ומידע נרחב יותר על תוצאות מגזר זה וכן לתוצאות הפעילות בהתאם לגישת ההנהלה, ראה ביאור 12 לדוחות הכספיים.

דוח הדירקטוריון והנהלה

ליום 30 בספטמבר 2023

מגזר ניהול פיננסי

ההגדרה הפיקוחית

מגזר ניהול פיננסי כולל את פעילות המסחר, ניהול הנכסים וההתחייבויות והשקעות ריאליות. פעילות למסחר - השקעה בניירות ערך למסחר, פעילות עשיית שוק בניירות ערך, פעילות במכשירים נגזרים שאינם מיועדים לגידור ואינם חלק מניהול הנכסים וההתחייבויות של הבנק, שאילת ניירות ערך למסחר, מכירה בחסר של ניירות ערך, שירותי חיתום של ניירות ערך. ניהול נכסים והתחייבויות - לרבות השקעה באיגרות חוב זמינות למכירה ובאיגרות חוב מוזקקות לפדיון, גידור באמצעות מכשירים נגזרים מגדרים, גידור ALM, גידור מטבעי של השקעות בחוץ לארץ. השקעות ריאליות - השקעה במניות זמינות למכירה ובחברות כלולות של עסקים. פעילות ניהול פיננסי אחרת - שירותי ניהול, תפעול, נאמנות ומשמורת לבנקים, מכירה וניהול תיקי אשראי.

הבדלים בין גישת ההנהלה להגדרה הפיקוחית

גופים מוסדיים אשר מנהלים בגישת ההנהלה במסגרת מגזר הניהול הפיננסי, מוצגים כמגזר נפרד במגזרי פעילות פיקוחיים.

תוצאות הפעילות במגזר ניהול פיננסי

לתשעה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר		לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר		
2023	2022	2023	2022	
במיליוני שקלים חדשים				
רווח ורווחיות				
309	1,472	(103)	450	סך הכל הכנסות ריבית, נטו
678	556	341	263	הכנסות מימון שאינן מריבית
348	718	110	124	עמלות והכנסות אחרות
1,335	2,746	348	837	סך ההכנסות
8	-	8	-	הוצאות בגין הפסדי אשראי
295	385	88	130	הוצאות תפעוליות ואחרות
1,032	2,361	252	707	רווח לפני הפרשה למיסים
361	799	90	244	הפרשה למיסים
671	1,562	162	463	רווח לאחר מיסים
1	4	-	2	חלקו של התאגיד הבנקאי ברווחים של חברות כלולות
672	1,566	162	465	רווח נקי לפני ייחוס לבעלי זכויות שאינן מקנות שליטה
(10)	(20)	(3)	(2)	רווח נקי המיוחס לבעלי זכויות שאינן מקנות שליטה
662	1,546	159	463	רווח נקי המיוחס לבעלי מניות של התאגיד הבנקאי
מאזן - סעיפים עיקריים:				
15,992	12,974	17,724	12,904	יתרה ממוצעת של נכסי סיכון
מרווחי אשראי ומרווחי פיקדונות:				
-	-	-	-	מרווח מפעילות מתן אשראי
-	-	-	-	מרווח מפעילות קבלת פיקדונות
309	1,472	(103)	450	אחר
309	1,472	(103)	450	סך הכל הכנסות ריבית נטו

הרווח הנקי המיוחס למגזר ניהול פיננסי בתשעת החודשים הראשונים של שנת 2023 הסתכם ב-662 מיליוני שקלים חדשים, בהשוואה ל-1,546 מיליוני שקלים חדשים בתקופה המקבילה אשתקד.

הכנסות המימון הסתכמו ב-987 מיליוני שקלים חדשים בהשוואה ל-2,028 מיליוני שקלים חדשים בתקופה המקבילה אשתקד. הקיטון נבע בעיקר מירידה בעמלות פירעון מוקדם ומהשפעות נגזרים ומימושי אגרות חוב.

עמלות והכנסות אחרות הסתכמו ב-348 מיליוני שקלים חדשים, בהשוואה ל-718 מיליוני שקלים חדשים בתקופה המקבילה אשתקד. הקיטון נבע בעיקר מרווחי הון ממימוש נכסי נדל"ן ברבעון הראשון של שנת 2022, בסך של 371 מיליוני שקלים חדשים.

ראה גם ניתוח ההתפתחות בהכנסות המימון בפרק התפתחויות מהותיות בהכנסות, בהוצאות וברווח הכולל האחר.

לפרטים נוספים ומידע נרחב יותר על תוצאות מגזר זה וכן לתוצאות הפעילות בהתאם לגישת ההנהלה, ראה ביאור 12 לדוחות הכספיים.

דוח הדירקטוריון והנהלה

ליום 30 בספטמבר 2023

פעילות חוץ לארץ

ההגדרה הפיקוחית

פעילות הבנק בחוץ לארץ מוצגת בנפרד ונחלקת לפעילות של אנשים פרטיים ופעילות עסקית.

הבדלים בין גישת ההנהלה להגדרה הפיקוחית

לקוחות עסקיים ופרטיים בסניפי חוץ לארץ שסווגו למגזרי הפעילות השונים בהתאם לגישת ההנהלה, סווגו למגזר פעילות חוץ לארץ בגילוי על מגזרי פעילות פיקוחיים.

לקוחות עסקיים ופרטיים בסניפי חוץ לארץ מוצגים כמגזר נפרד במגזרי פעילות פיקוחיים ומנוהלים בגישת ההנהלה במסגרת מגזרי הפעילות השונים - בעיקר בנקאות פרטית ועסקית.

תוצאות הפעילות בחוץ לארץ

לתשעה חודשים שהסתיימו		לשלושה חודשים שהסתיימו		
ביום 30 בספטמבר		ביום 30 בספטמבר		
2022	2023	2022	2023	
במיליוני שקלים חדשים				
				רווח ורווחיות
81	110	206	307	סך הכל הכנסות ריבית, נטו
-	-	-	-	הכנסות מימון שאינן מריבית
3	6	20	18	עמלות והכנסות אחרות
84	116	226	325	סך ההכנסות
(4)	35	13	60	הוצאות בגין הפסדי אשראי
19	27	55	76	הוצאות תפעוליות ואחרות
69	54	158	189	רווח לפני הפרשה למיסים
23	19	54	66	הפרשה למיסים
46	35	104	123	רווח נקי
				מאזן - סעיפים עיקריים:
6,471	8,411	6,471	8,411	אשראי לציבור (יתרת סוף)
6,417	8,323	6,417	8,323	אשראי לציבור, נטו (יתרת סוף)
7,072	11,781	7,072	11,781	פיקדונות הציבור (יתרת סוף) ⁽¹⁾
5,584	7,543	4,974	7,300	יתרה ממוצעת של אשראי לציבור
5,282	10,107	4,938	9,274	יתרה ממוצעת של פיקדונות הציבור ⁽¹⁾
7,526	10,252	6,552	9,463	יתרה ממוצעת של נכסי סיכון
				מרווחי אשראי ומרווחי פיקדונות:
68	68	167	191	מרווח מפעילות מתן אשראי
-	8	4	19	מרווח מפעילות קבלת פיקדונות
13	34	35	97	אחר
81	110	206	307	סך הכל הכנסות ריבית נטו

(1) הגידול בהיקף הפיקדונות הינו בגין פעילות אקטיבית והרחבת הערוצים לגיוס פיקדונות בשלוחות הבנק בחוץ-לארץ.

הרווח הנקי המיוחס למגזר פעילות חוץ לארץ בתשעת החודשים הראשונים של שנת 2023 הסתכם ב-123 מיליוני שקלים חדשים, בהשוואה ל-104 מיליוני שקלים חדשים בתקופה המקבילה אשתקד.

הכנסות המימון הסתכמו ב-307 מיליוני שקלים חדשים, בהשוואה ל-206 מיליוני שקלים חדשים בתקופה המקבילה אשתקד, גידול שנבע בעיקר מצמיחה בהיקפי האשראי ומעליית הריבית בארצות הברית.

מנגד חלה עלייה בהוצאות בגין הפסדי אשראי, אשר הסתכמו ב-60 מיליוני שקלים חדשים, בהשוואה ל-13 מיליוני שקלים חדשים בתקופה המקבילה אשתקד, בעיקר עקב עלייה בהפרשה הקבוצתית.

לפרטים נוספים ומידע נרחב יותר על תוצאות מגזר זה וכן לתוצאות הפעילות בהתאם לגישת ההנהלה, ראה ביאור 12 לדוחות הכספיים.

דוח הדירקטוריון וההנהלה

ליום 30 בספטמבר 2023

חברות מוחזקות עיקריות

תרומת החברות המוחזקות לרווח הנקי מפעולות רגילות, הגיעה בתשעת החודשים הראשונים של שנת 2023 ל-297 מיליוני שקלים חדשים, לעומת 403 מיליוני שקלים חדשים בתקופה המקבילה אשתקד. בתקופה המקבילה אשתקד, תרומת החברות המוחזקות כללו בין היתר את רווחי בנק אגוד אשר מוזג לתוך בנק מזרחי טפחות החל מסוף שנת 2022.

בנק יהב לעובדי המדינה בע"מ (להלן: "בנק יהב")

בנק יהב הינו תאגיד בנקאי הפועל בהתאם לרישיון 'בנק' לפי הוראות חוק הבנקאות (רישוי), התשמ"א-1981. חלקה של הקבוצה ברווח הנקי של בנק יהב בתשעת החודשים של שנת 2023 הסתכם ב-136 מיליוני שקלים חדשים, לעומת 92 מיליוני שקלים חדשים בתקופה המקבילה אשתקד. תשואת הרווח הנקי על ההון של בנק יהב בחישוב שנתי, הגיעה בתשעת החודשים של שנת 2023 ל-15.8%, לעומת תשואה של 12.3% בתקופה המקבילה אשתקד.

סך המאזן של בנק יהב ליום 30 בספטמבר 2023 הסתכם ב-36,135 מיליוני שקלים חדשים, לעומת 35,020 מיליוני שקלים חדשים ליום 31 בדצמבר 2022, גידול של 1,115 מיליוני שקלים חדשים (3.2%). יתרת האשראי לציבור, נטו ליום 30 בספטמבר 2023 הסתכמה ב-11,963 מיליוני שקלים חדשים, לעומת 11,912 מיליוני שקלים חדשים ליום 31 בדצמבר 2022, גידול של 51 מיליוני שקלים חדשים (0.4%). יתרת פיקדונות הציבור ליום 30 בספטמבר 2023 הסתכמה ב-32,063 מיליוני שקלים חדשים, לעומת 31,103 מיליוני שקלים חדשים ליום 31 בדצמבר 2022, גידול של 960 מיליוני שקלים חדשים (3.1%). בחודש מאי 2023, הסיר בנק ישראל את מגבלת הסכום במתן אשראי לתאגידיים שחלה על בנק יהב עד אותו מועד. בנוסף, ביטל בנק ישראל את ההקלה שניתנה לבנק יהב ליחס מינוף מינימלי של 4.7%.

טפחות סוכנות לביטוח (1989) בע"מ (להלן: "טפחות סוכנות לביטוח")

טפחות סוכנות לביטוח היא סוכנות ביטוח בבעלות מלאה של הבנק, העוסקת במכירת פוליסות ביטוחי החיים ופוליסות ביטוחי הנכסים של לקוחות המבצעים משכנתאות בבנק. הרווח הנקי של טפחות סוכנות לביטוח בתשעת החודשים הראשונים של שנת 2023 הסתכם ב-72.7 מיליוני שקלים חדשים, לעומת 57.7 מיליוני שקלים חדשים בתקופה המקבילה אשתקד.

מזרחי טפחות לסינג בע"מ (להלן: "ליסינג")

ליסינג היא חברה העוסקת במתן שירותי החכרת ציוד (ליסינג) מימוני ובמתן הלוואות ללקוחות קמעונאים רוכשי רכבים. הרווח הנקי של ליסינג בתשעת החודשים הראשונים של שנת 2023 הסתכם ב-61.0 מיליוני שקלים חדשים, לעומת 43.2 מיליוני שקלים חדשים בתקופה המקבילה אשתקד.

חברות מוחזקות אחרות הפועלות בישראל

חברות מוחזקות אחרות הפועלות בישראל הנמצאות בשליטתו המלאה של הבנק ונשענות על תשתית הבנק, תרמו לרווח הנקי של הקבוצה בתשעת החודשים הראשונים של שנת 2023 כ-12 מיליוני שקלים חדשים, לעומת 11 מיליוני שקלים חדשים בתקופה המקבילה אשתקד.

השקעות במניות

הבנק מנהל השקעות נוסטרו במניות. מניות שבהן השקיע הבנק כאמור, מוצגות כמניות שאינן למסחר וכמניות וניירות ערך אחרים במסגרת תיק ניירות הערך של הבנק ובמסגרת ההשקעה בחברות כלולות, כאשר לבנק השקעה מהותית בתאגיד.

עיקר השקעות הנוסטרו וההשקעות בחברות כלולות מוצגות באמצעות מזרחי טפחות INVEST בע"מ, חברת השקעות בבעלות מלאה של הבנק, העוסקת בהשקעות כספיים/או מכירת זכויות בתאגידיים, ייזום, תיווך ויעוץ לגבי השקעות וכן בתפעול וניהול תאגידיים.

ההשקעות (אשר אינן סחירות ולא מתקיים לגביהן שווי הוגן זמין) מוצגות ככלל לפי עלות (בניכוי ירידת ערך) המותאמת לשינויים במחירים נצפים בעסקאות רגילות בהשקעות דומות או זהות של אותו מנפיק. יתר ההשקעות (סחירות וקיים לגביהן שווי הוגן) מוצגות בהתאם לערכי השוק שלהן ושינויים בשווי ההוגן אשר טרם מומשו, מוכרים בדוח רווח והפסד.

השקעות הבנק במניות הסתכמו ליום 30 בספטמבר 2023 ב-864 מיליוני שקלים חדשים, לעומת 782 ו-779 מיליוני שקלים חדשים ליום 30 בספטמבר 2022 וליום 31 בדצמבר 2022, בהתאמה. רווחי הבנק נטו מהשקעות במניות, הסתכמו בתשעת החודשים הראשונים של שנת 2023 ב-39 מיליוני שקלים חדשים, לעומת הפסד של 38 מיליוני שקלים חדשים בתקופה המקבילה אשתקד.

לפרטים בדבר השקעה במניות שאינן למסחר ראה ביאור 5 לדוחות הכספיים.

סקירת הסיכונים

פרק זה כולל סקירה תמציתית וניתוח ההתפתחויות של הסיכונים העיקריים שהבנק נחשף אליהם. ככל שנדרש, יש לעיין בפרק זה ביחד עם פרק סקירת הסיכונים שנכלל בדוחות הכספיים השנתיים המבוקרים לשנת 2022. דוח סיכונים מפורט הכולל את דרישות הגילוי של הנדבך השלישי של באזל ומידע נוסף על הסיכונים שניתן על פי המלצות הועדה לייצוב פיננסית (FSB), מפורסם באתר האינטרנט של הבנק.

התפתחויות בסיכונים ואופן ניהולם

ב-7 באוקטובר 2023, לאחר תאריך המאזן, הוכרזה מלחמה בעקבות מתקפת פתע רצחנית על ישובים סמוך לגבול עם רצועת עזה. במקביל, החלה הסלמה ביטחונית גם בגבול הצפון.

הפעילות העסקית של הבנק חושפת אותו למגוון סיכונים פיננסיים ושאינם פיננסיים, המהווים פוטנציאל לפגיעה בתוצאותיו העסקיות ובתדמיתו. הסיכונים המובילים והמתפתחים נגזרים מהסביבה העסקית של הבנק המושפעת מהסביבה המקרו-כלכלית, מסיכונים הקשורים לרגולציה ולחקיקה, ומהשינויים החלים במודל העסקי וממגמות חברתיות וצרכניות. בשנים האחרונות, לנוכח שינויים בסביבה התחרותית, בסביבת הצרכן, בסביבה הרגולטורית ובסביבה הטכנולוגית, ניכרת מגמת התפתחות בסיכונים שאינם פיננסיים.

במסגרת התהליכים שמבצע הבנק למיפוי וזיהוי הסיכונים, הבנק בוחן את הסיכונים המובילים, שהינם סיכונים קיימים או חדשים הנובעים מהתפתחויות בסביבה העסקית של הבנק, העשויים להתממש בשנה הקרובה והינם בעלי פוטנציאל להשפעה מהותית על תוצאותיו הפיננסיות ויציבותו של הבנק. כמו כן, מזוהים הסיכונים המתפתחים, שהינם סיכונים העשויים להתממש בטווח הארוך יותר וקיימת אי ודאות באשר לאופיים והיקף השפעתם על הבנק. מיפוי הסיכונים נבחן באופן שוטף כדי לוודא שהוא מקיף את כלל הסיכונים הגלומים בפעילותו העסקית, כמו גם אלו הנובעים מתנאי השוק ומדרישות הרגולציה.

פרופיל הסיכון לרבעון השלישי של שנת 2023, טרום המלחמה, המבוסס על ערכי הסיכון בסוף הרבעון השלישי של שנת 2023, נותר ללא שינוי. הערכות הסיכון של כלל הסיכונים, טרום המלחמה, משקפות את אי הוודאות ששררה בנוגע למצב המשק, בהתייחס להשפעת המתיחות הגאופוליטית בעולם, מצב הכלכלה העולמית והמקומית, השינויים בסביבה המקרו כלכלית וסביבת הריבית הגבוהה והשלכותיה.

הערכת הסיכון הנוכחית של הבנק משקפת את אי הוודאות הכלכלית המשמעותית לנוכח השפעות המלחמה אשר פרצה לאחר תום הרבעון השלישי. יצוין, כי טרם זוהו אינדיקציות משמעותיות שתומכות בעליית הסיכון בפועל, אך חרף עובדה זו, ובראייה צופה פני עתיד, הועלתה הערכת הסיכון של הבנק במידה מסוימת ביחס לרבעון השני של שנת 2023 ולסוף שנת 2022 ובפרט, רמת סיכון איכות לווים וביטחונות המשקפת את החשש לעלייה בסיכון האשראי העסקי.

רמות הסיכון של יתר הסיכונים נותרו ללא שינוי, ולהערכת הבנק הן הולמות, גם על רקע השפעות אפשריות של האירועים המערכתיים. יודגש כי עד כה לא זוהו אינדיקציות משמעותיות לעליית רמות הסיכון של סיכונים אלו.

הבנק ממשיך לעקוב אחר ההתפתחויות ולבצע פעילויות ניטור מוגברות אחר השפעות המלחמה ונגזרותיה על פעילות המשק ובהתאמה על פעילות הבנק והיבטי הסיכון השונים.

נדגיש, כי רמת הסיכון העסקי אסטרטגי נותרה ללא שינוי, לאור העובדה כי ברמה האסטרטגית לא חל שינוי במודל העסקי של הבנק בהתאם למתווה התוכנית האסטרטגית הקיימת והבנק עומד ביעדיו העסקיים. יחד עם זאת, הסיכון העסקי אסטרטגי, מתכלל את כלל הפעילות העסקית של הבנק, ומשקף גם את סיכון הסביבה העסקית שבה הבנק פועל, והבנק בוחן את העלייה בסיכון הגיאופוליטי וההשלכות המקרו כלכליות והעסקיות העולמות להתממש ככל שהמלחמה תימשך פרק זמן ארוך יותר ו/או תתרחב לגזרות נוספות.

תיאור הסיכונים

הבנק עוסק בפעילות בנקאית מסחרית (עסקית וקמעונאית) ובפעילות משכנתאות, אשר בה מוביל הבנק את מערכת הבנקאות בישראל. סיכון האשראי הוא הסיכון המרכזי בפעילות התאגידים הבנקאיים. בבנק מוטו סיכון זה לפעילות האשראי הקמעונאי ובפרט האשראי לדיר, פעילות המאופיינת ברמת סיכון נמוכה יחסית. הבנק מנטר ומנהל את סיכונים תיק האשראי במגוון כלים, לרבות פיתוח והטמעה של מודלים פנימיים להערכת דירוג האשראי של הלקוח. ראה בהרחבה בפרק סיכון האשראי להלן.

בתחום העסקי הבנק פועל תוך ביצוע שוטף של הערכות סיכון ברמת הלקוח וברמת הענף והמשק כולו (ריכוזיות ענפית). הפעילות בתחום זה מושפעת בשנים האחרונות מהרחבת פעילותם של הגופים המוסדיים וחברות הביטוח, הממוקדות במתן אשראי בהיקפים משמעותיים ולזמן ארוך.

הבנק שומר על רמת נזילות נאותה באמצעות השקעת עודפי הנזילות בנכסים נזילים באיכות גבוהה מאד - נכסי רמה 1. בהתאם להוראות הפיקוח על הבנקים, הדרישה הרגולטורית המזערית ליחס כיסוי הנזילות הינה 100%. הבנק נמצא ביחסי נזילות גבוהים, עם מרווחי ביטחון הולמים וכן שומר על מבנה מקורות יציב.

חשיפת הבנק לפעילות בחוץ לארץ היא נמוכה, וכן פעילותו בתחום השקעות הנוסטרו, אשר נועדה ברובה להשקעת עודפי הנזילות, הינה בנכסים איכותיים עם סיכון אשראי מזערי.

ההסתברות למימוש איומי סייבר עלתה במידה מסוימת, נוכח העלייה המשקית ברמת האיומים, והתגברות ניסיונות תקיפות הסייבר במערכת הבנקאית, אשר החלה בתקופת החגים והתעצמה עם פרוץ המלחמה. הבנק ממשיך לחזק ולשפר את מנגנוני ההגנה המופעלים בבנק על מנת לצמצם את היכולת לבצע פעולות לא מורשות בחשבונות הלקוחות, לשמר את חוסן הרשת והמערכות ולהבטיח את זמינותן. פעולות אלו הינן חלק מתהליכי התחקור והפקת הלקחים הקיימים בבנק בהקשר לאיום המתפתח.

דוח הדירקטוריון והנהלה

ליום 30 בספטמבר 2023

הסיכון הטכנולוגי מהווה סיכון משמעותי, המושפע מההאצה בהתפתחות הטכנולוגיה והדיגיטליות ומהצורך לתת מענה לצורכי הלקוחות המשתנים, מערכות הליבה הוותיקות, ריבוי דרישות רגולציה בנקאית והצורך ביישום כלים טכנולוגיים בלוחות זמנים קצרים. חטיבת הטכנולוגיה פועלת במתכונת מלאה במטרה לתמוך בתפקוד השוטף של הבנק, תוך מתן מענה לצרכים הטכנולוגיים הנוכחיים והעתידיים הנדרשים לפעילותו של הבנק.

לבנק מסגרת נרחבת לניהול ובקרה של הסיכונים אליהם הוא חשוף, הכוללת מבנה ארגוני התומך בניהול ובקרת הסיכונים. הבנק פועל בהתאם להנחיות הפיקוח על הבנקים בנושא ניהול ובקרת סיכונים ובהתאם להוראות ניהול בנקאי תקין, ובפרט, הוראה 310 – "ניהול סיכונים", המבוססת על המלצות ועדת באזל, המתווה את עקרונות ניהול ובקרת הסיכונים במערכת הבנקאית בישראל וקובעת את הסטנדרטים הנדרשים מהבנקים, ליצירת מסגרת לניהול ובקרת הסיכונים ההולמת את דרישות הרגולציה, פרופיל הסיכון, אסטרטגיית הסיכון והיעדים העסקיים של הבנק. כלל מסמכי המדיניות של הבנק לניהול ובקרת סיכונים מבוססים על עקרונות יסוד אלו.

ניהול הסיכונים בקבוצת הבנק מתבצע בראייה כוללת של פעילות הבנק בארץ ובשולחות חוץ לארץ ובהתאמה לדרישות הרגולטוריות, במטרה לתמוך בהשגת היעדים האסטרטגיים של הקבוצה, תוך נטילת סיכונים מושכלת ושמידה על רמת סיכון ההולמת את תיאבון הסיכון הכולל שהוגדר על ידי דירקטוריון הבנק.

דירקטוריון הבנק והוועדה לניהול סיכונים של הדירקטוריון אחראים להתוות את העקרונות הנדרשים לניהול ובקרת הסיכונים השונים אליהם חשוף הבנק במסגרת פעילותו, כולל התווית אסטרטגית סיכון וקביעת תיאבון הסיכון בהתאמה לאסטרטגיה הכוללת של הבנק, וכן לפקח אחר עמידת הבנק בעקרונות ובתיאבון הסיכון שקבע.

הנהלת הבנק מנהלת באופן שוטף את לניהול הסיכונים המהותיים העומדים בפני הבנק, ומיישמת את העקרונות שנקבעו על ידי דירקטוריון הבנק לטיפול בסיכונים אלה.

לבנק תהליך מוסדר למיפוי וזיהוי הסיכונים הכרוכים בפעילותו, הנקבעים לפי סף מהותיות, המבטא במונחי שיעור מההון של הבנק. עקרונות הטיפול בסיכונים המהותיים השונים כפי שזוהו ומופו, לרבות, תיאבון הסיכון, אופן המדידה, הניהול והמזעור של כל סיכון, מעוגנים במסמכי מדיניות ייעודיים.

תיאור תיאבון הסיכון וניהול הסיכונים

תיאבון הסיכון מגדיר את רמת הסיכון הכוללת שקבוצת הבנק מוכנה לקחת על עצמה. תיאבון הסיכון מגדיר היכן הבנק רוצה להימצא במונחים של תשואה (תמורה/תועלת) מול סיכון (עלות) במבט צופה פני עתיד. תאבון הסיכון מוגדר כמותית ואיכותית במהלך עסקים רגילי ובתרחיש קיצון ומבוסס על אסטרטגיית הסיכון ועקרונות היסוד של התוכנית האסטרטגית והעסקית של קבוצת הבנק, על רמת הנזילות וההון הנדרשת לעמידה ביעדים האסטרטגיים.

הסיבולת לסיכון מהווה קביעה ספציפית של רמות הסיכון לכלל הסיכונים אליהם חשוף הבנק. רמות הסיכון נקבעות במגוון מדדים כמותיים ואיכותיים, התומכים בהשגת המטרות העסקיות, ומשאירים את הבנק בגבולות הגזרה אשר הוגדרו בתיאבון הסיכון הכולל ובכפוף למגבלות רגולטוריות קשירות. סך מגבלות הסיכון, מגלמות באופן מצרפי את תיאבון הסיכון של קבוצת הבנק ורמת הסיכון הכוללת שקבוצת הבנק מוכנה לקחת על עצמה.

מערך ניהול סיכונים יעיל ומקיף מהווה נדבך מרכזי להבטחת יציבותו של הבנק לאורך זמן. תהליכי ניהול ובקרת הסיכונים בקבוצת הבנק נועדו לזהות, לנהל, לנטר, לכמת, למנוע ולהפחית את כלל הסיכונים המהותיים הגלומים בפעילותו ולתמוך בהשגת יעדי העסקיים. הפעילות העסקית במגוון המוצרים והמכשירים הפיננסיים חושפת את קבוצת הבנק למגוון סיכונים פיננסיים ושיאנים פיננסיים, שהתממשותם מהווה פוטנציאל לפגיעה בתוצאות הפיננסיות שלו ובתדמיתו. הבנק חשוף לסיכונים פיננסיים כגון: סיכונים אשראי, סיכון ריכוזיות, סיכון נזילות וסיכונים שוק וריבית, וסיכונים שאינם פיננסיים, כגון: סיכון מוניטין, סיכונים רגולציה, סיכונים תפעוליים הכוללים, בין השאר, סיכון טכנולוגיית המידע, סיכונים אבטחת מידע וסיכונים וסיכונים משפטיים ובנוסף סיכונים אחרים, כגון: סיכונים אקלים וסיביבה, סיכון עסקי אסטרטגי, סיכון עסקי רגולטורי ועוד.

השימוש בתרחיש קיצון במסגרת ניהול הסיכונים

תרחיש קיצון הינם טכניקות לניהול סיכונים המשמשות להערכת החשיפה של הבנק לסיכונים, הן בראייה נוכחית והן בראייה צופה פני עתיד. תרחיש קיצון מאפשרים הבנה של השפעת אירועי קיצון מסוגים שונים על יציבות הבנק, ומהווים כלי נוסף, משלים ואינטגרלי לגישות, למדדים ולמודלים לניהול הסיכונים. תוצאות תרחיש קיצון משמשות את הבנק לאתגור תיאבון הסיכון ותכנון ההון, זיהוי מוקדי סיכון מהותיים וחולשות בתיק, כלי תומך לקבלת החלטות עסקיות ומהוות אמצעי משלים למדידת סיכונים במודלים כמותיים לזיהוי סיכונים שאינם מזוהים במודלים. לבנק מגוון רחב של מתודולוגיות לביצוע תרחיש קיצון, המחושבים על מנת לאמוד את פוטנציאל פגיעת הסיכונים השונים ביעדי העסקיים והפיננסיים של הבנק.

השימושים העיקריים של תרחיש קיצון והעקרונות לקביעתם מעוגנים במסמך מדיניות מסגרת כללית לניהול ובקרת סיכונים. הבנק עושה שימוש נרחב בתוצאות תרחיש קיצון על מנת לאמוד את פוטנציאל פגיעת הסיכונים השונים ביעדי העסקיים והפיננסיים, במסגרת תהליך תכנון ההון המהווה חלק ממסמך ה-ICAAP.

התרחיש המערכתי

בהתאם לפרקטיקה המקובלת בעולם, מידי שנה עורך הפיקוח על הבנקים תרחיש קיצון מאקרו כלכלי אחיד למערכת הבנקאית במטרה לבחון מערכתית ופרטנית את העמידות הפיננסית בסיביבה מאקרו כלכלית שונה ואת מוקדי הסיכון בתרחיש קיצון. תרחיש קיצון המערכתי האחרון הוגש על ידי הבנקים במערכת בחודש מרץ 2023 וחושב על נתוני סוף שנת 2022. בסקירת הפיקוח על הבנקים לשנת 2022, אשר התפרסמה במהלך הרבעון השני של שנת 2023, פורסמו תוצאות תרחיש קיצון של המערכת. לפרטים בדבר מתווה התרחיש ותוצאותיו ברמה המערכתית וברמת הבנק, ראה בדוח הסיכונים לרבעון השני של שנת 2023.

תהליך ה-ICAAP (Internal Capital Adequacy Assessment Process)

ה-ICAAP הינו תהליך להערכת ההון הפנימי (הנדבך השני במסגרת הערכת ההון בהתאם להוראות באזל) שנועד להבטיח, כי רמת ההון הכוללת של הבנק תואמת את פרופיל הסיכון שלו, יעדי ההון שקבע ויעדי העסקיים בהתאם לתוכנית העבודה ותכנון ההון השוטף. זאת הן במהלך עסקים רגילי והן בתרחיש קיצון. כמו כן, במסגרת נדבך זה, מתקיימים תהליכי הערכה איכותיים לרמת הסיכונים השונים, איכות ניהולם, בניית מפת הסיכונים וזיהוי מוקדי הסיכון.

דוח הדירקטוריון והנהלה

ליום 30 בספטמבר 2023

מסמך ה-ICAAP נדון בהרחבה ומאושר בהנהלת הבנק, בוועדות הדירקטוריון (ועדה לניהול סיכונים וועדת הביקורת) ובמליאת הדירקטוריון. המסמך הוגש בסוף שנת 2022 לבנק ישראל וכולל התייחסות איכותית וכמותית לכלל היבטי הסיכון של הבנק.

מסמך זה כולל מספר פרקים שנועדו לתאר את הממשל התאגידי של ניהול הסיכונים בבנק, ניתוח תמציתי איכותי וכמותי של הסיכונים המהותיים לבנק, יעדי ההון, פרופיל הסיכון הנוכחי ובראייה צופה פני עתיד לשנת 2023, וההתפתחויות שחלו במהלך השנה בהתאם לתהליך הערכת סיכונים עצמית והצגת מפת סיכונים כוללת של הבנק. תכנון ההון והערכת הסיכונים במסגרת מסמך ה-ICAAP השנתי נעשים בראייה קבוצתית.

החלק המרכזי במסמך ה-ICAAP הינו תהליך תכנון ההון הפנימי שבוצע לאופק תכנון של שלוש שנים קדימה. במסגרת זו, חושבה הקצאת ההון הנדרשת, בגין כל אחד מהסיכונים, החל מדרישות הנדבך הראשון, בתוספת ההון הנדרש בגין הנדבך השני. הנדבך השני כולל הקצאת הון בגין סיכונים שאינם מופיעים בנדבך הראשון, כגון: סיכוני ריכוזיות אשראי וסיכון ריבית בתיק הבנקאי וכן, הקצאות הון נוספות בגין סיכונים שנכללים בנדבך הראשון אך להערכת הבנק נדרשת תוספת הקצאת הון בגינם. הקצאת ההון מחושבת במצב של שגרה וכן בתרחישי קיצון. תרחישי הקיצון מבוצעים בתדירות משתנה, בעוצמות וברמות שונות, החל מביצוע תרחישים ברמה של הסיכון הבודד, תרחיש מערכתי הבוחן התממשות של מספר סיכונים במקביל, המבוסס על התרחיש האחד של בנק ישראל, וכלה בביצוע תרחישי איום. התרחישים נועדו לוודא כי יש בידי הבנק כריות הון מספקות כדי לשרוד גם בתרחישי איום, תרחישים עם השפעה בעוצמה גבוהה והסתברות מזערית להתרחשות, וכי הבנק עומד במגבלת יחס הון עצמי רובד 1 לתרחיש איום - יחס הון מינימלי של 6.5%. בנוסף, מפעיל הבנק תרחישי איום הפוכים, RST (Reverse Stress Test) הבוחנים, בהסתמך על פרופיל הסיכון של הבנק, מהו האירוע אשר עלול להביא את הבנק קרוב למגבלת הון עצמי רובד 1 לתרחיש איום.

התהליך השנתי של ההערכה הפנימית של הבנק לבחינת הלימות ההון, מצביע על כך כי בידי הבנק הון מספק להתמודדות עם מגוון הסיכונים הגלומים בפעילות הבנק, הן במהלך עסקים רגיל והן בתרחישי קיצון. לאורך כל שנות התכנון, לבנק הון כולל זמין הגבוה מההון הכולל הנדרש ב-ICAAP גם לאחר הפעלת תרחישי קיצון ותרחיש איום. כמו כן, יחס הון עצמי רובד 1 בתרחיש איום בכל אחת משנות התרחיש אינו יורד מתחת לשיעור של 6.5%. מסמך ה-ICAAP של שנת 2022 נדון בהרחבה ומאושר בהנהלת הבנק, בוועדות הדירקטוריון (ועדה לניהול סיכונים וועדת הביקורת) ובמליאת הדירקטוריון. המסמך הוגש בסוף שנת 2022 לבנק ישראל וכולל התייחסות איכותית וכמותית לכלל היבטי הסיכון של הבנק. בעקבות המלחמה, מועד הגשת מסמך ה-ICAAP של שנת 2023 נדחה לסוף הרבעון הראשון של שנת 2024.

חומרת גורמי הסיכון

הבנק קבע מסגרת לניהול ובקרת הסיכונים בקבוצה, הכוללת את מיפוי הסיכונים המהותיים וסף המהותיות שלהם, וכן הגדרה של מנהלי סיכון (Risk-Owner) לכלל הסיכונים. עבור כל סיכון נאמד פוטנציאל ההשפעה שלו על הפעילות העסקית, במהלך השנה הקרובה.

הבנק מקיים תהליכי זיהוי ומדידה של סיכונים על ידי שימוש במגוון שיטות ומתודולוגיות לאמידת רמות הסיכון והיקף החשיפה שלו לסיכונים השונים במהלך עסקים רגיל ובתרחשי קיצון. הבנק מפעיל שיטות מדידה כמותיות (מודלים, מדדים, אינדיקטורים, ניתוחי רגישות, תרחישים ועוד) ושיטות מדידה איכותיות (הערכות מומחה וסקרים).

בטבלה להלן מפורטים גורמי הסיכון, חברי הנהלה שמונו כמנהלי הסיכונים (RO) לכל אחד מהסיכונים והערכות הנהלה לגבי מידת ההשפעה של כל אחד מגורמי הסיכון, על פי סולם הכולל חמש רמות סיכון: נמוכה, נמוכה-בינונית, בינונית, בינונית-גבוהה וגבוהה.

הבנק מעריך את רמות הסיכון בהתאם לאומדן היקף ההשפעה (פוטנציאל ההשפעה) על הון הבנק במהלך שנה, בתרחישים בעוצמות שונות, במצב עסקים רגיל ובתרחשי קיצון, בהתאם לדרגות החומרה כפי שנקבעו במדיניות מסגרת לניהול ובקרת הסיכונים. יצוין, כי הערכת השפעת הנזק הפוטנציאלי על הון הבנק, מבוצעת תוך בחינה הן של מדדים כמותיים והן של מדדים איכותיים לרבות, איכות ניהול הסיכון, קיום תוכניות חירום ויכולת תגובה מהירה ודינמית של הבנק למזעור הנזק מהתממשות אירועי קיצון. ההערכה של רמת הסיכון עבור כל אחד מהסיכונים הנבחנת בתדירות רבעונית, מבוססת על תיאבון הסיכון כפי שהוגדר, הכולל מדדים כמותיים ואיכותיים, ופרופיל הסיכון בפועל, לרבות הערכת פוטנציאל התממשות הסיכון והשפעתו על הבנק בהתאמה לסביבה העסקית הנוכחית. זאת, בהתאמה לתהליך ותוצאות ה-ICAAP השנתי של הבנק, הכולל הערכה עצמית של רמות הסיכון, איכות תהליכי ניהול ובקרת הסיכונים, לרבות צפי לכיוון התפתחות הסיכונים בשנה הקרובה, ובהלימה לתוכניות העבודה של היחידות השונות. תוצאות אלו נידונות בהרחבה בהנהלה ובדירקטוריון הבנק.

על רקע אי הוודאות הכלכלית המשמעותית לנוכח המלחמה והעלייה בסיכון המערכתי המשקי, הבנק ביצע הערכת סיכונים המשקפת את השפעות המלחמה והשלכותיה הפוטנציאליות והידועות בשלב זה. כמו כן, בוצע מיפוי של גורמי הסיכון והשפעתם האפשרית על רמות הסיכון של הסיכונים השונים.

להלן מיפוי גורמי הסיכון, פוטנציאל השפעתם על קבוצת הבנק וחברי הנהלה שמונו כמנהלי סיכונים (Risk Owner) לכל אחד מהם. הערכות הסיכון נבחנו מחדש לאחר תום הרבעון השלישי של שנת 2023 וכוללות בראייה צופה פני עתיד את ההשלכות האפשריות של המלחמה:

גורם הסיכון	מידת ההשפעה של גורם הסיכון	Risk Owner
השפעה כוללת של סיכונים אשראי ⁽¹⁾	בינונית	מנהל החטיבה העסקית
סיכון בגין איכות לווים וביטחונות	בינונית-גבוהה	
סיכון בגין ריכוזיות ענפית ⁽⁴⁾	נמוכה-בינונית	
סיכון בגין ריכוזיות לווים/קבוצת לווים	נמוכה	
סיכון בגין תיק המשכנתאות	נמוכה-בינונית	
השפעה כוללת של סיכונים שוק ⁽²⁾	נמוכה-בינונית	מנהל החטיבה הפיננסית
סיכון ריבית	בינונית	
סיכון אינפלציה	נמוכה-בינונית	
סיכון שערי חליפין	נמוכה	
סיכון נזילות	נמוכה-בינונית	מנהל החטיבה הפיננסית
השפעה כוללת של הסיכון התפעולי	בינונית	מנהל החטיבה לבקרת סיכונים
סיכון אבטחת מידע וסייבר	בינונית	מנהל החטיבה לבקרת סיכונים
סיכון טכנולוגיית המידע	בינונית	מנהלת חטיבת הטכנולוגיה של מזרחי טפחות בע"מ
סיכון משפטי	נמוכה-בינונית	יועצת משפטית ראשית
סיכונים ציות ורגולציה ⁽³⁾	נמוכה-בינונית	מנהל החטיבה לבקרת סיכונים
סיכון מוניטין ⁽⁴⁾	נמוכה	מנהלת החטיבה לשיווק, פרסום ופיתוח עסקים
סיכון עסקי-אסטרטגי ⁽⁵⁾	נמוכה-בינונית	מנהל כללי
סיכון עסקי-רגולטורי	בינונית-גבוהה	מנהל כללי

(1) כולל ריכוזיות בענף בינוי ונדל"ן.

(2) כולל סיכון אופציות ומניות.

(3) כולל סיכון הלבנת הון ומימון טרור וסיכון חוצה גבולות.

(4) הסיכון לפגיעה בתוצאות הבנק כתוצאה מפרסומים שליליים לגבי הבנק.

(5) הגדרת הסיכון העסקי-אסטרטגי כוללת את תהליך תכנון וניהול הון.

פרופיל הסיכונים לרבעון השלישי של שנת 2023, טרום המלחמה, המבוסס על ערכי הסיכון בסוף הרבעון השלישי של שנת 2023, נותר ללא שינוי. הערכות הסיכון של כלל הסיכונים, טרום המלחמה, משקפות את אי הוודאות ששררה בנוגע למצב המשק, בהתייחס להשפעת המתוחות הגאופוליטית בעולם, מצב הכלכלה העולמית והמקומית, השינויים בסביבה המאקרו כלכלית וסביבת הריבית הגבוהה והשלכותיה.

הערכת הסיכון הנוכחית של הבנק משקפת את אי הוודאות הכלכלית המשמעותית לנוכח השפעות המלחמה אשר פרצה לאחר תום הרבעון השלישי. יצוין, כי טרם זוהו אינדיקציות משמעותיות שתומכות בעליית הסיכון בפועל, אך חרף עובדה זו, ובראייה צופה פני עתיד, הועלתה הערכת הסיכון של הבנק במידה מסוימת ביחס לרבעון השני של שנת 2023 ולסוף שנת 2022 ובפרט, רמת סיכון איכות לווים וביטחונות המשקפת את החשש לעלייה בסיכון האשראי העסקי.

רמות הסיכון של יתר הסיכונים נותרו ללא שינוי, ולהערכת הבנק, בשלב זה, הן הולמות, גם על רקע השפעות אפשריות של האירועים המערכתיים. יודגש כי עד כה לא זוהו אינדיקציות משמעותיות לעליית רמות הסיכון של סיכונים אלו.

דוח הדירקטוריון וההנהלה

ליום 30 בספטמבר 2023

הבנק מחזיק בשולי ביטחון מספקים ביחס ליחסי ההון והמינוף המזעריים, גם על רקע הגידול בסיכון המערכת. הבנק ממשיך לעקוב אחר ההתפתחויות ולבצע פעילויות ניטור מוגברות אחר השפעות המלחמה ונגזרותיה על פעילות המשק ובהתאמה על פעילות הבנק והיבטי הסיכון השונים.

נדגיש, כי רמת הסיכון העסקי אסטרטגי נותרה ללא שינוי, לאור העובדה כי ברמה האסטרטגית לא חל שינוי במודל העסקי של הבנק בהתאם למתווה התוכנית האסטרטגית הקיימת והבנק עומד ביעדיו העסקיים. יחד עם זאת, הסיכון העסקי אסטרטגי, מתכלל את כלל הפעילות העסקית של הבנק, ומשקף גם את סיכון הסביבה העסקית שבה הבנק פועל, והבנק בוחן את העלייה בסיכון הגיאופוליטי וההשלכות המקור כלכליות והעסקיות העולולות להתמש ככל שהמלחמה תימשך פרק זמן ארוך יותר ו/או תתרחב לגזרות נוספות.

הסיכון העסקי-רגולטורי מוערך ברמה בינונית-גבוהה. הסיכון מתייחס להשפעת מהלכי חקיקה ורגולציה חדשים בנושאי ליבה של המערכת הפיננסית. כאמור לעיל, ברבעון השלישי של שנת 2023, רמת הסיכון העסקי-רגולטורי נותרה ללא שינוי, ומשקפת גם השלכות עסקיות אפשריות על הפעילות הבנקאית בשל המלחמה.

רמת ההשפעה הכוללת של סיכון האשראי נותרה ברמה בינונית. רמת הסיכון הינה גבוהה מעט ביחס לעבר ומשקפת את ההערכות בדבר ההשפעות האפשריות של המלחמה, יחד עם אי הוודאות המתמשך בנוגע לסביבה המקרו כלכלית. שינויים אלו משפיעים על פעילות הלווים ועלולים להשפיע על רמת סיכון האשראי. השפעות המלחמה על סיכונים האשראי אינן באות לידי ביטוי באופן מיידי, אלא בטווח זמן ארוך יותר. ככל שהמלחמה תתמשך ובהתאם למצב הכללי במשק, ולמצב האינדיקטורים בפועל, תיתכן עלייה ברמת הסיכון הכוללת באשראי.

באופן פרטני הבנק מעריך כי רמת הסיכון בגין איכות לווים וביטחונות עלתה מרמת סיכון בינונית לבינונית-גבוהה. עלייה הנובעת מהחשש הגובר להרעה המשקית עקב מצב המלחמה, והשפעותיה האפשריות על הלווים העסקיים. בשלב זה, השפעות המלחמה עדיין לא באו לידי ביטוי ולא חלו שינויים מהותיים במדדי הסיכון. ההערכה היא שעקב המלחמה והשפעותיה, עלתה האפשרות לפגיעה בפעילות העסקית בכלל, ובמוקדי סיכון פרטניים בפרט. מוקדי הסיכון הכוללים את הלווים והעסקים באזורי העימות, הפעילות בענפים שזוהו כמושפעים ממצב הלחימה, והלווים ובעלי העסקים אשר נמצאו ברמת סיכון גבוהה עוד טרום המלחמה, אשר רגישותם ורמת פגיעותם לאירועים חיצוניים גבוהה יותר.

הערכת ההשפעה הכוללת של סיכונים האשראי והריכוזיות הענפית, כוללת את הערכת הסיכון בגין חשיפת הבנק לענף הבינוני והנדל"ן. פעילות הבנק מתמקדת בעיקר במתן אשראי לבנייה בשיטת הלוויו הפיננסי (לוויו סגור). מרבית סיכון האשראי בענף בינוני ונדל"ן מגובה בביטחון נדל"ן המשועבד במלואו לטובת הבטחת החזר האשראי, ולחלק האשראי שאינו בביטחון נדל"ן קיימים ביטחונות אחרים כגון: פיקדונות, ניירות ערך ועוד. ההערכה היא כי אין השפעה מהותית בפעילות זו על רמת סיכון האשראי הכוללת של הבנק. חלקו של ענף בינוני ונדל"ן בישראל מסך סיכון האשראי לציבור בבנק, נותר בשיעור נמוך יחסית של כ-15.3% (לעומת 15.2% ברבעון השני של שנת 2023 ו-15.3% בסוף שנת 2022). בעקבות המלחמה, קיים חשש לעלייה ברמת הסיכון בענף הבינוני והנדל"ן הנובעת מהאטה בקצב התקדמות הבנייה עקב מחסור בפועלים, שעלול לגרום לעיכובים במסירת דירות ולירידה בקצב התחלות הבנייה למגורים. כמו כן, קיים חשש להאטה בקצב מכירת הדירות ובגביית כספי המכירה. עם זאת, ביחס לימים הראשונים עם פרוץ המלחמה, נראה כי ישנה חזרה הדרגתית לפעילות. הבנק עוקב אחר השפעות השינויים על פעילות הבנק.

הבנק פרסם שורה של הקלות ללווים על מנת להקל על נטל החוב, כולל הלוואות בתנאים נוחים, מענקים קטנים שנפגעו, דחיית תשלומים, ועוד. כמו כן משתתף הבנק בקרן הלוואות לעסקים, אשר הושקה על ידי המדינה בתחילת חודש נובמבר 2023.

רמת הסיכון בתיק המשכנתאות הוגדרה נמוכה-בינונית טרום המלחמה והיא ייצגה את פוטנציאל ההשפעות המצטברות של עליית הריבית והאינפלציה הגבוהה על כושר החזר של הלווים. אי הוודאות הנובעת מהמלחמה, הותירה את רמת הסיכון הנוכחית. יצוין, כי בתקופת הקורונה שהתאפיינה בהיקפי דחיית משכנתאות נרחבים, הוכח בפועל, כי עם החזרה לפעילות משקית מלאה, פוטנציאל הסיכון בתיק המשכנתאות לא התמשך. נציין כי מדדי הסיכון לאורך כל התקופה הנסקרת אינם מצביעים בשלב זה על הרעה או שינוי מהותי ברמת הסיכון.

הבנק מאפשר דחיית תשלומי משכנתא ללקוחותיו, הכוללת את כל סוגי הלוואות לדיר, לרבות הלוואות לכל מטרה. תקופת הדחייה עד 12 חודשים. הבנק בוחן את מדדי הסיכון ורמות הסיכון באופן מתמיד ומתאימם ככל הנדרש לפעילות העסקית השוטפת, בכפוף ובהלימה לתיאבון הסיכון. כמו כן, הבנק נוקט במהלכים לשיפור יכולת החזר של הלווים והפחתת רמת הסיכון.

להלן נתונים עדכניים בדבר דחיות תשלומים ללקוחות על רקע המלחמה (במיליוני שקלים חדשים):

ליום 24 בנובמבר 2023			
אשראי לציבור	יתרת חוב רשומה	מספר הלוואות	סכום התשלומים שנדחו
עסקים גדולים	126	59	20
עסקים בינוניים	212	295	31
עסקים קטנים	2,948	12,014	504
אנשים פרטיים	743	14,276	84
הלוואות לדיר	19,500	19,957 ⁽¹⁾	523
סך הכל	23,529	46,601	1,162

(1) מספר לווים.

לפרטים בדבר עלייה בהפרשה להפסדי אשראי ברבעון השלישי לשנת 2023 ראה פרק מדיניות ואומדנים חשובנאיים קריטיים להלן. החל מפרוץ המלחמה, מתכנס פורום חירום באשראי בראשות מנהל החטיבה העסקית (מנהל סיכון האשראי) בתדירות גבוהה ודן בניהול סיכונים האשראי שנוצרו בעקבות הירידה בפעילות המשקית וההשפעה על ענפי המשק השונים שנפגעו, חשיפות לשוק ההון ושוק המט"ח וחשיפה ללקוחות מרכזיים שהושפעו או עלולים להיות מושפעים מהמלחמה (בפרט, לקוחות באזור הדרום).

רמת הסיכון הכוללת של סיכונים שוק וריבית נותרה נמוכה-בינונית. רמת סיכון הריבית נותרה בינונית, לאחר שעלתה ברבעון הרביעי של שנת 2022 מרמה נמוכה-בינונית לבינונית בשל העלייה בסביבת הריבית, רמת אי הוודאות הגבוהה וההשפעות על התנהגות לווים ומפקידים, בדגש על מגמת מעבר יתרות מעו"ש לפיקדונות ושינוי תמהיל ביצועי המשכנתאות לאפיקים בעלי רגישות נמוכה יותר לשינויים בריבית. ריבית בנק ישראל נותרה ללא שינוי בחודש אוקטובר ברמה של 4.75%. ערכי הסיכון מוסיפים להיות גבוהים ומושפעים בעיקר משינויים בעקומי הריבית, בהם חלה תנודתיות מוגברת.

דוח הדירקטוריון וההנהלה

ליום 30 בספטמבר 2023

רמת סיכון הנזילות נותרה נמוכה-בינונית. החל מפרוץ המלחמה ובשל המצב הביטחוני בארץ, רמת הכוונות בבנק בתחום הנזילות עלתה, למרות שלא חל שינוי מהותי באינדיקטורים הרלוונטיים ועל רקע הרצון לנטר באופן הדוק את השינויים האפשריים במצב הבנק מכנס באופן תדיר פורום פיננסי לשעת חירום לניטור ומעקב אחר כלל הפרמטרים הפיננסיים והשינויים בהם. בפועל לא נצפו אירועים או אינדיקטורים שיש בהם בכדי להצביע על התממשות של אירוע נזילות. הבנק שמר במהלך הרבעון השלישי של שנת 2023 על רמת נזילות גבוהה באמצעות השקעת עודפי הנזילות בנכסים נזילים באיכות גבוהה מאד - נכסי רמה 1. יחס כיסוי הנזילות הממוצע (מאוחד) לרבעון השלישי של שנת 2023 הסתכם ב-138%. יחס המימון היציב (על בסיס מאוחד) ליום 30 בספטמבר 2023 עמד על 113% ולא נרשמו חריגות ממגבלות תיאבון הסיכון של הבנק. הבנק שומר על עודפי מס"ח גבוהים ומנהל באופן הדוק את נזילות הבנק בהתאם לקווים מנחים שהוגדרו, לרבות בחינה שוטפת של עמידות הבנק בתרחישי חירום מערכתיים.

הסיכון הטכנולוגי נותר ברבעון השלישי של שנת 2023 ברמה בינונית. סיכון זה הינו אחד מהסיכונים המהותיים בבנק, ופוטנציאל הנזק מהתממשות סיכון זה עלול להיות משמעותי. הפעילות הטכנולוגית ממוקדת בצרכים המשתנים בהתאמה לאסטרטגיה העסקית של הבנק, ונקיטת מירב הצעדים לצמצום ככל הניתן את הסיכונים הפוטנציאליים. ברבעון הנוכחי, על רקע המצב הביטחוני, לא חלו אירועים מהותיים בתחום הטכנולוגי, אך קיים חשש לפגיעה בתשתיות וצמצום בכוח אדם, שלא התממש עד כה. הבנק התמקד בשמירה על היערכות ומוכנות למענה טכנולוגי מלא לכלל הבנק, לרבות מוכנות להחמרה במצב הביטחוני, במקביל ליישום פיתוחים טכנולוגיים הקשורים להיבטים צרכניים שנדרשים לשעת חירום, לרבות הפעלת ההטבות שניתנו לסייע לקוחות הבנק בעת הזו.

סיכון אבטחת מידע וסייבר נותר ברמה בינונית. במהלך הרבעון, זוהו מספר ניסיונות הונאה בודדים כנגד לקוחות, במסגרתם נגנבו פרטי ההזדהות שלהם לחשבון במטרה לבצע פעולות לא מורשות בחשבונותיהם. לאור מנגנוני ההגנה המופעלים בבנק, על אף ניסיונות הונאה אלו, לא בוצעו פעולות לא מורשות בחשבונות הלקוחות. על רקע המצב הביטחוני, עולה הסיכון להתגברות ניסיונות תקיפות הסייבר במערכת הבנקאית ופוטנציאל התממשות הסיכון עלה. על מנת לזהות ולמנוע אירועי סייבר, הבנק הגביר את הכוונות, הערנות והמוכנות לאירועים מסוג זה. כמו כן, פועל הבנק למניעת הונאות באמצעות חיזוק פעולות הניטור לזיהוי התנהלות חשודה בחשבונות הלקוחות. קיימת פעילות מתמדת של גורמי התקיפה ומנגד המשך פעילות וחיזוק מערך הבקרה וההגנה של הבנק.

בסוף חודש אוקטובר ובתחילת חודש נובמבר 2023, בוצעו מספר תקיפות מניעת שירות (DDOS) כנגד האתר השיווקי של הבנק. לאורך כל התקופה, האפליקציה ואתר הפעולות של הבנק פעלו באופן תקין, והתקיפות לא השפיעו באופן משמעותי על הפעילות העסקית של הבנק.

רמת סיכונים ציות ורגולציה נותרה ברמה נמוכה בינונית. הבנק מיישם את הוראות הרגולציה הקיימות והחדשות. על רקע השפעות המלחמה, הורחב המיקוד הניהולי והניטור בבנק בנושא ההגנות מול הלקוחות, בדגש על חשבונות לקוחות המעורבים בלחימה או מושפעים מהשלכותיה. הבנק פעל ליישום הקלות שונות לזיהוי לקוחות מחוסרי מסמכי זיהוי, תוך גידור הסיכונים הפוטנציאליים מפעילות זו, וכן לזיהוי חשבונות של נפגעי המלחמה למניעת ניצולם על ידי לא מורשים.

הסיכון לנושא איסור הלבנת הון ומימון טרור גובר לאור המלחמה, ובהתאם לכך הוגבר הניטור והטיפול בנושא זה ובמקביל חוזקו הבקורות המבוצעות על פעולות ולקוחות בסיכון. על כן רמת הסיכון נותרה בשלב זה ללא שינוי.

ביום 10 באוקטובר 2023, הפיצה הרשות לאיסור הלבנת הון מכתב לסקטור הפיננסי ולציבור להגביר את הערנות לניסיונות מימון טרור בצל מלחמה ומצב חירום. הבנק פועל בהתאם להנחיות ולדגשים: לזיהוי, בקרה, ניטור, איתור ודיווח לרשות לאיסור הלבנת הון באופן אפקטיבי ומידי על פעילויות הנחזות כבעלות סיכון פוטנציאלי למימון ותמיכה בטרור.

רמת סיכון המוניטין של הבנק נותרה נמוכה. הבנק מנטר באופן הדוק מדדים ואינדיקטורים שונים בהתייחס למוניטין הבנק. ניתנת תשומת לב מיוחדת לשירות כלפי הלקוחות בעת הזו לרבות מענה וסייע לפניית לקוחות על רקע המלחמה, בדגש על פניות דחופות ופניות על רקע המוניטין. עד כה לא זוהתה השפעה מהותית על סיכון המוניטין של הבנק.

רמת הסיכון המשפטי נותרה ברמה נמוכה-בינונית. ברבעון הנוכחי, לא חלו אירועים חריגים שעלולים להשפיע על רמת החשיפה של הבנק.

סיכון אשראי

תיאור הסיכון והתפתחותו

סיכון אשראי הוא הסיכון שלוה או צד נגדי של הבנק, לא יעמוד בהתייבותיו כלפי הבנק. סיכון האשראי הוא סיכון מהותי בפעילותו של הבנק. סיכון זה מושפע ממספר גורמים עיקריים: סיכון עסקי הנובע מפעילותו של הלקוח, סיכונים ריכוזיות הנובעים מחשיפת יתר ללווה או קבוצת לווים ולענפי משק, סיכון ריכוזיות גאוגרפית, סיכון הנובע משינויים אקסוגניים הנוגעים בעיקר לשינויים בסביבה המאקרו כלכלית של הלווה, סיכונים סביבתיים וסיכונים אקלים, וסיכונים תפעוליים, שלהתממשותם יש השלכות על סיכונים האשראי. כמו כן, לסיכון זה יש קשרי גומלין עם מספר סיכונים נוספים כגון: סיכון השוק והריבית, סיכון הנזילות, סיכונים ציות וסיכונים נוספים.

תחום האשראי נמצא בליבת הפעילות הבנקאית, ולפיכך הינו הסיכון העיקרי מבין סוגי הסיכונים שהמערכת הבנקאית עוסקת בהם. בהתאם, החלק הארי של ההון המוקצה בנדבך הראשון, נובע מסיכון האשראי.

רמת ההשפעה הכוללת של סיכון האשראי נותרה ברמה בינונית. רמת הסיכון הינה גבוהה מעט ביחס לעבר ומשקפת את ההערכות בדבר ההשפעות האפשריות של המלחמה, יחד עם אי הוודאות המתמשך בנוגע לסביבה המאקרו כלכלית. שינויים אלו משפיעים על פעילות הלווים ועלולים להשפיע על רמת סיכון האשראי. השפעות המלחמה על סיכונים האשראי אינן באות לידי ביטוי באופן מידי, אלא בטווח זמן ארוך יותר. ככל שהמלחמה תמשך ובהתאם למצב הכללי במשק, תיתכן עלייה ברמת הסיכון הכוללת באשראי.

באופן פרטני הבנק מעריך כי רמת הסיכון בגין איכות לווים וביטחונות עלתה מרמת סיכון בינונית לבינונית-גבוהה. עלייה הנובעת מהחשש הגובר להרעה המשקית עקב מצב המלחמה, והשפעותיה האפשריות על הלווים העסקיים. בשלב זה, השפעות המלחמה עדיין לא באו לידי ביטוי ולא חלו שינויים מהותיים במדדי הסיכון.

ההערכה היא שעקב המלחמה והשפעותיה, עלתה האפשרות לפגיעה בפעילות העסקית בכלל, ובמוקדי סיכון פרטניים בפרט. מוקדי הסיכון הכוללים את הלווים והעסקים באזורי העימות, הפעילות בענפים שזוהו כמושפעים ממצב הלחימה, והלווים ובעלי העסקים אשר נמצאו ברמת סיכון גבוהה עוד טרום המלחמה, אשר רגישותם ורמת פגיעותם לאירועים חיצוניים גבוהה יותר.

דוח הדירקטוריון והנהלה

ליום 30 בספטמבר 2023

רמת הסיכון בתיק המשכנתאות הוגדרה נמוכה-בינונית טרום המלחמה והיא ייצגה את פוטנציאל ההשפעות המצטברות של עליית הריבית והאינפלציה הגבוהה על כושר החזר של הלווים. אי הוודאות הנובעת מהמלחמה, הותירה את רמת הסיכון הנוכחית. יצוין, כי בתקופת הקורונה שהתאפיינה בהיקפי דחיית משכנתאות נרחבים, הוכח בפועל, כי עם החזרה לפעילות משקית מלאה, פוטנציאל הסיכון בתיק המשכנתאות לא התממש. נציין כי מדדי הסיכון לאורך כל התקופה הנסקרת אינם מצביעים בשלב זה על הרעה או שינוי מהותי ברמת הסיכון.

ניתוח ההתפתחות באיכות האשראי וסיכון אשראי בעייתי

חשיפות משמעותיות לקבוצות לווים

הגילוי על סיכון האשראי בגין חשיפות משמעותיות לקבוצות לווים ניתן בהתייחס לכל קבוצת לווים אשר חבותה נטו על בסיס מאוחד, לאחר הפחתת הניכויים המותרים לפי הוראת ניהול בנקאי תקין 313, עולה על 15% מהון התאגיד הבנקאי (כהגדרתו בהוראה 313).

נכון ליום 30 בספטמבר 2023 ישנה קבוצת לווים אחת שהחבות בגינה עולה על 15% מהון הבנק כהגדרתו בהוראה 313. קבוצת לווים זו כוללת חברה ממשלתית גדולה בתחום האנרגיה, המהווה מונופול טבעי בתחומה, וכן לווים נוספים בתחום בפיזור רב אשר מקור החזר העיקרי שלהם לאשראי נשען על פעילותם מול חברה זו. יתרת החבות נטו לקבוצה זו הינה כ-4.5 מיליארדי שקלים חדשים, מתוכם כ-1.3 מיליארדי שקלים חדשים בגין חשיפה חוץ מאזנית. השפעת החשיפה החוץ מאזנית הפוטנציאלית בגין מכשירים נגזרים אינה מהותית.

לפרטים נוספים בדבר חשיפות משמעותיות לקבוצות לווים ראה פרק סיכון אשראי בדוח הדירקטוריון והנהלה לשנת 2022.

לווים גדולים

להלן החלוקה הענפית של 6 הלווים הגדולים בקבוצה ליום 30 בספטמבר 2023 (במיליוני שקלים חדשים):

לווה מספר	ענף משק	סיכון אשראי מאזני ⁽¹⁾	סיכון אשראי חוץ מאזני ⁽¹⁾	סיכון אשראי כולל ⁽¹⁾
1.	שירותים פיננסיים	1,702	702	2,404
2.	בינוי ונדל"ן	731	486	1,217
3.	עבודות הנדסה אזרחית	452	741	1,193
4.	שירותים פיננסיים	2	1,036	1,038
5.	בינוי ונדל"ן	328	563	891
6.	חשמל	560	321	881

(1) סיכון אשראי מאזני וחוץ מאזני מוצג לפני השפעת הפרשה להפסדי אשראי ולפני השפעת בטחונות המותרים בניכוי לצורך חבות של לווה ושל קבוצת לווים.

מימון ממונף

מימון ממונף הינו מימון אשראי המועמד ללקוח ועומד באחד משני התבחינים הבאים:

1. אשראי למטרת עסקה הונית יוגדר כאשראי העומד באחד מהכללים הבאים:

- אשראי למטרת עסקה הונית (כהגדרתה להלן), ובלבד שיתרת האשראי כאמור גבוהה מ-0.5% מהון הבנק או מ-35 מיליוני שקלים חדשים, לפי הגבוה מביניהם.
- אשראי למימון רכישת זכויות הוניות בתאגיד בנקאי אחר או בתאגיד החזקה בנקאית, ובלבד שיתרת האשראי כאמור גבוהה מ-35 מיליוני שקלים חדשים.
- אשראי נוסף שהועמד ללווה במועד מאוחר ממועד מימון העסקה ההונית, אם פירעון האשראי מבוסס בעיקרו על תזרים מזומנים הנובע מהזכויות ההוניות שרכישתם מומנה על ידי התאגיד הבנקאי.

"עסקה הונית": עסקה שמטרתה אחת מהבאות:

- רכישה עצמית - רכישה או רכישה חוזרת, על ידי הלווה, של ההון העצמי המונפק של הלווה (לרבות תוכנית לרכישת מניות עבור עובדים).
- רכישת תאגיד אחר - רכישה של זכות הונית כלשהי בתאגיד אחר, או רכישה של כלל נכסים או של חלק משמעותי מהנכסים בתאגיד אחר.
- חלוקת הון - תשלום דיבידנד או עסקה אחרת שמטרתה להגדיל את הערך לבעלי המניות.

עסקה הונית לעניין מימון ממונף, הינה עסקה בה יתרת האשראי גבוהה מ-0.5% מהון הבנק ושיעור המימון בה גבוה מ-50%.

2.

מימון לחברות ממונפות - הינו מתן אשראי מהותי לחברות בעלות מאפיינים המצביעים כי שינוי לרעה בסביבה הכלכלית הגלובלית או הייחודית למגזר בו הן פועלות, עלול להשפיע באופן משמעותי על כושר החזר האשראי לבנק. הבנק קבע קריטריונים המגדירים את האשראי הנכלל בקטגוריה זו, המבוססים על דירוג סיכון האשראי של הלקוח העסקי כפי שהוא בא לידי ביטוי במודל הדירוג של הבנק, וכן על מדדים למינוף (לחריגה גבוהה משמעותית מהנורמות המקובלות בענף) שנקבעו על בסיס יחסים פיננסיים מקובלים בקרב לקוחות הבנק בעלי אשראי מהותי בענפי משק עיקריים בהם פועל הבנק. המדדים למינוף וענפי המשק נבחנים בהתאם לשינויים בסביבה העסקית ובמידת הצורך נערכים בהם שינויים. כל לווה שהוצף בגין אחד או יותר מהקריטריונים שנקבעו נבחן פרטנית בפורום מימון ממונף, בו משתתפים נציגים מהחטיבה לבנקאות עסקית, החטיבה לבקרת סיכונים וחטיבת מידע ודיווח כספי, בו נבדקים תמורות ושינויים בפרמטרים הכספיים של החברה ושל הסביבה הכלכלית בה היא פועלת.

דוח הדירקטוריון והנהלה

ליום 30 בספטמבר 2023

להלן פרטי חשיפות הבנק לאשראי העונה להגדרת מימון ממונף:
אשראי למטרת עסקאות הוניות (במיליוני שקלים חדשים):

ענף משק של הנרכשת	2023 בספטמבר			30 בספטמבר 2022			31 בדצמבר 2022		
	סיכון	הפרשה	סיכון	הפרשה	סיכון	הפרשה	סיכון	הפרשה	
	אשראי חוץ מאזני	אשראי כולל	אשראי חוץ מאזני	אשראי כולל	אשראי חוץ מאזני	אשראי כולל	אשראי חוץ מאזני	אשראי כולל	
בינוי ונדל"ן	1	-	2	-	359	2	357	-	345
כרייה וחציבה	69	-	-	-	531	-	531	-	623
מים	16	-	20	-	186	20	166	-	192
תחבורה ואחסנה	-	-	-	-	-	-	-	-	621
שירותים פיננסיים	-	-	-	-	-	-	-	-	-
סך הכל	86	-	22	-	1,076	22	1,054	-	1,781

אשראי לחברות ממונפות (במיליוני שקלים חדשים):

ענף משק של הלווה	2023 בספטמבר			30 בספטמבר 2022			31 בדצמבר 2022		
	סיכון	הפרשה	סיכון	הפרשה	סיכון	הפרשה	סיכון	הפרשה	
	אשראי חוץ מאזני	אשראי כולל	אשראי חוץ מאזני	אשראי כולל	אשראי חוץ מאזני	אשראי כולל	אשראי חוץ מאזני	אשראי כולל	
תעשייה וחרושת	22	-	40	-	136	40	96	-	153
בינוי ונדל"ן	104	-	123	-	341	116	225	-	1,038
חשמל	196	-	146	-	531	158	373	-	567
מסחר	4	-	4	-	144	4	140	-	194
תחבורה ואחסנה	83	-	78	31	605	51	554	-	618
סך הכל	409	-	391	31	1,757	369	1,388	-	2,570

התפתחויות בסיכון אשראי בעייתי

להלן תמצית נתוני סיכון האשראי הבעייתי הכולל ונכסים שאינם מבצעים לפני הפרשה להפסדי אשראי, בהתאם להוראות למדידה וגילוי של חובות לא צוברים, סיכון אשראי והפרשה להפסדי אשראי (במיליוני שקלים חדשים):

סיכון אשראי בעייתי	סיכון אשראי כולל		
	2023 בספטמבר	30 בספטמבר 2022	31 בדצמבר 2022
סיכון אשראי לא צובר	3,147	2,645	2,612
סיכון אשראי בעייתי צובר	2,458	1,254	1,549
סך הכל סיכון אשראי בעייתי	5,605	3,899	4,161

להלן מדדי סיכון עיקריים הנוגעים לאיכות אשראי (באחוזים):

	2023 בספטמבר	30 בספטמבר 2022	31 בדצמבר 2022
שיעור יתרת אשראי לציבור:			
לא צובר מיתרת האשראי לציבור	0.94	0.86	0.83
לא צובר מיתרת האשראי שאינו לדיור	1.02	1.19	1.10
לא צובר מיתרת האשראי לדיור	0.90	0.67	0.68
בעייתי מיתרת האשראי שאינו לדיור	2.96	2.10	2.31
שיעור יתרת האשראי לדיור שנמצא בפיגור של 90 ימים או יותר	0.47	0.33	0.35
מיתרת האשראי לציבור	1.34	0.99	1.06
שיעור סיכון אשראי בעייתי מסיכון אשראי כולל בגין הציבור			

לפרטים נוספים ראה גם מידע מפורט בפרק הסבר וניתוח לתוצאות ולמצב העסקי לעיל.

דוח הדירקטוריון והנהלה

ליום 30 בספטמבר 2023

ניתוח השינויים בחובות לא צוברים

להלן תנועה ביתרת חובות לא צוברים וחובות לא צוברים בארגון מחדש (במיליוני שקלים חדשים):

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2022				לתשעה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר 2022				לתשעה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר 2023				תנועה באשראי לציבור לא צובר
סך הכל	פרטי	דיור	מסחרי	סך הכל	פרטי	דיור ⁽¹⁾	מסחרי	סך הכל	פרטי	דיור	מסחרי	
1,249	56	-	1,193	1,249	56	-	1,193	2,577	55	1,329	1,193	יתרת אשראי לציבור לא צובר לתחילת התקופה השפעת יישום לראשונה של כללי זיהוי וסיווג של חובות בעייתיים
1,174	-	1,174	-	1,174	-	1,174	-	-	-	-	-	אשראי שסווג כלא צובר במהלך התקופה אשראי שחזר לצבור הכנסות ריבית במהלך התקופה
1,026	63	482	481	851	68	350	433	1,825	37	1,207	581	אשראי שנמחק חשבונאית אשראי שנפרע
(433)	(46)	(319)	(68)	(310)	(35)	(216)	(59)	(916)	(8)	(691)	(217)	
(172)	(8)	-	(164)	(98)	(6)	-	(92)	(102)	(4)	-	(98)	
(267)	(10)	(8)	(249)	(221)	(10)	(6)	(205)	(293)	(9)	(4)	(280)	
2,577	55	1,329	1,193	2,645	73	1,302	1,270	3,091	71	1,841	1,179	יתרת חובות לא צוברים סוף התקופה

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2022				לתשעה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר 2022				לתשעה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר 2023				מזה: תנועה באשראי לא צובר בארגון מחדש
סך הכל	פרטי	דיור	מסחרי	סך הכל	פרטי	דיור ⁽¹⁾	מסחרי	סך הכל	פרטי	דיור	מסחרי	
398	31	-	367	398	31	-	367	248	34	41	173	יתרת אשראי לא צובר בארגון מחדש לתחילת התקופה
25	-	25	-	25	-	25	-	-	-	-	-	השפעת יישום לראשונה של כללי זיהוי וסיווג של חובות בעייתיים
134	24	16	94	124	24	14	86	66	19	4	43	ארגונים מחדש שבוצעו במהלך התקופה
(124)	(8)	-	(116)	(114)	(6)	-	(108)	(34)	(9)	-	(25)	אשראי שחזר לצבור הכנסות ריבית
(17)	(3)	-	(14)	(13)	(2)	-	(11)	(17)	(2)	-	(15)	אשראי בארגון מחדש שנמחק
(74)	(9)	-	(65)	(73)	(15)	-	(58)	(45)	(6)	-	(39)	אשראי בארגון מחדש שנפרע
(94)	(1)	-	(93)	(82)	6	-	(88)	-	-	-	-	שינויים אחרים
248	34	41	173	265	38	39	188	218	36	45	137	יתרת אשראי לא צובר בארגון מחדש לסוף התקופה

(1) סווג מחדש

פרטים נוספים בדבר סיכון האשראי הבעייתי ראה בראורים 6 ו-13 לדוחות הכספיים.

דוח הדירקטוריון וההנהלה

ליום 30 בספטמבר 2023

ניתוח הפרשה להפסדי אשראי

להלן ניתוח התנועה ביתרת הפרשה להפסדי אשראי (במיליוני שקלים חדשים):

הפרשה להפסדי אשראי						
בנקים ממשלות			אשראי לציבור			
סך הכל	ואגרות חוב	סך הכל	פרטי אחר	לדיוור	מסחרי	
לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר 2023						
3,428	1	3,427	590	965	1,872	יתרת הפרשה להפסדי אשראי לתחילת תקופה
694	8	686	119	172	395	הוצאות בגין הפסדי אשראי
(34)	-	(34)	(23)	-	(11)	מחיקות חשבונאיות נטו
4,088	9	4,079	686	1,137	2,256	יתרת הפרשה להפסדי אשראי לסוף תקופה
לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר 2022						
2,855	1	2,854	443	825	1,586	יתרת הפרשה להפסדי אשראי לתחילת תקופה
155	-	155	21	36	98	הוצאות בגין הפסדי אשראי
(40)	-	(40)	(11)	-	(29)	מחיקות חשבונאיות נטו
21	-	21	5	1	15	אחר ⁽¹⁾
2,991	1	2,990	458	862	1,670	יתרת הפרשה להפסדי אשראי לסוף תקופה
לתשעה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר 2023						
3,105	1	3,104	512	902	1,690	יתרת הפרשה להפסדי אשראי לתחילת תקופה
1,168	8	1,160	262	235	663	הוצאות בגין הפסדי אשראי
(185)	-	(185)	(88)	-	(97)	מחיקות חשבונאיות נטו
4,088	9	4,079	686	1,137	2,256	יתרת הפרשה להפסדי אשראי לסוף תקופה
לתשעה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר 2022						
2,315	1	2,314	254	804	1,256	יתרת הפרשה להפסדי אשראי לתחילת תקופה
392	-	392	149	(32)	275	התאמה ליתרת הפתיחה בשל השפעת היישום לראשונה של הוראות הדיווח לציבור בנושא הפסדי אשראי צפויים
341	-	341	53	88	200	הוצאות בגין הפסדי אשראי
(106)	-	(106)	(39)	-	(67)	מחיקות חשבונאיות נטו
49	-	49	41	2	6	אחר ⁽¹⁾
2,991	1	2,990	458	862	1,670	יתרת הפרשה להפסדי אשראי לסוף תקופה

(1) תנועה בהפרשה להפסדי אשראי בחברת בת, שיוחסה בעיקרה לעלות הרכישה במועד האיחוד לראשונה, ולכן אינה נכללת במאזן המאוחד.

לפרטים נוספים בדבר הפרשה להפסדי אשראי ראה ביאורים 6 ו-13 לדוחות הכספיים.

להלן מדדי סיכון עיקריים הנוגעים להפרשה להפסדי אשראי (באחוזים):

2022	30 בספטמבר 2023	30 בספטמבר 2022	31 בדצמבר 2022	
1.00	0.97	1.25	1.00	שיעור יתרת הפרשה להפסדי אשראי מיתרת האשראי לציבור
0.79	0.76	0.98	0.79	שיעור יתרת הפרשה להפסדי אשראי מסיכון אשראי כולל בגין הציבור
תשעה חודשים ⁽¹⁾				
שנת	2022	2023	2022	
0.18	0.16	0.49	0.18	שיעור הוצאות הפסדי אשראי מהיתרה הממוצעת של אשראי לציבור, ברוטו
0.09	0.05	0.08	0.09	שיעור המחיקות נטו מהיתרה הממוצעת של אשראי לציבור, ברוטו
0.18	0.16	0.49	0.18	שיעור הוצאות הפסדי אשראי מהיתרה הממוצעת של אשראי לציבור, נטו
0.41	0.32	1.08	0.41	מזה: בגין הלוואות מסחריות שאינן הלוואות לדיוור
0.05	0.06	0.16	0.05	מזה: בגין הלוואות לדיוור
0.09	0.05	0.08	0.09	שיעור המחיקות נטו מהיתרה הממוצעת של אשראי לציבור, נטו

(1) מחושב על בסיס שנתי.

דוח הדירקטוריון והנהלה

ליום 30 בספטמבר 2023

הלוואות בריבית משתנה

הבנק מנטר בין השאר במסגרת פורום ייעודי בראשות ה-CRO, ובהשתתפות נציגים מקווי העסקים השונים, את השפעות עליית הריבית על ניהול סיכוני האשראי בסגמנטים השונים, לרבות תיק המשכנתאות. תובנות העולות מדיונים אלה, והחלטות ביחס להמשך הפעילות, לרבות פניה יזומה ללקוחות, מתקבלות בהתאם. לפרטים בדבר הלוואות בריבית משתנה לאנשים פרטיים ראה סיכון אשראי לאנשים פרטיים להלן. לפרטים בדבר הלוואות לדיור בריבית משתנה ראה סיכון אשראי לדיור להלן.

סיכון אשראי לאנשים פרטיים (ללא הלוואות לדיור⁽⁴⁾)

מגזר הלקוחות הפרטיים מאופיין ברמת פיזור גבוהה - הן בכמות הלקוחות והן באזור הגיאוגרפי. מרבית הלקוחות במגזר זה הינם שכירים, בעלי חשבון יחיד או משק בית משותף. מיתון בפעילות הריאלית מהווה גורם סיכון עיקרי בפעילות משקי הבית ועלייה בשיעור האבטלה עלולה להגדיל את היקף הלקוחות שייקלעו לקשיים.

מדיניות האשראי ונהלי העבודה לעניין מתן אשראי, לרבות ללקוחות פרטיים, כוללים הנחיות וקווים מנחים לעניין חיתום אשראי והתאמתו לצרכי הלקוח וליכולת ההחזר שלו: בחינת מטרות האשראי, שיעור המימון המבוקש, תקופת ההלוואה, ניתוח כושר החזר ומקורות החזר של הלקוח ביחס לכלל חביותיו. זאת, תוך בחינת פרמטרים כלכליים שונים של הלקוח ובהתבסס בין השאר על הכנסה קבועה⁽²⁾ של הלקוח, פאסיבה משועבדת או פנויה, היכרות וניסיון העבודה המצטבר עמו. בנוסף, קיימים נהלים, תהליכי עבודה ייעודיים ובקורות לעניין הצעה יזומה של אשראי צרכני ללקוחות פרטיים, זאת בהתאם להנחיות בנק ישראל.

לעניין אשראי ללקוחות פרטיים, מדיניות הבנק הינה בהתאם להוראת הפיקוח על הבנקים בנושא "ניהול אשראי צרכני" (נב"ת 311A).

הבנק עוקב באופן רציף אחרי רמת הסיכון בתיק האשראי לפרטיים, בין השאר באמצעות המודל הפנימי לדירוג אשראי ללקוחות פרטיים, וכן, באמצעות מעקב, ניטור וניתוח רציף של ההוצאות בגין הפסדי אשראי.

להלן פרטים על סיכון אשראי לאנשים פרטיים - יתרות ומאפייני סיכון שונים (במיליוני שקלים חדשים):

	ליום 30 בספטמבר		ליום 31 בדצמבר
	2022	2023	2022
חובות			
יתרות עובר ושב	2,004	2,046	2,106
יתרות מנוצלות בכרטיסי אשראי	4,917	4,858	4,648
הלוואות לרכב - ריבית משתנה	2,399	2,244	2,518
הלוואות לרכב - ריבית קבועה	2,087	3,762	2,613
הלוואות ואשראי אחר - ריבית משתנה	13,640	13,700	13,801
הלוואות ואשראי אחר - ריבית קבועה	959	600	849
סך הכל חובות (אשראי מאזני)	26,006	27,210	26,535
מסגרות לא מנוצלות, ערביות והתחייבויות אחרות			
מסגרות עובר ושב לא מנוצלות	5,274	5,444	5,200
מסגרות כרטיסי אשראי לא מנוצלות	8,689	9,165	8,960
ערבויות	301	300	312
התחייבויות אחרות	36	34	36
סך הכל מסגרות לא מנוצלות, ערביות והתחייבויות אחרות (אשראי חוץ מאזני)	14,300	14,943	14,508
סך הכל סיכון האשראי לאנשים פרטיים	40,306	42,153	41,043
מזה:			
הלוואות בולט/בלון ⁽³⁾	486	708	576
תיק נכסים פיננסיים ובטוחות אחרות כנגד סיכון האשראי⁽⁴⁾			
תיק נכסים פיננסיים:			
פקדונות	4,451	4,229	4,250
ניירות ערך	304	232	275
נכסים כספיים אחרים	220	179	206
בטוחות אחרות ⁽⁵⁾	2,777	3,371	3,072
סך הכל תיק נכסים פיננסיים ובטוחות אחרות כנגד סיכון האשראי	7,752	8,011	7,803

(1) כהגדרתם בהוראות ניהול בנקאי תקין מספר 451.

(2) לצורך מדידת ההכנסה הקבועה בחשבון הלקוח, משתמש הבנק בנתוני "מחזור זכות" בחשבון הכוללים בין השאר משכורות וקצבאות קבועות.

(3) הלוואות בהן ניתן גרייס על הקרן לתקופה של מעל שנה.

(4) הסכומים המוצגים הינם תיק הנכסים הפיננסיים ובטוחות אחרות עד לגובה חובות הלקוח, בלבד.

(5) הביטוחות הינם לאחר מקדם בטחון בהתאם למקדמי הבנק הנלקחים בחשבון בעת מתן האשראי.

דוח הדירקטוריון וההנהלה

ליום 30 בספטמבר 2023

להלן פילוח לפי גודל חבות הלווה⁽⁴⁾:

ליום 31 בדצמבר 2022		ליום 30 בספטמבר 2022		ליום 30 בספטמבר 2023		תקרת אשראי וסיכון אשראי (באלפי שקלים חדשים)
סיכון אשראי כולל	מספר לוחים	סיכון אשראי כולל	מספר לוחים	סיכון אשראי כולל	מספר לוחים	
813	262,086	885	250,597	807	261,871	עד 10
1,655	112,216	1,655	112,470	1,662	113,233	מעל 10 עד 20
4,398	149,977	4,364	150,025	4,351	149,353	מעל 20 עד 40
9,207	160,636	9,137	159,990	9,317	162,745	מעל 40 עד 80
11,117	103,027	10,994	101,918	11,295	104,816	מעל 80 עד 150
10,761	52,370	10,439	50,766	11,421	55,724	מעל 150 עד 300
3,092	7,176	2,832	6,589	3,300	8,225	מעל 300
41,043	847,488	40,306	832,355	42,153	855,967	סך הכל

(1) מספר הלוחים הינו לפי סך סיכון האשראי המאזני והחוזי מאזני.

להלן התפלגות אשראי מאזני לפי גובה ההכנסה הקבועה⁽⁴⁾ בחשבון:

ליום 31 בדצמבר 2022		ליום 30 בספטמבר 2022		ליום 30 בספטמבר 2023		גובה הכנסה
במיליוני ש"ח - ב-%		במיליוני ש"ח - ב-%		במיליוני ש"ח - ב-%		
25.2	6,677	23.7	6,164	26.4	7,184	חשבונות ללא הכנסה קבועה לחשבון ⁽²⁾
16.5	4,372	15.7	4,073	12.5	3,396	נמוכה מ-10 אלפי ש"ח
30.3	8,034	31.0	8,065	29.7	8,088	הגבוהה מ-10 אלפי ש"ח ונמוכה מ-20 אלפי ש"ח
28.0	7,452	29.6	7,704	31.4	8,542	בגובה 20 אלפי ש"ח ומעלה
100	26,535	100	26,006	100	27,210	סך הכל

(1) לצורך מדידת ההכנסה הקבועה בחשבון הלקוח, משתמש הבנק בנתוני "מחזור זכות" בחשבון הכוללים בין השאר משכורות וקצבאות קבועות.
(2) בעיקר בגין אשראי שהועמד במסגרת תיק המחאות תיקי רכב ואשראי שניתן בחברת הליסינג. בשל אופי ניהול החשבון ההכנסה אינה באה לידי ביטוי בחשבון העו"ש.

להלן התפלגות אשראי מאזני לפי התקופה הנתרת לפירעון⁽⁴⁾:

ליום 31 בדצמבר 2022		ליום 30 בספטמבר 2022		ליום 30 בספטמבר 2023		תקופה לפירעון
במיליוני ש"ח - ב-%		במיליוני ש"ח - ב-%		במיליוני ש"ח - ב-%		
21.5	4,246	22	4,204	20.8	4,215	עד שנה
31.5	6,234	31.6	6,034	30.3	6,143	מעל שנה ועד 3 שנים
23.8	4,717	23.5	4,486	24.8	5,029	מעל 3 שנים ועד 5 שנים
10.6	2,098	10.5	2,012	10.8	2,193	מעל 5 שנים ועד 7 שנים
12.6	2,486	12.4	2,349	13.3	2,726	מעל 7 שנים ⁽²⁾
100	19,781	100	19,085	100	20,306	סך הכל

(1) ללא עו"ש וכרטיסי אשראי.
(2) בעיקר הלוואות לשכירים עובדי מדינה, בהן החזר ההלוואה מנוכה באופן ישיר מהשכר של הלקוח ורמת הסיכון בהן נמוכה באופן משמעותי מהלוואות דומות לאותה תקופה.

להלן פרטים על סיכון אשראי בעייתי לאנשים פרטיים לפני הפרשה להפסדי אשראי (במיליוני שקלים חדשים):

ליום 31 בדצמבר 2022			ליום 30 בספטמבר 2022			ליום 30 בספטמבר 2023		
סיכון אשראי ⁽¹⁾			סיכון אשראי ⁽¹⁾			סיכון אשראי ⁽¹⁾		
חץ מאזני	חץ מאזני	חץ מאזני	חץ מאזני	חץ מאזני	חץ מאזני	חץ מאזני	חץ מאזני	חץ מאזני
228	6	222	232	11	221	266	9	257
0.56%	0.04%	0.84%	0.58%	0.08%	0.85%	0.63%	0.06%	0.94%

(1) אשראי מאזני וחץ מאזני לפני השפעת הפרשה להפסדי אשראי ולפני השפעת בסחונות הסותרים לניכוי לצורך חבות של לווה וקבוצת לוחים.
(2) היחס בין סיכון האשראי הבעייתי לסך סיכון האשראי לפני השפעת הפרשה להפסדי אשראי.

דוח הדירקטוריון וההנהלה

ליום 30 בספטמבר 2023

להלן שיעור ההוצאות בגין הפסדי אשראי לאנשים פרטיים (במונחים שנתיים):

שנת 2022	תשעה חודשים	
	2022	2023
0.38%	0.28%	1.30% ⁽¹⁾

שיעור ההוצאות בגין הפסדי אשראי מסך אשראי לציבור לאנשים פרטיים

(1) כולל הפרשה קבוצתית להפסדי אשראי, שגרשמה במטרה לתת ביטוי לעליית סיכון האשראי במשק עקב מצב המלחמה, על אף שטרם נצפו אינדיקטורים מהותיים לעלייה בסיכון זה.

נתוני סיכון אשראי לאנשים פרטיים מראים כי :

- סך החובות לאנשים פרטיים (אשראי מאזני) גדלו בשיעור של 4.6% לעומת 30 בספטמבר 2022 ובשיעור של 2.5% לעומת 31 בדצמבר 2022.
- להלן התפלגות החובות ליום 30 בספטמבר 2023:
 - חשבונות עובר ושב - 7.5%
 - כרטיסי אשראי - 17.9%
 - הלוואות לרכב - 22.1%
 - הלוואות ואשראי אחר - 52.5%
- כנגד 29.4% מסך כל החובות (אשראי מאזני) ליום 30 בספטמבר 2023, קיימים נכסים פיננסיים ובטוחות אחרות, בחשבון הלקוח (לעומת שיעור של 29.8% ליום 30 בספטמבר 2022 ושל 29.4% ליום 31 בדצמבר 2022).

סיכון אשראי בענף המשק בינוי ונדל"ן בישראל

פעילות האשראי בענף זה מהווה רכיב משמעותי בפעילות האשראי של הבנק. במימון ענף הבינוי והנדל"ן נעשה שימוש בכלי ניתוח ומעקב ספציפיים המסייעים לבנק בתהליך קבלת ההחלטות למתן ליווי פיננסי לפרויקטים השונים. מימון בנייה נעשה תוך התמקדות בעיקר בענף הבינוי למגורים באזורי הביקוש. כמו כן, מתבצעת הקצאה מבוקרת של המימון בין אזורים גיאוגרפיים, גם בהתאם לביקושים הרלבנטיים. במתן אשראי לבנייה מתמקד הבנק בשיטת הליווי הפיננסי (ליווי סגור). יישום השיטה מיועד להקטין את החשיפה לסיכונים במתן האשראי, שכן היא מעגנת מעקב שוטף וצמוד על הפרויקטים הממומנים, הן לפני העמדת האשראי, והן במהלך ליווי הפרויקט, תוך ניתוח הפרויקט הממומן מהסיכונים העסקיים הטמונים בפעילויותיו האחרות של היזם-הלווה. הבנק נעזר במפקחי בנייה חיצוניים, ומסתמך בין היתר, על שיעבוד המקרקעין נשוא הפרויקט, כביטחון לאשראי. מתן האשראי במסגרת הליווי הפיננסי מבוצע רק במרכזי העסקים ובסניפים בעלי התמקצעות בנושא, ובפיקוח של סקטור הנדל"ן והבינוי. כמו כן, קבע הבנק מדיניות וכללים למימון עסקאות נדל"ן מסוגים אחרים כגון מימון נדל"ן מניב, קבוצות רכישה, פינוי בינוי, תמ"א 38 ועוד. בנוסף, על מנת למזער את הסיכון, הבנק מבטח את תיק הקרקעות המיועדות לבנייה במסגרת פרויקט סגור ואת תיק ערבויות חוק המכר וערבויות הביצוע בפרויקטים המלווים אצל מבטחי משנה בחוץ לארץ. החל מיום 7 באוקטובר 2023 הוכרז מצב מלחמה במדינת ישראל. הבנק מעריך כי למלחמה השלכות על שוק הנדל"ן בכלל ותיק האשראי לנדל"ן בבנק בפרט, כדלקמן:

- מחסור בעובדים - גריעה של פועלים פלשתינאיים שאינם מורשים להגיע כיום לעבודה, בתוספת גיוס מילואים לעובדים ישראלים וחזרה חלקית של פועלים זרים לארצות המקור שיגרמו להאטה בקצב התקדמות הבינוי ועיכוב במסירה.
- ביקוש והיצע - האטה בהיקף עסקאות רכישה חדשות בכל הארץ, בעיקר באזורי העימות שיגרמו לירידה במספר העסקאות החדשות ואולי אף לירידה מסוימת במחירים בטווח הקצר.

עם זאת, ביחס לימים הראשונים עם פרוץ המלחמה, נראה כי ישנה חזרה הדרגתית לפעילות. הבנק עוקב אחר השפעות השינויים על פעילות הבנק.

בחודשים ינואר עד ספטמבר 2023 נמשכה מגמת האטה בביקוש לדירות בישראל, שהחלה בחודש ספטמבר 2021. היקף יחידות הדיר החדשות שנמכרו בשוק בחודשים ינואר עד אוגוסט 2023, המנומל לרמה שנתי, עמד על כ-30 אלף יחידות דיר, בעוד שבשנת 2022 היקף המכירות של דירות חדשות עמד על כ-41 אלף יחידות דיר. שינוי המגמה במכירות חל בין היתר על רקע עליית שיעורי הריבית (החל מחודש אפריל 2022 ועד חודש מאי 2023 הועלתה ריבית בנק ישראל 10 פעמים ברציפות ובמסגרת ב-4.65 נקודות האחוז), התייקרות המשכנתאות ועליית שיעור הריבית האלטרנטיבית להשקעות שהביאו לקיטון שיעור רכישת הדירות הן על ידי רוכשי דירות למגורים והן על ידי משקיעים. בנוסף, מחירי הדירות החדשות ירדו במוצע בחודשים ספטמבר - אוקטובר 2022 עד יולי - אוגוסט 2023 ב-3.9 נקודות אחוז במצטבר.

בתחום התחלות הבניה ב-12 החודשים, יולי 2022 עד יוני 2023, החלו בבניית כ-58 אלף יחידות דיר, ירידה של 20.3% לעומת התקופה המקבילה אשתקד. בגמר הבינוי למגורים נרשמה עלייה של כ-4.4%, והם עמדו על כ-53 אלף יחידות דיר. בסוף חודש יולי 2023 מלאי הדירות החדשות שנתרו למכירה המשיך במגמת העלייה והגיע לכ-60 אלף דירות, עלייה של כ-26% לעומת יולי אשתקד, כאשר 30% מהדירות שנתרו למכירה הן במחוז המרכז. כנגזרת השלכות המלחמה על הענף וכנגזרת מהעלאות הריבית, עלויות החזרי המשכנתאות לרוכשים והתייקרות עלויות המימון ליזמים, נרשמה האטה בביקושים ובהתחלות הבניה למגורים, כך שלהערכת הבנק רמת הסיכון בענף עלתה.

בשלהי שנת 2022 החלו סימני האטה בתחום ההי-טק, שהוא בין הצרכנים המרכזיים בתחום המשרדים, ואלה גורמים לשינוי כיוון ולירידות מחירי השכירות בענף, שעלולים להתגבר ככל שההאטה תחריף. פעילות מימון עסקאות הנדל"ן בבנק מנוהלת על פי מדיניות וכללים ברורים, שנקבעו במדיניות האשראי ביחס לאפיקי פעילות שונים, כגון מימון קרקעות, בניה למגורים, נדל"ן מניב, קבוצות רכישה, פינוי בינוי, תמ"א 38 ועוד. פעילות הבנק בענף מבוצעת תוך שמירת הליכי חיתום נאותים ומרווחי אשראי הולמים המשקפים את הסיכון. רמת הסיכון בענף מובאת בחשבון גם במסגרת התהליך הרבעוני לבחינת שיעור ההפרשה הקבוצתית.

הבנק מנטר באופן שוטף את תיק האשראי, לרבות האשראי החדש שהועמד על פי אמות מידה שנקבעו במדיניות הבנק.

במהלך תשעת החודשים הראשונים של שנת 2023 התמתן הגידול בפעילות בענף הבינוי והנדל"ן בבנק, ברובה בתחום ערבויות חוק המכר והביצוע, זאת כחלק ממגמה של האטה בביקושים בענף, שהתבטאה, בין השאר, בקיטון בהיקף העסקאות החדשות שהושפעו מעלויות הריבית. לפיכך, עלתה חשיפת האשראי הכוללת בענפי הבינוי והנדל"ן בתשעת החודשים הראשונים של שנת 2023 בשיעור של 6.6%.

חלקן של ענף בינוי ונדל"ן בישראל מסך סיכון האשראי לציבור בבנק ליום 30 בספטמבר 2023 כמוצג להלן (סיכון אשראי לפי ענפי משק), הינו 15.3% יצוין כי, בהתאם להוראות ניהול בנקאי תקין מספר 315, שיעור החבות של ענף משק בינוי ונדל"ן (לצורך חישוב ריכוזיות ענפית) הינו 11.3% (שיעור זה אינו כולל התחייבויות, לרבות מותנות למתן אשראי או להוצאת ערבות וכן סכומי ערבויות חוק מכר והלוואות למימון קרקע בגינן רכש הבנק פוליסות ביטוח). הבנק בוחן מידי רבעון את חישבו ההפרשה הקבוצתית להפסדי אשראי בענף זה ומבצע התאמה להפרשה, על מנת להביא בחשבון, בין היתר, את צמיחת תיק האשראי ואת תנאי החיתום.

דוח הדירקטוריון וההנהלה

ליום 30 בספטמבר 2023

לפרטים בדבר הוספת הלוואות המיועדות לרכישת קרקע למטרות פיתוח או בניה בשיעור העולה על 80% משווי הנכס הנרכש (LTV), לרשימת החובות המשוקלים לסיכון ב-150%, ראה ביאור 10 לדוחות הכספיים.

להלן פרטים על סיכון אשראי בענף משק בינוי ונדל"ן בישראל לפי סוג ביטחון הנדל"ן (במיליוני שקלים חדשים):

30 בספטמבר 2023								
סיכון אשראי לציבור ⁽¹⁾								
יתרת הפרשה להפסדי אשראי			סיכון אשראי כולל בעייתי			סיכון אשראי		
סיכון	סיכון	סיכון	לא צובר	כולל	חוץ מאזני ⁽³⁾	מאזני ⁽²⁾	מאזני	חוץ מאזני
אשראי	אשראי	אשראי	אחר ⁽⁴⁾		מסגרות ערביות לרוכשי דירות ⁽⁵⁾	מסגרות והתחייבויות אחרות		
25	219	428	34	40,403	13,590	5,507	21,306	בביטחון נדל"ן: לדיור
5	176	329	119	11,223	2,059	108	9,056	למסחר ולתעשייה
30	395	757	153	51,626	15,649	5,615	30,362	סך הכל בביטחון נדל"ן
23	147	156	103	10,783	5,146	12	5,625	שאינו בביטחון נדל"ן
53	542	913	256	62,409	20,795	5,627	35,987	סך כל ענף משק בינוי ונדל"ן בישראל
26	159	474	22	38,823	12,757	5,577	20,489	מזה: מיועד לליווי פרויקטים
30 בספטמבר 2022								
סיכון אשראי לציבור ⁽¹⁾								
יתרת הפרשה להפסדי אשראי			סיכון אשראי כולל בעייתי			סיכון אשראי		
סיכון	סיכון	סיכון	לא צובר ⁽⁶⁾	כולל	חוץ מאזני ⁽³⁾	מאזני ⁽²⁾	מאזני	חוץ מאזני
אשראי	אשראי	אשראי	אחר ⁽⁴⁾		מסגרות ערביות לרוכשי דירות ⁽⁵⁾	מסגרות והתחייבויות אחרות		
36	100	348	39	35,384	11,177	6,308	17,899	בביטחון נדל"ן: לדיור
5	108	38	124	11,959	2,559	167	9,233	למסחר ולתעשייה
41	208	386	163	47,343	13,736	6,475	27,132	סך הכל בביטחון נדל"ן
37	134	111	128	10,735	5,160	161	5,414	שאינו בביטחון נדל"ן
78	342	497	291	58,078	18,896	6,636	32,546	סך כל ענף משק בינוי ונדל"ן בישראל
37	87	350	12	34,668	10,426	6,454	17,788	מזה: מיועד לליווי פרויקטים
31 בדצמבר 2022								
סיכון אשראי לציבור ⁽¹⁾								
יתרת הפרשה להפסדי אשראי			סיכון אשראי כולל בעייתי			סיכון אשראי		
סיכון	סיכון	סיכון	לא צובר ⁽⁶⁾	כולל	חוץ מאזני ⁽³⁾	מאזני ⁽²⁾	מאזני	חוץ מאזני
אשראי	אשראי	אשראי	אחר ⁽⁴⁾		מסגרות ערביות לרוכשי דירות ⁽⁵⁾	מסגרות והתחייבויות אחרות		
60	83	296	28	36,241	10,848	6,007	19,386	בביטחון נדל"ן: לדיור
5	123	138	128	11,578	2,373	189	9,016	למסחר ולתעשייה
65	206	434	156	47,819	13,221	6,196	28,402	סך הכל בביטחון נדל"ן
25	160	92	109	10,730	5,373	5	5,352	שאינו בביטחון נדל"ן
90	366	526	265	58,549	18,594	6,201	33,754	סך כל ענף משק בינוי ונדל"ן בישראל
63	61	347	19	34,976	11,107	5,072	18,797	מזה: מיועד לליווי פרויקטים

- (1) סיכון אשראי מאזני וחוץ מאזני, סיכון אשראי בעייתי ואשראי לציבור - לא צובר מוצגים לפני השפעת ההפרשה להפסדי אשראי ולפני השפעת הביטחונות המתורים לצורך חבות של לווה.
- (2) אשראי לציבור, השקעות באיגרות חוב של הציבור, חובות אחרים של הציבור ונכסים אחרים בגין מכשירים נגזרים כנגד הציבור.
- (3) סיכון אשראי במכשירים פיננסיים חוץ מאזניים כפי שחושב לצורך מגבלות חבות של לווה.
- (4) סיכון אשראי מאזני וחוץ מאזני בגין הציבור שהינו נחות או בהשגחה מיוחדת.
- (5) סיכון אשראי חוץ מאזני הנובע מערביות חוק מרכז, המגובות ברובן בביטוח שנרכש ממבטחי משנה בינלאומיים.

דוח הדירקטוריון וההנהלה

ליום 30 בספטמבר 2023

להלן פרטים על סיכון האשראי בענף משק בינוי ונדל"ן בישראל לפי מצב הנכס (במיליוני שקלים חדשים):

31 בדצמבר 2022			30 בספטמבר 2022			30 בספטמבר 2023			
סיכון אשראי ⁽¹⁾			סיכון אשראי ⁽¹⁾			סיכון אשראי ⁽¹⁾			
חוץ מאזני כולל			חוץ מאזני כולל			חוץ מאזני כולל			
16,413	703	15,710	16,049	867	15,182	16,733	833	15,900	נדל"ן שבנייתו טרם הושלמה:
22,624	16,833	5,791	22,626	17,363	5,263	25,863	18,703	7,160	קרקע גולמית
8,782	1,881	6,901	8,668	1,981	6,687	9,030	1,728	7,302	נדל"ן בתהליכי בנייה
47,819	19,417	28,402	47,343	20,211	27,132	51,626	21,264	30,362	נדל"ן שבנייתו הושלמה
									סך הכל אשראי בביטחון נדל"ן
10,730	5,378	5,352	10,735	5,321	5,414	10,783	5,158	5,625	שאינו בביטחון נדל"ן
58,549	24,795	33,754	58,078	25,532	32,546	62,409	26,422	35,987	סך הכל סיכון אשראי לבינוי ונדל"ן בישראל

להלן פרטים על סיכון האשראי בענף משק בינוי ונדל"ן בישראל לפי סיווג החוב (במיליוני שקלים חדשים):

31 בדצמבר		30 בספטמבר		
2022		2023		
סיכון אשראי לציבור ⁽¹⁾				
5.4%	56,077	59,131		סיכון אשראי בדירוג ביצוע אשראי:
				סיכון אשראי שאינו בעייתי
73.6%	526	913		סיכון אשראי שאינו בדירוג ביצוע אשראי:
(3.4%)	265	256		בעייתי צובר
25.5%	1,681	2,109		בעייתי לא צובר
32.6%	2,472	3,278		שאינו בעייתי
				סך הכל סיכון אשראי שאינו בדירוג ביצוע אשראי
6.6%	58,549	62,409		סך הכל סיכון אשראי לבינוי ונדל"ן בישראל

(1) סיכון אשראי מאזני וחוץ מאזני מוצגים לפני השפעת ההפרשה להפסדי אשראי ולפני השפעת הביטחונות המותרים לצורך חבות של לווה.

דוח הדירקטוריון וההנהלה

ליום 30 בספטמבר 2023

סיכון אשראי לפי ענפי משק

ליום 30 בספטמבר 2023

סכומים מדווחים (במיליוני שקלים חדשים)

סיכון אשראי כולל ⁽⁴⁾											פעילות לווים בישראל
חובות ⁽²⁾ וסיכון אשראי חוץ מאזני (למעט נגזרים) ⁽³⁾						מזה:					
הפסדי אשראי ⁽³⁾						אשראי תקין שאינו בדרוג ביצוע אשראי					
יתרת הפרשה להפסדי אשראי	מחיקות חשבונאיות נטו	הוצאות בגין הפסדי אשראי	לא צובר	בעייתי ⁽⁵⁾	חובות ⁽²⁾	סך הכל	בעייתי ⁽⁵⁾	דרוג ביצוע אשראי ⁽⁴⁾	סך הכל		
22	3	5	12	21	834	1,122	21	20	1,082	1,123	ציבור - מסחרי
6	-	-	1	7	366	1,152	9	167	1,064	1,240	חקלאות, יעור ודיג
432	5	131	217	653	10,545	17,888	664	305	17,308	18,277	כרייה וחציבה
59	(2)	21	48	141	1,245	1,795	141	61	1,593	1,795	תעשייה וחרושת
387	12	59	162	732	27,196	52,726	732	1,772	50,327	52,831	מזה: יהלומים
208	3	95	94	437	8,163	9,046	437	337	8,804	9,578	בינוי ונדל"ן - בינוי ⁽⁶⁾
84	5	13	1	8	6,443	10,370	8	441	10,214	10,663	בינוי ונדל"ן - פעילויות בנדל"ן
472	11	191	201	661	13,241	17,107	663	540	16,026	17,229	אספקת חשמל ומים
138	11	54	50	96	1,581	2,057	96	117	1,856	2,069	מסחר
92	6	17	29	160	3,108	3,661	160	674	2,876	3,710	בתי מלון שירותי הארחה ואוכל
26	8	6	28	34	1,301	2,057	34	26	2,104	2,164	תחבורה ואחסנה
34	-	(11)	21	26	9,678	15,841	26	99	21,170	21,295	מידע ותקשורת
174	20	32	75	218	4,883	7,244	218	109	6,925	7,252	שירותים פיננסיים
120	13	45	161	174	2,803	3,452	174	216	3,094	3,484	שירותים עסקיים אחרים
2,195	97	637	1,052	3,227	90,142	143,723	3,242	4,823	142,850	150,915	שירותים ציבוריים וקהילתיים
1,137	-	235	1,841	1,841	204,840	215,308	1,841	2,537	210,930	215,308	סך הכל מסחרי
686	88	262	72	266	27,210	42,153	266	359	41,533	42,158	אנשים פרטיים - הלוואות לדיור
4,018	185	1,134	2,965	5,334	322,192	401,184	5,349	7,719	395,313	408,381	אנשים פרטיים - אחר
-	-	-	-	-	1,034	1,034	-	-	2,829	2,829	סך הכל ציבור - פעילות בישראל
-	-	-	-	-	136	136	-	-	15,386	15,386	בנקים בישראל
4,018	185	1,134	2,965	5,334	323,362	402,354	5,349	7,719	413,528	426,596	ממשלת ישראל
פעילות לווים בחוץ לארץ											
69	-	34	161	250	5,279	8,295	256	401	7,938	8,595	סך הכל ציבור - פעילות בחוץ לארץ
-	-	-	-	-	17,393	17,584	-	-	17,851	17,851	בנקים בחוץ לארץ
1	-	-	1	1	531	673	1	-	1,329	1,330	ממשלות בחוץ לארץ
70	-	34	162	251	23,203	26,552	257	401	27,118	27,776	סך הכל פעילות בחוץ לארץ
4,088	185	1,168	3,127	5,585	346,565	428,906	5,606	8,120	440,646	454,372	סך הכל

(1) סיכון אשראי מאזני וסיכון אשראי חוץ מאזני, לרבות בגין מכשירים נגזרים (במיליוני שקלים חדשים) כולל: חובות⁽²⁾ - 3,46,565, אגרות חוב - 18,384, ניירות ערך שנשאלו או נרכשו במסגרת הסכמי מכר חוזר - 24, סיכון אשראי (מאזני וחובות מאזני) בגין מכשירים נגזרים - 7,058 וסיכון אשראי במכשירים פיננסיים חוץ מאזניים כפי שחושב לצורך מגבלות של לווה - 82,341.

(2) אשראי לציבור, אשראי לממשלות, פיקדונות בבנקים וחובות אחרים, למעט אגרות חוב וניירות ערך שנשאלו או נרכשו במסגרת הסכמי מכר חוזר.

(3) כולל בגין מכשירי אשראי חוץ מאזניים (מוציגים במאזן בסעיף התחייבויות אחרות).

(4) סיכון אשראי אשר דירוג האשראי שלו במועד הדוח תואם את דירוג האשראי לביצוע אשראי חדש בהתאם למדיניות הבנק.

(5) סיכון אשראי מאזני וחובות מאזני לא צובר, נחות או בהשגחה מיוחדת.

(6) כולל סיכון אשראי מאזני בסך של 1,388 מיליוני שקלים חדשים וסיכון אשראי חוץ מאזני בסך של 1,689 מיליוני שקלים חדשים שהועמדו לקבוצות רכישה מסוימות הנמצאות בהליכי בנייה. לפרטים בדבר חשיפות אשראי המבוססות על ידי מבטחי משנה בינלאומיים, ראה חשיפות עיקריות למדיניות זרות להלן.

דוח הדירקטוריון וההנהלה

ליום 30 בספטמבר 2023

סיכון אשראי לפי ענפי משק - המשך
 ליום 30 בספטמבר 2022
 סכומים מדווחים (במיליוני שקלים חדשים)

סיכון אשראי כולל ⁽¹⁾											פעילות לווים בישראל	
חובות ⁽²⁾ וסיכון אשראי חוץ מאזני (למעט נגזרים) ⁽³⁾										מזה:		ציבור - מסחרי
הפסדי אשראי ⁽³⁾					מזה:							
יתרת הפרשה להפסדי אשראי	מחיקות חשבוניות נטו	הוצאות בגין הפסדי אשראי	לא צובר	בעייתי ⁽⁵⁾	חובות ⁽²⁾	סך הכל	בעייתי ⁽⁵⁾	אשראי תקין שאינו בדירוג ביצוע אשראי	דירוג ביצוע אשראי ⁽⁴⁾	סך הכל		
21	1	6	12	21	942	1,202	21	14	1,167	1,202	חקלאות, ייעור ודיג	
8	-	3	2	7	327	855	7	-	992	999	כרייה וחציבה	
308	62	(86)	306	501	9,934	14,997	501	273	14,632	15,406	תעשייה וחרושת	
36	1	(2)	104	156	1,270	1,821	156	76	1,589	1,821	מזה: יהלומים	
324	(21)	103	177	649	25,006	49,802	649	766	48,477	49,892	בינוי ונדל"ן - בינוי ⁽⁶⁾	
96	-	6	114	139	6,967	7,675	139	329	7,718	8,186	בינוי ונדל"ן - פעילויות בנדל"ן	
75	20	29	12	14	4,921	8,740	14	12	9,004	9,030	אספקת חשמל ומים	
274	(15)	(3)	183	306	11,713	15,100	306	364	14,580	15,250	מסחר	
93	7	18	73	110	1,596	2,046	110	81	1,866	2,057	בתי מלון שירותי הארחה ואוכל	
87	(15)	(5)	120	162	2,033	2,601	162	174	2,297	2,633	תחבורה ואחסנה	
38	6	17	35	39	1,529	2,354	39	16	2,382	2,437	מידע ותקשורת	
52	-	27	24	32	10,385	14,917	32	140	19,262	19,434	שירותים פיננסיים	
180	22	47	132	261	4,720	6,897	261	123	6,521	6,905	שירותים עסקיים אחרים	
66	-	20	34	47	2,889	3,549	47	221	3,307	3,575	שירותים ציבוריים וקהילתיים	
1,622	67	182	1,224	2,288	82,962	130,735	2,288	2,513	132,205	137,006	סך הכל מסחרי	
862	-	88	1,302	1,302	193,616	207,661	1,302	1,894	204,465	207,661	אנשים פרטיים - הלוואות לדיר ⁽⁷⁾	
458	39	53	73	232	26,006	40,306	232	352	39,730	40,314	אנשים פרטיים - אחר	
2,942	106	323	2,599	3,822	302,584	378,702	3,822	4,759	376,400	384,981	סך הכל ציבור - פעילות בישראל	
-	-	-	-	-	730	986	-	-	2,830	2,830	בנקים בישראל	
-	-	-	-	-	6	6	-	-	10,914	10,914	ממשלת ישראל	
2,942	106	323	2,599	3,822	303,320	379,694	3,822	4,759	390,144	398,725	סך הכל פעילות בישראל	
פעילות לווים בחוץ לארץ												
סך הכל ציבור - פעילות בחוץ לארץ												
48	-	18	46	76	4,324	6,453	76	318	6,300	6,694	לארץ	
-	-	-	-	-	10,720	10,735	-	-	11,014	11,014	בנקים בחוץ לארץ	
1	-	-	1	1	333	333	1	-	1,650	1,651	ממשלות בחוץ לארץ	
49	-	18	47	77	15,377	17,521	77	318	18,964	19,359	סך הכל פעילות בחוץ לארץ	
2,991	106	341	2,646	3,899	318,697	397,215	3,899	5,077	409,108	418,084	סך הכל	

(1) סיכון אשראי מאזני וסיכון אשראי חוץ מאזני, לרבות בגין מכשירים נגזרים (במיליוני שקלים חדשים) כולל: חובות⁽²⁾ - 318,697 אגרות חוב - 13,703, ניירות ערך שנשאלו או נרכשו במסגרת הסכמי מכר חוזר - 914, נכסים בגין מכשירים נגזרים - 6,252 וסיכון אשראי במכשירים פיננסיים חוץ מאזניים כפי שחושב לצורך מגבלות של לווה - 78,518.

(2) אשראי לציבור, אשראי לממשלות, פיקדונות בבנקים וחובות אחרים, למעט אגרות חוב וניירות ערך שנשאלו או נרכשו במסגרת הסכמי מכר חוזר.

(3) כולל בגין מכשירי אשראי חוץ מאזניים (מוצגים במאזן בסעיף התחייבויות אחרות).

(4) סיכון אשראי אשר דירוג האשראי שלו במועד הדוח תואם את דירוג האשראי לביצוע אשראי חדש בהתאם למדיניות הבנק.

(5) סיכון אשראי מאזני וחוץ מאזני לא צובר, נחות או בהשגחה מיוחדת.

(6) כולל סיכון אשראי מאזני בסך של 1,227 מיליוני שקלים חדשים וסיכון אשראי חוץ מאזני בסך של 1,762 מיליוני שקלים חדשים שהועמדו לקבוצות רכישה מסוימות הנמצאות בהליכי בנייה, וכולל סיכון אשראי חוץ מאזני של 6,204 מיליוני שקלים חדשים בגינו נרכש ביטוח לתיק ערבויות חוק מכר ממבטחי משנה בינלאומיים.

(7) סוג מחדש.

דוח הדירקטוריון וההנהלה

ליום 30 בספטמבר 2023

סיכון אשראי לפי ענפי משק - המשך

ליום 31 בדצמבר 2022

סכומים מדווחים (במיליוני שקלים חדשים)

סיכון אשראי כולל ⁽¹⁾											פעילות לזוים בישראל
חובות ⁽²⁾ וסיכון אשראי חוץ מאזני (למעט נגזרים) ⁽³⁾						מזה:					
הפסדי אשראי ⁽³⁾						מזה:					
יתרת הפרשה להפסדי אשראי	מחיקות חשבוניות	הוצאות בגין הפסדי אשראי	לא צובר	בעייתי ⁽⁵⁾	סך הכל	סך הכל	בעייתי ⁽⁵⁾	אשראי תקין שאינו בדירוג ביצוע אשראי	דירוג ביצוע אשראי ⁽⁴⁾	סך הכל	
20	3	4	13	23	945	1,215	23	13	1,179	1,215	ציבור - מסחרי
6	-	1	10	15	323	834	15	-	967	982	חקלאות, ייעור ודיג
306	90	31	273	599	9,568	14,878	599	283	14,303	15,185	כרייה וחציבה
36	12	19	76	140	1,195	1,785	140	65	1,580	1,785	תעשייה וחרושת
340	36	118	159	625	25,918	50,035	625	1,430	48,065	50,120	מזה: יהלומים
116	-	18	106	166	7,248	7,910	166	251	8,012	8,429	בינוי ונדל"ן - בינוי ⁽⁶⁾
76	19	16	2	3	5,223	8,828	3	47	9,051	9,101	בינוי ונדל"ן - פעילויות בנדל"ן
292	(46)	11	169	373	11,183	14,757	373	571	13,947	14,891	אספקת חשמל ומים
95	10	-	50	92	1,532	1,974	92	86	1,807	1,985	מסחר
81	(12)	(8)	129	170	1,926	2,451	170	608	1,698	2,476	בתי מלון שירותי הארחה ואוכל
28	14	13	28	33	1,497	2,219	33	27	2,235	2,295	תחבורה ואחסנה
45	47	15	20	23	9,246	14,696	23	45	18,856	18,924	מידע ותקשורת
162	7	40	127	278	4,798	7,155	278	123	6,761	7,162	שירותים פיננסיים
88	1	44	130	165	2,705	3,347	165	218	2,992	3,375	שירותים עסקיים אחרים
1,655	169	303	1,216	2,565	82,112	130,299	2,565	3,702	129,873	136,140	שירותים ציבוריים וקהילתיים
											סך הכל מסחרי
902	-	99	1,329	1,329	196,703	208,125	1,329	2,072	204,724	208,125	אנשים פרטיים - הלוואות לדיוור
512	67	97	56	228	26,535	41,043	228	360	40,459	41,047	אנשים פרטיים - אחר
3,069	236	499	2,601	4,122	305,350	379,467	4,122	6,134	375,056	385,312	סך הכל ציבור - פעילות בישראל
-	-	-	-	-	1,149	1,648	-	-	3,417	3,417	בנקים בישראל
-	-	-	-	-	18	18	-	-	11,065	11,065	ממשלת ישראל
3,069	236	499	2,601	4,122	306,517	381,133	4,122	6,134	389,538	399,794	סך הכל פעילות בישראל
											פעילות לזוים בחוץ לארץ
35	33	33	11	39	5,006	7,171	39	482	6,850	7,371	סך הכל ציבור - פעילות בחוץ לארץ
-	-	-	-	-	17,485	17,502	-	-	17,764	17,764	בנקים בחוץ לארץ
1	-	-	-	-	300	300	-	-	1,757	1,757	ממשלות בחוץ לארץ
36	33	33	11	39	22,791	24,973	39	482	26,371	26,892	סך הכל פעילות בחוץ לארץ
3,105	269	532	2,612	4,161	329,308	406,106	4,161	6,616	415,909	426,686	סך הכל

(1) סיכון אשראי מאזני וסיכון אשראי חוץ מאזני, לרבות בגין מכשירים נגזרים (במיליוני שקלים חדשים) כולל: חובות⁽²⁾ - 329,308, אגרות חוב - 14,492 ניירות ערך שנשאלו או נרכשו במסגרת הסכמי מכר חוזר - 315, סיכון אשראי (מאזני וחוץ מאזני) בגין מכשירים נגזרים - 5,773 וסיכון אשראי במכשירים פיננסיים חוץ מאזניים כפי שחושב לצורך מגבלות של לווה - 76,798.

(2) אשראי לציבור, אשראי לממשלות, פיקדונות בבנקים וחובות אחרים, למעט אגרות חוב וניירות ערך שנשאלו או נרכשו במסגרת הסכמי מכר חוזר.

(3) כולל בגין מכשירי אשראי חוץ מאזניים (מוצגים במאזן בסעיף התחייבויות אחרות).

(4) סיכון אשראי אשר דירוג האשראי שלו במועד הדוח תואם את דירוג האשראי לביצוע אשראי חדש בהתאם למדיניות הבנק.

(5) סיכון אשראי מאזני וחוץ מאזני לא צובר, נחות או בהשגחה מיוחדת.

(6) כולל סיכון אשראי מאזני בסך של 1,352 מיליוני שקלים חדשים וסיכון אשראי חוץ מאזני בסך של 1,779 מיליוני שקלים חדשים שהועמדו לקבוצות רכישה מסוימות הנמצאות בהליכי בנייה, וכולל סיכון אשראי חוץ מאזני בסך של 7,310 מיליוני שקלים חדשים בגינו נרכש ביטוח לתיק ערבות חוק מכר וערבות ביצוע בנוסח חוק מכר ממבטחי משנה בינלאומיים.

דוח הדירקטוריון וההנהלה

ליום 30 בספטמבר 2023

חשיפה למדינות זרות⁽¹⁾

סכומים מדווחים (במיליוני שקלים חדשים)

חלק א' - מידע בדבר סך החשיפות למדינות זרות ובדבר חשיפות למדינות שסך סכום החשיפה לכל אחת מהן הוא מעל 1% מסך נכסי המאוחד או מעל 20% מההון, לפי הנמוך (במיליוני שקלים חדשים):

המדינה	30 בספטמבר 2023			30 בספטמבר 2022 ⁽²⁾			31 בדצמבר 2022 ⁽²⁾		
	מאזנית ⁽⁴⁾	סך הכל	חוי מאזנית ⁽⁶⁾⁽⁵⁾⁽⁴⁾	מאזנית ⁽⁴⁾	סך הכל	חוי מאזנית ⁽⁶⁾⁽⁵⁾⁽⁴⁾	מאזנית ⁽⁴⁾	סך הכל	חוי מאזנית ⁽⁶⁾⁽⁵⁾⁽⁴⁾
ארצות הברית	22,054	24,393	14,389	16,016	21,520	1,483	23,003	1,483	23,003
ברבדוס ⁽⁷⁾	5,463	5,463	5,931	5,931	5,803	-	5,803	-	5,803
אחרות ⁽⁸⁾	11,108	21,343	6,861	7,347	6,733	8,932	15,665	8,932	15,665
סך כל החשיפות למדינות זרות	38,625	51,199	27,181	29,294	34,056	10,415	44,471	10,415	44,471
מזה: למדינות יוון, פורטוגל, ספרד, איטליה	63	139	54	60	52	4	56	4	56
מזה: סך כל החשיפות למדינות LDC	680	815	629	687	608	86	694	86	694

- (1) על בסיס סיכון סופי, לאחר השפעת ערביות, בסחונות נדילים ונגזרי אשראי.
- (2) סיכון אשראי מאזני וחוי מאזני בגין מכשירים נגזרים מוצג לאחר הפחתת סיכון אשראי, בהתאם לעדכון הוראות הדיווח לציבור בחודר מיום 24 ביולי 2022, בעקבות פרסום הוראה 203A.
- (3) סווג מחדש
- (4) סיכון אשראי מאזני וחוי מאזני, מוצגים לפני השפעת הפרשה להפסדי אשראי, ולפני השפעת ביטחונות המותרים ליניקי לצורך חבות של לווה ושל קבוצת לווים.
- (5) סיכון אשראי במכשירים פיננסיים חוי מאזניים כפי שחושב לצורך מגבלות חבות של לווה בהתאם להוראות ניהול בנקאי תקין 313.
- (6) יתרת החשיפה החוי מאזנית כוללת סך של 7,371 מיליוני שקלים חדשים אשר עיקרו בגין רכישת ביטוח מסבטי משנה בינלאומיים לתיק ערביות חוק מחר של לווים בענף הנדל"ן בישראל. (ליום 30 בספטמבר 2022 - 6,239 מיליוני שקלים חדשים, ליום 31 בדצמבר 2022 - 7,343 מיליוני שקלים חדשים).
- (7) החשיפה הינה בגין פוליסות ביטוח המגבות תיקי משכנתאות בישראל. חברת הביטוח הרשומה בברבדוס הינה חברת בת של קבוצת ביטוח בינלאומית המאוגדת בקנדה.
- (8) יתרת החשיפה המאזנית כוללת סך של 3,612 מיליוני שקלים חדשים, בגין רכישת ביטוח מסבטי משנה בינלאומיים לתיק של הלוואות למימון קרקע ללווים בענף הנדל"ן בישראל.

חלק ב' - מידע בדבר מדינות שסך החשיפה לכל אחת מהן הינו בין 0.75% לבין 1% מסך הנכסים במאוחד או בין 15% לבין 20% מההון, לפי הנמוך (במיליוני שקלים חדשים):

לימים 30 בספטמבר 2023, 30 בספטמבר 2022 ו-31 בדצמבר 2022, לא קיימות מדינות זרות אשר סכום החשיפות המאזניות בגינן גבוה מהסך הנדרש לגילוי זה.

חלק ג' - מידע בדבר חשיפה מאזנית למדינות זרות עם בעיות נזילות

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2022	לשנה שהסתיימה ביום 30 בספטמבר 2022	לשנה שהסתיימה ביום 30 בספטמבר 2023	סכום החשיפה בתחילת תקופת הדיווח
-	-	5,803	שינויים נטו בסכום החשיפה
5,803	5,931	(340)	סכום חשיפה בסוף תקופת הדיווח
5,803	5,931	5,463	

בהתאם להנחיות בנק ישראל, מדינה שקיבלה סיוע מקרן המטבע הבינלאומית, נחשבת למדינה עם בעיות נזילות. החשיפה לעיל היא מול חברת ביטוח המגבה תיקי משכנתאות, ולמצב הנזילות במדינה לא צפויה להיות השפעה על יכולת התשלום במקרה של תביעות עתידיות על ידי הבנק.

(4) החשיפה הינה בגין פוליסות ביטוח המגבות תיקי משכנתאות בישראל. חברת הביטוח הרשומה בברבדוס הינה חברת בת של קבוצת ביטוח בינלאומית המאוגדת בקנדה.

דוח הדירקטוריון וההנהלה

ליום 30 בספטמבר 2023

חשיפת אשראי למוסדות פיננסיים זרים

להלן נתוני חשיפת הבנק למוסדות פיננסיים זרים⁽²⁾⁽⁴⁾ (במיליוני שקלים חדשים):

דירוג אשראי חיצוני	סיכון אשראי מאזוני ⁽³⁾	סיכון אשראי חוץ מאזני נוכחי ⁽⁴⁾	חשיפת אשראי נוכחית
30 בספטמבר 2023			
AAA עד AA- ⁽⁷⁾	6,753	4,774	11,527
A+ עד A-	3,205	3,309	6,514
BBB+ עד BBB-	-	5	5
BB+ עד B-	-	-	-
נמוך מ: B-	-	-	-
ללא דירוג	1	23	24
סך הכל חשיפת אשראי למוסדות פיננסיים זרים	9,959	8,111	18,070

דירוג אשראי חיצוני	סיכון אשראי מאזוני ⁽³⁾	סיכון אשראי חוץ מאזני נוכחי ⁽⁴⁾	חשיפת אשראי נוכחית
30 בספטמבר 2022			
AAA עד AA-	6,649	6,350	12,999
A+ עד A-	1,603	819	2,422
BBB+ עד BBB-	22	17	39
BB+ עד B-	-	4	4
נמוך מ: B-	-	-	-
ללא דירוג	2	6	8
סך הכל חשיפת אשראי למוסדות פיננסיים זרים	8,276	7,196	15,472

דירוג אשראי חיצוני	סיכון אשראי מאזוני ⁽³⁾	סיכון אשראי חוץ מאזני נוכחי ⁽⁴⁾	חשיפת אשראי נוכחית
31 בדצמבר 2022			
AAA עד AA- ⁽⁷⁾	6,162	7,273	13,435
A+ עד A-	875	845	1,720
BBB+ עד BBB-	3	20	23
BB+ עד B-	-	-	-
נמוך מ: B-	-	-	-
ללא דירוג	1	18	19
סך הכל חשיפת אשראי למוסדות פיננסיים זרים	7,041	8,156	15,197

- (1) מוסדות פיננסיים זרים כוללים: בנקים, בנקים להשקעות, ברוקרים דילרים, חברות ביטוח, גופים מוסדיים וגופים בשליטת הגופים הללו. חשיפת הבנק הינה, רובה ככולה, לבנקים ולבנקים להשקעות, הרשומים בעיקרם בארצות הברית, ברבדוס, גרמניה, אירלנד, צרפת ושוויץ.
- (2) לאחר ניכוי ההפרשות להפסדי אשראי.
- (3) פיקדונות בבנקים, אשראי לציבור, השקעות באגרות חוב, ניירות ערך שנשאלו או נרכשו במסגרת הסכמי מכר חוזר וסיכון אשראי מאזני אחר בגין מכשירים נגזרים.
- (4) יתרת החשיפה החוץ מאזנית למוסדות פיננסיים כוללת סך של 7,371 מיליוני שקלים חדשים ליום 30 בספטמבר 2023 (ליום 30 בספטמבר 2022 - 6,239 מיליוני שקלים חדשים וליום 31 בדצמבר 2022 - 7,343 מיליוני שקלים חדשים) בגין רכישת ביטוח ממבטחי משנה בינלאומיים לתיק ערבויות חוק מכר של לווים בענף הנדל"ן בישראל וכן, ערבויות והתחייבויות נוספות למתן אשראי, לרבות ערבויות להבטחת חבות של צד ג'.
- (5) מוצג לאחר קיזוז שווי הוגן של התחייבויות בגין מכשירים נגזרים לצדדים נגדיים החתומים על הסכמי התחשבות נטו.
- (6) בגין קיזוז ההפקדות במזומן המהוות בטוחה ונוגעות לעסקאות בגין מכשירים פיננסיים נגזרים.
- (7) קיימת חשיפה של קבוצת הבנק למוסדות פיננסיים זרים כהגדרתן בהוראות ניהול בנקאי תקין מספר 202 העולה על 15% מבסיס ההון: חשיפה למדינת ברבדוס בסך של 5,463 מיליוני שקלים חדשים בדירוג שקול AA- (סך החשיפה בסוף שנת 2022 הייתה 5,803 מיליוני שקלים חדשים בדירוג שקול AA-).

דוח הדירקטוריון וההנהלה

ליום 30 בספטמבר 2023

כתוצאה מהעלייה בשיעורי האינפלציה, החלו בנקים מרכזיים רבים ליישם מדיניות של ריסון מוניטארי והעלאת שיעורי הריבית. שיעורי הריביות הגבוהים נמשכו גם בתשעת החודשים הראשונים של 2023. להתפתחות המדיניות והמאקרו-כלכליות היו השלכות שליליות על המערכת הפיננסית העולמית. בנקים רבים רשמים ירדת ערך בתיקי ניירות הערך שלהם וקיים חשש לעלייה באשראי לא צובר בענפים מסוימים, לרבות נדל"ן מסחרי והיי-טק.

החל מהרבעון הראשון של שנת 2023, בעקבות קריסתם של מספר בנקים באירופה ובארצות הברית, הרחיב הבנק את המעקב ההדוק לניטור החשיפות למוסדות פיננסיים. יצוין כי חשיפת הבנק לגופים הפיננסיים שנפגעו הינה נמוכה מאוד.

חשיפות האשראי המוצגות לעיל אינן כוללות חשיפות למוסדות פיננסיים שיש להם ערבות מפורשת ומלאה של ממשלות, ואינן כוללות השקעות בניירות ערך מגובי נכסים. למידע נוסף לגבי הרכב חשיפות האשראי בגין מכשירים נגזרים מול בנקים ודילרים/ברוקרים (מקומיים וזרים), ראה ביאור 11.1 לדוחות הכספיים.

חלק מהחשיפות הנכללות בטבלה לעיל נכללות גם במסגרת סיכון אשראי לפי ענפי משק, תחת ענף "שירותים פיננסיים". במסגרת זו נכללים פיקדונות בבנקים, אשראי לציבור, השקעות באגרות חוב של הציבור ונכסים אחרים בגין מכשירים נגזרים. עסקאות עתידיות, המשוקלות בהתאם לכללי הוראת ניהול בנקאי תקין מספר 313, נכללות כחלק מסיכון האשראי החוץ מאזני, ואינן נכללות בטבלה לעיל.

במסגרת מדיניות ניהול החשיפות למוסדות פיננסיים זרים, קובע דירקטוריון הבנק, בין היתר, את תיאבון הסיכון, קרי, את מגבלות החשיפות המקסימליות למדינות ולמוסדות פיננסיים זרים, תוך התאמת גובה החשיפה להערכת הסיכון לגבי כל מדינה ומוסד פיננסי. מגבלות החשיפה נקבעות, בין היתר, על בסיס הנתונים הפיננסיים של המדינות והמוסדות הפיננסיים השונים, הערכת הבנק את רמת הסיכון, ובאופן המונע ריכוזיות של החשיפות.

מגבלות החשיפה לכל מוסד כוללות היקפי חשיפה מקסימליים וטווחי זמן מקסימליים לפירעון עבור סוגים שונים של פעילויות ועסקאות. לצורך כך, נלקח בחשבון גם קיומו (או אי קיומו) של הסכם קיזוז לפעולות בנגזרים מול אותו מוסד פיננסי. כמו כן, נקבע במסגרת המדיניות, מדרג סמכויות לאישורן של עסקאות ספציפיות בתחום מגבלות החשיפה. בהתאם לצורך הבנק מתאים את מגבלות החשיפה מעת לעת.

מתוך סך החשיפה של קבוצת הבנק, סכום של 624 מיליוני שקלים חדשים הוא מול שלוחות בינלאומיות של מוסדות פיננסיים בארצות הברית, ומרביתן בגין פעילות בנגזרים. עיקר חשיפה זו היא מול הבנקים הגדולים בארצות הברית, המדורגים בדירוג A+ ומעלה, רובם בנקים גלובליים החשובים מערכתית (G-SIBs) עליהם חלות דרישות רגולטוריות מחמירות, הכוללות השתתפות במבחני לחץ ודרישות הון מוגברות. לכל הבנקים פרופיל אשראי איתן ומקורות מימון מגוונים. הם פועלים בכל רחבי ארצות הברית וגם גלובלית, ומעניקים מגוון רחב של שירותים בנקאיים, קמעונאיים מסחריים ותאגידיים.

הבנק עוקב אחר פרסומים ודירוגים ציבוריים וכל מידע נוסף ככל שקיים וזמין ביחס למוסדות פיננסיים להם הוא חשוף, ובהתאם לצורך בוחן את מגבלות החשיפה ואת החשיפה בפועל.

הבנק מביא בחשבון את מועדי הפירעון של חשיפות האשראי במסגרת צרכי הנזילות של הבנק. פיקדונות כספיים מופקדים בדרך כלל לתקופות קצרות, ואילו חשיפה בגין נגזרים והשקעות בניירות ערך הינה לתקופות ממושכות יותר.

סיכון האשראי לדירור והתפתחות

במסגרת ניהול סיכונים האשראי, נוקט הבנק אמצעים שונים לניהול, בקרת והפחתת סיכונים הנובעים ממתן אשראי לדירור. תחום הלוואות הדירור הינו בעל משקל מהותי מכלל סיכון האשראי של הבנק, אך יחד עם זאת, תחום זה מאופיין בפזיזות גבוהה וברמת סיכון נמוכה בשל פיזור רחב של לווים, המשתייכים לענפי המשק השונים, שיעורי מימון נמוכים יחסית, פיזור גיאוגרפי נרחב של הנכסים המשועבדים ושימוש במפחית סיכון שונים וביניהם ביטוחי נכס וביטוחי חיים, למזעור סיכונים האשראי בתחום. מדיניות הבנק בתחום המשכנתאות מבוססת על גישה פרטנית להגבלת הסיכון הספציפי בכל הלוואה באמצעות בחינת מאפייני סיכון שונים. מאפיינים אלה כוללים בדיקת טיב הלווים ויכולתם לעמוד בהחזרים השוטפים גם בתרחישים של שינוי ריבית, שיעור החזר ביחס להכנסה הקבועה של משק הבית, בדיקת נתוני העסקה ושיעור המימון. לעיתים דורש הבנק את קיומם של חיזוקים, כגון ערבים להלוואה, יכולת החזר מוכחת שאינה מבוססת על הכנסה שוטפת של הלווה, וחיזוקים נוספים בהתאם לצורך.

הבנק מבצע באופן שוטף פעילויות לבקרה ולניהול הסיכון הגלום באשראי לדירור, באחריות החטיבה הקמעונאית, החטיבה לבקרת סיכונים וגורמים נוספים בבנק. פעילות זו כוללת גם ניטור וניתוח התיק לפי גורמי הסיכון המרכזיים וכן אמידת הסיכון בתיק במודל מתקדם לדירוג אשראי לדירור הכולל דירוג לכל הלוואה וחישוב ההסתברות לכשל ופוטנציאל ההפסד במקרה של כשל, וביצוע מגוון תרחישי קיצון, הבוחנים את השפעת השינויים בגורמים המאקרו כלכליים על רמת הסיכון של התיק, ובעיקר, השפעת שינוי בשיעור האבטלה, שינויים במחירי הדירור ושינויים בשיעור הריבית.

מדיניות הבנק בתחום המשכנתאות מבוססת על גישה פרטנית להגבלת הסיכון הספציפי בכל הלוואה באמצעות בחינת מאפייני סיכון שונים, וניתוח הבקשה להלוואה לפי גורמי סיכון הקשורים הן לטיב הלווים והן מהות העסקה שמקבל הבנק.

בעת הערכת טיב הלווים נבחנים בין היתר: הכנסה לנפש, יציבות ההכנסה, ותק ועוד. בנוסף, בעת אישור הלוואה ניתן משקל גבוה ליחס החזר מההכנסה הקבועה של משק הבית (PTI) וזאת על מנת לבחון את יכולת החזר של משק הבית, לרבות בתרחישים של עליית ריבית.

כמו כן, נבחנים גורמי סיכון הקשורים לעסקה ולביטחונות, כגון מטרת הלוואה, שיעור המימון, המיקום הגאוגרפי של הבטוחה, ממצאי בדיקות שמאי ועוד.

לעיתים דורש הבנק חיזוקים נוספים כגון ערבים להלוואה, יכולת החזר מוכחת שאינה מבוססת על הכנסה שוטפת של הלווה, וחיזוקים נוספים. לבנק מודל מתקדם לדירוג אשראי לדירור הכולל דירוג לכל הלוואה וחישוב פוטנציאל ההפסד במקרה של כשל. מודל זה מהווה חלק ממערך ניטור הסיכונים הקיים של הבנק.

לפרטים נוספים על התפתחות סיכון האשראי לדירור ראה פרק חומרת גורמי הסיכון לעיל.

דוח הדירקטוריון וההנהלה

ליום 30 בספטמבר 2023

תיאבון ופרופיל הסיכון בתחום המשכנתאות

הבנק קבע במסגרת מדיניות סיכוני האשראי מגבלות שונות על פעילות האשראי לדירור, בהתחשב בגורמי הסיכון המרכזיים, גורמים אלה נבחנים מעת לעת ובהתאם מתווספות מגבלות על פי הצורך, קרי, על פי פרופיל הסיכון של תיק המשכנתאות בפועל ומגמת התפתחותו והוראות רגולטוריות של בנק ישראל.

מגבלות אלה מהוות כמכלול את תיאבון הסיכון של הבנק בתחום המשכנתאות המוגדר באמצעות מספר רב של מדדי סיכון הבוחנים היבטי סיכון אשראי וריכוזיות ברמת הביצועים השוטפים והתיק הכולל. מדדים אלה כוללים, בין השאר, את שיעור המימון בהלוואה, מיקום הנכס (סיכון גיאוגרפי), מדד איכות האשראי (ראה להלן במסגרת בקרת האשראי), יחס החדר מהכנסה, מטרת ההלוואה, תקופת ההלוואה, תמהיל המסלולים בהלוואה, סוג הנכס, איכות המסמכים, ריבית נורמטיבית, עושר פיננסי ומגבלות צולבות על שילוב של מספר פרמטרים.

הניטור השוטף של פרופיל הסיכון של תיק המשכנתאות, והתפתחותו לאורך זמן לנוכח תיאבון הסיכון שנקבע, מעלה כי מדדי הסיכון המובילים ממשכימים להיות יציבים ואינם מצביעים בשלב זה על הרעה מהותית או שינוי מהותי ברמת הסיכון, אך שוררת אי וודאות הקיימת בנוגע להמשך ההתפתחויות בסביבה המאקרו כלכלית והיקף ההשפעה על הבנק. מדדים אלה כוללים את שיעורי המימון, יחס החדר להכנסה, שיעורי האובליגו בכשל, ובפרט שיעורי הפיגור בהלוואות חדשות (בנות שנה), נתון המצביע על איכות החיתום הגבוהה בבנק. יצוין, כי שיעור המימון הממוצע של תיק המשכנתאות של הבנק (לסוף חודש ספטמבר 2023) עומד על כ-55.0% (שיעור המשקף את שיעור המימון בעת מתן האשראי - ראה הרחבה להלן).

הבנק בוחן את מדדי הסיכון ורמות הסיכון באופן מתמיד ומתאימם ככל הנדרש לפעילות העסקית השוטפת, בכפוף ובהלימה לתיאבון הסיכון ובמידה ופוטנציאל הסיכון העתידי יקטן, רמת הסיכון בתיק האשראי לדירור תרד חזרה לנמוכה.

להלן היקפי מתן המשכנתאות במגזר משקי הבית:

היקפי ביצוע (במיליוני שקלים חדשים)			
שיעור שינוי באחוזים	תשעה חודשים		
	2022	2023	
			משכנתאות שבוצעו (לדירור ולכל מטרה)
(47.3)	38,787	20,450	מכספי הבנק
			מכספי האוצר:
(50.5)	186	92	הלוואות מוכונות
(3.6)	83	80	הלוואות עומדות ומענקים
(47.2)	39,056	20,622	סך הכל הלוואות חדשות
32.8	5,034	6,683	הלוואות שמוחזרו
(38.1)	44,090	27,305	סך הכל ביצועים
(22.3)	49,445	38,402	מספר לווים (כולל מיחזורים)

דוח הדירקטוריון וההנהלה

ליום 30 בספטמבר 2023

להלן פרטים בדבר מאפייני סיכון שונים בתיק ההלוואות לדיור⁽¹⁾ ליום 30 בספטמבר 2023 (במיליוני שקלים חדשים):

שיעור מימון	שיעור החזר	גיל ההלוואה ⁽²⁾ (הזמן שחלף ממועד מתן ההלוואה)					עד 3 חודשים	מההכנסה הקבועה	שיעור מימון
		עד 10 שנים	10-5 שנים	5-2 שנים	2-1 שנים	עד שנה			
60%	עד 35%	12,906	27,557	33,396	18,466	7,707	2,522	35%	עד 60%
	35%-50%	3,054	4,749	5,101	4,311	2,482	647	50%-35%	
	50%-80%	945	55	40	17	2	-	80%-50%	
	מעל 80%	77	13	2	-	-	-	מעל 80%	
75%-60%	עד 35%	4,650	12,852	24,901	14,693	4,748	1,567	35%	עד 75%
	35%-50%	1,151	1,902	3,697	4,138	2,319	610	50%-35%	
	50%-80%	268	10	18	16	3	3	80%-50%	
	מעל 80%	18	-	-	-	-	-	מעל 80%	
מעל 75%	עד 35%	1,217	326	645	297	197	48	35%	מעל 75%
	35%-50%	297	61	75	55	37	4	50%-35%	
	50%-80%	77	2	1	1	-	-	80%-50%	
	מעל 80%	13	-	-	-	-	-	מעל 80%	
סך הכל		24,673	47,527	67,876	41,994	17,495	5,401		סך הכל
חזה:									
		1,187	3,095	6,340	6,963	3,082	876		הלוואות שניתנו בסכום מקורי גבוה מ-2 מיליון שקלים חדשים
10.5%	4.8%	6.5%	9.3%	16.6%	17.6%	16.2%			אחוז מסך האשראי לדיור
הלוואות בריבית משתנה:									
		8,169	13,662	21,875	15,351	3,620	167		לא צמודות בריבית פריים
		2,702	433	1,988	3,492	1,672	62		צמודות למדד ⁽³⁾
		813	925	1,173	825	255	17		במטבע חוץ ⁽³⁾
סך הכל		11,684	15,020	25,036	19,668	5,547	246		סך הכל
		33.1%	28.7%	32.2%	36.6%	20.7%	3.1%		הלוואות לא צמודות בריבית פריים מסך האשראי לדיור
		11.0%	0.9%	2.9%	8.3%	9.6%	1.1%		הלוואות צמודות למדד בריבית משתנה מסך האשראי לדיור
		6.5%	0.8%	1.1%	0.8%	1.3%	1.0%		הלוואות בשיעור מימון גבוה מ-75% מסך האשראי לדיור

(1) יתרת הלוואות לדיור לאחר הפרשה להפסדי אשראי.

(2) יתרות האשראי המוצגות לעיל מחולקות לקבוצות גיל בהתאם למועד בו החל הביצוע הראשון של ההלוואה, והן כוללות באותה קבוצת גיל גם את יתרות האשראי שניתנו בפועל בתקופות מאוחרות יותר.

בנוסף, מחזוריים של הלוואות, אינם משנים את גיל ההלוואה, כלומר יתרת ההלוואה משויכת למועד המקורי של העמדת הלוואה. אופן טיפול זה רלוונטי גם למחזור של הלוואות "מוכונות" שהועמדו במקורן באחריות המדינה ומחזורו להלוואות באחריות הבנק.

(3) בהתאם להוראות הפיקוח על הבנקים, נכללות הלוואות בהן מתעדכן שיעור הריבית בתדירות של עד 5 שנים (ולא עד בכלל).

מאפייני תיק האשראי לדיור של הבנק

מדיניות הבנק בתחום המשכנתאות מבוססת על גישה שמרנית, תוך הגבלת הסיכון הספציפי בכל הלוואה באמצעות בחינת מאפיינים שונים. מאפיינים אלה כוללים את שיעור המימון, שיעור החזר ביחס להכנסה הקבועה של הלווה, ויכולת הלווה לעמוד בהחזרים השוטפים גם בתרחישים של שינוי בריבית. במקרים בהם ניתנות הלוואות בעלות מאפיינים שאינם עומדים באחד או יותר מהסטנדרטים שקבע הבנק למאפיינים האמורים, מחייב הבנק את קיומם של חיזוקים אחרים, כגון ערבים להלוואה, יכולת החזר מוכחת שאינה מבוססת על הכנסה שוטפת של הלווה, ועוד. בשנים האחרונות, לאור ההתרחבות בשוק הדיור והריבית הנמוכה יחסית ששוררת במשק, הגביר הבנק את האמצעים הננקטים לניטור וצמצום הסיכון, באופן שבא לידי ביטוי במאפייני הסיכון של ההלוואות, כפי שיפורט להלן (כל הנתונים להלן נכונים ליום 30 בספטמבר 2023).

שיעור המימון

אחד הפרמטרים המרכזיים המשמשים את הבנק למזעור הסיכון בתיק האשראי לדיור הינו שיעור המימון (היחס שבין סכום ההלוואה לבין שווי הנכס המשמש כביטחון).

שיעור המימון הממוצע של תיק המשכנתאות של הבנק ליום 30 בספטמבר 2023 עומד על 55.0% בהשוואה ל-53.9% ביום 30 בספטמבר 2022 ול-54.6% ליום 31 בדצמבר 2022. מתוך היקפו הכולל של תיק האשראי של הבנק, בסך 205.0 מיליארדי שקלים חדשים, כ-98.3% ניתן בשיעור מימון מקורי נמוך מ-75%, המבטיח את ההלוואה גם במקרה קיצון של ירידה משמעותית בשווי הנכס המשמש לביטחון.

שיעור המימון בדיווח זה הינו שיעור המימון ההיסטורי שחושב במועד אישור ההלוואה, והוא אינו מביא בחשבון פירעונות שוטפים, המקטינים את יתרת ההלוואה, ושינויים בשווי הנכסים המשמשים כביטחון. העלייה המשמעותית במחירי הדיור החל מסוף שנת 2008, ומנגד צמצום יתרות ההלוואות בגין

דוח הדירקטוריון וההנהלה

ליום 30 בספטמבר 2023

הפירעונות השוטפים, מביאים לירידה בשיעור המימון העדכני להיום, וכאמור לעיל, בהתבסס על השינויים בערכי הנכסים על פי אומדן הלשכה המרכזית לסטטיסטיקה, אל מול יתרות התיק הנוכחיות. שיעור זה נמוך משיעור המימון ההיסטורי. היקף ההלוואות שניתנו בשיעור מימון גבוה מ-75% בשנתים האחרונות, מגיע ל-0.7 מיליארדי שקלים חדשים, המהווים כ-0.3% בלבד מתיק ההלוואות לדירור.

יצוין בהקשר זה כי שיעור המימון הממוצע של הבנק ליום 30 בספטמבר 2023, בהתחשב ביתרות לסילוק עדכניות (ללא עדכון של ערך הנכס בעקבות שינויים במחירי הדירור) היה יורד כדלקמן: בהלוואות שאילן עד שנה, בשיעור של כ-3.6% בהלוואות שאילן שנה עד 5 שנים, בשיעור של כ-4.7%, בהלוואות שאילן מעל 5 שנים, בשיעור של כ-17.5% ובסך כל ההלוואות, בשיעור של כ-9.1%.

שיעור ההלוואות שניתנו בשיעור מימון גבוה (מ-75%) מסך תיק האשראי לדירור של הבנק הינו 0.7% באשראי שניתן לפני שנה ועד שנתיים, 1.5% באשראי שניתן לפני 3 חודשים ועד שנה, ו-1.1% באשראי שניתן ברבעון השלישי של שנת 2023.

שיעור החזר מההכנסה הקבועה

שיעור המימון בהלוואה לדירור משמש מדד למידת הביטחון של ההלוואה, ללא קשר למאפייני הלווה עצמו. לכן, בנוסף על כך, בעת אישור משכנתא, מחייב הבנק את הלווה להציג יכולת לעמוד בפירעונות השוטפים של ההלוואה כסדרם, בעיקר באמצעות חישוב שיעור החזר החודשי מתוך ההכנסה הקבועה של הלווה.

שיעור החזר הממוצע בתיק האשראי לדירור של הבנק הוא 26.3%. כ-82.5% מתוך תיק המשכנתאות של הבנק ניתן ללווים ששיעור החזר שלהם נמוך מ-35% (שיעור החזר הממוצע ללווים אלה: כ-23.3%). כ-16.8% מתיק המשכנתאות ניתן ללווים בעלי שיעור החזר של 35% עד 50% (שיעור החזר הממוצע ללווים אלה: כ-39.1%). כ-0.8% בלבד מתוך המשכנתאות ניתן ללווים בעלי שיעור החזר גבוה מ-50%.

ההלוואות ששיעור החזר בהן גבוה, הינן הלוואות הניתנות ללווים בעלי היקף גדול של רכוש נוסף, או שההכנסה הפנויה לנפש לאחר הפחתת התשלום בגין המשכנתא גבוהה, או כאשר יכולת החזר שלהם אינה מבוססת בהכרח על הכנסה שוטפת, או בהתקיים חיזוקים נוספים להלוואה, מעבר לנכס הממושכן וליכולת החזר של הלווה עצמו, כגון ערבים בעלי איתנות פיננסית שלעיתים אף משלמים חלק מההחזר החודשי. בנוסף, בעת אישור ההלוואה ללקוחות אלו ניתן משקל גבוה ליחס החזר מההכנסה בהתאם "לריבית נורמטיבית" וזאת על מנת לבחון את יכולת החזר של משק הבית בתרחיש של עלית ריבית.

הלוואות בריבית משתנה

הבנק מאפשר ללקוחותיו ליטול הלוואות לדירור הכוללות חלק בריבית משתנה הן במסלול הצמוד (מדד, מטבע חוץ) והן במסלול הלא צמוד (הלוואות שקליות).

ביום 27 בדצמבר 2020 פרסם בנק ישראל עדכון להוראת ניהול בנקאי תקין מספר 329 בנושא מגבלות למתן הלוואות לדירור. העדכון כולל ביטול מגבלת ריבית הפריים, כך שנותרה המגבלה שלפחות שליש מסך המשכנתא יינתן בריבית קבועה, ועד שני השלישים הנותרים יינתנו בריבית משתנה. התיקונים להוראה לפי החוזר הינם החל מיום 17 בינואר 2021. עבור הלוואה לדירור המיועדת למימון פירעון מוקדם של הלוואה בבנק או בבנק אחר חל התיקון ביום 28 בפברואר 2021.

הבנק מעמיד לרשות לקוחותיו את הידע והמומחיות של עובדיו לצורך הבנת הסיכונים בהלוואה בריבית משתנה והאופן בו ניתן לצמצם או להימנע מסיכון זה. הבנק מייעץ ללקוחותיו לייחס משקל ראוי לסיכון זה ולנהוג בהחלטות בהחלטתם על הרכב ההלוואה.

היקף ההלוואות צמודות הפריים שניתנו בשנתיים האחרונות, המהוות את מרכיב הסיכון העיקרי במשכנתאות אלה, מגיע ל-1.9 מיליארדי שקלים חדשים, המהווים כ-9.3% מתיק ההלוואות לדירור.

יצוין כי לפני אישור הלוואה לא צמודה בריבית פריים, בדומה לאישורי הלוואות במסלולים אחרים בריבית משתנה, בוחן הבנק את יכולת החזר של הלווה בתרחיש בו יעלה שיעור ריבית הפריים לשיעור "ריבית נורמטיבית".

היקף ההלוואה

היקף ההלוואות שנתן הבנק בסכום מקורי גבוה מ-2 מיליוני שקלים חדשים הגיע ביום 30 בספטמבר 2023 ל-21.5 מיליארדי שקלים חדשים, המהווים כ-10.5% מתיק האשראי לדירור של הבנק.

לפרטים נוספים בדבר סיכון האשראי לדירור, ראה דוח הסיכונים לשנת 2022 באתר האינטרנט של הבנק.

סיכון תפעולי

תיאור הסיכון והתפתחותו

הסיכון התפעולי הינו מהותי בשל קיומו בכל תחומי הפעילות ובכל יחידות הבנק. לסיכון התפעולי פוטנציאל פגיעה ברווח, בהכנסות, בהון ובמוניטין הבנק, ויש לו יחסי גומלין עם סיכונים אחרים כגון: סיכון שוק, סיכון אשראי, סיכון נזילות, סיכון מוניטין וסיכונים נוספים. אירועים תפעוליים מתרחשים לעיתים שלא בשליטת הבנק, ועלולים להתפתח כתוצאה מאירועים חיצוניים, בחלקם לא צפויים, בעלי סיכון התממשות שלא ניתן להערכה מראש כגון: אסון טבע (רעידת אדמה, שיטפון), מגיפה ואירוע ביטחוני. לפיכך, ניהול יעיל של הסיכון הינו הכרחי בתהליכי ניהול סיכונים בבנק.

הסיכון התפעולי מובנה בכל המוצרים, הפעילויות, התהליכים והמערכות של הבנק. עם ההתפתחות בשווקים הגלובליים, והעלייה במורכבות הפעילות הפיננסית והתשתיות הטכנולוגיות התומכות, גברה ההבנה כי חשיפת הבנק להפסדים פוטנציאליים כתוצאה מכשלים בפעילות התפעולית השוטפת, עלולה לפגוע בפעילותו העסקית.

הסיכון התפעולי מוגדר כסיכון להפסד כתוצאה מאי נאותות או מכשל של תהליכים פנימיים, אנשים, מערכות או כתוצאה מאירועים חיצוניים. האירועים התפעוליים מסוגים לשבע קטגוריות סיכון בהתאם לעקרונות באזל: מעילה (הונאת הבנק בידי עובדיו), הונאה חיצונית (הונאת לקוח את הבנק), פרקטיקות עבודה ובטיחות סביבת העבודה (הפסדים הנובעים מפעולות שאינן עולות בקנה אחד עם חוקים או הסכמים בנושא עבודה), פרקטיקות הקשורות ללקוחות, מוצרים ועסקים (אי עמידה בחובות כלפי לקוח), נזק לנכסים פיסיים, ביוצע, הפצה וניהול תהליכים ושיבושים עסקיים וכשלי מערכות. הבנק מנהל ומוודד את הסיכון התפעולי גם לפי קטגוריות אלה.

דוח הדירקטוריון וההנהלה

ליום 30 בספטמבר 2023

המשכיות עסקית

הבנק מיישם את הוראת ניהול בנקאי תקין 355 בנושא ניהול המשכיות עסקית ונמצא במוכנות גבוהה לתרחישי חירום. במהלך הרבעון השלישי של שנת 2023 השלים הבנק ריענון למסמך המדיניות בנושא המשכיות עסקית והמשיך בקידום תוכנית התרגול וההתמדה לנושא המשכיות העסקית ובכלל זה תרגול חדר עסקות מגבה, השלמת הדרכות ביחידות הבנק והמשך תחזוקה וריענון שוטפים של תוכניות החירום.

על רקע המלחמה שפרצה ביום 7 באוקטובר 2023 ולאור ההכרזה על "מצב מיוחד בעורף בכל שטח המדינה" על ידי הגורמים הלאומיים, הכריז הבנק על מצב חירום והפעיל את תוכניות החירום שלו לתרחיש מלחמה ואת מסגרות הניהול והדיווח בחירום. הבנק משמר זמינות ורציפות של השירותים החיוניים ללקוחות ככל הניתן בהתאם למגבלות, פועל ליצירת חלופות מתאימות למתן השירות, ומאפשר הקלות במתן שירות בהתאם להנחיות הניתנות על ידי הפיקוח על הבנקים. הבנק הרחיב את העבודה מהבית לעובדים החיוניים וחידד נהלים ותהליכי עבודה רלוונטיים.

לעניין הבקרה הקבוצתית, גם ברבעון זה המשיך הבנק לשמור על קשר רציף מול יחידות המשכיות העסקית בקבוצה ושלוחותיו בחוץ לארץ. לאור ההכרזה על המצב המיוחד בעורף, חיזק הבנק את הקשר והמעקב הרציף אחר יישום ההנחיות וההיערכות בתרחיש מלחמה, מול החברות בנות בקבוצה.

אבטחת מידע והגנת הסייבר

סיכון אבטחת מידע הינו סיכון הנובע מלקייים בהגנה על מערכות המחשב של הבנק והמידע הנכלל בהן. סיכון הגנת הסייבר נובע מאירוע בו מתבצעת תקיפה של מערכות המחשב על ידי או מטעם יריבים חיצוניים או פנימיים לבנק.

הוראה 361 בנושא ניהול הגנת הסייבר, מתווה עקרונות לניהול נאות של סיכונים סייבר באופן המחייב הרחבה והתאמה של המסגרת לניהול סיכונים טכנולוגית המידע, בהיבט תפיסת מרחב האיום ויכולות ההגנה הנדרשות. בהתאמה, אושרה בדירקטוריון הבנק אסטרטגיית הגנת הסייבר וכן אושרו המסגרת לניהול סיכון ובכלל זה הגדרת אחריות קווי ההגנה השונים ותהליכי ניהול הסיכון בהיבטים השונים ומדיניות הגנת הסייבר מקיפה המתייחסת לכלל מרכיבי ההגנה הנדרשים. מערך הגנת הסייבר בבנק מנוהל על ידי מנהל אבטחת מידע והגנת הסייבר הכפוף ישירות למנהל החטיבה לבקרת סיכונים ובאחריותו, בין היתר, קביעת מדיניות אבטחת המידע והגנת הסייבר בבנק, פיתוח תוכנית עבודה להגנת הסייבר, מעקב אחר יישום תוכנית העבודה בתחום זה ובפרט פעילות חטיבת הטכנולוגיה ביישום המדיניות ברשתות הבנק ובחניה של אפקטיביות מערכות ותהליכי אבטחת המידע והגנת הסייבר. בנוסף מתקיימים מספר פורומים ייעודיים ברמת הנהלה שבהם מבוצע מעקב רבעוני אחר אופן ניהול הסיכון והפחתתו וכן בקרה על נאותות המשאבים המוקצים לתחום בהתאם להערכת הסיכון והשינויים בטכנולוגית של הבנק.

מערכות הבנקאות הישירה בבנק כוללות תהליכי אבטחת מידע בהתאם להוראת ניהול בנקאי תקין 367 ובכלל זה מנגנוני החדרות, אופן שליחת מידע ללקוחות וזיהוי פעולות חריגות.

רמת הסיכון במהלך הרבעון השלישי של שנת 2023 נותרה בינונית. במהלך רבעון זה, זוהו מספר ניסיונות הונאה בודדים כנגד לקוחות במסגרתם נגנבו פרטי החדרות שלהם לחשבון במטרה לבצע פעולות לא מורשות בחשבונותיהם. לאור מנגנוני ההגנה המופעלים בבנק, על אף ניסיונות הונאה אלו לא בוצעו פעולות לא מורשות בחשבונות הלקוחות.

על רקע המצב הביטחוני, עולה הסיכון להתגברות ניסיונות תקיפות הסייבר במערכת הבנקאית ופוטנציאל התממשות הסיכון עלה. על מנת לזהות ולמנוע אירועי סייבר, הבנק הגביר את הכוונות, הערנות והמוכנות. כמו כן, פועל למניעת הונאות ומעילות באמצעות חיזוק פעולות הניטור לזיהוי התנהלות חשודה בחשבונות הלקוחות. קיימת פעילות מתמדת של גורמי התקיפה ומנגד המשך פעילות חיזוק מערך הבקרה וההגנה של הבנק. בסוף חודש אוקטובר ובתחילת חודש נובמבר 2023, בוצעו מספר תקיפות מניעת שירות (DDOS) כנגד האתר השיווקי של הבנק. לאורך כל התקופה, האפליקציה ואתר הפעולות של הבנק פעלו באופן תקין, והתקיפות לא השפיעו באופן משמעותי על הפעילות העסקית של הבנק.

הבנק ממשיך לחזק את מנגנוני ההגנה המופעלים במערכות הבנק על מנת לצמצם את הסיכון להונאת הלקוחות ולבצע פעולות לא מורשות בחשבונותיהם ועל מנת לשמור על רשת ומערכות הבנק ולהבטיח את זמינותם. פעולות אלו הינן חלק מתהליכי התחקור והפקת הלקחים הקיימים בבנק בהתאם להתרחבות האיומים ולצרכים המתגברים בהם הבנק נדרש לעמוד.

סיכון טכנולוגיית המידע

הסיכון הטכנולוגי נותר רבועון השלישי של שנת 2023 ברמה בינונית. סיכון זה, הינו אחד מהסיכונים המהותיים בבנק, ופוטנציאל הנזק מהתממשות סיכון זה, עלול להיות משמעותי. הפעילות הטכנולוגית ממוקדת בצרכים המשתנים בהתאמה לאסטרטגיית העסקית של הבנק, ונקיטת מירב הצעדים לצמצום ככל הניתן את הסיכונים הפוטנציאליים. ברבעון הנוכחי, על רקע המצב הביטחוני, לא חלו אירועים מהותיים בתחום הטכנולוגי, אך קיים חשש לפגיעה בתשתיות וצמצום בכוח אדם, שלא התממש עד כה. הבנק התמקד בשמירה על היערכות ומוכנות למענה טכנולוגי מלא לכלל הבנק, לרבות מוכנות להחמרה במצב הביטחוני, במקביל ליישום פיתוחים טכנולוגיים הקשורים להיבטים צרכניים שנדרשים לשעת חירום, לרבות הפעלת ההטבות שניתנו לסיוע לקוחות הבנק בעת הזו.

מסגרת הניהול מעוגנת במסמך מדיניות ייעודי התואם לעקרונות שנקבעו במסמכי המדיניות לניהול ובקרת סיכונים שונים בבנק. מדיניות ניהול נכסי טכנולוגיית המידע תואמת את דרישות הפיקוח על הבנקים ובפרט את העקרונות שנקבעו בהוראות ניהול בנקאי תקין 357 - ניהול טכנולוגיית המידע, 350 - ניהול הסיכון התפעולי, 355 - ניהול המשכיות עסקית ו-361 - ניהול הגנת הסייבר.

תיאבון הסיכון מוגדר כמותית ואיכותית בתרחישי שגרה וחירום, כאשר תיאבון הסיכון של הבנק בהיבטים התפעוליים לסיכון טכנולוגיית המידע נכלל במסגרת ניהול תיאבון הסיכון של הסיכון התפעולי. תיאבון הסיכון בהיבטים הטכנולוגיים מוגדר בשורה של מדדים, לרבות רמות הסיכון במפת סיכונים טכנולוגיים ותיאבון סיכון פרטני בגורמי סיכון שונים.

הבנק מפעיל מאון אמצעים להפחתת הסיכונים, בין השאר באמצעות אינדיקטורים (KRI) ומערכות תומכות יצוין, כי מוקד (Security Operation Center) SOC הפועל 24/7, אחראי על ניטור תשתיות ומערכות הבנק, ופועל לניתוח לוגים ואיתור אנומליות בזמן אמת, להתנהגות חריגה של משתמשים ומערכות ברשת, בהיבטי אבטחת מידע והגנת הסייבר. כמו כן, לבנק מוקד (Network Operation Center) NOC - הפועל אף הוא 24/7, ומשמש כגוף תפעולי להצגת תמונה אחודה של תשתיות הארגון, יכולת ניטור וחיזוי תקלות, ופועל לניתוח לוגים ואיתור אנומליות, בהיבטי הסיכונים הטכנולוגיים. בשנת 2023 המשיך הבנק לפעול לחיזוק יכולות איתור התקלות בשלבים מוקדמים והרחיב את השימוש בבטים לשיפור אפקטיביות ניטור זמינות המערכת.

הבנק מצוי בפרויקט להחלפת מערכת ה-CRM אשר תיושם באופן מדורג במהלך מספר שנים. עד כה, עלו מספר אבני דרך לאוויר הנותנות ערך עסקי לבנקאים ולשירות ללקוחות.

במסגרת חיזוק התשתיות הטכנולוגיות הבנק מבצע השקעות במערכות הטכנולוגיה על מנת להתמודד עם האתגרים המשתנים בסביבה העסקית. קצב השינויים המהיר בזירה הטכנולוגית, שינויים באופן הנגשת השירותים לציבור הלקוחות והרחבת מאון הערוצים בהם פועל הבנק מול לקוחותיו מחייבים השקעה מתמדת בטכנולוגיה כחלק מכך, פועל הבנק להתנעת פרויקט רחב היקף שעניינו החלפת כלל תשתיות הערוצים הדיגיטליים והשירותים המוגשים על בסיסים, במטרה להראות את מנעד בחירת הלקוח בערוץ בו יבחר לקבל את השירות. ההשקעות מבוצעות גם לצורך שדרוג היכולות

דוח הדירקטוריון והנהלה

ליום 30 בספטמבר 2023

העסקיות וגם לצורך עמידה בדרישות רגולטוריות חדשות כמו היערכות לבנקאות פתוחה. בנוסף הבנק פועל לפיתוח כלים מתקדמים לטיפול ומיצוי מידע מן הנתונים, במטרה לשפר את יכולות המדידה וקבלת ההחלטות הן בהיבטים העסקיים שיווקיים והן בהיבטים של ניהול סיכונים.

סיכון משפטי

הסיכון המשפטי הוגדר במסגרת הוראת ניהול בנקאי תקין 350 בנושא סיכונים תפעוליים והוא כולל העדר אפשרות לאכוף באופן משפטי קיומו של הסכם, וכן כולל, אך אינו מוגבל, לחשיפה לקנסות או צעדי עונשין כתוצאה מפעילות פיקוחית, כמו גם מהסדרים פרטניים. הסיכון המשפטי כולל גם סיכונים הנובעים מחשיפה משפטית בשל התנהלות הבנק עם מחזיקי העניין השונים שלו (כגון: לקוחות, ספקים וצדדים שלישיים אחרים). בגדר הסיכון המשפטי נכללים סיכונים הנובעים מהוראות חקיקה, הוראות ועמדות רגולטוריות, פסיקה של ערכאות שיפוטיות או מעין שיפוטיות והסיכונים המשפטיים הנובעים מפעילות הבנק השוטפת. מנהלת הסיכונים המשפטיים בבנק הינה היועצת המשפטית הראשית. הבנק פועל באורח מתמיד על מנת למזער במידת האפשר את הסיכונים המשפטיים הנלווים לפעילותו השוטפת וכן פועל להנחלת תרבות, הלכה למעשה, של איתור וזיהוי הסיכונים המשפטיים ומזעורם באופנים שונים.

החטיבה המשפטית של הבנק מנתחת באורח שוטף את מרכיבי הסיכון המשפטי, את גבולותיו (כפי שנובעים למשל מזהות הצד הנגדי, מאופן יצירת הבטחות וכדומה) וכן את מאפייניו הספציפיים, תוך בחינה של רמת הסיכון והחשיפה אליו בשים לב לקווי הפעילות העסקית השונים של הבנק, ובהתאמה נותנת ייעוץ משפטי שוטף לבנק, על יחידותיו השונות וכן פועלת לפיקוח קבוצתי על ניהול הסיכון בקבוצת הבנק. בתשעת החודשים הראשונים של שנת 2023, רמת הסיכון המשפטי נותרה ברמה נמוכה-בינונית. ברבעון הנוכחי לא חלו אירועים חריגים שעלולים להשפיע על רמת החשיפה של הבנק.

לפרטים נוספים בדבר הסיכון התפעולי ראה דוח הסיכונים באתר האינטרנט של הבנק.

סיכון שוק וריבית

תיאור הסיכון והתפתחותו

סיכון שוק - הינו הסיכון להפסד בפוזיציות מאזניות וחוץ מאזניות הנובע משינוי בשווי ההון של מכשיר פיננסי עקב שינוי בגורמי הסיכון בשוק (שיעורי ריבית, שערי חליפין, מחירי מניות, סחורות ואינפלציה).

סיכון ריבית בתיק הבנקאי - הינו הסיכון לרווחי הבנק (שינוי בהכנסות) או לשווי הכלכלי של הבנק, הנובע בעיקר, משינויים במבנה עקומי הריבית הרלבנטיים לפעילות הבנק, תזוזות שונות שאינן זהות של עקומים שונים שבהם הבנק משתמש לתמחור וניהול החשיפות שלו, או מהעובדה ששינוי ריבית יכול לגרום לשינוי במבנה הנכסים וההתחייבויות של הבנק, כתוצאה ממימוש אופציות לפירעון מוקדם, בגין שינוי ברמת הריבית במשק. סיכון השוק בתיק הסחיר הינו מזערי, על פי מדיניות הבנק. מבנה הבנק המוסטה תיק משכנתאות, מייצר שימושים לטווחים ארוכים, אשר כנגדם מגייס הבנק מקורות. הבנק מבצע באופן שוטף, בחינה למתודולוגית אמידת הסיכון בהתאם לפרקטיקה המקובל בעולם.

רמת הסיכון הכוללת של סיכונים שוק וריבית נותרה נמוכה-בינונית. רמת סיכון הריבית נותרה בינונית, לאחר שעלתה ברבעון הרביעי של שנת 2022 מרמה נמוכה-בינונית בשל העלייה בסביבת הריבית, רמת אי הוודאות הגבוהה וההשפעות האפשריות על התנהגות לווים ומפקידים בדגש על סגמת מעבר יתרות מעו"ש לפיקדונות ושינוי תמהיל ביצועי המשכנתאות לאפיקים בעלי רגישות נמוכה יותר לשינויים בריבית. ריבית בנק ישראל נותרה ללא שינוי בחודש אוקטובר 2023 ברמה של 4.75%. ערכי הסיכון מוסיפים להיות גבוהים ומושפעים בעיקר משינויים בעקומי הריבית, בהם חלה תנודתיות מוגברת.

על רקע המצב הביטחוני, החל מיום 8 באוקטובר 2023 מתכנס פורום פיננסי לשעת חירום בראשות מנהל החטיבה הפיננסית בתדירות גבוהה ודן בניהול הסיכונים הפיננסיים שעשויים להיווצר בעקבות אירועי המלחמה.

השפעת המלחמה על מצב החשיפות לסיכונים ריבית ומטבע עד כה אינה מהותית. עם זאת, בשל התמשכות אי הוודאות ביחס להתפתחויות האפשריות של שינויים בסביבה המאקרו כלכלית בארץ ובעולם, התמשכות אי הוודאות בגין אירועי המלחמה ומלחמת רוסיה אוקראינה והיקף ההשפעה שלהם על הבנק, נמשך ואף התעצם הניטור ההדוק אחר ההשפעות האפשריות של שינויים אלה על פעילות הבנק והערכת הסיכון. ערכי הסיכון הנמדדים למהלך עסקים רגיל ותרחישי קיצון, עלו במהלך רבעון זה, כתוצאה מפעילות בנקאית שוטפת ועליית עקומי ההיוון. בנוסף, הבנק ממשיך לנהל את הפוזיציה המדדית בצורה הדוקה המתבססת על בניית מאזן הצמדה בתדירות יומית ובנייה של פוזיציה חזויה תחת תרחישים שונים.

להלן ערך ה-VAR של קבוצת הבנק (במיליוני שקלים חדשים):

שנת	תשעה חודשים	
	2022	2023
759	583	1,213
1,018 (יולי)	1,018 (יולי)	1,618 (מרץ)
533 (אפריל)	553 (אפריל)	875 (ינואר)

לסוף התקופה

ערך מקסימלי במהלך התקופה

ערך מינימלי במהלך התקופה

מרבית סיכון השוק נובע מסיכון הריבית בתיק הבנקאי, כפי שיוצג להלן.

העלייה בערך ה-VAR נובעת בעיקר מעלייה מואצת בתנודתיות השוק (ובפרט ממהלך שני הרבעונים הראשונים של שנת 2023).

דוח הדירקטוריון וההנהלה

ליום 30 בספטמבר 2023

ניתוח סיכון הריבית בתיק הבנקאי

להלן השפעת⁽⁴⁾ תזוזה מקבילה של העקום ב-2% על השווי הכלכלי של התיק הבנקאי במונחי EVE (במיליוני שקלים חדשים):

סך הכל	אחר	אירו	שינוי בשווי הוון מטבע ישראלי			לא צמוד	צמוד למדד	דולר	מטבע חוץ
			מטבע ישראלי	מטבע חוץ	מטבע ישראלי				
30 בספטמבר 2023									
(3,613)	21	4	579	(2,673)	(1,544)				עלייה של 2%
5,186	(23)	35	(597)	3,432	2,339				ירידה של 2%
30 בספטמבר 2022									
(2,216)	18	26	454	(2,209)	(505)				עלייה של 2%
2,280	(20)	12	(455)	2,360	383				ירידה של 2%
31 בדצמבר 2022									
(2,812)	22	20	459	(2,435)	(878)				עלייה של 2%
2,961	(25)	21	(449)	2,519	895				ירידה של 2%

(1) מחושב על סמך נתונים שוטפים המשמשים לצורך ניהול סיכון הריבית בפועל.

במסגרת עריכת התחזית לתזרימים הצפויים מפירעון משכנתאות בבנק, נלקחות בחשבון הנחות לגבי שיעור ואופן הסילוקים המוקדמים. יתרות עובר-ושב בזכות נפרסו על פי הפרקטיקה המקובלת בהתאם להנחיות באזל, קרי למח"מים של 3 עד 4 שנים לסוגי לקוחות שונים. הבנק מבצע באופן שוטף, בחינה למתודולוגית אמידת הסיכון בהתאם לפרקטיקה המקובלת בעולם.

מידע כמותי על סיכון ריבית - ניתוח רגישות

שווי הוון נטו מותאם⁽⁴⁾ של המכשירים הפיננסיים של הבנק וחברות מאוחדות שלו:

ליום 30 בספטמבר 2023			ליום 30 בספטמבר 2022			ליום 31 בדצמבר 2022		
שקל	מט"ח ⁽²⁾	סך הכל	שקל	מט"ח ⁽²⁾	סך הכל	שקל	מט"ח ⁽²⁾	סך הכל
19,773	799	20,572	21,088	1,089	22,177	21,360	1,442	22,802
10,709	4,032	14,741	12,922	5,138	18,060	17,264	1,534	18,798

שווי הוון נטו מותאם⁽⁴⁾

מזה: תיק בנקאי

השפעת תרחישים של שינויים בשיעורי הריבית על השווי ההוון נטו מותאם⁽⁴⁾ של הבנק וחברות מאוחדות שלו:

ליום 30 בספטמבר 2023			ליום 30 בספטמבר 2022			ליום 31 בדצמבר 2022		
שקל	מט"ח ⁽²⁾	סך הכל	שקל	מט"ח ⁽²⁾	סך הכל	שקל	מט"ח ⁽²⁾	סך הכל
(1,655)	301	(1,354)	(1,008)	261	(747)	(808)	339	(469)
(1,650)	313	(1,337)	(743)	251	(492)	(787)	340	(447)
1,494	(378)	1,116	483	(357)	126	641	(489)	152
1,486	(392)	1,094	175	(346)	(171)	617	(491)	126
שינויים מקבילים								
(1,064)	92	(972)	(897)	140	(757)	(1,034)	133	(901)
865	23	888	933	(11)	922	1,072	25	1,097
(348)	253	(95)	413	247	660	(4)	333	329
612	(259)	353	(214)	(257)	(471)	336	(340)	(4)

התללה⁽³⁾

השטחה⁽⁴⁾

עליית ריבית בטווח הקצר

ירידת ריבית בטווח הקצר

(1) שווי הוון נטו של המכשירים הפיננסיים, למעט פריטים לא כספיים ולאחר השפעת התחייבות לזכויות עובדים וייחוס לתקופות של פקדונות לפי דרישה.

(2) לרבות מטבע ישראלי צמוד למטבע חוץ.

(3) ירידה בריבית בטווח הקצר ועליה בריבית בטווח הארוך.

(4) עלייה בריבית בטווח הקצר וירידה בריבית בטווח הארוך.

דוח הדירקטוריון וההנהלה

ליום 30 בספטמבר 2023

הפער בין חשיפת התיק הבנקאי לשינויים בריבית על פי השווי ההוגן המותאם נטו לבין רגישות הערך הכלכלי (EVE) המוצגים לעיל, בתזוזה מקבילה של העקום ב-1% עומד על 567 מיליוני שקלים חדשים.

עיקר הפער נובע משימוש בעקומי היוון שונים. עקומי ההיוון המשמשים לניתוח רגישות הערך הכלכלי (EVE) הינם עקומי מחירי המעבר ואילו רגישות ההיוון המשמשת לצורך הצגת השווי ההוגן המותאם נטו הינן רגישות בהן היה ניתן לבצע עסקאות דומות בתאריך המאזן והן משקפות את רמת הסיכון הגלומה ללקוח דומה.

החישוב מאפשר תרחישים בהם עשויה להיווצר ריבית שלילית, ואינו קוטם את הריבית בשיעור של 0%.

לפרטים נוספים ראה ביאור 15 לדוחות הכספיים.

יצוין כי שיעור התשואה הפנימי ומשך חיים ממוצע האפקטיבי כפי שמוצגים בחשיפת הבנק לשינויים בשיעורי הריבית בדוח הסיכונים, הינם נתונים ממוצעים ולכן לא ניתן להסיק משינוי ליניארי בהם על רגישות השווי ההוגן המותאם נטו לשינויים בשיעורי הריבית.

השפעת תרחישים של שינויים בשיעורי הריבית על הכנסות ריבית נטו ועל הכנסות מימון שאינן מריבית⁽⁴⁾:

ליום 30 בספטמבר 2023		ליום 30 בספטמבר 2022		ליום 31 בדצמבר 2022	
הכנסות מימון שאינן מריבית ⁽³⁾		הכנסות מימון שאינן מריבית ⁽³⁾		הכנסות מימון שאינן מריבית ⁽³⁾	
סך הכל	סך הכל	סך הכל	סך הכל	סך הכל	סך הכל
130	100	472	863	472	498
(30)	753	110	753	26	26
126	79	89	841	28	500
(47)	752	89	752	28	500
(868)	(519)	(1,404)	(1,387)	(1,100)	(1,372)
(863)	(506)	(1,404)	(1,369)	(1,100)	(1,374)

שינויים מקבילים⁽²⁾

עלייה במקביל של 1%

מזה: תיק בנקאי

ירידה במקביל של 1%

מזה: תיק בנקאי

(1) לטווח של שנה.

(2) שינויים בריבית חסרת סיכון.

(3) כולל השפעת שווי הוון, רווחים (הפסדים) מפעילות באגרות חוב והשפעת צבירת ריבית על פעילות בנגזרים.

להלן ההנחות העיקריות שבבסיס הנתונים לעיל, התואמות את האופן בו מנהל הבנק את סיכוני הריבית:

- יתרות עובר ושב בזכות נפרסו על פי הפרקטיקה המקובלת בהתאם להנחיות באזל, קרי למח"מים של 3 עד 4 שנים לסוגי לקוחות שונים.
- החל משנת 2021, בחישוב רגישות הכנסות מריבית, לא מתבצעת קטימה של הריבית חסרת סיכון לשיעור מינימאלי של 0%. באותו אופן, בחישוב רגישות ההכנסות מימון שאינן מריבית, לא מתבצעת קטימה של רגישות ההיוון בשיעור ריבית 0%.
- לאור השינוי בסביבת הריבית, עודכנו ההנחות ההתנהגותיות ביחס ליתרות עובר-ושב בזכות ותיק ניירות הערך. ההנחה היא, כי בתרחיש של עליית ריבית יהיה מעבר מיתרות עובר ושב, לפיקדונות נושאי ריבית, ושינויים בהיקפי אגרות החוב בתיק הנוסטרו.

בתרחיש מקביל של עליית ריבית ב-1%, וללא הנחת שינוי בהיקף אגרות החוב בתיק הנוסטרו, קרן ההון בגין ניירות ערך צפויה לרדת בכ-271 מיליוני שקלים חדשים.

לפרוט נוסף בדבר ההנחות ששימשו לחישוב השווי ההוגן של המכשירים הפיננסיים ראה ביאור 15 לדוחות כספיים אלה וכן, ביאור 33 לדוחות הכספיים ליום 31 בדצמבר 2022.

ניתוח החשיפה למדד ושער חליפין

להלן ניתוח רגישות הון קבוצת הבנק לשינויים בשערי חליפין עיקריים ובמדד המחירים לצרכן (לפני השפעת מס) ליום 30 בספטמבר 2023, גידול (שחיקה) בהון (במיליוני שקלים חדשים):

מדד ⁽²⁾	תרחישים		תרחיש קיצון היסטורי ⁽⁴⁾	
	עלייה של 10%	עלייה של 5%	ירידה של 5%	ירידה של 10%
דולר	2,860.5	1,430.2	(1,430.2)	(2,860.5)
ליש"ט	(11.2)	(8.3)	8.9	16.4
יין	0.9	0.3	(0.4)	(1.0)
אירו	2.7	1.2	(0.7)	(1.0)
פר"ש	6.7	1.0	1.5	2.2
	0.9	0.3	(0.4)	(1.0)

(1) תרחישי הקיצון חושבו על בסיס שינויים יומיים בשערי החליפין ושינויים חודשיים במדד ב-10 השנים האחרונות.

(2) רגישות ההון לעלייה ולירידה של 3% במדד המחירים לצרכן הינה 858.1 ו-858.1 (858.1) מיליוני שקלים חדשים, בהתאמה.

סיכון מחירי מניות

לפרטים בדבר סיכון מחירי מניות, ראה דוח הסיכונים לשנת 2022 באתר האינטרנט של הבנק.

לפרטים בדבר השקעות במניות ראה ביאור 5 בדוחות כספיים אלה, וכן ביאורים 12 ו-15 א' בדוחות הכספיים לשנת 2022.

דוח הדירקטוריון והנהלה

ליום 30 בספטמבר 2023

סיכון נזילות ומימון

תיאור הסיכון והתפתחותו

סיכון נזילות - סיכון הנובע מאי הוודאות לגבי זמינות המקורות, ויכולת מימוש נכסים בזמן קצוב ובמחיר סביר. סיכון מימון - סיכון הנובע ממחסור במקורות מימון או עלויות גבוהות מידי לגיוס מקורות. סיכון הנזילות מנוהל בכפוף למגבלות הדירקטוריון והנהלה, תוך מאמץ למזער הפסדים הנובעים מהשקעת עודפי נזילות בנכסים עם נזילות גבוהה, אך בעלי תשואה נמוכה.

במהלך תשעת החודשים הראשונים של שנת 2023, לא נרשמו חריגות ממגבלות הדירקטוריון. רמת סיכון הנזילות נותרה נמוכה-בינונית. בחודש אוקטובר 2023, רמת הכוונות בבנק עלתה ל"כתומה" בעקבות המלחמה. בפועל לא נצפו אירועים או אינדיקטורים שיש בהם בכדי להצביע על התממשות של אירוע נזילות. כאמור לעיל, על רקע המצב הביטחוני, החל מיום 8 באוקטובר 2023 מתכנס פורום פיננסי לשעת חירום בראשות מנהל החטיבה הפיננסית בתדירות גבוהה ודן בניהול הסיכונים הפיננסיים שעשויים להיווצר בעקבות אירועי המלחמה.

לפרטים נוספים בדבר מקורות המימון, ראה פרק התפתחויות במקורות המימון לעיל.

לפרטים נוספים בדבר סיכון המימון ראה דוח הסיכונים לשנת 2022 באתר האינטרנט של הבנק.

יחס כיסוי הנזילות

הוראת ניהול בנקאי תקין 221 "יחס כיסוי נזילות" קבעה יחסי נזילות מינימאליים של 100% בתרחיש קיצון, לתקופה של 30 ימים ("LGR רגולטורי"), בין מלאי הנכסים הנזילים באיכות גבוהה לצרכי הנזילות באופק זמן זה. כחלק ממדיניות ניהול הסיכונים, דירקטוריון הבנק קבע כי תישמרנה כריות ביטחון נוספות מעבר ליחס המזערי הרגולטורי כך שיעד יחס כיסוי הנזילות של הבנק והקבוצה יעמוד על שיעור הגבוה ב-5% מהדרישה המזערית. היחס מנוהל ומדווח בסך כל המטבעות יחידיו ובמטבע חוץ בנפרד, הן ברמת הבנק והן על בסיס קבוצתי. היחס בתאגיד הבנקאי "סולו" והן היחס במאוחד מחושב יומית, ומדווח בדוח כממוצע התצפיות היומיות, בתקופת 90 הימים שקדמו לתאריך הדוח. הוראה זו הינה בנוסף לניהול סיכון הנזילות תחת מודלים פנימיים, כנדרש בהוראה 342.

יחס כיסוי הנזילות הממוצע (מאוחד) לרבעון השלישי של שנת 2023 הסתכם ב-138%. כאמור לעיל, במהלך תקופה זו, לא נרשמו חריגות ממגבלות יחס זה.

יחס מימון יציב נטו

הוראת ניהול בנקאי תקין 222 "יחס מימון יציב נטו" קבעה יחס מימון יציב מינימאלי בשיעור של 100% ("NSFR רגולטורי"), בין מימון יציב זמין ומימון יציב נדרש. כחלק ממדיניות ניהול הסיכונים, דירקטוריון הבנק קבע כי תישמרנה כריות ביטחון נוספות מעבר ליחס המזערי הרגולטורי כך שיעד יחס מימון יציב נטו של הקבוצה יעמוד על שיעור הגבוה ב-5% מהדרישה המזערית. היחס מנוהל ומדווח בסך כל המטבעות יחידיו על בסיס מאוחד.

יחס מימון יציב (על בסיס מאוחד) ליום 30 בספטמבר 2023 עמד על 113%. ולא נרשמו חריגות ממגבלות תיאבון הסיכון.

ליום 30 בספטמבר 2023 הסתכמה יתרת שלוש קבוצות המפקידים הגדולות בקבוצת הבנק ב-23.0 מיליארדי שקלים חדשים.

לפרטים בדבר גיוס המקורות והתפתחות יתרת פיקדונות הציבור ראה פרק התפתחויות במקורות המימון ופרק ניתוח ההתפתחויות של הנכסים, ההתחייבויות, ההון והלימות ההון, לעיל.

לפרטים נוספים בדבר יחס כיסוי הנזילות ראה דוח הסיכונים באתר האינטרנט של הבנק.

סיכונים אחרים

סיכון ציות ורגולציה

תיאור הסיכון והתפתחותו

פעילותו העסקית של הבנק כפופה להוראות רגולציה. סיכון הציות הינו הסיכון להטלת סנקציה להפסד פיננסי מהותי או לנזק תדמיתי, אשר הבנק עלול לספוג כתוצאה מכך שאינו מקיים את הוראות הציות השונות.

הוראות הציות כוללות גם את חוק ייעול הליכי האכיפה ברשות ניירות ערך (תיקוני חקיקה), התשע"א-2011, חוק ניירות ערך, התשכ"ח-1968, חוק השקעות משותפות בנאמנות, התשנ"ד-1994 וחוק הסדרת העיסוק בייעוץ השקעות, בשיווק השקעות ובניהול חוקי השקעות, התשנ"ה-1995 (להלן - "חוק הייעוץ") (להלן ביחד - "דיני ניירות ערך"), וכן את חוק התחרות הכלכלית, התשמ"ח-1988. הטיפול בציות לחוקים אלה מבוצע גם במסגרת תוכניות אכיפה פנימיות של דיני ניירות ערך ודיני התחרות הכלכלית, בהתאמה. סיכון הציות כולל גם את נושא עמידת הבנק בהיבטי הוגנות וידיני הגנת הפרטיות. יודגש כי תיאבון הבנק לסיכונים ציות ורגולציה, בכל הקשור לציות להוראות הדין החלות על הבנק, הוא אפסי. משכך, קבע הבנק כי ליקויים שיאותרו בציות להוראות הדין יטופלו על ידי יחידות הבנק בעדיפות עליונה. הבנק קבע תוכנית עבודה רב שנתית, הכוללת פעולות נדרשות להפחתת סיכון הציות. רמת סיכונים ציות ורגולציה, ברבעון הנוכחי, נותרה ברמה נמוכה-בינונית. הבנק מיישם את הוראות הרגולציה הקיימות והחדשות. על רקע השפעות המלחמה, עלה המיקוד לניהול בבנק בנושא ההוגנות מול הלקוחות, בדגש על חשבונות לקוחות המעורבים בלחימה או מושפעים מהשלכותיה. הבנק פועל במטרה לתת מענה שיאפשר את המשך מתן השירות לכלל הציבור גם בתקופה זו, בהתאם להוראת השעה נב"ת 251 בנושא התאמת הוראות בנק ישראל לתקופת המלחמה, מכתבי הפיקוח על הבנקים, והרשות לאיסור הלבנת הון. במקביל ניתן דגש על יישום תהליכי עבודה הוגנים אל מול הלקוחות בשים לב למורכבות ולרגישות הנדרשים בתקופה זו.

מנהל סיכון הציות והרגולציה הוא מנהל החטיבה לבקרת סיכונים. קצין הציות הינו האחראי לניהול השוטף של הסיכון.

לפרטים נוספים בדבר סיכונים הציות השונים והרגולציה ראה דוח הסיכונים לשנת 2022 באתר האינטרנט של הבנק.

סיכון חוצה גבולות

תיאור הסיכון והתפתחותו

סיכון חוצה גבולות (Cross Border Risk) הוא הסיכון להפסד כספי (לרבות בשל הליכים משפטיים, קנסות או סנקציות על ידי רשויות חוק או גורמים אחרים בישראל ובמדינות זרות) ולפגיעה במוניטין, הנובעים מאי עמידה של הבנק בהוראות דין שמקורן במדינות אחרות, בין הוראות המחייבות את הבנק, ובין הוראות שאינן מחייבות אך אי קיומן עלול להסב לבנק נזקים, או מפעילות בחוץ לארץ של לקוחות הבנק בניגוד להוראות דין כלשהו.

סיכון חוצה גבולות כולל גם, אך לא רק, סיכון לנזק, לרבות פגיעה במוניטין, בשל תביעות או הליכי אכיפה אחרים מצד רשויות במדינות זרות, בקשר עם דיני מס זרים החלים על לקוחות מסוימים של הבנק, חוקי איסור הלבנת הון ומימון טרור, סנקציות של גופים בינלאומיים ורשויות זרות, או דין אחר. סיכון חוצה גבולות חל גם בשלוחות הבנק בחוץ לארץ ובפעילות עם לקוחות תושבי-חוץ.

סיכון חוצה גבולות כולל גם את הסיכון הנובע מהחובות הנגזרות מדיני מס אמריקאים, החלים על פעילות קבוצת הבנק מחוץ לארצות הברית (FATCA - Foreign Account Tax Compliance Act, וכן QI - qualified intermediary). הסיכון נובע גם מהחובות הנגזרות מהתקן שפורסם על ידי ארגון ה-OECD (CRS - Common Reporting Standard).

תיאבון הסיכון של הבנק לסיכונים חוצי גבולות הינו אפסי. משכך, קבע הבנק כי ליקויים שיאותרו בקשר עם סיכונים חוצי גבולות יטופלו על ידי יחידות הבנק בעדיפות עליונה.

סיכון חוצה גבולות נותר ללא שינוי במהלך הרבעון השלישי של שנת 2023 והוא מוגדר נמוך-בינוני. הבנק ממשיך לקיים תהליכים לשיפור איכות ניהול הסיכונים, בין היתר, על ידי מיכון תהליכי עבודה ותיחזוק הידע המקצועי. ברבעון זה בוצעו הדיווחים הנדרשים לרשות המיסים במסגרת ה-FATCA וה-CRS וכן נמשכה ההיערכות לדיווח QI. בנוסף, הבנק עוקב אחרי עדכוני רגולציה ממדינות הרלוונטיות לו ולשלוחותיו ובוחן את הצורך בשימוש הרגולציה הרלוונטית לפעילותו.

כאמור, הבנק מיישם את הוראות החוק ליישום ה-FATCA ויישום ה-CRS ומעביר דיווחים לרשות המס הישראלית במועד, הבנק עומד בתנאי הסכם ה-QI מול ה-IRS.

מדינות וגופים בינלאומיים וביניהם OFAC (משרד האוצר האמריקאי) והאיחוד האירופי הטילו סנקציות בינלאומיות על מדינות, גופים ויחידים. סנקציות אלה גברו בשל המלחמה המתמשכת שבין רוסיה ואוקראינה. כחלק מניהול פעילות פיננסית בינלאומית ויחסים עסקיים תקינים עם בנקים קורספונדנטים, הבנק מציית לסנקציות אלה, הגם שאינו כפוף להן במישרין. במסגרת ניהול סיכון חוצה גבולות, מנטר הבנק ובדק בחינה מיוחדת, תנועות כספיות אשר אחד הצדדים להן הוא במדינה / גוף / ישות, שלגביה קיימות סנקציות בינלאומיות. לפרטים נוספים בדבר סיכון חוצה גבולות ראה דוח הסיכונים לשנת 2022 באתר האינטרנט של הבנק.

סיכון הלבנת הון

תיאור הסיכון והתפתחותו

סיכון הלבנת הון הינו הסיכון להפסד כספי (לרבות בשל הליכים משפטיים, קנסות או סנקציות על ידי רשויות או גורמים אחרים בישראל ובמדינות זרות) ולפגיעה במוניטין, אשר עלולים להיגרם בשל הפרת הוראות הדין השונות הקשורות בחובות המוטלות על הבנק בקשר עם הלבנת הון.

תיאבון הסיכון של הבנק בכל הקשור לסיכון הנובע מהלבנת הון הינו אפסי. משכך, קבע הבנק כי ליקויים שיאותרו בקשר עם סיכון הלבנת הון יטופלו על ידי יחידות הבנק בעדיפות עליונה.

סיכון הלבנת הון נותר ללא שינוי במהלך הרבעון השלישי של שנת 2023 והוא מוגדר נמוך-בינוני. הערכת הסיכון נובעת בין היתר, מהמשך פעילות אינטנסיבית של הדרכה והטמעה לצד בקורות ממוקדות סיכון, טיוב מסמכים וסיווגים וכן נקיטת פעולות אפקטיביות לצורך מניעת הישנות אירועים חריגים וכשלי ציות וזאת על רקע גידול בפעילות העסקית והמשך פעילות רגולטורית מוגברת הבאה לידי ביטוי, בין היתר, בפרסום הוראות חדשות בתכיפות גבוהה אליהן הבנק נערך בהתאם.

ביום 11 באוקטובר 2023 הפיצה הרשות לאיסור הלבנת הון מכתב לסקטור הפיננסי ולציבור להגביר את הערנות לניסיונות מימון טרור בצל מלחמה ומצב חירום. הבנק פועל בהתאם להנחיות ולדגשים: לזיהוי, בקרה, ניטור, איתור ודיווח לרשות לאיסור הלבנת הון באופן אפקטיבי ומידי על פעילויות הנחזות כבעלות סיכון פוטנציאלי למימון ותמיכה בטרור.

על אף העובדה שהסיכון לנושא גובר לאור המלחמה, ננקטו באגף הציות מספר פעולות וביניהן הוצאת עדכונים ליחידות העסקיות אודות הזהירות הנדרשת בימים אלה, חיזוק הבקורות המבוצעות על פעולות ולקוחות בסיכון וקיום תהליכי הדרכה ייעודיים. על כן, רמת הסיכון הכללית בנושא זה נותרה ללא שינוי.

סיכון מימון טרור

תיאור הסיכון והתפתחותו

סיכון מימון טרור הינו הסיכון להפסד כספי (לרבות בשל הליכים משפטיים, קנסות או סנקציות על ידי רשויות או גורמים אחרים בישראל ובמדינות זרות) ולפגיעה במוניטין, אשר עלולים להיגרם בשל הפרת הוראות הדין השונות הקשורות בחובות המוטלות על הבנק בקשר עם מימון טרור.

תיאבון הסיכון של הבנק בכל הקשור לסיכון הנובע מימון טרור הינו אפסי. משכך, קבע הבנק כי ליקויים שיאותרו בקשר עם סיכון מימון טרור יטופלו על ידי יחידות הבנק בעדיפות עליונה.

סיכון מימון טרור נותר ללא שינוי במהלך הרבעון השלישי של שנת 2023 והוא מוגדר נמוך. הערכת הסיכון נובעת בין היתר, מהערכת הסיכונים אשר בוצעה בבנק, מהמשך ניהול ממוקד סיכון, הבא לידי ביטוי בעדכון נהלים ותהליכי העבודה, לרבות מיכון תומך ויעול תהליכים, פעילות הדרכה והטמעה לצד בקורות ממוקדות סיכון בקו הראשון והשני, וכן נקיטת פעולות אפקטיביות לצורך מניעת הישנות אירועים חריגים וכשלי ציות, ולבקרה ההדוקה על הפעילות הבנקאית.

הסיכון לנושא מימון טרור גובר לאור המלחמה. בהתאם לכך הוגבר הניטור והטיפול בנושא זה ובמקביל חוזקו הבקורות המבוצעות על פעולות ולקוחות בסיכון. על כן, רמת הסיכון הכללית בנושא זה נותרה ללא שינוי.

דוח הדירקטוריון והנהלה

ליום 30 בספטמבר 2023

סיכון מוניטין

תיאור הסיכון והתפתחותו

סיכון המוניטין הינו סיכון עצמאי, אך יכול בנוסף לנבוע מהתממשות סיכונים אחרים בבנק, כגון, התממשות אירוע סיכון תפעולי, אירוע סייבר או אחר. כמו כן, פגיעה במוניטין הבנק יכולה לגרום להתממשות של סיכונים אחרים, ובפרט, סיכון הנזילות, במסגרתו תהיה דרישה גוברת של לקוחות למשיכת פיקדונות. במהלך הרבעון השלישי של שנת 2023, רמת סיכון המוניטין נותרה נמוכה. הבנק מנטר באופן הדוק מדדים ואינדיקטורים שונים בהתייחס למוניטין הבנק. ניתנת תשומת לב מיוחדת לשירות כלפי הלקוחות בעת הזו, לרבות מענה וסיוע לפניית לקוחות על רקע המלחמה, בדגש על פניות דחופות או פניות על רקע הומניטרי. עד כה לא זוהתה השפעה מהותית על סיכון המוניטין של הבנק.

סיכון עסקי-אסטרטגי

תיאור הסיכון והתפתחותו

סיכון עסקי-אסטרטגי הינו סיכון בזמן אמת או עתידי, לרווחים, להון, למוניטין או למעמד הבנק, שעלול לנבוע מהחלטות עסקיות שגויות, הטמעה לא נאותה של החלטות הבנק או התאמה לא נאותה של הבנק לשינויים בסביבה העסקית בה הוא פועל. הבנק נערך לשינויים אלו, בין השאר, באמצעות התאמת פונקציות הייצור הבנקאית, לרבות באמצעות השקעות מוגברות בטכנולוגיה באופן שישמר את מיצובו של הבנק כבנק מתקדם ואנושי. סיכון זה מהותי ומחייב נקיטת אמצעים לניהול הסיכון, הערכה וזיהוי מקדים של אירועים העלולים למנוע את יישום האסטרטגיה.

ביום 26 באפריל 2021 אישר דירקטוריון הבנק תוכנית חומש אסטרטגית, לשנים 2021 עד 2025, המבוססת, בין היתר, על מיצוב הבנק כשחקן מרכזי בבנקאות העסקית, המשך מובילות הבנק בשוק המשכנתאות, ביסוס המובילות של קבוצת הבנק בקרב משקי בית, מתן שירותי בנקאות אישיים ואנושיים הנתמכים בטכנולוגיה דיגיטלית מתקדמת, הכוללים שילוב אופטימלי בין ערוצים אנושיים ודיגיטליים, ושירות אנושי על ידי בנקאי מומחה גם בדיגיטל לפי בחירת הלקוח וצרכיו, ובנוסף, הצעות ערך פרסונליות בכלל הערוצים, המותאמות לצרכי הלקוח, התאמת מודל ההפעלה לאתגרי העתיד ושיפור היעילות התפעולית ומינוף המיזוג של בנק אגוד ליצירת סינרגיה תפעולית ועסקית ומימוש יתרונות לגודל. לפרטים נוספים ראה דיווח מיידי מיום 27 באפריל 2021 (מספר אסמכתא: 2021-01-071448). תוצאות ביצועי הבנק מצביעות על כך שהבנק נמצא מעבר ליעדים העסקיים שהוצבו בתוכנית האסטרטגית.

הסיכון העסקי אסטרטגי מתכלל את כלל הפעילות העסקית של הבנק, ומשקף גם את סיכון הסביבה העסקית שבה הבנק פועל, לרבות ההתפתחויות של גורמים ואירועים אקסוגניים מהותיים אשר עלולים להשפיע על הסיכון העסקי אסטרטגי של הבנק ועל יישום התוכנית האסטרטגית. בשלב זה, השלכותיה האפשריות של המלחמה, לא שינו את העקרונות העומדים בבסיס המודל העסקי של הבנק ולפיכך, רמת הסיכון נותרה ללא שינוי. יחד עם זאת, אי הוודאות לגבי משך המלחמה, היקפה והשפעותיה הינה גבוהה והשלכותיה עלולות להיות משמעותיות למשק הישראלי, ובהתאמה למערכת הבנקאית כולה. לפרטים נוספים בדבר הסיכון האסטרטגי-עסקי, ראה דוח הסיכונים לשנת 2022 באתר האינטרנט של הבנק.

סיכון עסקי-רגולטורי

תיאור הסיכון והתפתחותו

הסיכון העסקי-רגולטורי, מוצג החל מהרבעון השני לשנת 2023 כסיכון נפרד מהסיכון העסקי-אסטרטגי. סיכון זה, שמוערך ברמה בינונית-גבוהה, מתייחס למהלכי חקיקה, לרבות חקיקה בתהליך, בתחומי ליבה של המערכת הבנקאית, כמו גם לרגולציה חדשה וציפיות רגולטוריות של גורמים מפקחים, בין אם בתהליך ובין אם יצאה אל הפועל, ככל שאלו בעלי פוטנציאל להשפעה על תחומי הליבה של הפעילות הבנקאית. ברבעון השלישי של שנת 2023, רמת הסיכון העסקי רגולטורי נותרה ברמתה, לאחר העלאת רמת הסיכון שבוצעה ברבעון הקודם, כך שהיא משקפת גם השלכות עסקיות אפשריות על הפעילות הבנקאית בשל המלחמה.

לפרטים בדבר סיכונים סביבתיים ראה פרק סקירת הסיכונים בדוח הדירקטוריון והנהלה לשנת 2022.

מדיניות ואומדנים חשבונאיים קריטיים, בקרות ונהלים

מדיניות ואומדנים חשבונאיים קריטיים

הדוחות הכספיים של הבנק ערוכים בהתאם לכללי חשבונאות מקובלים בישראל (Israeli GAAP) ובהתאם להוראות הדיווח לציבור של הפיקוח על הבנקים והנחיותיו.

בעיקר הנושאים, הוראות אלה מבוססות על כללי החשבונאות המקובלים בבנקים בארצות הברית. בנושאים הנותרים, שהם פחות מהותיים, ההוראות מבוססות על תקני דיווח כספי בינלאומיים (IFRS) ועל כללי חשבונאות מקובלים בישראל (Israeli GAAP). כאשר תקני דיווח כספי בינלאומי (IFRS) מאפשרים מספר חלופות, או אינם כוללים התייחסות ספציפית למצב מסוים, נקבעו בהוראות אלה הנחיות יישום ספציפיות, המבוססות בעיקר על כללי החשבונאות המקובלים בבנקים בארצות הברית.

עיקרי המדיניות החשבונאית מפורטים בביאור 1 בדוחות הכספיים לשנת 2022.

יישום כללי החשבונאות על ידי הנהלה בעת עריכת הדוחות הכספיים כרוך לעיתים בהנחות, בהערכות ובאומדנים שונים, המשפיעים על הסכומים ועל התוצאות העסקיות המדווחים במסגרת הדוחות הכספיים. חלק מההנחות, ההערכות והאומדנים הינם קריטיים למצב הכספי או לתוצאות הפעולות המשתקפות בדוחות הכספיים של הקבוצה, וזאת עקב מהותיות הנושא, מורכבות החישובים או מידת ההיתכנות של התממשות נושאים השרויים בחוסר ודאות.

דוח הדירקטוריון והנהלה

ליום 30 בספטמבר 2023

הפרשה להפסדי אשראי

הבנק קבע נהלים לסינון אשראי ולמידת ההפרשה להפסדי אשראי כדי לקיים הפרשה ברמה מתאימה לכיסוי הפסדי אשראי צפויים בהתייחס לתיק האשראי שלו. בנוסף, הבנק קבע נהלים הנדרשים לקיים הפרשה ברמה מתאימה כדי לכסות הפסדי אשראי צפויים הקשורים לאיגרות חוב המוחזקות לפדיון ותיק איגרות החוב הזמינות למכירה וחשיפות אשראי חוץ מאזניות מסוימות. אומדן ההפרשה להפסדי אשראי צפויים מחושב על פני התקופה החוזית של הנכס הפיננסי תוך הבאה בחשבון אומדן של פירעונות מוקדמים.

רגישות ההפרשות להפסדי אשראי לשינויים בתנאי המשק, נובעת ממספר לא מבוטל של קשרים והשפעות הדדיות: השפעה על לקוחות מסוימים שלא יוכלו לעמוד בהתחייבויותיהם, ושכנוצאה מכך נערכת בגינם הפרשה ספציפית; השפעה על לקוחות מסוימים שנקלעו לקושי שמחייב סיווג בהשגחה מיוחדת או נחות, ושכנוצאה מכך גדל שיעור ההפרשה הקבוצתית בגינם; השפעה על הרכיב האיכותי הנוסף בהפרשה הקבוצתית, דרך פרמטרים של שיעורי צמיחה ואבטלה המהווים חלק מהמודל; השפעה נוספת על הרכיב האיכותי הנוסף, דרך פרמטרים נוספים המושפעים אף הם משיעור האבטלה והצמיחה, כגון היקף רשימות המעקב והדירוג הממוצע של הלקוחות; והשפעות נוספות שאינן כלולות במודלים, ככל שישנן, בהתאם לשיקול דעת.

ההוצאות בגין הפסדי אשראי ברבעון השלישי של שנת 2023 הסתכמו ב-694 מיליוני שקלים חדשים בהשוואה ל-155 מיליוני שקלים חדשים ברבעון המקביל אשתקד, ובתשעת החודשים הראשונים של שנת 2023 הסתכמו ב-1,168 מיליוני שקלים חדשים בהשוואה ל-341 מיליוני שקלים חדשים בתקופה המקבילה אשתקד. העלייה בהפרשות ברבעון השלישי של שנת 2023, רובה ככולה, נובעת מהתאמות שערך הבנק ברכיבי ההפרשה הקבוצתית להפסדי אשראי המחוברים על בסיס איכותי, במטרה לתת ביטוי לעליית סיכון האשראי במשק עקב מצב המלחמה השורר מאז 7 באוקטובר 2023, הן ביחס ללקוחות תושבי אזורים העימות העלולים להיקלע לקשיים, והן ביחס להתפתחויות מאקרו-כלכליות ואחרות העוללות להשפיע על כלל תושבי המדינה. כמו כן, ניתן ביטוי לפוטנציאל הסיכון בגין לקוחות שקיבלו דחייה בתשלומים בגין הלוואותיהם לתקופה מוגבלת, על אף שטרם זוהו אינדיקטורים מהותיים לעלייה בסיכון זה. עם סיום אירועי המלחמה, צפויים רכיבים אלה בהפרשה הקבוצתית לקטון, למעט סכומים שירשמו, במידה שיידרש, בגין לקוחות ספציפיים העלולים להיקלע לקשיים עקב המלחמה.

על מנת לבסס את היקף ההפרשה בגין השפעות המלחמה, ערך הבנק ניתוחי רגישות בלתי-תלויים להשפעות אפשריות של החרפה בפרמטרים המקרו כלכליים על שיעורי הכשל. היקף ההפרשה הקבוצתית שרשם הבנק בגין מצב אי-הוודאות הנובע מהמלחמה, דומה לסך ההפסדים המתקבל בתרחיש קיצון של ירידה בטווח הקצר בשיעור שבין 7% ל-8% בתוצר המקומי הגולמי, עליה נוספת של 1% בריבית בנק ישראל, עליה של בין 1% ל-2% בריבית על המשכנתאות, ועליה של האבטלה לשיעור שבין 8% ל-9%. בתרחיש קיצוני וחמור אף יותר שבחן הבנק, היה היקף ההפסדים גבוה בכ-100 מיליוני שקלים חדשים מההפרשה שנרשמה בדוחות הכספיים.

מידע זה הינו מידע צופה פני עתיד, כהגדרתו בחוק ניירות ערך, התשכ"ח-1968, המידע מתבסס על הנחות, עובדות ונתונים (להלן ביחד: "הנחות") שהובאו בפני דירקטוריון הבנק. ההנחות עלולות שלא להתממש בשל גורמים שאינם בשליטת הבנק בלבד.

לפרטים נוספים ראה ביאורים 6 ו-13 לדוחות הכספיים.

בקורות ונהלים

בהתאם להוראות הדיווח לציבור של הפיקוח על הבנקים המבוססות על דרישות סעיפים 302 ו-404 של ה-Sarbanes-Oxley Act האמריקאי, חתמו המנהל הכללי של הבנק והחשבונאי הראשי, כל אחד בנפרד, על הצהרה המצורפת לדוחות הכספיים בנושא "בקורות ונהלים לגבי הגילוי" (להלן: "הצהרה על הגילוי").

הצהרה על הגילוי כאמור, מתייחסת לבקורות ונהלים אשר תוכננו להבטיח שמידע אשר נדרש הבנק לגלות בהתאם להוראות הדיווח לציבור של הפיקוח על הבנקים, נצבר, מעובד ומועבר לנהלת הבנק באופן המאפשר קבלת החלטות במועד המתאים, בהתייחס לדרישות הגילוי. כן מתייחסת ההצהרה, לקביעתה של בקרה פנימית על דיווח כספי, המיועדת לספק מידה סבירה של ביטחון לגבי מהימנות הדיווח הכספי, ולכך שהדוחות הכספיים למטרות חיצוניות ערוכים בהתאם לכללי חשבונאות מקובלים ולהוראות הפיקוח על הבנקים והנחיותיו.

הערכת בקורות ונהלים לגבי הגילוי

נהלת הבנק, בשיתוף עם המנהל הכללי והחשבונאי הראשי של הבנק, העריכו ליום 30 בספטמבר 2023 את האפקטיביות של הבקורות ונהלים לגבי הגילוי של הבנק. על בסיס הערכה זו, המנהל הכללי של הבנק והחשבונאי הראשי הסיקו כי לתום התקופה שהסתיימה ביום 30 בספטמבר 2023, הבקורות ונהלים לגבי הגילוי של הבנק הינם אפקטיביים כדי לרשום, לעבד, לסכם ולדווח על המידע שהבנק נדרש לגלות בדוח הרבעוני בהתאם להוראות הדיווח לציבור של הפיקוח על הבנקים ובמועד שנקבע בהוראות אלו.

שינויים בבקרה הפנימית

במהלך הרבעון השלישי של שנת 2023 לא אירע כל שינוי בבקרה הפנימית של הבנק על דיווח כספי, אשר השפיע באופן מהותי או סביר שצפוי להשפיע באופן מהותי על הבקרה הפנימית של הבנק על הדיווח הכספי.

משה לארי
מנהל כללי

משה יעדן
יושב ראש הדירקטוריון

תאריך אישור הדוחות הכספיים:
רמת גן, י"ד בכסלו התשפ"ד
27 בנובמבר 2023

הצהרת המנהל הכללי – גילוי ובקרה פנימית

ליום 30 בספטמבר 2023

הצהרה (Certification)

אני, משה לארי, מצהיר כי:

1. סקרתי את הדוח הרבעוני של בנק מזרחי טפחות בע"מ (להלן: "הבנק") לרבעון שהסתיים ביום 30 בספטמבר 2023 (להלן: "הדוח").
 2. בהתבסס על ידיעתי, הדוח איננו כולל כל מצג לא נכון של עובדה מהותית ולא חסר בו מצג של עובדה מהותית הנחוץ כדי שהמצגים שנכללו בו, לאור הנסיבות בהן נכללו אותם מצגים, לא יהיו מטעים בהתייחס לתקופה המכוסה בדוח.
 3. בהתבסס על ידיעתי, הדוחות הכספיים הרבעוניים ומידע כספי אחר הכלול בדוח משקפים באופן נאות, מכל הבחינות המהותיות, את המצב הכספי, תוצאות הפעולות, השינויים בהון העצמי ותזרימי המזומנים של הבנק לימים ולתקופות המוצגים בדוח.
 4. אני ואחרים בבנק המצהירים הצהרה זו אחראים לקביעתם ולקיומם של בקורות ונהלים לגבי הגילוי⁽⁴⁾ ולבקרה הפנימית של הבנק על הדיווח הכספי⁽⁴⁾, וכן:
 - א. קבענו בקורות ונהלים כאלה, או גרמנו לקביעתם תחת פיקוחנו של בקורות ונהלים כאלה, המיועדים להבטיח שמידע מהותי המתייחס לבנק, לרבות תאגידים מאוחדים שלו, מובא לידיעתנו על ידי אחרים בבנק ובאותם תאגידים, בפרט במהלך תקופת ההכנה של הדוח;
 - ב. קבענו בקרה פנימית על דיווח כספי כזו, או גרמנו לקביעתה תחת פיקוחנו של בקרה פנימית על דיווח כספי כזו, המיועדת לספק מידע סבירה של ביטחון לגבי מהימנות הדיווח הכספי ולכך שהדוחות הכספיים למטרות חיצוניות ערוכים בהתאם לכללי חשבונאות מקובלים ולהוראות המפקח על הבנקים והנחיותיו;
 - ג. הערכנו את האפקטיביות של הבקורות והנהלים לגבי הגילוי של הבנק והצגנו את מסקנותינו לגבי האפקטיביות של הבקורות והנהלים לגבי הגילוי, לתום התקופה המכוסה בדוח בהתבסס על הערכתנו; וכן
 - ד. גילינו בדוח כל שינוי בבקרה הפנימית של הבנק על דיווח כספי שאירע ברבעון זה שהשפיע באופן מהותי, או סביר שצפוי להשפיע באופן מהותי, על הבקרה הפנימית של הבנק על דיווח כספי; וכן
 5. אני ואחרים בבנק המצהירים הצהרה זו גילינו לרואה החשבון המבקר, לדירקטוריון, לוועדת הביקורת ולועדת המאזן של הדירקטוריון של הבנק, בהתבסס על הערכתנו העדכנית ביותר לגבי הבקרה הפנימית על דיווח כספי:
 - א. את כל הליקויים המשמעותיים והחולשות המהותיות בקביעתה או בהפעלתה של הבקרה הפנימית על דיווח כספי, אשר סביר שצפויים לפגוע ביכולתו של הבנק לרשום, לעבד, לסכם ולדווח על מידע כספי; וכן
 - ב. כל תרמית, בין מהותית ובין שאינה מהותית, בה מעורבת ההנהלה או מעורבים עובדים אחרים שיש להם תפקיד משמעותי בבקרה הפנימית של הבנק על דיווח כספי.
- אין באמור לעיל כדי לגרום מאחריותי או מאחריות כל אדם אחר, על פי כל דין.

משה לארי
מנהל כללי

27 בנובמבר 2023
י"ד בכסלו התשפ"ד

(4) כהגדרתם בהוראות הדיווח לציבור בדבר "דוח הדירקטוריון והנהלה".

הצהרת החשבונאי הראשי – גילוי ובקרה פנימית

ליום 30 בספטמבר 2023

הצהרה (Certification)

אני, מנחם אביב, מצהיר כי:

1. סקרתי את הדוח הרבעוני של בנק מזרחי טפחות בע"מ (להלן: "הבנק") לרבעון שהסתיים ביום 30 בספטמבר 2023 (להלן: "הדוח").
 2. בהתבסס על ידיעתי, הדוח איננו כולל כל מצג לא נכון של עובדה מהותית ולא חסר בו מצג של עובדה מהותית הנחוץ כדי שהמצגים שנכללו בו, לאור הנסיבות בהן נכללו אותם מצגים, לא יהיו מטעים בהתייחס לתקופה המכוסה בדוח.
 3. בהתבסס על ידיעתי, הדוחות הכספיים הרבעוניים ומידע כספי אחר הכלול בדוח משקפים באופן נאות, מכל הבחינות המהותיות, את המצב הכספי, תוצאות הפעולות, השינויים בהון העצמי ותזרימי המזומנים של הבנק לימים ולתקופות המוצגים בדוח.
 4. אני ואחרים בבנק המצהירים הצהרה זו אחראים לקביעתם ולקיומם של בקרות ונהלים לגבי הגילוי⁽¹⁾ ולבקרה הפנימית של הבנק על הדיווח הכספי⁽²⁾, וכן:
 - א. קבענו בקרות ונהלים כאלה, או גרמנו לקביעתם תחת פיקוחנו של בקרות ונהלים כאלה, המיועדים להבטיח שמידע מהותי המתייחס לבנק, לרבות תאגידים מאוחדים שלו, מובא לידיעתנו על ידי אחרים בבנק ובאותם תאגידים, בפרט במהלך תקופת ההכנה של הדוח;
 - ב. קבענו בקרה פנימית על דיווח כספי כזו, או גרמנו לקביעתה תחת פיקוחנו של בקרה פנימית על דיווח כספי כזו, המיועדת לספק מידע סבירה של ביטחון לגבי מהימנות הדיווח הכספי ולכך שהדוחות הכספיים למטרות חיצוניות ערוכים בהתאם לכללי חשבונאות מקובלים ולהוראות המפקח על הבנקים והנחיותיו;
 - ג. הערכנו את האפקטיביות של הבקרות והנהלים לגבי הגילוי של הבנק והצגנו את מסקנותינו לגבי האפקטיביות של הבקרות והנהלים לגבי הגילוי, לתום התקופה המכוסה בדוח בהתבסס על הערכתנו; וכן
 - ד. גילינו בדוח כל שינוי בבקרה הפנימית של הבנק על דיווח כספי שאירע ברבעון זה שהשפיע באופן מהותי, או סביר שצפוי להשפיע באופן מהותי, על הבקרה הפנימית של הבנק על דיווח כספי; וכן
 5. אני ואחרים בבנק המצהירים הצהרה זו גילינו לרואה החשבון המבקר, לדירקטוריון, לוועדת הביקורת ולועדת המאזן של הדירקטוריון של הבנק, בהתבסס על הערכתנו העדכנית ביותר לגבי הבקרה הפנימית על דיווח כספי:
 - א. את כל הליקויים המשמעותיים והחולשות המהותיות בקביעתה או בהפעלתה של הבקרה הפנימית על דיווח כספי, אשר סביר שצפויים לפגוע ביכולתו של הבנק לרשום, לעבד, לסכם ולדווח על מידע כספי; וכן
 - ב. כל תרמית, בין מהותית ובין שאינה מהותית, בה מעורבת ההנהלה או מעורבים עובדים אחרים שיש להם תפקיד משמעותי בבקרה הפנימית של הבנק על דיווח כספי.
- אין באמור לעיל כדי לגרום מאחוריתי או מאחריות כל אדם אחר, על פי כל דין.

מנחם אביב

סגן מנהל כללי
חשבונאי ראשי

27 בנובמבר 2023
י"ד בכסלו התשפ"ד

(1) כהגדרתם בהוראות הדיווח לציבור בדבר "דוח הדירקטוריון והנהלה".

דוח סקירה של רואי החשבון המבקרים לבעלי המניות של בנק מזרחי טפחות בערבון מוגבל

מבוא

סקרנו את המידע הכספי המצורף של בנק מזרחי טפחות בע"מ וחברות מאוחדות (להלן – "הבנק"), הכולל את המאזן התמציתי המאוחד ליום 30 בספטמבר 2023 ואת הדוחות התמציתיים המאוחדים על רווח והפסד, הרווח הכולל, השינויים בהון העצמי ותזרימי המזומנים לתקופות של תשעה ושלושה חודשים שהסתיימו באותו תאריך. הדירקטוריון והנהלה אחראים לעריכה ולהצגה נאותה של מידע כספי לתקופות ביניים אלה בהתאם לכללי חשבונאות מקובלים בישראל (Israeli GAAP) לדיווח כספי לתקופות ביניים ובהתאם להוראות המפקח על הבנקים והנחיותיו. אחריותנו היא להביע מסקנה על מידע כספי לתקופות ביניים אלה בהתבסס על סקירתנו.

לא סקרנו את המידע הכספי לתקופות הביניים התמציתיים של חברות שאוחדו אשר נכסיהן הכלולים באיחוד מהווים כ-4.48% מכלל הנכסים המאוחדים ליום 30 בספטמבר 2023, והכנסותיהן מריבית, נטו לפני הוצאות בגין הפסדי אשראי הכלולות בדוחות הרווח והפסד המאוחדים מהוות כ-5.48% וכ-5.36%, בהתאמה מכלל ההכנסות במאוחד מריבית, נטו לפני הוצאות בגין הפסדי אשראי לתקופות של תשעה ושלושה חודשים שהסתיימו באותו תאריך. המידע הכספי לתקופות הביניים התמציתיים של אותן חברות נסקר על ידי רואי חשבון אחרים שדוחות הסקירה שלהם הומצאו לנו ומסקנתנו, ככל שהיא מתייחסת למידע הכספי בגין אותן חברות, מבוססת על דוחות הסקירה של רואי החשבון האחרים.

היקף הסקירה

ערכנו את סקירתנו בהתאם לתקן סקירה (ישראל) 2410 של לשכת רואי חשבון בישראל "סקירה של מידע כספי לתקופות ביניים הנערכת על ידי רואה החשבון המבקר של הישות" ותקן סקירה שיישומו בסקירה של תאגידים בנקאיים נקבע לפי הוראות המפקח על הבנקים והנחיותיו. סקירה של מידע כספי לתקופות ביניים מורכבת מבידור, בעיקר עם אנשים האחראים לעניינים הכספיים והחשבונאיים, ומיישום נהלי סקירה אנליטיים ואחרים. סקירה הינה מצומצמת בהיקפה במידה ניכרת מאשר ביקורת הנערכת בהתאם לתקני ביקורת מקובלים בישראל ולפיכך אינה מאפשרת לנו להשיג ביטחון שניודע לכל העניינים המשמעותיים שהיו יכולים להיות מזהים בביקורת. בהתאם לכך, אין אנו מחויבים חוות דעת של ביקורת.

מסקנה

בהתבסס על סקירתנו ועל דוחות הסקירה של רואי חשבון אחרים, לא בא לתשומת ליבנו דבר הגורם לנו לסבור שהמידע הכספי הנ"ל אינו ערוך, מכל הבחינות המהותיות, בהתאם לכללי חשבונאות מקובלים בישראל (Israeli GAAP) לדיווח כספי לתקופות ביניים ובהתאם להוראות המפקח על הבנקים והנחיותיו.

ברייטמן אלמגור זהר ושות' .
ברייטמן אלמגור זהר ושות'

רואי חשבון

A Firm in the Deloitte Global Network

תל-אביב, 27 בנובמבר 2023

בנק מזרחי טפחות

תמצית דוחות כספיים ליום 30 בספטמבר 2023

תוכן העניינים

88	תמצית דוח רווח והפסד מאוחד
90	תמצית דוח מאוחד על הרווח הכולל
91	תמצית מאזן מאוחד
92	תמצית דוח על השינויים בהון העצמי
94	תמצית דוח על תזרימי המזומנים
96	ביאור 1 - כללי דיווח ומדיניות חשבונאית
98	ביאור 2 - הכנסות והוצאות ריבית
99	ביאור 3 - הכנסות מימון שאינן מריבית
100	ביאור 4 - רווח (הפסד) כולל אחר מצטבר
103	ביאור 5 - ניירות ערך
111	ביאור 6 - סיכון אשראי, אשראי לציבור והפרשה להפסדי אשראי
114	ביאור 7 - פיקדונות הציבור
115	ביאור 8 - זכויות עובדים
117	ביאור 9 - הלימות הון, נזילות ומינוף
122	ביאור 10 - התחייבויות תלויות והתקשרויות מיוחדות
127	ביאור 11 - מכשירים נגזרים ופעילויות גידור
135	ביאור 12 - מגזרי פעילות
152	ביאור 13 - מידע נוסף על סיכון אשראי, אשראי לציבור והפרשה להפסדי אשראי
171	ביאור 14 - נכסים והתחייבויות לפי בסיסי הצמדה
174	ביאור 15 - יתרות ואומדני שווי הוגן של מכשירים פיננסיים
187	ביאור 16 - עניינים אחרים
189	ביאור 17 - אירועים לאחר תאריך המאזן

תמצית הדוחות הכספיים

ליום 30 בספטמבר 2023

תמצית דוח רווח והפסד מאוחד

סכומים מדווחים (במיליוני שקלים חדשים)

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר	לתשעה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר	לתשעה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר	לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר	לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר		
2022	2022	2023	2022	2023		
(מבוקר)	(בלתי מבוקר)	(בלתי מבוקר)	(בלתי מבוקר)	ביאור		
16,195	11,318	18,323	4,213	6,224	2	הכנסות ריבית
5,955	4,030	9,037	1,522	3,265	2	הוצאות ריבית
10,240	7,288	9,286	2,691	2,959		הכנסות ריבית, נטו
532	341	1,168	155	694	6,13	הוצאות (הכנסות) בגין הפסדי אשראי
9,708	6,947	8,118	2,536	2,265		הכנסות ריבית, נטו לאחר הוצאות בגין הפסדי אשראי
						הכנסות שאינן מריבית
754	556	678	263	341	3	הכנסות מימון שאינן מריבית
2,052	1,547	1,535	519	506		עמלות
622	558	190	60	62		הכנסות אחרות
3,428	2,661	2,403	842	909		סך כל ההכנסות שאינן מריבית
						הוצאות תפעוליות ואחרות
4,029	2,835	2,842	1,002	902		משכורות והוצאות נלוות
1,012	731	852	240	274		אחזקה ופחת בניינים וציוד
1,132	793	679	287	239		הוצאות אחרות
6,173	4,359	4,373	1,529	1,415		סך כל ההוצאות התפעוליות והאחרות
6,963	5,249	6,148	1,849	1,759		רווח לפני מיסים
2,356	1,776	2,150	635	624		הפרשה למיסים על הרווח
4,607	3,473	3,998	1,214	1,135		רווח לאחר מיסים
5	4	1	2	-		חלק ברווחים (הפסדים) של חברות כלולות לאחר השפעת מס
						רווח נקי:
4,612	3,477	3,999	1,216	1,135		לפני ייחוס לבעלי זכויות שאינן מקנות שליטה
(140)	(92)	(136)	(38)	(37)		המיוחס לבעלי זכויות שאינן מקנות שליטה
4,472	3,385	3,863	1,178	1,098		המיוחס לבעלי מניות הבנק

הביאורים לדוחות הכספיים מהווים חלק בלתי נפרד מהם.

מנחם אזוב

סגן מנהל כללי
חשבונאי ראשי

משה לארי

מנהל כללי

משה ידמן

יושב ראש הדירקטוריון

תאריך אישור הדוחות הכספיים:
רמת גן, 27 בנובמבר 2023
י"ד בכסלו תשפ"ד

תמצית הדוחות הכספיים

ליום 30 בספטמבר 2023

תמצית דוח רווח והפסד מאוחד - המשך

סכומים מדווחים (במיליוני שקלים חדשים)

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר	לתשעה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר		לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר		
	2022	2022	2023	2022	
(מבוקר)	(בלתי מבוקר)		(בלתי מבוקר)		
					רווח למניה⁽¹⁾ (בשקלים חדשים)
					רווח בסיסי
17.47	13.26	15.01	4.59	4.27	רווח נקי המיוחס לבעלי מניות הבנק
255,953	255,211	257,306	256,828	257,392	ממוצע משוקלל של מספר המניות הרגילות ששימשו בחישוב הרווח הבסיסי (באלפי מניות)
					רווח מדולל
17.38	13.19	14.95	4.56	4.24	רווח נקי המיוחס לבעלי מניות הבנק
257,319	256,613	258,327	258,300	258,751	ממוצע משוקלל של מספר המניות הרגילות ששימשו בחישוב הרווח המדולל (באלפי מניות)

(1) מניה בת 0.1 ש"ח ערך נקוב.

תמצית הדוחות הכספיים

ליום 30 בספטמבר 2023

תמצית דוח מאוחד על הרווח הכולל

סכומים מדווחים (במיליוני שקלים חדשים)

לשלושה חודשים שהסתיימו		לתשעה חודשים שהסתיימו		לשנה שהסתיימה	
ביום 30 בספטמבר		ביום 30 בספטמבר		ביום 31 בדצמבר	
2023	2022	2023	2022	2023	2022
ביאור	(בלתי מבוקר)	(בלתי מבוקר)	(מבוקר)	(מבוקר)	(מבוקר)
רווח נקי:					
לפני ייחוס לבעלי זכויות שאינן מקנות שליטה	1,135	1,216	3,999	3,477	4,612
המיוחס לבעלי זכויות שאינן מקנות שליטה	(37)	(38)	(136)	(92)	(140)
רווח נקי המיוחס לבעלי מניות הבנק	1,098	1,178	3,863	3,385	4,472
רווח (הפסד) כולל אחר, לפני מיסים	4				
התאמות בגין הצגת איגרות חוב זמינות למכירה לפי שווי הוגן, נטו	(41)	(177)	(1)	(872)	(809)
התאמות מתרגום דוחות כספיים של השקעות בחברות כלולות ⁽¹⁾	-	-	-	-	-
רווחים (הפסדים) נטו בגין גידור תזרים מזומנים	-	8	4	14	18
התאמות של התחייבויות בגין הטבות לעובדים ⁽²⁾	62	124	(16)	522	517
סך כל הרווח (ההפסד) הכולל האחר, לפני מיסים	21	(45)	(13)	(336)	(274)
השפעת המס המתחייב	(7)	(11)	7	96	70
רווח (הפסד) כולל אחר, לאחר מיסים⁽³⁾	14	(56)	(6)	(240)	(204)
רווח (הפסד) כולל אחר לפני ייחוס לבעלי זכויות שאינן מקנות שליטה	14	(56)	(6)	(240)	(204)
בניכוי רווח (הפסד) כולל אחר המיוחס לבעלי זכויות שאינן מקנות שליטה	-	2	(11)	9	7
רווח (הפסד) כולל אחר המיוחס לבעלי מניות הבנק, לאחר מיסים	14	(58)	5	(249)	(211)
רווח כולל:					
לפני ייחוס לבעלי זכויות שאינן מקנות שליטה	1,149	1,160	3,993	3,237	4,408
המיוחס לבעלי זכויות שאינן מקנות שליטה	(37)	(40)	(125)	(101)	(147)
רווח כולל המיוחס לבעלי מניות הבנק	1,112	1,120	3,868	3,136	4,261

(1) התאמות מתרגום דוחות כספיים של חברות כלולות שמטבע הפעילות שלהן שונה ממטבע הפעילות של הבנק.

(2) כולל התאמות בגין אומדנים שנכללו בתקופת הדיווח של תכנית פנסיה להטבה מוגדרת וכן הפחתה שוטפת של ההתאמות בגין ההתחייבות לרווח והפסד.

(3) לפרטים ראה ביאור 4 לדוחות הכספיים - רווח (הפסד) כולל אחר מצטבר.

הביאורים לדוחות הכספיים מהווים חלק בלתי נפרד מהם.

תמצית הדוחות הכספיים

ליום 30 בספטמבר 2023

תמצית מאזן מאוחד

סכומים מדווחים (במיליוני שקלים חדשים)

ליום 31 בדצמבר		ליום 30 בספטמבר		ביאור	
2022	2022	2023	2023		
(מבוקר)	(מבוקר)	(בלתי מבוקר)	(בלתי מבוקר)		
					נכסים
93,673	95,596	81,645			מזומנים ופיקדונות בבנקים
15,144	14,379	19,007	5		ניירות ערך (2)(4)
315	914	24			ניירות ערך שנשאלו או נרכשו במסגרת הסכמי מכר חוזר
310,356	306,908	327,471	6,13		אשראי לציבור
(2,884)	(2,804)	(3,881)	6,13		הפרשה להפסדי אשראי
307,472	304,104	323,590	6,13		אשראי לציבור, נטו
318	339	667			אשראי לממשלות
127	106	241			השקעות בחברות כלולות
1,503	1,410	1,447			בניינים וציוד
178	185	155			נכסים בלתי מוחשיים ומוניטין
5,789	8,695	7,319	11		נכסים בגין מכשירים נגזרים
3,773	4,039	4,194			נכסים אחרים
428,292	429,767	438,289			סך כל הנכסים
					התחייבויות והון
344,514	345,339	351,034	7		פיקדונות הציבור
6,994	7,725	5,008			פיקדונות מבנקים
47	48	24			פיקדונות הממשלה
33,287	31,352	36,655			איגרות חוב וכתבי התחייבות נדחים
5,214	7,549	6,095	11		התחייבויות בגין מכשירים נגזרים
13,368	13,708	11,801			התחייבויות אחרות (3)
403,424	405,721	410,617			סך כל ההתחייבויות
23,780	22,989	26,459			הון עצמי המיוחס לבעלי מניות הבנק
1,088	1,057	1,213			זכויות שאינן מקנות שליטה
24,868	24,046	27,672			סך כל ההון
428,292	429,767	438,289			סך כל ההתחייבויות וההון

(1) מזה: 15,233 מיליוני שקלים חדשים בשווי הוגן במאוחד (ביום 30 בספטמבר 2022 - 10,427 מיליוני שקלים חדשים וביום 31 בדצמבר 2022 - 11,241 מיליוני שקלים חדשים).

(2) לפרטים בדבר ניירות ערך ששועבדו או הועמדו כבטחון למלוים, ראה ביאור 5 לדוחות הכספיים.

(3) מזה: הפרשה להפסדי אשראי בגין מכשירי אשראי חוץ מאזניים - 198 מיליוני שקלים חדשים (ביום 30 בספטמבר 2022 - 186 מיליוני שקלים חדשים וביום 31 בדצמבר 2022 - 220 מיליוני שקלים חדשים).

הביאורים לדוחות הכספיים מהווים חלק בלתי נפרד מהם.

תמצית הדוחות הכספיים

ליום 30 בספטמבר 2023

תמצית דוח על השינויים בהון העצמי

סכומים מדווחים (במיליוני שקלים חדשים)

סך הכל ההון	זכויות שאינן מקנות שליטה	סך הכל הון עצמי	עודפים ⁽³⁾	רווח (הפסד) כולל אחר מצטבר ⁽²⁾	סך הכל הון מניות נפרע וקרנות הון	קן הון מהטבה בשל עסקאות תשלום מבוסס מניות	הון מניות ופרמיה ⁽⁴⁾		
								יתרה ליום 30 ביוני 2023	יתרה ליום 30 בספטמבר 2023
לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר 2023 (בלתי מבוקר)									
26,990	1,176	25,814	22,705	(523)	3,632	106	3,526	יתרה ליום 30 ביוני 2023	
1,135	37	1,098	1,098	-	-	-	-	רווח נקי לתקופה	
(489)	-	(489)	(489)	-	-	-	-	דיבידנד ששולם ⁽⁴⁾	
22	-	22	-	-	22	22	-	הטבה בשל עסקאות תשלום מבוסס מניות	
-	-	-	-	-	-	(16)	16	מימוש עסקאות תשלום מבוסס מניות ⁽⁵⁾	
14	-	14	-	14	-	-	-	רווח (הפסד) כולל אחר, נטו לאחר השפעת המס	
27,672	1,213	26,459	23,314	(509)	3,654	112	3,542	יתרה ליום 30 בספטמבר 2023	
לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר 2022 (בלתי מבוקר)									
23,183	1,017	22,166	19,080	(494)	3,580	80	3,500	יתרה ליום 30 ביוני 2022	
1,216	38	1,178	1,178	-	-	-	-	רווח נקי לתקופה	
(316)	-	(316)	(316)	-	-	-	-	דיבידנד ששולם ⁽⁴⁾	
19	-	19	-	-	19	19	-	הטבה בשל עסקאות תשלום מבוסס מניות	
-	-	-	-	-	-	(17)	17	מימוש עסקאות תשלום מבוסס מניות ⁽⁵⁾	
(56)	2	(58)	-	(58)	-	-	-	רווח (הפסד) כולל אחר, נטו לאחר השפעת המס	
24,046	1,057	22,989	19,942	(552)	3,599	82	3,517	יתרה ליום 30 בספטמבר 2022	

(1) הפרמיה על המניות נוצרה לפני 31 במרץ 1986.

(2) לפרטים ראה ביאור 4 - רווח כולל אחר מצטבר.

(3) לפרטים בדבר מגבלות שונות על חלוקת דיבידנד, ראה ביאור 24 לדוחות הכספיים לשנת 2022.

(4) ביום 29 באוגוסט 2023, שולם דיבידנד בסכום של 489 מיליוני שקלים חדשים, בהתאם להחלטת דירקטוריון הבנק.

(5) ברבעון השלישי של שנת 2023 הונפקו 373,765 מניות רגילות בנות 0.1 ש"ח ע.ב. כל אחת כנגד מימוש של אופציות, במסגרת תוכנית אופציות לעובדים.

ברבעון השלישי של שנת 2022 הונפקו 539,821 מניות רגילות בנות 0.1 ש"ח ע.ב. כל אחת כנגד מימוש של אופציות, במסגרת תוכנית אופציות לעובדים.

- ביום 27 בנובמבר 2023 החליט דירקטוריון הבנק לחלק דיבידנד בסכום של 164.7 מיליוני שקלים חדשים, המהווים 15% מרווחי הרבעון השלישי של שנת 2023, זאת בשים לב למצב חוסר הוודאות השורר במשק, בין היתר בנוגע להתמשכות הלחיסה ולמידת השפעותיה, ובמטרה לאפשר המשך סיוע ללקוחות הבנק, לרבות על ידי מתן אשראי ללקוחות בעלי יכולת החזר, ובהמשך למכתב המפקח על הבנקים בנידון מיום 12 בנובמבר 2023. בהתאם לכללים החשבונאיים, ייגרע סכום זה מיתרת העודפים ברבעון הרביעי של שנת 2023.

תמצית הדוחות הכספיים

ליום 30 בספטמבר 2023

תמצית דוח על השינויים בהון העצמי

סכומים מדווחים (במיליוני שקלים חדשים)

סך הכל	זכויות שאינן מקנות שליטה	סך הכל הון עצמי	רווח (הפסד) כולל אחר מצטבר ⁽²⁾ עודפים ⁽³⁾	סך הכל הון מניות וקרנות הון	סך הכל הון מניות נפרע	עסקאות תשלום מבוסס מניות	קן הון	יתרה ליום 31 בדצמבר 2022
							מהטבה בשל	
סך הכל הון	מקנות שליטה	הון עצמי	רווח (הפסד) כולל אחר מצטבר ⁽²⁾ עודפים ⁽³⁾	סך הכל הון מניות וקרנות הון	סך הכל הון מניות נפרע	עסקאות תשלום מבוסס מניות	הון מניות ופרמיה ⁽⁴⁾	
24,868	1,088	23,780	20,676	(514)	3,618	99	3,519	יתרה ליום 31 בדצמבר 2022
3,999	136	3,863	3,863	-	-	-	-	רווח נקי לתקופה
(1,225)	-	(1,225)	(1,225)	-	-	-	-	דיבידנד ששולם ⁽⁴⁾
36	-	36	-	-	36	36	-	הטבה בשל עסקאות תשלום מבוסס מניות
-	-	-	-	-	-	(23)	23	מימוש עסקאות תשלום מבוסס מניות ⁽⁶⁾
(6)	(11)	5	-	5	-	-	-	רווח (הפסד) כולל אחר, נטו לאחר השפעת המס
27,672	1,213	26,459	23,314	(509)	3,654	112	3,542	יתרה ליום 30 בספטמבר 2023
לתשעה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר 2023 (בלתי מבוקר)								
21,729	959	20,770	17,500	(303)	3,573	76	3,497	יתרה ליום 31 בדצמבר 2021
(358)	(3)	(355)	(355)	-	-	-	-	התאמה ליתרת הפתיחה בשל השפעת היישום לראשונה של כללי החשבונאות המקובלים בארה"ב בנושא הפסדי אשראי ⁽⁵⁾
21,371	956	20,415	17,145	(303)	3,573	76	3,497	יתרה מתואמת ליום 1 בינואר 2022 לאחר היישום לראשונה
3,477	92	3,385	3,385	-	-	-	-	רווח נקי לתקופה
(588)	-	(588)	(588)	-	-	-	-	דיבידנד ששולם ⁽⁴⁾
26	-	26	-	-	26	26	-	הטבה בשל עסקאות תשלום מבוסס מניות
-	-	-	-	-	-	(20)	20	מימוש עסקאות תשלום מבוסס מניות ⁽⁶⁾
(240)	9	(249)	-	(249)	-	-	-	רווח (הפסד) כולל אחר, נטו לאחר השפעת המס
24,046	1,057	22,989	19,942	(552)	3,599	82	3,517	יתרה ליום 30 בספטמבר 2022
לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2022 (מבוקר)								
21,729	959	20,770	17,500	(303)	3,573	76	3,497	יתרה ליום 31 בדצמבר 2021
(358)	(3)	(355)	(355)	-	-	-	-	התאמה ליתרת הפתיחה בשל השפעת היישום לראשונה של כללי החשבונאות המקובלים בארה"ב בנושא הפסדי אשראי ⁽⁵⁾
21,371	956	20,415	17,145	(303)	3,573	76	3,497	יתרה מתואמת ליום 1 בינואר 2022 לאחר היישום לראשונה
4,612	140	4,472	4,472	-	-	-	-	רווח נקי לתקופה
(941)	-	(941)	(941)	-	-	-	-	דיבידנד ששולם ⁽⁴⁾
45	-	45	-	-	45	45	-	הטבה בשל עסקאות תשלום מבוסס מניות
-	-	-	-	-	-	(22)	22	מימוש עסקאות תשלום מבוסס מניות ⁽⁶⁾
(15)	(15)	-	-	-	-	-	-	דיבידנד לבעלי זכויות שאינן מקנות שליטה בחברה מאוחדת
(204)	7	(211)	-	(211)	-	-	-	רווח (הפסד) כולל אחר, נטו לאחר השפעת המס
24,868	1,088	23,780	20,676	(514)	3,618	99	3,519	יתרה ליום 31 בדצמבר 2022

(1) הפרמיה על המניות נוצרה לפני 31 במרץ 1986.

(2) לפרטים ראה ביאור 4 - רווח כולל אחר מצטבר.

(3) לפרטים בדבר מגבלות שונות על חלוקת דיבידנד, ראה ביאור 24 לדוחות הכספיים לשנת 2022.

(4) בימים 28 במרץ 2023, 1 ביוני 2023, 29 באוגוסט 2023 שולמו דיבידנדים בסכום של 410, 326 ו- 489 מיליוני שקלים חדשים, בהתאמה, בהתאם להחלטת דירקטוריון הבנק. בימים 15 במרץ 2022, 30 באוגוסט 2022, 13 בדצמבר 2022, שולמו דיבידנדים בסכום של 272, 316 ו- 353 מיליוני שקלים חדשים, בהתאמה, בהתאם להחלטת דירקטוריון הבנק.

(5) השפעה מצטברת בגין היישום לראשונה של כללי החשבונאות המקובלים בארצות-הברית בנושא מכשירים פיננסיים - הפסדי אשראי (ASU - 2016-13) ולרבות העדכונים המתחייבים אליהם. ראה גם ביאור 1.ג.1 לדוחות הכספיים לשנת 2022.

(6) בתשעת החודשים הראשונים של שנת 2023 הונפקו 580,864 מניות רגילות בנות 0.1 ש"ח ע.ג. כל אחת כנגד מימוש של אופציות, במסגרת תוכנית אופציות לעובדים. בתשעת החודשים הראשונים של שנת 2022 הונפקו 621,453 מניות רגילות בנות 0.1 ש"ח ע.ג. כל אחת כנגד מימוש של אופציות, במסגרת תוכנית אופציות לעובדים. בשנת 2022 הונפקו 676,867 מניות רגילות בנות 0.1 ש"ח ע.ג. כל אחת כנגד מימוש של אופציות, במסגרת תוכנית אופציות לעובדים, כן הונפקו למנהל הכללי 7,450 מניות רגילות בנות 0.1 ש"ח ע.ג. כל אחת.

- ביום 27 בנובמבר 2023 החליט דירקטוריון הבנק לחלק דיבידנד בסכום של 164.7 מיליוני שקלים חדשים, המהווים 15% מרווחי הרבעון השלישי של שנת 2023, זאת בשים לב למצב חוסר הוודאות השורר במשק, בין היתר בנוגע להתמשכות הלחיצה ולמיידת השפעותיה, ובמטרה לאפשר המשך סיוע ללקוחות הבנק, לרבות על ידי מתן אשראי ללקוחות בעלי יכולת החזר, ובהמשך למכתב המפקח על הבנקים ביוני מיום 12 בנובמבר 2023. בהתאם לכללים החשבונאיים, ייגרע סכום זה מיתרת העודפים ברבעון הרביעי של שנת 2023.

הביאורים לדוחות הכספיים מהווים חלק בלתי נפרד מהם.

תמצית הדוחות הכספיים

ליום 30 בספטמבר 2023

תמצית דוח על תזרימי המזומנים

סכומים מדווחים (במיליוני שקלים חדשים)

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר		לתשעה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר		לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר	
2022	(1)2022	2023	(1)2022	2023	
(מבוקר)		(בלתי מבוקר)		(בלתי מבוקר)	
4,612	3,477	3,999	1,216	1,135	תזרימי מזומנים מפעילות שוטפת רווח נקי לפני ייחוס לבעלי זכויות שאינן מקנות שליטה
(5)	(4)	(1)	(2)	-	התאמות חלקו של הבנק ברווחים בלתי מחולקים של חברות כלולות
332	268	341	95	97	פחת על בניינים וציוד (לרבות ירידת ערך)
532	341	1,168	155	694	הוצאות בגין הפסדי אשראי
14	(9)	85	(17)	45	רווח ממכירת ניירות ערך זמינים למכירה ומניות שאינן למסחר
(103)	(78)	(34)	(47)	(31)	הפסד (רווח) שמומש וטרם מומש מהתאמות לשווי הוגן של ניירות ערך למסחר
45	35	(23)	12	(6)	הפסד (רווח) שמומש וטרם מומש מהתאמות לשווי הוגן של מניות שאינן למסחר
(241)	(240)	-	-	-	רווח ממימוש בניינים וציוד
50	45	6	29	1	ירידת ערך של ניירות ערך המוחזקים למכירה ומניות שאינן למסחר
45	26	36	19	22	הוצאות הנובעות מעסקאות תשלום מבוסס מניות
(408)	(465)	(240)	1	(53)	מיסים נדחים, נטו
138	(25)	(95)	(411)	66	שינוי בהפרשות ובהתחייבויות עובדים
(463)	(458)	(552)	(39)	(194)	התאמות בגין הפרשי שער
(8)	-	-	-	-	רווח ממכירת תיקי אשראי
198	380	1,732	(30)	(263)	הפרשי צבירה שנכללו בפעולות השקעה ומימון
(2,119)	(5,029)	(1,526)	(1,608)	(1,488)	שינוי נטו בנכסים שוטפים נכסים בגין מכשירים נגזרים
(147)	278	(239)	489	244	ניירות ערך למסחר
(15)	(382)	(108)	(395)	(103)	נכסים אחרים, נטו
1,461	3,796	881	1,285	1,262	שינוי נטו בהתחייבויות שוטפות התחייבויות בגין מכשירים נגזרים
(19)	509	(1,532)	(223)	(805)	התחייבויות אחרות
3,899	2,465	3,898	529	623	מזומנים נטו מפעילות שוטפת

(1) סווג מחדש.

הביאורים לדוחות הכספיים מהווים חלק בלתי נפרד מהם.

תמצית הדוחות הכספיים

ליום 30 בספטמבר 2023

תמצית דוח על תזרימי המזומנים - המשך

סכומים מדווחים (במיליוני שקלים חדשים)

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר		לתשעה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר		לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר	
2022	(1)2022	2023	(1)2022	2023	
(מבוקר)	(בלתי מבוקר)	(בלתי מבוקר)	(בלתי מבוקר)	(בלתי מבוקר)	
תזרימי מזומנים מפעילות השקעה					
(202)	(1,116)	1,514	(663)	1,472	שינוי נטו בפיקדונות בבנקים
(36,246)	(32,922)	(14,447)	(7,046)	(6,729)	שינוי נטו באשראי לציבור
159	138	(349)	125	(142)	שינוי נטו באשראי לממשלות
1,017	418	291	1,210	(20)	שינוי נטו בניירות ערך שנשאלו או נרכשו במסגרת הסכמי מכר חוזר
(1,821)	(1,186)	(531)	(229)	(160)	רכישת אגרות חוב מוחזקות לפדיון
851	135	656	8	4	תמורה מפדיון אגרות חוב מוחזקות לפדיון
(15,233)	(11,177)	(9,499)	(924)	(2,319)	רכישת ניירות ערך זמינים למכירה ומניות שאינן למסחר
17,132	12,475	5,814	8,335	2,669	תמורה ממכירת ניירות ערך זמינים למכירה ומניות שאינן למסחר
222	293	729	112	107	תמורה מפדיון ניירות ערך זמינים למכירה
1,943	1,943	25	1,940	-	תמורה ממכירת תיקי אשראי
(2,306)	(1,425)	(2,083)	(386)	(550)	רכישת תיקי אשראי - ציבור
(391)	(205)	(284)	(84)	(106)	רכישת בניינים וציוד
532	501	-	(1)	-	תמורה ממימוש בניינים וציוד
(61)	(40)	(20)	(1)	-	רכישת מניות בחברות כלולות
8	7	-	6	-	תמורה ממימוש השקעה בחברות כלולות
(34,396)	(32,161)	(18,184)	2,402	(5,774)	מזומנים נטו מפעילות השקעה
תזרימי מזומנים מפעילות מימון					
34,446	35,407	4,070	15,447	6,555	שינוי נטו בפיקדונות הציבור
2	733	(1,986)	(790)	(1,533)	שינוי נטו בפיקדונות מבנקים
(34)	(33)	(23)	(9)	(5)	שינוי נטו בפיקדונות הממשלה
5,038	2,402	3,089	-	-	הנפקת איגרות חוב וכתבי התחייבויות נדחים
(10,258)	(9,470)	(705)	(3,699)	(200)	פדיון איגרות חוב וכתבי התחייבויות נדחים
(941)	(588)	(1,225)	(316)	(489)	דיבידנד ששולם לבעלי מניות
(15)	-	-	-	-	דיבידנד ששולם לבעלי מניות חיצוניים בחברות מאוחדות
28,238	28,451	3,220	10,633	4,328	מזומנים נטו מפעילות מימון
(2,259)	(1,245)	(11,066)	13,564	(823)	גידול (קיסון) במזומנים
94,661	94,661	92,865	80,271	82,980	יתרת מזומנים לתחילת התקופה
463	458	552	39	194	השפעת תנועות בשער החליפין על יתרת מזומנים
92,865	93,874	82,351	93,874	82,351	יתרת מזומנים לסוף התקופה
ריבית ומסים ששולמו/או התקבלו					
11,577	8,511	15,426	3,800	5,401	ריבית שהתקבלה
5,416	3,747	6,783	1,090	2,392	ריבית ששולמה
36	19	7	9	-	דיבידנדים שהתקבלו
140	140	21	106	-	מסים על הכנסה שהתקבלו
2,211	1,312	2,654	370	832	מסים על הכנסה ששולמו
נספח א' - פעולות שלא במזומן					
1	-	1	(1)	1	רכישות בניינים וציוד
-	-	-	-	-	מכירות בניינים וציוד

(1) סווג מחדש.

הביאורים לדוחות הכספיים מהווים חלק בלתי נפרד מהם.

ביאורים לתמצית הדוחות הכספיים

ליום 30 בספטמבר 2023

ביאור 1 – כללי דיווח ומדיניות חשבונאית

א. כללי

תמצית הדוחות הכספיים ליום 30 בספטמבר 2023 אושרה לפרסום על ידי דירקטוריון הבנק ביום 27 בנובמבר 2023, י"ד כסלו התשפ"ד. תמצית הדוחות הכספיים ערוכה בהתאם לכללי חשבונאות מקובלים בישראל (Israeli GAAP) לדיווח כספי לתקופות ביניים ולהוראות הפיקוח על הבנקים והנחיותיו, ואינה כוללת את כל המידע הנדרש בדוחות כספיים שנתיים. יש לעיין בתמצית דוחות כספיים אלה ביחד עם הדוחות הכספיים המבוקרים ליום 31 בדצמבר 2022.

כאמור בדוחות השנתיים, בעיקר הנושאים, הוראות הפיקוח על הבנקים מבוססות על כללי החשבונאות המקובלים בבנקים בארצות הברית. בנושאים הנותרים, שהם פחות מהותיים, ההוראות מבוססות על תקני דיווח כספי בינלאומיים (IFRS) ועל כללי חשבונאות מקובלים בישראל (Israeli GAAP).

כאשר תקני דיווח כספי בינלאומי (IFRS) מאפשרים מספר חלופות, או אינם כוללים התייחסות ספציפית למצב מסוים, נקבעו בהוראות אלה הנחיות יישום ספציפיות, המבוססות בעיקר על כללי החשבונאות המקובלים בבנקים בארצות הברית.

בהתאם להנחיות הפיקוח על הבנקים, פרסום תמצית הדוחות הכספיים הוא על בסיס דוחות מאוחדים בלבד. המדיניות החשבונאית של הקבוצה בתמצית דוחות כספיים מאוחדים רבעוניים אלה, עקבית למדיניות שיושמה בדוחות השנתיים, למעט המפורט בסעיף ב' להלן.

ב. השפעת אירועי המלחמה

בעקבות פרוץ המלחמה ביום 7 באוקטובר 2023 מתקיימת היערכות וננקטים צעדים, הן על ידי הבנקים והן מצד הפיקוח על הבנקים. בין היתר, ניתנות הקלות ללקוחות הבנק, במטרה לסייע ללקוחות שנקלעו לקשיים עקב המצב. ההקלות כוללות הקפאת תשלומים בהלוואות, ויתור על הריבית בגין ההקפאה לתושבי אזורי העימות שהוגדרו "מעגל ראשון", פטור מתשלומי משכנתא, פטור מריבית על עו"ש חובה, הנחות בעמלות ומענק לעסקים. כמו כן, מקצה הבנק תקציבים לתמיכה בתושבים באזורים שנפגעו.

ביום 18 באוקטובר 2023 פרסם הפיקוח על הבנקים מכתב בדבר דגשים פיקוחיים לגבי טיפול בחובות בעייתיים ודיווח לציבור. בהתאם לחוזר, תוקפא ספירת ימי הפיגור ללקוחות שקיבלו הסדרים להקפאת תשלומים, במשכנתאות או באשראי מסחרי, וזאת בשלב זה עד לשלושה חודשים. הדוחות הכספיים כוללים גילוי כמותי בדבר חובות שנעשו להם הסדרי פירעון חדשים, כאמור.

ביום 9 בנובמבר 2023 פרסם הפיקוח על הבנקים מכתב נוסף, בדבר דגשים נוספים לדוחות לציבור לרבעון השלישי של שנת 2023 ובו דרישות כדלקמן:

- לכלול את ההשפעה הצפויה של מצב אי הוודאות השורר עקב אירועי המלחמה בחישוב ההפרשה להפסדי אשראי כבר בדוחות הכספיים לרבעון השלישי של 2023.
- לתאר בדוחות את התפתחות ההפרשה ואת האופן בו הובאו ההשלכות כאמור, את תנאי אי-הוודאות בקביעת ההפרשה ואת תוצאות ניתוחי הרגישות של השינויים בהנחות.
- לתאר השפעות מהותיות, אם ישנן, על התוצאות, הרווח הכולל, המצב הכספי, יחס ההון, יחס המינוף ויחס כיסוי הנזילות.
- לתאר את ההשפעות על הסיכונים העיקריים.
- לתאר את הפעולות בהן נוקט הבנק כדי להתמודד עם ההתפתחויות ולתמוך בצרכי הלקוחות והעובדים, כולל אומדן העלות של צעדים אלה.
- לכלול גילוי על התפתחות סיכון האשראי לפי ענפי משק.
- לכלול גילוי כמותי על מצב החשיפות ותרחישים בקשר עם סיכונים ריבית ומטבע, למועד הסמוך לפרסום הדוח, לרבות התייחסות להשפעת הנחות.

ג. ישום לראשונה של תקני חשבונאות, עדכוני תקינה חשבונאית והוראות הפיקוח על הבנקים

החל מתקופות הדיווח המתחילות ביום 1 בינואר 2023 מיישם הבנק הוראות ותקנים חשבונאיים חדשים בנושאים המפורטים להלן:

1. עדכון תקינה 2022-01 בקודיפיקציה בדבר שיפורים ביישום חשבונאות גידור שווי הוגן בשיטת השכבות בתיק.

להלן תיאור מהות השינויים שננקטו במדיניות החשבונאית בתמצית דוחות כספיים ביניים מאוחדים אלה ותיאור של אופן והשפעת היישום לראשונה, ככל שהייתה:

1. עדכון תקינה 2022-01 בקודיפיקציה בדבר שיפורים ביישום חשבונאות גידור שווי הוגן בשיטת השכבות בתיק

ביום 28 במרץ 2022 פרסם המוסד האמריקאי לתקינה חשבונאית (ה-FASB) את ASU 2022-01 בדבר שיפורים ביישום חשבונאות גידור שווי הוגן בשיטת השכבות בתיק במטרה להתאים באופן טוב יותר את חשבונאות הגידור למדיניות ניהול הסיכונים של החברה (להלן "העדכון").

ביאור 1 - כללי דיווח ומדיניות חשבונאית - המשך

עיקרי תיקונים במסגרת העדכון כוללים, בין היתר:

- הרחבת שיטת השכבה האחרונה: העדכון מאפשר לגדר מספר שכבות בתיק סגור יחיד;
- הרחבת תחולת שיטת השכבות בתיק: העדכון מספק את האפשרות להחיל את השיטה גם על נכסים פיננסיים שאינם ניתנים לפירעון מוקדם;
- מכשירים מגדרים: העדכון מבהיר כי ניתן לייעד נגזר שערכו הנקוב משתנה לאורך זמן כמכשיר מגדר כך שהגידור יחשב גידור של שכבה אחת וכי מספר השכבות המגודרות יהיה עקבי עם מספר יחסי הגידור המיועדים;
- התאמות בסיס: העדכון מבהיר את אופן הטיפול בהתאמות בסיס כאשר מגדרים בשיטת השכבות בתיק וכן מוסיף דרישות גילוי;
- הפסדי אשראי: העדכון אוסר להתחשב בהתאמות בסיס של יחסי גידור קיימים כאשר קובעים הפסדי אשראי על פריטים מגודרים מהוראות יישום החל מיום 1 בינואר 2023.

ליישום ההוראות לא הייתה השפעה על הדוחות הכספיים.

ד. תקני חשבונאות חדשים והוראות חדשות של המפקח על הבנקים בתקופה שלפני יישומם

תיקון	דרישות הפרסום	תחילה והוראות מעבר	השלכות
עדכון תקינה ASU 2022-02 בדבר ארגון מחדש של חובות בעייתיים ודרישות גילוי לפי שנת העמדת אשראי בנושא הפרשות להפסדי אשראי (להלן: "העדכון").	ביום 31 במרץ 2022 פרסם המוסד האמריקאי לתקינה חשבונאית (ה-"FASB") את ASU 2022-02 בדבר ארגון מחדש של חובות בעייתיים ודרישות גילוי לפי שנת העמדת אשראי בנושא הפרשות להפסדי אשראי (להלן: "העדכון").	1 בינואר 2024	הבנק נערך ליישום ההוראה. לא צפויה השפעה מהותית על הדוחות הכספיים
עדכון תקינה ASU 2022-03 בדבר מדידת שווי הוגן של ניירות ערך הוניים אשר חלה עליהם חסימת סחירות (להלן: "העדכון").	ביום 29 ביוני 2022 פרסם המוסד האמריקאי לתקינה חשבונאית (ה-"FASB") את ASU 2022-03 בדבר מדידת שווי הוגן של ניירות ערך הוניים אשר חלה עליהם חסימת סחירות (להלן: "העדכון").	בהתאם להנחיות הפיקוח	לא צפויה השפעה מהותית על הדוחות הכספיים
הארכת הוראת מעבר בגין יישום הנחיות נושא 830 בקודיפיקציה בדבר "מטבע חוץ"	הוראת המעבר מנחה תאגיד בנקאי שלא לכלול את הפרשי השער בגין איגרות חוב זמינות למכירה כחלק מההתאמות לשווי הוגן של איגרות חוב אלו, אלא להמשיך לטפל בהם כפי שנדרש בהוראות הדיווח לציבור לפני אימוץ נושא 830 בקודיפיקציה בדבר "מטבע חוץ" עד ליום 31 בדצמבר 2023.	1 בינואר 2024	לא צפויה השפעה מהותית על הדוחות הכספיים

ביאורים לתמצית הדוחות הכספיים

ליום 30 בספטמבר 2023

ביאור 2 - הכנסות והוצאות ריבית

סכומים מדווחים (במיליוני שקלים חדשים)

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר	לתשעה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר	לתשעה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר	לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר	לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר	
2022	2022	2023	2022	2023	
(מבוקר)	(בלתי מבוקר)	(בלתי מבוקר)	(בלתי מבוקר)	(בלתי מבוקר)	
					א. הכנסות ריבית⁽⁴⁾
14,794	10,624	15,434	3,810	5,181	מאשראי לציבור
11	9	18	3	7	מאשראי לממשלה
1,014	428	2,438	308	880	ממזומנים ופיקדונות בבנקים מרכזיים
38	10	69	3	15	מפיקדונות בבנקים
10	5	3	4	-	מניירות ערך שנשאלו או נרכשו במסגרת הסכמי מכר חוזר
328	242	361	85	141	מאיגרות חוב
16,195	11,318	18,323	4,213	6,224	סך כל הכנסות הריבית
					ב. הוצאות ריבית
4,168	2,527	7,809	1,066	2,918	על פיקדונות הציבור
3	1	2	1	1	על פיקדונות הממשלה
9	11	74	9	17	על פיקדונות מבנקים
1,744	1,471	1,141	434	324	על איגרות חוב וכתבי התחייבות נדחים
31	20	11	12	5	על התחייבויות אחרות
5,955	4,030	9,037	1,522	3,265	סך כל הוצאות הריבית
10,240	7,288	9,286	2,691	2,959	סך הכנסות ריבית, נטו
18	121	62	38	76	ג. פירוט ההשפעה נטו של מכשירים נגזרים מהגדרים על הכנסות ריבית
					ד. פירוט הכנסות ריבית על בסיס צבירה מאיגרות חוב
57	37	86	13	21	מוחזקות לפדיון
253	183	261	53	107	זמינות למכירה
18	22	14	19	13	למסחר
328	242	361	85	141	סך הכל כלול בהכנסות ריבית

(4) כולל מרכיב אפקטיבי ביחסי הגידור.

ביאורים לתמצית הדוחות הכספיים

ליום 30 בספטמבר 2023

ביאור 3 - הכנסות מימון שאינן מריבית

סכומים מדווחים (במיליוני שקלים חדשים)

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר	לתשעה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר	לתשעה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר	לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר	לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר
2022	2022	2023	2022	2023
(מבוקר)	(בלתי מבוקר)	(בלתי מבוקר)	(בלתי מבוקר)	(בלתי מבוקר)
א. הכנסות (הוצאות) מימון שאינן מריבית בגין פעילויות שאינן למטרות מסחר				
1. מפעילות במכשירים נגזרים				
3,450	3,474	2,750	535	1,134
הכנסות (הוצאות) נטו בגין מכשירים נגזרים ALCM ⁽¹⁾				
3,450	3,474	2,750	535	1,134
סך הכל מפעילות במכשירים נגזרים				
2. מהשקעה באיגרות חוב				
(55)	(28)	(98)	(15)	(46)
רווחים ממכירת איגרות חוב זמינות למכירה				
(5)	-	(6)	-	(1)
הפרשה לירידת ערך של איגרות חוב זמינות למכירה				
(60)	(28)	(104)	(15)	(47)
סך הכל מהשקעה באיגרות חוב				
3. הפרשי שער, נטו				
(3,063)	(3,294)	(1,953)	(320)	(780)
4. רווחים מהשקעה במניות				
41	37	13	32	1
רווחים ממכירת מניות שאינן למסחר				
(45)	(45)	-	(29)	-
הפרשה לירידת ערך של מניות שאינן למסחר				
36	19	7	9	-
דיבידנד ממניות שאינן למסחר				
(81)	(54)	16	(21)	6
רווחים (הפסדים) שטרם מומשו ⁽³⁾				
(49)	(43)	36	(9)	7
סך הכל מהשקעה במניות				
8	8	-	8	-
5. רווחים נטו בגין הלוואות שנמכרו				
סך הכל הכנסות מימון שאינן מריבית בגין פעילויות שאינן למטרות מסחר				
286	117	729	199	314
ב. הכנסות (הוצאות) מימון שאינן מריבית בגין פעילויות למטרות מסחר⁽²⁾				
365	361	(85)	17	(4)
הכנסות (הוצאות) נטו בגין מכשירים נגזרים אחרים				
98	71	33	49	31
רווחים שמומשו ושטרם מומשו מהתאמות לשווי הוגן של איגרות חוב למסחר, נטו				
5	7	1	(2)	-
רווחים (הפסדים) שמומשו ושטרם מומשו מהתאמות לשווי הוגן של מניות למסחר, נטו				
468	439	(51)	64	27
סך הכל מפעילויות מסחר⁽⁴⁾				
פירוט על הכנסות (הוצאות) מימון שאינן מריבית בגין פעילויות למטרות מסחר, לפי חשיפת סיכון				
103	89	43	68	37
חשיפת ריבית				
365	350	(94)	(4)	(10)
חשיפת מטבע חוץ				
-	-	-	-	-
חשיפת למניות				
-	-	-	-	-
חשיפת לסחורות ואחרים				
468	439	(51)	64	27
סך הכל				

(1) מכשירים נגזרים המהווים חלק ממערך ניהול הנכסים וההתחייבויות של הבנק, אשר לא יועדו ליחסי גידור.

(2) כולל הפרשי שער שנבעו מפעילות מסחר.

(3) לרבות רווחים והפסדים ממדידה לפי שווי הוגן של מניות שמתקיים לגביהן שווי הוגן זמין וכן התאמות מעלה או מטה של מניות שלא מתקיים לגביהן שווי הוגן זמין.

(4) להכנסות ריבית מהשקעות באיגרות חוב למסחר ראה ביאור 2 ד.

ביאורים לתמצית הדוחות הכספיים

ליום 30 בספטמבר 2023

ביאור 4 - רווח (הפסד) כולל אחר מצטבר

סכומים מדווחים (במיליוני שקלים חדשים)

א. שינויים ברווח (ההפסד) הכולל האחר המצטבר, לאחר השפעת מס

רווח (הפסד) כולל אחר לפני ייחוס לבעלי זכויות שאינן מקנות שליטה							התאמות בגין הצגת איגרות חוב זמינות למכירה לפי שווי הוגן	יתרה ליום 30 ביוני 2023
רווח (הפסד) כולל אחר המיוחס לבעלי מניות הבנק	רווח כולל אחר המיוחס לבעלי זכויות שאינן מקנות שליטה	סך הכל	התאמות בגין הטבות לעובדים	רווחים (הפסדים) נטו מגידור תזרים מזומנים	התאמות מתרגום ⁽⁴⁾	בלתי מבוקר		
לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר 2023							(430)	יתרה ליום 30 ביוני 2023
(בלתי מבוקר)							(26)	שינוי נטו במהלך התקופה
(523)	(29)	(552)	(123)	3	(2)	(430)	יתרה ליום 30 בספטמבר 2023	
14	-	14	40	-	-	(26)	יתרה ליום 30 בספטמבר 2022	
(509)	(29)	(538)	(83)	3	(2)	(456)	יתרה ליום 30 בספטמבר 2022	
לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר 2022							(358)	יתרה ליום 30 ביוני 2022
(בלתי מבוקר)							(141)	שינוי נטו במהלך התקופה
(494)	(18)	(512)	(144)	(8)	(2)	(358)	יתרה ליום 30 בספטמבר 2022	
(58)	2	(56)	79	6	-	(141)	יתרה ליום 30 בספטמבר 2021	
(552)	(16)	(568)	(65)	(2)	(2)	(499)	יתרה ליום 30 בספטמבר 2021	
לתשעה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר 2023							(458)	יתרה ליום 31 בדצמבר 2022
(בלתי מבוקר)							2	שינוי נטו במהלך התקופה
(514)	(18)	(532)	(72)	-	(2)	(458)	יתרה ליום 30 בספטמבר 2023	
5	(11)	(6)	⁽²⁾ (11)	3	-	2	יתרה ליום 30 בספטמבר 2022	
(509)	(29)	(538)	(83)	3	(2)	(456)	יתרה ליום 30 בספטמבר 2022	
לתשעה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר 2022							98	יתרה ליום 31 בדצמבר 2021
(בלתי מבוקר)							(597)	שינוי נטו במהלך התקופה
(303)	(25)	(328)	(412)	(12)	(2)	98	יתרה ליום 30 בספטמבר 2022	
(249)	9	(240)	347	10	-	(597)	יתרה ליום 30 בספטמבר 2021	
(552)	(16)	(568)	(65)	(2)	(2)	(499)	יתרה ליום 30 בספטמבר 2021	
לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2022							98	יתרה ליום 31 בדצמבר 2021
(מבוקר)							(556)	שינוי נטו במהלך התקופה
(303)	(25)	(328)	(412)	(12)	(2)	98	יתרה ליום 31 בדצמבר 2022	
(211)	7	(204)	340	12	-	(556)	יתרה ליום 31 בדצמבר 2021	
(514)	(18)	(532)	(72)	-	(2)	(458)	יתרה ליום 31 בדצמבר 2021	

(1) התאמות מתרגום דוחות כספיים של חברות כוללות שמטבע הפעילות שלהן שונה ממטבע הפעילות של הבנק.
 (2) כולל את השפעת ההסכם הקיבוצי המיוחד שנחתם בין הבנק לארגון עובדי מזרחי ספחות. לפרטים נוספים ראה ביאור 8.

ביאורים לתמצית הדוחות הכספיים

ליום 30 בספטמבר 2023

ביאור 4 - רווח (הפסד) כולל אחר מצטבר - המשך

סכומים מדווחים (במיליוני שקלים חדשים)

ב. השינויים במרכיבי הרווח (ההפסד) הכולל האחר המצטבר, לפני השפעת מס ואחרי השפעת מס

לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר					
2022			2023		
לפני מס	השפעת מס	לאחר מס	לפני מס	השפעת מס	לאחר מס
(בלתי מבוקר)					
השינויים במרכיבי רווח (הפסד) כולל אחר לפני ייחוס לבעלי זכויות שאינן מקנות שליטה:					
התאמות בגין הצגת איגרות חוב זמינות למכירה לפי שווי הוגן					
(88)	32	(56)	(192)	42	(150)
רווחים (הפסדים) נטו שטרם מומשו מההתאמות לשווי הוגן (רווחים) הפסדים בגין ניירות ערך זמינים למכירה שסווגו מחדש לדוח רווח והפסד ⁽¹⁾					
47	(17)	30	15	(6)	9
(41)	15	(26)	(177)	36	(141)
שינוי נטו במהלך התקופה					
התאמות מתרגום					
התאמות מתרגום דוחות כספיים ⁽²⁾					
-	-	-	-	-	-
שינוי נטו במהלך התקופה					
גידור תזרים מזומנים					
הפסדים נטו בגין גידור תזרים מזומנים (רווחים) הפסדים נטו בגין גידור תזרים מזומנים שסווגו מחדש לדוח רווח והפסד ⁽³⁾					
-	-	-	8	(2)	6
-	-	-	8	(2)	6
שינוי נטו במהלך התקופה					
הטבות לעובדים					
רווח (הפסד) אקטוארי נטו בתקופה הפסדים נטו שסווגו מחדש לדוח רווח והפסד					
74	(26)	48	108	(40)	68
(12)	4	(8)	16	(5)	11
62	(22)	40	124	(45)	79
סך הכל השינוי נטו במהלך התקופה					
21	(7)	14	(45)	(11)	(56)
סך הכל השינוי נטו במהלך התקופה המיוחס לבעלי זכויות שאינן מקנות שליטה					
-	-	-	3	(1)	2
21	(7)	14	(48)	(10)	(58)
סך הכל השינוי נטו במהלך התקופה המיוחס לבעלי מניות הבנק					

- (1) הסכום לפני מס מדווח בדוח רווח והפסד בסעיף הכנסות מימון שאינן מריבית. לפרטים ראה ביאור 3 א.2.
 (2) התאמות מתרגום דוחות כספיים של חברות כלולות שמטבע הפעילות שלהן שונה ממטבע הפעילות של הבנק.
 (3) הסכום לפני מס מדווח בדוח רווח והפסד בסעיף הכנסות ריבית. לפרטים ראה ביאור 3 א.1.

ביאורים לתמצית הדוחות הכספיים

ליום 30 בספטמבר 2023

ביאור 4 - רווח (הפסד) כולל אחר מצטבר - המשך

סכומים מדווחים (במיליוני שקלים חדשים)

ב. השינויים במרכיבי הרווח (ההפסד) הכולל האחר המצטבר, לפני השפעת מס ואחרי השפעת מס - המשך

לשנה שהסתיימה		לתשעה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר						
ביום 31 בדצמבר		2022		2022		2023		
לאחר	השפעת	לפני	לאחר	השפעת	לפני	לאחר	השפעת	לפני
מס	מס	מס	מס	מס	מס	מס	מס	מס
		(בלתי מבוקר)						
		(מבוקר)						
השינויים במרכיבי רווח (הפסד) כולל אחר לפני ייחוס לבעלי זכויות שאינן מקנות שליטה:								
התאמות בגין הצגת איגרות חוב זמינות למכירה לפי שווי הוגן								
(592)	272	(864)	(615)	285	(900)	(66)	39	(105)
רווחים (הפסדים) נטו שטרם מומשו מההתאמות לשווי הוגן								
רווחים (הפסדים) בגין ניירות ערך זמינים למכירה שסווגו מחדש לדוח רווח והפסד ⁽¹⁾								
36	(19)	55	18	(10)	28	68	(36)	104
(556)	253	(809)	(597)	275	(872)	2	3	(1)
שינוי נטו במהלך התקופה								
התאמות מתרגום								
התאמות מתרגום דוחות כספיים ⁽²⁾								
-	-	-	-	-	-	-	-	-
שינוי נטו במהלך התקופה								
גידור תזרים מזומנים								
הפסדים נטו בגין גידור תזרים מזומנים								
12	(6)	18	10	(4)	14	3	(1)	4
רווחים (הפסדים) בגין גידור תזרים מזומנים שסווגו מחדש לדוח רווח והפסד ⁽³⁾								
-	-	-	-	-	-	-	-	-
12	(6)	18	10	(4)	14	3	(1)	4
שינוי נטו במהלך התקופה								
הטבות לעובדים								
רווח (הפסד) אקטוארי נטו בתקופה								
299	(156)	455	313	(158)	471	(15)	7	(22)
הפסדים נטו שסווגו מחדש לדוח רווח והפסד								
41	(21)	62	34	(17)	51	4	(2)	6
340	(177)	517	347	(175)	522	(11)	5	(16)
שינוי נטו במהלך התקופה								
(204)	70	(274)	(240)	96	(336)	(6)	7	(13)
סך הכל השינוי נטו במהלך התקופה								
סך הכל השינוי נטו במהלך התקופה המיוחס לבעלי זכויות שאינן מקנות שליטה								
7	(4)	11	9	(5)	14	(11)	6	(17)
סך הכל השינוי נטו במהלך התקופה המיוחס לבעלי מניות הבנק								
(211)	74	(285)	(249)	101	(350)	5	1	4

(1) הסכום לפני מס מדווח בדוח רווח והפסד בסעיף הכנסות מימון שאינן מריבית. לפרטים ראה ביאור 3 א.2.
 (2) התאמות מתרגום דוחות כספיים של חברות כלולות שמטבע הפעילות שלהן שונה ממטבע הפעילות של הבנק.
 (3) הסכום לפני מס מדווח בדוח רווח והפסד בסעיף הכנסות ריבית. לפרטים ראה ביאור 3 א.1.

ביאורים לתמצית הדוחות הכספיים

ליום 30 בספטמבר 2023

ביאור 5 - ניירות ערך

30 בספטמבר 2023 (בלתי מבוקר)
סכומים מדווחים (במיליוני שקלים חדשים):

הערך במאזן	עלות מופחתת	יתרת הפרשה להפסדי אשראי	התאמות לשווי הוגן שטרם הוכרו		שווי הוגן ⁽¹⁾
			רווחים	הפסדים	
(1) איגרות חוב המוחזקות לפידיון					
2,891	2,891	-	-	(156)	2,735
395	395	-	-	(21)	374
136	136	-	-	(4)	132
3,422	3,422	-	-	(181)	3,241
של ממשלת ישראל					
של מוסדות פיננסיים בישראל					
של אחרים בישראל					
סך כל איגרות החוב המוחזקות לפידיון					
הערך במאזן	עלות מופחתת	יתרת הפרשה להפסדי אשראי	רווח כולל אחר מצטבר ⁽⁴⁾		שווי הוגן ⁽¹⁾
			רווחים	הפסדים	
(2) איגרות חוב זמינות למכירה					
7,094	7,637	-	27	(570)	7,094
288	293	-	-	(5)	288
436	478	-	6	(48)	436
267	277	-	2	(12)	267
59	62	-	-	(3)	59
948	1,005	(8)	10	(59)	948
199	208	-	2	(11)	199
9,291	9,960	(8)	47	(708)	9,291
של ממשלת ישראל					
של ממשלות זרות⁽³⁾					
של מוסדות פיננסיים בישראל					
של מוסדות פיננסיים זרים					
מגובי נכסים (ABS)					
של אחרים בישראל					
של אחרים זרים					
סך כל איגרות החוב הזמינות למכירה					
הערך במאזן	עלות מופחתת	יתרת הפרשה להפסדי אשראי	התאמות לשווי הוגן שטרם מומשו ⁽⁵⁾		שווי הוגן ⁽¹⁾
			רווחים	הפסדים	
(3) השקעה במניות שאינן למסחר					
607	546	-	83	(22)	607
352	338	-	14	-	352
13,139	13,928	(8)	130	(911)	13,320
מזה: מניות שלא מתקיים לגביהן שווי הוגן זמין⁽⁶⁾					
סך כל ניירות הערך שאינם למסחר					

ראה הערות להלן.

ביאורים לתמצית הדוחות הכספיים

ליום 30 בספטמבר 2023

ביאור 5 - ניירות ערך - המשך

30 בספטמבר 2023 (בלתי מבוקר)
סכומים מדווחים (במיליוני שקלים חדשים)

הערך במאזן	עלות מופחתת (במניות-עלות)	יתרת הפרשה להפסדי אשראי	התאמות לשווי הוגן שטרם מומשו ⁽⁵⁾		שווי הוגן ⁽⁴⁾	
			רווחים	הפסדים		
						(4) איגרות חוב למסחר
5,241	5,409	-	-	(168)	5,241	של ממשלת ישראל
369	375	-	-	(6)	369	של ממשלות זרות
3	3	-	-	-	3	של מוסדות פיננסים בישראל
23	23	-	1	(1)	23	של אחרים בישראל
35	36	-	-	(1)	35	של אחרים זרים
5,671	5,846	1	-	(176)	5,671	סך כל איגרות חוב למסחר
16	14	-	4	(2)	16	מניות וניירות ערך אחרים
5,687	5,860	5	-	(178)	5,687	סך כל ניירות הערך למסחר
						סך כל ניירות הערך⁽²⁾
18,826	19,788	(8)	135	(1,089)	18,826	(5) מידע נוסף לגבי אגרות חוב
						יתרת חוב רשומה של-
8					8	אגרות חוב בעייתיות שצוברות הכנסות ריבית
21					21	אגרות חוב בעייתיות שאינן צוברות הכנסות ריבית
29					29	

- (1) נתוני שווי הוגן מבוססים בדרך כלל על שערי בורסה, אשר לא בהכרח משקפים את המחיר שיתקבל ממכירת ניירות ערך בהיקפים גדולים.
 (2) מזה: ניירות ערך ששוועבדו לסלויים בסך 421 מיליוני שקלים חדשים וניירות ערך שהועמדו כבטחון למלווים בסך 52 מיליוני שקלים חדשים.
 (3) איגרות חוב של ממשלת ארצות הברית.
 (4) כלולים בהון העצמי בסעיף "התאמות בגין הצגת איגרות חוב זמינות למכירה לפי שווי הוגן".
 (5) נזקפו לדוח רווח והפסד אך טרם מומשו.
 (6) מוצגות ככלל לפי עלות (בניכוי ירידת ערך), המותאמת לשינויים במחירים נצפים בעסקאות רגילות בהשקעות דומות או זהות של אותו מנפיק.
 הערות:

- לפרטים בדבר תוצאות הפעילות בהשקעות באגרות חוב - ראה ביאורים 2.2, 2.3 ו-3.3. לדוחות הכספיים. לפרטים בדבר הפעילות בהשקעות במניות - ראה ביאור 4.3 לדוחות הכספיים.
 - ההבחנה בין איגרות חוב של ישראל ובין איגרות חוב של זרים נערכה בהתאם למדינת התושבות של הרשות שהנפיקה את נייר הערך.

ביאורים לתמצית הדוחות הכספיים

ליום 30 בספטמבר 2023

ביאור 5 - ניירות ערך - המשך

30 בספטמבר 2022 (בלתי מבוקר)
סכומים מדווחים (במיליוני שקלים חדשים):

הערך במאזן	עלות מופחתת	יתרת הפרשה להפסדי אשראי	התאמות לשווי הוגן שטרם הוכרו		שווי הוגן ⁽¹⁾
			רווחים	הפסדים	
2,981	2,981	-	1	(110)	2,872
445	445	-	-	(18)	427
113	113	-	-	(3)	110
3,539	3,539	-	1	(131)	3,409
(1) איגרות חוב המוחזקות לפידיון					
של ממשלת ישראל					
של מוסדות פיננסיים בישראל					
של אחרים בישראל					
סך כל איגרות החוב המוחזקות לפידיון					
הערך במאזן	עלות מופחתת	יתרת הפרשה להפסדי אשראי	רווח כולל אחר מצטבר ⁽⁴⁾		שווי הוגן ⁽¹⁾
			רווחים	הפסדים	
4,744	5,330	-	25	(611)	4,744
1,302	1,354	-	-	(52)	1,302
423	462	-	2	(41)	423
261	275	-	-	(14)	261
54	59	-	-	(5)	54
791	818	-	24	(51)	791
231	231	-	6	(6)	231
7,806	8,529	-	57	(780)	7,806
(2) איגרות חוב זמינות למכירה					
של ממשלת ישראל					
של ממשלות זרות ⁽³⁾					
של מוסדות פיננסיים בישראל					
של מוסדות פיננסיים זרים					
מגובי נכסים (ABS)					
של אחרים בישראל					
של אחרים זרים					
סך כל איגרות החוב הזמינות למכירה					
הערך במאזן	עלות מופחתת	יתרת הפרשה להפסדי אשראי	התאמות לשווי הוגן שטרם מומשו ⁽⁵⁾		שווי הוגן ⁽¹⁾
			רווחים	הפסדים	
656	586	-	80	(10)	656
413	397	-	16	-	413
(3) השקעה במניות שאינן למסחר					
מזה: מניות שלא מתקיים לגביהן שווי הוגן זמין ⁽⁶⁾					
11,871	12,654	-	138	(921)	11,871
סך כל ניירות הערך שאינם למסחר					

ראה הערות להלן.

ביאורים לתמצית הדוחות הכספיים

ליום 30 בספטמבר 2023

ביאור 5 - ניירות ערך - המשך

30 בספטמבר 2022 (בלתי מבוקר)
סכומים מדווחים (במיליוני שקלים חדשים):

התאמות לשווי הוגן שטרם מומשו ⁽⁵⁾	התאמות לשווי הוגן שטרם מומשו ⁽⁵⁾		יתרת הפרשה להפסדי אשראי	עלות מופחתת (במניות-עלות)	הערך במאזן	
	רווחים	הפסדים				
						(4) איגרות חוב למסחר
						של ממשלת ישראל
	2,269	(13)	-	-	2,282	2,269
	16	(1)	-	-	17	16
	1	-	-	-	1	1
	27	(1)	2	-	26	27
	45	(1)	1	-	45	45
	2,358	(16)	3	-	2,371	2,358
						סך כל איגרות חוב למסחר
	20	(1)	4	-	17	20
	2,378	(17)	7	-	2,388	2,378
						סך כל ניירות הערך למסחר
	14,249	(938)	145	-	15,042	14,379
						סך כל ניירות הערך⁽²⁾
						(5) סידע נוסף לגבי אגרות חוב
	-					יתרת חוב רשומה של-
	46					אגרות חוב בעייתיות שאינן צוברות הכנסות ריבית
	46					

- (1) נתוני שווי הוגן מבוססים בדרך כלל על שערי בורסה, אשר לא בהכרח משקפים את המחיר שיתקבל ממכירת ניירות ערך בהיקפים גדולים.
- (2) מזה: ניירות ערך ששוועבדו למלווים בסך 396 מיליוני שקלים חדשים וניירות ערך שהועמדו כבטחון למלווים בסך 158 מיליוני שקלים חדשים.
- (3) איגרות חוב של ממשלת ארצות הברית.
- (4) כלולים בהון העצמי בסעיף "התאמות בגין הצגת איגרות חוב זמינות למכירה לפי שווי הוגן".
- (5) נזקפו לדוח רווח והפסד אך טרם מומשו.
- (6) מוצגות ככלל לפי עלות (בניכוי ירידת ערך), המותאמת לשינויים במחירים נצפים בעסקאות רגילות בהשקעות דומות או זהות של אותו מנפיק.
- הערות:
- לפרטים בדבר הפעילות בהשקעות באגרות חוב - ראה ביאורים 2ד, 3 א, 2. ו-3ב. לדוחות הכספיים. לפרטים בדבר הפעילות בהשקעות במניות - ראה ביאור 3 א.4 לדוחות הכספיים.
- ההבחנה בין איגרות חוב של ישראל ובין איגרות חוב של זרים נערכה בהתאם למדינת התושבות של הרשות שהנפיקה את נייר הערך.

ביאורים לתמצית הדוחות הכספיים

ליום 30 בספטמבר 2023

ביאור 5 - ניירות ערך - המשך

31 בדצמבר 2022 (מבוקר)

סכומים מדווחים (במיליוני שקלים חדשים):

הערך במאזן	עלות מופחתת	יתרת הפרשה להפסדי אשראי	התאמות לשווי הוגן שטרם הוכרו		שווי הוגן ⁽¹⁾
			רווחים	הפסדים	
(1) איגרות חוב המוחזקות לפידיין					
3,034	3,034	-	-	(129)	2,905
390	390	-	-	(19)	371
90	90	-	-	(4)	86
3,514	3,514	-	-	(152)	3,362
של ממשלת ישראל					
של מוסדות פיננסיים בישראל					
של אחרים בישראל					
סך כל איגרות החוב המוחזקות לפידיין					
הערך במאזן	עלות מופחתת	יתרת הפרשה להפסדי אשראי	רווח כולל אחר מצטבר ⁽⁴⁾		שווי הוגן ⁽¹⁾
			רווחים	הפסדים	
(2) איגרות חוב זמינות למכירה					
4,949	5,470	-	41	(562)	4,949
1,330	1,367	-	-	(37)	1,330
383	422	-	3	(42)	383
262	275	-	-	(13)	262
55	57	-	-	(2)	55
838	880	-	17	(59)	838
217	223	-	5	(11)	217
8,034	8,694	-	66	(726)	8,034
של ממשלת ישראל					
של ממשלות זרות⁽³⁾					
של מוסדות פיננסיים בישראל					
של מוסדות פיננסיים זרים					
מגובי נכסים (ABS)					
של אחרים בישראל					
של אחרים זרים					
סך כל איגרות החוב הזמינות למכירה					
הערך במאזן	עלות מופחתת	יתרת הפרשה להפסדי אשראי	התאמות לשווי הוגן שטרם מומשו ⁽⁵⁾		שווי הוגן ⁽¹⁾
			רווחים	הפסדים	
(3) השקעה במניות שאינן למסחר					
632	584	-	62	(14)	632
389	380	-	9	-	389
מזה: מניות שלא מתקיים לגביהן שווי הוגן זמין⁽⁶⁾					
12,180	12,792	-	128	(892)	12,028
סך כל ניירות הערך שאינם למסחר					

ראה הערות להלן.

ביאורים לתמצית הדוחות הכספיים

ליום 30 בספטמבר 2023

ביאור 5 - ניירות ערך - המשך

31 בדצמבר 2022 (מבוקר)

סכומים מדווחים (במיליוני שקלים חדשים):

הערך במאזן	עלות מופחתת (במניות-עלות)	יתרת הפרשה להפסדי אשראי	התאמות לשווי הוגן שטרם מומשו ⁽⁵⁾		שוי הוגן ⁽⁴⁾	
			רווחים	הפסדים		
						(4) איגרות חוב למסחר
2,749	2,804	-	-	(55)	2,749	של ממשלת ישראל
127	127	-	1	(1)	127	של ממשלות זרות
1	1	-	-	-	1	של מוסדות פיננסיים בישראל
25	25	-	1	(1)	25	של אחרים בישראל
42	43	-	-	(1)	42	של אחרים זרים
2,944	3,000	-	2	(58)	2,944	סך כל איגרות חוב למסחר
20	18	-	3	(1)	20	מניות וניירות ערך אחרים
2,964	3,018	-	5	(59)	2,964	סך כל ניירות הערך למסחר
14,992	15,810	-	133	(951)	14,992	סך כל ניירות הערך⁽²⁾
						(5) מידע נוסף לגבי אגרות חוב
						יתרת חוב רשומה של-
						אגרות חוב בעייתיות שאינן צוברות הכנסות
						ריבית
					35	
					35	

- (1) נתוני שווי הוגן מבוססים בדרך כלל על שערי בורסה, אשר לא בהכרח משקפים את המחיר שיתקבל ממכירת ניירות ערך בהיקפים גדולים.
- (2) מזה: ניירות ערך ששועבדו למלווים בסך 455 מיליוני שקלים חדשים וניירות ערך שהועמדו כבטחון למלווים בסך 203 מיליוני שקלים חדשים.
- (3) איגרות חוב של ממשלת ארצות הברית.
- (4) כלולים בהון העצמי בסעיף "התאמות בגין הצגת איגרות חוב זמינות למכירה לפי שווי הוגן".
- (5) נזקפו לדוח רווח והפסד אך טרם מומשו.
- (6) מוצגות ככלל לפי עלות (בניכוי ירידת ערך), המותאמת לשינויים במחירים נצפים בעסקאות רגילות בהשקעות דומות או זהות של אותו מנפיק.
- הערות:
- לפרטים בדבר הפעילות בהשקעות באיגרות חוב - ראה ביאורים 2.2, 2.3 ו-3.3. לפרטים בדבר הפעילות בהשקעות במניות - ראה ביאור 4.3.
- ההבחנה בין איגרות חוב של ישראל לבין איגרות חוב של זרים נערכה בהתאם למדינת התושבות של הישות שהנפיקה את נייר הערך.

ביאורים לתמצית הדוחות הכספיים

ליום 30 בספטמבר 2023

ביאור 5 - ניירות ערך - המשך

סכומים מדווחים (במיליוני שקלים חדשים):

(6) שווי הוגן והפסדים שטרם מומשו, לפי משך זמן ושיעור ירידת הערך, של איגרות חוב זמינות למכירה הנמצאות בפוזיצית הפסד שטרם מומש ללא הפרשה להפסדי אשראי:

12 חודשים ומעלה					פחות מ-12 חודשים					אגרות חוב זמינות למכירה
הפסדים שטרם מומשו					הפסדים שטרם מומשו					
סך הכל	מעל 40%	20%-40%	שווי הוגן ⁽¹⁾ 0%-20%	סך הכל	20%-40%	שווי הוגן ⁽¹⁾ 0%-20%	סך הכל	20%-40%	שווי הוגן ⁽¹⁾ 0%-20%	
ליום 30 בספטמבר 2023 (בלתי מבוקר)										
540	27	165	348	2,581	30	-	30	4,340	של ממשלת ישראל	
5	-	-	5	52	-	-	-	175	של ממשלות זרות ⁽²⁾	
40	-	-	40	340	8	-	8	86	של מוסדות פיננסים בישראל	
10	-	2	8	100	2	-	2	19	של מוסדות פיננסים זרים	
3	-	-	3	58	-	-	-	-	מגובי נכסים (ABS)	
42	-	1	41	544	17	-	17	247	של אחרים בישראל	
11	-	6	5	160	-	-	-	-	של אחרים זרים	
651	27	174	450	3,835	57	-	57	4,867	סך כל איגרות חוב זמינות למכירה	
ליום 30 בספטמבר 2022 (בלתי מבוקר)										
399	21	8	370	2,160	212	46	166	2,505	של ממשלת ישראל	
6	-	-	6	47	46	-	46	1,200	של ממשלות זרות ⁽²⁾	
-	-	-	-	-	41	-	41	392	של מוסדות פיננסים בישראל	
5	-	2	3	19	9	1	8	213	של מוסדות פיננסים זרים	
-	-	-	-	-	5	-	5	53	מגובי נכסים (ABS)	
1	-	1	-	3	50	-	50	615	של אחרים בישראל	
3	-	-	3	33	3	1	2	106	של אחרים זרים	
414	21	11	382	2,262	366	48	318	5,084	סך כל איגרות חוב זמינות למכירה	
ליום 31 בדצמבר 2022 (מבוקר)										
455	24	100	331	2,891	107	28	79	1,271	של ממשלת ישראל	
5	-	-	5	47	32	-	32	1,207	של ממשלות זרות ⁽²⁾	
23	-	-	23	191	19	-	19	183	של מוסדות פיננסים בישראל	
7	-	1	6	38	6	-	6	208	של מוסדות פיננסים זרים	
-	-	-	-	-	2	-	2	55	מגובי נכסים (ABS)	
12	-	3	9	60	47	-	47	606	של אחרים בישראל	
6	-	4	2	40	5	4	1	106	של אחרים זרים	
508	24	108	376	3,267	218	32	186	3,636	סך כל איגרות חוב זמינות למכירה	

(1) נתוני שווי הוגן מבוססים בדרך כלל על שערי בורסה, אשר לא בהכרח משקפים את המחיר שיתקבל ממכירת ניירות ערך בהיקפים גדולים.

(2) איגרות חוב של ממשלת ארצות הברית.

ביאורים לתמצית הדוחות הכספיים

ליום 30 בספטמבר 2023

ביאור 5 - ניירות ערך - המשך

סכומים מדווחים (במיליוני שקלים חדשים):

(7) ניירות ערך מגובי נכסים ומגובי משכנתאות

רווח כולל אחר מצטבר				
הערך במאזן	עלות מופחתת	רווחים	הפסדים	שווי הוגן
ליום 30 בספטמבר 2023 (בלתי מבוקר)				
59	62	-	(3)	59
אגרות חוב מגובות נכסים (ABS)				
59	62	-	(3)	59
סך כל אגרות חוב מגובות נכסים זמינות למכירה				
ליום 30 בספטמבר 2022 (בלתי מבוקר)				
54	59	-	(5)	54
אגרות חוב מגובות נכסים (ABS)				
54	59	-	(5)	54
סך כל אגרות חוב מגובות נכסים זמינות למכירה				
ליום 31 בדצמבר 2022 (מבוקר)				
55	57	-	(2)	55
אגרות חוב מגובות נכסים (ABS)				
55	57	-	(2)	55
סך כל אגרות חוב מגובות נכסים זמינות למכירה				

ביאורים לתמצית הדוחות הכספיים

ליום 30 בספטמבר 2023

ביאור 6 - סיכון אשראי, אשראי לציבור והפרשה להפסדי אשראי

סכומים מדווחים (במיליוני שקלים חדשים)

א. חובות⁽⁴⁾, אגרות חוב לפדיון וזמינות למכירה, אשראי לציבור ויתרת הפרשה להפסדי אשראי

בנקים ממשלות		אשראי לציבור				
סך הכל	ואגרות חוב	סך הכל	פרטי אחר	לדירור	מסחרי	
30 בספטמבר 2023 (בלתי מבוקר)						
יתרת חוב רשומה:						
113,793	31,807	81,986	69	-	81,917	שנבדקו על בסיס פרטני
245,485	-	245,485	27,144	204,966	13,375	שנבדקו על בסיס קבוצתי
359,278	31,807	327,471	27,213	(2)204,966	95,292	סך הכל חובות
מזה:						
3,092	1	3,091	71	1,841	1,179	חובות לא צוברים
141	-	141	57	-	84	חובות בפיגור 90 ימים או יותר
2,231	-	2,231	130	-	2,101	חובות בעייתיים אחרים
5,464	1	5,463	258	1,841	3,364	סך הכל חובות בעייתיים
יתרת הפרשה להפסדי אשראי בגין חובות:						
1,608	9	1,599	6	-	1,593	שנבדקו על בסיס פרטני
2,282	-	2,282	659	1,132	491	שנבדקו על בסיס קבוצתי
3,890	9	3,881	665	1,132	2,084	סך הכל הפרשה להפסדי אשראי
424	1	423	53	92	278	מזה: בגין חובות לא צוברים
528	-	528	69	-	459	מזה: בגין חובות בעייתיים אחרים
30 בספטמבר 2022 (בלתי מבוקר)						
יתרת חוב רשומה:						
97,977	23,136	74,841	414	-	74,427	שנבדקו על בסיס פרטני
232,067	-	232,067	25,616	193,770	12,681	שנבדקו על בסיס קבוצתי
330,044	23,136	306,908	26,030	(2)193,770	87,108	סך הכל חובות
מזה:						
2,646	1	2,645	73	1,302	1,270	חובות לא צוברים
103	-	103	35	-	68	חובות בפיגור 90 ימים או יותר
925	-	925	113	-	812	חובות בעייתיים אחרים
3,674	1	3,673	221	1,302	2,150	סך הכל חובות בעייתיים
יתרת הפרשה להפסדי אשראי בגין חובות:						
1,132	1	1,131	11	-	1,120	שנבדקו על בסיס פרטני
1,673	-	1,673	433	858	382	שנבדקו על בסיס קבוצתי
2,805	1	2,804	444	858	1,502	סך הכל הפרשה להפסדי אשראי
407	1	406	45	65	296	מזה: בגין חובות לא צוברים
204	-	204	44	6	154	מזה: בגין חובות בעייתיים אחרים

(1) אשראי לציבור, אשראי לממשלות, פיקדונות בבנקים וחובות אחרים, למעט אגרות חוב וניירות ערך שנשאלו או נרכשו במסגרת הסכמי מכר חוזר ולמעט פיקדונות בבנק ישראל.

(2) כולל הלוואות לכל מטרה במשכון דירת מגורים בסך 13,208 מיליוני שקלים חדשים (ליום 30 בספטמבר 2022 - 12,451 מיליוני שקלים חדשים).

ביאורים לתמצית הדוחות הכספיים

ליום 30 בספטמבר 2023

ביאור 6 - סיכון אשראי, אשראי לציבור והפרשה להפסדי אשראי - המשך

סכומים מדווחים (במיליוני שקלים חדשים):

א. חובות⁽¹⁾, אגרות חוב לפדיון וזמינות למכירה, אשראי לציבור ויתרת הפרשה להפסדי אשראי - המשך

31 בדצמבר 2022 (מבוקר)						
בנקים ממשלות			אשראי לציבור			
סך הכל	ואגרות חוב	סך הכל	פרטי אחר	לדיור	מסחרי	
						יתרת חוב רשומה:
104,784	30,560	74,224	407	-	73,817	שנבדקו על בסיס פרטני
236,132	-	236,132	26,132	196,840	13,160	שנבדקו על בסיס קבוצתי
340,916	30,560	310,356	26,539	196,840⁽²⁾	86,977	סך הכל חובות
						מזה:
2,578	1	2,577	55	1,329	1,193	חובות לא צוברים
113	-	113	44	-	69	חובות בפיקוד 90 ימים או יותר
1,259	-	1,259	123	-	1,136	חובות בעייתיים אחרים
3,950	1	3,949	222	1,329	2,398	סך הכל חובות בעייתיים
						יתרת הפרשה להפסדי אשראי בגין חובות:
1,119	1	1,118	12	-	1,106	שנבדקו על בסיס פרטני
1,766	-	1,766	484	897	385	שנבדקו על בסיס קבוצתי
2,885	1	2,884	496	897	1,491	סך הכל הפרשה להפסדי אשראי
309	1	308	42	67	199	מזה: בגין חובות לא צוברים
317	-	317	60	-	257	מזה: בגין חובות בעייתיים אחרים

(1) אשראי לציבור, אשראי לממשלות, פיקדונות בבנקים וחובות אחרים, למעט איגרות חוב וניירות ערך שנשאלו או נרכשו במסגרת הסכמי מכר חוזר ולמעט פיקדונות בבנק ישראל.

(2) כולל הלוואות לכל מטרה במשכון דירת מגורים בסך 12,566 מיליוני שקלים חדשים.

ביאורים לתמצית הדוחות הכספיים

ליום 30 בספטמבר 2023

ביאור 6 - סיכון אשראי, אשראי לציבור והפרשה להפסדי אשראי - המשך

סכומים מדווחים (במיליוני שקלים חדשים):

ב. תנועה ביתרת הפרשה להפסדי אשראי

הפרשה להפסדי אשראי						
אשראי לציבור						
בנקים ממשלות		סך הכל	פרטי אחר	לדיוור	מסחרי	
סך הכל	ואגרות חוב					
לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר 2023 (בלתי מבוקר)						
3,428	1	3,427	590	965	1,872	יתרת הפרשה להפסדי אשראי לתחילת תקופה
694	8	686	119	172	395	הוצאות בגין הפסדי אשראי
(115)	-	(115)	(65)	-	(50)	מחיקות חשבונאיות ⁽⁴⁾
81	-	81	42	-	39	גביית חובות שנמחקו חשבונאית בשנים קודמות ⁽⁴⁾
(34)	-	(34)	(23)	-	(11)	מחיקות חשבונאיות, נטו
4,088	9	4,079	686	1,137	2,256	יתרת הפרשה להפסדי אשראי לסוף תקופה
198	-	198	21	5	172	מזה: בגין מכשירי אשראי חוץ מאזניים
לתשעה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר 2022 (בלתי מבוקר)						
2,855	1	2,854	443	825	1,586	יתרת הפרשה להפסדי אשראי לתחילת תקופה
155	-	155	21	36	98	הוצאות בגין הפסדי אשראי
(121)	-	(121)	(63)	-	(58)	מחיקות חשבונאיות ⁽⁴⁾
81	-	81	52	-	29	גביית חובות שנמחקו חשבונאית בשנים קודמות ⁽⁴⁾
(40)	-	(40)	(11)	-	(29)	מחיקות חשבונאיות, נטו
21	-	21	5	1	15	אחר ⁽³⁾
2,991	1	2,990	458	862	1,670	יתרת הפרשה להפסדי אשראי לסוף תקופה
186	-	186	14	4	168	מזה: בגין מכשירי אשראי חוץ מאזניים
לתשעה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר 2022 (בלתי מבוקר)						
3,105	1	3,104	512	902	1,690	יתרת הפרשה להפסדי אשראי לתחילת תקופה
1,168	8	1,160	262	235	663	הוצאות בגין הפסדי אשראי
(372)	-	(372)	(180)	-	(192)	מחיקות חשבונאיות ⁽⁴⁾
187	-	187	92	-	95	גביית חובות שנמחקו חשבונאית בשנים קודמות ⁽⁴⁾
(185)	-	(185)	(88)	-	(97)	מחיקות חשבונאיות, נטו
4,088	9	4,079	686	1,137	2,256	יתרת הפרשה להפסדי אשראי לסוף תקופה
198	-	198	21	5	172	מזה: בגין מכשירי אשראי חוץ מאזניים
לתשעה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר 2022 (בלתי מבוקר)						
2,315	1	2,314	254	804	1,256	יתרת הפרשה להפסדי אשראי לתחילת תקופה
392	-	392	149	(32)	275	התאמה ליתרת הפתיחה בשל השפעת היישום לראשונה של הוראות הדיווח לציבור בנושא הפסדי אשראי צפויים ⁽²⁾
341	-	341	53	88	200	הוצאות בגין הפסדי אשראי
(287)	-	(287)	(136)	-	(151)	מחיקות חשבונאיות ⁽⁴⁾
181	-	181	97	-	84	גביית חובות שנמחקו חשבונאית בשנים קודמות ⁽⁴⁾
(106)	-	(106)	(39)	-	(67)	מחיקות חשבונאיות, נטו
49	-	49	41	2	6	אחר ⁽³⁾
2,991	1	2,990	458	862	1,670	יתרת הפרשה להפסדי אשראי לסוף תקופה
186	-	186	14	4	168	מזה: בגין מכשירי אשראי חוץ מאזניים

(1) יתרת המחיקות החשבונאיות המוצגות בביאור כוללת בעיקרה מחיקות שהינן בעלי אופי טכני הנובע מחלוקי הזמן של פיגור הלקוח וזאת בהתאם לתקינה האמריקאית החלה על הבנק בהקשר זה. כך למשל, יתרת ההפרשה של חובות גדולים לא צבורים, נמחקת בדרך כלל לאחר שנתיים. חוב הנמדד על בסיס קבוצתי נמחק לאחר 150 ימי פיגור. המשמעות היא, שמאמצי הגבייה של הבנק, לעיתים אורכים זמן רב יותר בהשוואה לעיתוי המחיקה על פי הכללים החשבונאיים. כתוצאה מכך, מוצגות, יתרות גבוהות יחסית של "מחיקות חשבונאיות" ויתרות גבוהות יחסית של "גביית חובות שנמחקו חשבונאית בשנים קודמות".

(2) לרבות מחיקות בגין הלואות לדיוור בסכום לא מהותי.

(3) תנועה בהפרשה להפסדי אשראי בחברת בת, שיוחסה בעיקרה לעלות הרכישה במועד האיחוד לראשונה, ולכן אינה נכללת במאזן המאוחד.

ביאורים לתמצית הדוחות הכספיים

ליום 30 בספטמבר 2023

ביאור 7 - פיקדונות הציבור

סכומים מדווחים (במיליוני שקלים חדשים):

א. סוגי פיקדונות לפי מקום הגיוס ולפי סוג המפקיד

31 בדצמבר		30 בספטמבר		
2022	2022	2022	2023	
(מבוקר)	(מבוקר)	(בלתי מבוקר)	(בלתי מבוקר)	
				בישראל
				לפי דרישה
(^א)91,961	(^א)104,187		71,924	אינם נושאים ריבית
(^א)39,737	(^א)45,087		32,304	נושאים ריבית
131,698	149,274		104,228	סך הכל לפי דרישה
204,829	188,993		235,025	לזמן קצוב
336,527	338,267		339,253	סך הכל פיקדונות בישראל⁽²⁾
				מחוץ לישראל
				לפי דרישה
409	568		465	אינם נושאים ריבית
66	36		159	נושאים ריבית
475	604		624	סך הכל לפי דרישה
7,512	6,468		11,157	לזמן קצוב
7,987	7,072		11,781	סך הכל פיקדונות מחוץ לישראל
344,514	345,339		351,034	סך כל פיקדונות הציבור
				(2) מזה:
151,578	149,515		158,367	פיקדונות של אנשים פרטיים
75,938	79,194		77,927	פיקדונות של גופים מוסדיים
109,011	109,558		102,959	פיקדונות של תאגידים ואחרים

ב. פיקדונות הציבור לפי גודל

31 בדצמבר		30 בספטמבר		
2022	2022	2022	2023	
(מבוקר)	(מבוקר)	(בלתי מבוקר)	(בלתי מבוקר)	
				תקרת הפיקדון (במיליוני שקלים חדשים)
99,561	99,670		102,848	עד 1
86,771	85,300		90,928	מעל 1 עד 10
46,517	46,141		43,625	מעל 10 עד 100
35,348	39,962		35,914	מעל 100 עד 500
76,317	74,266		77,719	מעל 500
344,514	345,339		351,034	סך הכל

(1) סווג מחדש

ביאור 8 - זכויות עובדים

תיאור ההטבות

1. תנאי העסקתם של הרוב המכריע של העובדים והמנהלים בקבוצת הבנק נקבעים על פי הוראות הסכמים קיבוציים. ההתחייבויות הפנסיוניות לעובדים אלה, למעט עובדי בנק יהב, מכוסות באופן שוטף על ידי הפקדות לקרנות פנסיה, קופות גמל ופיצויים, המשחררות את הבנק מהחבות לתשלום פיצויי פיטורים על פי החוק, לאותם עובדים. לפרטים נוספים בדבר ההטבות השונות לעובדים ומנהלים בבנק ראה ביאור 22 לדוחות הכספיים לשנת 2022.

2. מדיניות תגמול לנושאי משרה בבנק ולכלל עובדי הבנק אשר אינם נושאי משרה לפרטים בדבר מדיניות תגמול לנושאי משרה בבנק ולמדיניות תגמול לכלל עובדי הבנק אשר אינם נושאי משרה ראה ביאור 22 לדוחות הכספיים לשנת 2022.

3. ביום 30 במרץ 2023 נחתמו שני הסכמים שהסדירו את נושאי הקליטה והשיבוץ של העובדים הקבועים ועובדים בניסיון של בנק אגוד לשעבר, וכן את תנאי הקליטה, עקרונות המרת השכר, המענקים, הכיסויים הביטוחיים, זכויות הפנסיה, נציגות הוועדים והסדרי המעבר והביצוע. הצדדים להסכם הם ארגוני העובדים והמנהלים במזרחי טפחות (הסכם אחד עם ארגון העובדים בבנק והסכם נוסף עם עמותת המנהלים בבנק), ההסתדרות, ועד עובדי אגוד לשעבר וועד המנהלים ומורשי החתימה בבנק אגוד לשעבר.

4. באסיפה מיוחדת של הבנק, שהתקיימה ביום 19 באפריל 2023, אושר תשלום מענק כספי נוסף עבור שנת 2022 שלא בהתאם למדיניות התגמול של הבנק בסך של 350 אלפי שקלים חדשים, לכל אחד מנושאי המשרה: גברת אילה חכים, מר אופיר מורד.

5. חתימת הסכם קיבוצי מיוחד עם ארגון עובדי מזרחי טפחות

ביום 26 ביוני 2023 נחתם הסכם קיבוצי מיוחד בין הבנק לבין ארגון עובדי מזרחי טפחות לשנים 2022-2026. להלן עיקרי ההסכם בנוגע לשכר ומענקים:

- הוענקה תוספת לשכר החודשי בסכום של 1,000 שקלים לעובד, וכן תוספת נוספת של 200 שקלים לעובדי הסניפים לתקופה החל מיום 1 בינואר 2022. סכומים אלה יהיו צמודים למדד המחירים לצרכן החל מיום 1 בינואר 2023.
- תוספת שכר לבעלי תפקידים מסוימים כדוגמת מנהל מדור ומורשה חתימה.
- הוסכם כי שכר היסוד יועלה בשיעור של 3% בכל אחת מהשנים 2023-2024 ובישועור של 2% בשנים 2025-2026.
- עודכנו ההפרשות הסוציאליות, כך שהורחב בסיס השכר להפרשות פנסיוניות ובנוסף, בסיס השכר להפרשה לקרן השתלמות הווה לבסיס ההפרשות הפנסיוניות.
- ביום 1 בספטמבר 2023 הבנק העניק לעובדים שהחלו עבודתם לפני יום 1 בינואר 2022 (ואשר עדיין עובדים בבנק) מענק בסכום השווה לשתי משכורות י"ג, וכן העניק מענק בסך של משכורת י"ג אחת, לעובדים שהחלו עבודתם החל מיום 1 בינואר 2022 (ואשר עדיין עובדים בבנק).

גובשו הסכמות שונות לשם הגברת הגמישות הניהולית של הבנק ועידוד המצוינות, בעיקר בשים לב לאתגרים הקיימים בתקופה זו, וביניהם התמורות בשוק העבודה, החדשנות בעולם הבנקאות ולשם התמיכה בהשגת היעדים האסטרטגיים של הבנק, בין היתר הוסכם:

- הגדלת כמות החוזים האישיים במטה הבנק.
- בכפוף לתנאים מסוימים, אפשרות למתן תוספת שכר, באמצעות תוספות אישיות, לעובדים במטה.
- הארכת תקופת הניסיון לכמות קצובה של עובדים לתקופה של עד 5 שנים.
- אפשרות לניוד עובדים על פי שיקול דעתו של הבנק.
- אפשרות לסיום העסקה ביוזמת הבנק, בגין אי התאמה, לעד 70 עובדים, אשר סווגו כעובדים שתרומתם נמוכה, במהלך תקופת ההסכם.
- בשים לב למעבר הצפוי של עובדי מטה הבנק לקמפוס הבנק החדש בלוד, הוסכם כי תנאי העבודה (לרבות ביחס לרווחת העובדים) בקמפוס החדש ייקבעו על ידי הבנק בלבד, לאחר היוועצות עם ארגון העובדים. לארגון העובדים לא תהיינה תביעות כלשהן ביחס למעבר לקמפוס החדש.
- ישרור שקט תעשייתי מלא ומוחלט, לאורך כל תקופת ההסכם.

בד בבד עם חתימת ההסכם, נחתם בין הבנק ובין ארגון העובדים הסכם להחלת תכנית פרישה מרצון, אשר תוקפה יהא עד ליום 31 בדצמבר 2027. עיקר התנאים של תכנית הפרישה מרצון הינם בהתאם לתוכנית הפרישה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2021.

הדוחות הכספיים של הבנק כוללים את השפעת הסכם השכר. להערכת הבנק, להסכם לא צפויה להיות השפעה מהותית על הדוחות הכספיים של הבנק בשנת 2023 ואף לא בשנים שלאחריה. הוצאות השכר בבנק לשנת 2023 כולה צפויות לכלול כ-85 מיליוני שקלים בגין ההסכם, ולעלות בסך של כ-30-45 מיליוני שקלים נוספים בכל אחת מהשנים 2024-2026.

ביאורים לתמצית הדוחות הכספיים

ליום 30 בספטמבר 2023

ביאור 8 - זכויות עובדים - המשך

סכומים מדווחים (במיליוני שקלים חדשים)

6. רכיבי עלות ההטבה נטו שהוכרו ברווח והפסד בגין תוכניות פנסיה להטבה מוגדרת והפקדה מוגדרת (במיליוני שקלים חדשים):

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר	לתשעה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר		לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר		
	2022	2022	2023	2022	
(מבוקר)	(בלתי מבוקר)		(בלתי מבוקר)		
83	60	43	19	13	במסגרת משכורות והוצאות נלוות
					עלות שירות ⁽⁴⁾
70	52	56	18	19	במסגרת הוצאות אחרות
(20)	(14)	(8)	(5)	(1)	עלות ריבית ⁽²⁾
					תשואה חזויה על נכסי תכנית ⁽³⁾
62	50	6	15	(12)	הפחתה של סכומים שלא הוכרו: הפסד (רווח) אקטוארי נטו ⁽⁴⁾
112	88	54	28	6	סך הכל במסגרת הוצאות אחרות
195	148	97	47	19	סך עלות ההטבה, נטו
190	151	140	51	50	סך הוצאה בגין פנסיה להפקדה מוגדרת
385	299	237	98	69	סך כל ההוצאות שהוכרו ברווח והפסד

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר	לתשעה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר		לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר		תחזית לשנת ⁽⁵⁾ 2023
	2022	2022	2023	2022	
(מבוקר)	(בלתי מבוקר)		(בלתי מבוקר)		
8	9	5	2	2	2

- (1) עלות השירות הינה הצבירה השוטפת בתקופה של ההטבה העתידית לעובד.
- (2) עלות הריבית הינה הסכום המוכר בתקופה, שנקבע לפי האינדול במחויבות בגין הטבה חזויה עקב חלוף הזמן.
- (3) תשואה חזויה הינה התשואה החזויה על נכסי התוכנית הנקבעת בהתבסס על שיעור התשואה החזוי לטווח ארוך על נכסי התוכנית ועל בסיס השווי המבוסס שוק של נכסי התוכנית.
- (4) ההפחתה של הרווח או ההפסד נטו שהוכרו ברווח כולל אחר מצטבר בעבר.
- (5) אומדן הפקדות שצפוי לשלמן בתוכניות פנסיה להטבה מוגדרת עד לתום שנת 2023.

ביאורים לתמצית הדוחות הכספיים

ליום 30 בספטמבר 2023

ביאור 9 - הלימות הון, נזילות ומינוף

סכומים מדווחים (במיליוני שקלים חדשים)

א. הלימות הון

מחושב בהתאם להוראות ניהול בנקאי תקין מס' 201-211 בדבר "מדידה והלימות הון"

ליום 31 בדצמבר	ליום 30 בספטמבר	
2022	2022	2023
(מבוקר)	(בלתי מבוקר)	

1. בנתוני המאחד

א. הון לצורך חישוב יחס הון

הון עצמי רובד 1 ⁽¹⁾	24,332	27,504
הון רובד 1 ⁽¹⁾	24,332	27,504
הון רובד 2	7,854	7,891
סך הכל הון כולל	32,186	35,395

25,072

25,072

8,015

33,087

ב. יתרות משוקללות של נכסי סיכון

סיכון אשראי	228,416	249,772
סיכונים שוק	1,497	1,855
סיכון תפעולי	15,369	20,140
סך הכל יתרות משוקללות של נכסי סיכון	245,282	271,767

234,383

1,301

16,567

252,251

ג. יחס הון לרכיבי הסיכון

באחוזים		
יחס הון עצמי רובד 1 לרכיבי סיכון	9.92	10.12
יחס הון רובד 1 לרכיבי הסיכון	9.94	10.12
יחס ההון הכולל לרכיבי סיכון	13.12	13.02
יחס הון עצמי רובד 1 המזערי הנדרש על ידי המפקח על הבנקים ⁽²⁾	9.60	9.60
יחס ההון הכולל המזערי הנדרש על ידי המפקח על הבנקים ⁽²⁾	12.50	12.50

9.94

9.94

13.12

9.60

12.50

2. חברות בת משמעותיות

בנק יהב לעובדי המדינה בע"מ והחברות המאחדות שלו

יחס הון עצמי רובד 1 לרכיבי סיכון	10.22	11.59
יחס הון רובד 1 לרכיבי סיכון	10.51	11.59
יחס ההון הכולל לרכיבי סיכון	13.45	13.82
יחס הון עצמי רובד 1 המזערי הנדרש על ידי המפקח על הבנקים	9.00	9.00
יחס ההון הכולל המזערי הנדרש על ידי המפקח על הבנקים	12.50	12.50

10.51

10.51

13.45

9.00

12.50

(1) נתונים אלה כוללים התאמות פיקוחיות בגין: תוכניות התייעלות אשר נדקפות בשיעורים שווים על פני 5 שנים ממועד תחילתן, השפעת היישום הראשונה של כללי חשבונאות בנושא הפסדי אשראי צפויים וכן יישום לראשונה של חוזר בנק ישראל בדבר שקלול הלוואות בסיכון מוגבר לרכישת קרקע. לפרטים נוספים ראה סעיף 3.א ו-4.

(2) ליחס הון עצמי רובד 1 התווספה דרישת הון בשיעור המבטא 1% מיתרת הלוואות לדיור למועד הדיווח.

ביאורים לתמצית הדוחות הכספיים

ליום 30 בספטמבר 2023

ביאור 9 - הלימות הון, נזילות ומינוף - המשך

סכומים מדווחים (במיליוני שקלים חדשים)

א. הלימות הון - המשך

מחושב בהתאם להוראות ניהול בנקאי תקין מס' 211-201 בדבר "מדידה והלימות הון" - המשך

ליום 31 בדצמבר		ליום 30 בספטמבר		
2022	2022	2022	2023	
(מבוקר)	(מבוקר)	(בלתי מבוקר)	(בלתי מבוקר)	
				3. רכיבי ההון לצורך חישוב יחס ההון (בנתוני המאוחד)
				א. הון עצמי רובד 1
24,868	24,046	27,672	27,672	הון עצמי
(543)	(524)	(642)	(642)	הבדלים בין ההון העצמי לבין הון עצמי רובד 1
24,325	23,522	27,030	27,030	סך הון עצמי רובד 1, לפני התאמות פיקוחיות וניכויים
				התאמות פיקוחיות וניכויים:
(147)	(152)	(132)	(132)	מוניטין ונכסים בלתי מוחשיים
-	-	-	-	מיסים נדחים לקבל
612	676	426	426	התאמות פיקוחיות וניכויים אחרים ⁽⁴⁾
465	524	294	294	סך הכל התאמות פיקוחיות וניכויים, לפני התאמות בגין הפסדי אשראי צפויים - הון עצמי רובד 1
15	19	3	3	סך התאמות בגין תכנית ההתייעלות
267	267	177	177	סך ההתאמות בגין הפסדי אשראי צפויים
25,072	24,332	27,504	27,504	סך הכל הון עצמי רובד 1, לאחר התאמות פיקוחיות וניכויים
				ב. הון רובד 2
5,437	5,528	4,769	4,769	הון רובד 2: מכשירים, לפני ניכויים
2,785	2,533	3,260	3,260	הון רובד 2: הפרשות, לפני ניכויים
8,222	8,061	8,029	8,029	סך הון רובד 2, לפני ניכויים
				ניכויים:
(207)	(207)	(138)	(138)	ניכויים- סך ההתאמות בגין הפסדי אשראי צפויים
8,015	7,854	7,891	7,891	סך הכל הון רובד 2
33,087	32,186	35,395	35,395	סך הכל הון כולל

4. השפעת התאמות בגין תוכנית התייעלות, הפסדי אשראי צפויים והלוואות בסיכון מוגבר לרכישת קרקע על יחס הון עצמי רובד 1 :

ליום 31 בדצמבר		ליום 30 בספטמבר		
2022	2022	2022	2023	
				יחס ההון לרכיבי סיכון
				יחס הון עצמי רובד 1 לרכיבי סיכון לפני השפעת ההתאמות
9.78	9.75	10.05	10.05	השפעת ההתאמות בגין תכנית התייעלות
-	0.01	-	-	השפעת התאמות בגין הפסדי אשראי צפויים
0.12	0.12	0.07	0.07	השפעת ההתאמות בגין הלוואות בסיכון מוגבר לרכישת קרקע
0.04	0.04	-	-	יחס הון עצמי רובד 1 לרכיבי סיכון
9.94	9.92	10.12	10.12	

(1) כולל יתרת זכות נדחית מרכישת בנק אגוד.

ביאורים לתמצית הדוחות הכספיים

ליום 30 בספטמבר 2023

ביאור 9 - הלימות הון, נזילות ומינוף - המשך

סכומים מדווחים (במיליוני שקלים חדשים)

ב. יחס מינוף

מחושב בהתאם להוראות ניהול בנקאי תקין מס' 218 בדבר יחס מינוף

ליום 31 בדצמבר	ליום 30 בספטמבר		
	2022	2022	
(מבוקר)	(בלתי מבוקר)		
25,072	24,332	27,504	1. בנתוני המאוחד
463,010	462,856	476,015	הון רובד ⁽¹⁾
			סך החשיפות
			יחס המינוף
5.42	5.26	5.78	יחס המינוף המזערי הנדרש על ידי המפקח על הבנקים ⁽²⁾
4.50	4.50	4.50	2. חברות בת משמעותיות
			בנק יהב לעובדי המדינה בע"מ והחברות המאוחדות שלו
6.08	5.86	6.56	יחס המינוף
4.50	4.50	4.50	יחס המינוף המזערי הנדרש על ידי המפקח על הבנקים ⁽³⁾

- (1) נתונים אלה כוללים התאמות בגין תוכניות התייעלות וכן התאמות בגין יישום לראשונה של כללי חשבונאות להפסדי אשראי צפויים, ראה סעיף א.3, א.4 לעיל.
 (2) תאגיד בנקאי נדרש לעמוד ביחס המינוף המזערי שנדרש על ידי המפקח על הבנקים החל מיום 1 בינואר 2018.
 (3) בחדש מאי 2023 ביטל בנק ישראל את ההקלה שניתנה לבנק יהב ליחס מינוף מזערי של 4.7%.

ג. יחס כיסוי נזילות

מחושב בהתאם להוראות ניהול בנקאי תקין מס' 221 בדבר יחס כיסוי נזילות

ליום 31 בדצמבר	ליום 30 בספטמבר		
	2022	2022	
(מבוקר)	(בלתי מבוקר)		
			1. בנתוני המאוחד
118	119	138	יחס כיסוי הנזילות ⁽¹⁾
100	100	100	יחס כיסוי הנזילות המזערי הנדרש על ידי המפקח על הבנקים
			2. בנתוני הבנק
118	120	139	יחס כיסוי הנזילות ⁽¹⁾
100	100	100	יחס כיסוי הנזילות המזערי הנדרש על ידי המפקח על הבנקים
			3. חברות בת משמעותיות
			בנק יהב לעובדי המדינה בע"מ והחברות המאוחדות שלו
209	250	413	יחס כיסוי הנזילות ⁽¹⁾
100	100	100	יחס כיסוי הנזילות המזערי הנדרש על ידי המפקח על הבנקים

- (1) במונחים של סמוצעים פשוטים של תצפיות יומיות במשך הרבעון המדווח.

ביאורים לתמצית הדוחות הכספיים

ליום 30 בספטמבר 2023

ביאור 9 - הלימות הון, נזילות ומינוף - המשך

סכומים מדווחים (במיליוני שקלים חדשים)

ד. יחס מימון יציב נטו לפי הוראות המפקח על הבנקים

מיום 31 בדצמבר 2021 מיישם הבנק את הוראת ניהול בנקאי תקין מספר 222 בנושא יחס מימון יציב נטו NSFR, אשר מאמצת את המלצות ועדת באזל לעניין יחס המימון יציב נטו במערכת הבנקאית בישראל. בהתאם להוראה, מטרת יחס המימון היציב נטו הינה לשפר את עמידות פרופיל סיכון הנזילות של התאגידים הבנקאיים בטווח הארוך באמצעות דרישה מתאגידים בנקאיים לשמור על פרופיל מימון יציב בהתאם להרכב נכסיהם המאזניים ולפעילויותיהם החוץ מאזניות. יחס המימון היציב נטו מכיל שני מרכיבים: פריטי מימון יציב זמין (מונה) ופריטי מימון יציב נדרש (מכנה). "מימון יציב זמין" מוגדר כחלק מההון ומההתחייבויות שניתן להסתמך עליו על פני אופק הזמן המובא בחשבון ביחס המימון היציב נטו, המשתרע על פני שנה אחת. סכום המימון היציב הנדרש של תאגיד מסוים הוא פונקציה של מאפייני הנזילות והתקופות הנותרות לפירעון של הנכסים השונים המוחזקים על ידי אותו תאגיד, וכן של חשיפותיו החוץ-מאזניות.

בהתאם להוראה, יחס מימון יציב נטו המזערי הנדרש עומד על 100%.

יחס מימון יציב נטו בבנק בחברות בנות בנקאיות משמעותיות בישראל מחושב בהתאם להוראת ניהול בנקאי תקין 222, בדבר "יחס מימון יציב נטו". יחס מימון יציב נטו בחברות בנקאיות משמעותיות בחו"ל מוצג ומחושב בהתאם להוראות הרלוונטיות בכל תחום שיפוט ככל שנקבעו.

ליום 30 בספטמבר		ליום 31 בדצמבר		
2023	2022	2022	2022	
(בלתי מבוקר)		(מבוקר)		
באחוזים				
				(1) בנתוני המאוחד
				יחס מימון יציב נטו
113	116	115	100	יחס מימון יציב נטו המזערי הנדרש על ידי המפקח על הבנקים
				(2) חברות בת משמעותיות
				חברה בנק יהב
				יחס מימון יציב נטו
169	158	156	100	יחס מימון יציב נטו המזערי הנדרש על ידי המפקח על הבנקים

גורמים היכולים להשפיע באופן מהותי על יחס מימון יציב נטו

יחס מימון יציב נטו, על בסיס מאוחד ליום 30.9.2023 עמד על 113%. תנודתיות היחס על פני הרבעון הינה נמוכה, כאשר הגורמים העיקריים המשפיעים על תוצאות יחס כסוי מימון יציב נטו הם הרכב המקורות והשימושים של הבנק לפי תקופת המימון, סוג המימון והצד הנגדי. בצד המקורות - התחייבויות ארוכות טווח יציבות יותר מהתחייבויות קצרות טווח, וכן מימון מלקוחות קמעונאיים ועסקים קטנים הינו יציב יותר מאשר מימון סיונאי בעל מועד פירעון זהה. התקצרות של מקורות ארוכים בהיקפים גבוהים (כגון כתבי התחייבויות נדחים) לטווח של מתחת לשנה הינו גורם המשפיע על תוצאות היחס, אך היות ומדובר במקור מימון אשר הינו בדרך כלל בעל תקופות לפירעון מפורזות ההשפעה על תוצאות היחס אינה מהותית. בצד השימושים - סוג הנכס, תקופת ואיכות הנכס וערך הנזילות קובעים את הסכום של מימון יציב נדרש.

ה. יחס הון לרכיבי סיכון

בהתאם להנחיות הפיקוח על הבנקים, מחויב הבנק לשמור על יחס הון עצמי רובד 1 מזערי, שלא יפחת משיעור של 9% וכן על יחס הון כולל מזערי שלא יפחת משיעור של 12.5% לסך המשוקלל של רכיבי הסיכון בנכסיו המאזניים ובסעיפים החוץ מאזניים. אופן החישוב של סך ההון ושל סך רכיבי הסיכון מפורט בהוראות.

ליחס הון עצמי רובד 1 מתווספת דרישת הון בשיעור המבטא 1% מיתרת ההלוואות לדיור למועד הדיווח.

בהתאם לכך, יחס הון עצמי רובד 1 המזערי שנדרש הבנק לעמוד לתאריך הדיווח הינו 9.60% ויחס ההון הכולל המזערי שנדרש הבנק לעמוד לתאריך הדיווח הינו 12.50% (אליהם יתווספו שולי בטחון נאותים).

ביאור 9 - הלימות הון, נזילות ומינוף - המשך

סכומים מדווחים (במיליוני שקלים חדשים)

ו. חוזר בנושא עדכון הוראת ניהול בנקאי תקין 203 - מדידה והלימות הון - הגישה הסטנדרטית - סיכון אשראי

ביום 22 במאי 2022 פרסם המפקח על הבנקים חוזר לעדכון הוראת ניהול בנקאי תקין 203 - מדידה והלימות הון - הגישה הסטנדרטית - סיכון אשראי שמטרתה טיפול בחשיפות לענף בינוי ונדל"ן.

בהתאם לחוזר, הלוואות המיועדות לרכישת קרקע למטרות פיתוח או בנייה, בשיעור העולה על 80% משווי הנכס הנרכש (LTV) ישוקללו במשקל סיכון מוגבר של 150%, וזאת למעט הלוואות לרכישת קרקע חקלאית שאין לגביה אופק תכנוני או כוונה להגיש בקשה לשינוי יעוד ולמעט הלוואות לרכישת קרקע לשימוש עצמי של לווה שאינו מסווג בענף הבינוי והנדל"ן, על פי המיון הענפי בהוראת דיווח לפיקוח - 831 "סיכון האשראי הכולל לפי ענפי משק".

תחולת יישום ההוראה החל מיום 30 ביוני 2022, אולם הבנק רשאי לפרוס את השפעת השינוי במשקל הסיכון על יחס הלימות הון בגין מלאי ההלוואות הקיים אצלו, ליום 30 ביוני 2022 בשיעורים רבעוניים קבועים, החל מיום 30 בספטמבר 2022 ועד ליום 30 ביוני 2023.

ביום 31 באוקטובר 2023 פורסם חוזר בנושא "התאמות להוראות ניהול בנקאי תקין לצורך התמודדות עם מלחמת "חרבות ברזל" (הוראת שעה)", במסגרתו נכללה הקלה להוראת ניהול בנקאי תקין 203, בה הובהר כי עלייה בשיעור המימון ובהלוואות המיועדות לרכישת קרקע למטרות פיתוח או בנייה מעל רף של 80%, הנובעת מריבית שתיצבר עד ליום 31 בדצמבר 2023 כתוצאה מ"תקופת גרייס" שניתנה לאחר 7 באוקטובר 2023, לא תובא בחישוב שיעור המימון.

ז. יחס המינוף

ביום 28 באפריל 2015 פרסם המפקח על הבנקים הוראת ניהול בנקאי תקין מספר 218 בנושא יחס מינוף. הוראה זו מאמצת את המלצות ועדת באזל לעניין יחס מינוף, שנקבעו בחודש ינואר 2014.

יחס המינוף מבוסס באחוזים ומוגדר כיחס בין הון רובד 1 לפי כללי באזל לבין סך החשיפות. סך החשיפות של הבנק הינו סכום החשיפות המאזניות, חשיפות לנגזרים, לעסקאות מימון ניירות ערך ופריטים חוץ מאזניים.

על פי ההוראה, תאגיד בנקאי נדרש לעמוד ביחס מינוף שלא יפחת מ-5% על בסיס מאוחד.

ביום 15 בנובמבר 2020 פרסם הפיקוח על הבנקים חוזר בנושא "התאמות נוספות להוראות ניהול בנקאי תקין לצורך התמודדות עם וירוס הקורונה (הוראת שעה)" לעדכון הוראת ניהול בנקאי תקין 250, במסגרתה יחס המינוף לא יפחת מ-4.5% על בסיס מאוחד, לעומת 5% לפני השינוי.

ביום 15 במאי 2022 פרסם הפיקוח על הבנקים חוזר נוסף לפיו ההקלה תחול עד ליום 30 ביוני 2024 ובלבד שיחס המינוף של התאגיד הבנקאי לא יפחת מיחס המינוף ליום 31 בדצמבר 2023 או יחס המינוף המזערי שחל על התאגיד הבנקאי טרם הוראת השעה, הנמוך מבניהם.

ת. לפרטים בדבר דיבידנד ראה תמצית דוח על השינויים בהון העצמי וכן ביאור 17 להלן.

ט. לפרטים נוספים על הוראות והנחיות הפיקוח על הבנקים בנושא הלימות הון, ראה ביאור 25 בדוח הכספי לשנת 2022.

ביאורים לתמצית הדוחות הכספיים

ליום 30 בספטמבר 2023

ביאור 10 - התחייבויות תלויות והתקשרויות מיוחדות

סכומים מדווחים (במיליוני שקלים חדשים)

א. התחייבויות אחרות והתקשרויות מיוחדות

30 בספטמבר		31 בדצמבר		
2023	2022	2022	2022	
(בלתי מבוקר)		(מבוקר)		
358	350	313		1. חוזי מחשוב ושרותי תוכנה
130	23	221		2. רכישה ושיפוץ בניינים

3. פעילות מכירת אשראי

הטבלה שלהלן מסכמת את פעילות מכירת האשראי של הבנק:

לשלושה חודשים שהסתיימו		לתשעה חודשים שהסתיימו		לשנה שהסתיימה		
ביום 30 בספטמבר		ביום 30 בספטמבר		ביום 31 בדצמבר		
2023	2022	2023	2022	2022	2022	
(בלתי מבוקר)		(בלתי מבוקר)		(מבוקר)		
-	1,900	25	1,903	1,903		הערך בספרים של האשראי שנמכר
-	1,940	25	1,943	1,943		סך הכל תמורה
-	32	-	32	32		התחייבות שרות - הוצאה בגין שירותי תפעול
-	8	-	8	8		סך הכל רווח נטו ממכירת אשראי

ב. התחייבויות תלויות והתקשרויות אחרות

1. לפרטים בדבר התחייבויות תלויות והתקשרויות אחרות של קבוצת הבנק, ראה ביאור 26 לדוחות הכספיים לשנת 2022. להלן יובא תיאור שינויים מהותיים ביחס לביאור שנכלל, כאמור בדוחות לשנת 2022.

2. כנגד הבנק וחברות מאוחדות שלו קיימות תביעות שונות, בעיקר תביעות של לקוחות, וכן, קיימות בקשות לאישור תביעות כתובענות ייצוגיות. לדעת הנהלת הבנק, המבוססת על דעת הנהלת החברות המאוחדות שלו, וכן על חוות דעת של יועציה המשפטיים באשר להערכת סיכויי התביעות (ככל שמדובר בתובענות נגד הבנק) והבקשות לאישור תביעות כתובענות ייצוגיות, נכללו בדוחות הכספיים הפרשות נאותות, במקום בו נדרשה הפרשה, לכיסוי נזקים אפשריים.

להלן פירוט של תובענות מהותיות, ובכלל זה בקשות לאישור תובענות ייצוגיות ותביעות שבהן הסכום הנתבע (ללא ריבית והוצאות) גבוה מ-1% מהונו העצמי של הבנק, ואשר חלו בהן התפתחויות ושינויים ביחס למתואר בדוחות הכספיים לשנת 2022:

(א) בחודש מאי 2016, הומצאה לבנק, תביעה ובקשה לאישורה כתובענה ייצוגית, בגין גבייה ביתר ושלל אג"ח, לכאורה, של עמלות מלקוחות הזכאים להיות מסווגים כעסקים קטנים, תוך הפרת חובות החלות על הבנק ביחסיו עם לקוחותיו.

לטענת המבקשת, הבנק לא גילה ללקוחותיו המנהלים עסקים קטנים כי הם זכאים להנות מתעריפון העמלות המוזל של "עסק קטן", מתוך מטרה לסכל את רפורמת העמלות ולגבות מעסקים קטנים עמלות שלא לפי תעריפון עסק קטן, תוך התעשרות פסולה, לכאורה, על חשבונם. הנזק הנטען הועמד על ידי המבקשת, על דרך האומדנה, על סך של 220 מיליון שקלים חדשים.

הדיון בבקשה זו מתנהל במאוחד עם 5 בקשות שהוגשו נגד 5 בנקים נוספים. דינוי הוכחות בתיק התקיימו במהלך חודש מרץ-אפריל 2023. בהתאם להמלצת בית המשפט, הצדדים הגיעו להסכמות ביחס לקיומו של הליך גישור.

(ב) בחודש דצמבר 2017 הומצאה לבנק, תביעה ובקשה לאישורה כתובענה ייצוגית, בסכום של כ-124 מיליון שקלים חדשים. עניינה של הבקשה הוא בקביעת שיעור הריבית בהלוואה לדיור הניתנת בריבית משתנה מבוססת אג"ח לטענת המבקשים, מוסר הבנק ללקוח אישור עקרוני ובו מפורט מנגנון עוגן אג"ח כמנגנון היחיד לחישוב הריבית במסלול משתנה - אג"ח לאורך כל חיי ההלוואה, אולם בהסכם ההלוואה, נוסף מנגנון חדש המכונה "מנגנון הגנה לשעת חירום" לקביעת שיעור הריבית מעבר למנגנון המקורי, וזאת ללא גילוי נאות. עוד נטען, כי התנאי שקבע הבנק בהסכם לצורך הפעלת מנגנון ההגנה לשעת חירום הינו מקפח ומעניק לבנק יתרון בלתי סביר על פני הלקוחות.

ביום 8 במרץ 2023 ניתן פסק דין המאשר את הסכם הפשרה, אליו הגיעו הצדדים.

(ג) בחודש ספטמבר 2018, הומצאה לבנק תביעה ובקשה לאישורה כתובענה ייצוגית, בסכום של כ-180 מיליון שקלים חדשים (על דרך האומדנה). עניינה של הבקשה הוא, בגביית עמלה ביתר, לכאורה, בפירעון מוקדם של הלוואות לדיור המורכבת ממספר מסלולים, אשר בחלקם נוצרו הפרשי היוון חיוביים ובחלקם נוצרו הפרשי היוון שליליים, בכך שהבנק אינו מבצע קיזוז בין הפרשי ההיוון במסלולים השונים וזאת לכאורה, בניגוד למנגנון הקבוע בצו הבנקאות (פירעון מוקדם של הלוואה לדיור), התשס"ב-2002.

הדיון בתיק מתנהל במאוחד עם בקשות דומות שהוגשו נגד בנקים נוספים, באותו נושא. בין הצדדים מתנהל הליך גישור ובמקביל, בשלב זה, בוטלו דינוי הוכחות.

ביאור 10 - התחייבויות תלויות והתקשרויות מיוחדות - המשך

(ד) בחודש דצמבר 2018, הומצאה לבנק בקשה לאישורה כתובענה ייצוגית בסכום כולל של 280 מיליוני שקלים חדשים, אשר הוגשה נגד הבנק, בנקים נוספים ונגד חברות ביטוח אחדות, בגין גבייה ביתר, בניגוד לדין לכאורה, של פרמיות ביטוח בגין פוליסות ביטוח מותרות, לכאורה, שהופקו לבעל המבנה למרות שבעת הפקתן הייתה כבר קיימת, בין אם אצל אותה חברת ביטוח ובין אם אצל חברת ביטוח אחרת, פוליסה אשר ביטחה את אותו מבנה ביחס לאותה תקופה. המבקשים העמידו את הנזק על סך כולל של 280 מיליוני שקלים חדשים, ביחד ולחוד. ביום 19 בפברואר 2023 אושרה בקשת ההסתלקות שהגיש המבקש.

(ה) בחודש מאי 2020, הומצאה לבנק, בקשה לאישור תובענה ייצוגית, ללא הערכת סכום, בגין הפרה, כביכול, של חובת הסודיות בכך שהבנק מעביר פרטי מידע מזהים שונים לתאגידי מידע בינלאומיים ובפרט חברת פייסבוק, ומאפשר לאסוף מידע פרטי על לקוחות הבנק, תוך הפרה לכאורה, של הוראות חוק הגנת הפרטיות, התשמ"א-1981 ועוד שורה של דינים, וזאת מבלי לתת גילוי ללקוחות הבנק כנדרש וללא קבלת הסכמתם. לטענת המבקש, הבנק משתמש בכלים של צדדים שלישיים כגון פייסבוק וגוגל, כדי לעקוב אחרי הלקוחות שלו בזמן ביצוע פעולות באתרים ובאפליקציות של הבנק לשם עריכת קמפיילים פרסומיים. עוד טוען המבקש, כי כל התנאים במסמכי הבנק, אשר מתירים לבנק למסור מידע על לקוחותיו לצדדי ג', הם תנאים מקפחים בחוזה אחיד.

הדיון בתיק מתנהל במאחד עם 3 תובענות שהוגשו באותו עניין, נגד שלושה בנקים נוספים. ביום 27 בספטמבר 2023 ניתנה החלטת בית המשפט, בבקשות שונות שהגישו הבנקים בקשר עם תגובות המבקשים לתשובות הבנקים. כן נקבע בהחלטה כי הסוגיות בתובענה ותועברנה לקבלת עמדת הפיקוח על הבנקים.

(ו) בחודש אפריל 2021, הומצאה לבנק, בקשה לאישור תובענה ייצוגית, נגד הבנק ונגד 14 נתבעים נוספים (בנקים אחרים וגופים פיננסיים נוספים - להלן: "המשיבים"), בגין העברת מידע פרטי לצדדים שלישיים תוך כדי גלישה ב"איזור האישי", שבאתרי האינטרנט וביישומונים שמפעילים המשיבים, וזאת, כביכול, תוך פגיעה בפרטיות המנוגדת להוראות חוק הגנת הפרטיות, כללי הבנקאות ועוד שורה של חובות המוטלות על המשיבים.

לטענת המבקשים, האיזור האישי כולל מידע פרטי וסודי וזה מועבר לצדדים שלישיים, ללא הסכמה מפורשת של הלקוחות, ובפרט לחברת גוגל ולשירות הפרסומות שלה. זאת בין היתר, במסגרת השימוש שעושה הבנק בשירות האנליזה של חברת גוגל (גוגל אנליטיקס). התובעים לא נקבו בסכום נזק קבוצתי. יחד עם זאת, הם מעריכים כי הנזק הממוני והבלתי ממוני לכל אחד מחברי הקבוצה עומד על סך של 2,000 שקלים חדשים.

בין הצדדים התנהל הליך גישור, אשר לא צלח. התיק קבוע לדיוני הוכחות.

(ז) בחודש פברואר 2022 הומצאה לבנק בקשה לאישור תובענה ייצוגית, אשר הוגשה נגד הבנק ותשעה בנקים נוספים ונגד שתי חברות פרטיות המפעילות בעצמן ו/או באמצעות זיכיון מכשירים אוטומטיים חוץ בבנקיים למשיכת מזומן ("הבקשה"). עניינה של הבקשה, בשירותי משיכת כסף מזומן מחשבונות לקוחות הבנקים הנתבעים, שבוצעו באמצעות מכשירים אוטומטיים (ATM) חוץ בבנקיים, המופעלים על-ידי חברות פרטיות. בבקשה נטען, בין היתר, כי הבנקים גובים מלקוחותיהם עמלה נוספת, וללא גילוי מלא וכביכול, בניגוד לדין, בגין משיכות מזומנים במכשירים אוטומטיים חוץ בבנקיים/ פרטיים וזאת בנוסף על העמלה המשולמת לחברות הפרטיות המפעילות את המכשירים. הנזק לקבוצה על-פי הבקשה, הועמד על סך כולל של 458 מיליון שקלים חדשים נגד כל הנתבעים, תוך שהמבקשת מותרת לשיקול דעת בית המשפט את שאלת חלוקת האחריות בין כלל המשיבים.

בהתאם להחלטת בית המשפט, המפקח על הבנקים הגיש את עמדתו בסוגיה ולפיה, בנק מנפיק רשאי לגבות עמלת ערוץ ישיר בגין משיכה במכשיר חוץ בבנקאי וכי לעניין זה, די בגילוי כללי על גבי צג המכשיר שתיגבה עמלה נוספת על ידי הבנק.

(ח) בחודש אפריל 2022, הומצאה לבנק בקשה לאישור תובענה ייצוגית. ללא הערכת סכום, בגין גביית עמלה כפולה, שלא כדין כביכול, בעסקת חליפין בין שני מטבעות זרים והיעדר גילוי נאות אודות היקף החיוב בהפרשי המרה.

ביחס לחיוב בגין עמלת פעולה נטען כי, בגין המרה בין שני מטבעות זרים, הבנק גובה שתי עמלות פעולה (עסקת מכירה - המרה ממטבע אחד לשקל ועסקת רכישה - המרת שקל למטבע השני), ביחס לחיוב בגין הפרשי המרה נטען כי, הבנק אינו מפרט ללקוח מראש, בתעריפון או בגדר חוברת "תנאים כלליים לניהול חשבון" את היקף החיוב המדויק בהפרשי המרה, שיחול בעסקה.

ביום 2 בדצמבר 2022 ניתן פסק דין במסגרתו, נדחתה על הסף הבקשה לאישור תובענה ייצוגית. ביום 18 בינואר 2023, הגיש המבקש, לבית המשפט העליון, ערעור על פסק הדין. דיון בערעור בבית המשפט העליון, נדחה ליום 19 ביוני 2024.

(ט) בחודש ספטמבר 2022 הומצאה לבנק בקשה לאישור תובענה ייצוגית, ללא הערכת סכום. עניינה של הבקשה בטענות הנוגעות לאתר האינטרנט של הבנק, אשר לדידה של המבקשת מפר את הוראות סעיף 5(א) לחוק הבנקאות (שירות ללקוח) תשמ"א-1981. נטען, כי הבנק מציג באתר האינטרנט השיוקי שלו מגוון הלוואות למטרות שונות ומעודד נטילת הלוואות על ידי לקוחותיו, מבלי שמוצגת בהן האזהרה המחויבת לכאורה בסעיף 5(א) לחוק הבנקאות, לפיה "אי עמידה בפירעון הלוואה עלול לגרום חיוב ברבית פיגורים והליכי הוצאה לפועל" ביום 26 במרץ 2023, ניתן פסק דין, במסגרתו אישר בית המשפט את בקשת הצדדים, להסתלקות המבקשת מבקשת האישור לתובענה ייצוגית.

בגין כל התביעות בקבוצת הבנק שסכום קרן כל אחת מהן עולה על 2 מיליוני שקלים חדשים, לא כולל תביעות שצוינו בסעיף 2 לעיל, קיימת חשיפה נוספת שאינה קלושה, ואשר לא בוצעה הפרשה בגינה, בסך מצטבר של כ-76 מיליוני שקלים חדשים.

ביאור 10 - התחייבויות תלויות והתקשרויות מיוחדות - המשך

3. כנגד הבנק וחברות מאוחדות שלו תלויות בקשות לאישור תובענות ייצוגיות שהסכום הנתבע בהן הוא מהותי, כמפורט להלן, אשר לדעת הנהלת הבנק המבוססת על חוות דעת יעציה המשפטיות, לא ניתן במועד ערכת הדוחות הכספיים להעריך את סיכוייהן, ולפיכך לא בוצעה בגין הפרשה.
- (א) ביום 9 באוגוסט 2023 הומצאה לבנק תביעה ובקשה להכירה כתובענה ייצוגית, ללא הערכת סכום, אשר הוגשה נגד הבנק ונגד בנקים נוספים. עניינה של הבקשה בדרישה להמצאת פוליסות ביטוח מבנה אגב משכנתא ושעבודה לטובת הבנק, גם כאשר שווי הנכס בניכוי ערך הקרקע המתייחס אליו, גבוה מסכום ההלוואה המבוקש או מיתרת הלוואה קיימת, וזאת בניגוד, לכאורה, לקבוע בהוראת ניהול בנקאי תקין 451, על פיה הבנק אינו רשאי לחייב את הלווה לרכוש ביטוח כאמור. עוד נטען, כי הבנקים המשיבים, אינם מיידעים את הלווים במהלך תקופת ההלוואה, כי עומדת להם האפשרות שלא לבטח את הנכס בבנטיבות כאמור, בהתייחס ליתרת ההלוואה המשוערכת. על הבנק להגיש תשובה מטעמו לבקשה לאישור, עד ליום 13 בדצמבר 2023. דיון קדם משפט קבוע ליום 7 בפברואר 2024.
- (ב) בחודש אוגוסט 2023 התקבלה בבנק תביעה ובקשה להכירה כתובענה ייצוגית, ללא הערכת סכום. עניינה של הבקשה, בתנאי הריבית וסוגי הפיקדונות המשמשים כבטוחה זמנית לגרירת משכנתא מנכס מקרקעין לנכס מקרקעין חליפי. נטען, כי הבנק מתנה את הסכמתו לבקשת לקוח לגרירת משכנתא, בקבלת בטוחה נזילה, וכי בעת שמדובר בהפקדת פיקדון כבטוחה כאמור, אזי אפיקי ההשקעה המוצעים ללקוח לעניין זה נחותים ביחס לאפיקי השקעה אחרים ובפרט ביחס לפיקדונות אחרים המוצעים לכלל לקוחות הבנק, וכי בפעולתו זו של הבנק, נוצר לו רווח עודף. עוד נטען, כי בתקופה בה מופקד הפיקדון כאמור, הלקוח נדרש להחזיק פוליסת ביטוח חיים תקפה. וזאת בניגוד, כביכול, להסכם המשכנתא ותוך הפרת שורה של חובות החלות על הבנק מכוח הדין. על הבנק להגיש תשובה מטעמו לבקשה לאישור, עד ליום 13 בדצמבר 2023.
- (ג) בחודש יולי 2023 התקבלה בבנק תביעה ובקשה להכירה כתובענה ייצוגית, אשר הוגשה נגד הבנק ובנקים נוספים. עניינה של הבקשה בהטעה ואי גילוי, כביכול, בעת ביצוע הפקדה באינטרנט/ אפליקציה את גובה הריבית המוצעת ומשולמת ללקוחות הבנק האחרים, בדיוק על אותם פיקדונות, ושל האפשרות לקבלת ריבית טובה יותר. וזאת תוך פעולות בניגוד לדין, כביכול, העולים לכדי הטעה, בחוסר תום לב ובעוש, וכן עשיית עושר ולא במשפט. סכום הנזק הכולל הנתען בבקשה ביחס לכל הבנקים, הוא 984 מיליון שקלים חדשים. על הבנק להגיש את תשובתו לבקשת האישור עד ליום 3 במרץ 2024 ומועד דיון קדם משפט קבוע ליום 8 ביולי 2024.
- (ד) בחודש יוני 2023 התקבלה בבנק בקשה לאישור תובענה ייצוגית נגד הבנק ובנקים נוספים, למתן פיצויים מעל 1 מיליארד שקלים חדשים, בגין אי תשלום ריבית על יתרות זכות בחשבונות עו"ש. בבקשה נטען, כי הבנק אינו משלם ריבית על יתרות זכות בחשבונות עו"ש המתנהלים אצלו, על דרך זיכוי ריבית זכות, או על דרך הפעלת מנגנונים להפקדה אוטומטית של יתרות זכות בחשבון לפיקדון צובר ריבית, וכן כי הבנק אינו מיידע את לקוחותיו בדבר האפשרויות המתאימות לנסיבות אלה, תוך הפרה של הוראות דין שונות וכן התעשרות שלא כדין. על הבנק להגיש תשובה לבקשה לאישור עד ליום 17 בינואר 2024. דיון קדם משפט קבוע ליום 5 ביוני 2024.
- (ה) בחודש יוני 2023 התקבלה בבנק תביעה ובקשה להכירה כתובענה ייצוגית, נגד הבנק ובנקים נוספים, בגין חיוב ביתר, כביכול, של ריבית חובה הצמודה לפריים. נטען, כי הבנק מעלה את ריבית הפריים המהווה בסיס לקביעת שיעור ריבית החובה על יתרות חובה בעו"ש ובהלוואות וזאת בכל שינוי ובדיוק באותו שיעור של עליית ריבית בנק ישראל וזאת ללא שיקול דעת, ובין היתר ללא התחשבות בשינויים בעלות המקורות המשמשים לאשראי, ובכך מעלה את רווחיו תוך שימוש, לכאורה, שלא בתום תום לב בסעיפים מקפחים בחוזים הבנקאיים האחידים וכן התעשרות שלא כדין. הנזק הכולל לכל הנתבעים, הוערך בסך של 5.8 מיליארד שקלים חדשים. על הבנק להגיש תשובה לבקשה לאישור עד ליום 7 בפברואר 2024 ודיון מקדמי בתיק קבוע ליום 5 במאי 2024.
- (ו) בחודש מאי 2023 התקבלה בבנק תביעה ובקשה להכירה כתובענה ייצוגית, ללא הערכת סכום, בגין אופן קביעת שיעור הריבית, במסלול ריבית קבועה בהלוואה לדיור, המבוצעת בחלקים. נטען בבקשה, כי על הבנק לקבוע שיעור ריבית שנתי בהתאם לשיעור הריבית הבסיסית, בצירוף "שיעור התוספת", אשר לטענת המבקש, אמור להיות קבוע, ואולם לפי הטענה, בפועל, הבנק מחשב את ריבית התוספת לפי הריבית במועד חתימת הסכם ההלוואה אך לפי ריבית בסיסית ממועדים מאוחרים יותר, וזאת בניגוד להסכם ההלוואה ולאמור בהוראת ניהול בנקאי תקין 421 בנושא "הפחתה או תוספת בשיעורי ריבית". על הבנק להגיש תשובה לבקשה לאישור, עד ליום 30 בנובמבר 2023.
- (ז) בחודש נובמבר 2022 הומצאה לבנק בקשה לאישור תובענה ייצוגית, ללא הערכת סכום, בגין אופן עדכון הריבית, על פי הסכמי הלוואה לדיור במסלול ריבית משתנה על בסיס עוון אג"ח (תשואות אג"ח מדינה), לגביו נטען כי הינו יוצר יתרון בלתי הוגן לבנק על חשבון הלווים, וכי התנאי בהסכמים האמורים לפיו השינוי בעוון יהיה רק "בתנאי שסכום מרכיבים אלה לא יפחת מ-0%", הינו, כביכול, תניה מקפחת בחוזה אחיד, כהגדרתה בסעיף 2 לחוק החוזים האחידים, תשמ"ג-1982. תשובת הבנק לבקשה לאישור, טרם הוגשה. דיון מקדמי בתיק קבוע ליום 20 בדצמבר 2023.
- (ח) בחודש אפריל 2022, הומצאה לבנק בקשה לאישור תובענה ייצוגית, ללא הערכת סכום, בגין גביית עמלת פתיחת תיק בעת העמדת הלוואה, בניגוד לדין, כביכול, ובאופן שבו העמלה מהווה "ריבית מוסווית", תוך הפרת חוק אשראי הוגן, תשנ"ג-1993 ובניגוד להוראות תקנה 3 לתקנות הסדרת הלוואות חוץ - בנקאיות (החרגת סוגי עסקאות אשראי מתחולת החוק והחרגת הוצאות מדרג "תוספת"), תשע"ט-2019. על רקע פסק דין, אשר דחה בקשה לאישור שהוגשה בעילה דומה כנגד מלווה חוץ בנקאי, לאחר שנדונו סוגיות דומות לבקשה דנן (לרבות פרשנות תיקון מספר 5 לחוק אשראי הוגן, התשנ"ג-1993 והתקנות מכוחו, וכן סוגיית "ריבית מוסווית"), ביום 22 בספטמבר 2022 הורה בית המשפט על עיכוב ההליכים, וזאת עד למתן החלטת בית המשפט העליון בערעור שהגיש המלווה החוץ בנקאי, כאמור.

ביאור 10 - התחייבויות תלויות והתקשרויות מיוחדות - המשך

4. כנגד הבנק וחברות מאוחדות שלו תלויות בקשות לאישור תובענות נגזרות וכן הליכים נגזרים, כמפורט להלן:

(א) בחודש אוגוסט 2023 הומצאה לבנק בקשה, אשר הוגשה בבית המשפט המחוזי בתל-אביב יפו על ידי שני בעלי מניות פרטיים בבנק, למתן צו גילוי מסמכים לפי סעיף 198א לחוק החברות, התשנ"ט-1999, נגד הבנק וכנגד חברי הדירקטוריון ומנכ"ל הבנק ("המשיבים" ו"הבקשה" בהתאמה), להורות לבנק ו/או למי מהמשיבים האחרים לגלות למבקשים מסמכים שונים הנוגעים לנטילת משכנתא. בבקשה נטען, כי ביד המבקשים, קיימת תשתית ראייתית ראשונית לכך שהבנק מסייע, לכאורה, ללקוחותיו מהמגזר החרדי לעקוף את הוראות בנק ישראל וחובות הדיווח על פי חוק איסור הלבנת הון, וכי הדבר מעיד על כשל בהתנהלות הבנק, נושאי המשרה בו ועובדיו, המצדיק בחינת אפשרות להגיש תביעה נגזרת כנגד נושאי משרה ועובדים בבנק, בקשר לנזק שנגרם לבנק כתוצאה ממעשיהם ומחדליהם. ביום 21 בספטמבר 2023 הוגשה בקשה מוסכמת למחיקת נושאי המשרה מן הבקשה, וזאת נוכח אופיה של הבקשה אשר הסעדים המבוקשים בה מכוונים כולם כלפי הבנק. ביום 24 בספטמבר 2023 ניתנה החלטה על פיה קיבל בית המשפט את בקשת המחיקה, כאמור.

(ב) בחודש ספטמבר 2020 הומצאה לבנק, בקשה לאישור תובענה נגזרת, אשר הוגשה על ידי יורשת של בעל מניות בחברה למפעלי כלכלה ותרבות לעובדי המדינה בע"מ ("החברה למפעלי כלכלה ושל בנק יהב, ביניהם נושאי משרה של הבנק. הדירקטוריון של החברה למפעלי כלכלה ושל בנק יהב, ביניהם נושאי משרה של הבנק. לטענת המבקשת, נגרמו ליהב ולחברה למפעלי כלכלה נזקים, כתוצאה מהעמדת אשראי ע"י יהב לבנק, על דרך הפקדת פקודות בבנק, וזאת, על פי הנטען, בניגוד לדין ותוך הפרת חובות אמון וזהירות של המשיבים כלפי יהב וכלפי החברה למפעלי כלכלה. סכום הנזק הנטען ליהב הינו למעלה ממיליארד שקלים חדשים. הצדדים הגישו לבית המשפט בקשת הסתלקות מוסכמת וביום 30 ביולי 2023 נתן בית המשפט פסק דין, על פיו נמחקה הבקשה.

(ג) בחודש דצמבר 2016 הוגשה בקשה לפי סעיף 198א לחוק החברות, התשנ"ט-1999 לגילוי ועיון במסמכי בנק אגוד (להלן- אגוד), בה התבקש להורות לאגוד לגלות מסמכים הנוגעים לאשראים שהעמיד אגוד ללווה גדול (המצוי בהליכי חדלות פרעון) ולאחרים שלחובותיהם ערב הלווה, אישית (להלן - "בקשת הגילוי"). ביום 6 באוגוסט 2017, אישר בית המשפט הסדר דיוני, על פיו יעוכבו ההליכים בתיק על מנת לאפשר לוועדת התביעות הבלתי תלויה, עליה החליט דירקטוריון אגוד, לדון בנושא, ולדירקטוריון עצמו לדון בהמלצותיה. לאחר שהוועדה השלימה עבודתה ולאחר שהמלצותיה נדונו ואומצו על-ידי דירקטוריון אגוד, קיימו הצדדים הליך גישור, אשר לא צלח. לפיכך, ביום 25 בספטמבר, 2019 הגיש המבקש בקשה לאישור תובענה נגזרת (להלן: "הבקשה") נגד 20 משיבים שונים, שלפי הנטען מכהנים או כיהנו כדירקטורים באגוד. עניינה של הבקשה, על-פי הנטען בה, הוא מתן הלוואות ללווה הגדול בשנים 2004-2008, ללא בטחונות או כאשר קיימות בטוחות המכסות רק חלק מסך חובותיו, ותוך הפעלת שיקול דעת רשלני והפגנת אדישות. כן נטען לגבי אי נקיטת פעולה על-ידי אגוד ונושאי המשרה להחזר כספי אגוד. המבקש טוען כי המשיבים גרמו לאגוד, ברשלנותם, לנזק בסך של 125 מיליון שקלים חדשים, הלווקח להערכתו בחשבון את התקבולים שיתקבלו בהליכי חדלות הפירעון של הלווה הגדול. הצדדים השונים ניהלו משא ומתן עם בא כוח המבטחים בפוליסת ביטוח אחריות דירקטורים ונושאי משרה, וביום 14 באפריל 2022 הוגש הסכם הפשרה לאישור בית המשפט, וזאת שלא על דעת המבקש. עמדת היועצת המשפטית לממשלה הוגשה ביום 18 ביולי 2022 ולפיה, יש לדחות את הבקשה לאישור הסדר פשרה משום שלא היה בהסכמת המבקש. ביום 16 במרץ 2023 הגיש בנק מזרחי טפחות, אשר מיזוג בנק אגוד עימו ולתוכו הושלם ביום 29 בדצמבר 2022, בקשה לקבלת החלטה בסוגיית המתכונת בה הוגשה הבקשה לאישור הסדר פשרה. ביום 7 ביוני 2023 התקיים דיון במסגרתו הציגו הצדדים, כמו גם בא כוח היועצת המשפטית לממשלה ובא כוח המבטחים, את עמדתם, ולאחריו הציע בית המשפט לצדדים לבוא ביניהם בדברים. בהתאם, בין הצדדים התנהלו מגעים נוספים להסדר פשרה ולאחריהם הוגשה ביום 17 באוגוסט 2023, בקשה מוסכמת לאישור הסדר פשרה שגם המבקש צד לו. בהתאם להחלטת בית המשפט, ביום 6 בנובמבר 2023 הוגשה עמדת היועצת המשפטית לממשלה ביחס לבקשה לאישור הסדר פשרה ולפיה, היא אינה מתנגדת לאישור הסכם הפשרה. עם זאת, היועצת המשפטית מציינת בעמדתה כי יש מקום שבית המשפט יבחן את הסדר הפשרה לגופו.

ביאורים לתמצית הדוחות הכספיים

ליום 30 בספטמבר 2023

ביאור 10 - התחייבויות תלויות והתקשרויות מיוחדות - המשך

ג. ערבויות לפי מועד לפירעון

הבנק מספק מגוון רחב של ערבויות ושיפויים עבור לקוחותיו, על מנת לאפשר להם להשלים מגוון רחב של עסקאות. הסכום המקסימלי של התשלומים העתידיים הפוטנציאליים נקבע בהתאם לסכום הנקוב של הערבויות, מבלי לקחת בחשבון החזרים אפשריים או בטוחות מוחזקות או משועבדות. עיקר הערבויות בבנק מדורגות בדירוג ביצוע אשראי.

להלן הערבויות שהוצאו על-ידי הבנק בפילוח מועד לפירעון:

ליום 30 בספטמבר 2023 (בלתי מבוקר)					
פקיעה בעוד שנה או פחות	פקיעה בין שנה ועד 3 שנים	פקיעה מעל 3 ועד 5 שנים	פקיעה מעל 5 שנים	סך הכל	
2,787	534	97	103	3,521	ערבויות להבטחת אשראי
8,720	6,065	353	165	15,303	ערבויות לרוכשי דירות
5,445	1,916	521	5,360	13,242	ערבויות והתחייבויות אחרות
3,874	6,473	1,112	-	11,459	התחייבויות להוצאת ערבויות
20,826	14,988	2,083	5,628	43,525	סך הכל ערבויות

ליום 30 בספטמבר 2022 (בלתי מבוקר)					
פקיעה בעוד שנה או פחות	פקיעה בין שנה ועד 3 שנים	פקיעה מעל 3 ועד 5 שנים	פקיעה מעל 5 שנים	סך הכל	
2,484	663	77	108	3,332	ערבויות להבטחת אשראי
12,563	5,547	883	945	19,938	ערבויות לרוכשי דירות
5,630	1,432	573	4,806	12,441	ערבויות והתחייבויות אחרות
2,563	5,119	477	-	8,159	התחייבויות להוצאת ערבויות
23,240	12,761	2,010	5,859	43,870	סך הכל ערבויות

ליום 31 בדצמבר 2022 (מבוקר)					
פקיעה בעוד שנה או פחות	פקיעה בין שנה ועד 3 שנים	פקיעה מעל 3 ועד 5 שנים	פקיעה מעל 5 שנים	סך הכל	
2,535	797	88	111	3,531	ערבויות להבטחת אשראי
11,962	5,433	875	799	19,069	ערבויות לרוכשי דירות
5,654	1,854	574	4,799	12,881	ערבויות והתחייבויות אחרות
2,952	4,787	383	-	8,122	התחייבויות להוצאת ערבויות
23,103	12,871	1,920	5,709	43,603	סך הכל ערבויות

ביאורים לתמצית הדוחות הכספיים

ליום 30 בספטמבר 2023

ביאור 11 - מכשירים נגזרים ופעילויות גידור

סכומים מדווחים (במיליוני שקלים חדשים)

(א) היקף הפעילות על בסיס מאוחד

30 בספטמבר 2022 (בלתי מבוקר)			30 בספטמבר 2023 (בלתי מבוקר)		
סך הכל	נגזרים למסחר	נגזרים שאינם למסחר	סך הכל	נגזרים למסחר	נגזרים שאינם למסחר
1. סכום נקוב של מכשירים נגזרים					
חוזי ריבית					
					חוזי Forward
3,631	3,040	591	1,186	800	386
-	-	-	-	-	אופציות שנכתבו
-	-	-	-	-	אופציות שנקנו
61,766	28,554	33,212	78,420	54,432	23,988
65,397	31,594	33,803	79,606	55,232	24,374
898	-	898	2,701	-	2,701
מזה: נגזרים מגדרים⁽³⁾					
חוזי מטבע חוץ					
					חוזי Forward-Futures ⁽⁴⁾⁽⁶⁾
166,650	89,263	77,387	182,545	134,756	47,789
14,812	14,812	-	15,932	15,932	-
14,663	14,663	-	15,299	15,299	-
1,832	845	987	1,934	979	955
197,957	119,583	78,374	215,710	166,966	48,744
מזה: נגזרים מגדרים⁽³⁾					
חוזים בגין מניות					
					חוזי Forward-Futures
19,919	19,919	-	38,060	38,060	-
6,250	⁽⁷⁾ 6,200	50	10,570	10,431	139
6,152	⁽⁷⁾ 6,152	-	10,433	10,433	-
1,991	1,991	-	2,614	2,614	-
34,312	34,262	50	61,677	61,538	139
חוזי סחורות ואחרים					
					חוזי Forward-Futures
4	4	-	144	144	-
33	⁽⁷⁾ 33	-	-	-	-
33	⁽⁷⁾ 33	-	-	-	-
70	70	-	144	144	-
חוזי אשראי					
					הבנק ערב
284	-	284	-	-	-
68	-	68	23	-	23
352	-	352	23	-	23
298,088	185,509	112,579	357,160	283,880	73,280
סך הכל סכום נקוב					

(1) מזה: swaps שהתאגיד הבנקאי משלם שיעור ריבית קבוע בסך 48,035 מיליוני שקלים חדשים (ליום 30 בספטמבר 2022 35,486 מיליוני שקלים חדשים).

(2) מזה: חוזי החלפת שקל-מדד בסך 5,684 מיליוני שקלים חדשים (ליום 30 בספטמבר 2022 7,357 מיליוני שקלים חדשים).

(3) הבנק מבצע גידורי שווי הון וגידורי תזרים מזומנים באמצעות חוזי החלפת ריבית וחוזי החלפת שקל-מדד, בהתאמה.

(4) מזה: חוזי החלפת מטבע חוץ ספוט בסך 10,751 מיליוני שקלים חדשים (ליום 30 בספטמבר 2022 8,950 מיליוני שקלים חדשים).

(5) מזה: נסחרים בבורסה בסך 10,431 מיליוני שקלים חדשים (ליום 30 בספטמבר 2022 6,150 מיליוני שקלים חדשים).

(6) כולל הסטה בין התיק הסחיר לתיק הבנקאי הנובעת בעיקרה מפעילות עסקאות פנימיות יזומה במסגרת ניהול הנכסים וההתחייבויות.

(7) סווג מחדש.

ביאורים לתמצית הדוחות הכספיים

ליום 30 בספטמבר 2023

ביאור 11 - מכשירים נגזרים ופעילויות גידור - המשך

סכומים מדווחים (במיליוני שקלים חדשים)

(א) היקף הפעילות על בסיס מאוחד - המשך

31 בדצמבר 2022 (מבוקר)		
סך הכל	נגזרים למסחר	נגזרים שאינם למסחר
1. סכום נקוב של מכשירים נגזרים חוזי ריבית		
6,159	5,565	594
-	-	-
-	-	-
63,752	31,670	32,082
69,911	37,235	32,676
סך הכל⁽²⁾		
3,033	-	3,033
מזה: נגזרים מגדרים⁽³⁾		
חוזי מטבע חוץ		
161,419	104,321	57,098
13,158	13,158	-
13,187	13,187	-
1,714	805	909
189,478	131,471	58,007
סך הכל		
-	-	-
מזה: נגזרים מגדרים⁽³⁾		
חוזים בגין מניות		
20,789	20,789	-
7,509	7,446	63
7,447	7,447	-
3,598	3,598	-
39,343	39,280	63
סך הכל		
258	258	-
חוזי סחורות ואחרים		
258	258	-
-	-	-
-	-	-
258	258	-
סך הכל		
281	-	281
חוזי אשראי		
281	-	281
64	-	64
345	-	345
סך הכל		
299,335	208,244	91,091
סך הכל סכום נקוב		

(1) מזה: swaps שהתאגיד הבנקאי משלם שיעור ריבית קבוע בסך 36,435 מיליוני שקלים חדשים.

(2) מזה: חוזי החלפת שקל-מדד בסך 6,794 מיליוני שקלים חדשים.

(3) הבנק מבצע גידורי שווי הוגן וגידורי תזרים מזומנים באמצעות חוזי החלפת ריבית וחוזי החלפת שקל-מדד, בהתאמה.

(4) מזה: חוזי החלפת מטבע חוץ ספוט בסך 2,453 מיליוני שקלים חדשים.

(5) מזה: נסחרים בבורסה בסך 6,433 מיליוני שקלים חדשים.

(6) כולל הסטה בין התיק הסחיר לתיק הבנקאי הנובעת בעיקרה מפעילות עסקאות פנימיות יזומה במסגרת ניהול הנכסים וההתחייבויות.

ביאורים לתמצית הדוחות הכספיים

ליום 30 בספטמבר 2023

ביאור 11 - מכשירים נגזרים ופעילויות גידור - המשך

סכומים מדווחים (במיליוני שקלים חדשים)

(א) היקף הפעילות על בסיס מאוחד - המשך

30 בספטמבר 2023 (בלתי מבוקר)						
התחייבויות בגין נגזרים ברוטו			נכסים בגין נגזרים ברוטו			
סך הכל	נגזרים למסחר	נגזרים שאינם למסחר	סך הכל	נגזרים למסחר	נגזרים שאינם למסחר	
					2. שווי הוגן ברוטו של מכשירים נגזרים	
2,033	768	1,265	2,765	991	1,774	חוזי ריבית
28	-	28	301	-	301	מזה: נגזרים מגדרים
3,175	3,141	34	3,667	3,557	110	חוזי מטבע חוץ ⁽¹⁾
-	-	-	-	-	-	מזה: נגזרים מגדרים
876	875	1	888	888	-	חוזים בגין מניות
10	10	-	10	10	-	חוזי סחורות ואחרים
2	-	2	-	-	-	חוזי אשראי
6,096	4,794	1,302	7,330	5,446	1,884	סך הכל נכסים/התחייבויות בגין נגזרים ברוטו ⁽²⁾
-	-	-	-	-	-	סכומי שווי הוגן שקודזו במאזן
6,096	4,794	1,302	7,330	5,446	1,884	יתרה מאזנית של נכסים/התחייבויות בגין מכשירים נגזרים
1,393	1,382	11	1,781	1,764	17	מזה: יתרה מאזנית בגין מכשירים נגזרים שאינם כפופים להסדר התחשבות נטו או הסדרים דומים

30 בספטמבר 2022 (בלתי מבוקר)						
התחייבויות בגין נגזרים ברוטו			נכסים בגין נגזרים ברוטו			
סך הכל	נגזרים למסחר	נגזרים שאינם למסחר	סך הכל	נגזרים למסחר	נגזרים שאינם למסחר	
						2. שווי הוגן ברוטו של מכשירים נגזרים
1,809	648	1,161	2,106	720	1,386	חוזי ריבית
80	-	80	215	-	215	מזה: נגזרים מגדרים
4,514	4,435	79	5,396	4,591	805	חוזי מטבע חוץ ⁽¹⁾
-	-	-	-	-	-	מזה: נגזרים מגדרים
1,221	1,210	11	1,199	1,199	-	חוזים בגין מניות
3	3	-	2	2	-	חוזי סחורות ואחרים
12	-	12	2	-	2	חוזי אשראי
7,559	6,296	1,263	8,705	6,512	2,193	סך הכל נכסים/התחייבויות בגין נגזרים ברוטו ⁽²⁾
-	-	-	-	-	-	סכומי שווי הוגן שקודזו במאזן
7,559	6,296	1,263	8,705	6,512	2,193	יתרה מאזנית של נכסים/התחייבויות בגין מכשירים נגזרים
1,645	1,597	48	2,268	2,203	65	מזה: יתרה מאזנית בגין מכשירים נגזרים שאינם כפופים להסדר התחשבות נטו או הסדרים דומים

(1) כולל הסטה בין התיק הסחיר לתיק הבנקאי הנובעת בעיקרה מפעילות עסקאות פנימיות יזומה במסגרת ניהול הנכסים וההתחייבויות.

(2) מזה: שווי הוגן ברוטו של נכסים בגין נגזרים משובצים בסך 11 מיליוני שקלים חדשים (ליום 30 בספטמבר 2022 10 מיליוני שקלים חדשים); שווי הוגן ברוטו של התחייבויות בגין נגזרים משובצים בסך 1 מיליוני שקלים חדשים (ליום 30 בספטמבר 2022 10 מיליוני שקלים חדשים).

ביאורים לתמצית הדוחות הכספיים

ליום 30 בספטמבר 2023

ביאור 11 - מכשירים נגזרים ופעילויות גידור - המשך

סכומים מדווחים (במיליוני שקלים חדשים)

(א) היקף הפעילות על בסיס מאוחד - המשך

31 בדצמבר 2022					
התחייבויות בגין נגזרים ברוטו			נכסים בגין נגזרים ברוטו		
סך הכל	נגזרים למסחר	נגזרים שאינם למסחר	סך הכל	נגזרים למסחר	נגזרים שאינם למסחר
1,767	436	1,331	2,117	689	1,428
56	-	56	217	-	217
2,708	2,417	291	2,998	2,904	94
-	-	-	-	-	-
732	725	7	677	677	-
4	4	-	4	4	-
10	-	10	2	-	2
5,221	3,582	1,639	5,798	4,274	1,524
-	-	-	-	-	-
5,221	3,582	1,639	5,798	4,274	1,524
סך הכל נכסים/התחייבויות בגין נגזרים ברוטו ⁽²⁾					
סכומי שווי הוגן שקוזזו במאזן					
5,221	3,582	1,639	5,798	4,274	1,524
יתרה מאזנית של נכסים/התחייבויות בגין מכשירים נגזרים					
מזה: יתרה מאזנית בגין מכשירים נגזרים שאינם כפופים להסדר התחשבות נטו או הסדרים דומים					
1,004	956	48	1,772	1,709	63

2. שווי הוגן ברוטו של מכשירים נגזרים

חוזי ריבית

מזה: נגזרים מגדרים

חוזי מטבע חוץ⁽¹⁾

מזה: נגזרים מגדרים

חוזים בגין מניות

חוזי סחורות ואחרים

חוזי אשראי

סך הכל נכסים/התחייבויות בגין נגזרים ברוטו⁽²⁾

סכומי שווי הוגן שקוזזו במאזן

יתרה מאזנית של נכסים/התחייבויות בגין מכשירים נגזרים

מזה: יתרה מאזנית בגין מכשירים נגזרים שאינם כפופים להסדר

התחשבות נטו או הסדרים דומים

(1) כולל הסטה בין התיק הסחיר לתיק הבנקאי הנובעת בעיקרה מפעילות עסקאות פנימיות יזומה במסגרת ניהול הנכסים וההתחייבויות.

(2) מזה: שווי הוגן ברוטו של נכסים בגין נגזרים משובצים בסך 9 מיליוני שקלים חדשים. שווי הוגן ברוטו של התחייבויות בגין נגזרים משובצים בסך 7 מיליוני שקלים חדשים.

ביאורים לתמצית הדוחות הכספיים

ליום 30 בספטמבר 2023

ביאור 11 - מכשירים נגזרים ופעילויות גידור - המשך

סכומים מדווחים (במיליוני שקלים חדשים)

(ב) גידור חשבונאי

1. גידור שווי הוגן⁽¹⁾

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר		לתשעה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר		לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר	
2022		2022	2023	2022	2023
הכנסות (הוצאות) ריבית					
		(241)	(98)	(56)	(89)
		247	96	57	84

חוזי ריבית

פריטים מגודרים

נגזרים מגזרים

יתרה ליום 31 בדצמבר 2022		יתרה ליום 30 בספטמבר 2022		יתרה ליום 30 בספטמבר 2023	
התאמות שווי הוגן מצטבר שהגדילו את הערך בספרים	1,647	התאמות שווי הוגן מצטבר שהגדילו את הערך בספרים	1,647	התאמות שווי הוגן מצטבר שהגדילו את הערך בספרים	1,681
	43		6		40

ניירות ערך זמינים למכירה

2. גידור תזרים מזומנים⁽²⁾

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2022		לתשעה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר 2023		לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר 2023	
סכומים שהוכרו ברווח (הפסד) כולל אחר (הוצאות) מנגזרים ריבית	12	סכומים שהוכרו ברווח (הפסד) כולל אחר (הוצאות) מנגזרים ריבית	3	סכומים שהוכרו ברווח (הפסד) כולל אחר (הוצאות) מנגזרים ריבית	(2)
	(74)		(21)		-

לתשעה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר 2022		לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר 2022	
סכומים שהוכרו ברווח (הפסד) כולל אחר (הוצאות) מנגזרים ריבית	(51)	סכומים שהוכרו ברווח (הפסד) כולל אחר (הוצאות) מנגזרים ריבית	11
	4		(32)

(1) משקף סכומים הכלולים בהערכת אפקטיביות הגידור.

(2) משקף סכומים שנוטרלו מהערכת אפקטיביות הגידור שעבורם ההפרש בין השינוי בשווי הוגן וההפחתה התקופתית מוכרים ברווח (הפסד) כולל אחר.

ביאורים לתמצית הדוחות הכספיים

ליום 30 בספטמבר 2023

ביאור 11 - מכשירים נגזרים ופעילויות גידור - המשך

סכומים מדווחים (במיליוני שקלים חדשים)

ג) סיכון אשראי בגין מכשירים נגזרים לפי צד נגדי לחוזה על בסיס מאוחד

30 בספטמבר 2023 (בלתי מבוקר)							
סך הכל	אחרים	ממשלות גופים מוסדיים	ובנקים מרכזיים	דילרים/ ברוקרים	בנקים	בורסות	
7,330	772	2,418	-	807	3,305	28	יתרה מאזנית של נכסים בגין מכשירים נגזרים סכומים ברוטו שלא קוזזו במאזן:
(4,128) ^(א)	(19)	(964)	-	-	(3,145)	-	הפחתת סיכון אשראי בגין מכשירים פיננסים
(1,526)	(76)	(1,290)	-	-	(160)	-	הפחתת סיכון אשראי בגין בטחון במזומן שהתקבל
1,676	677	164	-	807	-	28	סיכון אשראי מאזני בגין מכשירים נגזרים
5,149	410	2,566	16	1,266	763	128	סיכון אשראי חוץ מאזני נטו בגין מכשירים נגזרים ^(ב)
6,825	1,087	2,730	16	2,073	763	156	סך הכל סיכון אשראי בגין מכשירים נגזרים
6,096	525	1,033	135	807	3,566	30	יתרה מאזנית של התחייבויות בגין מכשירים נגזרים סכומים ברוטו שלא קוזזו במאזן:
(4,128)	(19)	(964)	-	-	(3,145)	-	מכשירים פיננסים
(618)	-	(69)	(128)	-	(421)	-	בטחון במזומן ששוועד
1,350	506	-	7	807	-	30	סכום נטו של התחייבויות בגין מכשירים נגזרים
30 בספטמבר 2022 (בלתי מבוקר)							
סך הכל	אחרים	ממשלות גופים מוסדיים	ובנקים מרכזיים	דילרים/ ברוקרים	בנקים	בורסות	
8,705	1,002	3,629	-	989	2,968	117	יתרה מאזנית של נכסים בגין מכשירים נגזרים סכומים ברוטו שלא קוזזו במאזן:
(4,383) ^(א)	(513)	(1,319)	-	-	(2,551)	-	הפחתת סיכון אשראי בגין מכשירים פיננסים
(1,106)	(43)	(708)	-	-	(355)	-	הפחתת סיכון אשראי בגין בטחון במזומן שהתקבל
3,216	446	1,602	-	989	62	117	סיכון אשראי מאזני בגין מכשירים נגזרים
3,589	448	1,912	-	490	659	80	סיכון אשראי חוץ מאזני נטו בגין מכשירים נגזרים ^(ב)
6,805	894	3,514	-	1,479	721	197	סך הכל סיכון אשראי בגין מכשירים נגזרים
7,559	756	1,418	-	989	4,282	114	יתרה מאזנית של התחייבויות בגין מכשירים נגזרים סכומים ברוטו שלא קוזזו במאזן:
(4,383)	(513)	(1,319)	-	-	(2,551)	-	מכשירים פיננסים
(1,962)	(132)	(99)	-	-	(1,731)	-	בטחון במזומן ששוועד
1,214	111	-	-	989	-	114	סכום נטו של התחייבויות בגין מכשירים נגזרים

(1) היתרה מורכבת במלואה ממכשירים נגזרים שכפופים להסכמי קיזוז

(2) ההפרש, אם הוא חיובי, בין סך כל הסכומים בגין מכשירים נגזרים (לרבות בגין מכשירים נגזרים עם שווי הוגן שלילי) שנכללו בחבות הלווה, כפי שחושבו לצורך מגבלות על חבות של לווה, לאחר הפחתת סיכון אשראי, לבין סיכון האשראי המאזני בגין מכשירים נגזרים של הלווה.

ביאורים לתמצית הדוחות הכספיים

ליום 30 בספטמבר 2023

ביאור 11 - מכשירים נגזרים ופעילויות גידור - המשך

סכומים מדווחים (במיליוני שקלים חדשים)

(ג) סיכון אשראי בגין מכשירים נגזרים לפי צד נגדי לחוזה על בסיס מאוחד - המשך

31 בדצמבר 2022 (מבוקר)							
סך הכל	אחרים	גופים מוסדיים	ממשלות ובנקים מרכזיים	דילרים/ ברוקרים	בנקים	בורסות	
5,798	661	2,278	-	450	2,340	69	יתרה מאזנית של נכסים בגין מכשירים נגזרים סכומים ברוטו שלא קודזו במאזן:
(2,452) ^(א)	(52)	(470)	-	-	(1,930)	-	הפחתת סיכון אשראי בגין מכשירים פיננסיים
(654)	(52)	(567)	-	-	(35)	-	הפחתת סיכון אשראי בגין בטחון במזומן שהתקבל
2,692	557	1,241	-	450	375	69	סכום נטו של נכסים בגין מכשירים נגזרים
3,651	469	1,669	5	726	664	118	סיכון אשראי חוץ מאזני בגין מכשירים נגזרים ^(ב)
6,343	1,026	2,910	5	1,176	1,039	187	סך הכל סיכון אשראי בגין מכשירים נגזרים
5,221	658	470	14	450	3,575	54	יתרה מאזנית של התחייבויות בגין מכשירים נגזרים סכומים ברוטו שלא קודזו במאזן:
(2,452)	(52)	(470)	-	-	(1,930)	-	מכשירים פיננסיים
(1,659)	-	-	(14)	-	(1,645)	-	בטחון במזומן ששועבד
1,110	606	-	-	450	-	54	סכום נטו של התחייבויות בגין מכשירים נגזרים

(1) היתרה מורכבת במלואה ממכשירים נגזרים שכפופים להסכמי קיזוז

(2) ההפרש, אם הוא חיובי, בין סך כל הסכומים בגין מכשירים נגזרים (לרבות בגין מכשירים נגזרים עם שווי הוגן שלילי) שנכללו בחבות הלווה, כפי שחושבו לצורך מגבלות על חבות של לווה, לפני הפחתת סיכון אשראי, לבין היתרה המאזנית של נכסים בגין מכשירים נגזרים של הלווה.

בתקופה של שלושה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר 2023 הוכרו הוצאות מגידול בהפרשה להפסדי אשראי בסך 8 מיליוני שקלים חדשים. בתקופה של תשעה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר 2023 הוכרו הכנסות מקיטון בהפרשה להפסדי אשראי בסך 6 מיליוני שקלים (בתקופה של שלושה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר 2022 הוכרו הוצאות מגידול בהפרשה להפסדי אשראי בסך 20 מיליוני שקלים חדשים. בתקופה של תשעה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר 2022 הוכרו הוצאות מגידול בהפרשה להפסדי אשראי בסך 33 מיליוני שקלים).

ביאורים לתמצית הדוחות הכספיים

ליום 30 בספטמבר 2023

ביאור 11 - מכשירים נגזרים ופעילויות גידור - המשך

סכומים מדווחים (במיליוני שקלים חדשים)

(ד) פירוט מועדי פירעון - סכומים נקובים: יתרות לסוף התקופה על בסיס מאוחד

סך הכל	מעל שלושה חודשים ועד מעל שנה ועדמעל חמש שנים			עד שלושה חודשים	
	סך הכל	שנים	חמש שנים		
	30 בספטמבר 2023 (בלתי מבוקר)				
	5,684	773	1,976	2,340	595
	73,922	15,594	28,106	18,634	11,588
	215,710	131	3,982	69,166	142,431
	61,677	-	178	677	60,822
	167	-	60	44	63
סך הכל	357,160	16,498	34,302	90,861	215,499
	30 בספטמבר 2022 (בלתי מבוקר)				
סך הכל	298,088	15,051	29,127	87,879	166,031
	31 בדצמבר 2022 (מבוקר)				
סך הכל	299,335	15,667	29,457	79,826	174,385

ביאור 12 - מגזרי פעילות

א. מידע על מגזרי פעילות פיקוחיים

ביום 3 בנובמבר 2014 פרסם המפקח על הבנקים תיקון להוראות הדיווח לציבור בנושא מגזרי פעילות פיקוחיים. בהתאם להוראה, נדרש הבנק לתת בדוחות הכספיים גילוי על מגזרי פעילות פיקוחיים בהתאם למתכונת אחידה וברת השוואה שקבע הפיקוח על הבנקים, כאשר השינוי למגזר פעילות פיקוחי נקבע לרוב על פי מחזור פעילות הלקוח.

המידע הכספי בדוח הדירקטוריון וההנהלה נכלל בהתאם להגדרות המגזרים הפיקוחיים.

בנוסף, נכללים בדוחות הכספיים, במסגרת ביאור 12 לדוחות, גילוי על "מגזרי פעילות בהתאם לגישת ההנהלה".

מגזר פעילות בהתאם לגישת ההנהלה הינו מרכיב בבנק אשר עוסק בפעילויות שמהן הוא עשוי להניב הכנסות והוצאות אשר עומדות בקריטריונים להלן:

- תוצאות פעילותו נבחנות באופן סדיר לצורך קבלת החלטות בנוגע להקצאת משאבים והערכות ביצועים.
- קיים לגביו מידע פיננסי נפרד.

בפועל, קיים מתאם גבוה בין המגזרים הפיקוחיים ל"מגזרי הפעילות בהתאם לגישת ההנהלה" אולם יחד עם זאת, קיימים הבדלים מסוימים בשינוי הלקוחות למגזרים ובאופן קבלת ההחלטות. לפיכך, בשלב זה, מדווחים בדוחות הכספיים גם תוצאות הפעילות לפי "גישת ההנהלה" כאמור.

מגזרי הפעילות הפיקוחיים

מגזרי הפעילות הפיקוחיים נחלקים למגזרי פעילות הנוגעים לאנשים פרטיים ומגזרי פעילות שאינם פרטיים (לרבות מגזרי פעילות עסקיים, גופים מוסדיים והניהול הפיננסי של הבנק).

אנשים פרטיים מוגדרים כיחידים שאין להם חבות לבנק או שחבותם מסווגת כחבות של "אנשים פרטיים - הלוואות לדיור ואחר", בהתאם להגדרות סיווג סיכון האשראי לפי ענפי משק.

להלן הגדרות המגזרים הפיקוחיים:

משקי בית - אנשים פרטיים, למעט לקוחות בנקאות פרטית כאמור להלן.

בנקאות פרטית - אנשים פרטיים המנהלים תיק נכסים פיננסיים מעל 3 מיליוני שקלים חדשים.

עסקים זעירים וקטנים - עסקים בעלי מחזור פעילות עד 50 מיליוני שקלים חדשים.

עסקים בינוניים - עסקים בעלי מחזור פעילות מעל 50 מיליוני שקלים חדשים ומתחת ל-250 מיליוני שקלים חדשים.

עסקים גדולים - עסקים בעלי מחזור פעילות מעל 250 מיליוני שקלים חדשים.

גופים מוסדיים - עסקים בעלי קרנות פנסיה, קרנות השתלמות, קרנות נאמנות, תעודות סל, חברות ביטוח, חברי בורסה, מנהלי כספי לקוחות.

ניהול פיננסי - כולל את פעילות המסחר, ניהול הנכסים וההתחייבויות והשקעות ריאליות.

פעילות למסחר - השקעה בניירות ערך למסחר, פעילות עשיית שוק בניירות ערך, פעילות במכשירים נגזרים שאינם מיועדים לגידור ואינם חלק מניהול הנכסים וההתחייבויות של הבנק, שאילת ניירות ערך למסחר, מכירה בחסר של ניירות ערך, שירותי חיתום של ניירות ערך.

ניהול נכסים והתחייבויות - לרבות השקעה באיגרות חוב זמינות למכירה ובאיגרות חוב מוחזקות לפידיון, גידור באמצעות מכשירים נגזרים מגזרים, גידור ALM, הפקדה של פיקדונות בבנקים ופיקדונות מבנקים בארץ ובחוץ לארץ, גידור מטבעי של השקעות בחוץ לארץ, פיקדונות בממשלות וממשלות.

השקעות ריאליות - השקעה במניות זמינות למכירה ובחברות כלולות של עסקים.

פעילות ניהול פיננסי אחרת - שירותי ניהול, תפעול, נאמנות ומשמורת לבנקים, מכירה וניהול תיקי אשראי.

מגזרי הפעילות לעיל נחלקים לפעילות בישראל ופעילות בחוץ לארץ, כאשר הפעילות בחוץ לארץ מוצגת בנפרד ונחלקת לפעילות של אנשים פרטיים ופעילות עסקית בלבד.

ביאורים לתמצית הדוחות הכספיים

ליום 30 בספטמבר 2023

ביאור 12 - מגזרי פעילות - המשך מגזרי פעילות פיקוחיים

לתשעה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר 2023 (בלתי מבוקר)
סכומים מדווחים (במיליוני שקלים חדשים)

פעילות בישראל						
עסקים קטנים וזעירים	בנקאות פרטית	משקי בית				
		מזה: סך הכל	כרטיסי אשראי	אחרים	הלוואות לדיור	
2,212	1	10,315	43	1,594	8,721	הכנסות ריבית מחיצוניים
932	653	2,079	-	2,079	-	הוצאות ריבית מחיצוניים
1,280	(652)	8,236	43	(485)	8,721	הכנסות ריבית, נטו מחיצוניים
714	901	(3,329)	(12)	3,332	(6,661)	הכנסות ריבית, נטו בינמגזרי
1,994	249	4,907	31	2,847	2,060	סך הכנסות ריבית, נטו
-	-	-	-	-	-	סך הכנסות מימון שאינן מריבית
425	15	642	169	537	105	סך עמלות והכנסות אחרות
425	15	642	169	537	105	סך הכנסות שאינן מריבית
2,419	264	5,549	200	3,384	2,165	סך הכנסות
372	-	497	14	262	235	הוצאות בגין הפסדי אשראי
920	15	2,521	54	1,814	707	הוצאות תפעוליות ואחרות לחיצוניים
6	1	3	-	3	-	הוצאות תפעוליות ואחרות בינמגזרי
926	16	2,524	54	1,817	707	סך הוצאות תפעוליות ואחרות
1,121	248	2,528	132	1,305	1,223	רווח לפני מיסים
392	87	884	46	456	428	הפרשה למיסים על הרווח
729	161	1,644	86	849	795	רווח לאחר מיסים
-	-	-	-	-	-	חלקו של התאגיד הבנקאי ברווחים של חברות כלולות
729	161	1,644	86	849	795	רווח נקי לפני ייחוס לבעלי זכויות שאינן מקנות שליטה
(11)	-	(115)	(2)	(115)	-	רווח נקי המיוחס לבעלי זכויות שאינן מקנות שליטה
718	161	1,529	84	734	795	רווח נקי המיוחס לבעלי מניות של התאגיד הבנקאי
34,564	126	229,247	4,500	27,133	202,114	יתרה ממוצעת של נכסים
-	-	-	-	-	-	מזה: השקעות בחברות כלולות
34,517	126	228,044	4,500	27,064	200,980	יתרה ממוצעת של אשראי לציבור
35,676	99	233,025	4,828	28,173	(3)204,852	יתרת האשראי לציבור לסוף תקופת הדיווח
758	-	1,912	-	71	1,841	יתרת חובות לא צוברים
82	-	57	-	57	-	יתרת חוב בפיגור 90 יום ומעלה
55,788	26,594	130,797	-	130,470	327	יתרה ממוצעת של התחייבויות
55,491	26,594	128,387	-	128,387	-	מזה: יתרה ממוצעת של פיקדונות הציבור
54,785	28,136	130,231	-	130,231	-	יתרת פקדונות הציבור לסוף תקופת הדיווח
33,170	50	141,560	4,130	22,035	119,525	יתרה ממוצעת של נכסי סיכון ⁽¹⁾
33,209	13	145,070	4,135	22,728	122,342	יתרת נכסי סיכון לסוף תקופת הדיווח ⁽¹⁾
44,508	4,190	69,038	-	58,906	10,132	יתרה ממוצעת של נכסים בניהול ⁽²⁾
פיצול הכנסות ריבית נטו:						
1,034	-	2,580	31	827	1,753	מרווח מפעילות מתן אשראי
867	249	1,978	-	1,978	-	מרווח מפעילות קבלת פיקדונות
93	-	349	-	42	307	אחר
1,994	249	4,907	31	2,847	2,060	סך הכל הכנסות ריבית, נטו

(1) נכסי סיכון - כפי שחושבו לצורך הלימות הון (הוראות ניהול בנקאי תקין 201).

(2) נכסים בניהול - לרבות נכס קופות גמל, קרנות השתלמות, קרנות נאמנות וניירות ערך של לקוחות.

(3) מזה: יתרת הלוואות לדיור שניתנו ללקוחות שפעילותם מסווגת במגזר עסקים קטנים וזעירים בסך 12,671 מיליוני שקלים חדשים.

ביאורים לתמצית הדוחות הכספיים

ליום 30 בספטמבר 2023

סך הכל	פעילות חו"ל		מגזר ניהול פיננסי	גופים מוסדיים	עסקים גדולים	עסקים בינוניים
	סך הכל פעילות חו"ל	סך הכל פעילות בישראל				
18,323	1,151	17,172	2,158	45	1,712	729
9,037	330	8,707	1,406	2,244	1,100	293
9,286	821	8,465	752	(2,199)	612	436
-	(514)	514	(443)	2,353	266	52
9,286	307	8,979	309	154	878	488
678	-	678	678	-	-	-
1,725	18	1,707	348	38	162	77
2,403	18	2,385	1,026	38	162	77
11,689	325	11,364	1,335	192	1,040	565
1,168	60	1,108	8	2	158	71
4,373	76	4,297	302	134	254	151
-	-	-	(7)	(2)	(1)	-
4,373	76	4,297	295	132	253	151
6,148	189	5,959	1,032	58	629	343
2,150	66	2,084	361	20	220	120
3,998	123	3,875	671	38	409	223
1	-	1	1	-	-	-
3,999	123	3,876	672	38	409	223
(136)	-	(136)	(10)	-	-	-
3,863	123	3,740	662	38	409	223
434,801	25,855	408,946	98,748	1,161	32,857	12,243
179	-	179	179	-	-	-
316,140	7,300	308,840	-	1,053	32,857	12,243
327,471	8,411	319,060	-	2,684	35,054	12,522
3,091	137	2,954	-	-	62	222
141	2	139	-	-	-	-
405,155	11,127	394,028	60,271	68,368	39,645	12,565
337,062	9,274	327,788	-	67,536	37,215	12,565
351,034	11,781	339,253	-	77,927	35,740	12,434
260,956	9,463	251,493	15,992	1,886	44,263	14,572
271,767	10,842	260,925	18,117	684	49,093	14,739
537,123	-	537,123	2,019	376,839	30,232	10,297
4,693	191	4,502	-	16	574	298
3,605	19	3,586	-	134	203	155
988	97	891	309	4	101	35
9,286	307	8,979	309	154	878	488

ביאורים לתמצית הדוחות הכספיים

ליום 30 בספטמבר 2023

ביאור 12 - מגזרי פעילות - המשך מגזרי פעילות פיקוחיים

לתשעה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר 2022 (בלתי מבוקר)
סכומים מדווחים (במיליוני שקלים חדשים)

פעילות בישראל						
משקי בית	בנקאות פרטית	עסקים קטנים וזעירים	מזה:			
			סך הכל	כרטיסי אשראי	אחרים	
הכנסות ריבית מחיצוניים	2	1,348	8,054	31	1,087	6,967
הוצאות ריבית מחיצוניים	257	281	843	-	843	-
הכנסות ריבית, נטו מחיצוניים	(255)	1,067	7,211	31	244	6,967
הכנסות ריבית, נטו בינמגזרי	357	196	(3,989)	(5)	1,155	(5,144)
סך הכנסות ריבית, נטו	102	1,263	3,222	26	1,399	1,823
סך הכנסות מימון שאינן מריבית	-	-	-	-	-	-
סך עמלות והכנסות אחרות	17	434	656	142	546	110
סך הכנסות שאינן מריבית	17	434	656	142	546	110
סך הכנסות	119	1,697	3,878	168	1,945	1,933
הוצאות בגין הפסדי אשראי	1	56	140	-	52	88
הוצאות תפעוליות ואחרות לחיצוניים	13	920	2,453	56	1,766	687
הוצאות תפעוליות ואחרות בינמגזרי	2	(24)	(42)	(4)	(42)	-
סך הוצאות תפעוליות ואחרות	15	896	2,411	52	1,724	687
רווח לפני מיסים	103	745	1,327	116	169	1,158
הפרשה למיסים על הרווח	35	252	449	39	57	392
רווח לאחר מיסים	68	493	878	77	112	766
חלקו של התאגיד הבנקאי ברווחים של חברות כלולות	-	-	-	-	-	-
רווח נקי לפני ייחוס לבעלי זכויות שאינן מקנות שליטה	68	493	878	77	112	766
רווח נקי המיוחס לבעלי זכויות שאינן מקנות שליטה	-	(6)	(66)	(3)	(66)	-
רווח נקי המיוחס לבעלי מניות של התאגיד הבנקאי	68	487	812	74	46	766
יתרה ממוצעת של נכסים	136	32,948	211,363	4,031	25,363	186,000
מזה: השקעות בחברות כלולות	-	-	-	-	-	-
יתרה ממוצעת של אשראי לציבור	136	32,948	211,363	4,031	25,363	186,000
יתרת האשראי לציבור לסוף תקופת הדיווח	140	35,664	220,706	4,891	27,076	(3)193,630
יתרת חובות לא צוברים	-	780	1,375	-	73	1,302
יתרת חוב בפיגור 90 יום ומעלה	-	68	35	-	35	-
יתרה ממוצעת של התחייבויות	22,827	54,301	125,464	4,031	125,464	-
מזה: יתרה ממוצעת של פיקדונות הציבור	22,827	54,301	121,433	-	121,433	-
יתרת פקדונות הציבור לסוף תקופת הדיווח	24,985	57,378	124,530	-	124,530	-
יתרה ממוצעת של נכסי סיכון ⁽¹⁾	68	29,928	129,800	4,225	23,527	106,273
יתרת נכסי סיכון לסוף תקופת הדיווח ⁽¹⁾	61	32,439	135,056	4,218	22,320	112,736
יתרה ממוצעת של נכסים בניהול ⁽²⁾	5,094	39,624	67,354	-	57,918	9,436
פיצול הכנסות ריבית נטו:						
מרווח מפעילות מתן אשראי	1	980	2,504	26	751	1,753
מרווח מפעילות קבלת פיקדונות	98	250	643	-	643	-
אחר	3	33	75	-	5	70
סך הכל הכנסות ריבית, נטו	102	1,263	3,222	26	1,399	1,823

(1) נכסי סיכון - כפי שחושבו לצורך הלימות הון (הוראות ניהול בנקאי תקין 201).

(2) נכסים בניהול - לרבות נכס קופות גמל, קרנות השתלמות, קרנות נאמנות וניירות ערך של לקוחות.

(3) מזה: יתרת הלוואות לדיור שניתנו ללקוחות שפעילותם מסווגת במגזר עסקים קטנים וזעירים בסך 14,181 מיליוני שקלים חדשים.

ביאורים לתמצית הדוחות הכספיים

ליום 30 בספטמבר 2023

סך הכל	פעילות חו"ל		מגזר ניהול פיננסי	גופים מוסדיים	עסקים גדולים	עסקים בינוניים
	סך הכל פעילות חו"ל	סך הכל פעילות בישראל				
11,318	314	11,004	495	41	679	385
4,030	38	3,992	1,532	665	328	86
7,288	276	7,012	(1,037)	(624)	351	299
-	(70)	70	2,509	786	203	8
7,288	206	7,082	1,472	162	554	307
556	-	556	556	-	1	(1)
2,105	20	2,085	718	38	145	77
2,661	20	2,641	1,274	38	146	76
9,949	226	9,723	2,746	200	700	383
341	13	328	-	1	77	53
4,359	55	4,304	383	120	244	171
-	-	-	2	16	27	19
4,359	55	4,304	385	136	271	190
5,249	158	5,091	2,361	63	352	140
1,776	54	1,722	799	21	119	47
3,473	104	3,369	1,562	42	233	93
4	-	4	4	-	-	-
3,477	104	3,373	1,566	42	233	93
(92)	-	(92)	(20)	-	-	-
3,385	104	3,281	1,546	42	233	93
417,542	17,145	400,397	116,356	1,933	26,382	11,279
109	-	109	109	-	-	-
289,015	4,974	284,041	-	1,933	26,382	11,279
306,908	6,471	300,437	-	3,778	27,792	12,357
2,645	46	2,599	-	-	176	268
134	31	103	-	-	-	-
392,804	15,468	377,336	60,162	63,534	36,852	14,196
318,081	4,938	313,143	-	63,534	36,852	14,196
345,339	7,072	338,267	-	79,194	38,024	14,156
231,519	6,552	224,967	12,974	2,265	36,445	13,487
245,282	7,799	237,483	12,771	3,195	39,630	14,331
531,142	-	531,142	3,094	378,180	30,697	7,099
4,355	167	4,188	-	21	435	247
1,269	4	1,265	-	130	90	54
1,664	35	1,629	1,472	11	29	6
7,288	206	7,082	1,472	162	554	307

ביאורים לתמצית הדוחות הכספיים

ליום 30 בספטמבר 2023

ביאור 12 - מגזרי פעילות - המשך מגזרי פעילות פיקוחיים

לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר 2023 (בלתי מבוקר)
סכומים מדווחים (במיליוני שקלים חדשים)

פעילות בישראל						
עסקים קטנים וזעירים	בנקאות פרטית	משקי בית				
		מזה: סך הכל	כרטיסי אשראי	אחרים	הלוואות לדיור	
808	(2)	3,329	15	307	3,022	הכנסות ריבית מחיצוניים
323	242	315	-	315	-	הוצאות ריבית מחיצוניים
485	(244)	3,014	15	(8)	3,022	הכנסות ריבית, נטו מחיצוניים
198	323	(1,324)	(8)	989	(2,313)	הכנסות ריבית, נטו בינמגזרי
683	79	1,690	7	981	709	סך הכנסות ריבית, נטו
-	-	-	-	-	-	סך הכנסות מימון שאינן מריבית
138	6	214	62	184	30	סך עמלות והכנסות אחרות
138	6	214	62	184	30	סך הכנסות שאינן מריבית
821	85	1,904	69	1,165	739	סך הכנסות
165	(1)	292	4	120	172	הוצאות בגין הפסדי אשראי
298	5	807	17	603	204	הוצאות תפעוליות ואחרות לחיצוניים
10	2	5	-	5	-	הוצאות תפעוליות ואחרות בינמגזרי
308	7	812	17	608	204	סך הוצאות תפעוליות ואחרות
348	79	800	48	437	363	רווח לפני מיסים
123	28	283	17	154	129	הפרשה למיסים על הרווח
225	51	517	31	283	234	רווח לאחר מיסים
-	-	-	-	-	-	חלקו של התאגיד הבנקאי ברווחים של חברות כלולות
225	51	517	31	283	234	רווח נקי לפני ייחוס לבעלי זכויות שאינן מקנות שליטה
(4)	-	(30)	(1)	(30)	-	רווח נקי המיוחס לבעלי זכויות שאינן מקנות שליטה
221	51	487	30	253	234	רווח נקי המיוחס לבעלי מניות של התאגיד הבנקאי
34,578	119	230,949	4,482	27,328	203,621	יתרה ממוצעת של נכסים
-	-	-	-	-	-	מזה: השקעות בחברות כלולות
34,532	119	229,661	4,482	27,267	202,394	יתרה ממוצעת של אשראי לציבור
35,676	99	233,025	4,828	28,173	(3)204,852	יתרת האשראי לציבור לסוף תקופת הדיווח
758	-	1,912	-	71	1,841	יתרת חובות לא צוברים
82	-	57	-	57	-	יתרת חוב בפיגור 90 יום ומעלה
55,922	27,128	131,579	-	131,250	329	יתרה ממוצעת של התחייבויות
55,619	27,128	129,174	-	129,174	-	מזה: יתרה ממוצעת של פיקדונות הציבור
54,785	28,136	130,231	-	130,231	-	יתרת פקדונות הציבור לסוף תקופת הדיווח
33,288	43	143,790	4,135	22,353	121,437	יתרה ממוצעת של נכסי סיכון ⁽¹⁾
33,209	13	145,070	4,135	22,728	122,342	יתרת נכסי סיכון לסוף תקופת הדיווח ⁽¹⁾
45,867	4,339	70,512	-	60,471	10,041	יתרה ממוצעת של נכסים בניהול ⁽²⁾
פיצול הכנסות ריבית, נטו:						
354	-	849	7	273	576	מרווח מפעילות מתן אשראי
293	79	692	-	692	-	מרווח מפעילות קבלת פיקדונות
36	-	149	-	16	133	אחר
683	79	1,690	7	981	709	סך הכל הכנסות ריבית, נטו

(1) נכסי סיכון - כפי שחושבו לצורך הלימות הון (הוראות ניהול בנקאי תקין 201).

(2) נכסים בניהול - לרבות נכס קופות גמל, קרנות השתלמות, קרנות נאמנות וניירות ערך של לקוחות.

(3) מזה: יתרת הלוואות לדיור שניתנו ללקוחות שפעילותם מסווגת במגזר עסקים קטנים וזעירים בסך 12,671 מיליוני שקלים חדשים.

ביאורים לתמצית הדוחות הכספיים

ליום 30 בספטמבר 2023

סך הכל	פעילות חו"ל		מגזר ניהול פיננסי	גופים מוסדיים	עסקים גדולים	עסקים בינוניים
	סך הכל פעילות חו"ל	סך הכל פעילות בישראל				
6,224	439	5,785	661	22	680	287
3,265	148	3,117	927	813	387	110
2,959	291	2,668	(266)	(791)	293	177
-	(181)	181	163	839	4	(22)
2,959	110	2,849	(103)	48	297	155
341	-	341	341	-	-	-
568	6	562	110	11	54	29
909	6	903	451	11	54	29
3,868	116	3,752	348	59	351	184
694	35	659	8	2	128	65
1,415	27	1,388	98	49	87	44
-	-	-	(10)	(3)	(4)	-
1,415	27	1,388	88	46	83	44
1,759	54	1,705	252	11	140	75
624	19	605	90	4	50	27
1,135	35	1,100	162	7	90	48
-	-	-	-	-	-	-
1,135	35	1,100	162	7	90	48
(37)	-	(37)	(3)	-	-	-
1,098	35	1,063	159	7	90	48
438,346	27,539	410,807	98,164	1,260	33,452	12,285
195	-	195	195	-	-	-
320,512	7,543	312,969	-	1,254	35,118	12,285
327,471	8,411	319,060	-	2,684	35,054	12,522
3,091	137	2,954	-	-	62	222
141	2	139	-	-	-	-
407,509	11,541	395,968	61,411	68,996	38,437	12,495
340,249	10,107	330,142	-	68,197	37,529	12,495
351,034	11,781	339,253	-	77,927	35,740	12,434
267,353	10,252	257,101	17,724	1,496	46,046	14,714
271,767	10,842	260,925	18,117	684	49,093	14,739
546,354	-	546,354	2,123	382,483	30,481	10,549
1,563	68	1,495	-	6	194	92
1,228	8	1,220	-	41	64	51
168	34	134	(103)	1	39	12
2,959	110	2,849	(103)	48	297	155

ביאורים לתמצית הדוחות הכספיים

ליום 30 בספטמבר 2023

ביאור 12 - מגזרי פעילות - המשך מגזרי פעילות פיקוחיים

לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר 2022 (בלתי מבוקר)
סכומים מדווחים (במיליוני שקלים חדשים)

פעילות בישראל						
משקי בית	בנקאות פרטית	עסקים קטנים וזעירים	מזה:			הכנסות ריבית מחיצוניים
			סך הכל	כרטיסי אשראי	אחרים	
						הוצאות ריבית מחיצוניים
						הכנסות ריבית, נטו מחיצוניים
						הכנסות ריבית, נטו בינמגזרי
						סך הכנסות ריבית, נטו
						סך הכנסות מימון שאינן מריבית
						סך עמלות והכנסות אחרות
						סך הכנסות שאינן מריבית
						סך הכנסות
						הוצאות בגין הפסדי אשראי
						הוצאות תפעוליות ואחרות לחיצוניים
						הוצאות תפעוליות ואחרות בינמגזרי
						סך הוצאות תפעוליות ואחרות
						רווח לפני מיסים
						הפרשה למיסים על הרווח
						רווח לאחר מיסים
						חלקו של התאגיד הבנקאי ברווחים של חברות כלולות
						רווח נקי לפני ייחוס לבעלי זכויות שאינן מקנות שליטה
						רווח נקי המיוחס לבעלי זכויות שאינן מקנות שליטה
						רווח נקי המיוחס לבעלי מניות של התאגיד הבנקאי
						יתרה ממוצעת של נכסים
						מזה: השקעות בחברות כלולות
						יתרה ממוצעת של אשראי לציבור
						יתרת האשראי לציבור לסוף תקופת הדיווח
						יתרת חובות לא צוברים
						יתרת חוב בפיגור 90 יום ומעלה
						יתרה ממוצעת של התחייבויות
						מזה: יתרה ממוצעת של פיקדונות הציבור
						יתרת פקדונות הציבור לסוף תקופת הדיווח
						יתרה ממוצעת של נכסי סיכון ⁽¹⁾
						יתרת נכסי סיכון לסוף תקופת הדיווח ⁽¹⁾
						יתרה ממוצעת של נכסים בניהול ⁽²⁾
						יתרת נכסים בניהול ⁽²⁾
						פיצול הכנסות ריבית, נטו:
						מרווח מפעילות מתן אשראי
						מרווח מפעילות קבלת פיקדונות
						אחר
						סך הכל הכנסות ריבית, נטו

(1) נכסי סיכון - כפי שחושבו לצורך הלימות הון (הוראות ניהול בנקאי תקין 201).

(2) נכסים בניהול - לרבות נכס קופות גמל, קרנות השתלמות, קרנות נאמנות וניירות ערך של לקוחות.

(3) מזה: יתרת הלואות לדיור שניתנו ללקוחות שפעילותם מסווגת במגזר עסקים קטנים וזעירים בסך 14,181 מיליוני שקלים חדשים.

ביאורים לתמצית הדוחות הכספיים

ליום 30 בספטמבר 2023

סך הכל	פעילות חו"ל		מגזר ניהול פיננסי	גופים מוסדיים	עסקים גדולים	עסקים בינוניים
	סך הכל פעילות חו"ל	סך הכל פעילות בישראל				
4,213	163	4,050	401	15	297	150
1,522	28	1,494	430	338	161	38
2,691	135	2,556	(29)	(323)	136	112
-	(54)	54	479	401	77	(2)
2,691	81	2,610	450	78	213	110
263	-	263	263	-	-	-
579	3	576	124	12	45	26
842	3	839	387	12	45	26
3,533	84	3,449	837	90	258	136
155	(4)	159	-	2	41	28
1,529	19	1,510	130	50	92	67
-	-	-	-	-	-	-
1,529	19	1,510	130	50	92	67
1,849	69	1,780	707	38	125	41
635	23	612	244	13	43	14
1,214	46	1,168	463	25	82	27
2	-	2	2	-	-	-
1,216	46	1,170	465	25	82	27
(38)	-	(38)	(2)	-	-	-
1,178	46	1,132	463	25	82	27
442,224	18,773	423,451	128,094	1,785	28,814	11,765
18	-	18	18	-	-	-
300,941	5,584	295,357	-	1,785	28,814	11,765
306,908	6,471	300,437	-	3,778	27,792	12,357
2,645	46	2,599	-	-	176	268
134	31	103	-	-	-	-
394,926	16,506	378,420	51,628	67,310	37,812	13,712
328,377	5,282	323,095	-	67,310	37,812	13,712
345,339	7,072	338,267	-	79,194	38,024	14,156
240,532	7,526	233,006	12,904	3,053	38,135	13,716
245,282	7,799	237,483	12,771	3,195	39,630	14,331
525,780	-	525,780	2,998	372,210	28,813	8,209
1,505	68	1,437	-	7	159	81
682	-	682	-	71	44	28
504	13	491	450	-	10	1
2,691	81	2,610	450	78	213	110

ביאורים לתמצית הדוחות הכספיים

ליום 30 בספטמבר 2023

ביאור 12 - מגזרי פעילות - המשך מגזרי פעילות פיקוחיים

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2022 (מבוקר)
סכומים מדווחים (במיליוני שקלים חדשים)

פעילות בישראל						
עסקים קטנים וזעירים	בנקאות פרטית	משקי בית				
		מזה: סך הכל	כרטיסי אשראי	אחרים	הלוואות לדיור	
1,952	3	10,901	42	1,540	9,361	הכנסות ריבית מחיצוניים
453	386	1,228	-	1,228	-	הוצאות ריבית מחיצוניים
1,499	(383)	9,673	42	312	9,361	הכנסות ריבית, נטו מחיצוניים
359	555	(4,932)	(8)	1,879	(6,811)	הכנסות ריבית, נטו בינמגזרי
1,858	172	4,741	34	2,191	2,550	סך הכנסות ריבית, נטו
-	-	-	-	-	-	סך הכנסות מימון שאינן מריבית
564	17	885	213	802	83	סך עמלות והכנסות אחרות
564	17	885	213	802	83	סך הכנסות שאינן מריבית
2,422	189	5,626	247	2,993	2,633	סך הכנסות
113	-	196	8	97	99	הוצאות בגין הפסדי אשראי
1,270	19	3,436	65	2,448	988	הוצאות תפעוליות ואחרות לחיצוניים
(9)	(1)	(4)	(1)	(4)	-	הוצאות תפעוליות ואחרות בינמגזרי
1,261	18	3,432	64	2,444	988	סך הוצאות תפעוליות ואחרות
1,048	171	1,998	175	452	1,546	רווח לפני מיסים
355	58	676	59	153	523	הפרשה למיסים על הרווח
693	113	1,322	116	299	1,023	רווח לאחר מיסים
-	-	-	-	-	-	חלקו של התאגיד הבנקאי ברווחים של חברות כלולות
693	113	1,322	116	299	1,023	רווח נקי לפני ייחוס לבעלי זכויות שאינן מקנות שליטה
(10)	-	(110)	(6)	(110)	-	רווח נקי המיוחס לבעלי זכויות שאינן מקנות שליטה
683	113	1,212	110	189	1,023	רווח נקי המיוחס לבעלי מניות של התאגיד הבנקאי
33,520	143	214,154	3,232	25,473	188,681	יתרה ממוצעת של נכסים
-	-	-	-	-	-	מזה: השקעות בחברות כלולות
33,520	143	214,154	3,232	25,473	188,681	יתרה ממוצעת של אשראי לציבור
35,147	154	224,276	4,622	27,559	(3)196,717	יתרת האשראי לציבור לסוף תקופת הדיווח
822	-	1,384	-	55	1,329	יתרת חובות לא צוברים
69	-	44	-	44	-	יתרת חוב בפיגור 90 יום ומעלה
54,974	23,325	125,472	3,232	125,472	-	יתרה ממוצעת של התחייבויות
54,974	23,325	122,240	-	122,240	-	מזה: יתרה ממוצעת של פיקדונות הציבור
55,805	25,755	125,823	-	125,823	-	יתרת פקדונות הציבור לסוף תקופת הדיווח
30,550	66	131,514	4,204	23,125	108,389	יתרה ממוצעת של נכסי סיכון ⁽¹⁾
33,036	58	138,375	4,123	21,520	116,855	יתרת נכסי סיכון לסוף תקופת הדיווח ⁽¹⁾
42,270	3,001	77,717	-	68,230	9,487	יתרה ממוצעת של נכסים בניהול ⁽²⁾
פיצול הכנסות ריבית, נטו:						
1,311	1	3,369	34	1,011	2,358	מרווח מפעילות מתן אשראי
480	167	1,164	-	1,164	-	מרווח מפעילות קבלת פיקדונות
67	4	208	-	16	192	אחר
1,858	172	4,741	34	2,191	2,550	סך הכל הכנסות ריבית, נטו

(1) נכסי סיכון - כפי שחושבו לצורך הלימות הון (הוראות ניהול בנקאי תקין 201).

(2) נכסים בניהול - לרבות נכס קופות גמל, קרנות השתלמות, קרנות נאמנות וניירות ערך של לקוחות.

(3) מזה: יתרת הלוואות לדיור שניתנו ללקוחות שפעילותם מסווגת במגזר עסקים קטנים וזעירים בסך 13,797 מיליוני שקלים חדשים.

ביאורים לתמצית הדוחות הכספיים

ליום 30 בספטמבר 2023

סך הכל	פעילות חו"ל		מגזר ניהול פיננסי	גופים מוסדיים	עסקים גדולים	עסקים בינוניים
	סך הכל פעילות חו"ל	סך הכל פעילות בישראל				
16,195	552	15,643	1,075	46	1,093	573
5,955	75	5,880	1,861	1,213	591	148
10,240	477	9,763	(786)	(1,167)	502	425
-	(230)	230	2,510	1,406	300	32
10,240	247	9,993	1,724	239	802	457
754	-	754	754	-	-	-
2,674	26	2,648	844	49	190	99
3,428	26	3,402	1,598	49	190	99
13,668	273	13,395	3,322	288	992	556
532	28	504	-	-	101	94
6,173	77	6,096	527	199	381	264
-	-	-	7	2	5	-
6,173	77	6,096	534	201	386	264
6,963	168	6,795	2,788	87	505	198
2,356	57	2,299	943	29	171	67
4,607	111	4,496	1,845	58	334	131
5	-	5	5	-	-	-
4,612	111	4,501	1,850	58	334	131
(140)	-	(140)	(20)	-	-	-
4,472	111	4,361	1,830	58	334	131
413,520	17,650	395,870	107,471	1,925	27,131	11,526
346	-	346	346	-	-	-
293,692	5,293	288,399	-	1,925	27,131	11,526
310,356	6,539	303,817	-	2,559	28,779	12,902
2,577	11	2,566	-	-	163	197
113	-	113	-	-	-	-
385,767	5,917	379,850	58,708	65,945	37,382	14,044
323,513	5,603	317,910	-	65,945	37,382	14,044
344,514	7,987	336,527	-	75,938	39,636	13,570
235,666	6,882	228,784	12,910	2,280	37,854	13,610
252,251	8,199	244,052	12,652	2,343	43,490	14,098
540,296	-	540,296	1,837	374,075	32,728	8,668
5,813	165	5,648	-	28	602	337
2,258	12	2,246	-	197	141	97
2,169	70	2,099	1,724	14	59	23
10,240	247	9,993	1,724	239	802	457

ביאור 12 - מגזרי פעילות - המשך

ב. מגזרי פעילות בהתאם לגישת ההנהלה

הבנק מנהל את פעילותו בשישה מגזרי פעילות עיקריים, הנבדלים ביניהם במאפייני הלקוחות וסוגי השירותים הבנקאיים הנדרשים להם וביחידה הארגונית האחראית לטיפול בכל אחד מהמגזרים. הגדרת מגזרי הפעילות מבוססת על המבנה הארגוני של הבנק, כמפורט להלן. הפעילות בששת מגזרי הפעילות כוללת את כל תחומי הפעילות הבנקאית, לרבות מתן שירותים פיננסיים בסיסיים (הלוואות ופיקדונות), פעילות בניירות ערך עבור לקוחות, פעילות במכשירים נגזרים וכן שירותים בנקאיים ייחודיים המיועדים לענות על צרכים בתחומי פעילות מוגדרים. הפעילות במגזרים השונים מתבצעת באמצעות סניפי הבנק, חדר העסקאות, המוקדים העסקיים, יחידות המטה בבנק והחברות הבנות בארץ ובחוץ לארץ. לפרטים בדבר מדידת תוצאות הפעילות של הבנק, בהתאם לגישת המגזרים הפיקוחיים כפי שהגדיר המפקח על הבנקים, ראה מידע על מגזרי פעילות פיקוחיים לעיל.

להלן מגזרי הפעילות של הבנק ב"גישת ההנהלה":

מגזר משקי הבית - באחריות החטיבה הקמעונאית. המגזר כולל את הלקוחות הפרטיים הקטנים ואת תחום המשכנתאות. במסגרת החטיבה ניתנים ללקוחות המגזר שרותי בנקאות ומוצרים פיננסיים מתאימים, לרבות בתחום המשכנתאות.

מגזר עסקים קטנים - באחריות החטיבה הקמעונאית, המטפלת גם בלקוחות עסקיים זעירים (עסקים שמחזור פעילותם קטן מ-10 מיליוני שקלים חדשים) ועסקים קטנים (עסקים שמחזור פעילותם גדול או שווה ל-10 מיליוני שקלים חדשים וקטן מ-50 מיליוני שקלים חדשים). לעתים, במסגרת צמיחת פעילות של לקוח הממונהל בחטיבה הקמעונאית, יכול הלקוח לעבור את הקריטריון האמור לעיל. ללקוחות המגזר ניתנים שרותי בנקאות ומוצרים פיננסיים, לרבות שרותי בנקאות מסחרית בהתאם לצורכיהם.

בנקאות פרטית - הטיפול בבנקאות הפרטית נמצא באחריות החטיבה הקמעונאית. על לקוחות המגזר נמנים בעיקר לקוחות פרטיים שלהם היקפי נכסים נזילים (בעיקר פיקדונות לטווחים קצרים והשקעות בניירות ערך) בסכומים העולים על מיליון שקלים חדשים. ללקוחות מגזר זה, המתאפיינים בעושר פיננסי גבוה, מציע הבנק נגישות לשירותים ומוצרים ייחודיים בתחומי הפעילות בשוק ההון, הייעוץ וניהול ההשקעות.

בנקאות מסחרית - הטיפול בלקוחות המגזר, חברות פרטיות וציבוריות בגודל בינוני (Middle Market) ובהיקף בינוני של חבות, מתבצע בחטיבה לבנקאות עסקית, בעיקר בסקטור עסקים, הפועל באמצעות ארבעה מוקדים עסקיים הפרוסים ברחבי הארץ. החל משנת 2019 לקוחות עסקיים חדשים בעלי מחזור פעילות שנתי גדול מ-50 מיליוני שקלים חדשים וקטן מ-250 מיליוני שקלים חדשים משויכים לסקטור עסקים. לקוחות המגזר הפועלים בענף הנדל"ן, מקבלים שירות מסקטור בניה ונדל"ן שבחטיבה העסקית, המתמחה במתן שירותים ייחודיים לענף זה.

בנקאות עסקית - סקטור תאגידיים גדולים שבחטיבה העסקית, אחראי על מגזר הבנקאות העסקית, בו מרכז הטיפול בלקוחות העסקיים הגדולים ביותר. החל משנת 2019 עסקים בעלי מחזור פעילות שנתי גדול מ-250 מיליוני שקלים חדשים משויכים לסקטור תאגידיים. מגזר זה מספק את מכלול השירותים הבנקאיים והפיננסיים לחברות מהגדולות במשק, במגוון ענפי המשק, ובהיקפי חבות גבוהים באופן יחסי. לקוחות המגזר הפועלים בענף הנדל"ן, מקבלים שירות מסקטור בניה ונדל"ן שבחטיבה העסקית, המתמחה במתן שירותים ייחודיים לענף זה.

ניהול פיננסי - הפעילות במגזר זה כוללת, בין היתר, את ניהול הנכסים וההתחייבויות והחשיפות לסיכונים שוק, ניהול תיק הנוסטרו, ניהול הנזילות ופעילות חדר העסקאות בשוקי הכספים וההון. המגזר באחריות החטיבה הפיננסית, למעט השקעות בתאגידים ריאליים אשר באחריות החטיבה העסקית.

המוצרים העיקריים והעקרונות על פיהם מיוחסות היתרות, ההכנסות וההוצאות ללקוחות במערכת במסגרת מגזרי הפעילות בהתאם לגישת ההנהלה, דומים למוצרים ולעקרונות לפי גישת מגזרי הפעילות הפיקוחיים.

ביאורים לתמצית הדוחות הכספיים

ליום 30 בספטמבר 2023

ביאור 12 - מגזרי פעילות - המשך

מגזרי פעילות בהתאם לגישת ההנהלה

לתשעה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר 2023 (בלתי מבוקר)
סכומים מדווחים (במיליוני שקלים חדשים)

סך הכל מאוחד	ניהול פיננסי	בנקאות עסקית	בנקאות מסחרית	עסקים קטנים	בנקאות פרטית	משקי בית משכנתאות	משקי בית אחרים	
הכנסות ריבית נטו:								
9,286	847	360	248	572	(123)	7,996	(614)	מחיצוניים
-	(254)	1,255	123	1,025	185	(6,245)	3,911	בינמגזרי
9,286	593	1,615	371	1,597	62	1,751	3,297	סך הכל הכנסות ריבית נטו
678	583	70	1	1	1	-	22	הכנסות מימון שאינן מריבית
1,725	357	268	60	377	13	107	543	עמלות והכנסות אחרות
11,689	1,533	1,953	432	1,975	76	1,858	3,862	סך הכנסות
1,168	8	333	72	316	(1)	222	218	הוצאות בגין הפסדי אשראי
4,373	322	507	193	804	26	667	1,854	הוצאות תפעוליות ואחרות
6,148	1,203	1,113	167	855	51	969	1,790	רווח לפני מס
2,150	421	389	58	299	18	339	626	הפרשה למסים על הרווח
3,998	782	724	109	556	33	630	1,164	רווח לאחר מיסים
חלק ברווחים נטו, של חברות כלולות, לאחר השפעת המס								
1	1	-	-	-	-	-	-	רווח נקי:
3,999	783	724	109	556	33	630	1,164	לפני ייחוס לבעלי זכויות שאינן מקנות שליטה
(136)	(10)	-	-	(11)	-	-	(115)	המיוחס לבעלי זכויות שאינן מקנות שליטה
3,863	773	724	109	545	33	630	1,049	רווח נקי המיוחס לבעלי מניות הבנק
תשואה להון (אחוז רווח נקי המיוחס לבעלי מניות התאגיד הבנקאי מההון הממוצע) ⁽¹⁾								
20.3%	-	13.1%	13.1%	37.5%	-	7.6%	52.4%	
313,146	2	56,332	9,466	22,451	280	189,370	35,245	יתרה ממוצעת של אשראי לציבור נטו
337,062	14,228	100,292	13,255	48,022	5,585	-	155,680	יתרה ממוצעת של פיקדונות הציבור
434,801	98,707	75,023	9,597	22,757	370	190,704	37,643	יתרה ממוצעת של נכסים
260,956	16,738	72,925	10,988	19,360	174	109,885	30,886	יתרה ממוצעת של נכסי סיכון ⁽²⁾

(1) מחושב בהתאם להון שיוחס למגזר על פי רכיבי הסיכון שיוחסו לו לפי הוראות באזל 3.

(2) נכסים משוקללים בסיכון - כפי שחושבו לצורך הלימות ההון (הוראות ניהול בנקאי תקין 201).

ביאורים לתמצית הדוחות הכספיים

ליום 30 בספטמבר 2023

ביאור 12 - מגזרי פעילות - המשך

מגזרי פעילות בהתאם לגישת ההנהלה

לתשעה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר 2022 (בלתי מבוקר)

סכומים מדווחים (במיליוני שקלים חדשים)

מסקי בית אחרים	מסקי בית משכנתאות	בנקאות פרטית	בנקאות מסחרית	בנקאות עסקית	ניהול פיננסי	סך הכל מאוחד	
393	6,522	(32)	218	645	(1,059)	7,288	הכנסות ריבית נטו:
1,345	(4,985)	69	45	344	2,631	-	מחיצוניים
1,738	1,537	37	263	989	1,572	7,288	בינמגזרי
50	-	1	1	2	414	556	סך הכל הכנסות ריבית נטו
561	112	14	66	361	711	2,105	הכנסות מימון שאינן מריבית
2,349	1,649	52	330	1,352	2,697	9,949	עמלות והכנסות אחרות
50	88	3	48	55	-	341	סך הכנסות
1,788	662	20	224	777	399	4,359	הוצאות בגין הפסדי אשראי
511	899	29	58	520	2,298	5,249	הוצאות תפעוליות ואחרות
173	304	10	20	176	777	1,776	רווח לפני מס
338	595	19	38	344	1,521	3,473	הפרשה למסים על הרווח
-	-	-	-	-	4	4	רווח לאחר מיסים
338	595	19	38	344	1,525	3,477	חלק ברווחים נטו, של חברות כלולות, לאחר השפעת המס
(66)	-	-	-	(6)	(20)	(92)	רווח נקי:
272	595	19	38	338	1,505	3,385	לפני ייחוס לבעלי זכויות שאינן מקנות שליטה
							המיוחס לבעלי זכויות שאינן מקנות שליטה
							רווח נקי המיוחס לבעלי מניות הבנק
14.3%	8.0%	-	4.9%	24.7%	-	20.6%	תשואה להון (אחוז רווח נקי המיוחס לבעלי מניות התאגיד הבנקאי מההון הממוצע) ⁽¹⁾
33,638	176,106	448	9,197	22,465	-	286,784	יתרה ממוצעת של אשראי לציבור נטו
143,565	-	6,919	14,758	46,448	16,771	318,081	יתרה ממוצעת של פיקדונות הציבור
34,278	176,303	323	9,284	22,566	117,305	417,542	יתרה ממוצעת של נכסים
30,139	100,036	119	10,456	18,614	15,036	231,519	יתרה ממוצעת של נכסי סיכון ⁽²⁾

(1) מחושב בהתאם להון שיוחס למגזר על פי רכיבי הסיכון שיוחסו לו לפי הוראות באזל 3.

(2) נכסים משוקללים בסיכון - כפי שחושבו לצורך הלימות ההון (הראות ניהול בנקאי תקין 201).

ביאורים לתמצית הדוחות הכספיים

ליום 30 בספטמבר 2023

ביאור 12 - מגזרי פעילות - המשך

מגזרי פעילות בהתאם לגישת ההנהלה

לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר 2023 (בלתי מבוקר)

מסקי בית משקי בית משכנתאות	מסקי אחרים	מסקי פרטית	מסקי עסקים קטנים	מסקי מסחרית	מסקי בנקאות עסקית	מסקי בנקאות פיננסי	מסקי סך הכל מאוחד	
הכנסות ריבית נטו:								
2,575	(304)	(47)	174	73	71	417	2,959	מחיצוניים
(1,994)	1,411	66	373	54	441	(351)	-	בימגזרי
581	1,107	19	547	127	512	66	2,959	סך הכנסות ריבית נטו
-	6	1	-	1	24	309	341	הכנסות מימון שאינן מריבית
32	175	3	136	19	89	114	568	עמלות והכנסות אחרות
613	1,288	23	683	147	625	489	3,868	סך הכנסות
163	117	(1)	127	52	228	8	694	הוצאות בגין הפסדי אשראי
199	612	12	274	62	154	102	1,415	הוצאות תפעוליות ואחרות
251	559	12	282	33	243	379	1,759	רווח לפני מס
89	198	4	100	12	86	135	624	הפרשה למסים על הרווח
162	361	8	182	21	157	244	1,135	רווח לאחר מיסים
-	-	-	-	-	-	-	-	חלק ברווחים נטו, של חברות כלולות, לאחר השפעת המס
-	-	-	-	-	-	-	-	רווח נקי:
162	361	8	182	21	157	244	1,135	לפני ייחוס לבעלי זכויות שאינן מקנות שליטה
-	(30)	-	(4)	-	-	(3)	(37)	המיוחס לבעלי זכויות שאינן מקנות שליטה
162	331	8	178	21	157	241	1,098	רווח נקי המיוחס לבעלי מניות הבנק
5.7%	49.2%	-	36.0%	7.6%	8.1%	-	16.8%	תשואה להון (אחוז רווח נקי המיוחס לבעלי מניות התאגיד הבנקאי מההון הממוצע) ⁽¹⁾

(1) מחושב בהתאם להון שיוחס למגזר על פי רכיבי הסיכון שיוחסו לו לפי הוראות באדל 3.

ביאורים לתמצית הדוחות הכספיים

ליום 30 בספטמבר 2023

ביאור 12 - מגזרי פעילות - המשך

מגזרי פעילות בהתאם לגישת ההנהלה

לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר 2022 (בלתי מבוקר)

מסקי בית אחרים	מסקי בית משכנתאות	בנקאות פרטית	בנקאות מסחרית	בנקאות עסקית	עסקים קטנים	ניהול פיננסי	סך הכל מאוחד
138	2,176	(16)	225	76	22	70	2,691
592	(1,667)	32	157	23	428	435	-
730	509	16	382	99	450	505	2,691
10	-	1	-	1	46	205	263
196	41	4	110	20	94	114	579
936	550	21	492	120	590	824	3,533
19	36	2	26	20	52	-	155
625	234	6	276	80	173	135	1,529
292	280	13	190	20	365	689	1,849
100	96	4	65	7	125	238	635
192	184	9	125	13	240	451	1,214
-	-	-	-	-	-	2	2
192	184	9	125	13	240	453	1,216
(34)	-	-	(2)	-	-	(2)	(38)
158	184	9	123	13	240	451	1,178
24.4%	7.2%	-	27.0%	4.7%	16.1%	-	20.8%

הכנסות ריבית נטו:

מחיצוניים

בימגזרי

הכנסות מימון שאינן מריבית

עמלות והכנסות אחרות

סך הכנסות

הוצאות בגין הפסדי אשראי

הוצאות תפעוליות ואחרות

רווח לפני מס

הפרשה למסים על הרווח

רווח לאחר מיסים

חלק ברווחים נטו, של חברות כלולות, לאחר

השפעת המס

רווח נקי:

לפני ייחוס לבעלי זכויות שאינן מקנות שליטה

המיוחס לבעלי זכויות שאינן מקנות שליטה

רווח נקי המיוחס לבעלי מניות הבנק

תשואה להון (אחוז רווח נקי המיוחס לבעלי

מניות התאגיד הבנקאי מההון הממוצע)⁽⁴⁾

(4) מחושב בהתאם להון שיוחס למגזר על פי רכיבי הסיכון שיוחסו לו לפי הוראות באזל 3.

ביאורים לתמצית הדוחות הכספיים

ליום 30 בספטמבר 2023

ביאור 12 - מגזרי פעילות - המשך

מגזרי פעילות בהתאם לגישת ההנהלה

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2022 (מבוקר)

סכומים מדווחים (במיליוני שקלים חדשים)

סך הכל מאוחד	ניהול פיננסי	בנקאות עסקית	בנקאות מסחרית	עסקים קטנים	בנקאות פרטית	משקי בית משכנתאות	משקי בית אחרים	
								הכנסות ריבית נטו:
10,240	(889)	784	307	887	(58)	8,719	490	מחיצוניים
-	2,721	876	78	578	119	(6,566)	2,194	בינמגזרי
10,240	1,832	1,660	385	1,465	61	2,153	2,684	סך הכל הכנסות ריבית נטו
754	571	121	1	2	1	1	57	הכנסות מימון שאינן מריבית
2,674	836	361	86	478	16	150	747	עמלות והכנסות אחרות
13,668	3,239	2,142	472	1,945	78	2,304	3,488	סך הכנסות
532	-	135	93	109	1	94	100	הוצאות בגין הפסדי אשראי
6,173	539	692	313	1,107	27	951	2,544	הוצאות תפעוליות ואחרות
6,963	2,700	1,315	66	729	50	1,259	844	רווח (הפסד) לפני מס
2,356	913	445	22	247	17	426	286	הפרשה למסים על הרווח
4,607	1,787	870	44	482	33	833	558	רווח (הפסד) לאחר מיסים
5	5	-	-	-	-	-	-	חלק ברווחים נטו, של חברות כלולות, לאחר השפעת המס
								רווח נקי (הפסד):
4,612	1,792	870	44	482	33	833	558	לפני ייחוס לבעלי זכויות שאינן מקנות שליטה
(140)	(20)	-	-	(10)	-	-	(110)	המיוחס לבעלי זכויות שאינן מקנות שליטה
4,472	1,772	870	44	472	33	833	448	רווח נקי (הפסד) המיוחס לבעלי מניות הבנק
20.1%	-	14.5%	4.2%	25.7%	-	8.2%	17.6%	תשואה להון (אחוז רווח נקי המיוחס לבעלי מניות התאגיד הבנקאי מההון הממוצע) ⁽¹⁾
291,362	-	46,726	9,313	22,478	480	178,602	33,763	יתרה ממוצעת של אשראי לציבור נטו
323,513	14,514	95,179	14,693	46,911	7,026	-	145,190	יתרה ממוצעת של פיקדונות הציבור
413,520	98,991	67,567	9,399	22,583	1,042	179,349	34,589	יתרה ממוצעת של נכסים
235,666	14,976	59,487	10,585	18,671	133	101,626	30,188	יתרה ממוצעת של נכסי סיכון ⁽²⁾

(1) מחושב בהתאם להון שיוחס למגזר על פי רכיבי הסיכון שיוחסו לו לפי הוראות באזל 3.

(2) נכסים משוקללים בסיכון - כפי שחושבו לצורך הלימות ההון (הוראות ניהול בנקאי תקין 201).

ביאורים לתמצית הדוחות הכספיים

ליום 30 בספטמבר 2023

ביאור 13 - מידע נוסף על סיכון אשראי, אשראי לציבור והפרשה להפסדי אשראי

סכומים מדווחים (במיליוני שקלים חדשים)

א. חובות⁽¹⁾, אגרות חוב לפדיון ואגרות חוב זמינות למכירה ומכשירי אשראי חוץ מאזניים

1. תנועה ביתרת ההפרשה להפסדי אשראי

הפרשה להפסדי אשראי						
אשראי לציבור			אשראי לציבור			
מסחרי	לדיוור	פרטי אחר	סך הכל	ואגרות חוב	סך הכל	
בנקים, ממשלות						
לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר 2023 (בלתי מבוקר)						
1,872	965	590	3,427	1	3,428	יתרת הפרשה להפסדי אשראי לתחילת תקופה
395	172	119	686	8	694	הוצאות בגין הפסדי אשראי
(50)	-	(65)	(115)	-	(115)	מחיקות חשבונאיות ⁽²⁾
39	-	42	81	-	81	גביית חובות שנמחקו חשבונאית בשנים קודמות ⁽²⁾
(11)	-	(23)	(34)	-	(34)	מחיקות חשבונאיות, נטו
2,256	1,137	686	4,079	9	4,088	יתרת הפרשה להפסדי אשראי לסוף תקופה
172	5	21	198	-	198	מזה: בגין מכשירי אשראי חוץ מאזניים
לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר 2022 (בלתי מבוקר)						
1,586	825	443	2,854	1	2,855	יתרת הפרשה להפסדי אשראי לתחילת תקופה
98	36	21	155	-	155	הוצאות בגין הפסדי אשראי
(58)	-	(63)	(121)	-	(121)	מחיקות חשבונאיות ⁽²⁾
29	-	52	81	-	81	גביית חובות שנמחקו חשבונאית בשנים קודמות ⁽²⁾
(29)	-	(11)	(40)	-	(40)	מחיקות חשבונאיות, נטו
15	1	5	21	-	21	אחר ⁽⁴⁾
1,670	862	458	2,990	1	2,991	יתרת הפרשה להפסדי אשראי לסוף תקופה
168	4	14	186	-	186	מזה: בגין מכשירי אשראי חוץ מאזניים
לתשעה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר 2023 (בלתי מבוקר)						
1,690	902	512	3,104	1	3,105	יתרת הפרשה להפסדי אשראי לתחילת תקופה
663	235	262	1,160	8	1,168	הוצאות בגין הפסדי אשראי
(192)	-	(180)	(372)	-	(372)	מחיקות חשבונאיות ⁽²⁾
95	-	92	187	-	187	גביית חובות שנמחקו חשבונאית בשנים קודמות ⁽²⁾
(97)	-	(88)	(185)	-	(185)	מחיקות חשבונאיות, נטו
2,256	1,137	686	4,079	9	4,088	יתרת הפרשה להפסדי אשראי לסוף תקופה
172	5	21	198	-	198	מזה: בגין מכשירי אשראי חוץ מאזניים
לתשעה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר 2022 (בלתי מבוקר)						
1,256	804	254	2,314	1	2,315	יתרת הפרשה להפסדי אשראי לתחילת תקופה
275	(32)	149	392	-	392	התאמה ליתרת הפתיחה בשל השפעת היישום לראשונה של הוראות הדיווח לציבור בנושא הפסדי אשראי צפויים ⁽³⁾
200	88	53	341	-	341	הוצאות בגין הפסדי אשראי
(151)	-	(136)	(287)	-	(287)	מחיקות חשבונאיות ⁽²⁾
84	-	97	181	-	181	גביית חובות שנמחקו חשבונאית בשנים קודמות ⁽²⁾
(67)	-	(39)	(106)	-	(106)	מחיקות חשבונאיות, נטו
6	2	41	49	-	49	אחר ⁽⁴⁾
1,670	862	458	2,990	1	2,991	יתרת הפרשה להפסדי אשראי לסוף תקופה
168	4	14	186	-	186	מזה: בגין מכשירי אשראי חוץ מאזניים

- אשראי לציבור, אשראי לממשלות, פיקדונות בבנקים וחובות אחרים, למעט איגרות חוב וניירות חוב שנשאלו או נרכשו במסגרת הסכמי מכר חוזר ולמעט פיקדונות בבנק ישראל.
- יתרת המחיקות החשבונאיות המוצגות בביאור כוללת בעיקרה מחיקות שהינן בעלי אופי סכני הנובע מחלופי הזמן של פיגור הלקוח וזאת בהתאם לתקינה האמריקאית החלה על הבנק בהקשר זה. כך למשל, יתרת ההפרשה של חובות גדולים לא צוברים, נמחקת בדרך כלל לאחר שנתיים. חוב הנמדד על בסיס קבוצתי נמחק לאחר 150 ימי פיגור. המשמעות היא, שמאמצי הגבייה של הבנק, לעיתים ארוכים זמן רב יותר בהשוואה לעיתוי המחיקה על פי הכללים החשבונאיים. כתוצאה מכך, מוצגות, יתרות גבוהות יחסית של "מחיקות חשבונאיות" ויתרות גבוהות יחסית של "גביית חובות שנמחקו חשבונאית בשנים קודמות".
- לרבות מחיקות בגין הלוואות לדיוור בסכום לא מהותי.
- תנועה בהפרשה להפסדי אשראי בחברת בת, שיוסחה בעיקרה לעלות הרכישה במועד האיחוד לראשונה, ולכן אינה נכללת במאזן המאוחד.

ביאורים לתמצית הדוחות הכספיים

ליום 30 בספטמבר 2023

ביאור 13 - מידע נוסף על סיכון אשראי, אשראי לציבור והפרשה להפסדי אשראי - המשך

סכומים מדווחים (במיליוני שקלים חדשים)

א. חובות⁽¹⁾, אגרות חוב לפדיון ואגרות חוב זמינות למכירה ומכשירי אשראי חוץ מאזניים
 2. מידע נוסף על דרך חישוב ההפרשה להפסדי אשראי בגין חובות ועל החובות בגינם היא חושבה:

בנקים, ממשלות ואגרות חוב		אשראי לציבור			
סך הכל	סך הכל	פרטי אחר	לדיור	מסחרי	
30 בספטמבר 2023 (בלתי מבוקר)					
יתרת חוב רשומה של חובות					
113,793	31,807	81,986	69	-	81,917
שנבדקו על בסיס פרטני					
245,485	-	245,485	27,144	204,966	13,375
שנבדקו על בסיס קבוצתי					
359,278	31,807	327,471	27,213	(2)204,966	95,292
סך הכל חובות					
הפרשה להפסדי אשראי בגין חובות					
1,608	9	1,599	6	-	1,593
שנבדקו על בסיס פרטני					
2,282	-	2,282	659	1,132	491
שנבדקו על בסיס קבוצתי					
3,890	9	3,881	665	1,132	2,084
סך הכל הפרשה להפסדי אשראי					
30 בספטמבר 2022 (בלתי מבוקר)					
יתרת חוב רשומה של חובות					
97,977	23,136	74,841	414	-	74,427
שנבדקו על בסיס פרטני					
232,067	-	232,067	25,616	193,770	12,681
שנבדקו על בסיס קבוצתי					
330,044	23,136	306,908	26,030	(2)193,770	87,108
סך הכל חובות					
הפרשה להפסדי אשראי בגין חובות					
1,132	1	1,131	11	-	1,120
שנבדקו על בסיס פרטני					
1,673	-	1,673	433	858	382
שנבדקו על בסיס קבוצתי					
2,805	1	2,804	444	858	1,502
סך הכל הפרשה להפסדי אשראי					
31 בדצמבר 2022 (מבוקר)					
יתרת חוב רשומה של חובות					
104,784	30,560	74,224	407	-	73,817
שנבדקו על בסיס פרטני					
236,132	-	236,132	26,132	196,840	13,160
שנבדקו על בסיס קבוצתי					
340,916	30,560	310,356	26,539	(2)196,840	86,977
סך הכל חובות					
הפרשה להפסדי אשראי בגין חובות					
1,119	1	1,118	12	-	1,106
שנבדקו על בסיס פרטני					
1,766	-	1,766	484	897	385
שנבדקו על בסיס קבוצתי					
2,885	1	2,884	496	897	1,491
סך הכל הפרשה להפסדי אשראי					

(1) אשראי לציבור, אשראי לממשלות, פיקדונות בבנקים וחובות אחרים, למעט איגרות חוב וניירות ערך שנשאלו או נרכשו במסגרת הסכמי מכר חוזר ולמעט פיקדונות בבנק ישראל.
 (2) כולל הלוואות לכל מטרה במשכון דירת מגורים בסך 13,208 מיליוני שקלים חדשים (ליום 30 בספטמבר 2022 - 12,451 מיליוני שקלים חדשים, ליום 31 בדצמבר 2022 - 12,566 מיליוני שקלים חדשים).

ביאורים לתמצית הדוחות הכספיים

ליום 30 בספטמבר 2023

ביאור 13 - מידע נוסף על סיכון אשראי, אשראי לציבור והפרשה להפסדי אשראי - המשך

סכומים מדווחים (במיליוני שקלים חדשים)

ב. אשראי לציבור

א.1. איכות אשראי ופיגורים

ליום 30 בספטמבר 2023 (בלתי מבוקר)						
חובות צוברים מידע נוסף			בעייתיים ⁽¹⁾			
בפיגור של 30 ועד 89 ימים ⁽³⁾	בפיגור של 90 ימים או יותר ⁽²⁾	סך הכל	לא צוברים	צוברים	תקינים	
פעילות לזוים בישראל						
ציבור - מסחרי						
55	8	27,196	146	527	26,523	בינוי ונדל"ן - בינוי ⁽⁴⁾
50	9	8,163	92	342	7,729	בינוי ונדל"ן - פעילויות בנדל"ן
22	4	9,678	20	4	9,654	שרותים פיננסיים
149	61	45,105	772	1,224	43,109	מסחרי - אחר
276	82	90,142	1,030	2,097	87,015	סך הכל מסחרי
1,323	-	204,840	1,841	-	202,999	אנשים פרטיים - הלוואות לדיור
124	57	27,210	71	186	26,953	אנשים פרטיים - אחר
1,723	139	322,192	2,942	2,283	316,967	סך הכל אשראי לציבור - פעילות בישראל
פעילות לזוים בחוץ לארץ						
ציבור - מסחרי						
-	-	2,610	137	-	2,473	בינוי ונדל"ן
31	2	2,540	12	89	2,439	מסחרי - אחר
31	2	5,150	149	89	4,912	סך הכל מסחרי
-	-	129	-	-	129	אנשים פרטיים
31	2	5,279	149	89	5,041	סך הכל אשראי לציבור - פעילות בחוץ לארץ
1,754	141	327,471	3,091	2,372	322,008	סך הכל אשראי לציבור

(1) אשראי לציבור לא צובר נחות או בהשגחה מיוחדת.

(2) מסווגים כחובות בעייתיים הצוברים הכנסות ריבית.

(3) צוברים הכנסות ריבית. חובות בפיגור של 30 ועד 89 ימים בסך 185 מיליוני שקלים חדשים סווגו כחובות בעייתיים.

(4) כולל חובות בסך של 1,388 מיליוני שקלים חדשים שהועמדו לקבוצות רכישה מסוימות הנמצאות בהליכי בנייה.

ביאורים לתמצית הדוחות הכספיים

ליום 30 בספטמבר 2023

ביאור 13 - מידע נוסף על סיכון אשראי, אשראי לציבור והפרשה להפסדי אשראי - המשך

סכומים מדווחים (במיליוני שקלים חדשים)

ב. אשראי לציבור

א.1. איכות אשראי ופיגורים - המשך

ליום 30 בספטמבר 2022 (בלתי מבוקר)						
חובות צוברים מידע נוסף		בעייתיים ⁽¹⁾				
בפיגור של 30 ועד 89 ימים ⁽³⁾	בפיגור של 90 ימים או יותר ⁽²⁾	סך הכל	לא צוברים	צוברים	תקינים	
						פעילות לזוים בישראל
						ציבור - מסחרי
20	21	25,006	175	302	24,529	בינוני ונדל"ן - בינו ⁽⁴⁾
29	1	6,967	114	22	6,831	בינוני ונדל"ן - פעילויות בנדל"ן
36	2	10,385	25	6	10,354	שרותים פיננסיים
140	44	40,604	910	521	39,173	מסחרי - אחר
225	68	82,962	1,224	851	80,887	סך הכל מסחרי
857	-	193,616	1,302	-	192,314	אנשים פרטיים - הלוואות לדיור ⁽⁵⁾
120	35	26,006	73	148	25,785	אנשים פרטיים - אחר
1,202	103	302,584	2,599	999	298,986	סך הכל אשראי לציבור - פעילות בישראל
						פעילות לזוים בחוץ לארץ
						ציבור - מסחרי
-	-	2,367	-	-	2,367	בינוני ונדל"ן
31	-	1,779	46	29	1,704	מסחרי אחר
31	-	4,146	46	29	4,071	סך הכל מסחרי
-	-	178	-	-	178	אנשים פרטיים
31	-	4,324	46	29	4,249	סך הכל אשראי לציבור - פעילות בחוץ לארץ
1,233	103	306,908	2,645	1,028	303,235	סך הכל אשראי לציבור

(1) אשראי לציבור לא צובר נחות או בהשגחה מיוחדת.

(2) מסווגים כחובות בעייתיים הצוברים הכנסות ריבית.

(3) צוברים הכנסות ריבית. חובות בפיגור של 30 ועד 89 ימים בסך 177 מיליוני שקלים חדשים סווגו כחובות בעייתיים.

(4) כולל חובות בסך של 1,227 מיליוני שקלים חדשים שהועמדו לקבוצות רכישה מסוימות הנמצאות בהליכי בנייה.

(5) סווג מחדש.

ביאורים לתמצית הדוחות הכספיים

ליום 30 בספטמבר 2023

ביאור 13 - מידע נוסף על סיכון אשראי, אשראי לציבור והפרשה להפסדי אשראי - המשך

סכומים מדווחים (במיליוני שקלים חדשים)

ב. אשראי לציבור

א.1. איכות אשראי ופיגורים - המשך

ליום 31 בדצמבר 2022 (מבוקר)						
חובות צוברים מידע נוסף		בעייתיים ⁽¹⁾				
בפיגור של 30 ועד 89 ימים ⁽³⁾	בפיגור של 90 ימים או יותר ⁽²⁾	סך הכל	לא צוברים	צוברים	תקינים	
פעילות לווים בישראל						
ציבור - מסחרי						
54	20	25,918	159	343	25,416	בינוי ונדל"ן - בינוי ⁽⁴⁾
13	2	7,248	99	58	7,091	בינוי ונדל"ן - פעילויות בנדל"ן
2	-	9,246	20	2	9,224	שרותים פיננסיים
118	47	39,700	904	774	38,022	מסחרי - אחר
187	69	82,112	1,182	1,177	79,753	סך הכל מסחרי
1,054	-	196,703	1,329	-	195,374	אנשים פרטיים - הלוואות לדיור
103	44	26,535	55	167	26,313	אנשים פרטיים - אחר
1,344	113	305,350	2,566	1,344	301,440	סך הכל ציבור - פעילות בישראל
פעילות לווים בחוץ לארץ						
ציבור - מסחרי						
-	-	2,616	-	-	2,616	בינוי ונדל"ן
-	-	2,249	11	28	2,210	מסחרי אחר
-	-	4,865	11	28	4,826	סך הכל מסחרי
-	-	141	-	-	141	אנשים פרטיים
-	-	5,006	11	28	4,967	סך הכל ציבור - פעילות בחוץ לארץ
1,344	113	310,356	2,577	1,372	306,407	סך הכל ציבור

(1) אשראי לציבור לא צובר נחות או בהשגחה מיוחדת.

(2) מסווגים כחובות בעייתיים הצוברים הכנסות ריבית.

(3) צוברים הכנסות ריבית. חובות בפיגור של 30 ועד 89 ימים בסך 105 מיליוני שקלים חדשים סווגו כחובות בעייתיים.

(4) כולל חובות בסך של 1,352 מיליוני שקלים חדשים שהועמדו לקבוצות רכישה מסוימות הנמצאות בהליכי בנייה.

ביאורים לתמצית הדוחות הכספיים

ליום 30 בספטמבר 2023

ביאור 13 - מידע נוסף על סיכון אשראי, אשראי לציבור והפרשה להפסדי אשראי - המשך

סכומים מדווחים (במיליוני שקלים חדשים)

ב. אשראי לציבור

1.1. איכות אשראי לפי שנות העמדת האשראי

ליום 30 בספטמבר 2023 (בלתי מבוקר)									
יתרת חוב רשומה של הלוואות מתחדשות שהומרו להלוואות לזמן קצוב		יתרת חוב רשומה של אשראי לציבור לזמן קצוב							
סך הכול	יתרת חוב רשומה של הלוואות מתחדשות לזמן קצוב	קודם	2019	2020	2021	2022	2023		
									איכות אשראי לפי שנות העמדת האשראי
									פעילות לווים בישראל
									ציבור - מסחרי
									בינוי ונדל"ן - סה"כ
35,359	948	2,181	543	598	1,158	4,023	10,716	15,192	אשראי בדירוג ביצוע
33,106	701	1,844	487	581	1,098	3,801	10,328	14,266	אשראי שאינו בדירוג ביצוע ואינו בעייתי
1,146	123	49	37	1	14	166	146	610	אשראי בעייתי צובר
869	123	226	4	7	13	31	186	279	אשראי שאינו צובר
238	1	62	15	9	33	25	56	37	אשראי שאינו צובר
54,783	320	21,741	1,978	1,323	4,208	5,438	8,688	11,087	מסחרי אחר - סה"כ
50,537	286	20,357	1,838	1,248	3,880	4,693	7,771	10,464	אשראי בדירוג ביצוע
2,226	18	776	23	15	83	500	504	307	אשראי שאינו בדירוג ביצוע ואינו בעייתי
1,228	5	608	28	16	109	136	192	134	אשראי בעייתי צובר
792	11	-	89	44	136	109	221	182	אשראי שאינו צובר
204,840	-	-	77,997	18,222	21,780	33,559	36,716	16,566	אנשים פרטיים- הלוואות לדירור - סה"כ
123,923	-	-	53,414	10,897	12,057	17,926	19,828	9,801	LTV עד 60%
77,564	-	-	24,091	7,234	9,145	14,685	16,013	6,396	LTV מעל 60% ועד 75%
3,353	-	-	492	91	578	948	875	369	LTV מעל 75%
199,652	-	-	75,526	17,643	21,190	32,889	36,110	16,294	אשראי שאינו בפיגור ובדירוג ביצוע
2,024	-	-	733	198	195	300	364	234	אשראי שאינו בפיגור ואינו בדירוג ביצוע
1,323	-	-	689	147	162	177	125	23	בפיגור 30-89 יום
1,841	-	-	1,049	234	233	193	117	15	אשראי שאינו צובר
27,210	76	6,931	1,478	1,144	1,409	2,950	6,458	6,764	אנשים פרטיים אחר - סה"כ
26,638	71	6,831	1,426	1,112	1,373	2,874	6,297	6,654	אשראי שאינו בפיגור ובדירוג ביצוע
319	3	35	46	26	26	43	77	63	אשראי שאינו בפיגור ואינו בדירוג ביצוע
124	-	34	4	3	4	12	47	20	בפיגור 30-89 יום
58	-	18	1	2	2	8	21	6	בפיגור מעל 90 יום
71	2	13	1	1	4	13	16	21	אשראי שאינו צובר
322,192	1,344	30,853	81,996	21,287	28,555	45,970	62,578	49,609	סך הכל אשראי לציבור - פעילות בישראל
									פעילות לווים בחוץ לארץ
									סך הכל אשראי לציבור - פעילות בחו"ל
5,279	-	-	967	135	677	1,265	1,267	968	אשראי לא בעייתי
5,041	-	-	967	133	629	1,193	1,155	964	אשראי בעייתי צובר
89	-	-	-	-	9	18	58	4	אשראי שאינו צובר
149	-	-	-	2	39	54	54	-	אשראי שאינו צובר
327,471	1,344	30,853	82,963	21,422	29,232	47,235	63,845	50,577	סך הכל אשראי לציבור

ביאורים לתמצית הדוחות הכספיים

ליום 30 בספטמבר 2023

ביאור 13 - מידע נוסף על סיכון אשראי, אשראי לציבור והפרשה להפסדי אשראי - המשך

סכומים מדווחים (במיליוני שקלים חדשים)

ב. אשראי לציבור

ב.1. איכות אשראי לפי שנות העמדת האשראי - המשך

ליום 30 בספטמבר 2022 (בלתי מבוקר)									
יתרת חוב רשומה של אשראי לציבור לזמן קצוב									
יתרת חוב רשומה של הלוואות מתחדשות שהומרו להלוואות לזמן קצוב	יתרת חוב רשומה של הלוואות מתחדשות	קודם	2018	2019	2020	2021	2022		
סך הכול	לזמן קצוב	מתחדשות							
31,973	604	2,705	820	761	977	1,999	8,536	15,571	איכות אשראי לפי שנות העמדת האשראי פעילות לווים בישראל
ציבור - מסחרי									
בינוי ונדל"ן - סה"כ									
30,636	594	2,484	758	548	857	1,799	8,242	15,354	אשראי בדירוג ביצוע
724	7	70	30	155	51	117	206	88	אשראי שאינו בדירוג ביצוע ואינו בעייתי
324	1	46	-	43	45	58	58	73	אשראי בעייתי צובר
289	2	105	32	15	24	25	30	56	אשראי שאינו צובר
50,989	342	18,358	1,941	1,371	2,089	6,225	7,079	13,584	מסחרי אחר - סה"כ
48,422	319	17,649	1,814	1,312	1,977	5,820	6,674	12,857	אשראי בדירוג ביצוע
1,105	7	501	43	16	15	209	207	107	אשראי שאינו בדירוג ביצוע ואינו בעייתי
527	3	208	10	8	24	92	48	134	אשראי בעייתי צובר
935	13	-	74	35	73	104	150	486	אשראי שאינו צובר
193,616	-	9	73,898	20,476	18,135	23,992	27,806	29,300	אנשים פרטיים - הלוואות לדירור - סה"כ
120,242	-	-	52,490	12,639	12,121	13,371	15,462	14,159	LTV עד 60%
70,877	-	2	19,833	7,475	5,955	10,488	12,219	14,905	LTV מעל 60% ועד 75%
2,497	-	7	1,575	362	59	133	125	236	LTV מעל 75%
190,151	-	9	72,437	20,086	17,766	23,601	27,334	28,918	אשראי שאינו בפיגור ובדירוג ביצוע
1,306	-	-	425	85	69	138	242	347	אשראי שאינו בפיגור ואינו בדירוג ביצוע
857	-	-	387	107	98	102	138	25	בפיגור 30-89 יום
1,302	-	-	649	198	202	151	92	10	אשראי שאינו צובר
26,006	68	6,781	1,243	1,189	1,977	2,454	4,777	7,517	אנשים פרטיים אחר - סה"כ
25,465	65	6,693	1,192	1,148	1,922	2,392	4,682	7,371	אשראי שאינו בפיגור ובדירוג ביצוע
313	2	35	44	36	38	38	59	61	אשראי שאינו בפיגור ואינו בדירוג ביצוע
120	-	37	3	1	2	6	14	57	בפיגור 30-89 יום
35	-	6	1	2	5	5	7	9	בפיגור מעל 90 יום
73	1	10	3	2	10	13	15	19	אשראי שאינו צובר
302,584	1,014	27,853	77,902	23,797	23,178	34,670	48,198	65,972	סך הכל אשראי לציבור - פעילות בישראל
פעילות לווים בחוץ לארץ									
4,324	-	-	384	379	553	772	663	1,573	סך הכל אשראי לציבור - פעילות בחו"ל
4,249	-	-	384	379	553	741	619	1,573	אשראי לא בעייתי
29	-	-	-	-	-	18	11	-	אשראי בעייתי צובר
46	-	-	-	-	-	13	33	-	אשראי שאינו צובר
306,908	1,014	27,853	78,286	24,176	23,731	35,442	48,861	67,545	סך הכל אשראי לציבור

ביאורים לתמצית הדוחות הכספיים

ליום 30 בספטמבר 2023

ביאור 13 - מידע נוסף על סיכון אשראי, אשראי לציבור והפרשה להפסדי אשראי - המשך

סכומים מדווחים (במיליוני שקלים חדשים)

ב. אשראי לציבור

א. מידע נוסף על חובות⁽⁴⁾ לא צוברים

ליום 30 בספטמבר 2023 (בלתי מבוקר)						
הכנסות ריבית שנרשמו ⁽³⁾	יתרת קרן חוזית של חובות לא צוברים	סך הכל יתרת חובות לא צוברים ⁽⁴⁾	יתרת חובות לא צוברים בגינם לא קיימת הפרשה ⁽⁴⁾	יתרת הפרשה	יתרת חובות לא צוברים בגינם קיימת הפרשה ⁽²⁾⁽⁴⁾	
						פעילות לווים בישראל
						ציבור - מסחרי
6	414	238	-	40	238	בינוי ונדל"ן
10	1,086	792	216	229	576	מסחרי - אחר
16	1,500	1,030	216	269	814	סך הכל מסחרי
-	1,932	1,841	-	92	1,841	אנשים פרטיים - הלוואות לדיור
4	112	71	-	53	71	אנשים פרטיים - אחר
20	3,544	2,942	216	414	2,726	סך הכל אשראי לציבור - פעילות בישראל
						פעילות לווים בחוץ לארץ
-	222	149	-	9	149	סך הכל אשראי לציבור - פעילות בחוץ לארץ
20	3,766	3,091	216	423	2,875	סך הכל
						מזה:
	1,312	861	202	251	659	נמדד פרטנית לפי ערך נוכחי של תזרימי מזומנים
	333	281	14	16	267	נמדד פרטנית לפי שווי הוגן של ביטחון
	2,121	1,949	-	156	1,949	נמדד על בסיס קבוצתי

(1) יתרת חוב רשומה.

(2) יתרת החוב בניכוי מחיקה חשבונאית, אם בוצעה.

(3) סכום הכנסות הריבית שנרשמו בתקופת הדיווח, בגין היתרה הממוצעת של החובות הלא צוברים בפרק הזמן בו סווגו החובות כלא צוברים.

אילו החובות שאינם צוברים היו צוברים ריבית לפי התנאים המקוריים היו נרשמות הכנסות ריבית בסך 119 מיליוני שקלים חדשים. סך יתרת החוב הרשומה הממוצעת של חובות לא צוברים בתשעת החודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר 2023 הינה 2,786 מיליוני שקלים חדשים.

ביאורים לתמצית הדוחות הכספיים

ליום 30 בספטמבר 2023

ביאור 13 - מידע נוסף על סיכון אשראי, אשראי לציבור והפרשה להפסדי אשראי - המשך

סכומים מדווחים (במיליוני שקלים חדשים)

ב. אשראי לציבור

א.2. מידע נוסף על חובות⁽¹⁾ לא צוברים - המשך

ליום 30 בספטמבר 2022 (בלתי מבוקר)						
הכנסות ריבית שנרשמו ⁽³⁾	יתרת קרן חוזית של חובות לא צוברים	סך הכל יתרת חובות לא צוברים ⁽¹⁾	יתרת חובות לא צוברים בגינם לא קיימת הפרשה ⁽¹⁾	יתרת הפרשה	יתרת חובות לא צוברים בגינם קיימת הפרשה ⁽¹⁾⁽²⁾	
						פעילות לווים בישראל
						ציבור - מסחרי
19	389	289	30	32	259	בינוי ונדל"ן
8	1,409	935	11	244	924	מסחרי - אחר
27	1,798	1,224	41	276	1,183	סך הכל מסחרי
-	1,683	1,302	-	65	1,302	אנשים פרטיים - הלוואות לדיור ⁽⁴⁾
3	136	73	5	45	68	אנשים פרטיים - אחר
30	3,617	2,599	46	386	2,553	סך הכל אשראי לציבור - פעילות בישראל
						פעילות לווים בחוץ לארץ
-	112	46	-	20	46	סך הכל אשראי לציבור - פעילות בחוץ לארץ
30	3,729	2,645	46	406	2,599	סך הכל
						מזה:
	1,851	1,141	14	287	1,127	נמדד פרטנית לפי ערך נוכחי של תזרימי מזומנים
	137	120	27	5	93	נמדד פרטנית לפי שווי הוגן של ביטחון
	1,741	1,384	5	114	1,379	נמדד על בסיס קבוצתי

(1) יתרת חוב רשומה.

(2) יתרת החוב ביכוי מחיקה חשבונאית, אם בוצעה.

(3) סכום הכנסות הריבית שנרשמו בתקופת הדיווח, בגין היתרה הממוצעת של החובות הלא צוברים בפרק הזמן בו סווגו החובות כלא צוברים.

(4) סוג מחדש.

אילו החובות שאינם צוברים היו צוברים ריבית לפי התנאים המקוריים היו נרשמות הכנסות ריבית בסך 126 מיליוני שקלים חדשים. מידע נוסף: סך יתרת החוב הרשומה הממוצעת של חובות לא צוברים בתשעת החודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר 2022 הינה 2,727 מיליוני שקלים חדשים.

ביאורים לתמצית הדוחות הכספיים

ליום 30 בספטמבר 2023

ביאור 13 - מידע נוסף על סיכון אשראי, אשראי לציבור והפרשה להפסדי אשראי - המשך

סכומים מדווחים (במיליוני שקלים חדשים)

ב. אשראי לציבור

א. מידע נוסף על חובות⁽¹⁾ לא צוברים - המשך

ליום 31 בדצמבר 2022 (מבוקר)						
הכנסות ריבית שנרשמו ⁽³⁾	יתרת קרן חוזית של חובות לא צוברים	סך הכל יתרת חובות לא צוברים ⁽¹⁾	יתרת חובות לא צוברים בגינם לא קיימת הפרשה ⁽¹⁾	יתרת הפרשה	יתרת חובות לא צוברים בגינם קיימת הפרשה ⁽²⁾⁽⁴⁾	
						פעילות לווים בישראל
						ציבור - מסחרי
23	435	258	1	36	257	בינוי ונדל"ן
11	1,196	924	17	162	907	מסחרי - אחר
34	1,631	1,182	18	198	1,164	סך הכל מסחרי
-	1,448	1,329	-	67	1,329	אנשים פרטיים - הלוואות לדיור
5	75	55	4	42	51	אנשים פרטיים - אחר
39	3,154	2,566	22	307	2,544	סך הכל אשראי לציבור - פעילות בישראל
						פעילות לווים בחוץ לארץ
-	67	11	-	1	11	סך הכל אשראי לציבור - פעילות בחוץ לארץ
39	3,221	2,577	22	308	2,555	סך הכל
						מזה:
	1,601	1,086	9	191	1,077	נמדד פרטנית לפי ערך נוכחי של תזרימי מזומנים
	127	83	9	6	74	נמדד פרטנית לפי שווי הוגן של ביטחון
	1,493	1,408	4	111	1,404	נמדד על בסיס קבוצתי

(1) יתרת חוב רשומה.

(2) יתרת החוב בניכוי מחיקה חשבונאית, אם בוצעה.

(3) סכום הכנסות הריבית שנרשמו בתקופת הדיווח, בגין היתרה הממוצעת של החובות הלא צוברים בפרק הזמן בו סווגו החובות כלא צוברים.

אילו החובות שאינם צוברים היו צוברים ריבית לפי התנאים המקוריים היו נרשמות הכנסות ריבית בסך 134 מיליוני שקלים חדשים. סך יתרת החוב הרשומה הממוצעת של חובות לא צוברים בשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2022 הינה 2,697 מיליוני שקלים חדשים.

ביאורים לתמצית הדוחות הכספיים

ליום 30 בספטמבר 2023

ביאור 13 - מידע נוסף על סיכון אשראי, אשראי לציבור והפרשה להפסדי אשראי - המשך

סכומים מדווחים (במיליוני שקלים חדשים)

ב. אשראי לציבור

ב.2. מידע נוסף על חובות שעברו ארגון מחדש של חוב בעייתי

30 בספטמבר 2023 (בלתי מבוקר)				
יתרת חוב רשומה				
סך הכל	צובר ⁽⁴⁾ לא בפיגור	צובר ⁽⁴⁾ של 30 ימים עד 89 ימים	צובר ⁽⁴⁾ של 90 ימים או יותר	שאינו צובר הכנסות ריבית
				פעילות לווים בישראל
				ציבור - מסחרי
26	1	-	-	בינוי ונדל"ן
129	17	-	-	מסחרי - אחר
155	18	-	-	סך הכל מסחרי
45	-	-	-	אנשים פרטיים - הלוואות לדיור
59	23	-	-	אנשים פרטיים - אחר
259	41	-	-	סך הכל אשראי לציבור - פעילות בישראל
				פעילות לווים בחוץ לארץ
-	-	-	-	סך הכל אשראי לציבור - פעילות בחוץ לארץ
259	41	-	-	סך הכל

30 בספטמבר 2022 (בלתי מבוקר)				
יתרת חוב רשומה				
סך הכל	צובר ⁽⁴⁾ לא בפיגור	צובר ⁽⁴⁾ של 30 ימים עד 89 ימים	צובר ⁽⁴⁾ של 90 ימים או יותר	שאינו צובר הכנסות ריבית
				פעילות לווים בישראל
				ציבור - מסחרי
49	1	-	-	בינוי ונדל"ן
157	17	-	-	מסחרי - אחר
206	18	-	-	סך הכל מסחרי
39	-	-	-	אנשים פרטיים - הלוואות לדיור ⁽²⁾
65	26	1	-	אנשים פרטיים - אחר
310	44	1	-	סך הכל אשראי לציבור - פעילות בישראל
				פעילות לווים בחוץ לארץ
-	-	-	-	סך הכל אשראי לציבור - פעילות בחוץ לארץ
310	44	1	-	סך הכל

(4) צובר הכנסות ריבית.

(2) סוג מחדש.

ליום 30 בספטמבר 2023, חובות שעברו ארגון מחדש של חוב בעייתי בסך של 254 מיליוני שקלים חדשים סווגו כחובות בעייתיים. ליום 30 בספטמבר 2022 סך של 294 מיליוני שקלים סווגו כחובות בעייתיים.

ביאורים לתמצית הדוחות הכספיים

ליום 30 בספטמבר 2023

ביאור 13 - מידע נוסף על סיכון אשראי, אשראי לציבור והפרשה להפסדי אשראי - המשך

סכומים מדווחים (במיליוני שקלים חדשים)

ב. אשראי לציבור

ב.2. מידע נוסף על חובות שעברו ארגון מחדש של חוב בעייתי - המשך

31 בדצמבר 2022 (מבוקר)					
יתרת חוב רשומה					
סך הכל	צובר ⁽⁴⁾ לא בפיגור	צובר ⁽⁴⁾ של 30 ימים עד 89 ימים	צובר ⁽⁴⁾ של 90 ימים או יותר	שאינו צובר הכנסות ריבית	
					פעילות לווים בישראל
					ציבור - מסחרי
41	1	-	-	40	בינוי ונדל"ן
150	17	-	-	133	מסחרי - אחר
191	18	-	-	173	סך הכל מסחרי
41	-	-	-	41	אנשים פרטיים - הלוואות לדיור
58	24	-	-	34	אנשים פרטיים - אחר
290	42	-	-	248	סך הכל אשראי לציבור - פעילות בישראל
					פעילות לווים בחוץ לארץ
-	-	-	-	-	סך הכל אשראי לציבור - פעילות בחוץ לארץ
290	42	-	-	248	סך הכל

(4) צובר הכנסות ריבית.

ליום 31 בדצמבר 2022, חובות שעברו ארגון מחדש של חוב בעייתי בסך 275 מיליוני שקלים חדשים סווגו כחובות בעייתיים.

ביאורים לתמצית הדוחות הכספיים

ליום 30 בספטמבר 2023

ביאור 13 - מידע נוסף על סיכון אשראי, אשראי לציבור והפרשה להפסדי אשראי - המשך

סכומים מדווחים (במיליוני שקלים חדשים)

ב. אשראי לציבור

ב.2. מידע נוסף על חובות שעברו ארגון מחדש של חוב בעייתי - המשך

ארגונים מחדש שבוצעו						
לשלושה חודשים שהסתיימו ביום						
30 בספטמבר 2022 (בלתי מבוקר)			30 בספטמבר 2023 (בלתי מבוקר)			
יתרת חוב	יתרת חוב	מס' חוזים	יתרת חוב	יתרת חוב	מס' חוזים	
רשומה לאחר	רשומה לפני	ארגון מחדש	רשומה לאחר	רשומה לפני	ארגון מחדש	
6	6	18	2	2	22	פעילות לווים בישראל
12	11	77	10	9	93	ציבור - מסחרי
18	17	95	12	11	115	בינוי ונדל"ן
1	1	5	2	2	6	מסחרי - אחר
10	11	254	9	8	209	סך הכל מסחרי
29	29	354	23	21	330	אנשים פרטיים - הלוואות לדיור ⁽¹⁾
						אנשים פרטיים - אחר
						סך הכל אשראי לציבור - פעילות בישראל
						פעילות לווים בחוץ לארץ
-	-	-	-	-	-	סך הכל אשראי לציבור - פעילות בחוץ לארץ
29	29	354	23	21	330	סך הכל
לתשעה חודשים שהסתיימו ביום						
30 בספטמבר 2022 (בלתי מבוקר)			30 בספטמבר 2023 (בלתי מבוקר)			
יתרת חוב	יתרת חוב	מס' חוזים	יתרת חוב	יתרת חוב	מס' חוזים	
רשומה לאחר	רשומה לפני	ארגון מחדש	רשומה לאחר	רשומה לפני	ארגון מחדש	
13	13	49	4	4	45	פעילות לווים בישראל
79	80	230	46	46	337	ציבור - מסחרי
92	93	279	50	50	382	בינוי ונדל"ן
4	4	21	4	5	25	מסחרי - אחר
31	32	784	28	27	677	סך הכל מסחרי
127	129	1,084	82	82	1,084	אנשים פרטיים - הלוואות לדיור ⁽¹⁾
						אנשים פרטיים - אחר
						סך הכל אשראי לציבור - פעילות בישראל
						פעילות לווים בחוץ לארץ
-	-	-	-	-	-	סך הכל אשראי לציבור - פעילות בחוץ לארץ
127	129	1,084	82	82	1,084	סך הכל

(1) סווג מחדש.

ביאורים לתמצית הדוחות הכספיים

ליום 30 בספטמבר 2023

ביאור 13 - מידע נוסף על סיכון אשראי, אשראי לציבור והפרשה להפסדי אשראי - המשך

סכומים מדווחים (במיליוני שקלים חדשים)

ב. אשראי לציבור

ב.2. מידע נוסף על חובות שעברו ארגון מחדש של חוב בעייתי - המשך

ארגונים חדשים שבוצעו וכשל ⁽¹⁾			
לשלושה חודשים שהסתיימו ביום			
30 בספטמבר 2022 (בלתי מבוקר)		30 בספטמבר 2023 (בלתי מבוקר)	
מס' חוזים	יתרת חוב רשומה	מס' חוזים	יתרת חוב רשומה
פעילות לווים בישראל			
ציבור - מסחרי			
			בינוי ונדל"ן
-	4	-	-
1	23	-	11
1	27		11
1	3	1	5
2	121	-	17
4	151	1	33
פעילות לווים בחוץ לארץ			
-	-	-	-
4	151	1	33
סך הכל			

לתשעה חודשים שהסתיימו ביום			
30 בספטמבר 2022 (בלתי מבוקר)		30 בספטמבר 2023 (בלתי מבוקר)	
מס' חוזים	יתרת חוב רשומה	מס' חוזים	יתרת חוב רשומה
פעילות לווים בישראל			
ציבור - מסחרי			
			בינוי ונדל"ן
-	16	-	5
6	74	3	44
6	90	3	49
2	10	2	14
6	308	1	126
14	408	6	189
פעילות לווים בחוץ לארץ			
-	-	-	-
14	408	6	189
סך הכל			

(1) חובות שהפכו בתקופת הדיווח לחובות בפיגור של 30 ימים או יותר, אשר אורגנו מחדש בארגון מחדש של חוב בעייתי במהלך 12 החודשים שקדמו למועד שבו הם הפכו לחובות בפיגור.
(2) סוג מחדש.

ביאורים לתמצית הדוחות הכספיים

ליום 30 בספטמבר 2023

ביאור 13 - מידע נוסף על סיכון אשראי, אשראי לציבור והפרשה להפסדי אשראי - המשך

סכומים מדווחים (במיליוני שקלים חדשים)

ב. אשראי לציבור

ג.2 מידע נוסף על אשראי לא צובר בפיגור

סך הכול	ליום 30 בספטמבר 2023 (בלתי מבוקר)							
	אינו בפיגור של 90 יום או יותר	בפיגור של 90 ימים עד 180 ימים עד שנה	בפיגור מעל 180 ימים עד שנה ועד 3 שנים	בפיגור מעל שנה ועד 5 שנים	בפיגור מעל 5 שנים ועד 7 שנים	בפיגור מעל 7 שנים	סך הכול	
600	133	208	219	9	3	7	1,179	מסחרי
318	758	463	212	37	17	36	1,841	הלוואות לדיור
46	7	4	9	3	-	2	71	אנשים פרטיים - אחר
964	898	675	440	49	20	45	3,091	סך הכל
ליום 30 בספטמבר 2022 (בלתי מבוקר)								
727	127	148	181	50	29	8	1,270	מסחרי
288	455	315	161	41	11	31	1,302	הלוואות לדיור ⁽¹⁾
39	5	15	9	4	1	-	73	אנשים פרטיים - אחר
1,054	587	478	351	95	41	39	2,645	סך הכל
ליום 31 בדצמבר 2022 (מבוקר)								
685	99	173	153	52	20	11	1,193	מסחרי
240	441	403	173	31	13	28	1,329	הלוואות לדיור
34	6	3	8	2	-	2	55	אנשים פרטיים - אחר
959	546	579	334	85	33	41	2,577	סך הכל

(1) סווג מחדש.

ביאורים לתמצית הדוחות הכספיים

ליום 30 בספטמבר 2023

ביאור 13 - מידע נוסף על סיכון אשראי, אשראי לציבור והפרשה להפסדי אשראי - המשך

סכומים מדווחים (במיליוני שקלים חדשים)

3. מידע נוסף על הלוואות לדיור

להלן התפלגות היתרות לפי שיעור המימון (LTV)⁽¹⁾, סוג החזר וסוג הריבית:

סיכון אשראי חוץ מאזני	יתרת הלוואות לדיור			
	מזה: ריבית משתנה	מזה: בולט/ בלון	סך הכל	
30 בספטמבר 2023 (בלתי מבוקר)				
סך הכל				
	מזה: ריבית משתנה	מזה: בולט/ בלון	סך הכל	
2,755	75,672	4,141	123,659	עד 60%
2,574	50,121	1,137	80,825	מעל 60%
5,139	313	5	482	שיעבוד משני או ללא שיעבוד
10,468	126,106	5,283	204,966	סך הכל
30 בספטמבר 2022 (בלתי מבוקר)				
סך הכל				
	מזה: ריבית משתנה	מזה: בולט/ בלון	סך הכל	
3,473	76,918	3,550	121,101	עד 60%
3,672	45,296	819	72,250	מעל 60%
6,900	288	4	419	שיעבוד משני או ללא שיעבוד
14,045	122,502	4,373	193,770	סך הכל
31 בדצמבר 2022 (מבוקר)				
סך הכל				
	מזה: ריבית משתנה	מזה: בולט/ בלון	סך הכל	
3,012	77,040	3,510	122,818	עד 60%
3,009	46,908	836	73,537	מעל 60%
5,401	327	3	485	שיעבוד משני או ללא שיעבוד
11,422	124,275	4,349	196,840	סך הכל

(1) היחס בין המסגרת המאושרת בעת העמדת המסגרת לבין שווי הנכס, כפי שאושר על ידי הבנק בעת העמדת המסגרת.

ביאורים לתמצית הדוחות הכספיים

ליום 30 בספטמבר 2023

ביאור 13 - מידע נוסף על סיכון אשראי, אשראי לציבור והפרשה להפסדי אשראי - המשך

סכומים מדווחים (במיליוני שקלים חדשים)

ג. מכירה, רכישה וסינדיקציה של אשראי לציבור במהלך השנה

1. מכירה ורכישה של אשראי לציבור

סיכון אשראי לציבור שנרכש ⁽⁴⁾			סיכון אשראי לציבור שנמכר					
סיכון אשראי לציבור שנמכר בתקופה	סיכון אשראי לציבור שנרכש בתקופה	אשראי לציבור שנרכש ⁽³⁾	יתרה		סיכון אשראי לציבור שנמכר בתקופה	סיכון אשראי לציבור שנרכש בתקופה	אשראי לציבור שנמכר בתקופה	
			לסוף תקופה של האשראי שנמכר, אשר	לסוף תקופה של האשראי שנמכר, אשר				
מזה: מזה: אשראי בעייתי	מזה: מזה: אשראי בעייתי	מזה: מזה: אשראי בעייתי	סך הכל רווח (הפסד) בגין אשראי שנמכר	סך הכל רווח (הפסד) בגין אשראי שנמכר	מזה: מזה: אשראי בעייתי	מזה: מזה: אשראי בעייתי	מזה: מזה: אשראי בעייתי	
שלושה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר 2023 (בלתי מבוקר)								
-	-	24	-	-	-	-	-	מסחרי אחר
-	-	-	5,239	-	-	-	-	אנשים פרטיים - הלוואות לדיור
-	-	526	-	-	-	-	-	אנשים פרטיים - אחר
-	-	550	5,239	-	-	-	-	סך הכל סיכון אשראי לציבור
שלושה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר 2022 (בלתי מבוקר)								
-	-	191	-	-	-	-	-	מסחרי אחר
-	-	-	5,876	-	-	-	1,899	אנשים פרטיים - הלוואות לדיור
-	-	195	1	8	-	-	1	אנשים פרטיים - אחר
-	-	386	5,877	8	-	-	1,900	סך הכל סיכון אשראי לציבור
תשעה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר 2023 (בלתי מבוקר)								
-	-	24	-	-	-	-	25	מסחרי אחר
-	-	-	5,239	-	-	-	-	אנשים פרטיים - הלוואות לדיור
-	-	2,059	-	-	-	-	-	אנשים פרטיים - אחר
-	-	2,083	5,239	-	-	-	25	סך הכל סיכון אשראי לציבור
תשעה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר 2022 (בלתי מבוקר)								
-	-	191	-	-	-	50	3	מסחרי אחר
-	-	-	5,876	-	-	-	1,899	אנשים פרטיים - הלוואות לדיור
-	-	1,234	1	8	-	-	1	אנשים פרטיים - אחר
-	-	1,425	5,877	8	-	50	1,903	סך הכל סיכון אשראי לציבור
שנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2022 (מבוקר)								
-	-	191	-	-	-	50	3	מסחרי אחר
-	-	-	5,720	-	-	-	1,899	אנשים פרטיים - הלוואות לדיור
-	-	2,115	-	8	-	-	1	אנשים פרטיים - אחר
-	-	2,306	5,720	8	-	50	1,903	סך הכל סיכון אשראי לציבור

(1) לא כולל עסקאות פקטורינג לטווח קצר.
 (2) סיכון אשראי במכשירים פיננסיים חוץ מאזניים כפי שחושב לצורך חבות של לווה, למעט מכשירים נגזרים.
 (3) מזה: הלוואות בשיעור של כ-10% המהוות הלוואות באחריות (בסיכון אשראי) המוכר.

ביאורים לתמצית הדוחות הכספיים

ליום 30 בספטמבר 2023

ביאור 13 - מידע נוסף על סיכון אשראי, אשראי לציבור והפרשה להפסדי אשראי - המשך

סכומים מדווחים (במיליוני שקלים חדשים)

ג. מכירה, רכישה וסינדיקציה של אשראי לציבור במהלך השנה - המשך

2. סינדיקציות והשתתפות בסינדיקציות של הלוואות

30 בספטמבר 2023					
עסקאות סינדיקציה שהתאגיד הבנקאי יזם			עסקאות סינדיקציה שיזמו אחרים ⁽²⁾		
חלקו של התאגיד הבנקאי		חלקם של אחרים		חלקו של התאגיד הבנקאי	
אשראי לציבור	סיכון אשראי חוץ מאזני ⁽¹⁾	אשראי לציבור	סיכון אשראי חוץ מאזני ⁽¹⁾	אשראי לציבור	סיכון אשראי חוץ מאזני ⁽¹⁾
בלתי מבוקר					
1,427	1	1,603	-	613	90
3,480	2,482	7,760	2,799	2,539	1,186
4,907	2,483	9,363	2,799	3,152	1,276

בינוי ונדל"ן

מסחרי אחר

סך הכל סיכון אשראי לציבור

30 בספטמבר 2022					
עסקאות סינדיקציה שהתאגיד הבנקאי יזם			עסקאות סינדיקציה שיזמו אחרים ⁽²⁾		
חלקו של התאגיד הבנקאי		חלקם של אחרים		חלקו של התאגיד הבנקאי	
אשראי לציבור	סיכון אשראי חוץ מאזני ⁽¹⁾	אשראי לציבור	סיכון אשראי חוץ מאזני ⁽¹⁾	אשראי לציבור	סיכון אשראי חוץ מאזני ⁽¹⁾
בלתי מבוקר					
1,639	2	1,882	1	565	136
2,688	2,678	6,965	2,629	1,508	1,148
4,327	2,680	8,847	2,630	2,073	1,284

בינוי ונדל"ן

מסחרי אחר

סך הכל סיכון אשראי לציבור

31 בדצמבר 2022 ⁽³⁾					
עסקאות סינדיקציה שהתאגיד הבנקאי יזם			עסקאות סינדיקציה שיזמו אחרים ⁽²⁾		
חלקו של התאגיד הבנקאי		חלקם של אחרים		חלקו של התאגיד הבנקאי	
אשראי לציבור	סיכון אשראי חוץ מאזני ⁽¹⁾	אשראי לציבור	סיכון אשראי חוץ מאזני ⁽¹⁾	אשראי לציבור	סיכון אשראי חוץ מאזני ⁽¹⁾
מבוקר					
1,635	1	1,884	-	572	108
2,757	2,534	6,889	2,671	2,086	553
4,392	2,535	8,773	2,671	2,658	661

בינוי ונדל"ן

מסחרי אחר

סך הכל סיכון אשראי לציבור

- (1) סיכון אשראי במכשירים פיננסיים חוץ מאזניים כפי שחושב לצורך חבות של לווה, למעט מכשירים נגזרים.
 (2) לא כולל עסקאות סינדיקציה שיזמו האחרים להענקת אשראי לממשלות זרות, בהיקף של 620 מיליוני שקלים חדשים ליום 30 בספטמבר 2023 (ליום 30 בספטמבר 2022 - 306 מיליוני שקלים חדשים וליום 31 בדצמבר 2022 - 274 מיליוני שקלים חדשים).
 (3) הוצג מחדש.

ביאורים לתמצית הדוחות הכספיים

ליום 30 בספטמבר 2023

ביאור 13 - מידע נוסף על סיכון אשראי, אשראי לציבור והפרשה להפסדי אשראי - המשך

סכומים מדווחים (במיליוני שקלים חדשים)

ד. מכשירים פיננסיים חוץ-מאזניים

יתרות החוזים או הסכומים הנקובים שלהם בסוף הרבעון

30 בספטמבר		31 בדצמבר		30 בספטמבר		31 בדצמבר	
2023		2022		2023		2022	
הפרשה להפסדי אשראי				יתרה ⁽⁴⁾			
(מבוקר)		(בלתי מבוקר)		(מבוקר)		(בלתי מבוקר)	
23	31	35	21,772	20,480	24,561	24,561	24,561
10	13	4	19,069	19,938	15,303	15,303	15,303
35	16	23	21,029	24,677	23,393	23,393	23,393
11	10	13	11,730	11,384	12,088	12,088	12,088
2	1	1	8,122	8,159	11,459	11,459	11,459
101	79	83	12,881	12,441	13,242	13,242	13,242
36	33	37	3,531	3,332	3,521	3,521	3,521
2	3	2	315	786	294	294	294

עסקאות בהן היתרה מייצגת סיכון אשראי:

-	מסגרות חח"ד ומסגרות אשראי אחרות בחשבונות לפי דרישה שלא נוצלו	24,561
-	ערביות לרוכשי דירות	15,303
-	התחייבויות בלתי חוזרות למתן אשראי שאושר ועדיין לא ניתן ⁽³⁾	23,393
-	מסגרות אשראי של כרטיסי אשראי שלא נוצלו	12,088
-	התחייבויות להוצאת ערביות	11,459
-	ערביות והתחייבויות אחרות ⁽²⁾	13,242
-	ערביות להבטחת אשראי	3,521
-	אשראי תעודות	294

(1) יתרות החוזים או הסכומים הנקובים שלהם לסוף התקופה, לפני השפעת ההפרשה להפסדי אשראי.

(2) כולל התחייבות הבנק בגין חלקו בקרן סיכונים של מסלוקת המעו"ף בסך 28 מיליוני שקלים חדשים. (ב-30 בספטמבר 2022 וב-31 בדצמבר 2022 סך של 66 מיליוני שקלים חדשים ו-70 מיליוני שקלים חדשים, בהתאמה).

(3) כולל השפעת הארכת תוקף אישור עקרוני להלוואות לדיוור, מתקופה של 12 ימים לתקופה של 24 ימים, בהתאם לעדכון הוראה ניהול בנקאי תקין 451 בנושא נהלים למתן הלוואות לדיוור.

ביאורים לתמצית הדוחות הכספיים

ליום 30 בספטמבר 2023

ביאור 14 - נכסים והתחייבויות לפי בסיסי הצמדה

ליום 30 בספטמבר 2023 (בלתי מבוקר)
סכומים מדווחים (במיליוני שקלים חדשים)

סך הכל	פריטים שאינם כספיים ⁽²⁾	במטבע חוץ ⁽¹⁾			מטבע ישראלי		
		מטבעות אחרים	דולרים של ארה"ב	אירו	צמוד מדד	לא צמוד	
81,645	-	122	393	17,573	72	63,485	מזומנים ופיקדונות בבנקים
19,007	623	-	436	4,185	3,897	9,866	ניירות ערך
24	-	-	-	-	-	24	ניירות ערך שנשאלו או שנרכשו במסגרת הסכמי מכר חוזר
323,590	-	2,654	4,458	10,353	80,906	225,219	אשראי לציבור, נטו ⁽³⁾
667	-	-	382	279	-	6	אשראי לממשלות
241	205	-	-	-	-	36	השקעות בחברות כלולות
1,447	1,447	-	-	-	-	-	בניינים וציוד
155	155	-	-	-	-	-	נכסים בלתי מוחשיים ומוניטין
7,319	-	20	603	4,585	126	1,985	נכסים בגין מכשירים נגזרים
4,194	776	27	14	462	244	2,671	נכסים אחרים
438,289	3,206	2,823	6,286	37,437	85,245	303,292	סך כל הנכסים
351,034	-	2,757	6,294	59,000	24,510	258,473	התחייבויות
5,008	-	7	205	1,556	-	3,240	פיקדונות הציבור
24	-	-	2	14	2	6	פיקדונות מבנקים
36,655	-	-	-	2,329	28,064	6,262	פיקדונות הממשלה
6,095	-	19	434	3,558	139	1,945	איגרות חוב וכתבי התחייבות נדחים
11,801	681	30	2	345	2,720	8,023	התחייבויות בגין מכשירים נגזרים
410,617	681	2,813	6,937	66,802	55,435	277,949	סך כל ההתחייבויות
27,672	2,525	10	(651)	(29,365)	29,810	25,343	הפרש
-	-	-	-	-	(1,055)	1,055	השפעת מכשירים נגזרים מגדרים: מכשירים נגזרים (למעט אופציות)
-	-	(152)	317	28,224	(487)	(27,902)	מכשירים נגזרים שאינם מגדרים: מכשירים נגזרים (למעט אופציות)
-	-	36	169	874	-	(1,079)	אופציות בכסף נטו (במונחי נכס בסיס)
-	-	1	53	(48)	-	(6)	אופציות מחוץ לכסף נטו (במונחי נכס בסיס)
27,672	2,525	(105)	(112)	(315)	28,268	(2,589)	סך הכל כללי
-	-	-	(20)	1,489	-	(1,469)	אופציות בכסף נטו (סכום נקוב מהוון)
-	-	84	231	(2,147)	-	1,832	אופציות מחוץ לכסף נטו (סכום נקוב מהוון)

(1) לרבות צמודי מטבע חוץ.

(2) לרבות מכשירים נגזרים שהבסיס שלהם מתייחס לפריט לא כספי.

(3) במקום בו לא ניתן לייחס את ההפרשה להפסדי אשראי לבסיס הצמדה ספציפי, נונתה ההפרשה כאמור באופן יחסי מבסיסי ההצמדה השונים.

ביאורים לתמצית הדוחות הכספיים

ליום 30 בספטמבר 2023

ביאור 14 - נכסים והתחייבויות לפי בסיסי הצמדה - המשך

ליום 30 בספטמבר 2022 (בלתי מבוקר)
סכומים מדווחים (במיליוני שקלים חדשים)

סך הכל	פריטים שאינם כספיים ⁽²⁾	מטבעות אחרים			מטבע חוץ ⁽¹⁾		מטבע ישראלי	לא צמוד	צמוד מדד	דולרים של ארה"ב		אירו
		מטבעות אחרים	פריטים שאינם כספיים ⁽²⁾	מטבעות אחרים	מטבעות אחרים	מטבעות אחרים				מטבעות אחרים		
95,596	-	227	648	12,245	-	82,476	מזומנים ופיקדונות בבנקים					
14,379	676	-	379	4,706	2,111	6,507	ניירות ערך					
914	-	-	-	-	184	730	ניירות ערך שנשאלו או שנרכשו במסגרת הסכמי מכר חוזר					
304,104	-	1,981	3,992	9,017	73,819	215,295	אשראי לציבור, נטו ⁽³⁾					
339	-	-	110	222	-	7	אשראי לממשלות					
106	74	-	-	-	-	32	השקעות בחברות כלולות					
1,410	1,410	-	-	-	-	-	בנינים וציוד					
185	185	-	-	-	-	-	נכסים בלתי מוחשיים ומוניטין					
8,695	-	48	455	5,713	127	2,352	נכסים בגין מכשירים נגזרים					
4,039	860	39	8	675	230	2,227	נכסים אחרים					
429,767	3,205	2,295	5,592	32,578	76,471	309,626	סך כל הנכסים					
345,339	-	2,526	5,810	53,434	23,170	260,399	פיקדונות הציבור					
7,725	-	53	398	3,441	-	3,833	פיקדונות מבנקים					
48	-	-	-	16	2	30	פיקדונות הממשלה					
31,352	-	-	-	2,158	24,388	4,806	איגרות חוב וכתבי התחייבות נדחים					
7,549	-	31	293	4,623	197	2,405	התחייבויות בגין מכשירים נגזרים					
13,708	1,060	29	2	266	3,826	8,525	התחייבויות אחרות					
405,721	1,060	2,639	6,503	63,938	51,583	279,998	סך כל ההתחייבויות					
24,046	2,145	(344)	(911)	(31,360)	24,888	29,628	הפרש					
-	-	-	-	-	(1,535)	1,535	השפעת מכשירים נגזרים מגדרים:					
-	-	-	-	-	-	-	מכשירים נגזרים (למעט אופציות)					
-	-	342	650	30,701	(887)	(30,806)	מכשירים נגזרים (למעט אופציות)					
-	-	(51)	215	648	-	(812)	אופציות בכסף נטו (במונחי נכס בסיס)					
-	-	(9)	17	199	-	(207)	אופציות מחוץ לכסף נטו (במונחי נכס בסיס)					
24,046	2,145	(62)	(29)	188	22,466	(662)	סך הכל כללי					
-	-	(44)	(28)	1,604	-	(1,532)	אופציות בכסף נטו (סכום נקוב מהוון)					
-	-	71	72	(1,543)	-	1,400	אופציות מחוץ לכסף נטו (סכום נקוב מהוון)					

(1) לרבות צמודי מטבע חוץ.

(2) לרבות מכשירים נגזרים שהבסיס שלהם מתייחס לפריט לא כספי.

(3) במקום בו לא ניתן לייחס את ההפרשה להפסדי אשראי לבסיס הצמדה ספציפי, נוכחה ההפרשה כאמור באופן יחסי מבסיסי ההצמדה השונים.

ביאורים לתמצית הדוחות הכספיים

ליום 30 בספטמבר 2023

ביאור 14 - נכסים והתחייבויות לפי בסיסי הצמדה - המשך

ליום 31 בדצמבר 2022 (מבוקר)

סכומים מדווחים (במיליוני שקלים חדשים)

סך הכל	פריטים שאינם כספיים ⁽²⁾	מטבע חוץ ⁽¹⁾			מטבע ישראלי		
		מטבעות אחרים	דולרים של		צמוד מדד	לא צמוד	
			אירו	ארה"ב			
93,673	-	343	490	17,624	-	75,216	מזומנים ופיקדונות בבנקים
15,144	652	-	414	4,935	2,498	6,645	ניירות ערך
315	-	-	-	-	46	269	ניירות ערך שנשאלו או שנרכשו במסגרת הסכמי מכר חוזר
307,472	-	2,400	4,687	8,733	76,228	215,424	אשראי לציבור, נטו ⁽³⁾
318	-	-	113	198	-	7	אשראי לממשלות
127	92	-	-	-	-	35	השקעות בחברות כלולות
1,503	1,503	-	-	-	-	-	בניינים וציוד
178	178	-	-	-	-	-	נכסים בלתי מוחשיים ומוניטין
5,789	-	229	825	3,025	115	1,595	נכסים בגין מכשירים נגזרים
3,773	872	30	8	301	255	2,307	נכסים אחרים
428,292	3,297	3,002	6,537	34,816	79,142	301,498	סך כל הנכסים
344,514	-	2,945	5,916	53,475	21,767	260,411	התחייבויות
6,994	-	314	176	1,454	-	5,050	פיקדונות הציבור
47	-	-	-	14	2	31	פיקדונות מבנקים
33,287	-	-	-	2,127	25,718	5,442	פיקדונות הממשלה
5,214	-	180	590	2,642	164	1,638	איגרות חוב וכתבי התחייבות נדחים
13,368	984	66	1	228	2,852	9,237	התחייבויות בגין מכשירים נגזרים
							התחייבויות אחרות
403,424	984	3,505	6,683	59,940	50,503	281,809	סך כל ההתחייבויות
24,868	2,313	(503)	(146)	(25,124)	28,639	19,689	הפרש
-	-	-	-	-	(1,264)	1,264	השפעת מכשירים נגזרים מגדרים:
							מכשירים נגזרים (למעט אופציות)
-	-	532	(54)	24,129	(594)	(24,013)	מכשירים נגזרים (למעט אופציות)
-	-	(54)	122	1,115	-	(1,183)	אופציות בכסף נטו (במונחי נכס בסיס)
-	-	(45)	40	41	-	(36)	אופציות מחוץ לכסף נטו (במונחי נכס בסיס)
24,868	2,313	(70)	(38)	161	26,781	(4,279)	סך הכל כללי
-	-	11	20	1,825	-	(1,856)	אופציות בכסף נטו (סכום נקוב מהוון)
-	-	(18)	(79)	(1,756)	-	1,853	אופציות מחוץ לכסף נטו (סכום נקוב מהוון)

(1) לרבות צמודי מטבע חוץ.

(2) לרבות מכשירים נגזרים שהבסיס שלהם מתייחס לפריט לא כספי.

(3) במקום בו לא ניתן לייחס את ההפרשה להפסדי אשראי לבסיס הצמדה ספציפי, נוכחה ההפרשה כאמור באופן יחסי מבסיסי ההצמדה השונים.

ביאורים לתמצית הדוחות הכספיים

ליום 30 בספטמבר 2023

ביאור 15 - יתרות ואומדני שווי הוגן של מכשירים פיננסיים

סכומים מדווחים (במיליוני שקלים חדשים)

(1) להלן מידע בדבר הערכת שוויים ההוגן של מכשירים פיננסיים:

א. יתרות שווי הוגן

30 בספטמבר 2023 (בלתי מבוקר)					
סך הכל	שווי הוגן			יתרה במאזן	
	רמה 3 ⁽¹⁾	רמה 2 ⁽¹⁾	רמה 1 ⁽¹⁾		
					נכסים פיננסיים
81,587	2,568	52,983	26,036	81,645	מזומנים ופיקדונות בבנקים
18,826	328	4,261	14,237	19,007	ניירות ערך ⁽³⁾
24	-	-	24	24	ניירות ערך שנשאלו או נרכשו במסגרת הסכמי מכר חוזר
314,750	302,514 ⁽⁵⁾	9,646	2,590	323,590	אשראי לציבור, נטו
662	662	-	-	667	אשראי לממשלות
241	241	-	-	241	השקעות בחברות כלולות
7,319	764 ⁽²⁾	5,657	898	7,319	נכסים בגין מכשירים נגזרים
1,125	1,118	-	7	1,125	נכסים פיננסיים אחרים
424,534	308,195	72,547	43,792	433,618⁽⁴⁾	סך כל הנכסים הפיננסיים
					התחייבויות פיננסיות
348,318	253,028 ⁽⁵⁾	87,853	7,437	351,034	פיקדונות הציבור
4,994	4,141	853	-	5,008	פיקדונות מבנקים
22	22	-	-	24	פיקדונות הממשלה
34,480	2,688	-	31,792	36,655	איגרות חוב וכתבי התחייבות נדחים
6,095	1,127 ⁽²⁾	4,067	901	6,095	התחייבויות בגין מכשירים נגזרים
7,613	3,994	2,041	1,578	7,620	התחייבויות פיננסיות אחרות
401,522	265,000	94,814	41,708	406,436⁽⁴⁾	סך כל ההתחייבויות הפיננסיות

- (1) רמה 1 - מדידות שווי הוגן המשתמשות במחירים מצוטטים בשוק פעיל.
 רמה 2 - מדידות שווי הוגן המשתמשות בנתונים נצפים משמעותיים אחרים.
 רמה 3 - מדידות שווי הוגן המשתמשות בנתונים לא נצפים משמעותיים.
- (2) מדידת השווי ההוגן מבוססת בעיקרה על שימוש בנתונים נצפים (עקומי ריבית השוק), למעט איכות האשראי של צד נגדי.
- (3) לפרטים בדבר היתרה במאזן ושווי הוגן של ניירות ערך ראה ביאור 5 בדוחות הכספיים.
- (4) מזה נכסים והתחייבויות בסך 101,533 מיליון שקלים חדשים ו- 108,984 מיליון שקלים חדשים, בהתאמה, אשר היתרה שלהם במאזן זהה לשווי הוגן (מכשירים המוצגים במאזן לפי שווי הוגן). למידע נוסף על מכשירים שנמדדו בשווי הוגן על בסיס חוזר ונשנה ועל בסיס שאינו חוזר ונשנה ראה ב-ד' להלן.
- (5) מזה נגזרים משבצים באשראי לציבור נטו ובפיקדונות הציבור בסך של 11 מיליון שקלים חדשים ובסך של 1 מיליון שקלים חדשים, בהתאמה.

ביאורים לתמצית הדוחות הכספיים

ליום 30 בספטמבר 2023

ביאור 15 - יתרות ואומדני שווי הוגן של מכשירים פיננסיים - המשך

סכומים מדווחים (במיליוני שקלים חדשים)

א. יתרות שווי הוגן - המשך:

30 בספטמבר 2022 (בלתי מבוקר)					
סך הכל	שווי הוגן			יתרה במאזן	
	רמה 3 ⁽¹⁾	רמה 2 ⁽¹⁾	רמה 1 ⁽¹⁾		
					נכסים פיננסיים
95,151	8,901	67,555	18,695	95,596	מזומנים ופיקדונות בבנקים
14,249	349	3,754	10,146	14,379	ניירות ערך ⁽³⁾
914	-	-	914	914	ניירות ערך שנשאלו או נרכשו במסגרת הסכמי מכר חוזר
298,351	284,494 ⁽⁵⁾	11,841	2,016	304,104	אשראי לציבור, נטו
338	338	-	-	339	אשראי לממשלות
106	106	-	-	106	השקעות בחברות כלולות
8,695	667 ⁽²⁾	6,794	1,234	8,695	נכסים בגין מכשירים נגזרים
1,486	1,479	-	7	1,486	נכסים פיננסיים אחרים
419,290	296,334	89,944	33,012	425,619⁽⁴⁾	סך כל הנכסים הפיננסיים
					התחייבויות פיננסיות
342,358	218,316	122,026	2,016	345,339	פיקדונות הציבור
7,703	6,749	954	-	7,725	פיקדונות מבנקים
47	47	-	-	48	פיקדונות הממשלה
29,701	2,730	-	26,971	31,352	איגרות חוב וכתבי התחייבות נדחים
7,549	716 ⁽²⁾	5,600	1,233	7,549	התחייבויות בגין מכשירים נגזרים
10,353	5,695	2,068	2,590	10,356	התחייבויות פיננסיות אחרות
397,711	234,253	130,648	32,810	402,369⁽⁴⁾	סך כל ההתחייבויות הפיננסיות

- (1) רמה 1 - מדידות שווי הוגן המשתמשות במחירים מצוטטים בשוק פעיל.
 רמה 2 - מדידות שווי הוגן המשתמשות בנתונים נצפים משמעותיים אחרים.
 רמה 3 - מדידות שווי הוגן המשתמשות בנתונים לא נצפים משמעותיים.
 (2) מדידת השווי ההוגן מבוססת בעיקרה על שימוש בנתונים נצפים (עקומי ריבית השוק), למעט איכות האשראי של צד נגדי.
 (3) לפרטים בדבר היתרה במאזן ושווי הוגן של ניירות ערך ראה ביאור 5 בדוחות הכספיים.
 (4) מזה נכסים והתחייבויות בסך 99,661 מיליון שקלים חדשים ו- 145,236 מיליון שקלים חדשים, בהתאמה, אשר היתרה שלהם במאזן זהה לשווי הוגן (מכשירים המוצגים במאזן לפי שווי הוגן).
 למידע נוסף על מכשירים שנמדדו בשווי הוגן על בסיס חוזר ונשנה ועל בסיס שאינו חוזר ונשנה ראה ב"ד" להלן.
 (5) מזה נגזרים משוברים באשראי לציבור, נטו בסך של 10 מיליון שקלים חדשים.

ביאורים לתמצית הדוחות הכספיים

ליום 30 בספטמבר 2023

ביאור 15 - יתרות ואומדני שווי הוגן של מכשירים פיננסיים - המשך

סכומים מדווחים (במיליוני שקלים חדשים)

א. יתרות שווי הוגן - המשך:

31 בדצמבר 2022 (מבוקר)				
שווי הוגן				
סך הכל	רמה 3 ⁽¹⁾	רמה 2 ⁽¹⁾	רמה 1 ⁽¹⁾	יתרה במאזן
נכסים פיננסיים				
93,669	4,206	64,637	24,826	93,673
14,992	367	4,018	10,607	15,144
315	-	-	315	315
300,478	⁽⁵⁾ 289,942	8,619	1,917	307,472
315	315	-	-	318
127	127	-	-	127
5,789	⁽²⁾ 407	4,742	640	5,789
584	577	-	7	772
416,269	295,941	82,016	38,312	⁽⁴⁾423,610
התחייבויות פיננסיות				
341,327	⁽⁵⁾ 228,119	110,551	2,657	344,514
6,973	6,675	298	-	6,994
45	45	-	-	47
31,470	2,676	-	28,794	33,287
5,214	⁽²⁾ 441	4,148	625	5,214
8,451	5,324	1,982	1,145	8,641
393,480	243,280	116,979	33,221	⁽⁴⁾398,697

- (1) רמה 1 - מדידות שווי הוגן המשתמשות במחירים מצוטטים בשוק פעיל.
 רמה 2 - מדידות שווי הוגן המשתמשות בנתונים נצפים משמעותיים אחרים.
 רמה 3 - מדידות שווי הוגן המשתמשות בנתונים לא נצפים משמעותיים.
- (2) מדידת השווי הוגן מבוססת בעיקרה על שימוש בנתונים נצפים (עקומי ריבית השוק), למעט איכות האשראי של צד נגדי.
- (3) לפרטים בדבר היתרה במאזן ושווי הוגן של ניירות ערך ראה ביאור 5 בדוחות הכספיים.
- (4) מזה נכסים והתחייבויות בסך 102,730 מיליון שקלים חדשים ו-129,830 מיליון שקלים חדשים, בהתאמה, אשר היתרה שלהם במאזן זהה לשווי הוגן (מכשירים המוצגים במאזן לפי שווי הוגן). למידע נוסף על מכשירים שנמדדו בשווי הוגן על בסיס חוזר ונשנה ועל בסיס שאינו חוזר ונשנה ראה ב"ד" להלן.
- (5) מזה נגזרים משובצים באשראי לציבור נטו ובפקדונות הציבור בסך של 9 מיליון שקלים חדשים ובסך של 7 מיליון שקלים חדשים, בהתאמה.

ביאורים לתמצית הדוחות הכספיים

ליום 30 בספטמבר 2023

ביאור 15 - יתרות ואומדני שווי הוגן של מכשירים פיננסיים - המשך

סכומים מדווחים (במיליוני שקלים חדשים)

ב. פריטים הנמדדים בשווי הוגן:

1. על בסיס חוזר ונשנה

30 בספטמבר 2023 (בלתי מבוקר)				
מחירים מצוטטים בשוק פעיל (רמה 1)	נתונים נצפים משמעותיים אחרים (רמה 2)	נתונים לא נצפים משמעותיים (רמה 3)	סך הכל שווי הוגן	
				נכסים
				איגרות חוב זמינות למכירה
				איגרות חוב:
				של ממשלת ישראל
3,729	3,365	-	7,094	של ממשלות זרות
288	-	-	288	של בנקים ומוסדות פיננסיים בישראל
389	47	-	436	של בנקים ומוסדות פיננסיים זרים
11	256	-	267	מגובי נכסים (ABS)
-	59	-	59	של אחרים בישראל
847	99	2	948	של אחרים זרים
192	6	1	199	מניות שאינן למסחר
229	57	25	311	ניירות ערך למסחר:
				איגרות חוב של ממשלת ישראל
5,241	-	-	5,241	איגרות חוב של ממשלות זרות
-	369	-	369	איגרות חוב של מוסדות פיננסיים בישראל
3	-	-	3	איגרות חוב של אחרים בישראל
23	-	-	23	איגרות חוב של אחרים זרים
32	3	-	35	מניות למסחר
16	-	-	16	ניירות ערך שנשאלו או נרכשו במסגרת הסכמי מכר חוזר
24	-	-	24	אשראי בגין השאלות ללקוחות
2,590	-	-	2,590	נכסים בגין מכשירים נגזרים⁽¹⁾
				חוזי ריבית:
				שקל מדד
				אחר
				חוזי מטבע חוץ
				חוזים בגין מניות
				חוזי סחורות ואחרים
				נכסים פיננסיים אחרים
				אחר
14,519	9,918	803	25,240	סך כל הנכסים
				התחייבויות
				פיקדונות בגין שאילות מלקוחות
				ניירות ערך שנשאלו או נרכשו במסגרת
				הסכמי מכר חוזר
				התחייבויות בגין מכשירים נגזרים⁽¹⁾
				חוזי ריבית:
				שקל מדד
				אחר
				חוזי מטבע חוץ
				חוזים בגין מניות
				חוזי סחורות ואחרים
				התחייבויות פיננסיות אחרות
				אחר
9,916	4,067	1,128	15,111	סך כל ההתחייבויות

(1) מדידת השווי ההוגן במכשירים נגזרים שסווגו לרמה 3, מבוססת בעיקרה על שימוש בנתונים נצפים (עקומי ריבית השוק), למעט איכות האשראי של הצד הנגדי.

ביאורים לתמצית הדוחות הכספיים

ליום 30 בספטמבר 2023

ביאור 15 - יתרות ואומדני שווי הוגן של מכשירים פיננסיים - המשך

סכומים מדווחים (במיליוני שקלים חדשים)

ב. פריטים הנמדדים בשווי הוגן - המשך:

1. על בסיס חוזר ונשנה

30 בספטמבר 2022 (בלתי מבוקר)				
מחירים מצוטטים	נתונים נצפים	נתונים לא נצפים	סך הכל	
בשוק פעיל	משמעותיים אחרים	משמעותיים	שווי הוגן	
(רמה 1)	(רמה 2)	(רמה 3)		
				נכסים
				איגרות חוב זמינות למכירה
				איגרות חוב:
1,507	3,237	-	4,744	של ממשלת ישראל
1,302	-	-	1,302	של ממשלות זרות
423	-	-	423	של בנקים ומוסדות פיננסיים בישראל
12	249	-	261	של בנקים ומוסדות פיננסיים זרים
1	53	-	54	מגובי נכסים (ABS)
700	78	13	791	של אחרים בישראל
220	8	3	231	של אחרים זרים
220	107	23	350	השקעות במניות שאינן למסחר
				ניירות ערך למסחר:
2,269	-	-	2,269	איגרות חוב של ממשלת ישראל
-	16	-	16	איגרות חוב של ממשלות זרות
1	-	-	1	איגרות חוב של מוסדות פיננסיים בישראל
27	-	-	27	איגרות חוב של אחרים בישראל
45	-	-	45	איגרות חוב של אחרים זרים
14	6	-	20	מניות למסחר
914	-	-	914	ניירות ערך שנשאלו או נרכשו במסגרת הסכמי מכר חוזר
2,016	-	-	2,016	אשראי בגין השאלות ללקוחות
				נכסים בגין מכשירים נגזרים⁽⁴⁾
				חוזי ריבית:
-	70	58	128	שקל מדד
-	1,971	7	1,978	אחר
112	4,740	544	5,396	חוזי מטבע חוץ
1,120	13	56	1,189	חוזים בגין מניות
2	-	2	4	חוזי סחורות ואחרים
7	-	-	7	נכסים פיננסיים אחרים
-	-	10	10	אחר
10,912	10,548	716	22,176	סך כל הנכסים
				התחייבויות
2,016	-	-	2,016	פיקדונות בגין שאלות מלקוחות
				התחייבויות בגין מכשירים נגזרים⁽⁴⁾
				חוזי ריבית:
-	133	64	197	שקל מדד
-	1,545	67	1,612	אחר
110	3,910	494	4,514	חוזי מטבע חוץ
1,120	-	91	1,211	חוזים בגין מניות
3	12	-	15	חוזי סחורות ואחרים
2,590	-	-	2,590	התחייבויות פיננסיות אחרות
-	-	10	10	אחר
5,839	5,600	726	12,165	סך כל ההתחייבויות

(4) מדידת השווי הוגן במכשירים נגזרים שסווגו לרמה 3, מבוססת בעיקרה על שימוש בנתונים נצפים (עקומי ריבית השוק), למעט איכות האשראי של הצד הנגדי.

ביאורים לתמצית הדוחות הכספיים

ליום 30 בספטמבר 2023

ביאור 15 - יתרות ואומדני שווי הוגן של מכשירים פיננסיים - המשך

סכומים מדווחים (במיליוני שקלים חדשים)

ב. פריטים הנמדדים בשווי הוגן - המשך:

1. על בסיס חוזר ונשנה

31 בדצמבר 2022 (מבוקר)				
מחירים מצוטטים בשוק פעיל (רמה 1)	נתונים נצפים משמעותיים אחרים (רמה 2)	נתונים נצפים משמעותיים (רמה 3)	סך הכל שווי הוגן	
				נכסים
				איגרות חוב זמינות למכירה
				איגרות חוב:
1,593	3,356	-	4,949	של ממשלת ישראל
1,330	-	-	1,330	של ממשלות זרות
374	9	-	383	של בנקים ומוסדות פיננסיים בישראל
10	252	-	262	של בנקים ומוסדות פיננסיים זרים
-	55	-	55	מגובי נכסים (ABS)
680	147	11	838	של אחרים בישראל
205	9	3	217	של אחרים זרים
220	63	23	306	מניות שאינן למסחר
				ניירות ערך למסחר:
2,749	-	-	2,749	איגרות חוב של ממשלת ישראל
-	127	-	127	איגרות חוב של ממשלות זרות
1	-	-	1	איגרות חוב של מוסדות פיננסיים בישראל
25	-	-	25	איגרות חוב של אחרים בישראל
42	-	-	42	איגרות חוב של אחרים זרים
20	-	-	20	מניות למסחר
315	-	-	315	ניירות ערך שנשאלו או נרכשו במסגרת הסכמי מכר חוזר
1,917	-	-	1,917	אשראי בגין השאלות ללקוחות
				נכסים בגין מכשירים נגזרים⁽¹⁾
				חוזי ריבית:
				שקל מדד
				אחר
				חוזי מטבע חוץ
				חוזים בגין מניות
				חוזי סחורות ואחרים
				נכסים פיננסיים אחרים
				אחר
10,128	8,760	453	19,341	סך כל הנכסים
				התחייבויות
				פיקדונות בגין שאילות מלקוחות
				התחייבויות בגין מכשירים נגזרים⁽¹⁾
				חוזי ריבית:
				שקל מדד
				אחר
				חוזי מטבע חוץ
				חוזים בגין מניות
				חוזי סחורות ואחרים
				התחייבויות פיננסיות אחרות
				אחר
4,427	4,148	448	9,023	סך כל ההתחייבויות

(1) מדידת השווי הוגן במכשירים נגזרים שסווגו לרמה 3, מבוססת בעיקרה על שימוש בנתונים נצפים (עקומי ריבית השוק), למעט איכות האשראי של הצד הנגדי.

ביאורים לתמצית הדוחות הכספיים

ליום 30 בספטמבר 2023

ביאור 15 - יתרות ואומדני שווי הוגן של מכשירים פיננסיים - המשך

סכומים מדווחים (במיליוני שקלים חדשים)

ב. פריטים הנמדדים בשווי הוגן - המשך:

2. על בסיס שאינו חוזר ונשנה

לתשעה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר 2023	לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר 2023	30 בספטמבר 2023 (בלתי מבוקר)				שווי הוגן
		רמה 1 ^(א)	רמה 2 ^(א)	רמה 3 ^(א)	סך הכל	רווחים (הפסדים)
(43)	(5)	-	-	285	285	
22	3	-	-	295	295	

אשראי לא צובר שגבייתו מותנית בביטחון השקעות במניות שלא מתקיים לגביהן שווי הוגן זמין

לתשעה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר 2022	לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר 2022	30 בספטמבר 2022 (בלתי מבוקר)				שווי הוגן
		רמה 1 ^(א)	רמה 2 ^(א)	רמה 3 ^(א)	סך הכל	רווחים (הפסדים)
(9)	(1)	-	-	120	120	
11	12	-	-	306	306	

אשראי לא צובר שגבייתו מותנית בביטחון השקעות במניות שלא מתקיים לגביהן שווי הוגן זמין

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2022	31 בדצמבר 2022 (מבוקר)				שווי הוגן	
		רמה 1 ^(א)	רמה 2 ^(א)	רמה 3 ^(א)	סך הכל	רווחים (הפסדים)
		-	-	83	83	(8)
		-	-	326	326	32

אשראי לא צובר שגבייתו מותנית בביטחון השקעות במניות שלא מתקיים לגביהן שווי הוגן זמין

(1) רמה 1 - מדידות שווי הוגן המשתמשות במחירים מצוטטים בשוק פעיל.
 רמה 2 - מדידות שווי הוגן המשתמשות בנתונים נצפים משמעותיים אחרים.
 רמה 3 - מדידות שווי הוגן המשתמשות בנתונים לא נצפים משמעותיים.

ביאורים לתמצית הדוחות הכספיים

ליום 30 בספטמבר 2023

ביאור 15 - יתרות ואומדני שווי הוגן של מכשירים פיננסיים - המשך

סכומים מדווחים (במיליוני שקלים חדשים)

ג. שינויים בפריטים הנמדדים בשווי הוגן על בסיס חוזר ונשנה שנכללו ברמה 3:

לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר 2023 (בלתי מבוקר)										
רווחים (הפסדים), שטרם מומשו בגין מכשירים המוחזקים ליום 30 בספטמבר 2023	רווחים (הפסדים) נטו שמומשו/טרם מומשו שנכללו ⁽¹⁾									
	שווי הוגן ליום 30 בספטמבר 2023			העברות אל רמה 3 ⁽³⁾ מרמה 3 ⁽³⁾			ברוח כולל אחר בהון			
	שווי הוגן ליום 30 בספטמבר 2023	העברות מרמה 3 ⁽³⁾ לרמה 3 ⁽³⁾	רמה 3 ⁽³⁾ אל רמה 3 ⁽³⁾	רכישות	מכירות	סילוקים	דוח רווח והפסד	שווי הוגן ליום 30 ביולי 2023		
										נכסים
										ניירות ערך זמינים למכירה
										איגרות חוב:
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	של מוסדות פיננסיים זרים
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	של מוסדות פיננסיים בישראל
-	2	-	-	-	-	-	-	2	2	של אחרים בישראל
-	1	-	1	(1)	-	-	-	1	1	של אחרים זרים
										ניירות ערך למסחר
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	של אחרים בישראל
-	25	-	-	-	-	-	-	25	25	מניות שאינן למסחר
										נכסים בגין מכשירים נגזרים⁽²⁾
										חוזי ריבית:
21	92	-	33	(1)	-	3	(1)	58	58	שקל מדד
53	66	-	-	-	-	61	-	3	3	אחר
120	594	-	-	(234)	-	206	-	461	461	חוזי מטבע חוץ
-	12	-	-	(1)	-	12	(1)	2	2	חוזים בגין מניות
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	חוזי סחורות ואחרים
-	11	-	-	-	-	-	-	10	10	אחר
194	803	-	34	(237)	-	282	-	562	562	סך כל הנכסים
										התחייבויות
										התחייבויות בגין מכשירים נגזרים⁽²⁾
										חוזי ריבית:
(25)	57	-	26	(33)	-	2	-	61	61	שקל מדד
(13)	148	-	-	(6)	-	67	-	70	70	אחר
(383)	922	-	-	(293)	-	273	-	438	438	חוזי מטבע חוץ
-	-	-	-	(1)	-	-	(1)	2	2	חוזים בגין מניות
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	חוזי סחורות ואחרים
-	1	-	-	-	-	-	(4)	5	5	אחר
(421)	1,128	-	26	(333)	-	342	-	576	576	סך כל ההתחייבויות

(1) רווחים (הפסדים) שמומשו נכללו בדוח רווח והפסד בסעיף הכנסות מימון שאינן מריבית. רווחים והפסדים שטרם מומשו נכללו בהון בסעיף התאמות בגין הצגת ניירות ערך זמינים למכירה לפי שווי הוגן, במסגרת רווח כולל אחר.

(2) מדידת השווי ההוגן מבוססת בעיקרה על שימוש בנתונים נצפים (עקומי ריבית השוק), למעט איכות האשראי של הצד הנגדי.

(3) העברות לרמה 3 כוללות עסקאות אשר נתוני השוק בגין, בתקופות המדווחת, אינם נצפים. העברות מרמה 3 נובעות ממצב הפוך.

ביאורים לתמצית הדוחות הכספיים

ליום 30 בספטמבר 2023

ביאור 15 - יתרות ואומדני שווי הוגן של מכשירים פיננסיים - המשך

סכומים מדווחים (במיליוני שקלים חדשים)

ג. שינויים בפריטים הנמדדים בשווי הוגן על בסיס חוזר ונשנה שנכללו ברמה 3 - המשך:

לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר 2022 (בלתי מבוקר)										
רווחים (הפסדים), שטרם מומשו בגין מכשירים המוחזקים ליום 30 בספטמבר 2022	רווחים (הפסדים) נטו שמומשו/טרם מומשו שנכללו ⁽¹⁾									
	שווי הוגן ליום 30 בספטמבר 2022			העברות אל רמה 3 ⁽³⁾ מרמה 3 ⁽⁴⁾			ברוח כולל אחר בהון			
	שווי הוגן ליום 30 בספטמבר 2022	שווי הוגן ליום 30 בספטמבר 2022	העברות מרמה 3 ⁽⁴⁾	העברות אל רמה 3 ⁽³⁾	רכישות	מכירות	סילוקים	רווח אחר	שווי הוגן ליום 30 בספטמבר 2022	
-	-	(74)	-	-	-	-	1	1	72	נכסים ניירות ערך זמינים למכירה
-	13	(55)	-	-	-	-	(2)	7	63	איגרות חוב:
-	3	-	-	-	-	-	-	-	3	של מוסדות פיננסיים זרים
(2)	23	-	-	-	-	-	-	-	23	של אחרים בישראל
										של אחרים זרים
										מניות שאינן למסחר
										נכסים בגין מכשירים נגזרים ⁽²⁾
										חוזי ריבית:
30	58	-	-	(3)	-	4	-	6	51	שקל מדד
36	7	-	-	-	-	2	-	(29)	34	אחר
1,993	544	-	(1)	(1,221)	-	252	-	(307)	1,821	חוזי מטבע חוץ
-	56	-	-	(149)	-	6	-	38	161	חוזים בגין מניות
-	2	-	-	-	-	-	-	-	2	חוזי סחורות ואחרים
-	10	-	-	-	-	-	-	1	9	אחר
2,057	716	(129)	(1)	(1,373)	-	264	(1)	(283)	2,239	סך כל הנכסים
										התחייבויות
										התחייבויות בגין מכשירים נגזרים ⁽²⁾
										חוזי ריבית:
(41)	64	-	19	(13)	-	-	-	(36)	94	שקל מדד
(97)	67	-	-	-	-	3	-	(15)	79	אחר
(961)	494	-	-	(788)	-	168	-	(120)	1,234	חוזי מטבע חוץ
-	91	-	-	(81)	-	19	-	(9)	162	חוזים בגין מניות
-	10	-	-	-	-	-	-	1	9	אחר
(1,099)	726	-	19	(882)	-	190	-	(179)	1,578	סך כל ההתחייבויות

(1) רווחים (הפסדים) שמומשו נכללו בדוח רווח והפסד בסעיף הכנסות מימון שאינן מריבית. רווחים והפסדים שטרם מומשו נכללו בהון בסעיף התאמות בגין הצגת ניירות ערך זמינים למכירה לפי שווי הוגן, במסגרת רווח כולל אחר.

(2) מדידת השווי ההוגן מבוססת בעיקרה על שימוש בנתונים נצפים (עקומי ריבית השוק), למעט איכות האשראי של הצד הנגדי.

(3) העברות לרמה 3 כוללות עסקאות אשר נתוני השוק בגינן, בתקופת המדווחת, אינם נצפים. העברות מרמה 3 נובעות ממצב הפוך.

ביאורים לתמצית הדוחות הכספיים

ליום 30 בספטמבר 2023

ביאור 15 - יתרות ואומדני שווי הוגן של מכשירים פיננסיים - המשך

סכומים מדווחים (במיליוני שקלים חדשים)

ג. שינויים בפריטים הנמדדים בשווי הוגן על בסיס חוזר ונשנה שנכללו ברמה 3 - המשך:

לתשעה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר 2023 (בלתי מבוקר)										
רווחים (הפסדים), שטרם מומשו בגין מכשירים המוחזקים ליום 30 בספטמבר 2023	רווחים (הפסדים) נטו שמומשו/טרם מומשו שנכללו ⁽¹⁾								שווי הוגן ליום 31 בדצמבר 2022	
	שווי הוגן ליום 30 בספטמבר 2023	העברות מרמה 3 ⁽³⁾	העברות אל רמה 3 ⁽³⁾	טילוקים	מכירות	רכישות	ברוח כולל אחר בהון	בדוח רווח והפסד		
										נכסים
										ניירות ערך זמינים למכירה
										איגרות חוב:
										של אחרים בישראל
-	2	-	-	(11)	-	-	(6)	8	11	של אחרים זרים
-	1	-	1	(3)	-	-	-	-	3	מניות שאינן למסחר
2	25	-	-	-	-	-	-	2	23	נכסים בגין מכשירים נגזרים ⁽²⁾
										חוזי ריבית:
										שקל מדד
54	92	-	39	(21)	-	5	-	13	56	אחר
48	66	-	-	(2)	-	61	-	4	3	חוזי מטבע חוץ
417	594	-	-	(605)	-	539	-	353	307	חוזים בגין מניות
-	12	-	-	(32)	-	15	-	(10)	39	חוזי סחורות ואחרים
-	-	-	-	-	-	-	-	(2)	2	אחר
-	11	-	-	-	-	-	-	2	9	
521	803	-	40	(674)	-	620	(6)	370	453	סך כל הנכסים
										התחייבויות
										התחייבויות בגין מכשירים נגזרים ⁽²⁾
										חוזי ריבית:
										שקל מדד
(27)	57	-	44	(72)	-	4	-	20	61	אחר
(75)	148	-	-	(6)	-	67	-	23	64	חוזי מטבע חוץ
(712)	922	-	-	(787)	-	750	-	726	233	חוזים בגין מניות
-	-	-	-	(84)	-	6	-	(5)	83	אחר
-	1	-	-	-	-	-	-	(6)	7	
(814)	1,128	-	44	(949)	-	827	-	758	448	סך כל ההתחייבויות

(1) רווחים (הפסדים) שמומשו נכללו בדוח רווח והפסד בסעיף הכנסות מיומן שאינן מריבית. רווחים והפסדים שטרם מומשו נכללו בהון בסעיף התאמות בגין ניירות ערך זמינים למכירה לפי שווי הוגן, במסגרת רווח כולל אחר.

(2) מדידת השווי הוגן מבוססת בעיקרה על שימוש בנתונים נצפים (עקומי ריבית השוק), למעט איכות האשראי של הצד הנגדי.

(3) העברות לרמה 3 כוללות עסקאות אשר נתוני השוק בגין, בתקופות המדווחות, אינם נצפים. העברות מרמה 3 נובעות ממצב הפוך.

ביאורים לתמצית הדוחות הכספיים

ליום 30 בספטמבר 2023

ביאור 15 - יתרות ואומדני שווי הוגן של מכשירים פיננסיים - המשך

סכומים מדווחים (במיליוני שקלים חדשים)

ג. שינויים בפריטים הנמדדים בשווי הוגן על בסיס חוזר ונשנה שנכללו ברמה 3 - המשך:

לתשעה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר 2022 (בלתי מבוקר)										
רווחים (הפסדים), שטרם מומשו בגין מכשירים המוחזקים ליום 30 בספטמבר 2022	רווחים (הפסדים) נטו שמומשו/טרם מומשו שנכללו ⁽¹⁾						שווי הוגן ליום 31 בדצמבר 2021			
	שווי הוגן ליום 30 בספטמבר 2022	העברות מרמה 3 ⁽³⁾	העברות אל רמה 3 ⁽³⁾	סילוקים	מכירות	רכישות אחר בהון והפסד	בדוח רווח ברווח כולל	אחר	בדוח רווח ברווח כולל	
-	-	(25)	-	-	(3)	-	-	2	26	נכסים
4	13	(9)	-	(2)	-	-	2	3	19	ניירות ערך זמינים למכירה
-	3	-	-	(9)	-	-	-	-	12	איגרות חוב:
(2)	23	-	-	-	-	6	-	2	15	של מוסדות פיננסיים זרים
										של אחרים בישראל
										של אחרים זרים
										מניות שאינן למסחר
										נכסים בגין מכשירים נגזרים ⁽²⁾
										חוזי ריבית:
30	58	-	15	(18)	-	8	-	14	39	שקל מדד
36	7	-	-	(1)	-	37	-	(107)	78	אחר
1,993	544	(3)	(1)	(2,168)	-	1,812	-	186	718	חוזי מטבע חוץ
-	56	-	-	(448)	-	35	-	46	423	חוזים בגין מניות
-	2	-	-	-	-	-	-	-	2	חוזי סחורות ואחרים
-	10	-	-	-	-	-	-	3	7	אחר
2,061	716	(37)	14	(2,646)	(3)	1,898	2	149	1,339	סך כל הנכסים
										התחייבויות
										התחייבויות בגין מכשירים נגזרים ⁽²⁾
										חוזי ריבית:
(41)	64	-	34	(34)	-	5	-	13	46	שקל מדד
(97)	67	-	-	(2)	-	6	-	(54)	117	אחר
(961)	494	-	-	(1,835)	-	1,051	-	613	665	חוזי מטבע חוץ
-	91	-	-	(95)	-	149	-	25	12	חוזים בגין מניות
-	10	-	-	-	-	-	-	10	-	אחר
(1,099)	726	-	34	(1,966)	-	1,211	-	607	840	סך כל ההתחייבויות

(1) רווחים (הפסדים) שמומשו נכללו בדוח רווח והפסד בסעיף הכנסות מימון שאינן מריבית. רווחים והפסדים שטרם מומשו נכללו בהון בסעיף התאמות בגין הצגת ניירות ערך זמינים למכירה לפי שווי הוגן, במסגרת רווח כולל אחר.

(2) מדידת השווי הוגן מבוססת בעיקרה על שימוש בנתונים נצפים (עקומי ריבית השוק), למעט איכות האשראי של הצד הנגדי.

(3) העברות לרמה 3 כוללות עסקאות אשר נתוני השוק בגינן, בתקופות המדווחות, אינם נצפים. העברות מרמה 3 נובעות ממצב הפוך.

ביאורים לתמצית הדוחות הכספיים

ליום 30 בספטמבר 2023

ביאור 15 - יתרות ואומדני שווי הוגן של מכשירים פיננסיים - המשך

סכומים מדווחים (במיליוני שקלים חדשים)

ג. שינויים בפריטים הנמדדים בשווי הוגן על בסיס חוזר ונשנה שנכללו ברמה 3 - המשך:

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2022 (מבוקר)										
רווחים (הפסדים), שטרם מומשו בגין מכשירים המוחזקים ליום 31 בדצמבר 2022	רווחים (הפסדים) נטו שמומשו/טרם מומשו שנכללו ⁽¹⁾									
	שווי הוגן ליום 31 בדצמבר 2022			העברות אל רמה 3 ⁽³⁾			ברוח כולל אחר בהון			
	שווי הוגן ליום 31 בדצמבר 2022	העברות מרמה 3 ⁽³⁾	העברות אל רמה 3 ⁽³⁾	סילוקים	מכירות	רכישות	רווח והפסד	שווי הוגן ליום 31 בדצמבר 2021	שווי הוגן ליום 31 בדצמבר 2022	
										נכסים
										ניירות ערך זמינים למכירה
										איגרות חוב:
-	-	(26)	-	-	(3)	-	-	3	26	של מוסדות פיננסיים זרים
3	11	(8)	-	(4)	-	-	-	4	19	של אחרים בישראל
-	3	-	-	(9)	-	-	-	-	12	של אחרים זרים
(2)	23	-	-	-	-	6	-	2	15	מניות שאינן למסחר
										נכסים בגין מכשירים נגזרים ⁽²⁾
										חוזי ריבית:
23	56	-	18	(19)	-	9	-	9	39	שקל מדד
2	3	-	-	(3)	-	37	-	(109)	78	אחר
162	307	(3)	(1)	(2,475)	-	1,952	-	116	718	חוזי מטבע חוץ
-	39	-	-	(471)	-	35	-	52	423	חוזים בגין מניות
-	2	-	-	-	-	-	-	-	2	חוזי סחורות ואחרים
-	9	-	(1)	-	-	-	-	3	7	אחר
188	453	(37)	16	(2,981)	(3)	2,039	-	80	1,339	סך כל הנכסים
										התחייבויות
										התחייבויות בגין מכשירים נגזרים ⁽²⁾
										חוזי ריבית:
(2)	61	-	34	(54)	-	5	-	30	46	שקל מדד
(66)	64	-	-	(2)	-	7	-	(58)	117	אחר
(99)	233	-	-	(2,100)	-	1,151	-	517	665	חוזי מטבע חוץ
-	83	-	-	(128)	-	149	-	50	12	חוזים בגין מניות
-	7	-	(3)	-	-	-	-	10	-	אחר
(167)	448	-	31	(2,284)	-	1,312	-	549	840	סך כל ההתחייבויות

(1) רווחים (הפסדים) שמומשו נכללו בדוח רווח והפסד בסעיף הכנסות מימון שאינן מריבית. רווחים והפסדים שטרם מומשו נכללו בהון בסעיף התאמות בגין הצגת ניירות ערך זמינים למכירה לפי שווי הוגן, במסגרת רווח כולל אחר.

(2) מדידת השווי הוגן מבוססת בעיקרה על שימוש בנתונים נצפים (עקומי ריבית השוק), למעט איכות האשראי של הצד הנגדי.

(3) העברות לרמה 3 כוללות עסקאות אשר נתוני השוק בגינן, בתקופות המדווחת, אינם נצפים. העברות מרמה 3 נובעות ממצב הפוך.

ביאורים לתמצית הדוחות הכספיים

ליום 30 בספטמבר 2023

ביאור 15 - יתרות ואומדני שווי הוגן של מכשירים פיננסיים - המשך

סכומים מדווחים (במיליוני שקלים חדשים)

ד. מידע נוסף בדבר נתונים לא נצפים משמעותיים וטכניקות הערכה המשמשים במדידת שווי הוגן של פריטים שסווגו לרמה 3:

ממוצע משוקלל	טווח	נתונים לא נצפים	טכניקת הערכה	שווי הוגן ליום 30 בספטמבר 2023	
			ציטוט מצד נגדי לעסקה	25	מניות שאינן למסחר
			מודל NAV - שיטת השווי הנכסי הנקי	1	ניירות ערך זמינים למכירה
13.30	13.30	מחיר	היוון תזרימי מזומנים	1	איגרות חוב של אחרים בישראל
7.75	7.75	מחיר	היוון תזרימי מזומנים	1	
5.24	1.31-5.71	מחיר	היוון תזרימי מזומנים	1	איגרות חוב של אחרים זרים
			היוון תזרימי מזומנים	26	נכסים בגין מכשירים נגזרים:
2.80%	2.73%-2.83%	ציפיות אינפלציה	מודל תמחור אופציות	2	שקל מדד
64.39%	49.53%-164.93%	סטיית תקן למניה	היוון תזרימי מזומנים	747	חוזים בגין מניות אחר
2.09%	0.30%-3.10%	איכות אשראי צד נגדי	היוון תזרימי מזומנים	36	התחייבויות בגין מכשירים נגזרים:
2.81%	2.73%-2.83%	ציפיות אינפלציה	היוון תזרימי מזומנים	1,092	חוזי ריבית - שקל מדד
1.82%	0.30%-3.30%	איכות אשראי צד נגדי	היוון תזרימי מזומנים		אחר
ממוצע משוקלל	טווח	נתונים לא נצפים	טכניקת הערכה	שווי הוגן ליום 30 בספטמבר 2022	
			ציטוט מצד נגדי לעסקה	23	מניות שאינן למסחר
			היוון תזרימי מזומנים	3	ניירות ערך זמינים למכירה
29.75	5.60-78.20	מחיר	מודל NAV - שיטת השווי הנכסי הנקי	10	איגרות חוב של אחרים בישראל
63.5	63.5	מחיר	היוון תזרימי מזומנים	3	איגרות חוב של אחרים זרים
24.25	15.00-72.50	מחיר	היוון תזרימי מזומנים	29	נכסים בגין מכשירים נגזרים:
2.10%	0.17%-3.01%	ציפיות אינפלציה	היוון תזרימי מזומנים	10	שקל מדד
0.89%	0.17%-0.98%	איכות אשראי צד נגדי	מודל תמחור אופציות	1	מטבע חוץ
137.50%	40.78%-181.31%	סטיית תקן למניה	היוון תזרימי מזומנים	637	חוזים בגין מניות אחר
1.91%	0.30%-2.60%	איכות אשראי צד נגדי	היוון תזרימי מזומנים	58	התחייבויות בגין מכשירים נגזרים:
2.44%	1.80% - 3.01%	ציפיות אינפלציה	היוון תזרימי מזומנים	668	חוזי ריבית - שקל מדד
1.75%	0.30%-3.60%	איכות אשראי צד נגדי	היוון תזרימי מזומנים		אחר
ממוצע משוקלל	טווח	נתונים לא נצפים	טכניקת הערכה	שווי הוגן ליום 31 בדצמבר 2022	
			ציטוט מצד נגדי לעסקה	23	מניות שאינן למסחר
			מודל NAV - שיטת השווי הנכסי הנקי	11	ניירות ערך זמינים למכירה
63.50	63.50	מחיר	היוון תזרימי מזומנים	3	איגרות חוב של אחרים בישראל
24.25	15.00-72.25	מחיר	היוון תזרימי מזומנים	23	איגרות חוב של אחרים זרים
2.61%	2.36%-2.72%	ציפיות אינפלציה	היוון תזרימי מזומנים	393	נכסים בגין מכשירים נגזרים:
2.19%	0.30%-3.10%	איכות אשראי צד נגדי	היוון תזרימי מזומנים	60	שקל מדד
2.55%	2.36%-2.72%	ציפיות אינפלציה	היוון תזרימי מזומנים	388	אחר
1.84%	0.30%-3.60%	איכות אשראי צד נגדי	היוון תזרימי מזומנים		התחייבויות בגין מכשירים נגזרים:
			היוון תזרימי מזומנים		חוזי ריבית - שקל מדד
			היוון תזרימי מזומנים		אחר

ביאור 15 - יתרות ואומדני שווי הוגן של מכשירים פיננסיים - המשך

ה. מידע בדבר אי וודאות מדידות השווי ההוגן לשינויים בנתונים לא נצפים

טכניקת ההערכה העיקרית של הנתונים הלא נצפים המשמעותיים אשר שימשה במדידת שווי הוגן של נכסים והתחייבויות ברמה 3 הינה היוון תזרים מזומנים. תזרים המזומנים העתידי של המכשיר נלקח מתוך ההסכם עם הצד הנגדי. שיעור ההיוון אשר משמש להיוון התזרים משקף את ההנחות של הבנק.

הנתון הלא נצפה העיקרי ששימש במדידת השווי ההוגן של איגרות החוב הינו מחיר איגרות החוב.

ו. בחירה בחלופת השווי ההוגן

כאשר הבנק בוחר בחלופת השווי ההוגן, השינויים בשווי ההוגן של השקעות באיגרות חוב מסוימות נזקפים לרווח והפסד, ואיגרות החוב מסווגות לתיק למסחר למרות שלא נרכשו למטרה זו.

הבחירה בחלופת השווי ההוגן נעשתה בניסיונות המפורטות להלן:

1. הפחתת תנודתיות ברווח והפסד אשר נגרמת כתוצאה מהבדלים בין בסיס המדידה המקורי של מכשירים פיננסיים, שיועדו לחלופת השווי ההוגן, לבין בסיס המדידה של מכשירים פיננסיים נגזרים המשמשים לניהול הסיכונים בגין השקעות כאמור.
2. המורכבות שביישום חשבונאות הגידור.
3. הצגה כלכלית נכונה יותר של נכסים המנוהלים על בסיס שווי הוגן.

לימים 30 בספטמבר 2023, 30 בספטמבר 2022 ו-31 בדצמבר 2022 לא בחר הבנק בחלופת השווי הוגן.

ביאור 16 - עניינים אחרים

ביום 26 ביולי 2021 אישר דירקטוריון הבנק, לאחר שהתקבל לכך אישור ועדת התגמול, הצעת כתבי אופציה, למנהל הכללי של הבנק וכן לנושאי משרה בבנק (למעט הדירקטורים של הבנק) לעובדים מרכזיים ולמנהלים נוספים בבנק ובחברות בת של הבנק, וכן גם מאגרים של כתבי אופציה להנפקה בשתי מנות שנתיות נוספות לשנים 2022 ו-2023 (להלן: "המתאר"). לפרטים נוספים ראה ביאור 23 לדוחות הכספיים לשנת 2021.

ביום 3 במאי 2023 אישר הדירקטוריון לאחר אישורה של ועדת התגמול, להקצות כתבי אופציה בהתאם למתאר, עבור שנת 2023, למנהל הכללי, לנושאי משרה בבנק, לעובדים מרכזיים ולמנהלים נוספים בבנק ובחברות בת של הבנק כמפורט להלן:

- תוכנית אופציות 1 - עד 35,355 כתבי אופציה 1 שיוענקו למנהל הכללי של הבנק, והניתנים למימוש עד ל-9,049 מניות רגילות בנות 0.1 שקלים חדשים ערך נקוב, כל אחת.
- תוכנית אופציות א' - עד 300,809 כתבי אופציה א' שיוענקו לעד שמונה נושאי משרה בבנק שאינם שומרי סף, והניתנים למימוש עד ל-76,995 מניות רגילות בנות 0.1 שקלים חדשים ערך נקוב, כל אחת, של הבנק.
- תוכנית אופציות ב' - עד 135,709 כתבי אופציה ב' שיוענקו לעד חמישה נושאי משרה שהינם שומרי סף, והניתנים למימוש עד ל-34,736 מניות רגילות בנות 0.1 שקלים חדשים ערך נקוב, כל אחת, של הבנק.
- תוכנית אופציות ג' - עד 554,600 כתבי אופציה ג' שיוענקו לעד תשעה עשר עובדים מרכזיים בבנק וכן לעד שבעה עשר עובדים מרכזיים בחברות בת של הבנק אשר אושרו כנכללים בקבוצה זו, והניתנים למימוש עד ל-141,955 מניות רגילות בנות 0.1 שקלים חדשים ערך נקוב, כל אחת, של הבנק.
- תוכנית אופציות ד' - עד 903,975 כתבי אופציה ד' שיוענקו לעד שישים ושבעה מנהלים בבנק המועסקים על פי חוזים אישיים וכן לעד שלושים ואחד מנהלים נוספים בבנק ובחברות בת של הבנק אשר אושרו כנכללים בקבוצה זו, והניתנים למימוש עד ל-231,380 מניות רגילות בנות 0.1 שקלים חדשים ערך נקוב, כל אחת, של הבנק.
- תוכנית אופציות ה' - עד 1,512,950 כתבי אופציה ה' שיוענקו לעד מאתיים שישים ושלושה מנהלים בבנק המועסקים במסגרת הסכמים קיבוציים, וכן לעד עשרים ואחד מנהלים בחברות הבת של הבנק והניתנים למימוש עד ל-387,252 מניות רגילות בנות 0.1 שקלים חדשים ערך נקוב, כל אחת, של הבנק.

כמות כתבי האופציה שהניצעים יהיו זכאים לממש, בפועל, על פי התנאים של כל אחת מן התוכניות, תיגזר מתנאי הזכאות שנקבעו לגבי כל אחת מהן במתאר, כמפורט להלן. בנוסף, הנפקת מלוא הכמות של מניות המימוש היא תיאורטית בלבד, הואיל ובפועל לא תונפק לניצעים מלוא הכמות של מניות המימוש הנובעות מכתבי האופציה שהניצעים יהיו זכאים לממשם, על פי תנאי כל אחת מן התוכניות, אלא רק מניות בכמות המשקפת את סכום ההטבה הכספי הגלום בכתבי האופציה האמורים, ואשר מבוססת, בין היתר, על תקרת שער נעילה בסך של 154.40 שקלים חדשים, בתוספת הפרשי הצמדה למדד המחירים לצרכן החל מהמדד הידוע במועד אישור הדירקטוריון ועד לשער הידוע במועד המימוש.

במקרה של חלוקת דיבידנד, חלוקת מניות הטבה, הנפקת זכויות, פיצול או איחוד של הון המניות, ושינוי מבנה בבנק, תבוצענה התאמות כמפורט במתאר ההצעה לעובדים.

כתבי האופציה שהונפקו על שם הנאמן עבור המנהל הכללי, על פי תוכנית אופציה 1 יהיו ניתנות למימוש החל מתום שנתיים מיום ההנפקה ותפקענה בתום שנה חצי ממועד ההבשלה כהגדרתו במתאר.

ביאורים לתמצית הדוחות הכספיים

ליום 30 בספטמבר 2023

ביאור 16 - עניינים אחרים - המשך

כתבי האופציה שהונפקו על שם הנאמן על פי תוכניות אופציות א', ב' או ג', יחולקו לשלוש מנות שוות, המנות התיינה ניתנות למימוש החל מתום שנתיים מ (1) יום ההנפקה (2) מיום 1 באפריל 2026, ו- (3) 1 באפריל 2027 וכל מנה של כתבי האופציה תפקע שנה וחצי לאחר כל אחד מהמועדים כאמור.

כתבי האופציה שהונפקו על פי תוכניות אופציות ד' ו-ה' יהיו ניתנות למימוש במנה אחת החל מתום שנתיים ממועד ההנפקה ותפקענה בתום שנתיים ממועד ההבשלה כהגדרתו במתאר.

זכאותו של ניצע לכתבי אופציה על פי כל אחת מתוכניות האופציות, מותנית בכך שיחס הלימות ההון הכולל יוחס הון עצמי רובד 1 של הבנק, לשנת המענק, לא יפחתו מן היחסים המינימליים שנקבעו בהוראות בנק ישראל.

בנוסף, תנאי הזכאות לכתבי אופציה יקבעו על פי הקריטריונים הבאים, כמפורט במתאר:

- כתבי אופציה א' וכתבי אופציה ב' שהונפקו עבור ניצעים שהם נושאי משרה בבנק, כאמור לעיל, מהווים חלק מן התגמול המשנתה של נושאי המשרה. זכאותו של נושא משרה לכתבי אופציה א' או ב', תיקבע על פי ארבעה קריטריונים שהינם בגדר "עדים כלל חברתיים" הניתנים למדידה (להלן - "המדדים הכמותיים") וכן, על בסיס קריטריון איכותי המבוסס על הערכת הממונה ביחס להשגת היעדים האישיים של נושא המשרה, הכל כמפורט במתאר.

- זכאותם של ניצעים לכתבי אופציה ג' ו-ד', בגין שנת מענק כלשהי, תקבע על בסיס המדדים הכמותיים בלבד. זכאותם של ניצעים לכתבי אופציה ה', בגין שנת מענק כלשהי, תקבע על בסיס המדדים הכמותיים, וכן על פי דרגת האיכות שתיקבע לאותם ניצעים, כמפורט בסעיף 2.12.3 במתאר.

המדדים הכמותיים שהוגדרו במסגרת תוכנית האופציות הינם שיעור התשואה להון, תשואת מניית הבנק ביחס למדד הייחוס, יחס היעילות התפעולית, יחס פקדונות ליהב.

מחיר המימוש של כל אחד מכתבי האופציה שיונפקו על פי כל אחת מהתוכניות הינו 114.88 שקלים חדשים, בתוספת הפרשי הצמדה למדד המחירים לצרכן, החל מן המדד הידוע ביום אישור דירקטוריון הבנק את הנפקת כתבי האופציה לניצעים ועד למדד הידוע ביום המימוש של כתב האופציה על ידי הניצע. מחיר המימוש נקבע על פי הממוצע של שערי הנעילה של מניה רגילה של הבנק, בבורסה, במשך שלושים ימי המסחר שקדמו ליום אישור הדירקטוריון. בהתאם לאמור, יובהר כי ביום המימוש, ניצע לא יידרש לשלם את מחיר המימוש, ומחיר המימוש ישמש אך ורק לצורך קביעת סכום ההטבה הכספית וכמות מניות המימוש שתונפק בפועל לניצע.

לצורך חישוב השווי ההוגן, ליום אישור הדירקטוריון להנפקת כתבי האופציה, כאמור לעיל, נלקחו בחשבון התנאים של תוכניות האופציות וכן הנתונים וההנחות שפורטו במתאר.

על בסיס ההנחות, שפורטו במתאר, השווי ההוגן של כל כתב אופציה שיוענק על פי כל אחת מתוכניות האופציות, ליום אישור הדירקטוריון להנפקת כתבי האופציה, הינו כדלקמן:

-	כתבי אופציה 1	- כ-16.21 שקלים חדשים;
-	כתבי אופציה א'	- כ-16.01 שקלים חדשים;
-	כתבי אופציה ב'	- כ-16.01 שקלים חדשים;
-	כתבי אופציה ג'	- כ-16.00 שקלים חדשים;
-	כתבי אופציה ד' ו-ה'	- כ-16.97 שקלים חדשים.

ערך ההטבה התיאורטי של כתבי האופציה במנה שאושרה, כאמור, המחושב בהתאם לכללי הרישום החשבונאי בתקינה האמריקאית (ASC 718 בנושא "תשלום מבוסס מניות") מסתכם בכ-57 מיליוני שקלים חדשים.

ערך המנה התיאורטי ייפרס בספרי הבנק על פני תקופת ההבשלה, כלומר החל מהרבעון השני של שנת 2023 ועד לתום השנה.

האופציות הוקצו במסלול "רווח הון", בהתאם לסעיף 102 לפקודת מס הכנסה. לפיכך, ההטבה שתנבע לניצעים כתוצאה ממימוש כתבי אופציה אלה, תמוסה על פי שיעור מס רווח הון שיחול עליהם במועד מימוש כתבי האופציה. לפיכך, הבנק לא יהיה חייב לשלם מס שכר בגין ההטבה שתנבע לניצעים כתוצאה ממימוש כתבי האופציה על פי תוכנית האופציות. כמו כן, בעת תשלום המס על ידי הניצעים בגין ההטבה, הבנק לא יהיה זכאי לנכות הוצאה לצרכי מס בגין כתבי האופציה האמורים.

ביאורים לתמצית הדוחות הכספיים

ליום 30 בספטמבר 2023

ביאור 17 – אירועים לאחר תאריך המאזן

- ב-7 באוקטובר 2023, לאחר תאריך המאזן, הוכרזה מלחמה בעקבות מתקפת פתע רצחנית על ישובים סמוך לגבול עם רצועת עזה. במקביל, החלה הסלמה ביטחונית גם בגבול הצפון. במקביל, החל הבנק לבחון דרכים להקלה ולסיוע, הן ליישובים באזור עוטף עזה וגבול הצפון שנפגעו ממצב הלחימה, והן ללקוחות הבנק מכל רחבי הארץ שנפגעו במישרין או בעקיפין מפעולות הלחימה ומהשלכותיהן הכלכליות. במסגרת זו, ניתן סיוע לאוכלוסייה האזרחית באזורי העימות, וכן שורה של הקלות ללקוחות הבנק שנפגעו מהאירועים, לרבות מענקים, הקפאות תשלומים ללא ריבית בהלוואות, פטור מתשלומי משכנתא ומעמלות, הלוואות בתנאים מועדפים, ועוד.
בהתאם לחוזר המפקח על הבנקים מיום 9 בנובמבר 2023, נכללה בחישוב ההפרשה להפסדי האשראי בדוחות כספיים אלה ההשפעה הצפויה של המלחמה, בהתאם לידוע סמוך למועד פרסום הדוחות הכספיים.
- למועד פרסום הדוחות הכספיים, המלחמה עודנה נמשכת. לאור האמור, תוצאות הבנק עשויות להיות מושפעות מגורמים שונים שלא ניתן לדעת כיצד יתפתחו, לרבות משך הזמן בו תימשך המלחמה, מדדים מאקרו-כלכליים כולל שיעורי אבטלה וצמיחה, שינויים בשוקי ההון ובשערי חליפין, ושיעור הניצול של ההטבות המוצעות ללקוחות.
- ביום 27 בנובמבר 2023, לאחר תאריך המאזן, החליט דירקטוריון הבנק לחלק דיבידנד בסכום של 164.7 מיליוני שקלים חדשים, המהווים 15% מרווחי הרבעון השלישי של שנת 2023, זאת בשים לב למצב חוסר הוודאות השורר במשק, בין היתר בנוגע להתמשכות הלחימה ולמידת השפעותיה, ובמטרה לאפשר המשך סיוע ללקוחות הבנק, לרבות על ידי מתן אשראי ללקוחות בעלי יכולת החזר, ובהמשך למכתב המפקח על הבנקים בנידון מיום 12 בנובמבר 2023.
- סכום הדיבידנד מהווה שיעור של 638.68% מההון המונפק, דהיינו 63.87 אגורות לכל מניה בת 0.1 ש"ח ערך נקוב. היום הקובע לעניין תשלום הדיבידנד הינו 5 בדצמבר 2023 ויום התשלום הינו 12 בדצמבר 2023. סכום הדיבידנד הסופי למניה כפוף לשינויים עקב מימוש ניירות ערך המירים של הבנק. בהתאם לכללים החשבונאיים, יגרע סכום זה מיתרת העודפים ברבעון הרביעי של שנת 2023.

בנק מזרחי טפחות

ממשל תאגידי, ביקורת, פרטים נוספים על הבנק ואופן ניהולו

ממשל תאגידי, ביקורת, פרטים נוספים על הבנק ואופן ניהולו

ליום 30 בספטמבר 2023

תוכן עניינים

194	ממשל תאגידי
194	הדירקטוריון וההנהלה
194	המבקרת הפנימית
194	עסקאות עם בעלי שליטה וצדדים קשורים
194	חקיקה והוראות פיקוח על פעילות קבוצת הבנק
198	דירוג האשראי של הבנק
198	מגזרי פעילות
206	מילון ואינדקס מונחים שנכללו בדוחות הכספיים

ממשל תאגידי, ביקורת, פרטים נוספים על הבנק ואופן ניהולו

ליום 30 בספטמבר 2023

ממשל תאגידי

הדירקטוריון והנהלה

הדירקטוריון

במהלך תשעת החודשים הראשונים של שנת 2023 קיים דירקטוריון הבנק 12 ישיבות של מליאת הדירקטוריון. כמו כן, בתקופה זו התקיימו 41 ישיבות של ועדות הדירקטוריון ו-6 השתלמויות של דירקטורים.

במהלך תשעת החודשים הראשונים של שנת 2023 ועד למועד פרסום הדוחות הכספיים לא חלו שינויים בהרכב הדירקטוריון.

להלן השינויים שאירעו במהלך תשעת החודשים הראשונים לשנת 2023 ועד למועד פרסום הדוחות הכספיים:

- ביום 1 בינואר 2023 החל לכהן מר אלי אלרואי כחבר בוועדת אשראי.

חברי הנהלת הבנק ונושאי משרה בכירה

גברת מיטל הרוש, אשר כיהנה כמנהלת מרחב LIVE וסקטור בנקאות ישירה בבנק ב-7 השנים האחרונות, מונתה כסמנכ"לית ומנהלת חטיבת הון אנושי ומשאבים, החל מיום 1 באפריל 2023, במקומו של מר ניסן לוי, שסיים את תפקידו.

מר עופר הורביץ, אשר כיהן כמזכיר הבנק ומנהל מטה הבנק ב-3 השנים האחרונות, מונה כסמנכ"ל ומנהל החטיבה לבקרת סיכונים, החל מיום 1 באפריל 2023, במקומו של מר דורון קלאוזנר, שסיים את תפקידו.

מר מיכה ארגמן, אשר כיהן כסגן מנהל חטיבת הון אנושי, משאבים ותפעול בבנק ב-3 השנים האחרונות, מונה כחבר הנהלה ומנהל מערך תפעול בנקאי, החל מיום 1 באפריל 2023.

מר טל בן-ארי, אשר כיהן כסמנכ"ל ומנהל האגף הפיננסי בבנק אגוד ב-6 השנים האחרונות, מונה כחבר הנהלה ומנהל מערך פרויקטים חוצי ארגון, החל מיום 1 באפריל 2023.

מר חנן קיקוזשילי, אשר כיהן כסגן מזכיר הבנק ב-3 השנים האחרונות, מונה כמזכיר הבנק ומנהל מטה הבנק, החל מיום 1 באפריל 2023, במקומו של מר עופר הורביץ, שמונה לתפקיד מנהל החטיבה לבקרת סיכונים.

המבקרת הפנימית

פרטים בדבר הביקורת הפנימית בקבוצה, ובכלל זה הסטנדרטים המקצועיים לפיהם פועלת הביקורת הפנימית, תכנית העבודה השנתית והרב שנתית והשיקולים בקביעתה, היקף העסקת המבקרת הפנימית וצוות העובדים הכפופים לה ואופן ניהולו בדוח לשנת 2022.

תאגידי, ביקורת, פרטים נוספים על הבנק ואופן ניהולו בדוח לשנת 2022.

בתקופת הדוח לא חלו שינויים מהותיים בפרטים אלה.

יצוין כי בעקבות אירועי המלחמה, בוצעו לאחר תאריך הדוח, התאמות בפעילות הביקורת, וועדת הביקורת עודכנה.

עסקאות עם בעלי שליטה וצדדים קשורים

עסקאות עם אנשים קשורים נעשו במהלך העסקים הרגיל, בתנאי שוק ובתנאים דומים לתנאי עסקאות עם גורמים שאינם קשורים בבנק.

חקיקה והוראות פיקוח על פעילות קבוצת הבנק

חוקים ותקנות

תקנות הבנקאות (רישוי)(בנק בעל היקף פעילות רחב), התשפ"ג-2023

ביום 30 בינואר 2023, אישרה ועדת הכספים את תקנות הבנקאות (רישוי) (בנק בעל היקף פעילות רחב), התשפ"ג-2023, שעדכנו בין היתר את הגדרת בנק בעל היקף פעילות רחב, באופן שתחול על הבנק.

בהתאם לתקנות, הבנק יידרש לצמצם את היקף המסגרות בכרטיסי אשראי בכ-25% החל מיום 31 בינואר 2027 ועד ליום 31 בינואר 2030, וזאת בהשוואה להיקף המסגרות הרלוונטיות (מסגרות מעל 10,000 שקלים חדשים) בכרטיסי אשראי כפי שהיו ב-2015. שר האוצר הודיע, כי בכוונתו לבטל את המגבלה האמורה, במסגרת חוק ההסדרים הקרוב.

בנוסף, החל מיום 31 בינואר 2026, נתח ההנפקה של חברת כרטיסי אשראי עם בנק בודד בכרטיסים חדשים לא יעלה על 52%. זאת למשך 3 שנים.

חוק הסדרת העיסוק בשירותי תשלום וייזום תשלום, התשפ"ג-2023

ביום 22 במאי 2023, אישרה הכנסת במסגרת חוק התכנית הכלכלית (תיקוני חקיקה ליישום המדיניות הכלכלית לשנות התקציב 2023 ו-2024), התשפ"ג-2023, את חוק הסדרת העיסוק בשירותי תשלום וייזום תשלום, התשפ"ג-2023.

בהתאם לחוק, הבנק יידרש לתמוך בייזום תשלום בסיסי ומתקדם, וייזום הרשאה לחיוב באופן מקוון, באמצעות צד ג' ("נותני שירותי ייזום"), מחשבון התשלום של לקוחותיו. הבנק נדרש לתת לנותני שירותי הייזום השונים גישה לחשבונות התשלום של לקוחותיהם, ללא תמורה, כמו כן הבנק אינו רשאי להתנות מתן גישה זו בהתקשרות בהסכם בינו לבין נותני שירותי הייזום.

ממשל תאגידי, ביקורת, פרטים נוספים על הבנק ואופן ניהולו

ליום 30 בספטמבר 2023

בנוסף, בהתאם לחוק, הבנק יידרש לתמוך בחובת קישוריות בין אפליקציות תשלומים, שהן בעלי היקף פעילות רחב, המעניקות שירותי העברת כספים בין אנשים, לבין חשבונות תשלום אחרים (כגון חשבונות העו"ש המנוהלים על-ידי הבנקים), והכל באופן פשוט ונוח ועל בסיס פרט מזהה כגון מספר טלפון נייד.

תחילתו של חוק זה ביום 6 ביוני 2024 (שנה מיום פרסומו). הבנק נערך ליישום החוק. ליישום החוק לא צפיה להיות השפעה מהותית על הדוחות הכספיים של הבנק.

חוק דחיית מועדים (הוראת שעה - חרבות ברזל) (חזרה, פסק דין או תשלום לרשות), תשפ"ד-2023

ביום 18 באוקטובר 2023 פרסם החוק לפיו רשאי לדחות ב-30 ימים ("תקופת הדחייה") חיוב על פי חזרה או פסק דין מי ששירת כחייל, שוטר, סוחר (בתנאים מסוימים) או ככבאי בין התאריכים 7 באוקטובר 2023 לבין 7 בנובמבר 2023 ("התקופה הקובעת"), או שבתקופה הנ"ל (או חלק ממנה) היה נעדר, חטוף או שבי, או שהתגורר ביישובי עוטף, או שאושפז לפחות שבוע כתוצאה מפגיעת איבה, או עבד/התנדב בגוף הצלה. ניתן סמכות בחוק להאריך את התקופה הקובעת (עד לא יאוחר מיום 31 בדצמבר 2023) ואת תקופת הדחייה.

בתחילת חודש נובמבר 2023 אושר צו, לפיו מוארכות התקופה הקובעת (עד ליום 7 בדצמבר 2023 7.12.2023), ותקופת הדחייה (60 ימים).

הפיקוח על הבנקים

חוזרים והוראות דיווח לציבור

יישום תקן של בנקאות פתוחה בישראל

ביום 24 בפברואר 2020 פרסם בנק ישראל חוזר הקובע הוראת ניהול בנקאי תקין מספר 368 (יישום תקן בנקאות פתוחה). החוזר מתאר את התפתחות הבנקאות הפתוחה בעולם והסטנדרטים שגובשו ומפרט את גיבוש החקיקה בישראל שהוביל את הפיקוח על הבנקים לקדם פריקט בנקאות פתוחה ולקבוע הוראה בנושא. ההוראה כוללת הנחיות לגבי יישום התקן של בנקאות פתוחה, כללים לרמת שירות והסכמת לקוח והנחיות לגבי ארכיטקטורה ואבטחת מידע. ההוראה חלה על הבנקים וחברות כרטיסי האשראי בפעילותם בישראל ביחס לחשבונות של יחידים. ההוראה קובעת גם הנחיות לגבי ממשל תאגידי ובכלל זה מפרטת את תחומי האחריות של הדירקטוריון והנהלה הבכירה בגיבוש מדיניות, הקצאת משאבים נאותים ופיקוח על יישום המסגרת לניהול הבנקאות הפתוחה. תחילתה של ההוראה ביום 31 בדצמבר 2020, למעט מידע אודות כרטיסי חיוב שמועד תחילתו ביום 1 ביולי 2021 ומידע אודות אשראי, פיקדונות וניירות ערך שיכנס לתוקף ביום 31 בדצמבר 2021.

ביום 7 באפריל 2020 פרסם בנק ישראל חוזר על רקע התפתחות אירוע נגיף הקורונה עם מועדי תחילה מעודכנים להוראה מספר 368. מועד התחולה של ההוראה עודכן ליום 31 במרץ 2021, תחילתו של מידע אודות כרטיסי חיוב עודכן ליום 10 באוקטובר 2021 ותחילתו של מידע אודות אשראי, פיקדונות וניירות ערך עודכן ליום 31 במרץ 2022.

ביום 5 באפריל 2021 פרסם בנק ישראל חוזר אשר דוחה במספר חודשים את היישום המתוכנן כדי לאפשר התייחסות נאותה לסוגיות שונות שעלו במהלך ההערכות ליישום ומתוך רצון לבסס את המערכת של הבנקאות הפתוחה. שלב 2 נדחה ליום 31 בינואר 2022 (לעומת 10 באוקטובר 2021) ושלב 3 נדחה ליום 31 במאי 2022 (לעומת 31 במרץ 2022). הדחייה תאפשר למערכת הבנקאית לייצב את השירותים במערכת על מנת שזמינות המערכת תהיה איתנה והשירותים בה יענו על דרישות השוק.

ביום 17 בינואר 2022 פרסם בנק ישראל חוזר בנושא יישום תקן של בנקאות פתוחה בישראל המעדכן את מועדי התחילה של החובה ליתן גישה למידע אודות פעילות של לקוח בכרטיסי חיוב, ושל החובה ליתן גישה לחשבון העובר ושב של לקוח לצורך ייזום תשלומים כפי שנקבע בהוראה. לוחות הזמנים למתן גישה למידע אודות אשראי ופיקדונות הותאמו לאלו הקבועים בחוק. תחילתו של מידע אודות כרטיסי חיוב ויזום תשלומים עודכן ליום 31 במרץ 2022 ותחילתו של מידע אודות אשראי, חסכונות ופיקדונות עודכן ליום 31 באוקטובר 2022.

ביום 23 בפברואר 2022 פרסם בנק ישראל חוזר בנושא יישום תקן של בנקאות פתוחה בישראל המתקן את ההוראה כך שתתאים להוראות שנקבעו בחוק שירות מידע פיננסי. תחילתה של ההוראה ביום כניסת החוק לתוקף ובהתאם למועדים הקבועים בו. החל מיום 30 ביוני 2023 לא יחול פרק ח' בהוראה 367 ביחס לחשבונות יחידים וימשיך להתקיים לשירותי ריכוז מידע ללקוחות שהם תאגידיים עד ליום 31 בדצמבר 2024.

ביום 15 במאי 2022 פרסם בנק ישראל חוזר בנושא יישום תקן של בנקאות פתוחה בישראל המתקן את ההוראה 368 וקובע הוראות בנושא איסור קבלת טובות הנאה ומוסיף סעיף 57 ב בהוראה, בהתאם לסמכות המפקח לפי חוק שירות מידע פיננסי, כמו גם תיקונים בגוף הסטנדרט עצמו. מועד תחילתו של סעיף 57 להוראה ביום תחילת חוק שירות מידע פיננסי (נכון למועד פרסום זה - 14 ביוני 2022).

ביום 24 ביולי 2022 פרסם בנק ישראל מכתב בנושא יישום חוק שירות מידע פיננסי והתקן לבנקאות פתוחה. החוזר מדגיש כי התאגידיים הבנקאיים מחויבים לפעול כמקורות מידע ובעתיד כנותני שירות מידע פיננסי ולוודא כי תהליכי העבודה כוללים לכל הפחות מדיניות לרמת שירות, יישום בקורות לרמת זמינות וזמני תגובה, שלמות ואיכות המידע, יישום הוראות רגולציה במסגרת ועדה פנימית ייעודית לנושא וקיום תהליכי ביקורת פנימית. המכתב מבקש לבחון את תהליכי ההסמכה ולוודא שתקלות המתקבלות ביחס לשירות או זמינות מטופלות בזמן סביר. הבנק נערך למענה ויישום ההנחיות במכתב זה.

ביום 22 בינואר 2023 פרסם בנק ישראל חוזר בנושא יישום תקן של בנקאות פתוחה בישראל המתקן את ההוראה 368 וקובע הוראות בין היתר, בנוגע למתן גישה למידע אודות ניירות ערך, רמת שירות, אופן השימוש בסרטיפיקט ומתן אישור לפעול כיוזם תשלומים. תחילת התיקונים בחוזר הינו יום פרסום החוזר למעט, מועד הצגת המידע אודות ניירות ערך שנקבע ליום 14 ביוני 2023, ולמעט התיקונים לאופן טיפול בתקלות, זמני תגובה ורמת שירות שנקבע ליום 30 ביוני 2023.

ביום 9 בפברואר 2023 פרסם בנק ישראל חוזר בנושא דיווח על פעילות בבנקאות פתוחה אשר מתקנת את הוראת דיווח 868 "דיווח על פעילות בבנקאות פתוחה", כך שתאפשר לפיקוח על הבנקים לעקוב אחר אופי והיקף הפעילות בבנקאות הפתוחה בישראל. תחילת התיקונים להוראת דיווח זו הינה החל מיום 1 בינואר 2023, בהקלות המפורטות בחוזר.

הבנק מיישום את ההוראות. ליישום ההוראות אין השפעה מהותית על הדוחות הכספיים של הבנק.

ממשל תאגידי, ביקורת, פרטים נוספים על הבנק ואופן ניהול

ליום 30 בספטמבר 2023

ניהול סיכונים

ביום 26 בפברואר 2023 פרסם בנק ישראל חוזר בנושא ניהול סיכונים (תיקון הוראת ניהול בנקאי תקין 310). התיקון עוסק במעורבותם של תאגידי בנקאיים וסולקים בפעילויות הקשורות לנכסים קריפטוגרפיים, נוספה חובה בתהליך אישור מוצר חדש לבחון את עמידת המוצר החדש בדרישות החוקים והתקנות הרלוונטיים. נוספה הגדרת המונח "נכס קריפטוגרפי" והחובה לדווח בכתב למפקח על הבנקים לפני תחילת פעילות הקשורה לנכסים מסוג זה. מועד תחילת התיקון ממועד פרסומו.

הבנק מיישם את ההוראה. ליישום ההוראה אין השפעה מהותית על הדוחות הכספיים של הבנק.

ביום 26 בפברואר 2023 פרסם המפקח על הבנקים מכתב בנושא "עיסוק בנכסים קריפטוגרפיים פיננסיים" המפרט את הסיכונים המרכזיים העולים מפעילות בתחום הקריפטו ודרישה להחיל את התיקון להוראה 310 לגבי פעילות בתחום זה.

פתיחת חשבון עובר ושב ביתרת זכות וניהול חשבון

ביום 26 במרץ 2023 פרסם בנק ישראל חוזר בנושא פתיחת חשבון עובר ושב ביתרת זכות (תיקון הוראת ניהול בנקאי תקין 422). התיקון בא להבהיר מהם המקרים בהם לא תתקבל טענת "סירוב סביר" לפתיחת חשבון עובר ושב ביתרת זכות ולניהול חשבון באמצעות שירותי תשלום בסיסיים. תחולת ההוראה הרחבה כך שתחול גם על ניהול חשבון עובר ושב ביתרת חובה שאינה חוגגת ממסגרת האשראי המאושרת, והורחבו שירותי התשלום הבסיסיים שנבקעו בהוראה. תחילת העדכון לפי חוזר זה שנה מיום פרסומו.

הבנק נערך ליישום ההוראה. ליישום ההוראה אין השפעה מהותית על הדוחות הכספיים של הבנק.

ניהול מערך שירות ותמיכה ללקוחות

ביום 26 במרץ 2023 פרסם בנק ישראל חוזר בנושא ניהול מערך שירות ותמיכה ללקוחות (הוראת ניהול בנקאי תקין 501). הוראה זו הינה חלק ממהלך רוחבי מתוכנן של הפיקוח על הבנקים, לקבוע עקרונות וסטנדרטים בתחומי הצרכנות הבנקאית להתנהלות הוגנת של התאגידי הבנקאיים עם לקוחותיהם. ההוראה מעגנת עקרונות למתן שירות ותמיכה ללקוחות המערכת הבנקאית בערוצי השירות השונים וקובעת חובות בתחום הממשל התאגידי ותהליכי העבודה של התאגידי הבנקאיים, על מנת לקדם תרבות ארגונית ששמה דגש על איכות וזמינות השירות והתמיכה הניתנים ללקוחות במסגרת זו, נדרשים דירקטוריון והנהלת התאגידי הבנקאי לקבוע אסטרטגיה, מדיניות, תכניות ותהליכי עבודה אשר יבטיחו קידום של עמידת התאגידי הבנקאי בעקרונות שהוגדרו.

תחילת ההוראה לפי חוזר זה שנה מיום פרסומו, למעט סעיפים מסוימים שיכנסו לתוקף במועדים המצוינים בחוזר.

הבנק נערך ליישום ההוראה. ליישום ההוראה אין השפעה מהותית על הדוחות הכספיים של הבנק.

סיכון ריבית בתיק הבנקאי

ביום 24 במאי 2023 פרסם הפיקוח על הבנקים חוזר לעדכון הוראת ניהול בנקאי תקין במספר 333 בנושא סיכון ריבית בתיק הבנקאי. עדכון ההוראה מאמץ את הסמך המעודכן של ועדת באזל לפיקוח על הבנקים בנושא סיכון ריבית בתיק הבנקאי. במסגרת החוזר נכללו מספר עדכונים, וביניהם:

- עקרונות לניהול סיכון ריבית – העקרונות המפורטים בהוראה כוללים, בין היתר, את הסדרי הממשל התאגידי בניהול הסיכון וניטור הסיכון, תיחום הסיכון, מדידת הסיכון הן במונחי שווי כלכלי והן במונחי רווחים, שימוש בתרחישים שונים, לרבות מבחיני קיצון, טיפול בקפידה במכשירים עם אופציות התנהגותיות והנחות ששימשו למידול שלהם לצורך אמידת הסיכון, ניהול סיכונים המודלים לניהול סיכון הריבית בתיק הבנקאי, דיווח לדירקטוריון ולהנהלה הבכירה וכן וטיפול נאות בסיכון במסגרת הנדבך השני.

- המסגרת הסטנדרטית – במסגרת ההוראה נכללו הנחיות מסוימות לגבי מדידת סיכון הריבית בתיק הבנקאי על בסיס שווי כלכלי של ההון, ובפרט לגבי מדידת תזרימי המזומנים.

- חישוב זעזועי ריבית – ההוראה כוללת הנחיות לחישוב זעזועי ריבית סטנדרטיים לבנקים וסולקים, אשר יותאמו לזעזועי הריבית הסטנדרטיים בדרישות הגילוי לציבור.

תחילת העדכונים להוראה הינה מיום 31 בדצמבר 2024. הבנק נערך ליישום ההוראה. ליישום ההוראה לא צפויה השפעה מהותית על הדוחות הכספיים של הבנק.

ניהול אפקטיבי של סיכונים פיננסיים שקשורים לאקלים

ביום 12 ביוני 2023 פרסם בנק ישראל חוזר בנושא עקרונות לניהול אפקטיבי של סיכונים פיננסיים שקשורים לאקלים (הוראת ניהול בנקאי תקין 345). ההוראה קובעת עקרונות על פיהם נדרשים התאגידי הבנקאיים לפעול כדי לנהל בצורה מיטבית את חשיפתם לסיכונים פיננסיים שקשורים לאקלים. ההוראה דורשת לתת גילוי לסיכונים הסביבתיים אליהם הבנק חשוף, לרבות סיכונים אקלים, ולתאר את אופן ניהולם, בהתאם להוראות הדיווח לציבור. תחילת ההוראה לפי חוזר זה שנתיים מיום פרסומו. הבנק נערך ליישום ההוראה. ליישום ההוראה אין השפעה מהותית על הדוחות הכספיים של הבנק.

הפצת כרטיסי אשראי של מנפיקים הקשורים עם תאגידי בנקאי בהסכם הפצה

ביום 29 ביוני 2023 פרסם בנק ישראל חוזר בנושא הפצת כרטיסי אשראי של מנפיקים הקשורים עם תאגידי בנקאי בהסכם הפצה (הוראת ניהול בנקאי תקין מספר 473). בהתאם להוראות סעיף 17' לחוק הבנקאות (שירות ללקוח), 1981, קובעת ההוראה כי בעת פניית לקוח לתאגידי בנקאי בבקשה להתקשר עימו בחוזה כרטיסי אשראי, או בעת פנייה של תאגידי בנקאי ללקוח בהצעה להתקשרות כזו, על התאגידי הבנקאי להפיץ את כרטיסי האשראי של המנפיקים הקשורים עמו בהסכם הפצה. במסגרת ההוראה נקבעו הוראות לעניין תהליכי הפצת כרטיסי אשראי לפי סעיף 17' לחוק.

תחילת ההוראה לפי חוזר זה מיום פרסומו. הסכמי הפצה שנחתמו טרם כניסת ההוראה לתוקף יותאמו בין הצדדים בתקופה שלא תעלה על חצי שנה. הבנק מיישם את ההוראה. ליישום ההוראה אין השפעה מהותית על הדוחות הכספיים של הבנק.

עסקי תאגידי בנקאי עם אנשים קשורים

ביום 29 ביוני 2023 פרסם הפיקוח על הבנקים חוזר לעדכון הוראת ניהול בנקאי תקין מספר 312 בדבר עסקי תאגידי בנקאי עם אנשים קשורים. העדכון להוראה כולל, בין היתר, את השינויים הבאים:

- הקלה לעניין הגדרת איש קשור עבור תאגידי בנקאי שנשלט על ידי תאגידי בנקאי – בהתאם לסעיף 3(ו) להוראה, תאגידיים שהשקעה בהם אינה מהותית ואשר התאגידי הבנקאי אינו שולט בהם, יוחרגו מהגדרת "איש קשור".

ממשל תאגידי, ביקורת, פרטים נוספים על הבנק ואופן ניהולו

ליום 30 בספטמבר 2023

- מנהל כללי ויושב ראש הדירקטוריון בחברות מוחזקות עיקריות – נקבע כי לעניין איש קשור בסעיף 3(ד1) בדבר מנהל כללי ויושב ראש דירקטוריון בחברות מוחזקות עיקריות, תכלולנה מתוך כלל החברות העונות על ההגדרה, רק חברות העונות להגדרת "חברת בת".
 - וועדה לעסקאות עם אנשים קשורים – במסגרת העדכון ההוראה הורחב הפטור לוועדה לעסקאות עם אנשים קשורים או ועדת הביקורת מחובת הדיון בכל סוגי העסקאות שביצע התאגיד הבנקאי עם חברות בקבוצה הבנקאית שנותנות שירותים אך ורק לו.
 - דיווח לפיקוח – הוסרה הדרישה להגשה לפיקוח רשימה של כל האנשים הקשורים לתאגיד הבנקאי וציון חבות של כל איש קשור בהתאם למתכונת הדיווח לפיקוח.
- תחילת חוזר זה מיום פרסומו.
הבנק מיישם את החוזר. ליישום החוזר אין השפעה מהותית על הדוחות הכספיים של הבנק.

פעילות תאגיד בנקאי כברוקר דילר

ביום 19 ביולי 2023 פרסם בנק ישראל חוזר בנושא פעילות תאגיד בנקאי כברוקר דילר (הוראת ניהול בנקאי תקין מספר 461). הוראה זו מהווה מסגרת הסדרה מקיפה לפעילות התאגידיים הבנקאיים בתחום התיווך הפיננסי בנושא של קבלה והעברה של הוראת לשם ביצוע פעולות בניירות ערך עבור לקוחות, הן בפעילותם כמתווכים והן בדרך של מסחר לחשבונם העצמי. ההוראה מטילה חובות שונות על התאגידיים הבנקאיים, הכוללות: קביעת מדיניות ביצוע הוראות, התאמת הפעילות עבור הלקוח, כשירות והתאמה של עובדים העוסקים בפעילות, קוד התנהגות, דרישות תיעוד, מתן מידע ללקוח וקבלת מידע מהלקוח וגילוי נאות בדבר ניגודי עניינים במקרים שבהם נשארה חשיפה לאחר שישומו צעדים למזעורה ובקורות על הפעילות.

ההוראה מנחה את התאגידיים הבנקאיים לסווג הלקוחות והתאמת ניירות הערך לפעילותם לרבות יידוע לקוחות כשירים קיימים, שאינם גופים פיננסיים, שעומדת בפניהם האפשרות לקבל את אחת או יותר מההגנות שמקנה הוראה זו וזאת עד למועד תחילתה של ההוראה שנקבע ל-18 חודשים ממועד פרסומה. הבנק נערך ליישום ההוראה. ליישום ההוראה אין השפעה מהותית על הדוחות הכספיים של הבנק.

נהלים למתן הלוואות לדירור

ביום 19 ביולי 2023 פרסם בנק ישראל חוזר בנושא נהלים למתן הלוואות לדירור (תיקון הוראת ניהול בנקאי תקין מספר 451). עדכון זה נועד לשפר את תהליך ביצוע פירעון מוקדם של הלוואה לדירור, לרבות באמצעות מחזור הלוואה מתאגיד אחר.

תחילת העדכון להוראה לפי חוזר זה הינו שנה מיום פרסומה.
הבנק נערך ליישום ההוראה. ליישום ההוראה לא צפויה להיות השפעה מהותית על הדוחות הכספיים של הבנק.

דגשים למערכת הבנקאית בעקבות המלחמה

ביום 12 באוקטובר 2023 פרסם הפיקוח על הבנקים חוזר דגשים למערכת הבנקאית בעקבות המלחמה. בפרסום ציין הפיקוח כי על המערכת להציב לה ליעד להמשיך לתת שירותים מקצועיים באופן הולם ורציף ללקוחותיה, ולנהל את מכלול הסיכונים התפעוליים והפיננסיים אשר ייחודיים לתקופה זו. בהתאם ליעדים אלו על המערכת הבנקאית לעמוד בדגשים הבאים: דיוני דירקטוריון, הקלה בנטל וסיוע ללקוחות בעמידה בהתחייבויות בדגש על תושבי האזורים המצויים במצב חירום, חיילי צה"ל המגויסים בעת הזו ומשפחותיהם ועסקים קטנים אשר נסגרו או פועלים במתכונת מצומצמת עקב המצב. כמו כן, המערכת הבנקאית נדרשת לבחון בניטור גובר את כלל הסיכונים בהתייחס להיבטים השונים ובכללם היבטי הון, נזילות ואשראי, לרבות התאמת המדיניות והמודלים לתרחישי קיצון מחמירים יותר ובחינת רמת הנזילות הנדרשת. בנוסף, יש לבחון מחדש את נאותות האמצעים והכלים לניהול הסיכונים, תוך חיזוק מנגנוני השליטה, הניהול, הביקורת והבקרה בכל נתיבי הפעילות העיקריים בבנק ובחברת כרטיסי האשראי. מעבר לכך, הפיקוח על הבנקים הפעיל חלקית את דרישות הדיווח במצב מיוחד המסייע לפיקוח לנתח את המצב, לקבל החלטות בהתאם ובמתן מענה לפניות הציבור. בנוסף, ציין הבנקים כי על המערכת הבנקאית להיערך להתגברות ניסיונות ותקיפות סייבר המכוונות כלפי המערכת.

ביום 15 באוקטובר 2023 התקיים דיון בראשות נגיד בנק ישראל והמפקח על הבנקים, בהשתתפות מנכ"ל הבנקים וחברות כרטיסי האשראי. בעקבות הדיון, פרסם בנק ישראל מתווה לסייע ללקוחות הבנקים בהתמודדות עם השלכות המלחמה. כחלק מהמתווה ישנה חלוקה לשני מעגלים. מעגל ראשון כולל את קבוצת הלקוחות הבאה: אוכלוסייה המתגוררת במרחק של עד 30 ק"מ מרצועת עזה, אוכלוסייה שפונתה על ידי גורם רשמי מביתה, נכון למועד פרסום המתווה, אוכלוסייה שהיא בעלת קרבה ראשונה להרוגי המלחמה או לחטופים או לנעדרים, אוכלוסיית משרתי המילואים ומגויסי צו 8. במעגל השני נמנים כל יתר הלקוחות הבנקים.

ביום 18 באוקטובר 2023 פרסם בנק ישראל דגשים פיקוחיים לגבי טיפול החובות ודיווח לציבור. להלן עיקרי הדגשים:

- עבור לווים אשר הושפעו מהמלחמה, הפיקוח על הבנקים מעודד תאגידיים בנקאיים לפעול על מנת לאפשר ללויים גמישות בפירעון ההלוואות.
- מצב פיגור- חוב אשר לא היה בינו תשלומים בפיגור במועד תחילת המלחמה, לא ידווח כחוב בפיגור אם לא קיים פיגור בתשלומים בהתאם לתנאים המעודכנים של החוב. אחרת, יש להתאים את מצב הפיגור בחזרה למצב כפי שהיה בתחילת הלחימה והקפיא אותו במשך תקופת דחיית התשלום.
- חובות בעייתיים ומחיקות חשבונאיות - על התאגיד להפעיל שיקול דעת כדי לקבוע האם לסווג כחוב בעייתי.
- גילוי לציבור- על התאגיד לתת גילוי עבור חובות לווים שהושפעו מהמלחמה ונעשו להם הסדרי פירעון חדשים, כאמור לעיל.

התאמות הוראות ניהול בנקאי תקין לצורך התמודדות עם המלחמה (הוראת שעה)

לאור המלחמה שהחלה ביום 7 באוקטובר 2023, והשלכותיה על הכלכלה בישראל, ועל מנת לסייע למערכת הבנקאית וללקוחותיה להתמודד עם אתגרי המצב, גיבש הפיקוח על הבנקים שורה של צעדים מקלים, במסגרת הוראת שעה.

הוראת ניהול בנקאי תקין מספר 251 - ההתאמות בהוראה זו נועדו לאפשר לבנקים ולחברות כרטיסי אשראי את הגמישות העסקית הנדרשת בעת הזו, במטרה להקל על הלקוחות אשר נפגעו ממצב המלחמה. הוראת שעה זו תעודכן מעת לעת בהתאם לצורך. במסגרת הצעדים שנקטו נעשו התאמות לצורך טיפול בתלונות הציבור, ניהול מסגרות אשראי בחשבונות עובר ושב, התאמות בנושא בנקאות בתקשורת לנוכח לקוחות רבים שגויסו למילואים או שנאלצו לעזוב את בתיהם וניהול סיכונים איסור הלבנת הון ומימון טרור.

הוראת ניהול בנקאי תקין מספר 203 בנושא "מדידה והלימות הון - הגישה הסטנדרטית - סיכן אשראי" - הובהר כי עלייה בשיעור המימון בהלוואות המיועדות לרכישת קרקע למטרות פיתוח או בנייה מעל רף של 80% הנובעת מריבית שתיצבר עד ליום 31 בדצמבר 2023 כתוצאה מ"תקופת גרייס" שניתנה לאחר ה-7 באוקטובר 2023, לא תובא בחישוב שיעור המימון.

ממשל תאגידי, ביקורת, פרטים נוספים על הבנק ואופן ניהולו

ליום 30 בספטמבר 2023

דירוג האשראי של הבנק

ביום 1 באוגוסט 2023 הותירה חברת מדרוג בע"מ (אשר הוקמה בשיתוף עם חברת מודיס העולמית המחזיקה ב-51% מהבעלות) (להלן: "מדרוג") את דירוגי הבנק ללא שינוי. דירוג פיקדונות לזמן ארוך והחוב הבכיר של הבנק הינו Aaa.il באופק יציב.

כתבי התחייבות נדחים עם מנגנון חוזי לספיגת הפסדים (CoCo) אשר כשירים להכרה כהון רובד 2 בהתאם להוראות באזל III מדרוגים על ידי מדרוג Aa3.il באופק יציב.

ביום 19 באוקטובר 2023 הכניסה חברת הדירוג Fitch Ratings (להלן: "Fitch") את דירוג הבנק ל"מעקב שלילי", בהמשך לפעולה דומה לגבי דירוג החוב של ישראל. דירוג הבנק לטווח ארוך (Long term IDR) הינו A, ודירוג הבנק לטווח הקצר הינו F1+, דירוג כתבי התחייבות הנדחים הכוללים מנגנון לספיגת הפסדים הינו BBB.

ביום 24 באוקטובר 2023 הכניסה חברת הדירוג Moody's Investors Services את דירוג פיקדונות הבנק לטווח ארוך לבחינה להורדת דירוג, בהמשך לבחינה לגבי דירוג החוב של מדינת ישראל. דירוג הפיקדונות כיום הוא ברמת A2.

ביום 31 באוקטובר 2023 עדכנה S&P GLOBAL RATINGS MAALOT LTD (להלן: "מעלות") את תחזית הדירוג של הבנק מ"יציבה" ל"שלילית". בה בעת אישררה הסוכנות את דירוג המנפיק של הבנק העומד על iAAA. שינוי תחזית הדירוג של הבנק הינו בהמשך לשינוי תחזית הדירוג של מדינת ישראל על רקע המלחמה, המשקף את הסיכון שלמלחמה תהיה השפעה שלילית מהותית על הכלכלה בישראל.

כתבי התחייבות הנדחים עם מנגנון חוזי לספיגת הפסדים (CoCo) אשר כשירים להכרה כהון רובד 2 בהתאם להוראות באזל III, מדרוגים על ידי מעלות -iAAA.

ביום 31 באוקטובר 2023 הורידה חברת הדירוג S&P Global Ratings (להלן: "S&P") את תחזית הדירוג של הבנק מ"יציבה" ל"שלילית". בה בעת אישררה הסוכנות את דירוג לטווח ארוך (Long term Issuer Credit Rating) העומד על A-, ואת דירוג הבנק לטווח קצר (Short term Issuer Credit Rating) העומד על A-2. בנוסף, הסוכנות אישררה את הדירוג BBB- של סדרת כתבי התחייבות נדחים הכוללים מנגנון לספיגת הפסדים, הכשירים להכרה כהון רובד 2, אשר הונפקו על ידי הבנק ביום 7 באפריל 2021 בהנפקה פרטית בינלאומית למשקיעים מוסדיים.

מגזרי פעילות

למידע נרחב על מגזרי הפעילות הפיקוחיים, ראה פרק ממשל תאגידי, ביקורת, פרטים נוספים על הבנק ואופן ניהולו בדוחות הכספיים לשנת 2022.

נספחים לתמצית הדוחות הכספיים

ליום 30 בספטמבר 2023

נספח 1 - שיעורי הכנסות והוצאות ריבית - של הבנק ושל חברות מאוחדות שלו⁽¹⁾

סכומים מדווחים (במיליוני שקלים חדשים)

א. יתרות ממוצעות ושיעורי ריבית - נכסים

לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר 2022			לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר 2023			
שיעור הכנסה	הכנסות ריבית	יתרה ממוצעת ⁽²⁾	שיעור הכנסה	הכנסות ריבית	יתרה ממוצעת ⁽²⁾	
% -ב			% -ב			
נכסים נושאי ריבית						
אשראי לציבור⁽³⁾						
5.14	⁽⁷⁾ 3,722	289,917	6.47	⁽⁷⁾ 4,995	308,702	בישראל
6.29	88	5,593	9.42	186	7,896	מחוץ לישראל
5.16	3,810	295,510	6.55	5,181	316,598	סך הכל
אשראי לממשלה						
1.23	1	324	3.75	5	534	בישראל
8.16	2	98	11.59	2	69	מחוץ לישראל
2.84	3	422	4.64	7	603	סך הכל
פיקדונות בבנקים						
0.50	3	2,404	3.53	15	1,700	בישראל
-	-	202	-	-	937	מחוץ לישראל
0.46	3	2,606	2.28	15	2,637	סך הכל
פיקדונות בבנקים מרכזיים						
1.28	240	75,029	3.99	635	63,626	בישראל
2.34	68	11,643	5.67	245	17,298	מחוץ לישראל
1.42	308	86,672	4.35	880	80,924	סך הכל
ניירות ערך שנשאלו או נרכשו במסגרת הסכמי מכר חוזר						
1.06	4	1,507	-	-	26	בישראל
-	-	-	-	-	-	מחוץ לישראל
1.06	4	1,507	-	-	26	סך הכל
איגרות חוב מוחזקות לפידיון וזמינות למכירה⁽⁴⁾						
2.06	60	11,674	3.67	112	12,213	בישראל
2.33	6	1,031	5.87	16	1,091	מחוץ לישראל
2.08	66	12,705	3.85	128	13,304	סך הכל
איגרות חוב למסחר⁽⁵⁾						
3.53	19	2,156	0.72	13	7,229	בישראל
-	-	-	-	-	-	מחוץ לישראל
3.53	19	2,156	0.72	13	7,229	סך הכל
4.20	4,213	401,578	5.91	6,224	421,321	סך כל הנכסים נושאי ריבית
		4,411			3,811	חייבים בגין פעולות בכרטיסי אשראי
		11,470			10,601	נכסים אחרים שאינם נושאים ריבית ⁽⁶⁾
		417,459			435,733	סך כל הנכסים
3.53	164	18,567	6.58	449	27,291	סך הנכסים נושאי ריבית המיוחסים לפעילויות מחוץ לישראל

ראה הערות להלן.

נספחים לתמצית הדוחות הכספיים

ליום 30 בספטמבר 2023

שיעורי הכנסות והוצאות ריבית - של הבנק ושל חברות מאוחדות שלו⁽¹⁾ - המשך

סכומים מדווחים (במיליוני שקלים חדשים)

א. יתרות ממוצעות ושיעורי ריבית - התחייבויות והון

לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר 2022			לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר 2023			
שיעור הוצאה (הכנסה)	הוצאות (הכנסות) ריבית	יתרה ממוצעת ⁽²⁾	שיעור הוצאה (הכנסה)	הוצאות (הכנסות) ריבית	יתרה ממוצעת ⁽²⁾	
ב-%			ב-%			
0.44	49	44,535 ⁽¹¹⁾	3.58	280	31,317	התחייבויות נושאות ריבית
2.32	990	170,751	4.46	2,480	222,414	פיקדונות הציבור
-	-	589	-	-	452	בישראל
2.30	27	4,693	5.75	158	10,987	לפי דרישה
1.93	1,066	220,568	4.40	2,918	265,170	לזמן קצוב
						מחוץ לישראל
						לפי דרישה
						לזמן קצוב
						סך הכל
7.84	1	51	14.81	1	27	פיקדונות הממשלה
-	-	-	-	-	-	בישראל
7.84	1	51	14.81	1	27	מחוץ לישראל
						סך הכל
0.39	8	8,243	1.02	17	6,697	פיקדונות מבנקים
1.11	1	361	-	-	226	בישראל
0.42	9	8,604	0.98	17	6,923	מחוץ לישראל
						סך הכל
-	-	-	-	-	-	ניירות ערך שהושאלו או נמכרו במסגרת הסכמי רכש חוזר
-	-	-	-	-	-	בישראל
-	-	-	-	-	-	מחוץ לישראל
-	-	-	-	-	-	סך הכל
5.23	434	33,206	3.56	324	36,410	איגרות חוב וכתבי התחייבויות נדחים
-	-	-	-	-	-	בישראל
5.23	434	33,206	3.56	324	36,410	מחוץ לישראל
						סך הכל
1.12	12	4,285	0.23	5	8,678	התחייבויות אחרות
-	-	-	-	-	-	בישראל
1.12	12	4,285	0.23	5	8,678	מחוץ לישראל
						סך הכל
2.28	1,522	266,714	4.12	3,265	317,208	סך הכל התחייבויות נושאות ריבית
		107,790 ⁽¹¹⁾			74,772	פיקדונות הציבור שאינם נושאים ריבית
		5,825			5,712	זכאים בגין פעולות בכרטיסי אשראי
		12,392			10,013	התחייבויות אחרות שאינן נושאות ריבית ⁽⁸⁾
		392,721			407,705	סך כל ההתחייבויות
		24,738			28,028	סך כל האמצעים ההוניים
		417,459			435,733	סך כל ההתחייבויות והאמצעים ההוניים
1.91			1.79			פערי הריבית
2.67	2,555	383,011	2.71	2,668	394,030	תשואה נטו⁽⁹⁾ על נכסים נושאי ריבית
2.93	136	18,567	4.27	291	27,291	בישראל
2.68	2,691	401,578	2.81	2,959	421,321	מחוץ לישראל
1.98	28	5,643	5.42	158	11,665	סך הכל
						סך ההתחייבויות נושאות ריבית המיוחסות לפעילויות מחוץ לישראל

ראה הערות להלן.

נספחים לתמצית הדוחות הכספיים

ליום 30 בספטמבר 2023

שיעורי הכנסות והוצאות ריבית - של הבנק ושל חברות מאוחדות שלו⁽¹⁾ - המשך

סכומים מדווחים (במיליוני שקלים חדשים)

א. יתרות ממוצעות ושיעורי ריבית - נכסים - המשך

לתשעה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר 2022			לתשעה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר 2023			
שיעור הכנסה	הכנסות ריבית	יתרה ממוצעת ⁽²⁾	שיעור הכנסה	הכנסות ריבית	יתרה ממוצעת ⁽²⁾	
% -ב-			% -ב-			
נכסים נושאי ריבית						
אשראי לציבור⁽³⁾						
4.96	10,415 ⁽⁷⁾	279,718	6.54	14,944 ⁽⁷⁾	304,626	
5.60	209	4,977	8.90	490	7,337	
4.98	10,624	284,695	6.60	15,434	311,963	
אשראי לממשלה						
1.57	4	339	3.61	12	443	
6.41	5	104	10.53	6	76	
2.71	9	443	4.62	18	519	
פיקדונות בבנקים						
0.55	9	2,201	3.46	67	2,582	
0.83	1	160	1.03	2	259	
0.56	10	2,361	3.24	69	2,841	
פיקדונות בבנקים מרכזיים						
0.58	332	75,828	3.67	1,821	66,117	
1.23	96	10,436	5.09	617	16,159	
0.66	428	86,264	3.95	2,438	82,276	
ניירות ערך שנשאלו או נרכשו במסגרת הסכמי מכר חוזר						
0.53	5	1,267	4.40	3	91	
-	-	-	-	-	-	
0.53	5	1,267	4.40	3	91	
איגרות חוב מוחזקות לפידיון וזמינות למכירה⁽⁴⁾						
2.11	209	13,203	3.13	301	12,811	
1.52	11	966	5.44	46	1,128	
2.07	220	14,169	3.32	347	13,939	
איגרות חוב למסחר⁽⁵⁾						
1.74	22	1,685	0.30	14	6,294	
-	-	-	-	-	-	
1.74	22	1,685	0.30	14	6,294	
3.86	11,318	390,884	5.85	18,323	417,923	
סך כל הנכסים נושאי ריבית						
			4,248			4,074
			10,612			9,263
			405,744			431,260
2.58	322	16,643	6.20	1,161	24,959	
סך הנכסים נושאי ריבית המיוחסים לפעילויות מחוץ לישראל						

ראה הערות להלן.

נספחים לתמצית הדוחות הכספיים

ליום 30 בספטמבר 2023

שיעורי הכנסות והוצאות ריבית - של הבנק ושל חברות מאוחדות שלו⁽¹⁾ - המשך

סכומים מדווחים (במיליוני שקלים חדשים)

א. יתרות ממוצעות ושיעורי ריבית - התחייבויות והון - המשך

לתשעה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר 2022			לתשעה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר 2023			
שיעור הוצאה (הכנסה)	הוצאות (הכנסות) ריבית	יתרה ממוצעת ⁽²⁾	שיעור הוצאה (הכנסה)	הוצאות (הכנסות) ריבית	יתרה ממוצעת ⁽²⁾	
% -ב			% -ב			
התחייבויות נושאות ריבית						
פיקדונות הציבור						
						בישראל
0.22	75	44,750 ⁽¹¹⁾	2.89	715	32,942	לפי דרישה
2.01	2,416	160,194	4.21	6,727	213,009	לזמן קצוב
-	-	539	-	-	444	מחוץ לישראל
1.09	36	4,399	5.44	367	8,996	לפי דרישה
						לזמן קצוב
1.61	2,527	209,882	4.08	7,809	255,391	סך הכל
פיקדונות הממשלה						
						בישראל
2.47	1	54	5.93	2	45	מחוץ לישראל
-	-	-	-	-	-	
2.47	1	54	5.93	2	45	סך הכל
פיקדונות מבנקים						
						בישראל
0.18	10	7,372	1.37	74	7,211	מחוץ לישראל
-	1	218	-	-	75	
0.19	11	7,590	1.35	74	7,286	סך הכל
ניירות ערך שהושאלו או נמכרו במסגרת הסכמי רכש חוזר						
-	-	-	-	-	-	בישראל
-	-	-	-	-	-	מחוץ לישראל
-	-	-	-	-	-	
						סך הכל
איגרות חוב וכתבי התחייבויות נדחים						
						בישראל
5.63	1,471	34,853	4.35	1,141	34,945	מחוץ לישראל
-	-	-	-	-	-	
5.63	1,471	34,853	4.35	1,141	34,945	סך הכל
התחייבויות אחרות						
						בישראל
1.02	20	2,623	0.18	11	8,054	מחוץ לישראל
-	-	-	-	-	-	
1.02	20	2,623	0.18	11	8,054	סך הכל
2.11	4,030	255,002	3.94	9,037	305,721	סך הכל התחייבויות נושאות ריבית
		108,127 ⁽¹¹⁾			81,364	פיקדונות הציבור שאינם נושאים ריבית
		5,582			5,554	זכאים בגין פעולות בכרטיסי אשראי
		12,330			11,528	התחייבויות אחרות שאינן נושאות ריבית ⁽⁸⁾
		381,041			404,167	סך כל התחייבויות
		24,703			27,093	סך כל האמצעים ההוגיים
		405,744			431,260	סך כל התחייבויות והאמצעים ההוגיים
1.75			1.90			פער הריבית
תשואה נטו⁽⁹⁾ על נכסים נושאי ריבית						
						בישראל
2.50	7,003	374,241	2.88	8,492	392,964	מחוץ לישראל
2.28	285	16,643	4.24	794	24,959	
2.49	7,288	390,884	2.96	9,286	417,923	סך הכל
0.96	37	5,156	5.14	367	9,515	סך ההתחייבויות נושאות ריבית המיוחסות לפעילויות מחוץ לישראל

ראה הערות להלן.

נספחים לתמצית הדוחות הכספיים

ליום 30 בספטמבר 2023

שיעורי הכנסות והוצאות ריבית - של הבנק ושל חברות מאוחדות שלו⁽¹⁾ - המשך

סכומים מדווחים (במיליוני שקלים חדשים)

ב. יתרות ממוצעות ושיעורי ריבית - מידע נוסף על נכסים והתחייבויות נושאי ריבית המיוחסים לפעילות בישראל

לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר 2022			לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר 2023			
שיעור הכנסה (הוצאה)	הכנסות (הוצאות) ריבית	יתרה ממוצעת ⁽²⁾	שיעור הכנסה (הוצאה)	הכנסות (הוצאות) ריבית	יתרה ממוצעת ⁽²⁾	
% -ב			% -ב			
						מטבע ישראלי לא צמוד
3.43	2,483	289,559	5.76	4,239	294,511	סך נכסים נושאי ריבית
(1.24)	(534)	⁽¹¹⁾ 172,180	(3.55)	(1,932)	217,498	סך התחייבויות נושאות ריבית
2.19			2.20			פער הריבית
						מטבע ישראלי צמוד למדד
7.43	1,413	76,026	5.95	1,267	85,134	סך נכסים נושאי ריבית
(5.84)	(749)	51,267	(4.32)	(543)	50,244	סך התחייבויות נושאות ריבית
1.59			1.63			פער הריבית
						מטבע חוץ (לרבות מטבע ישראלי צמוד למטבע חוץ)
3.51	153	17,426	7.48	269	14,385	סך נכסים נושאי ריבית
(2.24)	(211)	37,624	(6.69)	(632)	37,801	סך התחייבויות נושאות ריבית
1.27			0.79			פער הריבית
						סך פעילות בישראל
4.23	4,049	383,011	5.86	5,775	394,030	סך נכסים נושאי ריבית
(2.29)	(1,494)	261,071	(4.07)	(3,107)	305,543	סך התחייבויות נושאות ריבית
1.94			1.79			פער הריבית

ראה הערות להלן.

נספחים לתמצית הדוחות הכספיים

ליום 30 בספטמבר 2023

שיעורי הכנסות והוצאות ריבית - של הבנק ושל חברות מאוחדות שלו⁽¹⁾ - המשך

סכומים מדווחים (במיליוני שקלים חדשים)

ב. יתרות ממוצעות ושיעורי ריבית - מידע נוסף על נכסים והתחייבויות נושאי ריבית המיוחסים לפעילות בישראל - המשך

לתשעה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר 2022			לתשעה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר 2023			
שיעור הכנסה (הוצאה)	הכנסות (הוצאות) ריבית	יתרה ממוצעת	שיעור הכנסה (הוצאה)	הכנסות (הוצאות) ריבית	יתרה ממוצעת	
ב-%			ב-%			
מטבע ישראלי לא צמוד						
2.87	6,035	279,972	5.47	12,042	293,431	סך נכסים נושאי ריבית
(0.77)	(951)	⁽¹¹⁾ 165,012	(3.26)	(5,162)	210,996	סך התחייבויות נושאות ריבית
2.11			2.21			פער הריבית
מטבע ישראלי צמוד למדד						
7.99	4,586	76,520	6.90	4,323	83,590	סך נכסים נושאי ריבית
(6.59)	(2,664)	53,873	(5.26)	(1,902)	48,179	סך התחייבויות נושאות ריבית
1.40			1.63			פער הריבית
מטבע חוץ (לרבות מטבע ישראלי צמוד למטבע חוץ)						
2.82	375	17,749	6.67	797	15,943	סך נכסים נושאי ריבית
(1.63)	(378)	30,961	(5.78)	(1,606)	37,031	סך התחייבויות נושאות ריבית
1.19			0.88			פער הריבית
סך פעילות בישראל						
3.92	10,996	374,241	5.82	17,162	392,964	סך נכסים נושאי ריבית
(2.13)	(3,993)	249,846	(3.90)	(8,670)	296,206	סך התחייבויות נושאות ריבית
1.79			1.92			פער הריבית

ראה הערות להלן.

נספחים לתמצית הדוחות הכספיים

ליום 30 בספטמבר 2023

שיעורי הכנסות והוצאות ריבית - של הבנק ושל חברות מאוחדות שלו⁽¹⁾ - המשך

סכומים מדווחים (במיליוני שקלים חדשים)

ג. ניתוח השינויים בהכנסות והוצאות ריבית

תשעה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר 2023 לעומת תשעה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר 2022			שלושה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר 2023 לעומת שלושה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר 2022		
גידול (קטטון) בגלל שינוי ⁽¹⁰⁾			גידול (קטטון) בגלל שינוי ⁽¹⁰⁾		
שנוי נטו	מחיר	כמות	שנוי נטו	מחיר	כמות
נכסים נושאי ריבית					
אשראי לציבור					
4,529	3,307	1,222	1,273	969	304
281	123	158	98	44	54
4,810	3,430	1,380	1,371	1,013	358
נכסים נושאי ריבית אחרים					
1,637	1,792	(155)	453	524	(71)
558	331	227	187	100	87
2,195	2,123	72	640	624	16
7,005	5,553	1,452	2,011	1,637	374
התחייבויות נושאות ריבית					
פיקדונות הציבור					
4,951	3,710	1,241	1,721	1,303	418
331	156	175	131	46	85
5,282	3,866	1,416	1,852	1,349	503
התחייבויות נושאות ריבית אחרות					
(274)	(405)	131	(108)	(148)	40
(1)	(1)	-	(1)	(1)	-
(275)	(406)	131	(109)	(149)	40
5,007	3,460	1,547	1,743	1,200	543

(1) הנתונים בלוחות אלה ניתנים לאחר השפעת מכשירים נגזרים מגדרים.

(2) על בסיס יתרות לתחילת החודשים (במגזר מטבעי ישראלי - לא צמוד - על בסיס יתרות יומיות).

(3) לפני ניכוי היתרה המאזנית הממוצעת של הפרשות להפסדי אשראי. לרבות חובות פגומים שאינם צוברים הכנסות ריבית.

(4) מהיתרה הממוצעת של איגרות חוב זמינות למכירה לתקופות של שלושה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר 2023, לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר 2022, לתשעה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר 2023 ולתשעה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר 2022, נוכחה / נוספה היתרה הממוצעת של רווחים (הפסדים) שטרם מומשו מהתאמות לשווי הוגן של איגרות חוב זמינות למכירה, הכלולות בהון העצמי במסגרת רווח כולל אחר מצטבר בסעיף "התאמות בגין הצגת ניירות ערך זמינים למכירה לפי שווי הוגן" בסך (555) מיליוני שקלים, (562) מיליוני שקלים, (593) מיליוני שקלים ו-(342) מיליוני שקלים בהתאמה.

(5) מהיתרה הממוצעת של איגרות חוב למסחר לתקופות של שלושה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר 2023, לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר 2022, לתשעה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר 2023 ולתשעה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר 2022, נוכחה / נוספה היתרה הממוצעת של רווחים שטרם מומשו מהתאמות לשווי הוגן של איגרות חוב למסחר בסך 18 מיליוני שקלים, בסך 30 מיליוני שקלים, בסך 13 מיליוני שקלים ובסך 15 מיליוני שקלים.

(6) לרבות מכשירים נגזרים, נכסים אחרים שאינם נושאים ריבית ובניכוי הפרשה להפסדי אשראי.

(7) עמלות בסך 88, 100, 295 ו-488 מיליוני שקלים נכללו בהכנסות ריבית בתקופות של שלושה חודשים שהסתיימו בימים 30 בספטמבר 2023 ו-2022, בהתאמה.

(8) לרבות מכשירים נגזרים.

(9) תשואה נטו - הכנסות ריבית נטו לחלק לסך הנכסים נושאי ריבית.

(10) השינוי המיוחס לשינוי בכמות חוב על ידי הכפלת המחיר החדש בשינוי בכמות. השינוי המיוחס לשינוי במחיר חושב על ידי הכפלת הכמות הישנה בשינוי במחיר.

(11) סווג מחדש.

מילון ואינדקס מונחים שנכללו בדוחות הכספיים

להלן פירוט תמציתי למונחים שנכללו בדוחות הכספיים:

מונחים המתייחסים לניהול הסיכונים בבנק ולהלימות הון

ABC	ICAAP - Internal Capital Adequacy Assessment Process - תהליך פנימי להערכת נאותות ההון הכולל של הבנק. התהליך משלב, בין היתר, קביעה של יעדי ההון, תהליכי תכנון ההון ובחינת מצב ההון במגוון תרחישי קיצון. התהליך מהווה חלק מהנדבך השני של הוראת באזל וו.
	VAR - מודל המשמש לאמידת החשיפה הכוללת למגוון סיכונים שוק. ערך ה-VAR (הערך בסיכון) המתקבל במודל הינו אומדן סטטיסטי להפסד המקסימלי הצפוי לבנק בשל התממשות סיכונים שוק, בתקופת זמן נתונה וברמת ביטחון סטטיסטית קבועה מראש.
	PD (Probability Of Default) - ההסתברות באחוזים שלווה יכנס לכשל בתוך זמן מוגדר.
	LGD (Loss Given Default) - שיעור ההפסד מהאשראי במידה והלקוח יכנס לכשל.
ב	באזל - באזל וו / באזל ווו - מסגרת להערכת הלימות הון וניהול הסיכונים אשר פורסמה על ידי ועדת באזל לפיקוח על הבנקים.
ג	גישת השווי הכלכלי - EVE - Economic Value of Equity - גישת השווי הכלכלי לניתוח ואמידת השפעת שינויים בשיעורי הריבית על שווי ההון של הנכסים, ההתחייבויות ופוזיציות חוץ מאזניות של הבנק.
ה	הגישה הסטנדרטית - גישה לחישוב ההון הנדרש בגין סיכון אשראי, שוק או תפעולי. חישוב הקצאת ההון נערך על פי נוסחה המבוססת על רכיבי הערכה פיקוחיים אשר הוגדרו על ידי הפיקוח על הבנקים.
	הון פיקוחי (הון כולל) - ההון הפיקוחי מורכב משני רבדים: הון רובד 1, הכולל הון עצמי רובד 1 והון נוסף והון רובד 2. בהתאם להגדרתם בהוראת ניהול בנקאי תקין 202 - מדידה והלימות הון - ההון הפיקוחי.
י	יחס הון מזערי - היחס מייצג את דרישות שיעורי ההון הפיקוחי המזעריים שהבנק מחויב להחזיק בהתאם לדרישות הוראת ניהול בנקאי תקין 201.
כ	כתבי התחייבות נדחים - כתבי התחייבות שהזכויות לפיהם נדחות מפני תביעותיהם של יתר הנושים של הבנק, למעט כתבי התחייבות אחרים מאותו סוג.
מ	מבחני מצוקה (קיצון) - כינוי למגוון שיטות שנועדו להעריך את מצבו הפיננסי של תאגיד בנקאי בתרחיש קיצון.
	מסמך הסיכונים - מסמך המציג בצורה תמציתית את פרופיל הסיכון של הבנק, על מנת לאפשר לדירקטוריון לעקוב אחר פעולות ההנהלה ולוודא שהן עולות בקנה אחד עם תיאבון הסיכון ועם מסגרת ניהול הסיכונים שאושרה על ידו. מסמך הסיכונים מדווח ומוגש לדירקטוריון בתדירות רבעונית.
נ	נדבך 2 - הנדבך השני במסגרת העבודה של באזל וו המתייחס לתהליך הסקירה הפיקוחית. חלק זה מורכב מעקרונות היסוד הבאים: הבנק יערוך תהליך ICAAP, כהגדרתו לעיל. הפיקוח על הבנקים יקיים תהליך להערכת תהליך הערכת הלימות ההון על ידי הבנק, לבחינת יכולתו לבצע ניטור על יחסי ההון הפיקוחיים והעמידה בהם. הבנק מצופה לפעול מעל יחסי ההון המזעריים אשר הוגדרו.
	נדבך 3 - הנדבך השלישי במסגרת העבודה של באזל וו אשר מטרתו לעודד משמעת שוק על ידי פיתוח של מערכת דרישות גילוי, שתאפשר למשתתפים בשוק להעריך את ההון, החשיפות לסיכון ותהליכי הערכת הסיכון ובהתאם לכך להעריך את הלימות ההון של הבנק.
	נכסי סיכון - מורכבים מסיכון אשראי, סיכון תפעולי וסיכון שוק המחושבים בשיטה הסטנדרטית כאמור בהוראות ניהול בנקאי תקין מספר 201-211.
ס	סיכון CVA - Credit Valuation Adjustment - CVA הינו המרכיב בשווי הון של נגזר אשר מביא בחשבון את סיכון האשראי של הצד הנגדי בעסקה. סיכון CVA הוא הסיכון להפסד משערוך לשווי שוק בגין סיכון צפוי של צד נגדי לנגזרים מעבר לדלפק (OTC). כלומר, הפסד בגין ירידה בשווי ההון של הנגזרים, בשל עלייה בסיכון האשראי של הצד הנגדי (כגון: ירידת דירוג).
	סיכון אשראי של צד נגדי - הסיכון שהצד השני לעסקה ייכנס לכשל לפני הסילוק הסופי של תזרימי המזומנים בעסקה.
ש	שיעור המימון (LTV) - היחס בין המסגרת המאושרת בעת העמדת המסגרת לבין שווי הנכס.

מילון ואינדקס מונחים שנכללו בדוחות הכספיים

ליום 30 בספטמבר 2023

מונחים המתייחסים לבנקאות ופיננסיים

א	אשראי חוץ מאזני - התקשרויות למתן אשראי וערבויות (לא כולל מכשירים נגזרים).
	איגרות חוב - נייר ערך המהווה התחייבות של המנפיק לשלם למחזיק האיגרת את הקרן שהונפקה בתוספת ריבית במועדים קבועים או בהתקיים תנאי מסוים.
ח	חבות - אשראי מאזני ואשראי חוץ מאזני כהגדרתם בהוראה 313 לניהול בנקאי תקין. חוב שגבייתו מותנת בביטחון - חוב פגום אשר פירעונו צפוי להתבצע ממימוש הביטחונות שהועמדו להבטחתו. חוב בארגון מחדש - חוב בעייתי בארגון מחדש מוגדר כחוב אשר לגביו, מסיבות כלכליות או משפטיות הקשורות לקשיים פיננסיים של חייב, הבנק העניק ויתור בדרך של שינוי בתנאי החוב במטרה להקל על החייב את נטל תשלומי המזומן בטווח הקרוב (הפחתה או דחייה של תשלומים במזומן שנדרשים מהחייב) או בדרך של קבלת נכסים אחרים כפירעון החוב (בחלקו או במלואו). חוב בהשגחה מיוחדת - חוב בהשגחה מיוחדת הוא חוב שיש לו חולשות פוטנציאליות, שבגינן נדרשת תשומת לב מיוחדת של הנהלת הבנק. אם החולשות לא יטופלו, עלולה להיגרם הידרדרות בסיכויים לפירעון החוב. חוב נחות - חוב נחות הוא חוב שאינו מוגן באופן מספק על ידי ביטחונות או על ידי יכולת התשלום של החייב, וקיימת אפשרות שהבנק יספוג בגינו הפסד אם הליקויים לא יתוקנו, לרבות חוב מעל 700 אלפי שקלים חדשים שנמצא בפיגור של 60 עד 89 ימים. חוב שאינו צובר - חוב הנבחן על בסיס פרטני ואשר צפוי שהתאגיד הבנקאי לא יוכל לגבות את כל הסכומים המגיעים לו ותשלומי קרן וריבית לפי התנאים החוזיים של הסכם החוב. חוב הנבחן על בסיס פרטני יסווג כלא צובר בכל מקרה כאשר קרן או ריבית מצויים בפיגור של 90 ימים רצופים או יותר, למעט אם החוב מובטח היטב ונמצא בהליכי גביה. חוב לא צובר ייחשב גם חוב אשר תנאיו שונו בשל ארגון מחדש של חוב בעייתי. חובות בעייתיים - חובות המסווגים באחד מהסיווגים השליליים הבאים: השגחה מיוחדת, נחות או פגום.
י	יתרת חוב רשומה - יתרת החוב, לרבות ריבית צבורה שהוכרה, פרמיה או ניכיון שטרם הופחתו, עמלות נדחות נטו או עלויות נדחות נטו שנזקפו ליתרת החוב וטרם הופחתו, ובניכוי כסום החוב שנמחק חשבונאית.
מ	מכשיר פיננסי - חוזה היוצר נכס פיננסי בישות אחת והתחייבות פיננסית או מכשיר הוני בישות אחרת. משך חיים ממוצע - מח"מ - אורך החיים הממוצע של איגרת חוב. נמדד בשנים באמצעות שקלול תשלומי הקרן של האיגרת והריבית עלייה לאורך חייה עד לפדיונה הסופי. משך חיים ממוצע של איגרת מבטא את רגישות המכשיר הפיננסי לשינויים בשיעורי הריבית. המח"מ מחושב כיחס בין ממוצע משוקלל של תשלומי איגרת החוב למחירה.
נ	נגזר - מכשיר פיננסי או חוזה אשר שוויו משתנה בתגובה לשינוי במחיר נכס הבסיס (מכשיר פיננסי, נכס פיזי, מדד מחירים, דירוג אשראי או נכס בסיס אחר), דורש השקעה ראשונית קטנה או מינימלית ביחס לסוגים אחרים של חוזים, וצפוי להיות מסולק במועד עתידי.
ס	סינדיקציה - מתן הלוואה על ידי קבוצת לווים במשותף.
ש	שוק פעיל - שוק בו עסקאות בנכס או בהתחייבות מתקיימות בתדירות ובנפח מספיקים על מנת לספק מידע באופן שוטף על תמחור הנכסים וההתחייבויות.

מונחים המתייחסים להוראות רגולטוריות

ABC	FATCA - Foreign Accounts Tax Compliance Act - חוק ה-FATCA האמריקאי קובע חובת דיווח לרשות המסים האמריקאית (ה-IRS) על חשבונות המוחזקים על ידי דמויות אמריקאיות (U.S Person) במוסדות פיננסיים זרים (מחוץ לארצות הברית). LCR - Liquidity coverage ratio - יחס כיסוי הנזילות - מוגדר כיחס בין הנכסים הנזילים באיכות גבוהה ובין תזרים המזומנים היוצא נטו ל-30 הימים הבאים, תחת תרחיש קיצון. היחס משמש כמדד ליכולת הבנק לעמוד בצרכי נזילותו לתקופה של חודש קדימה.
------------	---

מילון ואינדקס מונחים שנכללו בדוחות הכספיים

ליום 30 בספטמבר 2023

אינדקס

<p>ג</p> <p>נגזרים 22, 23, 25, 26, 31, 33, 38, 48, 51, 57, 65, 67, 68, 69, 70, 71, 72, 89, 93, 96, 100, 101, 102, 103, 104, 105, 106, 107, 108, 109, 110, 111, 112, 113, 129, 130, 131, 132, 133, 134, 135, 136, 137, 148, 170, 171, 173, 174, 175, 176, 177, 178, 179, 180, 181, 183, 184, 185, 186, 187, 188, 189, 205, 207</p> <p>ניירות ערך 10, 13, 15, 18, 19, 26, 30, 31, 33, 34, 35, 37, 38, 39, 48, 55, 62, 67, 68, 69, 71, 79, 80, 83, 89, 93, 96, 97, 99, 103, 104, 105, 106, 107, 108, 109, 110, 111, 112, 113, 123, 133, 137, 173, 174, 175, 176, 177, 178, 179, 180, 181, 182, 183, 184, 185, 186, 187, 188</p> <p>נכסי סיכון 8, 36, 37, 38, 41, 42, 43, 44, 45, 46, 47, 48, 49, 119, 138, 140, 142, 144, 146, 149, 150, 153, 206</p>	<p>ח</p> <p>סיכון אסטרטגי 15, 82</p> <p>סיכון אשראי 8, 9, 15, 26, 31, 36, 37, 51, 55, 57, 59, 62, 63, 64, 65, 66, 67, 68, 69, 70, 71, 72, 73, 75, 77, 79, 80, 81, 82, 83, 84, 85, 86, 87, 88, 89, 90, 91, 92, 93, 94, 95, 96, 97, 98, 99, 100, 101, 102, 103, 104, 105, 106, 107, 108, 109, 110, 111, 112, 113, 114, 115, 116, 117, 118, 119, 120, 121, 122, 123, 124, 125, 126, 127, 128, 129, 130, 131, 132, 133, 134, 135, 136, 137, 138, 139, 140, 141, 142, 143, 144, 145, 146, 147, 148, 149, 150, 151, 152, 153, 154, 155, 156, 157, 158, 159, 160, 161, 162, 163, 164, 165, 166, 167, 168, 169, 170, 171, 172, 173, 174, 175, 176, 177, 178, 179, 180, 181, 182, 183, 184, 185, 186, 172, 206</p> <p>סיכון חוצה גבולות 7, 15, 81</p> <p>סיכון חוצה גבולות ואיסור הלבנת הון 15, 81</p> <p>סיכון מוניטין 7, 15, 52, 54, 75, 82</p> <p>סיכון מימון 80, 81</p> <p>סיכון נזילות 7, 15, 52, 54, 75, 80</p> <p>סיכון ציות ורגולציה 7, 15, 54, 80</p> <p>סיכון ריבית 15, 52, 54, 77, 80</p> <p>סיכון שוק 7, 8, 15, 25, 36, 38, 77, 206</p> <p>סיכון תפעולי 7, 15, 19, 36, 37, 38, 75, 82, 119, 206</p>	<p>ט</p> <p>עמלות 8, 11, 14, 16, 26, 41, 42, 43, 44, 45, 46, 47, 48, 49, 90, 125, 138, 140, 142, 144, 146, 149, 150, 151, 152, 153, 207</p> <p>ענפי משק 9, 34, 40, 41, 49, 57, 58, 65, 67, 68, 69, 72, 98, 123, 137</p>	<p>י</p> <p>פיקדונות הציבור 8, 13, 14, 15, 30, 35, 41, 42, 43, 44, 45, 46, 47, 49, 50, 80, 89, 93, 99, 100, 103, 104, 116, 138, 140, 142, 144, 146, 149, 150, 153, 173, 174, 175, 176, 177, 178</p>	<p>יא</p> <p>שווי הון 9, 23, 26, 33, 34, 50, 71, 78, 79, 89, 92, 98, 99, 101, 102, 103, 104, 105, 106, 107, 108, 109, 110, 111, 112, 113, 129, 130, 131, 132, 133, 134, 135, 136, 137, 138, 139, 140, 141, 142, 143, 144, 145, 146, 147, 148, 149, 150, 151, 152, 153, 154, 155, 156, 157, 158, 159, 160, 161, 162, 163, 164, 165, 166, 167, 168, 169, 170, 171, 172, 173, 174, 175, 176, 177, 178, 179, 180, 181, 182, 183, 184, 185, 186, 187, 188, 189, 206</p>	<p>יב</p> <p>תשואה 12, 14, 15, 23, 50, 52, 79, 80, 118, 149, 150, 151, 152, 153, 190, 201, 202, 205</p> <p>תשואה על ההון 12, 15, 23</p> <p>תשלום מבוסס מניות 36, 94, 95, 96, 109</p>	<p>יג</p> <p>Cost Income Ratio 28, 14, 8</p> <p>יד</p> <p>אשראי 7, 8, 9, 11, 12, 13, 14, 15, 19, 22, 23, 24, 25, 26, 28, 30, 31, 32, 33, 36, 37, 38, 39, 41, 42, 43, 44, 45, 46, 47, 48, 49, 50, 51, 52, 54, 55, 57, 58, 59, 60, 61, 62, 63, 64, 65, 66, 67, 68, 69, 70, 71, 72, 73, 74, 77, 83, 86, 87, 88, 89, 90, 91, 92, 93, 94, 95, 96, 97, 98, 99, 100, 101, 102, 103, 104, 105, 106, 107, 108, 109, 110, 111, 113, 114, 115, 116, 117, 118, 119, 120, 121, 122, 123, 124, 126, 127, 128, 129, 130, 131, 132, 133, 134, 135, 136, 137, 138, 139, 140, 141, 142, 144, 146, 149, 150, 151, 152, 153, 154, 155, 156, 157, 158, 159, 160, 161, 162, 163, 164, 165, 166, 167, 168, 169, 170, 171, 172, 173, 174, 175, 176, 177, 178, 179, 180, 181, 182, 183, 184, 185, 186, 187, 188, 189, 190, 191, 192, 193, 194, 195, 196, 197, 199, 200, 201, 202, 205, 207</p> <p>אשראי לציבור 13, 25, 30, 31, 32, 33, 36, 37, 38, 39, 41, 42, 43, 44, 45, 46, 47, 48, 49, 50, 51, 52, 54, 55, 56, 57, 58, 59, 60, 61, 62, 63, 64, 65, 66, 67, 68, 69, 70, 71, 72, 73, 74, 89, 93, 113, 114, 115, 116, 117, 118, 119, 120, 121, 122, 123, 124, 126, 127, 128, 129, 130, 131, 132, 133, 134, 135, 136, 137, 138, 139, 140, 141, 142, 144, 146, 149, 150, 151, 152, 153, 154, 155, 156, 157, 158, 159, 160, 161, 162, 163, 164, 165, 166, 167, 168, 169, 170, 171, 172, 173, 174, 175, 176, 177, 178, 179, 180, 181, 182, 183, 184, 185, 186, 187, 178, 179</p> <p>יז</p> <p>דיבידנד 14, 29, 30, 36, 37, 39, 58, 94, 95, 97, 101, 123, 189</p> <p>יח</p> <p>ההון העצמי 8, 13, 29, 36, 58, 120</p> <p>הון 7, 8, 9, 10, 11, 12, 13, 14, 15, 17, 26, 28, 29, 30, 36, 37, 38, 48, 52, 53, 54, 55, 56, 57, 58, 59, 60, 61, 62, 63, 64, 65, 66, 67, 68, 69, 70, 71, 72, 73, 74, 75, 76, 77, 78, 79, 80, 81, 82, 83, 84, 85, 86, 87, 88, 89, 90, 91, 92, 93, 94, 95, 96, 97, 98, 99, 100, 101, 102, 103, 104, 105, 106, 107, 108, 109, 110, 111, 112, 113, 114, 115, 116, 117, 118, 119, 120, 121, 122, 123, 124, 125, 126, 127, 128, 129, 130, 131, 132, 133, 134, 135, 136, 137, 138, 139, 140, 141, 142, 144, 146, 149, 150, 151, 152, 153, 154, 155, 156, 157, 158, 159, 160, 161, 162, 163, 164, 165, 166, 167, 168, 169, 170, 171, 172, 173, 174, 175, 176, 177, 178, 179, 180, 181, 182, 183, 184, 185, 186, 187, 188, 189, 190, 191, 192, 193, 194, 195, 196, 197, 198, 199, 200, 201, 202, 203, 204, 205</p> <p>הכנסות ריבית 9, 11, 14, 23, 25, 26, 27, 28, 29, 30, 31, 32, 33, 34, 35, 36, 37, 38, 39, 40, 41, 42, 43, 44, 45, 46, 47, 48, 49, 50, 51, 52, 53, 54, 55, 56, 57, 58, 59, 60, 61, 62, 63, 64, 65, 66, 67, 68, 69, 70, 71, 72, 73, 74, 75, 76, 77, 78, 79, 80, 81, 82, 83, 84, 85, 86, 87, 88, 89, 90, 91, 92, 93, 94, 95, 96, 97, 98, 99, 100, 101, 102, 103, 104, 105, 106, 107, 108, 109, 110, 111, 112, 113, 114, 115, 116, 117, 118, 119, 120, 121, 122, 123, 124, 125, 126, 127, 128, 129, 130, 131, 132, 133, 134, 135, 136, 137, 138, 139, 140, 141, 142, 144, 146, 149, 150, 151, 152, 153, 154, 155, 156, 157, 158, 159, 160, 161, 162, 163, 164, 165, 166, 167, 168, 169, 170, 171, 172, 173, 174, 175, 176, 177, 178, 179, 180, 181, 182, 183, 184, 185, 186, 187, 188, 189, 190, 191, 192, 193, 194, 195, 196, 197, 198, 199, 200, 201, 202, 203, 204, 205</p> <p>הלוואות לדיור 20, 24, 25, 26, 30, 31, 33, 39, 40, 41, 42, 43, 44, 45, 46, 55, 61, 62, 63, 64, 65, 66, 67, 68, 69</p> <p>הליכים משפטיים 8, 9, 31, 59, 61, 63, 83, 113, 114, 115, 116, 205</p> <p>הפרשה להפסדי אשראי 8, 9, 31, 59, 61, 63, 83, 113, 114, 115, 116, 205</p> <p>הפרשות להפסדי אשראי 99</p> <p>יט</p> <p>יחס המינוף 14, 29, 38, 98, 123</p> <p>יחס כיסוי הנזילות 8, 14, 29, 56, 80, 98, 121, 207</p> <p>יחס כיסוי נזילות 121</p>	<p>כ</p> <p>כתבי התחייבות נדחים 15, 35, 100, 198, 206</p>	<p>כי</p> <p>מגזרי פעילות 8, 24, 26, 30, 35, 40, 45, 49, 89, 137, 138, 140, 142, 144, 146, 148, 149, 150, 151, 152, 153, 198</p> <p>מדיניות חשבונאית 19, 89, 98</p> <p>מימון 7, 9, 11, 14, 16, 23, 25, 26, 38, 41, 42, 43, 44, 45, 46, 47, 48, 49, 56, 58, 62, 64, 66, 67, 74, 75, 79, 80, 81, 89, 90, 97, 101, 103, 104, 123, 122, 123, 124, 125, 126, 127, 128, 129, 130, 131, 132, 133, 134, 135, 136, 137, 138, 139, 140, 141, 142, 144, 146, 149, 150, 151, 152, 153, 154, 155, 156, 157, 158, 159, 160, 161, 162, 163, 164, 165, 166, 167, 168, 169, 170, 171, 172, 173, 174, 175, 176, 177, 178, 179, 180, 181, 182, 183, 184, 185, 186, 187, 188, 189, 206</p>
---	---	--	--	---	---	---	--	---

מילון ואינדקס מונחים שנכללו בדוחות הכספיים

ליום 30 בספטמבר 2023

לצפייה בגרסה
הדיגיטלית של הדוח,
סרקו את הקוד

מזרחי טפחות
MIZRAHI TEFAHOT

בנק מזרחי טפחות בע"מ

הנהלה מרכזית: רח' ז'בוטינסקי 7

רמת גן, 5252007

www.mizrahi-tefahot.co.il